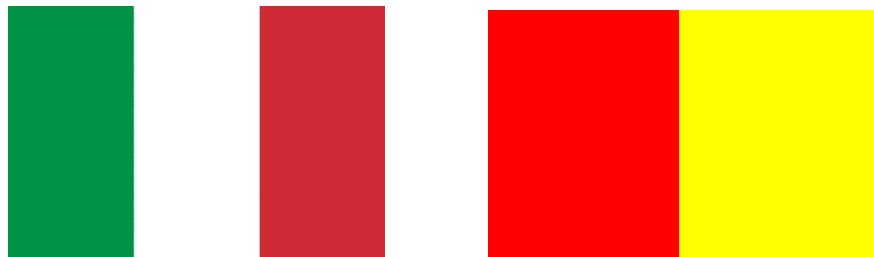

IL SAMMARCHINO – lombardo orientale

VOCABOLARIO italiano-bergamasco

ORTOGRAFICO E ORTOEPICO

(in continua revisione, sviluppo e aggiornamento)

del dialetto cittadino di Bergamo con riferimenti alle parlate locali di provincia,
a quelle lombardo orientali di Brescia, Crema e Cremona, e redatto in doppia grafia:

l'ortografia tradizionale bergamasca (integrata);

l'ortografia della GLOVU (Grafia Lombardo Orientale - Veneta Unitaria).

Societas Cremonensis

A cura di Sergio Gigante
VIII edizione dell'8 giugno 2020

Lettere

U - V - W - X - Y - Z

U

u_{sfsi/smsi} (léttera/léttera) | u [=]
ubbia_{sfs} | arléa [arléva], arlia [arliva]
 BS: ubia [ubíá], fisima [fíximá]
¹**ubbidjènte**_{agtv} (che è solito obbedire/ubbidire, che ha carattere dòcile/ùmile; che ubbidisce a qualcùno) | òbidiènt [òbidjènt], òbediènt° [òbedjènt], ùbidiènt [ùbidjènt], sàe [save]
 BS: obediènt [obedjènt], ubediènt [ubedjènt]
 CA: ùbidiènt [ùbidjènt]
²**ubbidjènte**_{agtv} (gestibile, manipulabile, trattabile) | →
ubbidjènteménte_{avb} | con òbidiènsa* [con òbidjènsa], in manéra òmela* [in manéra òmela]
¹**ubbidjèntza**_{sfs} (l'èssere ubbidjènte, l'ubbidire; sottomissjone) | òbidiènsa [òbidjènsa], òbediènsa° [òbedjènsa]
 BS: obidiènsa [obidjènsá], ubidiènsa [ubidjènsá]
²**ubbidjèntza**_{sfs} (conformità a concezióne/ideologia/etc.) | òbidiènsa* [òbidjènsa]
³**ubbidjèntza**_{sfs} (autorità) | →
¹**ubbidire**_{vintr} (fare ciò che viène ordinato, sottostare alla volontà altrù; agire in mòdo confórme a quànto stabilito) | òbedi (IIIa) [òbedí], ùbidi (IIIa) [ùbidí]
 BS: obedésser [obedéser], obedi [obedí], ubidi [ubidí], dà sintùr_{prf} [dà sintúr]
²**ubbidire**_{vintr} (rispóndere a comàndo/sollecitazióne/stímolo) | òbedi* (IIIa) [òbedí], ùbidi* (IIIa) [ùbidí]
¹**ubbidito**_{vppms} (fatto ciò che viène ordinato, sottostato alla volontà altrù; agito in mòdo confórme a quànto stabilito) | òbedit [òbedíd], ùbidit [ùbidíd]
 BS: obedit [obidíd], ubedit [ubidíd], dà sintùr_{prf} [dad sintúr]
²**ubbidito**_{vppms} (rispósto a comàndo/sollecitazióne/stímolo) | òbedit* (IIIa) [òbedíd], ùbidit* (IIIa) [ùbidíd]
¹**ubbióso**_{ams} (che pròvoca di ubbie/preoccupazióni) | che

l'dèsa/càösa/càüsa/pròvoca arléa/arlíe/preocüpassiù_{prf}* [che'l dèxda/caöxa/caüxa/pròvoca arléve/arlíve/preocüpassjú]
²**ubbióso**_{ams} (pièno di ubbie/sospètti) | pié de arléa/arlíe/sospècc_{prf}* [pjé de arléve/arlíve/sospèttí]
³**ubbióso**_{ams} (che costituisce un'ubbia) | che l'costituéss ön'arléa/arlíe_{prf}* [che'l costituéss ön'arléva/arlíva]
ubbríacaménto_{sms} →(ubriacaménto)
ubbríacàre_{vtr} →(ubriacàre)
ubbríacàrsi_{vpi} →(ubriacàrsi)
ubbríacàtura_{sfs} →(ubriacàtura)
ubbríachéscó_{ams} →(ubriachéscó)
ubbríachézza_{sfs} →(ubriachézza)
ubbríaco_{ams/sms} →(ubriaco)
 -a_{sfs/sfs} →
ubbríacóne_{sms} →(ubriacóne)
 -a_{sfs} →
ùbero_{sms} (mammèlla) | →
ubertà_{sfsi} (abbondanza, fertilità, prosperità, ricchézza) | →
ubertosità_{sfsi} →(fertilità), →(prosperità), →(produttività)
ubertóso_{ams} →(fèrtile), →(pròspero), →(produttivo), →(ricco), →(rigoglióso)
 BS: ubertùs [ubertúx]
ubi_{smsi} (lat) /úbi/ | ← →(ludògo)
ubicàre_{vtr} →(l'collocàre), →(l'póre/pòsto), →(situàre)
ubicàto_{ams/vppms} →(l'collocàto), →(l'pòsto/pòsto), →(situàto)
¹**ubicazióne**_{sfs} (l'ubicàre) | →
 BS: ubicassiù [ubicassjú]
 CO: ùbicasìdon [ùbicasjòn]
²**ubicazióne**_{sfs} (l'collocazióne, posizióne) | →
ubi consistam_{est} (lat) /ùbi consistam/ | ← →(fondaménto), →(pùnto di riferiménto), →(pùnto di partènza)
ubiquìsta_{agtv} (diffusa ovùunque: di spècie/spècie animale/vegetale) | che la gh'è de (s)per töt_{prf}* [che'la gh'è depertöt/despertöt], che l'è →(dappertùtto)_{prf}* [che'l'è →(dappertùtto)]
¹**ubiquità**_{sfsi} (il trovàrsi in dùe pòsti/pòsti diversì nello stéssso moménto) | èss in du pòsc divèrs/dièrs/dièrs² in del stèss

momént_{vppms}* < èss in du pòsc divèrs/dièrs/dièrs² in de l'istèss momént_{prf}* [èss in du pòstj divèrs indel stèss momént < èss in du pòstj divèrs indelistèss momént]
²**ubiquità**_{sfsi} (l'èssere ubiquìsta) | →
¹**ubiquitàrjo**_{ams} (che è presènte dappertùtto) | che l'è (presènt) (→dappertùtto)_{prf}* [che'l è (prexènt) (→dappertùtto)], che l'sa/se tróa (→dappertùtto)_{prf}* [che'l sa/se tróva (→dappertùtto)]
²**ubiquitàrjo**_{ams} (che è dotàto di ubiquità) | che l'pól (v)èss in du pòsc divèrs/dièrs/dièrs² in del stèss momént_{vppms}* < che l'pól (v)èss in du pòsc divèrs/dièrs/dièrs² in de l'istèss momént_{vppms}* [che'l pól èss in du pòstj divèrs indel stèss momént < che'l pól èss in du pòstj divèrs indelistèss momént < che'l pól èss in du pòstj divèrs indelistèss momént < che'l pól èss in du pòstj divèrs indelistèss momént]
³**ubiquitàrjo**_{ams} (che si verifica ovùunque, che si può verificàre ovùunque) | che l'(sa/se verificà)/söcéd (→dappertùtto)_{prf}* [che'l (sa/se verificà)/söcéd (→dappertùtto)], che l'pól verificà/söcéd/söcedi (→dappertùtto)_{prf}* [che'l pól verificà/söcéd/söcedí (→dappertùtto)]
⁴**ubiquitàrjo**_{ams} (ubiquìsta) | →
ubiquo_{ams} →(l'ubiquitàrjo)
ubriacaménto_{sms} →(ubriacàtura)
ubriacàre_{vtr} | imbreagà [imbreagà], imbríagà [imbrjagà], inciocà [inçocà], inciucà [inçucà], inciuchi (IIIa) [inçuchí]
 BS: embreagà [embreagà], fà 'gni ciòc_{prf} [fà 'gñi còc], enciochetàs [ençochetàs], fà girà 'l cóc_{prf} [=]

ubriacàrsi_{vpi} | imbreagàs [imbreagà], imbrìagàs [imbrìagàs], inciocàs [inçocàs], inciucàs [inçucàs], inciuchìs [inçuchís], imbalàs [=], ciapà la bala/ciòca/ciuca_{prf} [cjapà la bala/çòca/çuca], indà/andà 'n cìmbalis_{prf} [indà/andà 'n cìmbalis], alsà 'l gòmbet/gombèt/gómet_{prf} [=], ciapàs òna
(→sbrónza/sbrónza)/(→ciùcca)/(→¹sbòrnia)_{prf}* [cjapàs òna
(→sbrónza/sbrónza)/(→ciùcca)/(→¹sbòrnia)]
BS: embreagàs [embreagàs], 'gni ciòc_{prf} ['gní çòc], enciochetàs [ençochetàs], ciapà la bala_{prf} [cjapà la balà], ésser en gaina\ [éser en gainà]
ubriacatézza_{sfs} →(ubriachézza)
ubriacàto_{ams/vppms} | imbreagàt [imbreagàd], imbrìagàt [imbrìagàd], inciocàt [inçocàd], inciucàt [inçucàd], inciuchìt [inçuchíd], imbalàt [imbalàd], ciapàt la bala/ciòca/ciuca_{prf} [cjapàt la bala/çòca/çuca], indàcc/andàcc in cìmbalis_{prf} [indàdì/andàdì in cìmbalis], alsàt ol gòmbet/gombèt/gómet_{prf} [alsàt ol gòmbet/gombèt/gómet], ciapàt òna
(→sbrónza/sbrónza)/(→ciùcca)/(→¹sbòrnia)_{prf}* [cjapàt òna
(→sbrónza/sbrónza)/(→ciùcca)/(→¹sbòrnia)]
BS: embreagàt [embreagàd], fat ignì ciòc_{prf} [fad viǵnì çòc], enciochetàt [ençochetàd], fat girà 'l có_{prf} [fad girà 'l có], ciapàt la bala_{prf} [cjapàt la balà], ésser stat en gaina\ [éser stad en gainà]
¹**ubriacatùra**_{sfs} (l'ubriacàrsi) | imbreagada^o* [imbreagada], bala [=], ciòca [çòca], ciuca [çuca], stóna [=], stópa [=], stòpa [=]
BS: bala [balà], balù_{sms} [balú], ciòca [çòcà], ciuca [çucà], piómba [pjómbà], sòmia [sómjà], sórga [sórgà]
CA: gaina [gaina]
²**ubriacatùra**_{sfs} (eşaltazióne, infatuazióne) | →
ubriachéscò_{ams} | de (→ubriàco)_{lce}* [de (→ubriàco)]
ubriachézza_{sfs} | ciòca [çòca], ciuca [çuca], stóna [=], stópa [=]
+ubriachìssimo_{ams} | gran ciòch_{prf}* [gran' çòc], ciòch ciòchènt* [çòc çochènt], (stra) de là de
(→ubriàco)_{prf}* [(stra)delà de
(→ubriàco)], infina mai
(→ubriàco)_{prf}* [infina maj
(→ubriàco)], straciòch° (ita) [straçòc], ciòch intranàt_{prf} [çòc intranàd], trabatìt [trabatíd], trebatìt

[trebatíd], impiombàt [impjombàd], intranàt [intranàd], sténch [sténç], stinch [stijç], imbreàch/imbrìach cóme òna sèpa_{lcco} [imbreàg/imbrjàg cóme òna sèpa], imbreàch/imbrìach compàgn d'òna sèpa_{lcco}* [imbreàg/imbrjàg compàgn/compàn d'òna sèpa]
BS: straciòc [straçòc]
> **mólto ubriàco**_{lccag} | (→ubriàco) féss/fiss_{prf}* [(→ubriàco) fés/fis]
> **davvéro/pròprio ubriàco**_{lccag} | delbù/debù/pròpe (→ubriàco)_{prf}* [delbù/debù/pròpe (→ubriàco)], (→ubriàco) afàcc* [(→ubriàco) afàtì]
ubriàco_{ams/sms} | imbreàch [imbreàg], imbrìach [imbrjàg], imbrombàt_{ams} [imbrombàd], ciòch [çòc], (ù/chèl) che l'è in cìmbalis_{prf} [(ù'/chèl) che 'l è in cìmbalis]
BS: ciòc [çòc], embreàc [embreàg], sténch [sténç]
-fràdicìo_{lccst} →(ubriachìssimo)
-a_{afs/sfs} | imbreaga* [=], imbrìaga* [imbrjaga], imbrombada_{afs} [=], (òna/chèla/persuna) che l'è in cìmbalis_{prf} [(òna/chèla/persuna) che 'l'è in cìmbalis]
BS: ciòca [çòcà], embreàga [embreagà], sténca [sténçà]
ubriacóne_{sms} | imbreagù [imbreagù], imbrìagù [imbrìagù], ciòchetér [çochetér], ciòchetù [çochetù], ciuchetù [çuchetù]
BS: bagadùr [bagadúr], ciuchitù [çuchitù], sbeaciù [xbevaçù], embreagù [embreagù]
-a_{sfs} | imbreaguna [=], imbrìaguna [imbrjaguna], ciòchetéra [çochetéra], ciòchetuna [çochetuna]
BS: bagadùra [bagadúrà], ciuchitùna [çuchitunà], sbeaciùna [xbevaçunà], embreagùna [embreagunà]
ucàse_{smsi} →(ukase)
uccellàbile_{agtv} | oselàbel* [oxelabel], che s'pòl oselà_{prf}* [che s'pól oxelà], che l'pòl (v)èss oselàt_{prf}* [che 'l pól èss oxelàd < che 'l pól vèss oxelàd]
¹**uccellàccio**_{sms} (brutto/cattivo uccello) | oselàss° [oxelàs]
²**uccellàccio**_{sms} (²cornacchia, uccello del malaugùrio) | →
¹**uccellagióne**_{sfs} (l'uccellàre; periodo di tèmpo in cù si uccella) | ↓
BS: ozelànda [oxelandà], ozelàm_{sms} [oxelàm]
²**uccellagióne**_{sfs} (uccelli catturàti) | osèi brocàcc/ciapàcc_{prf}* [oxèi brocàdì/cjapàdì]
¹**uccellàja**_{sfs} (uccellànda) | →
BS: ozeléra [oxelérà]

²**uccellàja**_{sfs} (grànde quantità di uccelli) | (→grànde quantità) de osèi_{prf}* [(→grànde quantità) de oxèi]
uccellàjo_{sms} →(uccellatóre)
-a_{sfs} →
uccellàme_{sms} →(¹uccellagióne)
uccellànda_{sfs} | oselanda [oxelanda]
¹**uccellàre**_{vintr} (andàre a càccia di uccelli) | oselà [oxelà]
²**uccellàre**_{vtr} (ingannàre) | →
¹**uccellàto**_{ams/vppms} (andàto a càccia di uccelli) | oselàt [oxelàd]
²**uccellàto**_{ams/vppms} (ingannàto) | →
uccellatòjo_{sms} →(uccellànda)
uccellatóre_{sms} | oseladùr [oxeladùr]
BS: ozeladùr [oxeladùr]
+trìce_{sfs} | oseladura* [oxeladura]
BS: ozeladùra [oxeladurà]
¹**uccellatùra**_{sfs} (attività dell'uccellàre) | attività de l'oselà_{prf}* [attività del'oxelà]
²**uccellatùra**_{sfs} (bèffa, ²canzonatùra) | →
uccellétto_{sms} (¹uccellino) | →
uccellièra_{sfs} | passeréra [paseréra]
uccellinàjo_{sms} →(uccellatóre)
+a_{sfs} →
uccellinàre_{vintr} →(uccellàre)
uccellinàto_{vppms} →(uccellàto)
¹**uccellino**_{sms} (nat) | oselèt [oxelèt], oseli [oxelí]
BS: uzilì [uxilí]
> **uccellini scappàti**_{lccst} (ali) | oseli scapàcc°* [oxelí scapàdì]
²**uccellino**_{ams} (da/di uccello) | de osèl_{lce}* [de oxèl]
¹**uccello**_{sms} (nat) | osèl [oxèl]
BS: ozèl [oxèl]
-llàccio_{sms} (nat) | oselàss° [oxelàs]
-llétto_{sms} →(uccellino)
-llino_{sms} (nat) | oselèt [oxelèt], oseli [oxelí]
-ancóra nel nìdo_{lccst} | gnal [ǵnal]
BS: peteròt [=]
-da richjàmo_{lccst} | primaére_{sfp} [primavére]
-del malaugùrio_{lccst} | uccello/osèl del malaugùrio° (ita) [uccello/oxèl del malaugùrjo], ozèl de catív òsörze* [oxèl de catív òxórxè]
-di Giòve_{lccst} →(àquila)
-di Giunóne_{lccst} →(pavóne)
-idàljo_{lccst} →(colómbo)
-mósca_{lccst} →(colibrì)
-rapàce_{lccst} (nat) | (osèl) ravàss [(oxèl) ravàs]
²**uccello**_{sms} (²membro, pène) | →
¹**uccellóne**_{sms} (nat) (grànde/gròsso uccello) | oselù [oxelù]
BS: ozelù [oxelù], uzilù [uxilù]
²**uccellóne**_{sms} (²allòcco, babbèo, ¹sciòcco) | →
+a_{sfs} | →

uccidere_{vt} → (ammazzàre)
- velocemente_{icvb} → (³freddàre),
 → (³stroncàre)
uccidersi_{vpi} → (ammazzàrsi)
uccidiménto_{sms} → (uccisióne)
ucciditóre_{sms} (uccisióre) | →
 +-**trice**_{sfs} | →
uccisióne_{sfs} | copamét [=], massamét
 [masamét]
 BS: ucisiù [ucixjú]
- a tradiménto_{icst} | ↓
 BS: fulcèta [fulcètá]
¹**ucciso**_{vppms} (ammazzàto) | →
- velocemente_{icvb} → (³freddàto),
 → (stroncàto)
²**ucciso**_{sms} (⁷mòrto) | →
-a_{sfs} | →
uccisióre_{sms} → (assassino)
 +-**a/-dritrice**_{sfs} | →
udènte_{agt/sttv} | (ù/chèl) che l' sènt_{prf}*
 [(ù'/chèl) che 'l sènt], (ù/chèl) che
 l' ga/ghe riva a sènt/sentì_{prf}* [(ù'/chèl)
 che 'l ga/ghe riva a sènt/sentí],
 (ù/chèl) che l' pól sènt/sentì_{prf}*
 [(ù'/chèl) che 'l pól sènt/sentí],
 (òna/chèla/persuna) che la sènt_{prf}*
 [(òna/chèla/persuna) che 'la sènt],
 (òna/chèla/persuna) che la ga/ghe riva
 a sènt/sentì_{prf}* [(òna/chèla/persuna)
 che 'la ga/ghe riva a sènt/sentí],
 (òna/chèla/persuna) che la pól
 sènt/sentì_{prf}* [(òna/chèla/persuna)
 che 'la pól sènt/sentí]
 > **non udènte**_{icst} (sórdo) | →,
 (ù/chèl) che l' sènt mia_{prf}* [(ù'/chèl)
 che 'l sènt mià], (ù/chèl) che l' ga/ghe
 riva mia a sènt/sentì_{prf}* [(ù'/chèl)
 che 'l ga/ghe riva mià a sènt/sentí],
 (ù/chèl) che l' pól mia sènt/sentì_{prf}*
 [(ù'/chèl) che 'l pól mià sènt/sentí],
 (òna/chèla/persuna) che la sènt
 mia_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la
 sènt mià], (òna/chèla/persuna) che la
 ga/ghe riva mia a sènt/sentì_{prf}*
 [(òna/chèla/persuna) che 'la ga/ghe
 riva mià a sènt/sentí],
 (òna/chèla/persuna) che la pól mia
 sènt/sentì_{prf}* [(òna/chèla/persuna)
 che 'la pól mià sènt/sentí]
udibile_{agt} | sentébel* [=], che s' pól
 sènt/sentì_{prf}* [che s' pól sènt/sentí],
 che l' pól (v)èss sentìt_{prf}* [che 'l pól
 èss sentíd <> che 'l pól vèss sentíd]
udibilità_{sfsi} → (l'èssere udibile),
 → (l'èssere percepibile)
udjènte_{agt/sttv} → (udènte)
¹**udjènza**_{sfs} (ascólto/attenzióne che si
 prèsta a chi pàrta; licènza di èssere
 ascoltato/ricevùto da
 autorità/persóna/etc.; àtto/procedùra
 giuridica) | òdiènza [òdjènza],
 ùdiènza^o* [ùdjènza]
 BS: udiènza [udjènzá]

- preliminarè_{icst} | òdiènza
 preliminar* (ita) [òdjènza
 priliminàr]
- riservàta_{icst} | òdiènza risservada*
 (ita) [òdjènza riservada]
²**udjènza**_{sfs} (apprezzaménto, interèsse)
 | →
³**udjènza**_{sfs} (uditòrio) | →
⁴**udjènza**_{sfs} (audience) | →
Ùdine_{ncn} (geo) | Ùdine^o [Údine],
 Ùdine^o* [Ûdine]
¹**Udinése/Udinése**_{sms} (esi) | Udinése^o
 [Udinéxe], Ùdinése^o* [Ûdinéxe]
²**udinése/udinése**_{agt/sms}
 (abitànte/carattere/natìvo;
 cìbo/territòrio/usànza/etc.) |
 udinés_{ams/sms}^o [udinéx],
 ùdinés_{ams/sms}^o* [ùdinéx],
 udinésa_{afs/sfs}^o [udinéxa],
 ùdinésa_{afs/sfs}^o* [ùdinéxa]
³**udinése/udinése**_{agt/sttv}
 (giocatóre/giucocatóre/tifóso
 dell' Udinése/Udinése) |
 (ù/chèl/zògadùr/tifùs) de
 l' Ùdinése_{prf}*
 [(ù'/chèl/xògadùr/tifùx) del
 Ùdinéxe],
 (òna/chèla/zògadùra/tifùsa) de
 l' Ùdinése_{prf}*
 [(òna/chèla/xògadùra/tifùsa) del
 Ùdinéxe]
¹**udire**_{vt} (capìre, intèndere) | →
²**udire**_{vt} (ascoltàre, sentìre) | →
³**udire**_{vt} (risapére) | →
⁴**udire**_{sms} (uditò) | →
udita_{sfs} (l'udire) | →
 > **per udita**_{icav} → (per fàma)
uditìvo_{ams} | de l'uditò_{icge}* [del udito],
 di orège_{icge}* [=], del sènt/sentì_{icge}*
 [del sènt/sentí]
¹**uditò**_{ams/vppms} (capito, ¹intésò) | →
²**uditò**_{ams/vppms} (ascoltato, sentìto) | →
³**uditò**_{ams/vppms} (¹risapùto) | →
⁴**uditò**_{sms} (sènso del còrpo) | udito^o
 (ita) [=], orège_{stip}^o [orège],
 sènt/sentì_{vbst}^o [sènt/sentí]
uditòràto_{sms} (condizióne di uditóre) |
 condissìù de ù/chèl che l'iscólta_{prf}*
 [condisjù de ù'/chèl che 'l scólta <>
 condisjù de ù'/chèl che 'liscólta]
uditóre_{sms} (chi ascólta
 conferènza/dibàttito/etc.) | ù/chèl
 che l'iscólta_{prf}* [ù'/chèl che 'l scólta
 <> ù'/chèl che 'liscólta]
-trice_{sfs} | òna/chèla/persuna che la
 scólta_{prf}* [òna/chèla/persuna che 'la
 scólta]
¹**uditòrjo**_{ams} (³pùbblico) | →, gròp de
 persune che i scólta_{prf}* [gròp de
 persune che 'i scólta]
 BS: uditòrio (ita) [uditòrjo]
²**uditòrjo**_{ams} (uditìvo) | →
¹**udiziónè**_{sfs} (l'udire) | →
²**udiziónè**_{sfs} (audizióne) | →

udometria_{sfs} → (pluviometria)
udomètrico_{ams} → (pluviomètrico)
udòmètro_{sms} → (pluviòmètro)
uè_{fmsm} | uè [u-è]
uè_{intz} | uéla!^o [yéla!], üéla!^o [yéla!]
UE_{acrn} /uè/ | ← → (Uniónè Europeà)
UEFA_{acrn} (ing), (ita) /yéfa/ | ←
- champion league_{icst} (ing) /jūfə
 çàmpjən līg/ | ← /yéfa cèmpjon lig/
uff_{intz} → (uff)
uff_{intz} | öf! [öf!]
üffa_{intz} | öfa! [öfa!]
üffete_{intz} | öfa! [öfa!]
ufficiàle_{agt/sttv} | uficiàl [üfichàl], üfissjàl
 [üfischjàl], öfissjàl [öfischjàl],
 üficiala_{afs/sfs}* [üfichàla],
 üfissiala_{afs/sfs}* [üfischjàla],
 öfissiala_{afs/sfs}* [öfischjàla]
 BS: uficiàl [ufichàl]
 CO: uficiàal [ufichàl]
- di carrièra_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de carierà*
 (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl de carjéra]
- di collegaménto_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de
 colegamét* (ita)
 [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl de colegamét]
- di complementò_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de
 complement* (ita)
 [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl de
 complement]
- di gara_{icst} | uficiàl/üfissjàl/öfissjàl
 de gara* (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl
 de gara]
- di picchètto_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl di picchètto^o
 /-cch-/ (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl di
 picchètto], uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de
 pichèt* (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl de
 pichèt]
- di pública sicurèzza_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de pòblega
 sigürèssa* (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl
 de pòblega sigürèsa]
- d'ispeziónè_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl d'ispessìù*
 (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl d'ispesjù]
- di stàto civile_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de stat(o)
 siil/siél/siél²* (ita)
 [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl de stat(o)
 sivíl/sivél]
- di stàto maggióre_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de stat(o)
 magiòre^o (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl
 de stat(o) magòre],
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl de stat(o)
 magiùr* (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl
 de stat(o) magùr]
- d'ordinànza_{icst} |
 uficiàl/üfissjàl/öfissjàl d'ordinansa*
 (ita) [üfichàl/üfischjàl/öfischjàl
 d'ordinansa]

- **generàle**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl generàl* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl generàl]
 - **giudizjàrjo**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl giüdissiare* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl giüdissjare]
 - **in secónda**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl in segónda* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl in segónda]
 - **in servìzjo permanènte**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl in servésse/servise permanènt* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl in servése/servixe permanènt]
 - **médico**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl mèdico* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl mèdico]
 - **postàle**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl postàl* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl postàl]
 - **sanitààrjo**_{lcst} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl sanitààre* (ita) [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl sanitààre]
¹**ufficiàléssa**_{sfs} (ufficiàle) | →
²**ufficiàléssa**_{sfs} (móglie di un ufficiàle) | dóna/fómna/moér d'ün üficiàl/üfissiàl/öfissiàl_{prf}* [dóna/fómna/moér d'ün üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl]
ufficiàléttö_{sms} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl zùen (apéna promòss/promòtt)_{prf}* [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl xúven (apéna promòss/promòvìd)]
 +-**a**_{sfs} | üficiàl/üfissiàl/öfissiàl zùena (apéna promòssa/promòida)_{prf}* [üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl xúvena (apéna promòssa/promòvida)],
 üficiala/üfissiala/öfissiala zùena (apéna promòssa/promòida)_{prf}* [üfìçala/üfìsjala/öfìsjala xúvena (apéna promòssa/promòvida)]
ufficiàlino_{sms} →(ufficiàléttö)
 -**a**_{sfs} →
¹**ufficiàlità**_{sfsi} (l'èssere ufficiàle) | →
²**ufficiàlità**_{sfsi} (complèss/còrpo degli ufficiàli) | complèss/còrpo di üficiàl/üfissiàl/öfissiàl_{prf}* [complèss/còrpo di üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl]
¹**ufficiàlizzàre**_{vr} (rèndere legale, legalizzàre, sanzjonàre) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} legàl_{prf}* [fà deventà/diventà legàl], →
²**ufficiàlizzàre**_{vr} (rèndere ufficiàle/pùbblico) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} üficiàl/üfissiàl/öfissiàl/pöblech_{prf}* [fà deventà/diventà üficiàl/üfissiàl/pöbleg]
¹**ufficiàlizzàto**_{ams/vppms} (résò legale, legalizzàto, sanzjonàto) | fàc deentà/dientà/dientà^{2^} legàl_{prf}* [fadì deventà/diventà legàl], →

²**ufficiàlizzàto**_{ams/vppms} (résò ufficiàle/pùbblico) | fàc deentà/dientà/dientà^{2^} üficiàl/üfissiàl/öfissiàl/pöblech_{prf}* [fadì deventà/diventà üficiàl/üfissiàl/pöbleg]
ufficiàlizzàzione_{sfs} →(l'ufficiàlizzàre)
ufficiàlmènte_{avb} | in furma/manéra/via üficiàl/üfissiàl/öfissiàl* [in furma/manéra/vià üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl], in furma/manéra/via üficiala/üfissiala/öfissiala* [in furma/manéra/vià üfìçala/üfìsjala/öfìsjala]
ufficiànte_{agrv/sttv} (ufficiànte) | →
¹**ufficiàre**_{vintr} (l'ufficiàre) | →
²**ufficiàre**_{vr} (invitàre, sollecitàre) | →
¹**ufficiàto**_{vppms} (l'ufficiàto) | →
²**ufficiàto**_{vppms} (invitàto, sollecitàto) | →
ufficiàtóre_{ams/sms} →(ufficiànte)
 +-**trìce**_{afs/sfs} →
¹**ufficio**_{sms} (dovére moràle, cómpito derivànte da càriche/in càriche/pozióni/rappòrti/ etc.; favóre, intervènto, raccumandazióne, servìzjo; càrica, in càrico, in còmbènta; insème di funzióni; cerimònja/funzióne/pregghjèra religiósa; ufficio divìno) | öfésse [öfése]
 BS: ufficio [ufiçò]
 CE: ufése [=]
 CO: ufisi [ufisi]
 - **càssa**_{lcst} | öfésse/bòrò cassa* [öfése/bòrò casa]
 - **contàbile**_{lcst} | öfésse/bòrò contàbel* [öfése/bòrò contabel], öfésse/bòrò de la contabilità* [öfése/bòrò dela contabilità]
 - **del catàsto**_{lcst} | öfésse/bòrò del catàsto* (ita) [öfése/bòrò del catàsto]
 - **della Madónna**_{lcst} | öfésse de la Madóna* (ita) [öfése dela Madóna]
 - **del protocòllo**_{lcst} | öfésse/bòrò del protocòl* (ita) [öfése/bòrò del protocòl]
 - **del registro**_{lcst} | öfésse/bòrò del registro* (ita) [öfése/bòrò del registro], öfésse/bòrò del register* (ita) [öfése/bòrò del register]
 - **di collocamènto**_{lcst} | öfésse/bòrò de colocamét* (ita) [öfése/bòrò de colocamét]
 - **di corrispondènta**_{lcst} | öfésse/bòrò de corrispondènta* (ita) [öfése/bòrò de corrispondènta]
 - **d'igène/igène**_{lcst} | öfésse/bòrò d'igène* (ita) [öfése/bòrò d'igène], öfésse/bòrò de sanità* (ita) [öfése/bòrò de sanità] | →

- **di presidènta**_{lcst} | öfésse/bòrò de presidènta* (ita) [öfése/bòrò de presidènta]
 - **di rappresentànta**_{lcst} | öfésse/bòrò de rapresentànta* (ita) [öfése/bòrò de rapresentànta]
 - **divìno**_{lcst} | öfésse/bòrò divì/diì* (ita) [öfése/bòrò divì]
 - **ecclesiàstico**_{lcst} | öfésse/bòrò de la Césa/Glésia* [öfése/bòrò dela Césa/Cjéxa/Glèxja]
 - **divìno**_{lcst} | öfésse/bòrò eletoràl/eleturàl* (ita) [öfése/bòrò eletoràl/eleturàl]
 - **fùebre**_{lcst} | öfésse di mórcc* [öfése di mórtj]
 BS: öfésse di mórcc [ofése di mórtj]
 - **informazióni**_{lcst} | öfésse/bòrò d'informassiù* (ita) [öfése/bòrò d'informasjù]
 - **legàle**_{lcst} | öfésse/bòrò legàl* (ita) [öfése/bòrò legàl]
 - **oggetti smarrìti**_{lcst} | öfésse/bòrò ogècc perdicc* (ita) [öfése/bòrò ogètj perdídi]
 - **pàghe**_{lcst} | öfésse/bòrò paghe* (ita) [öfése/bòrò paghe]
 - **postàle**_{lcst} | öfésse/bòrò postàl* (ita) [öfése/bòrò postàl]
 - **reclàm**_{lcst} | öfésse/bòrò reclàm* (ita) [öfése/bòrò reclàm]
 - **spedizióni**_{lcst} | öfésse/bòrò spedissù* (ita) [öfése/bòrò spedisjù]
 - **stàmpa**_{lcst} | öfésse/bòrò stàmpa* (ita) [öfése/bòrò stàmpa]
 - **tècnico**_{lcst} | öfésse/bòrò tècnico/tènnico* /-nn-/ (ita) [öfése/bòrò tècnico/tènnico]
 - **tècnico erariàle**_{lcst} | öfésse/bòrò tècnico/tènnico erariàl* (ita) [öfése/bòrò tècnico/tènnico erariàl]
 - **tèmpi e mètodi**_{lcst} | öfésse/bòrò tép e mètodi* (ita) [öfése/bòrò tép e mètodi]
 > **d'ufficio**_{lcav} | d'öfésse* [d'öfése]
²**ufficio**_{sms} (locàle/sède/stànza di lavóro di dirigènti/funziònari/impjegàti) | öfésse [öfése], bòrò [=]
ufficiòlo_{sms} | (liber di) preghjère de la Madóna_{prf}* [(liber di) preghjère dela Madóna]
ufficiòsamènte_{avb} | in furma/manéra/via (→ufficiòsa)* [in furma/manéra/vià (→ufficiòsa)], in furma/manéra/via mia üficiàl/üfissiàl/öfissiàl* [in furma/manéra/vià mià üfìçàl/üfìsjàl/öfìsjàl], in furma/manéra/via mia üficiala/üfissiala/öfissiala* [in furma/manéra/vià mià üfìçala/üfìsjala/öfìsjala]

ufficiosità_{sfsi} → (l'èssere ufficióso)
¹ufficióso_{ams} (non ufficiále ma abbastànza attendibile e sicùro) | mia ufficiàl/ufficiàl/ufficiàl ma quase/squas(e)_{prf}* [mià ùficiàl/ufficiàl/ufficiàl ma cyaxe/squax(e)], quase/squas(e) ufficiàl/ufficiàl/ufficiàl_{prf}* [cyaxe/squax(e) ùficiàl/ufficiàl/ufficiàl]
²ufficióso_{ams} (cortése, premuróso) | →
uffiziatóre_{sms} → (ufficiatóre) +**-trice**_{sfs} →
uffizio_{sms} → (ufficio)
uffiziòlo_{ams} → (ufficiòlo)
uffizióso_{ams} → (ufficióso)
ufficiále_{agtv/sttv} → (ufficiále)
ufficio_{sms} → (ufficio)
ufizjo_{sms} → (ufficio)
ufiziòlo_{sms} → (ufficiòlo)
¹ùfo_{smsi} | ↓
 > **a ùfo**_{icav} | a ufo/ufa^o* [a ufo/ufa]
 BS: a maca [a macà]
²ùfo_{smsi} (UFO) | →
UFO_{acrn} /úfo/ | ←
ufologia_{sfs} | ufologia^o (ita) [ufologíà], ufologéa* [ufologéa], stòde di UFO_{prf}* [stòde di UFO]
ufològico_{ams} | ufològico^o (ita) [=], de l'ufologia_{icge}* [del'ufologíà], di UFO_{prf}* [=]
ufòlogo_{sms} | ufòlogo^o (ita) [=], ufòlegh* /-c/ [ufòleg], stòdiùs/stüdiùs/(e)spèrt de UFO_{prf}* [stòdjúx/stüdjúx/(e)spèrt de UFO] -**a**_{sfs} | ufòloga^o (ita) [=], ufòlega* [=], stòdiusa/stüdiusa/(e)spèrta de UFO_{prf}* [stòdjuxa/stüdjuxa/(e)spèrta de UFO]
¹ùggia_{sfs} (inquietùdine, nòia, tèdjo) | →
 BS: mögia [mögà]
²ùggia_{sfs} (ómbra, mançànza di lùce) | →, assènza/mançansa de lùce/lüs_{icop}* [asènza/mançansa de lùce/lúx]
uggiolaménto_{sms} → (l'uggiolàre)
uggiolàre_{vintr} → (¹guaire), → (¹mugolàre)
uggiolàto_{vppms} → (¹guaito), → (¹mugolàto)
uggiolina_{sfs} (languóre) | →
uggiòlo_{sms} | (→uggiolàre) insistent e continüo/contònio_{vbp}* [(→uggiolàre) insistent e continjö/contónjo], (→uggiolàre) piö fenit/finit_{vbp}* [(→uggiolàre) pjö fenit/finíd]
uggiosità_{sfsi} → (l'èssere uggioso)
uggiosaménte_{avb} | in manéra (→uggiós)a/noiusa/nuiusa/fastidiusa/fastòdiusa* [in manéra (→uggiós)a/nojuxa/nujuxa/fastidjux a/fastòdjuxa]

¹uggioso_{ams} (che càusa ùggia) | che l'càosa/càusa (→¹ùggia)_{prf}* [che'1 caöxa/caüxa (→¹ùggia)]
²uggioso_{ams} (di malumóre) | de malümür_{icge}* [de malümür]
³uggioso_{ams} (fastidióso, ¹noióso) | →
⁴uggioso_{ams/sms} (²noióso, scontróso) | →
 -**a**_{afs/sfs} | →
⁵uggioso_{ams} (ombróso) | →
¹uggire_{vtr} (importunàre, ¹infastidire, molestàre) | →
²uggire_{vtr} (ombreggiàre) | →
¹uggirsi_{vpi} (provàre/sentire ùggia) | proà/sènt/sentì (→¹ùggia)_{prf}* [provà/sènt/sentì (→¹ùggia)]
²uggirsi_{vpi} (annojàrsi) | →
¹uggito_{ams/vppms} (importunàto, ¹infastidito, molestàto) | →
²uggito_{ams/vppms} (ombreggiàto) | →
³uggito_{ams/vppms} (provàto/sentito ùggia) | proàt/sentìt (→¹ùggia)_{prf}* [provàd/sentìd (→¹ùggia)]
⁴uggito_{ams/vppms} (²annojàto) | →
ùgna_{sfs} (ùnghia) | →
ugnàta_{sfs} → (ùnghiatà)
ugnàto_{ams} → (ùnghiatò)
ugnèlla_{sfs} → (ùnghìella)
ùgnere_{vtr} → (ùngere)
ugnòlo_{sms} → (ùnghìòlo)
ugnóne_{sms} → (ùnghìóne)
ùgola_{sfs} | lònèla [=]
uguagliabile_{agtv} | ingualàbel* [ingyalabel], che s'pòl ingualà_{prf}* [che s'pòl ingyalà], che l'pòl (v)èss ingualàt_{prf}* [che'1 pòl èss ingyalàd <> che'1 pòlvès ingyalàd]
uguagliaménto_{sms} → (l'uguagliàre)
uguagliànza_{sfs} | parità^o (ita) [=], uguagliansa^o (ita) [ugyalansa], ingualansa* [ingyalansa], equalansa* [egyalansa], gualivansa* [gyalivansa]
 BS: ugualiansa [ugyaljansà]
uguagliàre_{vtr} | ingualà [ingyalà]
 BS: engualà [engyalà]
uguagliàrsi_{vpi} | ingualàs* [ingyalàs]
 BS: engualàs [engyalàs]
uguagliàto_{ams/vppms} | ingualàt [ingyalàt]
 BS: engualàt [engyalàt]
uguagliatóre_{ams} (che sèrv a uguagliàre) | che l'sèrv a ingualà_{prf}* [che'1 sèrv a ingyalà]
¹uguale_{agtv} (che non differisce da àltro; che è sèmpre lo stèssu nonostànte le diversità di condizióni; che è unifórme per tutto il tèmpo che dùra o per tutto lo spàzio che òccupa; che non è discontinuo; che non presènta asperità/diñivèlli) | ingual [ingyàl], egual [egyàl], gualiv /-f/ [gyalív], ògnà [ògnà]
 BS: engual [engyàl], egual [egyàl]

VG: parècc [parècc]
²uguale_{agtv} (che è corrispondènte/equivalènte: di grandèzza fìsica/matemàtica; coincidentè: di ènte geométrico) | ingual* [ingyàl], egual* [egyàl], gualiv* /-f/ [gyalív], ògnà* [ògnà]
³uguale_{sms/smsi} (la stèssa còsa; ségno matemàtico di uguagliànza) | ingual [ingyàl], egual [egyàl], gualiv /-f/ [gyalív], ògnà [ògnà]
⁴uguale_{avb} (allo stèssu mòdo) | →
ugualità_{sfsi} → (uguagliànza)
ugualitàrjo_{ams/sms} | ingualitare* [ingyalitare], equalitare* [egyalitare], gualivare* [gyalivare] +**-a**_{afs/sfs} | ingualitària* [ingyalitarja], equalitària* [egyalitarja], gualivària* [gyalivarja]
ugualitarišmo_{sms} | ingualitarésem* [ingyalitarésem], equalitarésem* [egyalitarésem], gualivarésem* [gyalivarésem]
ugualménte_{avb} | ingualmèt [ingyalmèt], egualmèt* [egyalmèt], gualivamèt [gyalivamèt], l'istèss ['listès]
uh_{intz} | ah! [a'!]
¹uhèi_{intz} (di meravìglia/sorprèsa/stupóre) | òh! [ó'!]
²uhèi_{intz} (di minàccia/rimpròvero) | alura! [=], òh! [ó'!], éi [éi!]
uhi_{intz} → (ahi)
uhm_{intz} → (mah)
UII_{acrn} /uìl/ /yil/ | ←
UK_{acrn} /juchéi/ | ←
¹ukase_{smsi} (fra) /ucàs/ (editto) | ← /ucàs/
²ukase_{smsi} (fra) /ucàs/ (ultimatum) | ← /ucàs/ →
ukulele_{smsi} /eso/ /uculéle/ (esi) | ← /uculéle/
ùlcera_{sfs} | ùlcera [úlcerà]
 - **duodenàle**_{lctst} | ùlcera duodenale^o (ita) [úlcerà dyodenale]
 - **gàstrica**_{lctst} | ùlcera gàstrica^o (ita) [úlcerà gàstrica]
 - **perforàta**_{lctst} | ùlcera perforada^o (ita) [úlcerà perforada]
ulceraménto_{sms} → (ulcerazióne)
ulcerànte_{agtv} (doloróso, straziànte) | →
ulceràre_{vintr/vtr} | fà l'ùlcera_{prf}* [fà l'ùlcera]
ulceràrsi_{vpi} | fàs l'ùlcera_{prf}* [fàs l'ùlcera]
¹ulcerativo_{ams} (¹ulceróso) | →
²ulcerativo_{ams} (che pròvoca ùlcere) | che l'càosa/càusa/pròvoca di ùlcere_{prf}* [che'1 caöxa/caüxa/pròvoca di ùlcere]
¹ulceràto_{vppms} (prodóto un'ùlcera; degeneràto in un'ùlcera; èssere stàto

lèso/lèso da un'úlcerà) | facc
l'úlcerà_{prf}* [fadj l'úlcerà]
²**ulceràto**_{vppms} (ešacerbàto) | →
ulcerazióne_{sfs} (l'úlcerà/si) | →
ulcerògeno_{ams} | che l'pól
caòsà/caùsà/provocà di úlcerè_{prf}*
[che'l pól caòxà/caùxà/provocà di
úlcerè]
¹**ulceròso**_{ams} (dell'úlcerà, relativo
all'úlcerà) | de l'úlcerà_{icge}*
[del'úlcerà], relativ a l'úlcerà_{prf}*
[relativ al'úlcerà]
²**ulceròso**_{ams/sms} (che/chi è affètto da
úlcerà) | (ü/chèl) che l'è malàt de
úlcerà_{prf}* [(ü'/chèl) che'l è malàt de
úlcerà], malàt de úlcerà_{prf}* [malàt
de úlcerà]
-a_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che l'è
malada de úlcerà_{prf}*
[(òna/chèla/persuna) che'l è malada
de úlcerà], malada de úlcerà_{prf}*
[malada de úlcerà]
uligàno_{sms} →(hooligan)
+a_{sfs} →
uligine_{sfs} | òmidità/òmed del teré_{prf}*
[òmidità/òmed del teré]
¹**uliginòso**_{ams} (umidiccio) | →
²**uliginòso**_{ams} (che vive in luògh
ùmidi) | che l'campa/viv in
löch/pòsc òmecc_{prf}* [che'l
campa/viv in lög/pòstj òmedj]
ulite_{sfs} →(gengivite)
uliva_{agt/smsi/sfs} →(oliva)
ulivàstro_{ams/sms} →(olivàstro)
ulivàto_{ams} →(olivàto)
ulivèlla_{sfs} →(olivèlla)
ulivéta_{sfs} →(olivéta)
ulivéto_{sms} →(olivéto)
ulivicoltóre_{sms} →(olivicoltóre)
+trice_{sfs} →
ulivicoltura_{sfs} →(olivicoltura)
ulivigno_{ams} →(olivigno)
ulivo_{sms} →(olivo)
ùmico_{ams} →(ùmico)
ùlna_{sfs} | ulna^o (ita) [=]
ulnàre_{agt} (dell'ùlna) | de l'ulna_{icge}*
[del'ulna]
ULSS_{acm} /uls/ | ←/ulš/
ulster_{smsi} (ing) /əlstə(r)/ | /əlstə(r)/
¹**ulterióre**_{ams} (un àltro, dell'àltro) | ün
óter_{prf}* [=], d'óter* [=], óleriür^o*
(ita)(lad) [ólterjúr]
BS: ulteriür [ulterjúr]
²**ulterióre**_{sms} (che viène dòpo, che
viène in/di séguito) | filàt [filàd], che
l'vé dòpo/pós/despò_{prf}* [che'l vé
dòpo/póx/despò], che l'vé de
sèguet_{prf}* [che'l vé de sègyet],
seguènt (ita) [segjènt], óleriür^o*
(ita)(lad) [ólterjúr]
¹**ulteriorménte**_{avb} (di piú, ançóra) | de
piö* [de pjó], amò de piö* [amò de
pjó]

²**ulteriorménte**_{avb} (piú avànti, óltre) |
piö aànte/inante/inacc* [pjó
avante/inante/innàti], →
³**ulteriorménte**_{avb} (piú tàrdi,
dòpo/dòpo) | piö tarde* [pjó tarde],
→
última_{sfs} | òltema [óltema], òltima
[óltima], últema [últema]
¹**ultimàbile**_{agt} (che si può ultimàre) |
òltimàbel* [óltimabel], che s'pól
òltimà_{prf}* [che s'pól òltimà], che
l'pól (v)èss òltimàt_{prf}* [che'l pól ès
òltimàd < che'l pól vès òltimàd]
²**ultimàbile**_{agt} (¹finibile) | →
ultimaménte_{avb} →(recenteménte)
última ratio_{icst} (lat) /última ràzzjo/ |
← /última ràsjò/
ultimàre_{vt} | òltimà [=]
ultimativaménte_{avb}
→(definitivaménte),
→(¹perentorjaménte)
¹**ultimàtivo**_{ams} (definitivo, perentòrio)
| che l'gh'à caràter de ultimatum_{prf}*
[che'l g'à caràter de ultimatum]
²**ultimàtivo**_{ams} (definitivo, perentòrio)
| →
ultimàto_{ams/vppms} | òltimàt [óltimàd]
ultimatum_{smsi} (lat) /ultimatum/ | ←
ultimazióne_{sfs} | òltimassjù*
[óltimasjù]
¹**ultimàssima**_{afs} (última edizióne) | →
²**ultimàssima**_{afs} (última notizja) | →
último_{anoms/sms} | òltem [óltem], últem
[últem], dredér [=]
BP: ùltim [últim]
BS: òltem [óltem], ùltim [últim]
CE: últem [últem]
CO: üültim [ültim], ööltim [öltim]
-a_{anofs/sfs} | òltema [óltema], òltima
[óltima], últema [últema]
BP: última [última]
BS: òltema [óltemà], ùltima [últimà]
CE: últema [últema]
CO: üültima [ültima], ööltima
[öltima]
-e_{anof/sfp} | òlteme [ólteme], òltime
[óltime], últeme [últeme]
BP: ùltime [últime]
BS: òlteme [ólteme], ùltime [últime]
CE: ùlteme [últeme]
CO: ùltime [ültime], ööltime
[öltime]
-i_{anomp/smp} | òltem [óltem], últem
[últem], dredér [=]
BP: ùltim [últim]
BS: òltem [óltem], ùltim [últim]
CE: últem [últem]
CO: üültim [ültim], ööltim [öltim]
> **all'última mòda**_{icag/lcav} | a
l'òltema/òltima/últema mòda^o* (ita)
[al'òltema/òltima/últema mòda]
> **all'última óra**_{lcav} | a
l'òltema/òltima/últema ura^o
[al'òltema/òltima/últema ura]

> **all'último**_{lcav} | a l'òltem/últem^o*
(ita) [al'òltem/últem]
> **all'último grido**_{icag/lcav}
→(all'última mòda)
> **all'último moment**_{lcav} | a
l'òltem/últem moment^o
[al'òltem/últem moment]
> **all'último sangue**_{icag/lcav} | a
l'òltem/últem sangh^o* /-c/ (ita)
[al'òltem/últem sang]
> **all'último stadijo**_{icag} | in fi de
(v)éta/(v)ita^o [in fi de véta/vita]
> **dell'última óra**_{icag} | de
l'òltema/òltima/últema ura^o* (ita)
[del'òltema/òltima/últema ura]
> **di último ordine**_{lcag} →(di qualità
scadènte)
> **in última anàlisi**_{lcav} →(in
concluziúne), →(in definitiva)
> **in última istànza**_{lcav} →(in última
anàlisi)
> **in último**_{lcav} | in òltem/últem^o [in
òltem/últem]
> **le últime paròle famóse**_{icst} | i
òlteme/òltime/últeme paròle
famuse^o* (ita) [i
òlteme/òltime/últeme paròle famuxe]
> **l'Última Céna**_{icst} |
l'Òltema/Óltima/Últema Séna* (ita)
[l'Óltema/Óltima/Últema Séna]
> **l'última paròla**_{icst} |
l'òltema/òltima/últema paròla^o* (ita)
[l'òltema/òltima/últema ura]
> **l'última ruòta del càrro**_{icst} |
l'òltema/òltima/últema ròda del
car^o* (ita) [l'òltema/òltima/últema
ròda del car]
> **l'último arrivàto**_{icst} |
l'òltem/últem riàt/riàt^{2A} [l'
òltem/últem rivàd]
> **per último**_{lcav} | per òltem/últem^o
[per òltem/últem]
> **última óra**_{icst} →(mòrte)
> **última possibìlità**_{icst} |
òltema/òltima/últema possibìlità^o
[óltema/òltima/últema possibìlità]
> **última séra**_{icst} →(mòrte)
> **última spiàggia**_{icst} →(última
possibìlità)
> **último prèzzo**_{icst} | òltem/últem
prèsse/prèse^o [óltem/últem
prèsse/préxe]
ultimogènito_{ams/sms} | (ü/chèl/(→figlio))
nasìt per òltem/últem_{prf}*
[(ü'/chèl/(→figlio)) nasìd per
òltem/últem]
-a_{afs/sfs} | (òna/chèla/(→figlia)) nasida
per òltema/òltima/últema_{prf}*
[(òna/chèla/(→figlia)) nasida per
òltema/òltima/últema]
últo_{ams} →(vendicàto)
ultóre_{ams/sms} | (ü/chèl) che l'vèndica_{prf}*
[(ü'/chèl) che'l vèndica]

-trice_{afs/sfs} | (öna/chèla) che la vèndica_{prf}* [(öna/chèla) che 'la vèndica]

ùltra_{agt}v (eccezionàle) | →

ùltra_{sfs/smsi} (fra) | →

¹**ultrà**_{sfs/smsi} (estremista) | →

²**ultrà**_{sfs/smsi} (tifóso, ultràs) | →

ultracentenàrio_{sms} | (ü/chèl/òm) che l'gh' à piö de sènt'agn_{prf}* [(ü'/chèl/òm) che 'l g' à pjö de sènt'agn'ajin]

-a_{sfs} |

(öna/chèla/döna/fómna/persuna) che la gh' à piö de sènt'agn_{prf}*

[(öna/chèla/döna/fómna/persuna) che 'la g' à pjö de sènt'agn'ajin]

ultradèstra_{sfs} | ultradèstra° (ita) [=], ùltradrècia* [ùltradrètia]

ultraleggèro_{ams} (leggerissimo) | →

ultramarino_{ams} →(oltremarino)

ultramodèrno_{sms} →(modernissimo)

ultramondàno_{ams} | de l'aldilà_{lce}* [del aldilà], de l'óter món_{dce} /-t/ [del óter món_d]

ultramontàno_{ams} (¹oltremontàno) | →

ultrapotènte_{agt}v →(potentissimo)

ultrarápido_{ams} →(rapidissimo)

ultraróss_{ams} →(infraróss)

ùltras/ultràs_{sfs/smsi} | ultràs° (ita) [=]

ultrasinistra_{sfs} | ultrasinistr° (ita) [=], ùltrasórta* [=]

¹**ultrasònico**_{ams} (supersònico) | →

²**ultrasònico**_{ams} (che concèrne/riguàrda gli ultrasuòni) | che l'riguarda/reàrda/rearda³ i ultrasuòni_{prf}* [che 'l rigyarda/revarda i ultrasuòni]

ultrasonografia_{sfs} →(ecografia)

ultrasonòro_{ams} →(ultrasònico)

ultrasotile_{ams} →(sottilissimo)

ultrasuòno_{sms} | ultrasuòno° (ita)

[ultrasuòno], ultrasóno* [=]

ultrasuonoterapia_{sfs} | terapia che la dórva/dóvra/úisa i ultrasuòni_{prf}*

[terapià che 'la dórva/dóvra/úixa i ultrasuòni], terapia/cúra basada sö i ultrasuòni_{prf}* [terapià/cúra baxada söi ultrasuòni]

ultraterreno_{ams} | ultrateré° (ita) [=],

ultraterèst* [=], de là di cóse/cósse/ròbe/laür de la Tèra_{prf}* [de là di cóse/cósse/ròbe/lavür dela Tèra], dòpo/pós/despò la mórt_{prf}* [=]

ultravolèto_{ams/sms} | ultraviolet° (ita)(lad) [ùltravjolèt], ùltraviulèt° (ita)(lad) [ùltravjulèt]

ultravùto_{sms} | ultravùto° (ita)

[ultravyòto], ùltraöt* (ita) [ùltravód]

¹**ultròneo**_{ams} (spontàneo, volontàrio) | →

²**ultròneo**_{ams} (eccessivo, che va óltre il necessàrio) | →, che l'va/và de là

del nessessare_{prf}* [che 'l va de là del nesesare]

ùlula_{sfs} (barbagianni, ùlula) | →

ululàre_{vintr} | fà ü-ü_{prf}* [fà ü-ü], fà/imità 'l vèrs del lüf_{prf}* [fà/imità 'l vèrs del lúv]

¹**ululàto**_{ams/vppms} | fà ü-ü_{prf}* [fà ü-ü], facc/imità ol vèrs del lüf_{prf}* [fadi/imità ol vèrs del lúv]

²**ululàto**_{sms} (vèrs del lùpo) | ü-ü* [ü-ü], vèrs del lüf_{prf} [vèrs del lúv]

BS: vèrs del luf_{prf} [vèrs del luv]

³**ululàto**_{sms} (vèrs prolungàto e lamentóso) | sóno prolungàt e lamentùs_{prf} [sóno prolóngad e lamentúx]

ùlulo_{sms} →(²ululàto)

¹**umanaménte**_{avb} (con umanità) | con umanità [=]

²**umanaménte**_{avb} (secóndo la natúra e le possibilità dell'ùomo) | segónd la natúra e i possibilità de l'òm* [segónd la natúra e i posibilità del òm]

umanàre_{vt} →(umanizzàre)

umanàrsi_{vpi} →(¹umanizzàrsi)

umanàto_{ams/vppms} →(¹umanizzàto), →(²umanizzàto), →(³umanizzàto)

umanazióne_{sfs} →(inçarnazióne)

umanésimo_{sms} | umanésimo° (ita)

[umanéximo], ùmanésem*

[ùmanéxem]

umanista_{agt/sttv} | umanista° (ita) [=],

ùmanésta* [=]

umanisticaménte_{avb} | in sèns umanístico* [in sèns umanístico]

umanístico_{ams} | umanístico° (ita)

[umanístico], ùmanéstech*

[ùmanésteg]

umanità_{sfsi} | umanità [=]

umanitarjaménte_{avb} | in manéra ùmanitària* [in manéra ùmanitarja], segónd i prensépe e i valür ùmanitare* [segónd i prensépe e i valür ùmanitare]

umanitàrio_{ams/sms} | umanitàrio° (ita)

[umanitarjo], ùmanitare* [=]

BS: umanitàre [umanitare]

+a_{afs/sfs} | umanitària° (ita)

[ùmanitarja], ùmanitària*

[ùmanitarja]

umanitarişmo_{sms} | umanitarismo° (ita)

[umanitarixmo], ùmanitarésem*

[ùmanitaréxem]

umanitarístico_{ams} | umanitarístico°

(ita) [umanitarístico], ùmanitaréstech* [ùmaniterésteg], de

l'umanitarismo_{lce}* [del

umanitarixmo]

¹**umanizzàre**_{vt} (dotàre di aspèto/caratteristiche/qualità umàne) | förnì/münì de aspèto/caràter/cyalità umàne_{prf}*

[förnì/münì de aspèto/caràter/cyalità umàne]

²**umanizzàre**_{vt} (rèndere umàno/civile) | fà deentà/dientà/dientà² umà/siil/siél/siél²_{prf}* [fà deventà/diventà sivil/sivél]

¹**umanizzàrsi**_{vpi} (inçarnàrsi) | →

²**umanizzàrsi**_{vpi} (diventàre umàno/civile) |

deentà/dientà/dientà²

umà/siil/siél/siél²_{prf}*

[deventà/diventà sivil/sivél]

¹**umanizzàto**_{ams/vppms} (dotàto di aspèto/caratteristiche/qualità umàne) | förnìt/münit de

aspèto/caràter/cyalità umàne_{prf}*

[förnìt/münìt de aspèto/caràter/cyalità umàne]

²**umanizzàto**_{ams/vppms} (résó

umàno/civile) | facc

deentà/dientà/dientà²

umà/siil/siél/siél²_{prf}* [fadi

deventà/diventà sivil/sivél]

³**umanizzàto**_{ams/vppms} (inçarnàto) | →

⁴**umanizzàto**_{ams/vppms} (diventàto

umàno/civile) |

deentà/dientà/dientà²

umà/siil/siél/siél²_{prf}*

[deventà/diventà sivil/sivél]

umanizzazióne_{sfs} →(¹umanizzàre/si)

umàno_{ams/sms} | umà [=]

BS: umà [=]

a_{afs/sfs} | ùmana [=]

BS: umàna [umanà]

umanòide_{agt/sttv} | (ü/chèl/robot) che l'è quase/squas(e) ümà_{prf}*

[(ü'/chèl/robot) che 'l è

cyaxe/squax(e) ümà],

(öna/chèla/persuna) che l'è

quase/squas(e) ùmana_{prf}*

[(öna/chèla/persuna) che 'l'è

cyaxe/squax(e) ùmana]

umbilicàle_{agt}v →(ombelicàle)

umbilico_{sms} →(ombelico)

¹**umbràtile**_{agt}v (che è in ómbra,

²ombreggiàto, ombróso) | che l'è in

ómbra/ombréa_{prf}* [che 'l è in

ómbra/ombréa], →

²**umbràtile**_{agt}v (introvèrs

timido) | →

³**umbràtile**_{agt}v (appartàto, schivo

solitàrio) | →

⁴**umbràtile**_{agt}v (che nàsce dal dübbio) |

che l'nass del dòbe_{prf}* [che 'l nas del dòbe]

umbrellifera_{afs} →(ombrellifera)

umbrifero_{ams} →(ombrifero)

umeràle_{agt}v →(omeràle)

umettàbile_{agt}v | che s'pöl

(→umettàre)_{prf}* [che s'pöl

(→umettàre)], che l'pöl (v)èss

(→umettàto)_{prf}* [che 'l pöl ès

(→umettàto) <> che 'l pòlvès

(→umettàto)]

umettaménto_{sms} → (l'umettàre)
umettàre_{vt} → (inumidìre)
umettàrsi_{vpi} → (inumidìrsi)
umettativo_{ams} | che l'sèrv a
 (→umettàre)_{prf}* [che'l sèrv a
 (→umettàre)]
umettàto_{ams/vppms} → (inumidìto)
umettazióne_{sfs} → (umettaménto)
ùmico_{ams} | relativ a l'humus_{prf}* [relatìv
 al humus], de l'humus_{icge}* [del
 humus]
umìcolo_{ams} | che l'camp/viv in de
 l'humus_{prf}* [che'l camp/viv indel
 humus]
¹**umidézza**_{sfs} (l'èssere ùmido) | →
²**umidézza**_{sfs} (umidità) | →
umidiccio_{ams} | impó òmed_{prf} /-t/ [impó
 òmed]
umidificàre_{vt} | fà
 deentà/dientà/dientà^{2^} (piö)
 òmed_{prf}* /-t/ [fà diventà/diventà
 (pjó) òmed]
umidificàto_{ams/vppms} | facc
 deentà/dientà/dientà^{2^} (piö)
 òmed_{prf}* /-t/ [fadì diventà/diventà
 (pjó) òmed]
umidificatóre_{sms} (tec) | umidificatóre^o
 (ita) [=], òmedificadùr*
 [òmedificadùr]
umidificazióne_{sfs} | òmedificassiù*
 [òmedificasjú]
umidìre_{vt} → (inumidìre)
umidità_{sfsi} | òmidità [=], òmed /-t/
 [òmed]
 - **assolùta**_{lcst} | òmidità assolüda*
 (ita) [òmidità assolüda]
 - **atmosfèrica**_{lcst} | òmidità
 amosfèrica* (ita) [=]
 - **relatìva**_{lcst} | òmidità
 relatìva/relatìa* (ita) [òmidità
 relatìva]
umidìto_{ams/vppms} → (inumidìto)
¹**ùmido**_{ams/sms} (leggermènte bagnàto o
 impregnàto di àcqua/liquido; che
 contìene vapóre àcqueo: di
 àrja/vènto; mètodo di cottùra di cibi;
 il cibo stéssu così còtto) | òmed /-t/
 [òmed]
 BS: òmed /-t/ [òmed], ùmid /-t/
 [ùmid]
 > **in ùmido**_{icag} | in òmed /-t/ [in
 òmed]
²**ùmido**_{ams/sms} (umidità) | →
umidóre_{sms} → (umidità)
umifero_{ams} | pié/réç de humus_{prf}*
 [pjé/réç de humus]
umificazióne_{sfs} |
 trasformassiù/trasfurmassiù in
 humus_{prf}*
 [trasformasjú/trasfurmasjú in
 humus]
¹**ùmile**_{agtv/sttv} (che/chi è consapévole
 dei pròpri limiti e non si
 inorgogliisce o esàlta per i pròpri

mèriti/virtù; che/chi nei riguàrdi di
 àltre persóne dimóstra rispètto e
 sottomissióne) | òmel_{ams/sms} [òmel],
 òmela_{afs/sfs}* [òmela]
 BS: ùmil [ùmil], ùmil [ùmil], ùmila*
 [ùmilà], ùmila* [ùmilà]
²**ùmile**_{agtv} (che denòta umiltà; diméssu,
 mìsero) | òmel [òmel]
³**ùmile**_{agtv} (pòco gratificànte: di
 lavóro/professióne; socialmènte non
 elevàto, di bàssa estrazióne sociàle) |
 òmel* [òmel]
⁴**ùmile**_{agtv} (che pòco elevàto da tèrra) |
 bass^o* [bas]
umiljaménto_{sms} → (umiliàzióne)
umiljànte_{agtv} | ùmiljànt^o* (ita)
 [ùmiljànt], che l'ùmilia_{prf}* [che'l
 ùmilja]
¹**umiljàre**_{vt} (mortificàre, offèndere
 creàndo
 avvilménto/disàgìo/vergògna/vergò
 gna; avvìlìre, sottomèttère) | ùmilià
 [ùmiljà], fà sbassà (zó) la grèsta_{prf}*
 [fà xbasà (xó) la grèsta]
 BS: umilià [umiljà]
²**umiljàre**_{vt} (reprimere; sottopórre
 umilmentè) | ùmilià* [ùmiljà]
³**umiljàre**_{vt} (abbassàre/chinàre il
 càpo) | →
umiljàrsi_{vpi} | ùmiliàs [ùmiljàs], sbassà
 (zó) la grèsta_{prf}* [xbasà (xó) la
 grèsta], inzeclis [inxeclís], stórses
 [=]
 BS: umiliàs [umiljàs], ribassàs
 [ribassàs]
umiljàtivo_{ams} | che l'ùmilia_{prf}* [che'l
 ùmilja], che l'pól ùmilià_{prf}* [che'l
 pól ùmiljà], ùmiliatìv* /-f/
 [ùmiljatív]
¹**umiljàto**_{ams/vppms} (mortificàto, offésu
 creàndo
 avvilménto/disàgìo/vergògna/vergò
 gna; avvìlìto, sottoméssu) | ùmiliat
 [ùmiljàd], facc sbassà (zó) la
 grèsta_{prf}* [fadì xbasà (xó) la grèsta]
 BS: umiliat [umiljàd], ribassat
 [ribassad]
²**umiljàto**_{ams/vppms} (fatto ùmile;
 sottovalutàto, dimostràto pòca stìma
 e fidúcia in sé stéssi; fatto àtto di
 sottomissióne; prostràto in àtto di
 devozióne) | sbassat (zó) la grèsta_{prf}*
 [xbasad (xó) la grèsta], inzeclit
 [inxeclíd], storsit [storsíd]
umiljàtore_{ams/sms} | (ù/chèl) che
 l'ùmilia_{prf}* [(ù'/chèl) che'l ùmilja],
 ùmiliadùr* [ùmiljadùr]
 -**trìce**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che
 la ùmilia_{prf}* [(òna/chèla/persuna)
 che'la ùmilja], ùmiliadura*
 [ùmiljadura]
umiljàzióne_{sfs} | ùmiliassiù [ùmiljasjú]
 BS: ùmiliassiù [ùmiljasjú]

¹**umilmènte**_{avb} (con umiltà) | con
 ùmiltà* [=]
²**umilmènte**_{avb} (poveramènte) | →
¹**umiltà**_{sfsi} (l'èssere ùmile;
 atteggiaménto riverènte e
 sottoméssu) | ùmiltà [=], òmeltà* [=]
²**umiltà**_{sfsi} (modèstia, riservatèzza;
 modèsta condizióne sociàle;
 povertà) | ùmiltà* [=], òmeltà* [=]
umlaut_{smsi} (ted) /ùmlaut/ | ← /úmlaut/
umma_{sfsi} (ara) /ummæ/ | ← /úmma/
ùmo_{sms} → (humus)
 +**umoràccio**_{sms} (chi è sèmpre di
 cattìvo umóre) | ùmoràss [ùmoràs]
 +-a_{sfs} | ùmorassa* [ùmorasa]
umoràle_{agtv} (dipendènte dall'umóre) |
 che l'dipènd de l'òmùr/ùmùr [che'l
 dipènd de l'òmùr/ùmùr], che
 l'dipènd de la lùna/sesù_{prf}* [che'l
 dipènd dela lùna/sexù]
¹**umóre**_{sms} (disposizióne innàta vèrso
 un particulàre stàto d'animo; stàto
 d'animo soggètto a variazióni) |
 òmùr [òmùr], ùmùr [ùmùr], lùna_{sfs}
 [lùna], sesù_{sfs} [sexù]
 BS: umùr [umùr], lùna [lúnà]
 > **èssere di bòn umóre**_{lcvb} | èss de
 bù òmùr/ùmùr [ès de bu òmùr/ùmùr]
 > **èssere di cattìvo umóre**_{lcvb} | èss
 de catìv òmùr/ùmùr [ès de catìv
 òmùr/ùmùr], (v)ìga la peròca stórta
 [vìga la peròca stórta], èss
 invèrs/roèrs/négher/nìgher* [ès
 invèrs/rovèrs/négher/nìgher]
²**umóre**_{sms} (àcqua, líquido, rugiàda) |
 →
³**umóre**_{sms} (opiniónè) | →
⁴**umóre**_{sms} (umorìsmo) | →
umoréscu_{ams} → (umorìstico)
umorìsmo_{sms} | umorismo^o (ita)
 [umorixmo], òmurésem*
 [òmurèxem], ùmurésem*
 [ùmurèxem], bù spèret/spìret_{prf}* [bu
 spèret/spìret]
umorìsta_{sttv} | umorista^o (ita) [=],
 òmurésta* [=], ùmurésta* [=], ù
 bù spèret/spìret_{prf}* [ù' bu spèret/spìret],
 òna bù spèret/spìret_{prf}* [òna bu
 spèret/spìret]
¹**umorìsticamènte**_{avb} (in mòdo
 umorìstico) | in manéra
 (→umorìstica)* [in manéra
 (→umorìstica)]
²**umorìsticamènte**_{avb} (spirítóso) | →
¹**umorìstico**_{ams} (bùffo, ridicolo) |
 umorìstico^o (ita) [umorìstico],
 òmuréstech* [òmurésteg],
 ùmuréstech* [ùmurésteg], →
 BS: umorìstic [umorìstic]
²**umorìstico**_{ams} (che fa ridere, pièno di
 umorìsmo, còmico) | umorìstico^o
 (ita) [umorìstico], òmuréstech*
 [òmurésteg], ùmuréstech*
 [ùmurésteg], che'l fà

grignà/gregnà_{prf}* [che'l fa grignà/gregnà], pié de umorismo* [pjè de umorixmo], →

³**umoristico**_{ams} (relativo agli umoristi) | umoristico° (ita) [umorístico], ömuréstech* [ömurésteg], ümuréstech* [ümurésteg], di umoristi_{icge}* [=]

⁴**umorístico**_{ams} (relativo all'umorismo) | umorístico° (ita) [umorístico], ömuréstech* [ömurésteg], ümuréstech* [ümurésteg], de l'umorismo_{icge}* [del umorixmo]

umpappà_{fmsm} | umpappa* /-pp-/ [=], umpappà* /-pp-/ [=]

ùmus_{smsi} → (humus)

¹**un**_{artind} | ün [=], ü [ü']
BS: on /ó/ [=], ön [=], èn [=]
-a_{artind} | öna [=], ön' [=]
BS: ona /ó-/ [onà], öna [ö'nà], èna [ènà], 'na [nà]

²**un**_{ams} (¹üno) | →

UN_{acrn} /uèn/ | ←, Nassiù Üvide°* (ita) [Nasjú Üvide]

unànime_{agtv} (conçòrde) | èss töcc decòrde_{vbprf} [ès tötì decòrde], →
BS: unànim [unanim]

unanimeménte_{avb} | in manéra che töcc i è decòrde* [in manéra che tötì 'i è decòrde], in manéra de èss töcc decòrde* [in manéra de ès tötì decòrde], con töcc decòrde* [con tötì decòrde]

unanimità_{sms} (unanimità) | →
unanimisticaménte_{avb} | →

unanimità_{sfsi} (conçòrdàza, conçòrdìa) | unanimità° (ita) [=], èss töcc decòrde_{vbprf} [ès tötì decòrde], →

unanimitàrijo_{ams} → (unànime)

una tantum_{icag/icav} (lat) /úna tantum/ | ←

¹**uncinàre**_{vt} (afferràre con un uncino) | ciapà con d'ü rampì_{prf}* [cjapà condü' rampí]
BS: rampinà [=]

²**uncinàre**_{vt} (piegàre a fòrma di uncino) | (do)piegà a furma de rampì_{prf}* [(do)pjegà a furma de rampí]

³**uncinàre**_{vt} (frodàre, raggiràre) | →

⁴**uncinàre**_{vt} (agganciàre) | →

¹**uncinàrsi**_{vpi} (¹abbrancàrsi, afferràrsi) | →

²**uncinàrsi**_{vpi} (acquistàre la fòrma di un uncino) | ciapà la furma d'ü rampì_{prf}* [cjapà la furma d'ü' rampí]

¹**uncinàto**_{ams/vppms} (afferràto con un uncino) | ciapàto con d'ü rampì_{prf}* [cjapàto condü' rampí]
BS: rampinàt [rampinàd]

²**uncinàto**_{ams/vppms} (piegàto a fòrma di uncino) | (do)piegàto a furma de

rampì_{prf}* [(do)pjegàto a furma de rampí]

³**uncinàto**_{ams/vppms} (frodàto, raggiràto) | →

⁴**uncinàto**_{ams/vppms} (agganciàto) | →

⁵**uncinàto**_{ams/vppms} (³abbrancàto, ⁴afferràto) | →

⁶**uncinàto**_{ams/vppms} (acquistàto la fòrma di un uncino) | ciapàto la furma d'ü rampì_{prf}* [cjapàto la furma d'ü' rampí]

⁷**uncinàto**_{ams} (che ha fòrma di uncino) | a furma de rampì_{prf}* [a furma de rampí], facc a rampì_{prf} [fadi a rampí]

¹**uncinèllo**_{sms} (piccolo uncino) | rampinèl* [=], rampinì* [rampiní]

²**uncinèllo**_{sms} (gangherèllo) | →

¹**uncinétto**_{sms} (uncinèllo) | →

²**uncinétto**_{sms} (arnése per lavòri di sartoria) | crossé [crosé], crusé [cruyé]
BS: crossé [crosé]
> ¹**all'uncinétto**_{icag} (lavoràto/realizzàto con l'uncinétto) | a crossé/crusé [a crosé/cruyé]
> ²**all'uncinétto**_{icav} (usàndo l'uncinétto) | col crossé/crusé* [col crosé/cruyé]

uncino_{sms} (¹gàncio) | →
BS: rampì [rampí], uncì [uncí]
-nello_{sms} | rampinèl* [=], rampinì* [rampiní]
-nétto_{sms} → (uncinèllo)

¹**undecennàle**_{anumv} (che dūra ùndici ànni, che ricòrre ògni settant'anni) | de öndes agn_{prf}* [de öndex agn/ajn], che l'dūra öndes agn_{prf}* [che'l dūra öndex agn/ajn], che l'turna ògne öndes agn_{prf}* [che'l turna ògne öndex agn/ajn], che l'(sa/se verifìca)/söcéd ògne öndes agn_{prf}* [che'l (sa/se verifìca)/söcéd ògne öndex agn/ajn]

²**undecennàle**_{sms} (undicésimo anniversàrio) | öndes agn_{prf}* [öndex agn/ajn]

undècimo_{sms} → (undicésimo/undicèsimo)

under_{agtv} (ing) /àndə(r)/ | ← /ànder/
undercut_{smsi} (ing) /àndəkət/ | ←
underground_{agtv/smsi} (ing) /àndəgraʊnd/ | ← /andergràʊnd/
understatement_{smsi} (ing) /andəstéjtmənt/ | ← /anderstéjtmənt/

undicènne_{anum/sttv} | (ü/chèl/(→bambino)) de öndes agn_{prf}* [(ü'/chèl/(→bambino)) de öndex agn/ajn], (öna/chèla/(→bambina)/persuna) de öndes agn_{prf}* [(öna/chèla/(→bambina)/persuna) de öndex agn/ajn]

undicèsimo/undicésimo_{anoms/sms} | chèl di öndes_{prf} [chèl di öndex], öndesem* [öndexem]

-a_{anofs/sfs} | chèla di öndes_{prf} [chèla di öndex], öndesèma* [öndexèma]

ùndici_{ancar/smsi/sfp} | öndes [öndex]
BS: öndes [öndex]

UNESCO_{acrn} /unèsco/ | ← /unèsko/ /unèsko/

ungàrico_{ams} → (ungherése)

¹**ungere**_{vt} (spalmàre con una sostànza gràssa; lubrificàre, oliàre, untàre; macchiàre/sporcàre di unto; consacràre/segnàre con òljo sànto) | óns/onzi [ónx/onxí], (v)uns (IIa) [(v)unx], (v)uncià [(v)uncà]
BS: ónzer [ónxer], ontà [=], untà [=]

²**ungere**_{vt} (²corròmpere) | óns/onzi* [ónx/onxí], (v)uns* (IIa) [(v)unx], (v)uncià* [(v)uncà]

ungersi_{vpi/vpt} | ónses/onzìs [ónxes/onxís], (v)unzes [(v)unxes], (v)unciàs [(v)uncàs]
BS: onzìs [onxís], ontàs [=], untàs [=]

Ungheria_{sfs} (geo) | Ungheria° (ita) [Ungheria], Üngheréa* [Üngheréa], Öngheréa* [Öngheréa]

¹**ungherése**_{agtv/sttv} (abitànte/caràttere/nativo) | üngherés_{ams/sms}° [üngheréx], üngherésa_{afs/sfs}° [üngheréxa], öngherés_{ams/sms}* [öngheréx], öngherésa_{afs/sfs}* [öngheréxa]

²**ungherése**_{agtv/sms} (lìngua/dialètto) | üngherés° [üngheréx], öngherés* [öngheréx]

³**ungherése**_{agtv} (cìbo/territòrio/usànza/etc.) | üngherés° [üngheréx], öngherés* [öngheréx]

¹**unghia**_{sfs} (pàrte anatòmica di còrpo/dìto) | óngia [óngja]
BS: öngia [óngjä]
TV: ungia [ungja]
-nghiétta_{sfs} | ongina [=]
-nghiétina_{sfs} → (unghietta)
-nghióne_{sms} | ongiù* [ongjú], ungiù* [ungjú]
-e_{sfp} | ónge [óngje < óngje]
BS: öngie [óngje < óngje]
- adùncà_{lctst} | óngia de gat [óngja de gat]
- ìncarnàta_{lctst} | óngia 'ncarnàda [óngja 'ncarnada]
BS: öngia 'ncarnàda [óngja 'ncarnada]
> **sull'unghia**_{icav} | sö l'óngia [söl'óngja]

²**unghia**_{sfs} (piccola quantità) | ü négher/nìgher d'óngia [ü' négher/nìgher d'óngia]

³**unghia**_{sfs} (piccolissima distànza; estremità di arnése/coltèllo che

termina con gancio/tàglio) | óngia^{o*} [óngja]
unghjàta_{sfs} | ongiada^{o*} [ongjada]
 BS: óngiada [óngjadà], raspada [raspadà], sgrafeagnàda [xgrafeagnadà]
unghjàto_{ams} (dotàto/fornito/munito di unghie) | fornìt/mùnit/proést de ónge_{prf}* [fòrnìd/mùníd/provést de ónge/óngje], co i ónge_{prf}* [coi ónge/óngje]
¹**unghjèlla**_{sfs} (castagna) | →
²**unghjèlla**_{sfs} (ceçello) | ongèta [=], sigìl/sigél co la pónta/punta a furma de óngia_{prf}* [sigìl/sigél cola pónta/punta a furma de óngja], sigìl/sigél co la pónta/punta facia a óngia_{prf}* [sigìl/sigél cola pónta/punta fadja a óngja], sigìl/sigél che l'gh'è la pónta/punta a furma de óngia_{prf}* [sigìl/sigél che l'g'è la pónta/punta a furma de óngja]
unghjètta_{sfs} (piccola unghia) | ongina [=]
unghjettina_{sfs} →(unghjètta)
unghjòlo_{sms} | óngia sòtila/sòtéla/sùtila/sitila e (→acuminàta)_{prf}* [óngja sòtila/sòtéla/sùtila/sitila e (→acuminàta)], óngia de gat_{prf}^{o*} [óngja de gat]
¹**unghjòne**_{sms} (grànde/gròssa unghia) | ongiù* [onǵù], ungiù* [ungjú]
²**unghjòne**_{sms} (²zòccolo) | →
unghjùto_{ams} | fornìt/mùnit/proést de sgrafe/sgrife lónghe e fòrte/fòrte_{prf}* [fòrnìd/mùníd/provést de xgrafe/xgrife lónghe e fòrte/fòrte], co i sgrafe/sgrife lónghe e fòrte/fòrte_{prf}* [coi xgrafe/xgrife lónghe e fòrte/fòrte]
ungiménto_{sms} →(unzióne)
¹**ungitóre**_{ams/sms} (che/chi unge) | (ü/chèl) che l'óns/(v)uns/(v)uncia_{prf}* [(ü'/chèl) che l'ónx/vunx/vunča] +**-trìce**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la óns/(v)uns/(v)uncia_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che la ónx/vunx/vunča]
²**ungitóre**_{sms} (untóre) | → +**-trìce**_{sfs} | →
ungitùra_{sfs} (unzióne) | →
unqeàle_{agtv} | relativ a l'óngia_{prf}* [relativ al'óngja], de l'óngia_{lcege}* [del'óngja]
unqentàre_{vtv} | óns/uncià/spalmà con d'ün onguènt_{prf}* [ónx/unčà/spalmà condün ongyènt]
unqentàrsi_{vpt/vpt} | ónzès/unciàs/spalmàs con d'ün onguènt_{prf}* [ónxes/unčàs/spalmàs condün ongyènt]
unqentàto_{ams/vppms} | onzìt/unciàt/spalmàt con d'ün

onguènt_{prf}* [ónxìd/unčàd/spalmàd condün ongyènt]
unqento_{ams} (sos) | onguènt [ongyènt]
 BS: ónguènt [óngyènt], unguènt [unqyènt]
unqula_{sfs} →(²zòccolo)
unqulatùra_{sfs} →(³unghia)
UNHCR_{acrn} /uènnè accacièrre/ /unçr/ | ← /uènnè acacièrre/, Agenséa (del ONU) per i Rifugiati_{prf}* (ita) [Agenséa (del ONU) per i Rifugati]
UNI_{acrn} /úni/ | ←
uniàsse_{agtv} (monàsse) | →
uniàsico_{ams} (monàsse) | →
unibile_{agtv} (collegàbile) | →, ünébel* [ünébel], che s'pòl ünì_{prf}* [che s'pòl ünì], che l'pòl (v)èss ünìt_{prf}* [che l'pòl èss ünìd ◊ che l'pòlvès ünìd]
unibilità_{sfsi} →(l'èssere unibile), →(l'èssere collegàbile)
ùnica_{sfs} | ònega* [ónega], ùnega* [únega], ònica^o (ita) [ónica], ùnica^o (ita) [única]
unicaménte_{avb} →(esclusivaménte), →(solaménte)
UNICEF_{acrn} /únicef/ | ← /únicef/
unicellulare_{agtv} | ünìcelulàr^{o*} (ita) [=], costitùit/furmàt de òna cèlùla_{prf}* [costitùid/furmàd de òna cèlùla]
unicellulàto_{ams} →(unicellulàre)
unicità_{sfsi} (l'èssere ünico, singlarità) | →
UNICO_{acrn} /único/ | ← /único/
ùnico_{ams/sms} | ònech [óneg], ùnech [úneg], ònecc [ónèč], ùnecc [únèč]
 BS: ùnic [únìc]
 CE: ünich [únìc]
 CO: ünich [únìc]
 TV: ùnech [úneg]
-a_{afs/sfs} | ònega [ónega], ùnega [únega], ònica^o (ita) [ónica], ùnica^o (ita) [única], ònecia [ónèča], ùnecia [únèča]
 BS: ùnica [únìcà]
 CE: ùnica [únìcà]
 CO: ùnica [únìcà]
 TV: ùnega [únega]
unicolóre_{ams} →(monocolóre)
uniconcettuale_{agtv} | che l'conté/contègn/otrata (a)dóma/nóma ü concèt_{prf}* [che l'conté/contègn/contèjn/trata (a)dóma/nóma ü' concèt]
unicòrde_{agtv} →(monocòrde)
unicòrne_{agtv} | che l'gh'è (a)dóma/nóma ü córen_{prf}* [che l'g'è (a)dóma/nóma ü' córen], con d'ü córen sul_{prf}* [condü' córen sul]
¹**unicòrno**_{sms} (liocòrno) | →
²**unicòrno**_{sms} (unicòrne) | →
unicum_{smsi} (lat) /únicum/ | ←
unidimensjonàle_{agtv} (che ha una sóla dimensjónè) | che l'gh'è (a)dóma/nóma òna dimensjù

(sula/sóla)_{prf}* [che l'g'è (a)dóma/nóma òna dimensjù (sula/sóla)], con d'òna dimensjù sula/sóla_{prf}* [condòna dimensjù sula/sóla]
¹**unidirezjonàle**_{agtv} (che possiède una sóla direzjónè) | che l'gh'è (a)dóma/nóma òna diressiù (sula/sóla)_{prf}* [che l'g'è (a)dóma/nóma òna diresjù (sula/sóla)], con d'òna diressiù sula/sóla_{prf}* [condòna dirensjù sula/sóla]
²**unidirezjonàle**_{agtv} (che tràtta un sólo aspètto, che ha un sólo pùnto di vista) | che l'trata (a)dóma/nóma ü sul aspèt_{prf}* [che l'trata (a)dóma/nóma ü' sul aspèt], che l'trata (a)dóma/nóma ün aspèt_{prf}* [che l'trata (a)dóma/nóma ün aspèt], con d'òna opiniù/òpinìu/òpinìu sula/sóla_{prf}* [condòna opinjù/òpinjù/òpinjù sula/sóla], con d'ü parér sul/sól_{prf}* [condü' parér sùl/sól]
unidirezjonalità_{sfsi} →(l'èssere unidirezjonàle)
unidòse_{sms} →(monodòse)
unifamiliàre_{agtv} | per òna famèa/faméa_{prf}* [per òna famèa/faméa], (→abitàbile) d'òna famèa/faméa_{prf}* [(→abitàbile) d'òna famèa/faméa]
unifèro_{ams} | che l'fà/prodüs fiùr/fröcc ((a)dóma/nóma) òna ólta a l'an_{prf}* [che l'fa/prodùx fjur/fròtj ((a)dóma/nóma) òna vólta al an]
unificàbile_{agtv} | ünificàbel^o (ita) [ünificabel], che s'pòl ünificà_{prf}* [che s'pòl ünificà], che l'pòl (v)èss ünificàt_{prf}* [che l'pòl èss ünificàd ◊ che l'pòlvès ünificàd]
unificabilità_{sfsi} →(l'èssere unificàbile)
¹**unificàre**_{vtv} (riunìre, unìre, ridùrre a unità) | ünificà^{o*} (ita)(lad) [=]
 BS: ünificà [=], fà deentà 'na ròba sula_{prf} [fà diventà 'na ròba sulà]
²**unificàre**_{vtv} (standardizzàre) | →
unificàrsi_{vpt} | ünificàs^{o*} (ita)(lad) [=]
 BS: ünificàs [=], deentà 'na ròba sula_{prf} [deventà 'na ròba sulà]
unificatìvo_{ams} | che l'tènd a ünificà_{prf}* [che l'tènd a ünificà], che l'pòl ünificà_{prf}* [che l'pòl ünificà]
unificatò_{ams/vppms} (riunìto, unìto, ridóto a unità) | ünificat^{o*} (ita)(lad) [ünificàd]
 BS: ünificat [ünificàd], fat deentà 'na ròba sula_{prf} [fad diventà 'na ròba sulà], deentat 'na ròba sula_{prf} [deventad 'na ròba sulà]
unificatóre_{ams/sms} | (ü/chèl) che l'ünificà_{prf}* [(ü'/chèl) che l'ünificà]

-trice_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la unìfica_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la unìfica]

unificazióne_{sfs} | unificassiù^{o*} (ita)(lad) [unificasjú]

uniflòro_{ams} | che l'fà/prodüs (a)dóma/nóma ü fjur (sul/sól)_{prf}* [che'l fa/prodúx (a)dóma/nóma ü fjur (súl/sól)]

unifogliàto_{ams} (che pòrta una sóla fòglia) | che l'gh'à (a)dóma/nóma òna fòia (sula)_{prf}* [che'l g'à (a)dóma/nóma òna fòja (sula)]

uniformàre_{vt} | üniformà [=]
BS: uniformà [=]

uniformàrsi_{vpi} | üniformàs [=]
BS: uniformàs [=]

uniformàto_{ams/vppms} | üniformàt [üniformàd]
BS: uniformàt [üniformàd]

uniformazióne_{sfs} | üniformassiù* [üniformasjú]

¹**unifórme**_{agtv} (che è eguàle/uguàle in ògni sùa pàrte) | ünifórme^{o*} (ita)(lad) [=], che l'è inguàl/eguàl/gualìv in ògne sò part(e)_{prf}* [che'l è mià ingyàl/egyàl/gyalìv in ògne sò part(e)]
BS: unifórme [=]

²**unifórme**_{agtv} (che non ha avvallaménti) | ünifórme^{o*} (ita)(lad) [=], che l'gh'à mia di fòpe/fòsse_{prf}* [che'l g'à mià di fòpe/fòse]

³**unifórme**_{agtv} (che ha la stéssa fórma, che ha lo stéss aspètto) | ünifórme^{o*} (ita)(lad) [=], che l'gh'à la stéssa furma_{prf}* < che l'gh'à l'istéssa furma_{prf}* [che'l g'à la stèsa furma < che'l g'à 'listèsa furma], che l'gh'à ol stèss aspèt_{prf}* < che l'gh'à l'istèss aspèt_{prf}* [che'l g'à ol stès aspèt < che'l g'à 'listès aspèt]

⁴**unifórme**_{agtv} (che è costanteménte eguàle/uguàle, monòtono) | ünifórme^{o*} (ita)(lad) [=], che l'è sèmp(er) inguàl/eguàl/gualìv_{prf}* /-f/ [che'l è sèmp(er) ingyàl/egyàl/gyalìv], →

⁵**unifórme**_{sfs} (àbito, ¹divìsa) | ünifórme [=], montüra [montüra]
BS: unifórme [=]

uniformeménte_{avb} | in manéra inguala/eguala/gualìa/ünifórme_{prf}* [in manéra ingyala/egyala/gyaliva/ünifórme]

¹**uniformità**_{sfsi} (l'èssere ünifórme) | →

²**uniformità**_{sfsi} (¹accòrdo, unanimità) | →

uniformologìa_{sfs} | stòde di ünifórme/montüre_{prf}* [stòde di ünifórme/montüre]

unigènere_{agtv} | d'ü gèn(er) sul/sól_{lcege}* [d'ü' gèn(er) sül/sól], de

(a)dóma/nóma ü gèn(er) sul/sól_{lcege}* [de (a)dóma/nóma ü' gèn(er) sül/sól]

unigènito_{ams/sms} | l'ònech/ünech fiöl/tus/bagàì_{prf}* [l'òneg/üneg fjöl/tux/bagàì], l'ònech/ünech is-cèt_{prf}* [l'òneg/üneg scèt/scjèt < 'l'ònechiscjèt/ünechiscjèt]

-a_{afs/sfs} | l'ònega/ünega fiöla/tusa/s-cèta_{prf}* [l'ònega/ünega fjöla/tuxa/scèta/scjèta]

> **Unigènito Figlio di Dio**_{lcst} | Ünigènito Fiöl de Dio/Dìo^{2^}/Déo* [Ünigènito Fjöl de Diø/Déø]

¹**unilateràle**_{agtv} (relatìvo a un sólo lato) | relatìv a ü lato sul/sól_{prf}* [relatìv a ü' lato sül/sól], d'ü lato sul/sól_{prf}* [d'ü' lato sül/sól], de (a)dóma/nóma ü lato (sul/sól)_{prf}* [de (a)dóma/nóma lato (súl/sól)]
BS: unilateràl [=]

²**unilateràle**_{agtv} (riguardànte un aspètto sólo) | che l'riguarda/reàrda/reàrda^{3^} ün aspèt sul/sól_{prf}* [che'l rigyarda/revarda ün aspèt sül/sól], che l'riguarda/reàrda/reàrda^{3^} (a)dóma/nóma ün aspèt (sul/sól)_{prf}* [che'l rigyarda/revarda (a)dóma/nóma ün aspèt (súl/sól)]

³**unilateràle**_{agtv} (conclùso/fatto/rappresentàto/stipulàto da una sóla pàrte) | conclùdìt/facc/rapresentàt/stipulàt d'òna part(e) sula/sóla_{prf}* [conclùdìd/fadì/rapresentàd/stipulàd d'òna part(e) sula/sóla], conclùdìt/facc/rapresentàt/stipulàt (a)dóma/nóma d'òna part(e) (sula/sóla)_{prf}* [conclùdìd/fadì/rapresentàd/stipulàd (a)dóma/nóma d'òna part(e) (sula/sóla)]

⁴**unilateràle**_{agtv} (che concèrne/riguarda sólo una pàrte) | che l'riguarda/reàrda/reàrda^{3^} òna part(e) sula/sóla_{prf}* [che'l rigyarda/revarda òna part(e) sula/sóla], che l'riguarda/reàrda/reàrda^{3^} (a)dóma/nóma òna part(e) (sula/sóla)_{prf}* [che'l rigyarda/revarda (a)dóma/nóma òna part(e) (sula/sóla)]

⁵**unilateràle**_{agtv} (unidirezionàle) | → **unilateralità**_{sfsi} → (l'èssere unilateràle)

¹**unilateralménte**_{avb} (da un sólo lato) | de ü lato sul/sól_{prf}* [de ü' lato sül/sól], de (a)dóma/nóma ü lato (sul/sól)_{prf}* [de (a)dóma/nóma lato (súl/sól)]

²**unilateralménte**_{avb} (in mòdo unilateràle) | in manéra che l'riguarda/reàrda/reàrda^{3^} òna part(e) sula/sóla* [in manéra che'l

rigyarda/revarda òna part(e) sula/sóla], in manéra che l'riguarda/reàrda/reàrda^{3^} (a)dóma/nóma òna part(e) (sula/sóla)_{prf}* [in manéra che'l rigyarda/revarda (a)dóma/nóma òna part(e) (sula/sóla)]

unilatero_{ams} (che ha un sólo lato) | che l'gh'à (a)dóma/nóma ü lato (sul/sól)_{prf}* [che'l g'à (a)dóma/nóma ü' lato (súl/sól)], d'ü lato sul/sól_{prf}* [d'ü' lato sül/sól], de (a)dóma/nóma ü lato (sul/sól)_{prf}* [de (a)dóma/nóma ü' lato (súl/sól)]

unilineàre_{agtv} | ünilineàr^{o*} [=]

unimandatàrio_{ams} → (monomandatàrio)

unimodàle_{agtv} (con un ünico mòdo) | con d'òn'ònega/ünega manéra_{prf}* [con d'òn'ònega/ünega manéra]

uninominàle_{agtv} | üninominàl^{o*} (ita)(lad) [=]

uninominalménte_{avb} | con critèrio üninominàl* [con critèrjo üninominàl]

¹**unijóne**_{sms} (l'unire/sì; legàme/relazióne tra persóne; accòrdo, concòrdja, spìrito di solidarietà) | ünìü [ünjú]
BS: unìü [ünjú]

- **a incàstro**_{lcst} | ünìü a incàster* [ünjú a incaster]

- **carnàle**_{lcst} | ünìü carnàl* [ünjú carnàl]

- **monetàrja**_{lcst} | ünìü monetària* (ita) [ünjú monetarja]

- **personàle**_{lcst} | ünìü personàl/persunàl* (ita) [ünjú personàl/persunàl]

> **Unijóne Europèa**_{lcst} | Ünìü Eöropèa/Eüropèa^{o*} [Ünjú Eöropèa/Eüropèa], UE [=], Eöropà [=], Eüröpa [=]

²**unijóne**_{sms} (per àltre accezióni) | ünìü^{o*} [ünjú]

unijonìsmo_{sms} | ünionismo^o (ita) [ünjonixmo], ünionésem* [ünjonésem]

unijonista_{agtv/sttv} | ünionista^o (ita) [ünjonista], ünionésta* [ünjonésta], de l'unionismo_{lcege}* [del ünjonixmo]

unipolàre_{agtv} | ünipolàr* (ita) [=]

unìre_{vt} | ünì (IIIa) [üní], mèt/metì insèm(a) [mèt/metí insèm(a)], giontà [ğontà]

BS: ünì [üní], önéss(er) [önéser], trà 'nsèma_{prf} [trà 'nsèmà]

- **dùe légni a incàstro**_{lcvb} | immas-cià /-mm-/ [immascà]

- **in matrimònjio**_{lcvb} → (sposàre)

UNIRE_{acrn} /unìre/ | ←

unìrsi_{vpi} | ünìs [ünís], mètes/metìs insèm(a) [mètes/metís insèm(a)], giontàs [ğontàs]

BS: ünìs [ünís], ònìs [ònís], tràs ensèma_{prf} [tràs ensèmà]
unisessuàle_{agtv} | unisessuàl*
 [ünisesüàl], con (a)dóma/nóma ü sèss(o) (sul/sól)_{prf}* [con (a)dóma/nóma ü sèss(o) (súl/sól)], d'ü sèss(o) sul/sól_{prf}* [d'ü' sèss(o) sül/sól]
unisessualità_{sfsi} →(l'essere unisessuàle)
unisessuàto_{ams} →(unisessuàle)
unisex_{agtv} (ing)(ita) /üniseçs/ /üniseçs/ | ← /üniseçs/, per òm e (per) dòna/fómna_{prf}* [=]
unisillabo_{ams/sms} →(monosillabo)
unisonàza_{sfs} →(l'essere unisono)
unisono_{ams} (simultàneo ad àltri della stèssa altèzza: di suòno) →(simultàneo)
 > **all'unisono**_{cav}
 (contemporaneamènte, insième) | →
unisono_{ams} (conçòrde) | →
unità_{sfsi} | unità^o* (ita)(lad) [=]
 - **astronòmica**_{lctst} | unità (a)stronòmega* (ita) [=]
 - **centràle**_{lctst} | unità centràl* (ita) [=]
 - **d'aziòne**_{lctst} | unità d'assiù* (ita) [unità d' asjú]
 - **di càrico**_{lctst} | unità de càrech* (ita) [unità de careg]
 - **di consùmo**_{lctst} | unità de consòm* (ita) [unità de consòm]
 - **di cónto**_{lctst} | unità de cönt/cünt* (ita) [unità de cönt/cünt]
 - **di contròllo**_{lctst} | unità de contròl* (ita) [=]
 - **didàttica**_{lctst} | unità didàtica* (ita) [=]
 - **di elaboraziòne**_{lctst} →(processóre)
 - **di govèrno**_{lctst} →(unità di contròllo)
 - **di informaziòne**_{lctst} →(unità di lavóro)
 - **di lògo**_{lctst} | unità de lòch* (ita) [unità de lòg]
 - **di mišùra**_{lctst} | unità de mišùra* (ita) [unità de mixùra]
 - **di tèmpo**_{lctst} | unità de tép* (ita) [=]
 - **fondementàle**_{lctst} | unità fundamentàl* (ita) [=]
 - **locàle**_{lctst} | unità locàl* (ita) [=]
 - **monetària**_{lctst} | unità monetària* (ita) [unità monetarja]
 - **sanitària**_{lctst} | unità sanitària* (ita) [unità sanitarja]
 - **sanitària locàle**_{lctst} | unità sanitària locàl* (ita) [unità sanitarja locàl], USL [=]
 - **sòcio-sanitària locàle**_{lctst} | unità sòcio-sanitària locàl* (ita) [unità sòço-sanitarja locàl], USSL [=]
unitamènte_{avb} | unitamét* (ita) [=], insèm(a)^o [=]

unitariamènte_{avb} | in manéra unitària* (ita) [in manéra unitarja]
unitarietà_{sfsi} →(l'essere unitario)
unitàrio_{ams} | unitare^o* (ita)(lad) [=]
 BS: unitàre [unitare]
¹**unitézza**_{sfs} (l'essere unito) | →
²**unitézza**_{sfs} (l'essere unifórme) | →
unitivo_{ams} | che l'sèrv a ünì_{prf}* [che'l sèrv a üní], che l'sèrv a mèt/metì insèm(a)_{prf}* [che'l sèrv a mèt/metì insèm(a)]
¹**unitò**_{ams/vppms} | unit [üníd], metìt insèm(a) [metíd insèm(a)], giontát [göntàd]
 BS: unit [üníd], ònit [òníd], tràs ensèma_{prf} [trad ensèmà]
 - **dùe légni a iñcàstro**_{lctst} | immas-ciàt /-mm-/ [immasçàd]
 - **in matrimònio**_{lctst} →(spòsàto)
²**uniti**_{amp/vppmp} | ünicc [ünídí], metìcc insèm(a) [metídí insèm(a)], giontàcc [göntàdí]
unitóre_{ams/sms} | (ü/chèl) che l'ünéss_{prf}* [(ü'/chèl) che'l ünés]
 - **trìce**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la ünéss_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la ünés]
unitùra_{sfs} | ünidùra* [ünidùra]
¹**universàle**_{agtv} (válido per svariàti càsi, sénza/sènza ecceziòne) | üniersàl/üniersàl^{2^} [üniversàl], üniversàl^o [=], òniversàl^o [=], öniersàl/öniersàl^{2^} [öuniversàl]
 BS: universàl [=]
 > **in universàle**_{cav} →(in generàle)
 > **nell'universàle**_{lctst} →(in generàle)
²**universàle**_{agtv} (che si riferisce all'intéro/intiéro/intièro univèrso; che concèrne/riguàrda tütta l'umanità, che è válido per tütta gli èsseri umàni; relativo a un insième particulàre di còse/persóne; versàto in ògni càmpo del sapére, che si interèssa/òccupa di tütto lo scìbile del sapére umàno; comùne a tütta gli eleménti di un insième; con un càmpo d'aziòne più ampi/vàsto del normàle: di attrézzo/struménto/etc.) | üniersàl/üniersàl^{2^}* [üniversàl], üniversàl^o* [=], òniversàl^o* [=], öniersàl/öniersàl^{2^}* [öuniversàl]
³**universàle**_{sms} (per àltre ecceziòni) | üniersàl/üniersàl^{2^}* [üniversàl], üniversàl^o* [=], òniversàl^o* [=], öniersàl/öniersàl^{2^}* [öuniversàl]
¹**universalità**_{sfsi} (l'essere universàle) | →
²**universalità**_{sfsi} (insième di còse/persóne consideràte nella lóro totalità) | complèss de còse/còsse/ròbe/persune considerade in de la sò totalità_{prf}* [complèss de còxe/còse/ròbe/persune considerade indela sò totalità], complèss de laur

consideràcc in de la sò totalità_{prf}* [complèss de lavúr consideràdí indela sò totalità]
¹**universalizzàre**_{vtr} (estèndere, ¹diffòndere, generalizzàre) | →
²**universalizzàre**_{vtr} (rèndere universàle) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} öniersàl/öniersàl^{2^}/üniersàl/üniersàl^{2^} ^ [fà diventà/diventà öniersàl üniversàl]
¹**universalizzàrsi**_{vpi} (estèndersi, generalizzàrsi) | →
²**universalizzàrsi**_{vpi} (diventàre universàle) | deentà/dientà/dientà^{2^} öniersàl/öniersàl^{2^}/üniersàl/üniersàl^{2^} ^ [deventà/diventà öniersàl üniversàl]
¹**universalizzàto**_{ams/vppms} (estéso, ³diffùso, generalizzàto) | →
²**universalizzàto**_{ams/vppms} (résò universàle) | facc deentà/dientà/dientà^{2^} öniersàl/öniersàl^{2^}/üniersàl/üniersàl^{2^} ^ [fadí diventà/diventà öniersàl üniversàl]
³**universalizzàto**_{ams/vppms} (diventàto universàle) | deentà/dientà/dientà^{2^} öniersàl/öniersàl^{2^}/üniersàl/üniersàl^{2^} ^ [deventà/diventà öniersàl üniversàl]
universalizzaziòne_{sfs} →(l'universalizzàre/si)
universalmènte_{avb} | in manéra öniersàl/öniersàl^{2^}/üniersàl/üniersàl^{2^} ^ [in manéra öniersàl/üniversàl], a/per tòcc* [a/per tóti]
universamènte_{avb} →(universalmènte)
universiade_{sfs} | universiade^o (ita) [universiàde]
università_{sfsi} | università/üniersità/üniersità^{2^} [üniversità]
 BS: università [=]
 - **della tèrza età**_{lctst} | università/üniersità/üniersità^{2^} de la tèrsa età* (ita) [üniversità dela tèrsa età]
 - **popolàre**_{lctst} | università/üniersità/üniersità^{2^} populàr* (ita) [üniversità populàr]
universitarjo_{sms} | universitare/üniersitare^o [üniversitare]
 BS: universitàre [universitare]
 - **a**_{afs/sfs} | üniversitària/üniersitària* [üniversitarja]
 BS: universitària [universitarja]
¹**univèrso**_{sms} (insième dei còrpi celèsti e lo spàzio che li contiène; totalità di còse/persóne; insième di tütto ciò che ešiste, il creàto; móndo, tèrra) |

ünivèrso [=], önivèrso [=], üniers°
[ünivèrs], öniers* [önivèrs]
BS: univèrs [=]

²**ünivèrso**_{sms} (ambiènte, càmpo
d'aziòne; insième di
elemènti/presuppòsti/etc.) |
ünivèrso* [=], önivèrso* [=],
üniers°* [ünivèrs]

³**ünivèrso**_{ams} (universàle) | →
univocamènte_{avb} | in manéra che l'è
(→univoco)* [in manéra che l'è
(→univoco)], sènsa
possibe/possebele/possibole
alternative/alternatie/(→ambiguità)*
[sènsa possebele/possebele/posíbole
alternative/(→ambiguità)]

univocaziòne_{sfs} →(univocità)

univocità_{sfsi} →(l'èssere univoco)

¹**univoco**_{ams} (con un sólo significàto,
con una sóla interpretaziòne) | con
d'ü significàto sul/sól_{prf}* [condü'
significàto sul/sól], con
(a)dóma/nóma ü significàto
(sul/sól)_{prf}* [con (a)dóma/nóma ü'
significàto (sul/sól)], con d'öna
sula/sóla interpretassiù_{prf}* [condöna
sula/sóla interpretasjú], con
(a)dóma/nóma öna interpretassiù
(sula/sóla)_{prf}* [con (a)dóma/nóma
öna interpretasjú (sula/sóla)]

²**univoco**_{ams} (con un sólo risultàto, con
una sóla soluziòne) | con d'ü risultàto
sul/sól_{prf}* [condü' rixültàto sul/sól],
con (a)dóma/nóma ü risultàto
(sul/sól)_{prf}* [con (a)dóma/nóma ü'
rixültàto (sul/sól)], con d'öna
sula/sóla solüssiù_{prf}* [condöna
sula/sóla solüssjú], con
(a)dóma/nóma öna solüssiù
(sula/sóla)_{prf}* [con (a)dóma/nóma
öna solüssjú (sula/sóla)]

unizzàre_{vr} →(unificàre)

unizzàto_{ams/vppms} →(unificàto)

¹**üno**_{ancar/pims/smsi} | (v)ü [(v)ü'], giü [ǧü']
BS: ön [ón], èn [=], giü [ǧü'], ü [ü']
CE: (v)ü [(v)ü']
CO: (j)óon [(j)ón]

-a_{pifs/sfs} | öna [óna]
BS: öna [óná], èna [èná], giöna
[ǧóná], 'na ['ná]
CE: (v)öna [(v)óna]
CO: (j)óona [(j)óna]

- alla vòlta_{lcst} | ü a la ólta°* [ü' ala
vólta]

- per üno_{lcst} | ü per ü°* [ü' per ü']
> **a un mòdo**_{lcav} →(alla stéssa
manjèra)
> **a uno**_{lcav}
→(contemporaneamènte),
→(insième)
> **a un tèmpo**_{lcav}
→(contemporaneamènte)

> **in uno**_{lcav}
→(contemporaneamènte),
→(insième)
> **l'un l'altro**_{lcav} →(l'üno con
l'altro)
> **l'üno all'altro**_{lcav} →(l'üno con
l'altro)
> **l'üno con l'altro**_{lcav}
→(reciprocamènte)
> **l'üno e l'altro**_{lcav} →(entràmbi)
> **per üno**_{lcag} | per ü [per ü']
> **uno cóntro üno**_{lcst} | ü cuntra ü [ü'
cuntra ü']
> **üno dùe**_{lcst} →(uno-dùe)

²**üno**_{artind} | ün [=], ü [ü']
BS: en /è/ [=], ön [=], ón [=], 'n [=]
CE: an [=], 'n [=]
CO: en /è/ [=], 'n [=]
-a_{artind} | öna [=], ön' [=]
BS: ena /è/ [ená], öna [öná], óna
[óná], 'na ['ná]
CE: ana [=], an' [=], 'na [=]
CO: na [=], n' [=]

uno-dùe_{smsi} | uno-due° (ita) [=]
unplugged_{agtv} (ing) /anplàgd/ | ←
/anplàghed/
+unrelease_{agtv} (ing) /anrilís/ | ←
/anrilís/

untàre_{vr} | ontà [=], untà [=]
untàta_{sfs} | ontada [=], untada* [=],
(v)unciada [(v)unçada]
BS: untadura [untadúra]

untàto_{ams/vppms} | ontàto [ontàd], untàto
[untàd]
untàtura_{sfs} | ontada [=], untada* [=],
(v)unciada [(v)unçada]
BS: untadura [untadúra]

¹**untàccio**_{ams} (un pò' ²ünto) | impò
ucc_{prf} [impò utì]

²**untàccio**_{sms} (¹untùme) | →

¹**ünto**_{vppms} (spalmàto con una sostànza
gràssa; lubrificàto, oliàto, ünto;
macchiàto/sporcàto di ünto;
consacràto/segnàto con òljo sànto) |
onzit [onxíd], (v)unzit [(v)unxíd],
(v)unciàto [(v)unçàd]
BS: onzit [onxíd], ontàto [ontàd],
untàto [untàd]

²**ünto**_{vppms} (²corròtto) | onzit* [onxíd],
(v)unsit* (IIa) [(v)unxíd], (v)unciàto*
[(v)unçàd]

³**ünto**_{ams} (cospàrso di gràssso) | (v)ucc
[(v)utì], unch [uñç], ofegàto [ofegàd],
onfegàto [onfegàd]
BS: ónt [=], ut [=], ströt [ströt]
- e bisünto_{lcag} | ucc e bisücc [utì e
bixútì]
-a_{afs} | (v)ucia [(v)utìq/(v)uça], unca
[uñca], ofegada [=], onfegada [=]
BS: ónta [óntá], uta [utá], ströta*
[strótá]
-e_{afp} | (v)ucie [(v)utìe/(v)uce], unche
[uñche], ofegade [=], onfegade [=]
BS: ónte [=], ute [=], ströte* [ströte]

-i_{amp} | (v)ucc [(v)utì], unch [uñç],
ofegàcc [ofegàdì], onfegàcc
[onfegàdì]
BS: ónce [óntì], ucc [utì], ströcc
[strötì]

⁴**ünto**_{sms} (sos) (sostànza gràssa, gràssso)
| (v)ucc° [(v)utì], unch° [uñç],
sostansa ucia/gràssa_{prf}* [sostansa
utìq/uça/grasa]

⁵**Ünto**_{sms} (Ünto del Signóre) | ↓
- del Signóre_{lcst} | Unto del Signür*
(ita) [Unto del Signür], Crést [=],
Cristo [=]

untóre_{sms} (chi ünge) | ↓
BS: untür [untür], ontadür [ontadür]
-trice_{sfs} | ↓
BS: untüra* [unturá], ontadüra*
[ontadurá]

untorèllo_{sms} (pòvero diàvolo) | →
-a_{sfs} | →

untosità_{sfsi} →(untuosità)

untuóso_{ams} →(untuóso)

¹**untùme**_{sms} (⁴ünto) | →
BS: untöm [untóm]

²**untùme**_{sms} (sudiciùme) | →
untuosamènte_{avb} | in manéra
(→untuósa)* [in manéra
(→untuósa)]

¹**untuosità**_{sfsi} (l'èssere untuóso/oleóso)
| →

²**untuosità**_{sfsi} (servilişmo, viscidità) |
→

³**untuosità**_{sfsi} (¹untùme) | →

¹**untuóso**_{ams} (che ha un aspèto ünto) |
che l'gh'è ün aspèto
(v)ucc/unch/ofegàto/onfegàto_{prf}* [che'l
g'è ün aspèto
(v)utì/uñç/ofegàd/onfegàd]

²**untuóso**_{ams} (che spòrca di ünto) | che
l'ispòrca de (v)ucc/unch_{prf}* [che'l
spòrca de (→³ünto) <> che'lispòrca
de (v)utì/uñç]

³**untuóso**_{ams} (che ünge) | che
l'óns/(v)uns/(v)uncia/ónta/untà_{prf}*
[che'l ónx/(v)unx/vunça/ónta/untá]

⁴**untuóso**_{ams}
(impregnàto/intrìşo/spòrco di ünto) |
impregnàto/impìòm/spòrch/stóss de
(v)ucc/unch_{prf}*
[impregnàto/impìòm/spòrc/stós de
(v)utì/uñç]

⁵**untuóso**_{ams} (servile, viscido) | →

¹**unziòne**_{sfs} (l'üngere/si, applicaziòne
di sul còrpo di unguènti) |
(v)unciada [(v)unçada]
- degli infèrmi_{lcst} | unsiù/ünsiù di
infirem* (ita) [unsiù/ünsiù di
infirem], (v)unciada di infirem*
[(v)unçada di infirem]
> **estrèma unziòne**_{lcst} | estrèma
unsiù/ünsiù°* (ita) [estrèma
unsiù/ünsiù], estrèma (v)unciada*
[estrèma (v)unçada]
BS: estrèma unsiù [estrémà unsiù]

²unzióne_{sfs} (l'üngere con òljo consacràto) | unsiù^{o*} (ita) [unsjú], ünsiù^{o*} (ita) [ünsjú], (v)unciada* [(v)unčada]

³unzióne_{sfs} (üngènto) | →

⁴unzióne_{sfs} (²untuosità) | →

uòmo_{sms} | òm [=]
BS: òm [=]
CE: òm [=]
CO: òm [=]
> **omaccino**_{sms} | omassì [omasí]
> **omaccio**_{sms} | omassù [omasú], omassàl [omasàl]
> **omaccione**_{sms} | omù [omú]
> **¹ométto**_{sms} (uòmo di statùra piüttòsto bàssa; uòmo di modèste condizióni culturàli/econòmiche/intellettuali) | omassèt (de negót(a)/nigót(a)/nagót(a))_{prf} [omasèt (de negót(a)/nigót(a)/nagót(a))], (ü strass de) omassì_{prf} [(ú' stras de) omasí], omì [omí]
BS: omassi [omasí], trequartì [treçartí], pìscherlo [píscherlo]
> **²ométto**_{sms} (bambino giudiziòso, assennàto e con atteggiamenti da adùlto) | omassèt* [omasèt], omassi [omasí]
> **omicciòlo**_{sms} →(¹ométto)
> **¹omiciàttolo**_{sms} (uòmo di bàssa statùra, di aspèttto mìsero e traşandàto) | omassèt de negót(a)/nigót(a)/nagót(a))_{prf} [omasèt de negót(a)/nigót(a)/nagót(a)], ü strass de omassì_{prf} [ü' stras de omasí]
BS: büsér [büxer]
> **²omiciàttolo**_{sms} (¹ométto) | →
> **ominaccio**_{sms} →(omaccìo)
> **omino**_{sms} →(¹ométto)
> **omóne**_{sms} | omù [omú]
> **omùccio**_{sms} →(omiciàttolo)
> **omùncolo**_{sms} →(¹omiciàttolo)
- **uòno a nùlla e dappòco**_{lcst} | salàm [=]
- **comùne**_{lcst} | òm cümü* (ita) [òm cümü], òm de la strada* (ita) [òm dela strada]
- **d'affàri**_{lcst} | òm d'afare^{o*} (ita) [=]
- **d'àrmi**_{lcst} →(guerrièro), →(soldàto)
- **d'azióne**_{lcst} | òm d'assiù^{o*} (ita) [òm d'asjú]
- **dappòco**_{lcst} | òm de stòpa [=], ü póer Cristo [ú' póer cristo], ü böta-lé [ú' böta lé]
BS: mógna [mógná], pampigola [pampígolá]
- **della stràda**_{lcst} →(uòmo comùne)
- **delle caverne**_{lcst} →(¹cavernìcolo), →(³primitivo)

- **di buòna pàsta**_{lcst} | dialòss [djavolàs], pastagnòch [pastağnòc], ü bù baciòch_{prf} [ú' bu baçòc]
- **di chièsa**_{lcst} →(³ecclesiàstico)
- **di còrte**_{lcst} →(³cortigiàno)
- **di légge**_{lcst} →(avvocàto), →(giurista)
- **di lettere**_{lcst} →(letteràto)
- **di màre**_{lcst} →(marinàjo espèrto)
- **di móndo**_{lcst} | òm de móndo^{o*} (ita) [=]
- **di Neandertal**_{lcst} | òm de Neandertal^{o*} (ita) [=]
- **¹di pàglia**_{lcst} (prestanóme) | →
- **²di pàglia**_{lcst} (uòmo débole, vàno e superficiàle) | òm débol, (→¹vàno) e sùperficiàl/söperficiàl* [òm débol, (→¹vàno) e sùperficiàl/söperficiàl]
- **di pànza**_{lcst} →(càpo mafióso)
- **di pénnà**_{lcst} →(letteràto)
- **di rispèttto**_{lcst} →(uòmo d'onóre)
- **di sciènza/sciènza**_{lcst} →(¹scienziàto/scienziàto)
- **di stàto**_{lcst} →(statìsta)
- **d'onóre**_{lcst} | òm d'onùr/unùr* (ita) [òm d'onùr/unùr]
- **d'òrdine**_{lcst} | òm d'urden* (ita) [òm d'urden]
- **fòrte**_{lcst} | òm fórt/fórt* (ita) [=]
- **goal**_{lcst} | òm goal* (ita) [=]
- **grossolàno**_{lcst} | trögn [tröğñ], trügn [trüğñ]
BS: bozöl [boxól], entregolèt [=]
- **immàgine**_{lcst} | òm imàgine* (ita) [=]
- **insignificànte**_{lcst} | (s)barlafüs [(x)barlafüx], berlafüs [berlafüx], tripé [=], ü che l' val negót(a)/nigót(a)/nagót(a))_{prf}* [ú' che l' val negót(a)/nigót(a)/nagót(a)], ü che l' val òna pitaca/pistaca_{prf}* [ú' che l' val òna pitaca/pistaca]
- **mòrto**_{lcst} | òm mórt* (ita) [=]
- **néro**_{lcst} | uòmo néro^o (ita) [yòmo néro], òm négher/nìgher* (ita) [òm négher/nìgher]
- **parùta**_{lcst} | òm partida* (ita) [=]
- **polìtico**_{lcst} →(³polìtico)
- **pùbblico**_{lcst} | òm pöblech* (ita) [òm pöbleg]
- **ràgno**_{lcst} →(contorsìonista)
- **ràna**_{lcst} →(sommozzatóre)
- **sandwich**_{lcst} →(sandwich)
> **da uòmo**_{lcag/lcav} | de òm^{o*} [=]
> **da uòmo a uòmo**_{lcag/lcav} | de òm a òm^{o*} [=]
> **uòmini**_{smp} | òmegn [òmegn/òmajn]
CE: òm [=]
uòpo_{sms} (bişógno/bişògno, necessità) | →
> **all'uòpo**_{lcag/lcav} (allo scòpo, al càso) | →

> **far d'uòpo**_{lcvb} | sconvegñi [sconvegñi]
uòsa_{sfs} (antica calzatura) | scalfarèt_{sms} [=], scalfarèt_{sms} [=]
¹uòvo_{sms} (gamète femminile non fecondàto, ovocìto; cèllula germinativa degli animàli ovìpari; uòvo di gallina; oggetto a fòrma di uòvo) | òv /-f/ [óv], cocò [=]
BS: òv /-f/, còco [=]
> **ovétto**_{sms} | òv picol/pissèn_{prf}* [óv picol/pisèn], òati [ovatí], òèt^{o*} [övèt], òètì^{o*} [övètí]
BS: ovassì [ovasí], ovèt [=], üfizi [üfixí]
> **ovino**_{sms} →(ovétto)
> **ovóne**_{sms} | òv gròss/grand_{prf}* /-t/ [óv gròss/grand], oatù [ovatú]
BS: ovù [ovú]
- **all'òcchio di bùe**_{lcst} (ali) | òv copàcc [óv copàdì], òv al ciareghì [óv al çareghì]
BS: ciarighì [çarighí]
- **affogàto**_{lcst} (ali) | òv cascàt [óv cascàd]
- **alla coque**_{lcst} (ali) | òv boit/buít [òv boíd/buíd]
- **alla rùssa**_{lcst} (ali) | òv a la rössà* (ita) [òv ala rósà]
- **al tegamino**_{lcst} (ali) | òv copàcc [óv copàdì], òv al/in ciareghì [óv al/in çareghì]
BS: ciarighì [çarighí]
- **da rammèndo**_{lcst} | òv per cüs/cüsì/cus/cusì* (ita) [òv per cùx/cùxí/cux/cuxí]
- **di Colómbo**_{lcst} | òv de Colómbo* (ita) [óv de Colómbo]
- **di néve**_{lcst} (ali) | òv de niv* /-f/ (ita) [óv de niv]
- **di Pasqua**_{lcst} (ali) | òv de Pasqua [óv de Pascya]
- **in camicia**_{lcst} (ali) | òv in camisa* (ita) [óv in camixa]
- **şbattùto**_{lcst} (ali) | ↓
BS: rossolàda_{sfs} [rosoladá]
- **sòdo**_{lcst} (ali) | òv sòda^{o*} (ita) [òv sòda <> össòda], òv dürr [óv dürr]
BS: òv dürr [óv dürr]
> **a uòvo**_{lcav} | a öv^{o*} /-f/ (ita) [a óv]
> **spicchio di uòvo sòdo tagliàto**_{lcst} (ali) | ciapa d'òv /-f/ [çapa d'óv]
> **uòva dei bàchi da sèta**_{lcst} | soméssa/sumènsa de caalér [soméssa/sumènsa de cavalér]
BS: somènsa de caalér [somènsà de cavalér]
²uòvo_{sms} (testìcolo) | →
upanisad_{smsi} (eso) /upànişad/ | ←
upgrade_{smsi} (ing) /apgréid/ | ←
up to date_{agtv} (ing) /ap tə déit/ | ← /ap tu déit/
ùpupa/ùpùpa_{sfs} (nat) | böba [böba]

BS: böba [bóba], bèla [bèlà], pöa [póva], bübi_{sms} [bübí], galiti_{sms} [galití]
 CE: raböba \ [rabóba]
uragàno_{sms} (ciclóne tropicàle; trómba d'aria; violènta tempèsta con piöggia e vènto impetuóso) | ürägà* (ita)(lad)(ven) [=]
 BS: uragà [=]
 TV: ürägà [=]
uraganóso_{ams} | relativ a ün ürägà_{prf}* [relativ a ün ürägà], d'ün ürägà_{lcege}* [d'ün ürägà]
uràngo_{sms} →(oràngo)
¹**uranjàno**_{ams} (relativo al pianéta Uràno) | del pianét(a) Urano_{lcege}* [=], de Urano_{lcege}* [=], üranià^o* (ita) [üranjà]
²**uranjàno**_{sms} (abitante di Uràno) | abitant/abitadùr/paisà de Urano_{prf}* [abitant/abitadùr/pajà de Urano], üranià^o* (ita) [üranjà]
 -a_{sfs} | abitant/abitadura/paisana de Urano_{prf}* [abitant/abitadura/pajana de Urano], üraniàna^o* (ita) [üranjana]
urànico_{ams} (del Cìèlo/Cièlo) | de Cél_{lcege}* [=]
uranifero_{ams} | che l'conté/contègn^o urànio_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn uranjo], pié/réché de urànio_{prf}* [pjé/réc de uranjo]
urànjo_{sms} (sos) | urànio^o (ita) [uranjo], ürane* [=]
 BS: uràne [urane]
 - **arricchìto**_{lctst} (sos) | urànio arricchito /-rr-/ /-cch-/ (ita) [uranjo arricchito], urànio inrichit* (ita) [uranjo inrichíd]
 - **235**_{lctst} (sos) | urànio 235* (ita) [uranjo 235]
Uràno_{npcn/nppm} | Urano^o (ita) [=], Ürà* [=]
uranòlite/uranolite_{sttv} →(meteorite)
urbanaménte_{avb} →(civilménte), →(cortèseménte), →(educataménte), →(gentilménte)
urbanésimo_{sms} | urbanismo^o (ita) [urbanixmo], ürabanésem* [ürbanéxem]
urbanisimo_{sms} →(urbanésimo)
urbanista_{sttv} | urbanista^o (ita) [=], ürbanésta* [=], stödiùs/stüdiùs/(e)spèrt de urbanística_{prf}* [stödjúx/stüdjúx/(e)spèrt de urbanística]
urbanística_{sfs} | urbanística^o (ita) [urbanística], ürbanéstega* [=]
¹**urbanisticaménte**_{avb} | dal punto de (v)ésta/vista urbanístico* [dal punto de vésta/vista urbanístico], dal punto de (v)ésta/vista de la urbanística*

[dal punto de vésta/vista dela urbanística], per chél che l'riguarda/rearda/rearda^{3A}
 l'urbanística_{prf}* [per chél che'l rigyarda/rearda l'urbanística]
urbanístico_{ams} | urbanístico^o (ita) [urbanístico], ürbanéstech* [ürbanésteg], de l'ürbanística_{lcege}* [del'ürbanística]
¹**urbanità**_{sfsi} (cortèsia, educazióne, gentilezza) | →
²**urbanità**_{sfsi} (nùmero di abitanti della città rispèto a quèlli della campagna) | nòmer de abitàncc de la sità rispèt a chèi de la campagna_{prf}* [nòmer de abitanti dela sità rispèt a chèi dela campagna]
¹**urbanizzàre**_{vtr} (conferìre caràtere di città) | conferì/dà caràter de sità_{prf}* [conferì/dà caràter de sità]
²**urbanizzàre**_{vtr} (incivilìre) | →
¹**urbanizzàrsi**_{vpi} (³assumere caràtere di città) | ciapà caràter de sità_{prf}* [cjapà caràter de sità]
²**urbanizzàrsi**_{vpi} (incivilìrsi) | →
³**urbanizzàrsi**_{vpi} (³assumere abitudìni/consuetùdini/costùmi/mòdi /ùsi cittadini) | ciapà ùx(i) e costóm sitadi_{prf}* [cjapà ùx(i) e costóm sitadí], ciapà i manére/abitudìni/costóm/ùsanse/ùs(i) de/di sitadi_{prf}* [cjapà i manére/abitudìni/costóm/ùxanse/ùx(i) de/di sitadí]
urbanizzatìvo_{ams} | de l'ürbanisassiu_{lcege}* [del'ürbanixasjú]
¹**urbanizzàto**_{ams/vppms} (conferìto caràtere di città) | conferìt/dacc caràter de sità_{prf}* [conferìt/dadì caràter de sità]
²**urbanizzàto**_{ams/vppms} (¹incivilito, ²incivilito) | →
³**urbanizzàto**_{ams/vppms} (³assunto caràtere di città) | ciapà caràter de sità_{prf}* [cjapà caràter de sità]
⁴**urbanizzàto**_{ams/vppms} (³incivilito) | →
⁵**urbanizzàto**_{ams/vppms} (³assunto abitudìni/consuetùdini/costùmi/mòdi /ùsi cittadini) | ciapà ùx(i) e costóm sitadi_{prf}* [cjapà ùx(i) e costóm sitadí], ciapà i manére/abitudìni/costóm/ùsanse/ùs(i) de/di sitadi_{prf}* [cjapà i manére/abitudìni/costóm/ùxanse/ùx(i) de/di sitadí]
urbanizzazióne_{sfs} | ürbanisassiu^o* [ürbanixasjú]
¹**urbàno**_{ams} (cittadino) | →, örbà* [=], ürbà* [=], de la sità_{lcege}* [dela sità]
 BS: urbano [=]
²**urbàno**_{ams} (civile, educàto) | →
¹**ürbe**_{sfs} (città) | →
²**ürbe**_{sfs} (¹Róma) | →
ürbico_{ams} →(¹urbàno)

urbi et orbi_{lceag/lcav} (lat) /úrbi ét òrbi/ | ←, a töcc_{prf}* [a tóti]
¹**ürca**_{sfs} (örca) | →
²**ürca**_{intz} | öh! [ó'!]
ürea/ürèa_{sfs} (sos) | uréa^o (ita) [uréa]
ürèico_{ams} | de l'uréal_{lcege}* [del'uréa]
uremia_{sfs} | uremia^o (ita) [uremía], ureméa* [ureméa]
ürèmico_{ams} | de l'uremia_{lcege}* [del'uremía]
ürènte_{agtv} (che dà una sensazióne di brucióre) | che l'dà öna sensassiu de brösür_{prf}* [che'l dà öna sensasjú de bröxúr]
üretra/ürètra_{sfs} | urétra^o (ita) [=]
uretràle_{agtv} | de l'urétrà_{lcege}* [del'urétrà]
uretrite_{sfs} | infiamassiu de l'urétrà_{prf}* [infjamasjú del'urétrà]
ürgènte_{agtv} | ürgènt [=], örgènt^o [=]
 BS: ürgènt [=]
ürgenteménte_{avb} | in manéra ürgènta* [=], con ürgènta [=], al piö prèst* [al pjó prèst]
ürgènta_{sfs} | ürgènta [=], örgènta^o [=]
 BS: ürgènta [ürgènta]
¹**ürgènzàre**_{vintr} (fàre ürgènta) | fà ürgènta_{prf}* [fà ürgènta]
²**ürgènzàre**_{vtr} (sollecitàre con ürgènta) | (→sollecitàre) con ürgènta_{prf}* [(→sollecitàre) con ürgènta]
¹**ürgènzàto**_{vppms} (fàtto ürgènta) | facc ürgènta_{prf}* [fadì ürgènta]
²**ürgènzàto**_{vppms} (sollecitàto con ürgènta) | (→sollecitàto) con ürgènta_{prf}* [(→sollecitàto) con ürgènta]
¹**ürgere**_{vintr} (èssere ürgènte, èssere immediataménte necessariö; èssere inçalzànte/presànte) | èss ürgènt_{prf}* [ès ürgènt], èss (→immediataménte) nessesare_{prf}* [ès (→immediataménte) nesesare]
²**ürgere**_{vtr} (inçalzàre, spingere) | →
³**ürgere**_{vtr} (sollecitàre, spronàre) | →
uricemia_{sfs} | ↓
 BS: uricemia [uricemía]
ürico_{ams} | urinàrio^o (ita) [urinarjo], ürinare* [=], örinare* [=], de l'örina/ürina_{lcege}* [del'örina/ürina]
 BS: ürico (ita) [ürico]
ürina_{sfs} (sos) | örina [=], ürina [=], aqua [acya], pipì [pipí]
 BS: ürina [urinà], pissa [pisà], pissi_{sms} [pisi], pissòt_{sms} [pissòt]
urinàle_{sms} →(orinàle)
urinàre_{vintr/vtr} →(orinàre)
urinàrio_{ams} (ürico) | →
urinàta_{sfs} →(orinàta)
+urinàto_{ams/vppms} (orinàto) | →
urinifero_{ams} | che l'conté/contègn^o örina/ürina_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn örina/ürina]
¹**urinóso**_{ams} (ürico) | →

²urinóso_{ams}

(caratteristico/pròprio/típico dell'urina) | (→caratteristico) de l'òrina/ürina_{prf}* [(→caratteristico) del'òrina/ürina]

URL_{acrn} | ←

urlaménto_{sms} →(l'uràre), →(ürlo)

urlàre_{vintr/vtr} | ürlà [=], udulà [=]

BS: ürlà [=], örlà [=], uzà [uxà], sbregià [xbreggà]

CE: (v)üzà [vuxà]

CO: vuzàa [vuxà]

urlàta_{sfs} →(sfuriàta), →(sgridàta)

urlàto_{ams/vppms} | ürlàt [ürlàd], udulàt [udulàd]

BS: ürlàt [ürlàd], örlàt [örlàd], uzàt [uxàd], sbregiàt [xbreggàd]

CE: (v)üzàt [vuxàd]

CO: vuzàat [vuxàd]

urlatóre_{ams/sms} | ürladür* [ürladür],

uduladür* [uduladür]

BS: gozatù [goxatù], usaciù [uxacù]

-trice_{afs/sfs} | ürladura* [=],

uduladura* [=]

BS: gozatùna [goxatunà], usaciùna [uxacùnà]

ürlo_{sms} | (→ürlo) prolongàt e

confüs_{prf}* [(→ürlo) prolongàd e

confùx], (→ürlo) piò fenit/finit e

confüs_{prf}* [(→ürlo) pjò fenid/finid e confùx]

¹ürlo_{sms} (grido acùto prolongàto) |

(→¹grido) acüt e prolongàt_{prf}*

[(→¹grido) acüt e prolongàd]

BS: ürlò [ürlo]

> **da ürlò**_{lcag} | de üsamét_{lcege}* [de üxamét]

> **ürla**_{sfp} | (→¹grida) acüte e

prolongade_{prf}* [(→¹grida) acüte e prolongade]

BS: ürli* [ürli]

²ürlo_{sms} (suòno acùto e prolongàto) |

sòno acüt e prolongàt_{prf}* [sòno acüt e prolongàd]

³ürlo_{sms} (²ululàto) | →

⁴ürlo_{sms} (urlàta) | →

ürlóne_{sms} | (ü/chèl) che l'parla sèmper

a ólta (v)us_{prf}* [(ü'/chèl) che l'parla sèmper a ólta vux], (ü/chèl) che

l'(v)usà sèmper sö_{prf}* [(ü'/chèl) che l'vüxa sèmper só], (ü/chèl) che

l'gh'à la (v)us ólta_{prf}* [(ü'/chèl) che l'g' à la vux ólta]

BS: piassaröl [pjasaról], giornalèr [gornalér]

+a_{sfs} | (òna/chèla/persuna) che la parla sèmper a ólta (v)us_{prf}*

[(òna/chèla/persuna) che la parla sèmper a ólta vux],

(òna/chèla/persuna) che la (v)usà sèmper sö_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che la vüxa sèmper só],

(òna/chèla/persuna) che l'gh'à la

(v)us ólta_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che la g' à la vux ólta]

BS: piassaröla [pjasaróla],

giornalèra [gornaléra]

¹ürna_{sfs} (vàsò destinàto a contenére le

cèneri di un defunto; sepólcro, tómba; cassétta dotàta di un'apertùra

superiøre per l'introduziòne di

bigliètti/schède/etc.) | örna [órna]

BS: ürna [ürnä], gropét_{sms} [=]

-funerària_{lcav} | örna [órna]

-sepolcràle_{lcst} →(tómba)

²ürna_{sfs} (consultaziòne, votaziòne) |

örna* [órna]

urodinia_{sfs} | sensassiù de dolùr/dulùr

che s'gh'à in del

örinà/ürinà/pissà_{prf}* [sensasjú de

dolùr/dulùr che s'g' à indel

örinà/ürinà/pisà], sensassiù de

dolùr/dulùr che s'gh'à in del fà la

pipì_{prf}* [sensasjú de dolùr/dulùr che

s'g' à indel fà la pipì]

urogàllo_{sms} →(gàllo cedròne)

urologia_{sfs} | urologia° (ita) [urologià],

urologéa* [urologéa], ram/setùr de

la medicina di malatée de l'aparàt

urinàrio_{prf}* [ram/setùr dela medicina

di malatée del aparàt urinarjo],

siènsa/stòde de l'aparàt urinàrio_{prf}*

[sjènsa/stòde del aparàt urinarjo]

urologico_{ams} | urològico° (ita) [=],

urològech* [urològeg], de (la)

(→urologia)_{lcege}* [de(la)

(→urologia)]

uròlogo_{sms} | uròlogo° (ita) [=],

uròlegh* /-c/ [uròleg],

dotùr/dutùr/specialista de (la)

(→urologia)_{prf}*

[dotùr/dutùr/specialista de(la)

(→urologia)], ü/chèl/dotùr/dutùr

sura l'aparàt urinàrio_{prf}*

[ü'/chèl/dotùr/dutùr sura 'l aparàt

urinarjo], ü/chèl/dotùr/dutùr che l'è

sò sö l'aparàt urinàrio_{prf}*

[ü'/chèl/dotùr/dutùr che 'l è sö sö

aparàt urinarjo],

dotùr/dutùr/specialista de l'aparàt

urinàrio_{prf}* [dotùr/dutùr/specialista

del aparàt urinarjo]

-a_{sfs} | uròloga° (ita) [=], uròlega*

[=], doturèssa/duturèssa/specialista

de (la) (→urologia)_{prf}*

[doturèssa/duturèssa/specialista de(la)

(→urologia)],

òna/chèla/doturèssa/duturèssa sura

l'aparàt urinàrio_{prf}*

[òna/chèla/doturèssa/duturèssa sura 'l

aparàt urinarjo],

òna/chèla/doturèssa/duturèssa che

l'è sö sö l'aparàt urinàrio_{prf}*

[òna/chèla/doturèssa/duturèssa che 'l è

sò sö aparàt urinarjo],

doturèssa/duturèssa/specialista de

l'aparàt urinàrio_{prf}*

[doturèssa/duturèssa/specialista del

aparàt urinarjo]

urrà_{intz} | ura/urà!° (ita) [=]

URSS_{acrn} /urs/ (geo) | ← /urs/

urtacchiàre_{vtr} | picà (dét) a

picoi/pissègn örtù/örti_{prf}* [picà (dét)

a picoi/pisègn/pisèjn örtù/örti],

(→²spingere) a picoi/pissègn

örtù/örti_{prf}* [(→²spingere) a

picoi/pisègn/pisèjn örtù/örti]

urtacchiàto_{ams/vppms} | picàt (dét) a

picoi/pissègn örtù/örti_{prf}* [picàd

(dét) a picoi/pisègn/pisèjn örtù/örti],

(→²spinto) a picoi/pissègn

örtù/örti_{prf}* [(→²spinto) a

picoi/pisègn/pisèjn örtù/örti]

urtaménto_{sms} | örtamét* [=]

urtànte_{agtv} (che

infastidisce/irrita/offènde) | che

l'(→¹infastidisce)/(→irrita)/ofènd_{prf}*

*/-t/ [che'1

(→¹infastidisce)/(→irrita)/ofènd]

¹urtàre_{vtr} (colpire inavvertiménte;

cozzàre/sbàttère cóntro) | örtà [=],

picà (dét) [=]

BS: goià [gojà], rözà [ròxà], sbötà

[xbötà], tacà/tecà dènter_{prf} [=]

-leggerménte_{lcav} | (→¹urtàre)

(→leggerménte)* [(→¹urtàre)

(→leggerménte)]

BS: entompà [=]

²urtàre_{vtr} (¹infastidire, ³irritàre,

offèndere) | →

³urtàre_{vintr} (imbàttersi, ²incappàre) |

→

¹urtàrsi_{vp} (scontràrsi l'ùno con l'àlto,

scontràrsi a vicènda, sbàttère l'ùno

con l'àlto) | örtàs (l'ü con l'óter)_{prf}*

[örtàs ('l ü' con 'l óter)], picàs dét

(l'ü con l'óter)_{prf}* [picàs dét ('l ü'

con 'l óter)]

BS: goiàs [gojàs], rözàs [ròxàs],

sbötàs [xbötàs], tacàs dènter_{prf} [=]

-leggerménte_{lcav} | (→¹urtàrsi)

(→leggerménte)* [(→¹urtàrsi)

(→leggerménte)]

BS: entompàs [=]

²urtàrsi_{vp} (entràre in

confitto/contràsto) →(¹scontràrsi)

¹urtàta_{sfs} (l'urtàre) | →

²urtàta_{sfs} (còlpo, ürto) | →

¹urtàto_{ams/vppms} (colpito

inavvertiménte; cozzàto/sbattùto

cóntro) | örtàt [örtàd], picàt (dét)

[picàd (dét)]

BS: goiàt [gojàd], rözàt [ròxàd],

sbötàt [xbötàd], tacàt/tecàt dènter_{prf}

[tacàd/tecàd dènter]

-leggerménte_{lcav} | (→¹urtàto)

(→leggerménte)* [(→¹urtàto)

(→leggerménte)]

BS: entompàt [entompàd]

²urtàto_{vppms} (¹infastidito, ³irritàto,

offèso) | →

³**urtàto**_{vppms} (¹imbattùto, ²incappàto) | →

⁴**urtàti**_{vppmp} (scontràti l'ùno con l'altro, scontràti a vicènda, sbàttùti l'ùno con l'altro) | òrtàcc (l'ù con l'òter)_{prf}* [òrtàdì ('l'ù' con 'l'òter)], picàcc dét (l'ù con l'òter)_{prf}* [picàdì dét ('l'ù' con 'l'òter)]

⁵**urtàto**_{vppms} (entràto in conflitto/contràsto) →(⁴scontràto)

⁶**urtàti**_{vppmp} (entràti in conflitto/contràsto) →(⁵scontràti)

⁷**urtàto**_{ams} (⁷irritàto, ⁷seccàto, ³stizzìto) | →

urtatóre_{sms} | ü/chèl che l'òrta_{prf}* [ú'/chèl che 'l'òrta], ü/chèl che l'pica dét_{prf}* [ú'/chèl che 'l'pica dét] +**-trice**_{sfs} | òna/chèla/persuna che la òrta_{prf}* [òna/chèla/persuna che 'la òrta], òna/chèla/persuna che la pica dét_{prf}* [òna/chèla/persuna che 'la pica dét]

¹**urtatùra**_{sfs} (eccitazióne, irritazióne) | →

²**urtatùra**_{sfs} (úrto) | →

urtica_{sfs} (ortica) | →

urticàjo_{sms} | löch/pòst pié de örtighe/ürtighe_{prf}* [lóg/pòst pjé de örtighe/ürtighe]

urticànte_{agtv} (irritànte) | →

urticàrja_{sfs} →(orticàrja)

urticchiàre_{vintr/vtr} →(urtàre leggerménte)

urticchiàto_{vppms} →(urtàto leggerménte)

úrto_{sms} (collisióne, scóntro; spìnta vijolènta; assàlto, attàcco; contràto, dissidìo) | örtù [örtú], òrto [òrto], ört* [ört], tröch [tróc], trüch [trúc] BS: sböt [xbót], puciù [pucú] CA: sbütù [xbütú]

US_{acrn} →(ufficio stàmpa)

USA_{acrn} /úsa/ /yuešéj/ (geo) | ← /úsa/ /juuešéj/, Amèrica [=], Stati Ünìcc/Üniti d'Amèrica* [Stati Ünítj/Üniti d'Amèrica]

usàbile_{agtv} | üsàbel* [üxabel], che s'pöl üsà_{prf}* [che s'pöl üxà], che l'pöl (v)èss üsà_{prf}* [che 'l'pöl ès üxàd < che 'l'pólvès üxàd]

usànta_{sfs} | üsànta [üxànta], ösànta° [öxànta] BS: üsànta [üxànta], lüsüra [lühürá] > **all'usànta di**_{icpr} →(al mòdo di)

¹**usàre**_{vintr/vtr} (adoperàre, utilizzàre, impiegàre qualcòsa/qualcùno; sfruttàre; consumàre una risòrsa; prèndere un mèzzo di trasportò; indossàre; far valére, esercitàre; mèttere in àtto agèndo o comportàndosi; avére l'abitudìne di èssere sòlito; èssere mòlto usàto, andàre di mòda; fare ùso, servirsi/valérsi di

qualcòsa/qualcùno; èssere in ùso, èssere di mòda) | üsà [üxà] BS: üsà [üxà] CE: (v)üzà [vüxà] CE: üzàa [üxà] - **gli öcchi**_{icav} →(¹guardàre) - **il cervèllo**_{icav} | dorvà/dovrà/üsà 'l có/servèl_{prf}* [dorvà/dovrà/üxà 'l có/servèl] - **la tèsta**_{icav} →(usàre il cervèllo) - **le màni**_{icav} →(²picchiàre) - **le orécchie**_{icav} →(ascoltàre) > **üsà e gètta**_{icag} | usa e gètta° /-tt-/ (ita) [uxa e gètta] ²**usàre**_{vtr} (³assumere) | → ³**usàre**_{vtr} (frequentàre) | → ⁴**usàre**_{vintr} (²rapportàrsi, relaziònàrsi) | →

usàrsi_{vpi} | üsàs [üxàs] BS: üsàs [üxàs] CE: (v)üzàs [vüxàs] CE: üzàase [üxàse]

¹**usàto**_{ams/vppms} (adoperàto, utilizzàto, impiegàto qualcòsa/qualcùno; sfruttàre; consumàto una risòrsa; présò un mèzzo di trasportò; indossàto; fatto valére, esercitàto; méssò in àtto agèndo o comportàndosi; avùto l'abitudìne di èssere sòlito; èssere stàto mòlto usàto, andàto di mòda; fatto ùso, servìto di qualcòsa/qualcùno; èssere stàto in ùso, èssere stàto di mòda) | üsàt [üxàd] BS: üsàt [üxàd] CE: (v)üzàt [vüxàd] CE: üzàat [üxàd] - **gli öcchi**_{icav} →(¹guardàto) - **il cervèllo**_{icav} | dorvàt/dovràt/üsàt ol có/servèl_{prf}* [dorvàd/dovràd/üxàd ol có/servèl] - **la tèsta**_{icav} →(usàto il cervèllo) - **le màni**_{icav} →(²picchiàto) - **le orécchie**_{icav} →(ascoltato)

²**usàto**_{ams/vppms} (⁵assunto) | → ³**usàto**_{ams/vppms} (¹frequentàto) | → ⁴**usàto**_{ams/vppms} (⁶rapportàto, ²relaziònàto) | →

⁵**usàto**_{ams/vppms} (abituàto, assuefàtto) | üsàt [üxàd]

⁶**usàto**_{ams} (che non è più nùovo, che è già stàto adoperàto) | üsàt [üxàd], sfrus [sfrux], sfrüs [sfrüx]

⁷**usàto**_{ams} (abituàto, avvèzzo) | üsàt [üxàd] BS: üsàt [üxàd], üs [üx]

⁸**usàto**_{ams} (⁴battùto, ²frequentàto) | → ⁹**usàto**_{ams} (abituàle, sòlito) | → ¹⁰**usàto**_{sms} (oggettò usàto, mèrce usàta) | üsàt [üxàd] ¹¹**usàto**_{sms} (²consuètò) | → **usàtto**_{sms} (tàsca di cùojo) | (→tàsca) de cöràm_{prf}* [(→tàsca) de cöràm]

USB_{acrn} /uešsebì/ (tec) | ← /uešsebì/, ciaèta°* (ita)(lad) [cjavèta]

usbèrgo_{sms} | armadüra a làmine/magle/màglie (de metàl)³_{prf}* [armadüra a làmine/magle (de metàl)]

¹**uscènte**_{agtv} (che sta per finìre: di período di tèmpo) | che 'l'è dré a fenì/finì_{prf}* [che 'l'è dré a fenì/finì], che 'l'è apéna fenìt/finìt/terminàt_{prf}* [che 'l'è apéna fenìd/finìd/terminàd]

²**uscènte**_{agtv} (che sta per lasciàre il pròprio incàrico: di qualcùno) | che 'l'è dré a lassà/lagà ol pòst_{prf}* [che 'l'è dré a lassà/lagà ol pòst], che 'l'è dré a lassà/lagà 'l incàrech_{prf}* [che 'l'è dré a lassà/lagà 'l incàreg]

uscère/uscère_{sms} →(uscìere/uscìere) +-**a**_{sfs} | →

usciale_{sms} (portóne) | →, pórtà granda_{prf}* [=]

uscìaata_{sfs} | cólp/cul de öss_{prf}* [cólp/cul de ös], sbatida de öss_{prf}* [xbatida de ös]

¹**uscìere/uscìere**_{sms} (impiegàto operànte all'ingrèssò degli uffici pubblìci a servìzio di utènti/vìsitatòri) | össiér [ösjér], ösciér [öšér] BS: össér [ösér] -**a**_{sfs} | össiéra* [ösjéra], ösciéra* [öšéra] BS: össéra [ösérá]

²**uscìere/uscìere**_{sms} (¹portière, portinàio) | → -**a**_{sfs} | →

üsicio_{sms} | öss [ös] BS: ös [ös], portèla_{sfs} [portèlá] -**sciòlo**_{sms} | össèt [ösèt], ösetì [ösetí], össi [ösí] - **a müro**_{icst} | öss a rasa mür [ös a raxa mür]

uscìoliàre_{vintr} (origliàre) | →

uscìoliàto_{vppms} (origliàto) | →

¹**uscìolo**_{sms} (assiòlo) | →

²**uscìolo**_{sms} (portèlla, portèllo, porticèlla, porticìna, portoncìno) | össèt [ösèt], ösetì [ösetí], össi [ösí] BS: össèt [ösèt]

¹**uscìre**_{vintr} (andàre/venìre fuòri da ambìente/càsa/locàle/lùdgo/etc.; distaccàrsi/allontanàrsi da un grùppo; cessàre di trovàrsi in una determinàta condizióne/situazióne; riuscìre a disìmpagnàrsi/liberàrsi da situazióne difícilè/pericolósa/rischìosa; lasciàre pósto/pòsto di lavóro, lasciàre incàrico; terminàre córso di stùdi; venìre fuòri da ciò che lo contìene, fuoriuscìre: di còsa/sostànta; oltrepassàre gli àrgini: di fìume/torrènte; debordàre, spòrgere; derivàre cóme effètto;

poter essere ricavato; superare un determinato limite, andare al di là di un particolare ambito; provenire; saltare fuori, presentarsi all'improvviso; dire/pronunciare in modo inaspettato o poco conveniente; venire estratto in un sorteggio; essere prodotto, essere messo in circolazione/commercio; venire pubblicato; essere speso; sboccare, sfociare; effettuare un'uscita: di portiere; avere una determinata destinazione/terminazione: di parola/vocabolo; interrompere l'esecuzione di un programma informatico | sorti (IIIa) [sortí], indà/andà (de) fò/fóra [indà/andà (de) fò/fóra], (v)ègn/(v)egni (de) fò/fóra [vègn/vèjn/vegní (de) fò/fóra]

BS: nà fóra [nà fórà]

CE: andà fóra [=]

CO: andàa/végner fóora [andà/vègner fóra]

- **dagli occhi**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra di öc [vègn/vèjn/vegní fò/fóra di ög]

- **dai binari**_{lcvb} | indà/andà fò/fóra di binare [indà/andà fò/fóra di binare]

- **dai gångheri**_{lcvb} →(adirarsi), →(arrabbiarsi)

- **dal gùscio**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra del göss [vègn/vèjn/vegní fò/fóra del gós]

- **dalla pòrta e rientràre dalla finèstra**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra de la pòrta e turnà dét de la finèstra^{°*} (ita) [vègn/vèjn/vegní fò/fóra dela pòrta e turnà dét dela finèstra]

- **dalle orécchie**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra di orège [vègn/vèjn/vegní fò/fóra di orège]

- **dalle rotàje**_{lcvb} →(uscire dai binari)

- **dall'ordinàrio**_{lcvb} | èss originàl [ès originàl], èss fò/fóra del cümü [ès fò/fóra del cümü], èss fò/fóra de l'ürden [ès fò/fóra del urden], èss ön'ecessiù [ès ön'ecesjú]

- **dal seminàto**_{lcvb} | indà/andà zó de strada/caresada_{prf} [indà/andà xó de strada/caresada], indà/andà zó del vade_{prf} [indà/andà xó del vade], parlà zó de mèret_{prf} [parlà xó de mèret]

- **dal sólco**_{lcvb} →(uscire dal seminato)

- **di bócca**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra de bóca [vègn/vèjn/vegní fò/fóra de bóca]

- **di cervèllo**_{lcvb} →(uscire di sénno)

- **di ménte**_{lcvb} →(dimenticarsi)

- **di péna**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra de péna* [vègn/vèjn/vegní fò/fóra de péna]

- **di scèna**_{lcvb} →(abbandonare), →(lasciare)

- **di sé**_{lcvb} →(infuriarsi)

- **di sénno**_{lcvb} | pèrd/perdí ol sentiment/sentimét_{prf}* [pèrd/perdí ol sentiment/sentimét], indà/andà fò/fóra di sentimentcc/sentimécc_{prf}* [indà/andà fò/fóra di sentimentì/sentiméti], indà/andà zó de sentiment/sentimét_{prf}* [indà/andà xó de sentiment/sentimét]

- **di squàdra**_{lcvb} | indà/andà fò/fóra de squadra_{prf} [indà/andà fò/fóra de scyadra]

- **di stràda**_{lcvb} | indà/andà fò/fóra de strada_{prf} [indà/andà fò/fóra de strada]

- **di tèsta**_{lcvb} →(uscire di sénno)

- **di tònno**_{lcvb} →(stonare)

- **fuòri**_{lcvb} | indà/andà (de) fò/fóra [indà/andà (de) fò/fóra]

BS: sbògnà [xbògnà], sbrògnà [xbrògnà]

- **insjème**_{lcvb} | indà/andà fò/fóra insèm(a) [indà/andà fò/fóra insèm(a)]

²**uscire**_{intr} (esulare) | sorti* (IIIa) [sortí], indà/andà (de) fò/fóra* [indà/andà (de) fò/fóra]

uscita_{sfs} | sortida* [=], üssida[°] (ita) [üsida]

BS: ussida [usidà], uscita [usidà]

CE: surtida [surtida]

CO: surtida [surtida]

- **di emergenza**_{lcst} | sortida/üssida de emergenza^{°*} (ita) [sortida/üsida de emergenza]

- **di sicurèzza**_{lcst} | sortida/üssida de sigürèssa^{°*} (ita) [sortida/üsida de sigürèssa]

> **libera uscita**_{lcst} | libera uscita[°] (ita) [líbera usita], libera üssida[°] (ita) [líbera üsida]

uscito_{ams/vppms} (andato/venuto fuori da ambiente/casa/locale/luogo/etc.; distaccato/allontanato da un gruppo; cessato di trovarsi in una determinata condizione/situazione; riuscito a disimpegnarsi/liberarsi da situazione difficile/pericolosa/rischiosa; lasciato posto/posto di lavoro, lasciato incarico; terminato corso di studi; venuto fuori da ciò che lo contiene, fuoriuscito: di cosa/sostanza; oltrepassato gli argini: di fiume/torrente; debordato, sportivo; derivato come effetto; potuto essere ricavato; superato un determinato limite, andato al di là di un particolare ambito; provenuto;

saltato fuori, presentato all'improvviso; detto/pronunciato in modo inaspettato o poco conveniente; venuto estratto in un sorteggio; essere stato prodotto, essere stato messo in circolazione/commercio; venuto pubblicato; essere stato speso; sboccare, sfociare; effettuato un'uscita: di portiere; avuto una determinata destinazione/terminazione: di parola/vocabolo; interrotto l'esecuzione di un programma informatico) | sortì [sortíd], indàcc/andàcc (de) fò/fóra [indàdì/andàdì (de) fò/fóra], (v)egnit (de) fò/fóra [vegníd (de) fò/fóra] BS: nàt fóra [nad fórà] CE: andàt fóra [andàt/andàd fóra] CO: andàt/vegnit fóora [andàt/vegníd fóra]

- **dagli occhi**_{lcvb} | (v)egnit fò/fóra di öc [vegníd fò/fóra di ög < vegníffò/vegníffóra di ög]

- **dai binari**_{lcvb} | indàcc/andàcc fò/fóra di binare [indàdì/andàdì fò/fóra di binare < indàiffò/andàiffò di binare < indàiffóra/andàiffóra di binare]

- **dai gångheri**_{lcvb} →(²adirato), →(arrabbiato)

- **dal gùscio**_{lcvb} | v)egnit fò/fóra del göss [vegníd fò/fóra del gós < vegníffò/vegníffóra del gós]

- **dalla pòrta e rientràre dalla finèstra**_{lcvb} | (v)egnit fò/fóra de la pòrta e turnà dét de la finèstra^{°*} (ita) [vegníd fò/fóra dela pòrta e turnàd dét dela finèstra < vegníffò/vegníffóra dela pòrta e turnàddét dela finèstra]

- **dalle orécchie**_{lcvb} | (v)egnit fò/fóra di orège [vegníd fò/fóra di orège < vegníffò/vegníffóra di orège]

- **dalle rotàje**_{lcvb} →(uscito dai binari)

- **dall'ordinàrio**_{lcvb} | èss stacc/istàcc originàl [ès stadi originàl < èsistàdì originàl], èss stacc/istàcc fò/fóra del cümü [ès stadi fò/fóra del cümü] < èsistàdì fò/fóra del cümü], èss stacc/istàcc fò/fóra de l'ürden [ès stadi fò/fóra del urden < èsistàdì fò/fóra del urden], èss stacc/istàcc ön'ecessiù [ès stadi ön'ecesjú < èsistàdì ön'ecessiù]

- **dal seminàto**_{lcst} | indàcc/andàcc zó de strada/caresada_{prf} [indàdì/andàdì xó de strada/caresada], indàcc/andàcc zó del vade_{prf} [indàdì/andàdì xó del vade], parlàt zó de mèret_{prf} [parlàd xó de mèret] - **dal sólco**_{lcvb} →(uscito dal seminato)

- **di bócca**_{lcvb} | (v)egnìt fò/fóra de bóca [vegnìd fò/fóra de bóca < vegnìffò/vegnìffóra de bóca]
 - **di cervèllo**_{lcvb} →(uscìto di sénno)
 - **di ménte**_{lcvb} →(dimenticàto)
 - **di péna**_{lcvb} | (v)egnìt fò/fóra de péna* [vegnìd fò/fóra de péna < vegnìffò/vegnìffóra de péna]
 - **di scèna**_{lcvb} →(abbandonàto), →(lasciàto)
 - **di sé**_{lcvb} →(infuriàto)
 - **di sénno**_{lcvb} | perdìt ol sentimènt/sentimét_{prf}* [perdíd ol sentimènt/sentimét], indàcc/andàcc fò/fóra di sentimènc/sentimécc_{prf}* [indàdì/andàdì fò/fóra di sentimèntj/sentimétj], indàcc/andàcc zó de sentimènt/sentimét_{prf}* [indàdì/andàdì xó de sentimènt/sentimét]
 - **di squàdra**_{lcvb} | indàcc/andàcc fò/fóra de squadra_{prf} [indàdì/andàdì fò/fóra de scyadra < indàdìffò/andàdìffò de scyadra < indàdìffóra/andàdìffóra de scyadra]
 - **di stràda**_{lcvb} | indàcc/andàcc fò/fóra de strada_{prf} [indàdì/andàdì fò/fóra de strada < indàdìffò/andàdìffò de strada < indàdìffóra/andàdìffóra de strada]
 - **di tèsta**_{lcvb} →(uscìto di sénno)
 - **di tònno**_{lcvb} →(stonàto)
 - **fuòri**_{lcvb} | indàcc/andàcc (de) fò/fóra [indàdì/andàdì (de) fò/fóra] BS: sbögnàt [xbögnàd], sbrögnàt [xbrögnàd]
 - **insième**_{lcvb} | indàcc/andàcc fò/fóra insèm(a) [indàdì/andàdì fò/fóra insèm(a) < indàdìffò/andàdìffò insèm(a) < indàdìffóra/andàdìffóra insèm(a)]
²**uscìto**_{ams/vppms} (esulàto) | sortìt* [sortíd], indàcc/andàcc (de) fò/fóra* [indàdì/andàdì (de) fò/fóra]
uscìuolo_{sms} →(²uscìolo)
username_{sfsi} (ing) /jùsəneɪm/ | ← /juʂernéim/
usignòlo_{sms} (nat) | lissignöl [lisiǵnól], rossignöl [rosiǵnól], rössignöl [rossiǵnól], rissignöl [risiǵnól], russignöl [rusiǵnól] BS: rosignöl [roxiǵnól], rössignöl [rösiǵnól], usignöl [uxiǵnól]
usignùolo_{sms} →(usignòlo)
usitàto_{ams} (abituàle, sòlito, usàto di frequènte) | →, usàt de frequènt* [ùxàd de frecyènt]
USL_{acrn} /uʂl/ | ← /uʂl/
¹**ùso**_{sms} (abitudìne, consuetùdine, costùme, mòda, usànza) | üs(o) [úx(o)] BS: üso [úxo]

> **a ùso e consùmo**_{lcag/lcav} | a üs(o) e consòm* (ita) [a úx(o) e consóm]
 > **a ùso di**_{lcp} | a üs(o) de* (ita) [a úx(o) de]
 > **in ùso**_{lcag/lcav} →(in còrso)
 > **per ùso e consùmo**_{lcag/lcav} | per üs(o) e consòm* (ita) [per úx(o) e consóm]
 > **per ùso estèrno**_{lcag} | per üs(o) estèrno* (ita) [per úx(o) estèrno]
 > **per ùso intèrno**_{lcag} | per üs(o) intèrno* (ita) [per úx(o) intèrno]
²**ùso**_{ams} (abituàto, sòlito) | →
³**ùso**_{sms} (per àltre accezióni) | üs(o)* [úx(o)]
ùssaro_{sms} | üssàr [üsàr], üsser [úser] -**a**_{sfs} | üssara [üsara], üssera [üsera]
ùssero_{sms} →(ùssaro) +**-a**_{sfs} →
USSL_{acrn} /uʂl/ | ← /uʂl/
ussoricìda_{agtv/sttv} →(uxoricìda)
ussoricìdio_{sms} →(uxoricìdio)
ùsta_{sms} | odùr/udùr/spòssa di animài salvàdech/saàdech/selvàdech_{prf}* [odùr/udùr/spòsa di animài salvadeg/saadeg/selvadeg]
ùstascia_{smsi} | ustascià° (ita) [ustaša]
ustionàre_{vt} (bruciàre, scottàre) | →, (→causàre) òna scotadùra/sbroiadùra_{prf}* [(→causàre) òna scotadùra/xbrojadùra] BS: ostiunà* [ostjunà], ustiunà* [ustjunà]
ustionàrsi_{vpi} (bruciàrsi, scottàrsi) | →, ciapàs òna scotadùra/sbroiadùra_{prf}* [cjapàs òna scotadùra/xbrojadùra] BS: ostiunàs* [ostjunàs], ustiunàs* [ustjunàs]
¹**ustionàto**_{ams/vppms} (bruciàto, scottàto) | →, caòsàt/caüsàt/provocàt òna scotadùra/sbroiadùra_{prf}* [caòxàd/caüxàd/provocàd òna scotadùra/xbrojadùra], ciapàt òna scotadùra/sbroiadùra_{prf}* [cjapàd òna scotadùra/xbrojadùra] BS: ostiunàt [ostjunàd], ustiunàt [ustjunàd]
²**ustionàto**_{sms} (chi ha riportàto ustióni) | ü/chèl/òm che l's'è (→bruciàto)/(→scottàto)_{prf}* [ú'/chèl/òm che l's'è (→bruciàto)/(→scottàto)], ü/chèl/òm che l'è ciapàt òna scotadùra/sbroiadùra_{prf}* [ú'/chèl/òm che l'è vè ciapàd òna scotadùra/xbrojadùra] BS: ostiunàt [ostjunàd], ustiunàt [ustjunàd] -**a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la s'è (→bruciàta)/(→scottàta)_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che l'a s'è (→bruciàta)/(→scottàta)],

òna/chèla/dòna/fómna/persuna che l'è ciapàt òna scotadùra/sbroiadùra_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che l'è cjapàd òna scotadùra/xbrojadùra] BS: ostiunàda [ostjunada], ustiunàda [ustjunada]
ustjone_{sfs} (scottàta) | →, ustiòne° (ita) [ustjòne]
ùsto_{ams} (bruciàto, scottàto) | →
¹**ustolàre**_{vintr} (¹agognàre) | →
²**ustolàre**_{vt} (²esprimere desidèrio di alimènto/cìbo) | fà (v)èd/(v)edì de (v)iga fam_{prf}* [fà vèd/vedí de viga fam], mostrà de (v)iga fam_{prf}* [mostrà de viga fam]
³**ustolàre**_{vintr} (guàire, mugolàre) | →
¹**ustolàto**_{vppms} (¹agognàto) | →
²**ustolàto**_{vppms} (²espresso desidèrio di alimènto/cìbo) | facc (v)èd/(v)edì de (v)iga fam_{prf}* [fadì vèd/vedí de viga fam], mostràt de (v)iga fam_{prf}* [mostràd de viga fam]
³**ustolàto**_{vppms} (guàito, mugolàto) | →
usuàle_{agtv} | üsüal [üxüal] BS: usuàl [uxuàl]
usualménte_{avb} (abituàlmènte, comunemènte, solitamènte) | →, üsüalmét* [üxüalmét]
usuàrjo_{ams/sms} | üsuare* [üxuare] -**a**_{sfs/sfs} | üsuària* [üxuarja]
usucapióne_{sms} | usocapióne° (ita) [uxocapjone], üsocapiù* [üxocapjú], üsöcapiù* [üxöcapjú]
usucapire_{vt} | üsocapi°* (ita) [üxocapí], üsöcapi°* (ita) [üxöcapí]
usucapito_{ams/vppms} | üsocapit°* (ita) [üxocapíd], üsöcapit°* (ita) [üxöcapíd]
usufruibile_{agtv} (godibile) | →, üsüfrüebel* [üxüfrüebel], che s'pöl üsüfrüi_{prf}* [che s'pöl üxüfrüi], che l'pöl (v)èss üsüfrüit_{prf}* [che l'pöl ès üxüfrüid < che l'pölvès üxüfrüid]
usufruire_{vintr} | üsüfrüi [üxüfrüi] BS: usufrüi [uxufrüi]
usufruito_{ams/vppms} | üsüfrüit [üxüfrüid] BS: usufrüit [uxufrüid]
¹**usufruttàre**_{vt} (godére in usofrutto) | gód/godì in üsöfröt/üxofröt_{prf}* [gód/godì in üxöfröt üxofröt]
²**usufruttàre**_{vt} (sfruttàre) | →
¹**usufruttàto**_{ams/vppms} (godùto in usofrutto) | godìt in üsöfröt/üxofröt_{prf}* [godìd in üxöfröt üxofröt]
²**usufruttàto**_{ams/vppms} (sfruttàto) | →
usufrutto_{sms} | üsöfröt [üxöfröt], üsofröt [üxofröt] BS: usofröt [uxofröt]
usufruttuàre_{vt} →(usufruttàre)
usufruttuàto_{ams/vppms} →(usufruttàto)
usufruttuàrjo_{sms} | üsöfrötöare [=]

-a_{sfs} | üsöfrötöària [üsöfrötöàrja]
¹**ușura**_{sfs} (interesse eccessivo óltre i lîmiti di légge; attività di chi prèsta danàro/denàro con interèssi tròppo àlti) | üsüra [üxüra], brubunada [=] BS: üsüra [üxüra]
 > **a ușura**_{lcav} → (²in sovrappiù)
²**ușura**_{sfs} (il reàto connèso/connèso all'attività di chi prèsta danàro/denàro con interèssi tròppo àlti) | üsüra* [üxüra]
³**ușura**_{sfs} (consumo, logorìo dovùto a sfregaménto o a ùso prolunghàto) | üsüra [üxüra]
⁴**ușura**_{sfs} (progressivo peggioraménto di una situazióne; logoraménto físico/mentàle) | üsüra* [üxüra]
ușuràbile_{agtv} → (logoràbile)
ușurabilità_{sfsi} | üsürabeletà* [=]
¹**ușuràjo**_{sms} (chi eșercita l'ușura; persóna estremaménte àvida e avàra) | üsürare [üxürare], brubrù [brubrù], brobonèsta [=], ebréo [ebréq], strossì [strosí]
 BS: usuràì [uxuràì], strussì [strusí]
-a_{afs/sfs} | üsüràia* [üxüràja], brubrù [brubrù], brobonèsta [=], ebréa* [ebréa], strossina* [strosina]
 BS: usuràia [uxuràjà], strussina [strusina]
²**ușuràjo**_{ams} (ușuràjo) | →
ușurànte_{agtv} (che lógora/sfinisce) | üsürante* (ita) [üxürante], üsürét* [üxürét], che l'früa/(i)sfenés/(i)sfinés_{prf}* [che'l früa/sfenés/sfinés < che'lisfenés < che'lisfinés]
ușuràre_{vt} (consumàre, deterioràre, logoràre, sottopórra a ușura) | →, fà sübi üsüra_{prf}* [fà sübi üxüra], üsürà* [üxürà]
ușuràrio_{ams} | (de) üsürare* [=]
ușuràrsi_{vpi} (¹consumàrsi, deterioràrsi, logoràrsi, subire ușura) | →, sübi üsüra_{prf}* [sübi üxüra], üsüràs* [üxüràs]
¹**ușuràto**_{vppms} (¹consumàto, deterioràto, logoràto, sottopósto/subìto a ușura) | →, facc sübi üsüra_{prf}* [fadì sübi üxüra], üsüràt* [üxüràd]
²**ușuràto**_{ams/sms} (che/chi subisce ușura) | (ü/chèl) che l'à sübit üsüra_{prf}* [(ü'/chèl che'l v à sübìd üxüra), üsüràt* [üxüràd]
-a_{afs/sfs} | (óna/chèla/persuna) che l'à sübit üsüra_{prf}* [(óna/chèla/persuna che'l' à sübìd üxüra), üsürada* [üxürada]
ușurpaménto_{sms} → (ușurpazióne)
ușurpàre_{vt} | üsürpà [üxürpà]
 BS: usurpà [uxurpà]
ușurpativaménte_{avb} | con üsürpassiù [con üxürpasjú]

ușurpativo_{ams} | relativ a l'üsürpassiù_{prf}* [relatív al'üxürpasjú], de l'üsürpassiù_{lcge}* [del'üxürpasjú], che l'tènd a üsürpà_{prf}* [che'l tènd a üxürpà]
ușurpàto_{ams/vppms} | üsürpàt [üxürpàd]
 BS: usurpàt [uxurpàd]
ușurpatóre_{sms} | üsürpadùr* [üxürpadùr]
-tríce_{sfs} | üsürpadura* [üxürpadura]
ușurpatòrio_{ams} → (ușurpativo)
ușurpazióne_{sfs} | üsürpassiù [üxürpasjú]
utello_{sms} | bocalì de l'òle_{prf} [bocalí del óle]
utensile_{agtv} | che l'sèrv_{prf}* /-f/ [che'l sèrv], che l'è ötel/ütel_{prf}* [che'l è ötel/ütel]
¹**utensile/utensile**_{sms} (tec) (arnése, attrèzzo, struménto) | →
 BS: utensil [=]
- domèstico_{lcst} | ↓
 VSM: osadèl [oxadèl]
²**utensile/utensile**_{sms} (tec) (pèzzo meccànico che sèrve a asportàre/incidere il materiàle di pèzzi in lavorazióne) | utensile° (ita) [=]
¹**utensileria**_{sfs} (insième di utensili/utensili) | complèss di (→utensili/utensili)_{prf}* [complèss di (→utensili/utensili)], fèr del mestér_{prf}* [=]
²**utensileria**_{sfs} (¹ferraménta) | →
³**utensileria**_{sfs} (repàrto di officina) | utensileria° (ita) [utensilería], utensileréa° (ita) [utensileréa]
utensilista_{sttv} | operare/laorét/lauradùr/(→¹addétto) a la preparassiù/manüensiù di utensili_{prf}* [operare/lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) ala preparasjú/manüensjú di utensili], operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta) a la preparassiù/manüensiù di utensili_{prf}* [operàia/lavorènta/lavuradura/(→¹addétta) ala preparasjú/manüensjú di utensili]
utènte_{sttv} (fruitóre) | →, utènte° (ita) [=], ütènt* [=]
 BS: utènt [=]
¹**utènza**_{sfs} (l'ușare, l'ușufruire) | →
²**utènza**_{sfs} (insième degli ütènti) | ütènza°* (ita) [=]
¹**uterino**_{ams} (dell'ùtero) | de l'ùtero_{lcge}* [del útero]
²**uterino**_{ams} (privo di equilbrìo, irrazionàle ed emotivo) | sènsa equilbrìo, irassionàl/irassunàl e emotív_{prf}* /-f/ [sènsa ecýilibrjo, irasjonàl/irasjunàl e emotív]
ùtero_{sms} | ùtero° (ita) [útero]

BS: ùtero (ita) [útero], ùter (ita) [uter]
ùtile_{agtv/sms} | ötel [ótel], ütèl [ütèl]
 BS: ütìl [ütìl], ütìl [ütìl]
- lórdo_{lcst} | ötel/ütèl lórdo* (ita) [ótel/ütèl lórdo]
- nètto_{cst} | ötel/ütèl nèt* (ita) [ótel/ütèl nèt]
utilista_{sttv} → (enfittèuta)
utilità_{sfsi} | utilità (ita) [=], öteletà* [=], üteletà* [=]
 TV: utilità (ita) [=]
utilitària_{sfs} (àuto) | utilitària°* (ita) [utilitàrja], màchina picòla/pissèna_{prf}* [màchina picòla/pisèna]
¹**utilitàrio**_{sms} (utilitarista) | →
-a_{sfs} | →
²**utilitàrio**_{sms} (econòmico) | →
³**utilitàrio**_{sms} (che mira all'utilità, che mira a un vantàggio) | che l'gh' à còme obietv/scòpo l'utilità_{prf}* [che'l g' à còme obietv/scòpo l'utilità], che l'gh' à còme obietv/scòpo ü (v)antagio_{prf}* [che'l g' à còme obietv/scòpo ü' vantaço]
utilitarișmo_{sms} | utilitarișmo° (ita) [utilitarișmo], ütitarésem* [ütitarésem]
utilitarista_{sttv} | utilitarista° (ita) [=], ütitarèsta* [=]
utilitaristicaménte_{avb} | in manéra utilitaristica* [in manéra utilitarística]
utilitarístico_{ams} | utilitarístico° (ita) [utilitarístico], ütitaréstech* [ütitarésteg]
utility_{sfsi} (ing) /jütílti/ | ← /utiliti/
¹**utilizzàbile**_{agtv} (adoperàbile) | →
²**utilizzàbile**_{agtv} (ușàbile) | →
utilizzabilità_{sfsi} → (l'èssere utilizzàbile)
utilizzàre_{vt} → (adoperàre), → (sfruttàre), → (¹ușàre)
utilizzàto_{ams/vppms} → (adoperàto), → (sfruttàto), → (¹ușàto)
utilizzatóre_{sms} (utènte) | →
-tríce_{sfs} | →
utilizzazióne_{sfs} (l'utilizzàre, ùso) | →
utilizzò_{sms} → (utilizzazióne)
utilmènte_{avb} | in manéra ötela/ütela* [in manéra ötela/ütela]
utopia_{sfs} | utopia° (ita) [utopía], ütopéa* [ütopéa]
utopicaménte_{avb} → (utopisticaménte)
utòpico_{ams} → (utopístico)
utopixmo_{sms} | utopixmo° (ita) [utopixmo], ütopésem* [ütopésem]
utopista_{sttv} | utopista° (ita) [=], ütopésta* [=]
utopisticaménte_{avb} | in manéra (→utopística)* [in manéra (→utopística)], de utopista* [=]

¹utopistico_{ams}
(caratteristico/pròprio/típico dell'utopia) | utopístico° (ita) [utopístico], utopéstech* [utopésteg], de l'utopia_{l_{ce}}* [del'utopia], (→caratteristico) de l'utopia_{prf}* [(→caratteristico) del utopia]
BS: utopistic [utopistic]

²utopistico_{ams}
(caratteristico/pròprio/típico degli utopisti) | utopístico° (ita) [utopístico], utopéstech* [utopésteg], di utopisti_{l_{ce}}* [=], (→caratteristico) di utopisti_{prf}* [(→caratteristico) di utopisti]

³utopistico_{ams} (irrealizzabile) | utopístico° (ita) [utopístico], utopéstech* [utopésteg], →

utriàca_{sfs} →(triàca)

UV_{acrn} /uví/ | ←

UVA_{acrn} /uvià/ | ←

ùva_{sfs} (nat) (ali) | òa [òva], ùa [úva]
BS: ùa [uvà]
-**vétta**_{sfs} (ali) | òèta* [òvèta], ùèta* [üvèta]
- **americàna**_{l_{cst}} (nat) (ali) | òa/ùa isabèla/mericana [òva/ùva ixabèla/mericana]
- **dei fràti**_{l_{cst}} →(ùva spina)
- **pàssa**_{l_{cst}} (ali) | òa/ùa/òèta passa [òva/ùva/òvèta pasa], òa/ùa/òèta sultanina°* (ita) [òva/ùva/òvèta sultanina]
- **fràgola**_{l_{cst}} (nat) (ali) | òa/ùa fràgola°* (ita) [òva/ùva fràgola]
- **moscàta**_{l_{cst}} (nat) (ali) | moscàt [moscàd], òa/ùa moscada°* (ita) [òva/ùva moscada]
- **regina**_{l_{cst}} (nat) (ali) | (òa/ùa) regina°* (ita) [(òva/ùva) regina]
- **schjàva**_{l_{cst}} →(schjàva)
- **sécca**_{l_{cst}} →(ùva pàssa)
- **spina**_{l_{cst}} (nat) (ali) | òa/ùa spina°* (ita) [òva/ùva spina], zinzerlì [xinzerlí], zenzerlì [xenzerlí]
- **sultanina**_{l_{cst}} →(ùva pàssa)

¹uvàceo_{ams} (dell'ùva) | de òa/ùa_{l_{ce}}* [de òva/ùva], de l'òa/ùa_{l_{ce}}* [del òva/ùva]

²uvàceo_{ams}
(caratteristico/pròprio/típico dell'ùva) | (→caratteristico) de l'òa/ùa_{l_{ce}}* [(→caratteristico) del òva/ùva]

³uvàceo_{ams} (che è simile all'ùva) | che l'è còme òna l'òa/ùa_{prf}* [che'l è còme l'òva/ùva], compàgn de l'òa/ùa_{l_{cco}}* [compàgn/compàjn del'òva/ùva], simel a l'òa/ùa_{l_{cco}}* [simel al'òva/ùva]

¹uvàggio_{sms} (mescolanza di ùve diverse) | mes-ciòt/mes-ciòss/mes-ciossada/mes-ciansa de òe/ùe

divèrse/dièrse/dièrse^{2^}_{prf}* [mescjòt/mescjòs/mescjosada/mescjansa de òve/ùve diverse]

²uvàggio_{sms} (vino ottenùto/¹prodóto con ùve diverse) | vi otegnìt/prodüsìt con di òe/ùe
divèrse/dièrse/dièrse^{2^}_{prf}* [vi otegnìd/prodùxid con di òve/ùve diverse]

UVB_{acrn} /uvibí/ | ←

UVB_{acrn} /uvicí/ | ←

ùveo_{ams} →(¹uvàceo)

¹uvétta_{sfs} (piccola ùva) | òèta* [òvèta], ùèta* [üvèta]

²uvétta_{sfs} (ùva pàssa, ùva sultanina) | →

uvifero_{ams} | che l'fà/prodüs i òv_{prf}* [che'l fa/prodùx i òv]

uvóso_{ams} | réch de òa/ùa_{prf}* [réc de òva/ùva]

uvulàre_{agtv} | relativ a la lònèla_{prf}* [relatìv ala lònèla], de la lònèla_{l_{ce}}* [dela lònèla]

uvulite_{sfs} | infiamassiù de/a la lònèla_{prf}* [infijmasjú dela/ala lònèla]

uxoràto_{ams} →(ammogliàto), →(sposàto)

¹uxoricìda_{sttv} (chi comméte uxoricidìo) | (ü/chèl/òm) che l'è (→¹uccìso) la/sò dònna/fómna/moér_{prf}* [(ü'/chèl/òm) che'l vè (→¹uccìso) la/sò dònna/fómna/moér], (òna/chèla/dònna/fómna/persuna) che l'è (→¹uccìso) ol/sò marìt_{prf}* [(òna/chèla/dònna/fómna/persuna) che'l'è (→¹uccìso) ol/sò maríd], (as)sasì/massadùr de la (sò) dònna/fómna/moér_{prf}* [(a)sasì/masadùr dela (sò) dònna/fómna/moér], (as)sasina/massadura del (sò) marìt_{prf}* [(a)sasina/masadura del (sò) maríd]

²uxoricìda_{agtv} (relatìvo all'uxoricidìo) | del copamét/massamét/sasinio de la (sò) dònna/fómna/moér_{l_{ce}}* [del copamét/masamét/sasinjo dela (sò) dònna/fómna/moér], del copamét/massamét/sasinio del (sò) marìt_{l_{ce}}* [del copamét/masamét/sasinjo del (sò) maríd]

uxoricidìo_{sms} | copamét/massamét/sasinio de la (sò) dònna/fómna/moér_{prf}* [copamét/masamét/sasinjo dela (sò) dònna/fómna/moér], copamét/massamét/sasinio del (sò) marìt_{prf}* [copamét/masamét/sasinjo del (sò) maríd]

uxòrjo_{sms} | che l'riguarda/reàrda/rearda^{3^} la dònna/fómna/moér_{prf}* [che'l

riguarda/revarda la dònna/fómna/moér], de la dònna/fómna/moér_{l_{ce}}* [dela dònna/fómna/moér]

¹ùzza_{sfs} (ària frèscia e ùmida della mattina/séra) | aria/ària^{3^} frèscia e òmeda de la mattina/séra_{prf}* [arja frèscia e òmeda dela mattina/séra]

²ùzza_{sfs} (brézza/brézza) | →

ùzzo_{sms} | (→curvatùra) di dùe de la bòta_{prf}* [(→curvatùra) di duè dela bòta], (→curvatùra) di dùe del vassèl_{prf}* [(→curvatùra) di duè del vassèl]

uzzolire_{vt} →(inuzzolire), →(invogliàre)

uzzolito_{ams/vppms} →(inuzzolito), →(invogliàto)

ùzzolo_{sms} | (→desidèrio) acùt/improis/(→bizzàro)_{prf}* [(→desidèrio) acùt/improvix/(→bizzàro)]
BS: tiragóle [tiragóle]

V

v_{sfsi/smsi} (léttera/léttera) | v /vi/ /vu/ [=]

- **dóppia**_{lctst} →(w)

- **dóppio**_{lctst} →(w)

¹**va**_{intz} | arda! [varda!]

²**va**_{vvb} (vài) | vè [=]

- **via!**_{lcint} | vè là! [=]

> **non mi va bène, non mi va a pennello**_{lcint} | la me quadra mia [‘la me cyadra mià]

vacabile_{agtv} | che l’pòl

deentà/dientà/dientà²/restà

(→vacànte)_{prf}* [che‘l pól diventà/diventà/restà (→vacànte)]

¹**vacànte**_{agtv} (disponibile, libero: di

edificio) | →

BS: vacànt [=]

²**vacànte**_{agtv} (non occupàto: di

pòsto/pòsto di titolàre) | mia

ocüpà_{lcp}* [mià ocüpàd]

³**vacànte**_{agtv} (prìvo) | →

¹**vacànza**_{sfs} (perìodo di sospensìone da

lavóro/stùdiò; perìodo di fèrie) |

(v)acansa [vacansa]

BS: (v)acànsa [vacansà]

²**vacànza**_{sfs} (l’èssere vacànte) | →

³**vacànza**_{sfs} (temporànea assènza del

titolàre; perìodo di assènza del

titolàre) | (→temporànea) assènza

del titolà_{prf}* [(→temporànea)

assènza del titolà_{prf}* [periòdo/tép de

assènza del titolà_{prf}*]

vacanzjère_{sms} | ü/chèl che l’va/và (de

spèss) in vacansa_{prf}* [ü’/chèl che‘l

va (despès) in vacansa], ü/chèl che

l’va/và sèmper in vacansa_{prf}* [ü’/chèl

che‘l va sèmper in vacansa]

-**a**_{sfs} | òna/chèla/persuna che la va/và

(de spèss) in vacansa_{prf}* [òna/chèla/

persuna che‘la va

(despès) in vacansa],

òna/chèla/persuna che la va/và

sèmper in vacansa_{prf}* [òna/chèla/

persuna che‘la va sèmper

in vacansa]

vacanzjèro_{ams} | (→caratterìstico) di

(v)acanse_{prf}* [(→caratterìstico) di

vacanse]

vacàre_{vintr} | èss sènza titolà_{prf}* [ès

sènza titolà_{prf}], èss

mancànt/prìat/sproést del titolà_{prf}* [ès

ès mancànt/privàd/sprovést del titolà_{prf}]

vacatio_{sfsi} (lat) /vacàzzjo/ | ←

/vacàsjjo/

vacatio legis_{lctst} (lat) /vacàzzjo légis/ |

← /vacàsjjo légis/

vacàto_{vppms} | èss stacc/istàcc sènza

titolà_{prf}* [ès stadi sènza titolà_{prf} <

èssistàdì sènza titolà_{prf}], èss

stacc/istàcc mancànt/prìat/sproést

del titolà_{prf}* [ès stadi

mancànt/privàd/sprovést del titolà_{prf}

< èssistàdì mancànt/privàd/sprovést

del titolà_{prf}]

¹**vacazióne**_{sfs} (¹vacànza) | →

²**vacazióne**_{sfs} (³vacànza) | →

¹**vàcca**_{sfs} (nat) | (v)aca [vaca]

BS: aca [vacà]

TV: (v)aca [vaca]

-**ccarèlla**_{sfs} →(giòvènca), →(vitèlla)

-¹**ccherèlla**_{sfs} (¹vacchètta) | →

-²**ccherèlla**_{sfs} (²vacchètta) | →

-¹**chétta**_{sfs} (nat) | achèta [vachèta],

acotèla [vacotèla]

-²**chétta**_{sfs} (vaccarèlla) | →

+**-ccóna**_{sfs} (nat) | acuna [vacuna],

acòta [vacòta]

- **màgra**_{lctst} (nat) | ↓

BS: ciòrla [çòrlà], sgòrla [xgòrlà],

sgorlìna [xgorlìnà]

²**vàcca**_{sfs} (dòna volgàre che si

prostituisce) →(¹meretrice),

→(prostitùta), →(¹puttànà)

³**vàcca**_{sfs} (dòna di fàcili costùmi) | →

⁴**vàcca**_{sfs} (dòna gràssa, sformàta e

traşandàta) | (v)aca^{o*} [vaca]

vaccajo_{sms} →(bovàro)

+**-a**_{sfs} →

vaccarèlla_{sfs} (vàcca giòvane)

→(giòvènca), →(vitèlla)

vaccàro_{sms} →(vaccajo)

+**-a**_{sfs} →

¹**vaccàta**_{sfs} (lavóro malfàtto) | →

BS: vacàda [vacadà], porcàda

[porcadà]

²**vaccàta**_{sfs} (¹puttànàta) | →

³**vaccàta**_{sfs} (¹furfantàggine,

¹porcàggine, ¹porcàta) | →

⁴**vaccàta**_{sfs} (tiro mancino) | →

¹**vaccherèlla**_{sfs} (¹vacchètta) | →

²**vaccherèlla**_{sfs} (²vacchètta) | →

³**vaccherèlla**_{sfs} (⁵colombina) | →

vaccherìa_{sfs} | aleamènt/aleamét/stala

de (v)ache_{prf}*

[aleamènt/aleamét/stala de vache]

¹**vacchètta**_{sfs} (nat) (piccola vácça) |

achèta [vachèta], acotèla [vacotèla]

²**vacchètta**_{sfs} (vaccarèlla) | →

¹**vacchìno**_{sms} (formàggio di làtte di

vàcca) | formài/furmài de (v)aca_{prf}*

[formài/furmài de vaca]

²**vacchìno**_{sms} (vaccìno) | →

¹**vaccìna**_{sfs} (càrne di mànzò/vàcca) |

carne/càren de mans/(v)aca_{prf}*

[carne/caren de manx/vaca]

²**vaccìna**_{sfs} (mùcca, vácça) | →

³**vaccìna**_{sfs} (¹bovìna) | →

vaccinàbile_{agtv} | vaccinàbel*

[vacinabel], che s’pòl vaccinà_{prf}* [che

s’pòl vaccinà], che l’pòl (v)èss

vacinà_{prf}* [che‘l pól èss vaccinàd <

che‘l pól vès vaccinàd]

vaccinàre_{tr} | vaccinà [=], (fà) fà la

vacinassiù_{prf}* [(fà) fà la vacinasjú]

BS: vaccinà [=]

¹**vaccinàro**_{sms} (conciatóre) | →

²**vaccinàro**_{sms} (macellàjo) | →

¹**vaccinàrsi**_{vpi} (fàrsi fàre la

vaccinazióne) | vaccinàs [=], fàs fà la

vacinassiù_{prf}* [fàs fà la vacinasjú]

BS: vaccinàs [=]

²**vaccinàrsi**_{vpi} (¹premunìrsi,

²premunìrsi) | →

¹**vaccinàto**_{ams/vppms} (fàtto fàre la

vaccinazióne) | vaccinàt [vacinàd],

facc (fà) la vacinassiù_{prf}* [fadì (fà)

la vacinasjú]

BS: vaccinàt [vacinàd]

²**vaccinàto**_{ams/vppms} (¹premunìto,

²premunìto) | →

³**vaccinàto**_{ams} (che è adùlto e in gràdo

di affròntàre le difficoltà della vita) |

vacinàt^{o*} [vacinàd], che l’è grand

uramài/urmài_{prf}* [che‘l è grand

uramài/urmài]

vaccinatóre_{ams/sms} (che/chi eségue una

vaccinazióne) | vaccinadùr*

[vacinadùr]

+**-trìce**_{afs/sfs} | vaccinadura* [=]

vaccinazióne_{sfs} | vacinassiù (ita)

[vacinasjú]

BS: vacinassiù [vacinasjú]

vaccinico_{ams} | del vacinò_{lcege}* [=]

¹vaccìno_{sms} (sos) | vacino^o (ita) [=],
vacin* [=]

BS: vaci [vací]

- **antinfluenzàle**_{icst} | vacino
antinflüensàl^o* (ita) [vacino
antinflüensàl/antinflüensàl]

- **antitetànico**_{icst} | vacino
antitetànico^o* (ita) [=]

²vaccìno_{ams} (di vácça) | de (v)aca_{icge}*
[de vaca]

BS: vaci [vací]

+ **vaccóna**_{sfs} (nat) (grànde/gròssa
vácça) | acuna [vacuna], acòta
[vacòta]

¹vacillaménto_{sms} (il vacillàre) | →

²vacillaménto_{sms} (barcollaménto) | →

¹vacillànte_{agtv} (¹precàrio, ²instàbile,
¹malférmo) | →

²vacillànte_{agtv} (in crìsi, ¹instàbile,
prìvo di stabilità) | →, basgòt
[baxgòt], sènsa stabilità_{icop}* [=]

³vacillànte_{agtv} (non sàldo, incèrto) |
mia sald_{icop}* [mià sald], basgòt
[baxgòt]

vacillànza_{sfs} (vacillaménto) | →

¹vacillàre_{vintr} (barcollàre, ondeggiàre,
¹oscillàre, traballàre) | →

BS: vacilà [=], (s)bacilà [(x)bacilà]

²vacillàre_{vintr} (dàre ségni di cediménto,
èssere malsicùro) | èss malsigür_{prf}*
[ès malsigür], èss mia sigür_{prf}* [ès
mià sigür]

³vacillàre_{vintr} (dàre ségni di debolezza
e instabilità, èssere in crìsi) | èss in
crisi_{prf}* [ès in crixi]

⁴vacillàre_{vintr} (traballàre) | →

¹vacillàto_{ams/vppms} (barcollàto,
ondeggiàto, ¹oscillàto, traballàto) |
→

BS: vacilàt [vacilàd], (s)bacilàt
[(x)bacilàd]

²vacillàto_{ams/vppms} (dàto ségni di
cediménto, èssere stàto malsicùro) |
èss stacc/istacc malsigür_{prf}* [ès stadj
malsigür < èsistàdj malsigür], èss
stacc/istacc mia sigür_{prf}* [ès stadj
mià sigür < èsistàdj mià sigür]

³vacillàto_{ams/vppms} (dàto ségni di
debolezza e instabilità, èssere stàto
in crìsi) | èss stacc/istacc in crisi_{prf}*
[ès stadj in crixi < èsistàdj in crixi]

⁴vacillàto_{ams/vppms} (traballàto) | →

vacillazióne_{sfs} →(vacillaménto)

vacuaménte_{avb} | in manéra

fätöa/fatöòta/fatöèla/süperfiçala/söp
erfiçala/(→¹vàcu)* [in manéra
fätöa/fatöòta/fatöèla/süperfiçala/söp
erfiçala/(→¹vàcu)]

¹vacuità_{sfsi} (l'èssere ²vàcuo) | →

²vacuità_{sfsi} (inçonsistènza, mancànza,
vuotèzza) | →

¹vàcuo_{ams} (fütile, inçosistènte, ²vàno,
³vànò) | →

BS: vácuo [vacyo]

²vàcuo_{ams} (mancànte, prìvo, vuòto) |
→

³vàcuo_{sms} (³vuòto, spàzio vuòto) | →

vademecum_{smsi} (lat) /vademècum/ | ←
vae victis_{icint} (lat) /vae victis!/ | ← /vae
vítitsi/!

+ **va e vièni**_{icst} →(viavài),
→(andirivièni)

vafer_{smsi} →(wafer)

vaffañculo_{intz} | và a cagà! [=], và a

chèl paìs! [và a chèl paíx!], và,
brüsa! [và, brüxa!], 'ncület!^o
['ñcúlet!], 'ncüles!^o ['ñcúles!]

vagabondàggine_{sfs} →(l'èssere
vagabóndo)

¹vagabondàggio_{sms} (condizióne/vita di
vagabóndo) | condissiù/(v)éta/(v)ita
de (→vagabóndo)_{prf}*
[condisjù/véta/vita de
(→vagabóndo)]

²vagabondàggio_{sms} (presènza di
vagabóndi) | presènza de
(→vagabóndi)_{prf}* [prexènza de
(→vagabóndi)]

³vagabondàggio_{sms} →(il

vagabondàere), →(il girovagàre)

vagabondàre_{vintr} | scorlandà [=],

strigossà [strigosà], fà 'l
vagabónd/strigossù_{vbrf}* [fà 'l
vagabónd/strigosú], indà/andà a
ramèng_{prf}* /-c/ [indà/andà a
ramèng], indà/andà atùren/intùren
strolét_{prf} [indà/andà aturen/inturen
strolét]

BS: vagabondà [=]

+ **vagabondàto**_{vppms} | scorlandàt

[scorlandàd], strigossàt [strigosàd],
facc ol vagabónd/strigossù_{vbrf}* [fadj
ol vagabónd/strigosú],

indàcc/andàcc a ramèng_{prf}* /-c/
[indàdj/andàdj a ramèng],

indàcc/andàcc atùren/intùren

strolét_{prf} [indàdj/andàdj

aturen/inturen strolét]

BS: vagabondàt [vagabondàd]

vagabondeggiàre_{vintr} →(vagabondàre)

vagabondeggiàto_{vppms}

→(vagabondàto)

vagabonderia_{sfs} →(vagabondàggine)

vagabónda_{ams/sms} | vagabónd /-t/ [=],

strigòss [strigòs], strigossù
[strigosú], scorlandù [scorlandú],
slandrù [xlandrú], ströarér [ströarér]

BS: vagabónd /-t/ [=]

-**a**_{afs/sfs} | vagabónda [=], strigòssa

[strigòsa], strigossuna [=],

scorlanduna [=], slandrùna

[xlandruna], ströaréra [ströaréra]

BS: vagabónda [vagabónda]

vagaménte_{avb} | in manéra

(→imprecìsa)* [in manéra

(→imprecìsa)], in manéra genérica e

aprossimativa/aprossimatia* [in
manéra genérica e aprossimativa]

¹vagànte_{agtv} (errànte) | →, che l'va/và
atùren/intùren_{prf}* [che'l va
aturen/inturen], che l'va/và 'n
gir(o)_{prf}* [che'l va 'n gir(o)]

²vagànte_{sfs} | (→prostitùta) de
strada_{prf}* [(→prostitùta) de strada]

vagàre_{vintr} →(aggiràrsi)

vagàto_{vppms} →(aggiràto)

vagellaménto_{sms} →(delirio),

→(vaneggiaménto)

¹vagellàre_{vintr} (farneticàre, vaneggiàre)
| →

²vagellàre_{vintr} (vacillàre) | →

¹vagellàto_{vppms} (farneticàto,
vaneggiàto) | →

²vagellàto_{vppms} (vacillàto) | →

vagheggiaménto_{sms} →(il
vagheggiàre/si)

¹vagheggiàre_{vtr} (contemplàre con
ammirazióne/desidèrio/compjaci-
ménto) | contemplà con
amirassù/(→desidèrio)/compjasi-
ménto_{prf}* [contemplà con
amirasjù/(→desidèrio)/compjaci-
ménto]

²vagheggiàre_{vtr} (immaginàre/ricordàre
con desidèrio) |
imaginà/pensà/regordà con
(→desidèrio)_{prf}*
[imaginà/pensà/regordà con
(→desidèrio)]

¹vagheggiàrsi_{vpi} (ammiràrsi) | →

vagheggiàrsi_{vpi} (contemplàrsi con
ammirazióne/desidèrio/compjaci-
ménto) | contemplàs con
amirassù/(→desidèrio)/compjasi-
ménto_{prf}* [contemplàs con
amirasjù/(→desidèrio)/compjaci-
ménto]

¹vagheggiàto_{ams/vppms} (contemplàto
con
ammirazióne/desidèrio/compjaci-
ménto) | contemplàt con
amirassù/(→desidèrio)/compjasi-
ménto_{prf}* [contemplàt con
amirasjù/(→desidèrio)/compjaci-
ménto]

²vagheggiàto_{ams/vppms}
(immaginàto/ricordàto con
desidèrio) | imaginà/pensà/regordà
con (→desidèrio)_{prf}*
[imaginà/pensà/regordà con
(→desidèrio)]

³vagheggiàto_{ams/vppms} (ammiràto) | →

vagheggìno_{sms} →(bellimbùto)

¹vaghèzza_{sfs} (l'èssere ⁴vàgo/⁵vàgo) |

→

²vaghèzza_{sfs} (gràzia, leggiadria) | →

³vaghèzza_{sfs} (desidèrio, vòglia) | →

⁴vaghèzza_{sfs} (dilètto, ³piacére) | →

vagile_{agtv} | bu/capasse de spostà_{prf}*
[bu/capase de spostàs]

vagìna_{sfs} (¹figa) | →, vagina^o (ita) [=]

vaginàle_{agtv} (relativo alla vagina) | relativ a la vagina_{prf}* [relatìv ala vagina], de la vagina_{lcege}* [dela vagina]

vaginite_{sfs} (infiammazìone della vagina) | vaginite^o (ita) [=], infiammassiù de/a la vagina_{prf}* [infjamasjú dela/ala vagina]

vagìre_{vintr} (piàngere: di neonàto) | fà oè/o-è^{3^}_{prf} [fà o-è], fà uè/u-è^{3^}_{prf} [fà u-è]

vagìre_{vintr} (èssere agli inizi) | èss al prensépe_{prf}* [ès al prensépe]

vagìto_{ams/vppms} (piànto: di neonàto) | facc oè/o-è^{3^}_{prf} [fadì o-è], facc uè/u-è^{3^}_{prf} [fadì u-è]

vagìre_{vintr} (èssere stàto agli inizi) | èss stacc/istacc al prensépe_{prf}* [ès stadi al prensépe ◊ èsistadi al prensépe]

vagìto_{sms} (piànto di neonàto) | oè/o-è^{3^}_{prf} [o-è], uè/u-è^{3^}_{prf} [u-è]

vagìto_{sms} (fase iniziàle, prima manifestaziòne) | →, prima/pròma manifestassiù_{prf}* [prima/pròma manifestasjú]

vaglia_{sfs} (mèrito, valóre) | → > **di vaglia**_{lceag} | de particulàr capassità/valùr* [de particulàr capassità/valúr]

vaglia_{smsi} (vaglia postàle) | ↓ - **postàle**_{lceat} | vaglia/vaglia^{3^} (postàl) [vagla (postàl)]

vagliare_{vtr} (crivellàre, setacciàre) | → BS: valià [valjà], vandì [vandí], vander [vander] - **il gràno**_{lcevb} | ↓ BS: sgaià [xgajà]

vagliare_{vtr} (esaminàre con cùra, esaminàre attentaménte) | →

vagliata_{sfs} →(il vagliare)

vagliato_{ams/vppms} (crivellàto, setacciàto) | → BS: valiàt [valjàd], vandit [vandíd] - **il gràno**_{lcevb} | ↓ BS: sgaiàt [xgajàd]

vagliato_{ams/vppms} (esaminàto con cùra, esaminàto attentaménte) | →

vagliatore_{sms} (chi vaglia) | ü/chèl che l' (→vaglia)_{prf}* [ú'/chèl che 'l (→vaglia)]

-**trice**_{sfs} | òna/chèla/persuna che la (→vaglia)_{prf}* [òna/chèla/persuna che 'la (→vaglia)]

vagliatore_{sms} (operàio addétto alla vagliatùra) | operare/laorét/lauradùr/(→¹addétto) de la (→¹vagliatùra)_{prf}* [operare/lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) dela (→¹vagliatùra)]

-**trice**_{sfs} | operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta)/persuna de la (→¹vagliatùra)_{prf}* [operaja/lavorènta/lavuradura/(→¹addétta)/persuna dela (→¹vagliatùra)]

vagliatrice_{sfs} →(vaglio)

vagliatùra_{sfs} (crivellatùra) | →

vagliatùra_{sfs} (valutaziòne attènta e critica) | →

vaglio_{sms} (tec) (crivèllo, setaccio) | val [=]

vaglio_{sms} (esàme, valutaziòne, ²vagliatùra) | →

vago_{ams} (desideróso, voglióso) | →

vago_{ams} (errànte) | →

vago_{ams} (grazióso, leggiàdro) | →

vago_{ams} (incèrto, ²indeterminàto, nebbióso, non mólto chiàro) | →, mia tat ciàr_{lceop}* [mià tat cjar ◊ mià taccjar]

vago_{ams} (²evanescente, impreciso, ¹indefinito, ²indeterminato, ²sfuggente, ⁸sfumato) | →

vago_{sms} (ciò che mància di certèzza e determinatèzza) | chèl che l'manca de certèssa e ciarèssa_{prf}* [chèl che 'l manca de certèssa e cjarèssa]

vago_{sms} (àcino, chicco, ¹granèllo, ²granèllo) | →

vagolare_{vintr} | èss (⁴vago)/(⁵vago)_{prf}* [ès (⁴vago)/(⁵vago)]

vagliato_{vppms} | èss stacc/istacc (⁴vago)/(⁵vago)_{prf}* [ès stadi (⁴vago)/(⁵vago) ◊ èsistadi (⁴vago)/(⁵vago)]

vagolo_{ams} →(¹errànte)

vagonata_{sfs} (quantità di mèrci trasportàta da un vagóne) | vagunada* [=]

vagonata_{sfs} (grànde quantità) | →

vagoncino_{sms} | vagunsi^o* [vagunsí]

vagone_{sms} (càrro/carròzza ferroviària; quantità di mèrci trasportàti da un vagóne) | vagù [vagù] BS: vagù [vagù]

- **lètto**_{lceat} | vagù/vetùra lècc* [vagù/vetùra lèti]

- **ristorànte**_{lceat} | vagù/vetùra ristorànt* [vagù/vetùra ristorànt]

vagone_{sms} (²vagonata) | →

vagone_{sms} (persóna mólto gràssa) →(grassóne)

vagonétto_{sms} →(vagoncino)

vagonista_{sttv} | vagonista^o (ita) [=], vagonésta* [=]

vah_{intz} →(¹va')

vajajo_{sms} (pellicciàio) | → +**-a**_{sfs} | →

vajeggiare_{vintr} →(¹invajàre)

vajeggiato_{vppms} →(¹invajàto)

vainiglia_{sfs} →(vaniglia)

vainiglina_{sfs} →(vaniglina)

vajo_{ams} (chiàro screziàto di màcchie scùre: di colóre) | ciàr sprössàt de smage/mace scùre_{prf}* [cjar sprösàd de xmage/xmagje/mace/macje scùre]

vajo_{ams} (¹morèllo) | →

vajolare_{vintr} →(invajàre)

vajolarsi_{vpi} (cospàrgersi di piccòle màcchie) | spantegàs/sternis de piccòle/pissène smage/mace_{prf}* [spantegàs/sternis de pícole/pisène xmage/xmagje/mace/macje]

vajolarsi_{vpi} (ricoprìrsi di piccòle protuberànze) | quarciàs de piccòle/pissène bóle/gnòche_{prf}* [cyarçà de pícole/pisène bóle/gnòche]

vajolato_{vppms} (invajàto) | →

vajolato_{vppms} (cospàrso di piccòle màcchie) | spantegàt/sternit de piccòle/pissène smage/mace_{prf}* [spantegàd/sternid de pícole/pisène xmage/xmagje/mace/macje]

vajolato_{vppms} (ricopèrto di piccòle protuberànze) | quarciàt de piccòle/pissène bóle/gnòche_{prf}* [cyarçàd de pícole/pisène bóle/gnòche]

vajolato_{ams} (cospàrsa di piccòle protuberànze) | pié de piccòle/pissène bóle/gnòche_{prf}* [pjé de pícole/pisène bóle/gnòche]

vajolo_{sms} (malattia) | (v)eröl [veról], eröla_{sfs} [veróla] BS: vaiöl [vajól]

vajoloso_{ams/sms} (che/chi è affètto da vajòlo) | (ü/chèl) che l'è malàt de (v)eröl/eröla_{prf}* [(ü'/chèl) che 'l è malàd de veról/veróla], (ü/chèl) che l'gh' a l'eröl_{prf}* [(ü'/chèl) che 'l g' a 'l veról], (ü/chèl) che l'gh' a l'eröla_{prf}* [(ü'/chèl) che 'l g' a l'eróla], malàt de (v)eröl/eröla_{prf}* [malàd de veról/veróla] BS: enverölàt [enverölàd] -**a**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che l'è malada de (v)eröl/veróla_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'l è malada de veról/veróla], (òna/chèla/persuna) che la gh' a l'eröl_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la g' a 'l veról], (òna/chèla/persuna) che la gh' a l'eröla_{prf}* [(òna/chèla/dòna/fómna/persuna) che 'la g' a l'eróla], malada de (v)eröl/eröla_{prf}* [malada de veról/veróla] BS: enverölàda [enverölàdà]

vajoloso_{ams} (relativo al vajòlo) | del veröl_{lcege}* [del veról], de l'eröl_{lcege}* [del veról], de l'eröla_{lcege}* [del'eróla], de la eröla_{lcege}* [dela veróla]

vairone_{sms} (nat) | vairù [vairú], veirù [veirú], verù [verú], variù [varjú] BS: verù [verú] TV: variù [varjú]

valalla_{smsi} →(walhalla)

valanga_{sfs} | vandöl_{sms} [vandól], vendöl_{sms} [vendól], andül_{sms} [vandúl], alanga [valanga]

BS: valànga [valangá], vandöl_{sms} [vandól], vandül_{sms} [vandúl], ilda [ildá]

valchìria_{sfs} | valchiria° (ita) [valchirja]

vàlco_{ams} → (vàlico)

¹**vàle**_{sms/intz} (salùti) | →

²**vàle**_{smsi} (addìo) | →

valenciennes_{smsi} (fra) /vala~sjèn/ | ← /valasjèn/

¹**valènte**_{agtv} (abilissimo, mólto àbile) | →

BS: valènt [=]

²**valènte**_{agtv} (pròde, valoróso) | →

³**valènte**_{agtv} (sàvio, virtúoso) | →

valenteménte_{avb} | in manéra àbela e capasse* [in manéra àbela e capase]

¹**valèntia**_{sfs} (èssere valènte, abilità, grànde capacità) | →, abilità [=], grànda capassità_{prf}* [grànda capassità]

²**valèntia**_{sfs} (prodézza, àtto valoróso) | →, at valurùs_{prf}* [at valurùx], assiù valurusa_{prf}* [asjù valuruxa]

valentuòmo_{sms} | òm de mèret/valùr_{prf} [òm de mèret/valùr]

> **valentuòmini**_{smp} | òmegn de mèret/valùr [òmegn/òmejn de mèret/valùr]

¹**valènza**_{sfs} (ànimo, coràggio) | →

²**valènza**_{sfs} (significàto, valóre) | →

¹**valére**_{vintr/vtr} (avére autorità/influenza/potére; avére efficàcia, èssere applicàbile: di légge/nòrma/etc.; èssere regolàre/vàlido; èssere ùtile, servìre; bastàre, èssere sufficènte/sufficènte; avére prègio/rilevànza/valóre; avére péso ai fini della vincita, contàre; avére qualità, èssere capàce: di qualcùno; avére un prèzzo/prègio, costàre; corrispòndere/equivalènte a; èssere adeguàto/proporzionàto a còsto/impègno; fruttàre, rèndere, procuràre) | (v)al/(v)alì [val/valí]

BS: (v)alì [valí]

CE: (v)alì [valí]

CO: valì [valí]

- **cóme il dùe di briscòla**_{icvb}
→(valére cóme il dùe di picche)

- **cóme il dùe di picche** | (v)al/(v)alì cóme ol du de picche°* /-cch-/ (ita) [val/valí cóme ol du de picche], còntà/cüntà cóme ol du de briscòla°* [còntà/cüntà cóme ol du de briscòla]

²**valére**_{vintr} (èssere in gràdo, riuscìre) | →

³**valére**_{vintr} (significàre, volér dire) | →

⁴**valére**_{vtr} (meritàre) | →

valerjàna_{sfs} (nat) | valeriana [valerjana]

BS: valerjàna [valerjanà], grassèi_{smp} [grasèi]

valerjànèlla_{sfs} (nat) | grassèi_{smp} [grasèi]

valérsi_{vpi} | (v)alìs°* [(v)alís]

CE: (v)alìs°* [valís]

CO: valìse°* [valìse]

valetudinàrio_{ams/sms} →(cagionévole), →(²fràgile), →(¹gràcile), →(⁵impiàstro)

+²afs/sfs →

valévole_{agtv} | valéol° (ita) [valévol], che l'vål_{prf}* [che'l val], che l'pól (v)alì_{prf}* [che'l pól valí], vàlido° (ita) [=], valed* /-t/ [valed]

BS: valévol [=]

valevolménte_{avb} →(validaménte)

valicàbile_{agtv} | che s'pól passà (fò/fóra)/(de là de)_{prf}* [che s'pól pasà (fò/fóra)/(de là de)], che l'pól (v)èss passàt (fò/fóra)/(de là de)_{prf}* [che'l pól ès pasàd (fò/fóra)/(de là de) < che'l pòlvès pasàd (fò/fóra)/(de là de)]

valicabilità_{sfsi} →(l'èssere valicàbile)

valicàre_{vtr} (¹varcàre) | →, passà de là de_{prf}* [pasà de là de]

valicàto_{ams/vppms} (¹varcàto) | →, passàt de là de_{prf}* [passàd de là de]

vàlico_{ams} (¹passàggio; ⁴forcèlla, ¹pàso, ²sèlla) | →

BS: vàlic [valic]

validaménte_{avb} | in manéra (→valévole)* [in manéra (→valévole)], con (→efficàcia) e impègn* [con (→efficàcia) e impègn/impèjn]

validàre_{vtr} | mèt/metì sóta fissiù_{prf}* [mèt/metí sóta fisjù < mèssóta fisjù], fà (sübì) la fissiù_{prf}* [fà (sübì) la fisjù]

validazióne_{sfs} | validassiù°* (ita) [validasjù], verifìca de la validità_{prf}* [verifìca dela validità]

validità_{sfsi} | validità° (ita) [=], valedetà* [=], èss vàlido_{vbp_{prf}}* [ès vàlido]

vàlido_{ams} | vàlido° (ita) [=], valed* /-t/ [valed]

BS: vàlid /-t/ [valid]

valìge_{sfsi} →(valìgia)

¹**valìgeria**_{sfs} (assortiméto di valìge/baùli) | (as)sortimènt/sortimét de (v)alìs/baöi/baüi_{prf}* [(a)sortimènt/sortimét de valìx/baöj/baüj]

²**valìgeria**_{sfs} (fàbbrika di valìge/baùli) | laboratòre/fàbrica/indùstria/stabilim ènt di (v)alìs/baöi/baüi_{prf}* [laboratòre/fàbrica/indùstria/stabilim ènt di valìx/baöj/baüj], valìsefèsse* [valìxefèse]

³**valìgeria**_{sfs} (negòzio di valìge/baùli/bórsa) | negòsse/bötiga/bütiga de (→valìgiàio)_{prf}*

[negòsse/bötiga/bütiga de (→valìgiàio)], negòsse/bötiga/bütiga di (v)alìs/baöi/baüi/bórsa_{prf}* [negòsse/bötiga/bütiga di valìx/baöj/baüj/bórsa]

valìgètta_{sfs} | (v)alìseta°* [valìxèta]

valìgia_{sfs} | (v)alìs [valìx]

BS: valìs [valìx]

valìgiàio_{sms} | ü/chèl/òm che l'fà sö i (v)alìs/baöi/baüi/bórsa_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l fa sö i valìx/baöj/baüj/bórsa], (v)endidùr de (v)alìs/baöi/baüi/bórsa_{prf}* [vendidùr de valìx/baöj/baüj/bórsa]

-**a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fà sö i (v)alìs/baöi/baüi/bórsa_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la fa sö i valìx/baöj/baüj/bórsa], (v)endidura de (v)alìs/baöi/baüi/bórsa_{prf}* [vendidura de valìx/baöj/baüj/bórsa]

valium_{smsi} /våljum/ (sos) | ←

valkìria_{sfs} →(valchìria)

vallàta_{sfs} | (v)alada [valada]

BS: (v)alàda [valadà]

¹**vàlle**_{sfs} (ampìa e profònda depressiòne geografica) | (v)al [val]

BS: (v)al [val]

CE: (v)àl [val]

CO: vål [val]

-**llécola**_{sfs} (²vallétta) | →

-**llétta**_{sfs} | (v)alèta* [valèta], (v)aletina [valetina]

BS: altèa [valtèa]

-**llóne**_{sms} | (v)alù [valù]

- **di làcrime**_{lcst} | val de làcrime/làgrime* [(v)al de làcrime/làgrime]

> **a välle**_{icag/icav} | a val* [=]

> **a välle di**_{icpr} | a val de* [=]

²**vàlle**_{sfs} (mòndo) | (v)al°* [val]

vallèa_{sfs} →(vallàta), →(välle)

vallécola_{sfs} (²vallétta) | →

¹**vallétta**_{sfs} (assistènte televisiva) | valèta° (ita) [=]

BS: valèta [valètà]

-**o**_{sms} | valèt°* (ita) [=]

²**vallétta**_{sfs} (piccola välle) | (v)alèta* [valèta], (v)aletina [valetina]

BS: altèa [valtèa]

vallicoltùra_{sfs} | aleamènt/aleamét de anguéla/inguila/(→mùggine)_{prf}* [alevamènt/alevamét de angyéla/ingyila/(→mùggine)]

vallicultùra_{sfs} →(vallicoltùra)

valligiàno_{ams/sms} | valerìa [valerjà], ü/chèl/òm de la (v)al_{prf}* [ü'/chèl/òm dela val]

BS: valigià [valigà], valerìa [valerjà]

-**a**_{afs/sfs} | valeriana* [valerjana], òna/chèla/dòna/fómna/persuna de la (v)al_{prf}*

[óna/chèla/dòna/fómna/persuna dela val]

BS: valigiàna [valigánà], valeriana [valerjanà]

vallivo_{ams} | relativ a òna (v)al_{prf}*
[relatìv a òna val], de la (v)al_{lcege}*
[dela val], (→caratterìstico) de la
(v)al_{prf}* [(→caratterìstico) dela val]

¹**vàllo**_{sms} (trincèa) | →

²**vàllo**_{sms} (baluàrdo, difésa) | →

vallonàta_{sfs} | larghèssa d'ü (v)alù_{prf}*
[larghèssa d'ü' valù]

¹**vallóna**_{sms} (àmpia/grànde välle) |
(v)alù [valù]

²**vallóna**_{sms} (burróna) | →

vallonèa_{sfs} (nat) | ↓

BS: valonìa [valonía]

¹**valóre**_{sms} (equivalènte in danàro/denàro di bène, il sùo còsto/prèzzo; caratterìstica di un bène per cùì pòssa èssere scambiàto con àltri bèni; tùtto ciò che può èssere oggèto di compravèndita/negoziàziòne; gioièlli, preziosi; insième di dòti moràli e intellettuali di una persóna; capacità professionàle, talènto, coràggio, eroisimo; importànza, rilèvo; efficàcia, validità; prègio; funziòne; bène; ciò che è dégno di apprezzamènto secòndo il giudizìo collettìvo/personàle; elemènti costitutìvi di un'òpera; determinaziòne assùnta da una variàbile matemàtica; duràta di nòta/pàusa musicàle) | valùr [valùr]
BS: valùr [valùr]

- **aggiùnto**_{lctst} | valóre agiunto° (ita) [valóre agunto], valùr zontàt/zuntàt/giuntàt* [valùr xontàd/xuntàd/ǵuntàd]

- **assolùto**_{lctst} | valùr assolùt* [valùr asolùd]

- **attuale**_{lctst} | valùr atüal* (ita)[valùr atüal]

- **bollàto**_{lctst} | valùr bolàt* [valùr bolàd]

- **civìle**_{lctst} | valùr sìil/siél/siél²* [valùr sivìl/sivél]

- **commerciàle**_{lctst} →(valóre di scàmbio)

- **contàbile**_{lctst} | valùr contàbel* [valùr contabel]

- **corrènte**_{lctst} | valùr corènt(e)* [valùr corènt(e)], valùr efetìv* /-f/ (ita) [valùr efetìv]

- **di bóllò**_{lctst} →(valóre bollàto)

- **di mercàto**_{lctst} →(valóre di scàmbio)

- **di scàmbio**_{lctst} | valùr comerciàl* [valùr comerçàl], valùr de marcàt/mercàt/scambe* [valùr de marcàt/mercàt/scambe]

- **di sòglia**_{lctst} | valùr de sòglia* (ita) [valùr de sòglà]

- **di verità**_{lctst} | valùr de (v)erità* (ita)

- **d'ùso**_{lctst} | valùr d'üs(o)* (ita)

[valùr d'ùx(o)]

- **effettìvo**_{lctst} →(valóre corrènte)

- **intrìnseco**_{lctst} | valùr intrìnsech*

(ita) [valùr intrìnsec], valùr reàl*

(ita) [valùr reàl]

- **mèdjo**_{lctst} | valùr mèdio* (ita) [valùr mèdjo]

- **militàr**_{lctst} | valùr militàr* (ita) [valùr militàr]

- **nominàle**_{lctst} | valùr

nominàl/numinàl* (ita) [valùr nominàl/numinàl]

- **normàle**_{lctst} | valùr normàl/nurmàl* (ita) [valùr normàl/nurmàl]

- **reàle**_{lctst} →(valóre intrìnseco)

- **relatìvo**_{lctst} | valùr relatìv* /-f/

[valùr relatìv]

- **venàle**_{lctst} →(valóre di scàmbio)

> **di valóre**_{lctst} | de valùr* [de valùr]

> **di infimo valóre**_{lctst} | de valùr (→⁴andànte)* [de valùr (→⁴andànte)]

²**valóre**_{sms} (virtù) | →

³**valóre**_{sms} (significàto) | →

valorizàre_{lctst} | valorisà°* (ita)(lad) [valorixà], valorisà°* (ita)(lad) [valorixà]

BS: valorizà [valorixà]

valorizzàrsi_{vpi} | valorisàs°° (ita)(lad) [valorixàs], valorisàs°° (ita)(lad) [valorixàs]

BS: valorizàs [valorixàs]

valorizzàto_{ams/vppms} | valorisàt°° (ita)(lad) [valorixàd], valorisàt°° (ita)(lad) [valorixàd]

BS: valorizàt [valorixàd]

valorizzaziòne_{sfs} | valorisassiù°° (ita)(lad) [valorixasjú], valorisassiù°° (ita)(lad) [valorixasjú]

valorosamènte_{avb} | con gran valùr e coràgio* [con gran' valùr e coràgo]

valoróso_{ams/sms} | valurùs [valurùx]

BS: valurùs [valurùx]

+**-a**_{afs/sfs} | valurusa [valuruxa]

BS: valurùsa* [valuruxà]

valpolicèlla_{smsi} (nat) (ali) | valpolicèlla° /-ll-/ (ita) [=]

BS: valpolicèlla [valpolicèlla]

valsènte_{sms} →(sòldi)

¹**vàlso**_{vppms} (avùto autorità/influènza/potére; avùto efficàcia, èssere stàto applicàbile: di légge/nòrma/etc.; èssere stàto regolàre/vàlido; èssere stàto ùtile, servìto; bastàto, èssere stàto sufficìente/sufficìente; avùto prègio/rilevànza/valóre; avùto péso ai fini della vìnca, contàto; avùto

qualità, èssere stàto capàce: di qualcùno; avùto un prèzzo/prègio, costàto; corrispòsto/equivalènte a; èssere stàto adeguàto/proporzionàto a còsto/impègno; fruttàto, réso, procuràto) | valit [valìd]

BS: (v)alit [valìd]

CE: (v)alit [valìd]

CO: valiit [valìd]

- **cóme il dùe di brìscola**_{lctst} →(vàlso cóme il dùe di picche)

- **cóme il dùe di picche**_{lctst} | (v)alit cóme ol du de picche°° /-cch-/ (ita)

[valìd cóme ol du de picche], còntàt/cüntàt cóme ol du de

brìscola°° [còntàd/cüntàd cóme ol du de brìscola]

²**vàlso**_{vppms} (èssere stàto in gràdo, riuscìto) | →

³**vàlso**_{vppms} (significàto, volùto dire) | →

⁴**vàlso**_{vppms} (meritàto) | →

⁵**vàlso**_{vppms} (avvàlso, servìto) | →

valtèllinése/valtèllinése_{agtv/sttv} |

altòl_{ams/sms} [valtòlì], altòlina_{afs/sfs} [valtòlina]

valtzer_{sms} →(valzer)

valùta_{sfs} | valùta [valùta]

BS: valùda [valùdà]

- **débole**_{lctst} | valùta débola* [valùta débola]

- **fòrte**_{lctst} | valùta fórtà/fòrta* [valùta fórtà/fòrta]

- **pregiàta**_{lctst} | valùta pregiada* (ita) [valùta preǵada]

valutàbile_{agtv} | valütàbel* [valütabel], che s'pòl valütà_{prf}* [che s'pòl valütà], che l'pòl (v)èss valütà_{prf}* [che'l pòl ès valütàd <> che'l pòlvès valütàd]

valutàbilità_{sfsi} →(l'èssere valutàbile)

valutàre_{vtr} | valütà [=]

BS: valütà [=]

- **attentamènte**_{lctst} →(èşaminàre attentamènte)

- **con cùra**_{lctst} →(èşaminàre attentamènte)

valutàrijo_{ams} | valütare* [=], de la valütà_{lctst}* [dela valùta], relatìv a la

valütà_{prf}* [relatìv ala valùta]

valutàtivo_{ams} | valütatìv* /-f/ [valütatìv], de la valütassiù_{lctst}* [dela valütasjú], relatìv a la valütassiù_{prf}* [relatìv ala valütasjú], che l'sèrv a

valütà_{prf}* [che'l sèrv a valütà]

valutàto_{ams/vppms} | valütàt [valütàd]

BS: valütàt [valütàd]

- **attentamènte**_{lctst} →(èşaminàto attentamènte)

- **con cùra**_{lctst} →(èşaminàto attentamènte)

valutàziòne_{sfs} | valütassiù [valütasjú]

- **critica e attenta**_{icst} | valütassiù atènta e crìtega* [valütasjú atènta e crìtega]
- **d'impatto ambientale**_{icst} →(VIA)
- **finàle**_{icst} | valütassiù finàl* [valütasjú finàl], consuntìv_{sms} /-f/ [consuntìv], bilàns_{sms} [=]
- ¹**vàlva**_{sfs} (güscio) | →
BS: valva [valvå]
- ²**vàlva**_{sfs} (³battènte) | →
- vàlvola**_{sfs} (tec) | vòlvola [=]
BS: vòlvola [vòlvolå]
- **a farfàlla**_{icst} (tec) | vòlvola a farfala° (ita) [=]
- **a saracinésca**_{icst} (tec) | vòlvola a saracinésca° (ita) [=], vòlvola a seracinésca* [=]
- **a sfèra**_{icst} (tec) | vòlvola a sfèra°* (ita) [=]
- **di sfógo**_{icst} (tec) | vòlvola de sfógo° (ita) [=]
- **di sicurézza**_{icst} (tec) | vòlvola de sigürèssa° (ita) [vòlvola de sigürèsa]
- valvolàme**_{sms} |
(as)sortimènt/sortimét/complèss de vòlvole_{prf}*
[(a)sortimènt/sortimét/complèss de vòlvole]
- valvolàre**_{agtv} | de la vòlvola_{icge}* [dela vòlvola], di vòlvole_{icge}* [=], che l'riguarda/reàrda/reàrda³ la vòlvola_{prf}* [che'l rigyarda/revarda la vòlvola], che l'riguarda/reàrda/reàrda³ i vòlvole_{prf}* [che'l rigyarda/revarda i vòlvole]
- vàlvula**_{sfs} →(vòlvola)
- valzer**_{smsi} (ted) /vålzer/ (esi) | ←,
vålser [valser], vals [=]
BS: vålser [valser]
- **inglésc**_{icst} →(valzer lènto)
- **lènto**_{icst} (esi) | vålser/vals
inglés/lènt* [valser/vals inglèx/lènt]
- vamp**_{sfsi} (ing) /våmp/ | ← /vamp/
- ¹**vàmpa**_{sfs} (fiàmma àlta e intènsa, ondàta di calóre) | bampa [=], sbompada [xbompada], sbampada [xbampada]
BS: scalmanì_{sms} [scalmaní]
- **di calóre**_{icst} →(²caldàna)
- ²**vàmpa**_{sfs} (arrossamènto improvviço) | bampa* [=], sbompada* [xbompada], sbampada* [xbampada]
- ³**vàmpa**_{sfs} (ardóre, veemènza) | →
- vampagiòlo**_{sms} →(lampasciòne)
+**a**_{sfs} →
- vampànte**_{agtv} (che mànda vàmpe) | che l'manda/emana
bampe/sbompade/sbampade_{prf}* [che'l manda/emana
bampe/xbompade/xbampade]
- vampàta**_{sfs} →(vàmpa)
- ¹**vampeggiàre**_{vintr} (fiàmmeaggiàre) | →
- ²**vampeggiàre**_{vintr} (mandàre vàmpe) | mandà
bampe/sbompade/sbampade_{prf}* [mandà
bampe/xbompade/xbampade]
- ¹**vampeggiàto**_{ams/vppms} (fiàmmeaggiàto) | →
- ²**vampeggiàto**_{vppms} (mandàto vàmpe) | mandàt
bampe/sbompade/sbampade_{prf}* [mandàd
bampe/xbompade/xbampade]
- vampirescamènte**_{avb} | in manéra cìnica e spregiüdicada/spregiödicada/machia vèlica* [in manéra cìnica e spregiüdicada/spregödicada/machjav èlica]
- ¹**vampirésco**_{ams} (da vampìro, caratterìstico/pròprijo/tìpico dei vampìri) | de vampìro_{icge}* [=], (→caratterìstico) di vampìri_{prf}* [(→caratterìstico) di vampìri]
- ²**vampirésco**_{ams} (da persóne cìniche e spregiüdicàte) | de persune cìniche e spregiüdicade/spregiödicade/machia vèliche* [de persune cìniche e spregiüdicade/spregödicade/machjav èliche], de zét cìnica e spregiüdicada/spregiödicada/machia vèlica* [de zét cìnica e spregiüdicada/spregödicada/machjav èlica]
- ³**vampirésco**_{ams} (che tràtta di vampìri) | che l'parla/trata de vampìri_{prf}* [che'l parla/trata de vampìri]
- ¹**vampirizzàre**_{vt} (sfruttàre, succhiàre sàngue) | →
- ²**vampirizzàre**_{vt} (³appropriàrsi, fagocitàre) | →
- ¹**vampirizzàto**_{ams/vppms} (sfruttàto, succhiàto sàngue) | →
- ²**vampirizzàto**_{ams/vppms} (⁴appropriàto, fagocitàto) | →
- vampìro**_{sms} (fantasióso personàggio succhiàtore di sàngue delle pròprie vittime; affarìsta spregiüdicàto, speculátore cìnico; persóna parassità e aggressiva) | vampìro° (ita) [=], vampìr* [vampír]
BS: vampìr [vampír], vampìro [vampìro]
+**a**_{sfs} | vampìra* [=]
BS: vampìra [vampìrà]
- vàmpo**_{sms} →(fiàmma), →(vàmpa)
- van**_{smsi} (ing) /vån/ (tec) | ← /van/
- vanaglòrja**_{sfs} | sgiunferéa/s-giunferéa¹ [xgünferéa]
- vanaglorjàrsi**_{vpi} | sbrofå [xbrofå], sgiunfås/s-giunfås¹ [xgünfås]
- vanaglorjàto**_{vppms} | sbrofåt [xbrofåt], sgiunfåt/s-giunfåt¹ [xgünfåt]
- vanaglorjóso**_{ams/sms} | (ü/chèl) pié de (v)ènt_{prf} [(ü'/chèl) pjé de vènt]
- a**_{sfs} | (öna/chèla/persuna) piéna de (v)ènt_{prf} [(öna/chèla/persuna) pjéna de vènt]
- vanamènte**_{avb} →(invàno), →(inutilmènte)
- vandalicamènte**_{avb} | in manéra vandàlega* [=], de (→malvivènte)/våndalo* [de (→malvivènte)/våndalo]
- vandàlico**_{ams} (da våndalo, teppìstico) | vandalech°* (ita) [vandaleg], de (→malvivènte)/våndalo* [de (→malvivènte)/våndalo]
BS: vandàlic [vandalic]
- vandalìsmo**_{sms} | vandalismo° (ita) [vandalixmo], valndalésem* [vandaléxem]
- våndalo**_{sms} (chi còmpe/compìsce àtti di vandalìsmo) | våndalo° (ita) [=], våndal* [=]
- a**_{sfs} | våndala* [=]
- vaneggiamènto**_{sms} | (v)anesamét* [vanexamét]
- ¹**vaneggiàre**_{vintr} (parlàre in mòdo sconclüsiònàto; deliràre; parlàre a sproposìto, dire còse assürde, dire còse prive di sènsò; vagàre con la mènate, fantasticàre) | (v)anesà [vanexà], zacagnà [xacagnà], sragiunà [xragunà]
BS: vanegià [vanegà], vanezà [vanexà]
- ²**vaneggiàre**_{vintr} (pèrdersi in còse fütìli) →(¹baloc càrsi), →(cazzeggiàre)
- ¹**vaneggiàto**_{ams/vppms} (parlàto in mòdo sconclüsiònàto; deliràto; parlàto a sproposìto, dètto còse assürde, dètto còse prive di sènsò; vagàto con la mènate, fantasticàto) | (v)anesàt [vanexàd], zacagnàt [xacagnàd], sragiunàt [xragunàd]
BS: vanegiàt [vanegàd], vanezàt [vanexàd]
- ²**vaneggiàto**_{ams/vppms} (pèrso in còse fütìli) →(²baloc càto), →(cazzeggiàto)
- vanerèllo**_{ams} | impó vanitùs e banàl_{prf}* [impó vanitùs e banàl], spösèt [spösèt]
- vanescènte**_{agtv} →(evaneschènte)
- vaneşjàta**_{sfs} |
at/assiù/comportamét/discòrs/parlà de (→vanèşio)_{prf}* [at/asjú/comportamét/discòrs/parlà de (→vanèşio)]
- vanèşio**_{ams/sms} →(frìvolo), →(vanaglorjóso), →(vanitóso)
BS: vanésio [vanéxjo]
-**a**_{afs/sfs} | →
BS: vanésia [vanéxjá]
- vanézza**_{sfs} →(vanità)
- vànga**_{sfs} (tec) | (v)anga [vaŋga]
BS: (v)anga [vaŋgå]

-**ngghétta**_{sfs} (tec) | anghèta* [=]
-ngghétto_{sms} (tec) | anghèta_{sfs}* [=]
 BS: (v)anghèt [vanghèt]
vanjàre_{vt} | (v)angà [vanjà]
 BS: (v)angà [vanjà]
vanjàta_{sfs} | (v)angada [vanjàda]
 BS: angàda [vanjàda]
¹**vanjàto**_{ams/vppms} | (v)angàt [vanjàd]
 BS: (v)angàt [vanjàd]
²**vanjàto**_{sms} (pèzzo di terrèno lavoràto con la vanjà) | pès/tòch de teré lauràt co la (v)anga_{prf}* [pès/tòc de teré lavuràd cola vanjà]
vanjàtore_{sms} | (v)angadùr [vanjàdùr]
-trice_{sfs} | angadura* [vanjàdura]
vanjàtrice_{sfs} (tec) (màchina) | vangatrice° (ita) [vanjàtrice], (v)angatriss* [vanjàtrís], màchina per (v)angà_{prf}* [màchina per vanjà]
vanjàtura_{sfs} | (v)angadùra* [vanjàdùra]
Vangèljo/vangèljo_{sms}
 →(Vangèlo/vangèlo)
vangelista_{sttv} →(evangelista)
vangelizzàre_{vt} →(evangelizzàre)
vangelizzàto_{ams/vppms}
 →(evangelizzàto)
Vangèlo/vangèlo_{sms} |
 Vangéle/Vangél(o) [=],
 vangéle/vangél(o) [=]
 BS: Vangèlo/vangèlo [=]
- apòcrifo_{lct} |
 Vangéle/Vangél(o)/vangéle/vangél(o) apòcrifo* (ita) [=]
vanghétta_{sfs} (tec) | anghèta* [=]
vanghétto_{sms} (tec) | anghèta_{sfs}* [=]
 BS: (v)anghèt [vanghèt]
vangile_{sms} (tec) | gàmbar de la anga_{prf} [gàmbar dela vanjà], stafàl [=]
 BS: stafàl [=]
vanificàre_{vt} | fà deentà/dientà/dientà^{2^}
 (→³vàno)_{prf}* [fà diventà/diventà
 (→³vàno)]
vanificàrsi_{vpi} | deentà/dientà/dientà^{2^}
 (→³vàno)_{prf}* [deventà/diventà
 (→³vàno)]
vanificàto_{ams/vppms} | facc
 deentà/dientà/dientà^{2^} (→³vàno)_{prf}*
 [fadì diventà/diventà (→³vàno)],
 deentàt/dientàt/dientàt^{2^}
 (→³vàno)_{prf}* [deventàt/diventàt
 (→³vàno)]
vanificazióne_{sfs} →(il vanificàre)
¹**vanìglia**_{sfs} (nat) (ali) |
 vanìglia/vanìglia^{3^} [vanìglja]
 BS: vanìlia [vanìljja]
²**vanìglia**_{sfs} (zùcchero vanigliàto) | →
vanigliàto_{ams} | vanigliàt* [vanìgljà],
 romatisàt a la vanìglia/vanìglia^{3^}_{prf}*
 [romatixàd ala vanìglia/vanìglia^{3^}]
vanìglina_{sfs} →(vanìllina)
vanìllina_{sfs} →(vanìglia)

vanilòqujo_{sms} | discòrs banàl e
 sconclüsiunàt_{prf}* [discòrs banàl e
 sconclüxjunàd]
vanire_{vintr} →(dileguàrsi),
 →(¹scomparire), →(svanire)
vanità_{sfsi} | vanità°* (ita)(lad) [=],
 vanetà* [=]
vanitào_{vppms} →(dileguàto),
 →(¹scomparìto/scomparso),
 →(svanitào)
vanitòso_{ams/sms} | vanitùs [vanitùx],
 stimagèt* [=], stimadì° [stimadí],
 stemadì° [stemadí]
 BS: vanitùs [vanitùx], galavrì
 [galavrí], mafiùs [mafjúx], paù
 [pavù], stimaröl [stimaról]
-a_{afs/sfs} | vanitusa° [vanituxa],
 stimagèta* [=], stimadèta° [=],
 stemadèta° [=]
 BS: vanitùsa [vanituxà], galavrìna
 [galavrìnà], mafiùsa [mafjúxà],
 paùna [pavunà], stimaröla
 [stimarólà]
vannino_{sms} →(¹cavallino),
 →(²cavallino)
vanno_{sms} →(àla)
¹**vàno**_{ams} (frìvolo, superficialè,
 vanitòso) | →, de
 negót(a)/nigót(a)/nagót(a)_{lctge}* [de
 negót(a)/nigót(a)/nagót(a)]
 BS: va [=], vano [=]
²**vàno**_{ams} (prìvo di fondamènto/realtà) |
 sènsa fondamènt/fondamènt_{lctcop}* [=],
 mia reàl_{lctcop}* [mià reàl]
³**vàno**_{ams} (sènza/sènza effètto,
³infecòndo, infruttuòso, inùtile) |
 sènsa efèt_{lctcop}* [=], che l'pórta a
 negót(a)/nigót(a)/nagót(a)_{prf}* [che¹
 pórta a negót(a)/nigót(a)/nagót(a)],
 che l'ria mia al scòpo_{prf}* [che¹ riva
 mià al scòpo], →
⁴**vàno**_{sms} (cavità, rientranza, spàzio,
³vuòto) | →
⁵**vàno**_{sms} (alloggiamènto, stànza) | →
 BS: va [=], vano [=]
¹**vantaggiàre**_{vt} (avvantaggiàre) | →
²**vantaggiàre**_{vt} (sopravanzàre,
 superàre) | →
vantaggiàrsi_{vpi} →(avvantaggiàrsi)
¹**vantaggiatamènte**_{avb}
 (vantaggiosamènte) | →
²**vantaggiatamènte**_{avb} (con
 abbondanza) | con
 bondansa/bondèssia* [con
 bondansa/bondèsja]
¹**vantaggiàto**_{ams/vppms} (avvantaggiàto) |
 →
²**vantaggiàto**_{ams/vppms} (sopravanzàto,
 superàto) | →
³**vantaggiàto**_{ams} (abbondànte) | →
⁴**vantaggiàto**_{ams} (làrgo, còmodo) | →
vantàggio_{sms} (elemènto che pòne in
 una condizióne favorévole o in una
 posizióne di superiortà; guadàgno,

profitto; giovamènto,
 miglioramènto; distàcco tra
 concorrenti/persóne/veicoli/etc.) |
 (v)antagio [vantažo], (v)antàs*
 [vantàx]
 BS: vantažio [vantažo]
- vantàggio intèrno_{lct} | (v)antagio
 intèrno°* (ita) [vantažo intèrno]
- vantàggio estèrno_{lct} | (v)antagio
 estèrno°* (ita) [vantažo estèrno]
 > **a vantàggio di**_{lctpr} | a (v)antagio
 de* [a vantažo de]
vantaggiosamènte_{avb} | in manéra
 (v)antagiusa* [in manéra
 vantažuxa], con (v)antagio* [con
 vantažo]
vantaggiòso_{ams} | (v)antagiùs*
 [vantažùx]
vantàre_{vt} | (v)antà (zó) [vantà (xó)]
 BS: (v)antà [vantà]
vantàrsi_{vpi} | (v)antàs [vantàs], sbrofà
 [xbrofà], slargà [xlargà]
 BS: (v)antàs [vantàs]
- esageratamènte_{lctvb} | sbrofà
 [xbrofà]
vantàto_{ams/vppms} | (v)antàt (zó) [vantàd
 (xó)], sbrofàt [xbrofàd], slargàt
 [xlargàd]
 BS: (v)antàt [vantàd]
- esageratamènte_{lctvb} | sbrofàt
 [xbrofàd]
vantatóre_{sms} | antadùr [vantadùr]
 BS: antadùr [vantadùr]
-trice_{sfs} | antadura [=]
 BS: antadùra [vantadurà]
vantazióne_{sfs} →(vànto)
vanteria_{sfs} | (v)anteréa° [vanteréa],
 sbrofada [xbrofada], sbarada
 [xbarada]
vànto_{sms} | vanto [=], spanpanada_{sfs} [=]
 BS: vant [=]
¹**vanùme**_{sms} (vacuità, vanità) | →
vànvera_{sfs} ↓
 > **a vànvera**_{lctav} | a vànvera° (ita) [=],
 a mànech mòla [a maneg mòla], a
 bròt lardér [a bròt lardér], a la
 trebisóna [ala trebixóna], a la
 strapè [ala strapè], a bòt a fàss [a bòt
 a fas]
vapofórno_{sms} (panetteria) | →
vaporàbile_{agtv} | svapuràbel
 [xvapurabel], che s'pòl svapurà_{prf}*
 [che s'pòl xvapurà], che l'pòl (v)èss
 (i)svapuràt_{prf}* [che¹ pòl ès
 xvapuràd < che¹ pòlvès xvapuràd <
 che¹ pòlvèsixvapuràd], che
 l'(i)svapura facilment_{prf}* [che¹
 xvapura facilment < che¹lixvapura
 facilment]
vaporabilità_{sfsi} →(l'èssere vaporàbile)
vaporàre_{vintr} | svapurà [xvapurà]
vaporàtivo_{ams} →(vaporàbile)
vaporàto_{ams/vppms} | svapuràt [xvapuràd]
¹**vaporazióne**_{sfs} (evaporazióne) | →

2 **vaporazióne**_{sfs} (suffumìgio) | →
1 **vapóre**_{sms} (sos) | vapùr [vapúr], bapùr [bapúr]
 BS: vapùr [vapúr]
 - **àcqueo**_{lctst} (sos) | vapùr/bapùr àqueo* [vapúr/bapúr acyeò]
 > **al vapóre**_{lcag} | al vapùr/bapùr* [al vapúr/bapúr]
 > **a vapóre**_{lcag} | a vapùr/bapùr* [a vapúr/bapúr]
2 **vapóre**_{sms} (nàve a vapóre, piròscafo) | →
3 **vapóre**_{sms} (vaporjèra) | →
4 **vapóre**_{sms} (fiàmma) | →
vaporétto_{sms} (tec) | vapurèt [=]
vaporjèra_{sfs} (tec) | locomotiva a vapùr/bapùr_{prf}* [locomotiva a vapúr/bapúr]
 BS: vaporjèra [vaporjérà]
vaporino_{sms} →(vaporétto)
vaporissàggio_{sms} →(vaporizzàtura)
vaporizzàbile_{agtv} | vapurisàbel* [vapurixabel], bapurisàbel* [bapurixabel], che s'pòl (→vaporizzàre)_{prf}* [che s'pól (→vaporizzàre)], che l'pòl (v)èss (→vaporizzàto)_{prf}* [che'l pól ès (→vaporizzàto) <> che'l pól vès (→vaporizzàto)]
1 **vaporizzàre**_{vintr/vtr} (convertire/trasformàre in vapóre; ridùrre un líquido in minutissime goccioline) | vapurisà* [vapurixà], bapurisà* [bapurixà], trasfurmà in vapùr/bapùr_{prf}* [trasfurmà in vapúr/bapúr]
2 **vaporizzàre**_{vtr} (aspèrgere/cospàrgere/spruzzàre qualcòsa con un líquido ridóttò in minutissime goccioline) →(spruzzàre)
vaporizzàrsi_{vpi} | vapurisàs* [vapurixàs], bapurisàs* [bapurixàs], trasfurmàs in vapùr/bapùr_{prf}* [trasfurmàs in vapúr/bapúr]
1 **vaporizzàto**_{ams/vppms} (convertito/trasformato in vapóre; ridóttò un líquido in minutissime goccioline) | vapurisàt* [vapurixàd], bapurisàt* [bapurixàd], trasfurmàt in vapùr/bapùr_{prf}* [trasfurmàd in vapúr/bapúr]
2 **vaporizzàto**_{ams/vppms} (aspèrso/cospàrso/spruzzàto qualcòsa con un líquido ridóttò in minutissime goccioline) →(spruzzàto)
vaporizzatóre_{sms/sms} (tec) | vaporisadùr^o* (ita) [vaporixadúr], baporisadùr^o* (ita) [baporixadúr]
vaporizzazióne_{sfs} | vaporissasiù^o* (ita) [vaporixasjú], baporissasiù^o* (ita) [baporixasjú]

vaporosaménte_{avb} | in manéra vapurusa [in manéra vapuruxa]
vaporosità_{sfsi} →(l'èssere vaporóso)
1 **vaporóso**_{ams} (pièno di vapóre; mòrbido/sóffice/sòffice: di àbito/induménto/vesfìto/tessùto) | vapurùs [vapurúx]
 BS: vapurùs [vapurúx]
2 **vaporóso**_{ams} (⁵vàgo) | →
3 **vaporóso**_{ams} (gónfio, volumióso: di acconciatùra/capèlli) | →
vaquero_{smsi} (spa) /bachéro/ /vachéro/ | ←
varaménto_{sms} →(vàro)
varàno_{sms} (nat) | varano^o (ita) [=], varà* [=]
1 **varàre**_{vtr} (avviàre, iniziàre) | →
 BS: varà [=]
2 **varàre**_{vtr} (approvàre, promulgàre, ²votàre) | →
3 **varàre**_{vtr} (elèggere, ²promuòvere) | →
4 **varàre**_{vtr} (mèttre in àcqua una nàve nuòva) | varà [=]
5 **varàre**_{vtr} (prezentàre) | →
varàrsi_{vpi} →(arenàrsi), →(incagliàrsi)
1 **varàto**_{ams/vppms} (avviàto, iniziàto) | →
 BS: varàt [varàd]
2 **varàto**_{ams/vppms} (approvato, promulgato, ²votato) | →
3 **varàto**_{ams/vppms} (elètto, ²promòsso) | →
4 **varàto**_{ams/vppms} (mésso in àcqua una nàve nuòva) | varàt [varàd]
5 **varàto**_{ams/vppms} (prezentato) | →
6 **varàto**_{ams/vppms} (arenato, incagliato) | →
varcàbile_{agtv} | che s'pòl (→varcàre)_{prf}* [che s'pól (→varcàre)], che l'pòl (v)èss (→varcàto)_{prf}* [che'l pól ès (→varcàto) <> che'l pól vès (→varcàto)]
1 **varcàre**_{vtr} (oltrepassàre) | →
 BS: varcà [=]
2 **varcàre**_{vtr} (passàre) | →
3 **varcàre**_{vtr} (superàre) | →
1 **varcàto**_{ams/vppms} (oltrepassato) | →
 BS: varcàt [varcàd]
2 **varcàto**_{ams/vppms} (passato) | →
3 **varcàto**_{ams/vppms} (superato) | →
1 **vàrco**_{sms} (²apertùra, passàggio, ²via) | →
2 **vàrco**_{sms} (vàlico) | →
varèa_{sfs} →(pùnta)
varecchina_{sfs} →(varechina)
varechina_{sfs} (sos) | varechina^o (ita) [=], varichina^o (ita) [=]
varja_{sfp} (lat) /vàrja/ | ←
vàrja_{sfsi} | vìaria* (ita) [varja]
 > **vàrje**_{sfp} →(varia)
1 **variàbile**_{agtv} (che vìaria, che può variàre, che è soggètto a variàzióne; mutévole, instàbile; non costànte; caratterizzàto da variabilità) | variàbel [varjabel], che l'vìaria_{prf}*

[che'l varja], che l'pòl varià_{prf}* [che'l pól varjà], che l'è sogèt a variassiù_{prf}* [che'l è sogèt a varjasjú]
 BS: variàbil [varjabil]
2 **variàbile**_{sfs} (per àltre accezióni) | variàbela* [varjàbela]
 - **aleatòrja**_{lctst} | variàbile aleatòria^o (ita) [varjàbile aleatòrja], variàbela (→aleatòrja)* (ita) [varjàbela (→aleatòrja)]
 - **casuale**_{lctst} | variàbela casuàl* (ita) [varjàbela caxuàl]
 - **dipendènte**_{lctst} | variàbela dipendènta* (ita) [varjàbela dipendènta]
 - **indipendènte**_{lctst} | variàbela indipendènta* (ita) [varjàbela indipendènta]
variabilità_{sfsi} (l'èssere variàbile) | variabilità^o (ita) [varjabilità], variabeletà* [varjabeletà]
variàbilménte_{avb} | in manéra variàbela* [in manéra varjàbela]
variàménte_{avb} | in manéra vìaria* [in manéra varja]
1 **variànte**_{sfs} (chicane) | →, variante^o (ita) [varjante], variànt* [varjànt]
 BS: variànt [varjànt]
2 **variànte**_{sfs} (deviaziónè, percórsò alternativo) | →, percórsò alternativ_{prf}* /-f/ [percórsò alternativ]
3 **variànte**_{sfs} (modifìca, variàzióne) | →
4 **variànte**_{sfs} (versiónè alternativà) | variante^o (ita) [varjante], variànt* [varjànt], versiù alternativà/alternatìa_{prf}* [versjú alternativà]
1 **variànza**_{sfs} (il variàre) | →
2 **variànza**_{sfs} (modificazióne, variàzióne) | →
3 **variànza**_{sfs} (statistica) | variànza^o* (ita) [varjansa]
1 **variàre**_{vintr} (cambiàre, mutàre) | varià [varjà]
 BS: varià [varjà]
2 **variàre**_{vtr} (diversificàre, rèndere vìario) | varià [varjà], cambià sò impò_{prf}* [cambjà sò impó]
3 **variàre**_{vtr} (sottopórre a cambiàménte, modificàre) | varià [varjà], fà cambià_{prf}* [fà cambjà], →
4 **variàre**_{vintr} (subìre cambiàménte/modificazióni; èssere/risultàre divèrso) | varià [varjà], subì cambiàmènc/cambiamécc/modificassiù_{prf}* [subì cambiàmènti/cambiaméti/modificasjú]
variàtaménte_{avb} | in manéra (→variàta)* [in manéra (→variàta)]
1 **variàto**_{ams/vppms} (cambiàto, mutàto) | variàt [varjàd]

BS: variàt [varjàd]

²**variàto**_{ams/vppms} (diversificàto, réso vàrijo) | variàt [varjàd], cambiàt sö impó_{prf}* [cambjàd sö impó]

³**variàto**_{ams/vppms} (sottopósto a cambiàméto, modificàto) | variàt [varjàd], facc cambià_{prf}* [fadj cambjà], modificàt [modificàd]

⁴**variàto**_{ams/vppms} (subìto cambiàméti/modificazióni; èssere stàto divèrso, risultàto divèrso) | variàt [varjàd], sübìt cambiàmécc/cambiàmécc/modificà ssiù_{prf}* [sübíd cambiàméti/cambiàméti/modificasj ú]

⁵**variàto**_{ams} (vàrijo) | →

variàto_{sms} (tec) | variadür* [varjadür]

variazjone_{sfs} | variassiù [varjasjú] - **sul tèma**_{lcst} | variassiù söl téma* (ita) [varjasjú söl téma]

varice_{sfs} (véna varicósa) | →
BS: varis [varíx]

varicèlla_{sfs} | fèrsa [=], ciødèi_{smp} [çodèi], varicèlla° /-ll-/ (ita) [=]
BS: s.ciòpole_{sfp} [scòpole]

varichina_{sfs} →(varechina)

varicóso_{ams} | varicùs [varicúx]

¹**variegàto**_{ams} (¹vàrijo) | →

²**variegàto**_{ams} (screziàto) | →

¹**variegatùra**_{sfs} (l'èssere variegàto) | →

²**variegatùra**_{sfs} (screziatùra) | →

¹**varietà**_{sfsi} (l'èssere vàrijo, diversità di aspètti; diversità di più còse mésse a confrónto; sìngolo oggèto dotàto di caràtteri che lo distinguono da àltri simili) | varietà [varjetà], sört_{sfs} [=], sört(a)_{sfs}* [=]
BS: varietà [varjetà]

²**varietà**_{smsi} (esi) | varietà [varjetà], riùsta [rivista], reésta [revésta]

³**varietà**_{smsi} (per àltre accezióni) | varietà* [varjetà]

varietàle_{agtv} | d'òna varietà_{lcege}* [d'òna varjetà]

varieté_{smsi} (fra) /varjeté/ | ← /varjeté/

¹**vàrijo**_{ams/pims} (costituìto da eleméti tra lóro differènti/discordànti; differènte, divèrso) | vare [=], vàrijo° (ita) [varjo]
BS: vare [=]

-**a**_{afs/pifs} | vària [varja]
BS: vària [varjà]

-**e**_{afp/pifp} | vàrie [varje]
BS: vàrie [varje]

-**i**_{amp/pimp} | vàrii [variì]
BS: vare [=]

> **vàrie ed eventuali**_{lcst} | vàrie e eventuali° (ita) [varje e eventuali]

²**vàrijo**_{ams} (inçostànte, mutévole) | vare [=], vàrijo° (ita) [varjo]

³**vàrijo**_{aims} (numeróso, parécchio) | →

⁴**vàrijo**_{sms} (varietà) | →

variòlato_{ams} →(vaiòlato)

variopinto_{ams} | de tance colür/culür_{lcege}* [de tance colür/culür], de (tance) colür/culür divèrs/dièrs/dièrs²_{lcege}* [de (tance) colür/culür divèrs]
BS: pié de culür_{prf} [pjé de culür]

¹**vàro**_{sms} (approvazióne, promulgazióne) | →

²**vàro**_{sms} (discésa di una nàve in màre) | varo° (ita) [=], varà_{vbst} [=]

³**vàro**_{sms} (prezentazióne) | →

⁴**vàro**_{sms} (avviò, iniziò) | →

vas_{sfsi} (tec) | ← /vas/

vašajo_{sms} | ü/chèl/òm che l'fà sö i vas_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l fa só i vax], ü/chèl/òm che l'vènd i vas_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l vènd i vax], (v)endidür de vas_{prf}* [vendidür de vax]
BS: scödelér [=]

-**a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fà sö i vas_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la fa só i vax], òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la (v)ènd i vas_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la vènd i vax], (v)endidura de vas_{prf}* [vendidura de vax]
BS: scödeléra [scödelérá]

vašale_{agtv} →(vascolàre)

vašame_{sms} →(vašellàme)

vašaro_{sms} →(vašajo)

+**-a**_{sfs} →

vàsca_{sfs} | vasca [=]
BS: cónca [cónçá]

-**schétta**_{sfs} | (v)aschèta [vaschèta]
BS: vaschèta [vaschètà]

- **da bàgno**_{lcst} | vasca de bagn [vasca de bañ/bajñ]
BS: vasca de bagn [vascà de bañ]

- **pompejàna**_{lcst} | vasca de bagn indóe che sa/se stà sentàcc (zó)* [vasca de bañ/bajñ indóve che sa/se sta sentàdj (xó)]

¹**vascèllo**_{sms} (nàve da guèrra di légno con véle e rematóri) | vascèllo° /-ll-/ (ita) [vašèllo], galéa° (ita)(ven) [galéa], galeassa* (ita)(ven) [galeasa]
BS: vascèl [vašèl]

²**vascèllo**_{sms} (botticèlla) | →

vaschètta_{sfs} | (v)aschèta [vaschèta]
BS: vaschèta [vaschètà]

vascolàre_{agtv} (relativo ai vàsi linfàtici/sanguìgni) | vascolàro* (ita) [=]

vàscolo_{sms} (baràttolo, vašétto) | →

vascolóso_{ams} →(vascolàre)

vasculite_{sfs} | infiamassiù di/ai vasi sanguìgni_{prf}* [infjamasjú di/ai vaxi saŋgyìgni]

vašelina_{sfs} (sos) | vaselina [vaxelina]
BS: vaselina [vaxelinà]

vašellàme_{sms} | teràlie_{sfp} [teralje]
BS: vaselàm [vaxelàm]

vašellina_{sfs} →(vašellàm)

¹**vašello**_{sms} (bacile) | →

²**vašello**_{sms} (vašétto, vàšo) | →

vašeria_{sfs} | (as)sortimènt/sortimét de vas_{prf}* [(a)sortimènt/sortimét de vax]

vašétto_{sms} | vasèt [vaxèt], vaseti [vaxetì]
BS: vasèt [vaxèt]

vašino_{sms} | vasi° (ita) [vaxì], vaseti [vaxetì]

vasistas_{smsi} (fra) /vasistàs/ | ← /vašisdàs/ /vašisdàš/
> **a vasistas**_{lcag} | a vasistas°* (ita) [=]

¹**vàšo**_{sms} (contenitóre/recipiènte utilizàto per vàri uši ma specialménte per coltivarè fióri/piànte/etc.; la quantità di oggèti/sostànza che può contenére) | vas [vax]
BS: vas [vax]

-**šetto**_{sms} | vasèt [vaxèt], vaseti [vaxetì]
BS: vasèt [vaxèt]

-**šino**_{sms} | vasi° (ita) [vaxì], vaseti [vaxetì]

- **arteriàso**_{lcst} →(arteria)

- **capillàre**_{lcst} | vaso capillare° /-ll-/ (ita) [vaxo capillare], vas capilàr* [vax capilàr]

- **da notte**_{lcst} →(orinàle), →(pitàle)

- **del water closet**_{lcst} | water° [=], còmodo [=]

- **di cantìna**_{lcst} →(vàšo vinàrijo)

- **di piètra**_{lcst} | laèl [lavèl]

- **di piètra piccòlo**_{lcst} | laelì [lavelì]

- **di ràme**_{lcst} | ramina_{sfs} [=]
BS: ramìnòt [=]

- **di terracòtta**_{lcst} | vas de teracòcia_{prf}* [vax de teracòça]
BS: botàs [=]

- **linfàtico**_{lcst} | vaso linfàtico° (ita) [vaxo linfàtico], vas linfàtech* [vax linfateg]

- **sanguìfero**_{lcst} →(vàšo sanguìgno)

- **sanguìgno**_{lcst} | vaso sanguìgno° (ita) [vaxo saŋgyìgno], vas del sangh* /-c/ [vax del saŋg]

- **venóso**_{lcst} →(véna)

- **vinàrijo**_{lcst} →(bòtte), →(tìno), →(vàsca)

²**vàšo**_{sms} (vàšo da notte) | →

³**vàšo**_{sms} (water) | →

⁴**vàšo**_{sms} (pùnto di raccòlta, sède) | →

⁵**vàšo**_{sms} (ànima) | →

vassallàggio_{sms} (insième di vassàlli) | complèss de vassalli_{prf}* [complèss de vassalli]

vassallàtico_{sms} | di vassalli_{lcege}* [=]

¹vassallésco_{ams} (relativo al vassallo, caratteristico/pròprio/típico del vassallo) | del vassallo_{lcege}* [=], (→caratteristico) del vassallo_{prf}* [(→caratteristico) del vassallo]

²vassallésco_{ams} (servile) | → **vassallítico**_{ams} →(vassallítico)

vassallo_{sms} | vassallo° /-ʃʃ-/ /-ll-/ (ita) [=]
BS: vassàl [vasàl]

vassojàta_{sfs} | basselada* [basalada], bassilada* [basilada]

vassójo/vassòjo_{sms} (grande piatto a fondo piatto; la quantità di oggetti che può contenere) | basséla [baséla], bassila [basila], cabaré [=]
BS: piàt grand /-t/ [pjat grand], cabaré [=]
- **delle şmocolature**_{lce} | portamochèta [=]

¹vastaménte_{avb} (con grande vastità) | con granda larghèssa* [con granda larghèsa]

²vastaménte_{avb} (ampiamente) | →

¹vastàso_{sms} (facchino, scaricatore) | →

²vastàso_{sms} (uomo rôzzo) →(barrocciàjo), →(carrettière), →(piazzajòlo)

³vastàso_{sms} (screanzato, villano) | →

⁴vastàso_{sms} (giullare, mimo) | →

vastèzza_{sfs} →(vastità)

+ **vastissimo**_{ams} →(²sconfinato) →(³sterminato)

¹vastità_{sfsi} (l'essere vasto) | →

²vastità_{sfsi} (immensità, spazio immenso) | →

³vastità_{sfsi} (ampia superficie/superficie) | granda/larga sòperface/süperface_{prf}* [granda/larga sòperface/süperface], gran pià_{prf}* [gran' pja]

⁴vastità_{sfsi} (importanza, profondità) | →

¹vàsto_{ams} (¹ampio, esteso, grande, immenso, largo, şmşuràto, spazióso) | →
BS: vast [=]
> **su larga scàla**_{lceag/lcav} →(su vâsta scàla)
> **su vâsta scàla**_{lceag/lcav} | sò granda/larga scàla* (ita) [sò granda/larga scàla]

²vàsto_{ams} (approfondito) | →

³vàsto_{ams} (di grande entità/importanza/rilevanza) | de granda entità/importansa/rileansa_{lcege}* [de granda entità/importansa/rilevansa]

⁴vàsto_{ams} (profondo) | →

¹vâte_{sms} (indovino, profeta) | →

²vâte_{sms} (poeta) | →

vaticanista_{agt/v/sttv} | vaticanista° (ita) [=], vaticanèsta* [=], stòdiùs/stüdiùs/(e)spèrt del

Vaticano_{prf}* [stòdjùx/stüdjùx/(e)spèrt del Vaticano], stòdiusa/stüdiusa/(e)spèrta del Vaticano_{prf}* [stòdjuxa/stüdjuxa/(e)spèrta del Vaticano], giornalista che l'sa/se òcùpa del Vaticano_{prf}* [ğornalista che'l sa/se òcùpa del Vaticano], giornalista (e)spèrt(a) del Vaticano_{prf}* [ğornalista (e)spèrt(a) del Vaticano]

¹vaticàno_{ams} (relativo al Vaticano) | relativ al Vaticano_{prf}* [relativ al Vaticano], del Vaticano_{lcege}* [=]

²Vaticàno_{sms} (Santa Sède; Chièsa Cattolica) | Vaticano° (ita) [=], Césa/Glésia (Catòlega)_{prf} [Céxa/Cjéxa/Glèxja (Catòlega)], Santa Sède_{prf}* (ita) [=]
BS: Vaticano (ita) [=], Vaticà [=] > **Città del Vaticano**_{lce} | Cità del Vaticano° (ita) [=], Sità del vaticà* [=]
BS: Cità del Vaticano/Vaticà* (ita) [=]

vaticinàre_{vintr/vtr} →(²predire), →(profetizzàre)
BS: vaticinà [=]

vaticinàto_{vppms} (²predétto, profetizzàto) | →
BS: vaticinàt [vaticinàd]

vaticinatóre_{ams/sms} →(vaticino) + **-trìce**_{afs/sfs} →

vaticinazióne_{sfs} →(vaticinjo)

¹vaticinjo_{sms} (predizióne, profezia) | →

²vaticinjo_{sms} (ciò che viène predétto) | chèl che l'vé (→predétto)_{prf}* [chèl che'l vé (→predétto)]

vaticino_{sms} (indovino, profeta) | → + **-a**_{sfs} →

vattelapésca_{avb} →(chissà)
BS: vatelapèsca [vatelapèsca]

vattelappésca_{avb} →(vatelapèsca)

vattene_{vvb} | và vià! [và vja!]
BS: àmbola! [àmbolà!], càetela! [càvetelà!], gira! [girà!]

vàuda_{sfs} | teré sgròs/sgrès pié/réché de tèra créa/gréa e s-ciàssec/sald_{prf}* /-t/ [teré xgròx/xgrèx pjé/réc de tèra créa/gréa e scàseg/sald]

VDT_{acm} →(videoterminale)

vé_{ppc} | va [=], ve /-é/ [=]

vé'_{intz} | arda! [varda!], arda, téh! [varda, té'!], nèh! [nè'!]

¹vecchia_{sfs} (soldato di léva più anziano che sta per congedàrsi) | vècchia° /-cch-/ (ita) [vècchja], nònno° /-nn-/ (ita) [=]

²vecchia_{sfs} (³riflèssu, rivèrbero) | → + **vecchiaccio**_{sms} (vecchio antipatico) | (v)egiàbol [veğabol]

+ **-a**_{sfs} | egiana [veğana], egiassa [veğasa], (v)egiàbola* [veğabola]

vecchiàja_{sfs} | egèssa [veğesa], tèrsa età_{prf}* [=], antiğàia [antigaja]

vecchiàrdò_{sms} | (v)egiòt [veğòt], (v)ègiù° [veğù], bacòch [bacóc]

+ **-a**_{sfs} | (v)egiòta* [veğòta], (v)egiuna° [veğuna], bacòca* [bacóca], (v)egiàbola* [veğabola]

vecchiarèllo_{sms} →(vecchierèllo)

+ **-a**_{sfs} →

vecchiàta_{sfs} | bòleréa/bòlada/(→scappatèlla) facia d'ù (v)ècc_{prf}* [bòleréa/bòlada/(→scappatèlla) fadja d'ù vèğ]

vecchièccio_{ams} | piòtòst (v)ècc_{prf}* [pjòtòst vèğ], che'l sà de (v)ècc_{prf}* [che'l sa de vèğ]

vecchierèllo_{sms} →(vecchiétto)

+ **-a**_{sfs} →

vecchiétto_{sms} | (v)egèt [veğèt], (v)egi [veğ], (v)egiassi [veğasì], (v)egiassòl [veğasòl]

+ **-a**_{sfs} | (v)egèta [veğèta], (v)egina [vegina], (v)egiassina [veğasina]

¹vecchièzza_{sfs} (condizióne di ciò che è vècchio) | antiğàia [antigaja]

²vecchièzza_{sfs} (vecchiàja) | →

vecchino_{sms} (vecchiétto) | → + **-a**_{sfs} | →

vecchio_{ams/sms} | (v)ècc [vèğ], (v)ècio (ven) [vèço], andeghèr [=], àrghen [arghen]
BS: vècio [vèço], ècc [vèç]
CE: (v)èc /-ç/ [vèç]
CO: véc /-ç/ [vèç]

+ **-cchiaccio**_{sms} | (v)egiàbol [veğabol]

+ **-cchiarèllo**_{sms} →(vecchierèllo)

+ **-cchierèllo**_{sms} →(vecchiétto)

+ **-cchiétto**_{sms} | (v)egèt [veğèt], (v)egi [veğ], (v)egiassi [veğasì], (v)egiassòl [veğasòl]

- **barbògio**_{lce} | vècio balòta* [vèço balòta]
BS: vècio balòta* [vèço balòta]

- **continènte**_{lce} →(Euròpa)

- **decrèpito**_{lce} | (v)ècc bacòch/decrèpet [vèğ bacóc/decrèpet], (v)ècc cóme 'l còch [vèğ cóme 'l cóc], (v)ècc de copà [vèğ de copà]
BS: vècio/ècc bacóc [vèço/vèç bacóc], carampàno* [carampano]

- **decrèpito e rimbambito**_{lce} | (v)ècc bacòch/decrèpet e rimbambìt [vèğ bacóc/decrèpet e rimbambíd], (v)ècc cóme 'l còch e rimbambìt [vèğ cóme 'l cóc e rimbambíd], (v)ècc de copà e rimbambìt [vèğ de copà e rimbambíd]

- **mòndo**_{lce} →(Euròpa)
> **de vècchio**_{lce} | de (v)ècc [de vèğ]
> **di vècchia dàta**_{lce} | de tat [=]

> **de vècchio stàmpo**_{lcag} | de òna ólta [de òna vólta], d'òna ólta [d'òna vólta]

> **vècchia guàrdia**_{lcst} | vècchia guardia/guàrdia^{3^o} (ita) [vècchia giardja], ü (→astùto)/(→fúrbo) e (e)spèrt* [ú' (→astùto)/(→fúrbo) e (e)spèrt], òna/persuna (→astùta)/(→fúrba) e (e)spèrta* [òna/persuna (→astùta)/(→fúrba) e (e)spèrta]

> **vècchia vólpe**_{lcst} | vècchia vólpe° /-cch-/ (ita) [vècchia vólpe], (v)ègia bólp/(v)ólp/vulp_{prf}* [vèga bólp/vólp/vulp]

-**a**_{afs/sfs} | (v)ègia [vèga], (v)ècia [vèca], andeghér [=], àrghen [arghen]

BS: (v)ècia [vèca]

CE: (v)ècia [vèca]

CO: vècia [vèca]

+**cchiàccia**_{sfs} | egiana [veḡana], egiassa [veḡasa], (v)egiàbola* [veḡabola]

-**cchiarèlla**_{sfs} →(vecchierèlla)

-**cchierèlla**_{sfs} →(vecchierèlla)

-**cchjètta**_{sfs} | (v)egèta [vegèta],

(v)egina [vegina], (v)egiassina [veḡasina]

- **barbògia**_{lcst} | vègia balòta* [vèga balòta]

BS: (v)ècia balòta* [vèca balòta]

- **decrèpita**_{lcst} | (v)ègia cóme 'l còch [vèga cóme 'l còc], (v)ègia de copà [vèga de copà]

BS: vècia/ècia bacóca [vèca bacócà], carampana [carampana]

- **decrèpita e rimbambita**_{lcst} | (v)ègia bacóca/decrèpita e rimbambida [vèga bacóca/decrèpita e rimbambida], (v)ègia cóme 'l còch e rimbambida [vèga cóme 'l còc e rimbambida], (v)ègia de copà e rimbambida [vèga de copà e rimbambida]

¹**vecchióne**_{sms} (uòmo mólto vècchio) | (v)egiòt [veḡòt], (v)egiù° [veḡù], bacócch [bacóc]

-**a**_{sfs} | (v)egiòta [veḡòta], (v)egiuna° [veḡuna], bacóca* [bacóca]

²**vecchióne**_{sms} (vecchiàrdo) | →

-**a**_{sfs} | →

¹**vecchiòtto**_{sms} (attempàto) | →

²**vecchiòtto**_{ams} (piùttòsto vècchio, fùòri mòda) | piòtòst vècc_{prf}* [pjòtòst vèḡ], fò/fóra de móda_{prf}* [fò/fóra de móda]

+**vecchissimo**_{ams} | gran vècc_{prf}* [gran' vèḡ], vècc vegènt* [vèḡ vegènt], (stra) de là de (v)ècc_{prf}* [(stra)delà de vèḡ], infina mai (v)ècc_{prf}* [infina mai vèḡ], straècc° (ita) [stravèḡ], (v)ècc e straècc_{prf}* [vèḡ e stravèḡ]
BS: bacóc [bacóc]

> **mólto vècchio**_{lcag} | (v)ècc féss/fiss_{prf}* [vèḡ fès/fis]

> **davvéro/pròprio vècchio**_{lcag} | delbù/debù/pròpe (v)ècc_{prf}* [delbù/debù/pròpe vèḡ], (v)ècc afàcc* [vèḡ afatì]

¹**vecchiùme**_{sms} (anticàglia, ⁴insième di còse vècchie) | →, ròba (v)ègia_{prf}* [ròba vèga], laùr vècc_{prf}* [lavùr vèḡ]

²**vecchiùme**_{sms} (complèss de idèe/uşanze/valóri/etc. antiquàti) | complèss de (→idèe)/(→uşanze)/(→valóri)/etc. (→antiquàti)_{prf}* [complèss de (→idèe)/(→uşanze)/(→valóri)/etc. (→antiquàti)]

vecchia_{sfs} (nat) | èscia [vèša], èssa [vèsa]

vece_{sfs} (avvicendámèto, mutazióne) | →

> **in vece di**_{ccn/lcpr} | al pòst de [=]

> **veci**_{sfp} | véci° (ita) [=]

veda_{smsi} | vèda° (ita) [=]

vedènte_{agtv/sttv} | (ü/chèl) che l'vèd_{prf}* /-t/ [(ú'/chèl) che 'l vèd], (ü/chèl) che l'ga/ghe rìa (v)èd/(v)edì_{prf}* [(ú'/chèl) che 'l ga/ghe riva a vèd/vedí], (ü/chèl) che l'pòl (v)èd/(v)edì_{prf}* [(ú'/chèl) che 'l pòl vèd/vedí], (òna/chèla/persuna) che la (v)èd_{prf}* /-t/ [(òna/chèla/persuna) che 'la vèd], (òna/chèla/persuna) che la ga/ghe rìa (v)èd/(v)edì_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la ga/ghe riva a vèd/vedí], (òna/chèla/persuna) che la pòl (v)èd/(v)edì_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la pòl vèd/vedí]

> **non vedènte**_{lcst} (cièco/cièco) | →, (ü/chèl) che l'vèd mia_{prf}* [(ú'/chèl) che 'l vèd mià], (ü/chèl) che l'ga/ghe rìa mia a (v)èd/(v)edì_{prf}* [(ú'/chèl) che 'l ga/ghe riva mià a vèd/vedí], (ü/chèl) che l'pòl mia (v)èd/(v)edì_{prf}* [(ú'/chèl) che 'l pòl mià vèd/vedí], (òna/chèla/persuna) che la (v)èd mia_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la vèd mià], (òna/chèla/persuna) che la ga/ghe rìa mia a (v)èd/(v)edì_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la ga/ghe riva mià a vèd/vedí], (òna/chèla/persuna) che la pòl mia (v)èd/(v)edì_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la pòl mià vèd/vedí]

vedérci_{vvb} | (v)èdega [vèdega]

- **chjàro**_{lcvb} | (v)èdega ciàr [vèdega cjar]

- **dóppio**_{lcvb} | (v)èdega dópe [vèdega dópe]

¹**vedére**_{vintr/vtr} (per àltre accezióni) | (v)èd/(v)edì [vèd/vedí]

BS: véder [=]

- **con i pròpri òcchi**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì de sè* [vèd/vedí de sè]

- **i sòrci vérdi**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì i sòrci vérdi° (ita) [vèd/vedí i sòrci vérdi]

- **la lùce**_{lcvb} →(nàscere)

- **le lùcciole**_{lcvb} →(vedére le stèlle)

- **le stèlle**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì i stèlle°* [vèd/vedí i stèlle]

- **lontàno**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì lontà/luntà* [vèd/vedí lontà/luntà]

- **nàscere**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì

nass/nassì* [vèd/vedí nas/nasí]

- **néro**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì

nègher/nìgher* (ita) [vèd/vedí nègher/nìgher]

- **per crédere**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì per credì/crèd* /-t/ [vèd/vedí credì/crèd]

- **ròsso**_{lcvb} | (v)èd/(v)edì róss* (ita) [vèd/vedí rós]

²**vedére**_{sms} (giudizio, pùnto di vìa) | →

³**vedére**_{sms} (mèttersi in móstra) | →

vedérsela_{vvb} | (v)edisla* /-ş-/ [vedisla]

vedérsi_{vpi} | (v)èdes/(v)edís [vèdes/vedís]

¹**vedètta**_{sfs} (luògo/poşizióne elevàta a scòpo di avvistámèto; chi òpera/sorvéglia in tàle poşizióne) | (v)edèta°* (ita) [vedèta]

BS: vedèta [vedèta]

> **alla vedètta**_{cav} →(di vedètta), →(in vedètta)

> **alle vedètte**_{lcav} →(in vedètta)

> **di vedètta**_{cav} | de (v)edèta* [=]

> **in vedètta**_{cav} | in (v)edèta* [=]

²**vedètta**_{sfs} (vedette) | →

vedette_{sfsi} (fra) /vədèt/ | ← /vedèt/

vedibile_{agtv} →(vişibile)

vedovànta_{sfs} | (v)edoànta* [vedovansa]

¹**vedovàre**_{vtr} (privàre di qualcòsa) | prià de (v)ergót(a)_{prf}* [privà de vergót(a)], fà pèrd/perdì (v)ergót(a)_{prf}* [fà pèrd/perdì vergót(a)], (→³levàre) (v)ergót(a)_{prf}* [(→³levàre) vergót(a)]

²**vedovàre**_{vtr} (rèndere védovo) | fà deentà/dientà/dientà^{2^a} (v)èdov_{prf}* [fà diventà/diventà védov]

vedovàrsi_{vpi} | priàs de (v)ergót(a)_{prf}* [privàs de vergót(a)]

¹**vedovàto**_{ams/vppms} (privàto/spogliàto di qualcòsa) | prià de (v)ergót(a)_{prf}* [privà de vergót(a)], fàcc pèrd/perdì (v)ergót(a)_{prf}* [fadì pèrd/perdì vergót(a)], (→³levàto) (v)ergót(a)_{prf}* [(→³levàto) vergót(a)]

²**vedovàto**_{ams/vppms} (résò védovo) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^a} (v)èdov_{prf}* [fadì diventà/diventà védov]

³**vedovàto**_{ams} (²dişabitato, ²deşerto) | →
vedovèlla_{sfs} (vedova giòvane e graziósa) | (v)edoèla* [vedovèla], (v)eduèla* [veduvèla], (v)edoina* [vedovina], (v)eduina* [veduvina], (v)èdoa/(v)èdua zùena e grassiusa_{prf}* [vèdova/vèduva zúvena e grasjuxa]
vedovìle_{agtv} (relativo a un védovo) | relativ a ü (v)èdov_{prf}* /-f/ [relatífv a ü' vèdov], d'ü (v)èdov_{icge}* /-f/ [d'ü' vèdov]
vedovìna_{sfs} (vedovèlla) | →
védovo_{sms} | (v)èdov /-f/ [vèdov]
 BS: (v)èdov /-f/ [vèdov]
 -a_{sfs} | (v)èdoa [vèdova], (v)èdua [vèduva]
 BS: (v)èdoa [vèdovà]
¹**vedùta**_{sms} (spàzio che si abbraccia con la vùsta; insième di idèe/opinióne che caratterizzano la mentalità di una persóna) | vedùta [vedùta]
 BS: vedùta [vedutà]
 - d'insième_{icst} | vedùta d'insième* (ita) [vedùta d'insjème], vedùta de complèss* [vedùta de complès]
²**vedùta**_{sms} (per àltre accezióne) | vedùta* [vedùta]
vedutìsmo_{sms} | vedutismo° (ita) [vedutixmo], vedütèsem* [vedütéxem]
vedutìsta_{sttv} | vedutista° (ita) [=], vedütèsta* [=], pitùr de vedüte_{prf}* [pitùr de vedüte], pitura de vedüte_{prf}* [pitura de vedüte]
¹**vedùto**_{ams/vppms} (¹vìsto) | →
²**vedùti**_{amp/vppmp} (²vìsti) | →
³**vedùto**_{ams} (³vìsto) | →
veemènte_{agtv} | veemènt(e)* [veemènt(e)]
 BS: violènt [vjolènt]
¹**veementemènte**_{avb} (con veemènta) | con veemènta/viemènta/viemènta²* [con veemènta/viemènta]
²**veementemènte**_{avb} (focosamènte) | →
veemènta_{sfs} | veemènta [veemènta], viemènta/viemènta²* [viemènta]
vegan_{sfsi/smsi} (ing) /vègan/ | ← →(vegàno)
vegàno_{ams/sms} | vegano° (ita) [=], vegà* [=]
 -a_{afs/sfs} | vegana°* (ita) [=]
vegetàbile_{ams} | vegetàbel* [vegetabel], che l'pòl vegetà_{prf}* [che'l pòl vegetà]
vegetabilità_{sfsi} | vegetabilità° (ita) [=], vegetabeletà* [=]
¹**vegetàle**_{agtv} (che non appartiene al régno animale: di organìsmo vivènte, piànta; relativo a tàle tipo di

organìsmo; che si estràe da tàle organìsmo) | vegetàl [=]
 BS: vegetàl [=]
²**vegetàle**_{agtv} (condóttà da chi è stàto privàto per incidènte/malattia di capacità psichiche e autonomia di movimènto) | vegetàl°* [=]
³**vegetàle**_{sms} (organìsmo vivènte che non appartiene al régno animale, piànta) | vegetàl [=]
⁴**vegetàle**_{sttv} (chi è stàto privàto per incidènte/malattia di capacità psichiche e autonomia di movimènto) | vegetàl°* [=]
vegetaliàno_{ams/sms} →(vegàno)
 -a_{afs/sfs} →
vegetalìsmo_{sms} →(vegan)
vegetalista_{agtv/sttv} →(vegàno)
¹**vegetànte**_{agtv} (che presènta/prodùce vegetazióne) | che l'fà/prodüs/presènta vegetassiù_{prf}* [che'l fa/prodùx/prexènta vegetasjù]
²**vegetànte**_{sms} (piànte, vegetàli) | piante [piante], vegetài [vegetài]
vegetàre_{vintr} | vegetà°* (ita) [=]
 BS: vegetà [=]
vegetariànismò_{sms} →(vegetarìsmo)
vegetariàno_{ams/sms} | vegetarià°* (ita) [vegetarjà]
 BS: vegetarià [vaetarjà]
 -a_{afs/sfs} | vegetariana°* (ita) [vegetarjana]
 BS: vegetariàna [vaetarjanà]
vegetarìsmo_{sms} | vegetarianismo (ita) [vegetarixmo], (v)egètarèsem* [vegetarèxem]
vegetativamènte_{avb} | in manéra vegetativa* [=]
vegetativo_{ams} | vegetativo° (ita) [=], vegetatìv* /-f/ [vegetatífv]
vegetàto_{vppms} | vegetat°* (ita) [vegetatd]
 BS: vegetat [vegetatd]
vegetazióne_{sfs} (il vegetàre; procèsso di nàscita e şvilùppo di una piànta; insième delle piànte che créscono in àrea/luògo/regiòne/etc.) | vegetassiù [vegetasjù]
 BS: vegetassiù [vegetasjù]
¹**vègeto**_{ams} (in bùna salùte) | in buna salùte_{prf}* [in buna salùte]
²**vègeto**_{ams} (pròspero, rigoglióso) | →
¹**vèggènte**_{sttv} (¹vàte) | vegènt(e)°* (ita) [=]
 BS: vegènt [=]
²**vèggènte**_{sttv} (vedènte) | →
¹**vèggènta**_{sfs} (chjàroveggènta) | →
²**vèggènta**_{sfs} (vìsta) | →
vèggio_{sms} →(scaldìno)
vèglia_{sfs} (l'èssere dèsto/şvèglio; il restàre/rimanère şvèglio di nòtte; fèsta, intrattenimènto; pùbblica manifestazióne populàre di

preghièra/sensibilizzazióne) | vèglia°* (ita) [vèglja]
 BS: vèlia [vèljja]
 - **fùnebre**_{icst} | vèglia per ol mórt* (ita) [vèglja per ol mórt], stà sò de nòcc_{vbrprf}* [stà sò de nòti]
 - **pasquàle**_{icst} | vèglia pasquàl* [vèglja pascyàl], vèglia de Pasqua* [vèglja de Pascya]
vegliàrdo_{sms} | vegliardo° (ita) veğlardo], (v)egiòt* [veğöt], (v)ègiù* [veğù]
 BS: veliàrd /-t/ [veljard]
 -a_{sfs} | vegliarda° (ita) veğlarða], (v)egiòta* [veğöta], (v)ègiuna* [veğuna]
 BS: veliàrða [veljardà]
¹**vegliàre**_{vtr} (assistere, curàre) | veglià [veğlà]
²**vegliàre**_{vintr} (badàre, vigilàre, stàre attènti) | →, stà atènc_{prf}* [stà atènti]
³**vegliàre**_{vintr} (fàre la vèglia; restàre/rimanère/stàre şvèglio) | veglià [veğlà], fà la vèglia_{prf}* [fà la vèglja], restà/stà dèst_{prf}* [restà/stà dèst]
 BS: velià [veljà], stà dèssedat/svèlio_{prf} [stà dèsedat/xvèljo]
¹**vegliàto**_{ams/vppms} (assistito, curàto) | vegliat [veğlàd]
²**vegliàto**_{ams/vppms} (badàto, vigilàto, èssere stàto attènto) | →, èss stacc/istacc atènc_{prf}* [èss stadj atènt <> èsistadj atènt]
³**vegliàto**_{ams/vppms} (fàtto la vèglia; restàto/rimàsto şvèglio) | vegliat [veğlàd], fàcc la vèglia_{prf}* [fadj la vèglja], restat/stacc dèst_{prf}* [restad/stad dèst]
 BS: veliàt [veljàd], stat dèssedat/svèlio_{prf} [stad dèsedat/xvèljo]
⁴**vegliàto**_{ams} (trascórso nella vèglia) | passat in de la vèglia_{prf}* [pasad indela vèglja]
vegliatóre_{ams/sms} | (ü/chèl) che l' (→vèglia)_{prf}* [(ü'/chèl) che'l (→vèglia)], (ü/chèl) che l'fà i vèglie_{prf}* [(ü'/chèl) che'l fa i vèggle], (ü/chèl) che l'partècipa a i vèglie_{prf}* [(ü'/chèl) che'l partècipa ai vèggle] + -trice_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la (→vèglia)_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che'la (→vèglia)], (òna/chèla/persuna) che la fà i vèggle_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che'la fa i vèggle], (òna/chèla/persuna) che la partècipa a i vèggle_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che'la partècipa ai vèggle]
vèglio_{ams/sms} →(vecchiò)
 +-a_{afs/sfs} →

veglióne_{sms} | vegliù [veǵlù], veglióne° (ita) [veǵlone]
 BS: veliù (ita) [veljù]
 - **di San Silvéstro**_{lcst} | vegliù de San Silvéster [veǵlù de San' Silvéster], veglióne de San Silvéstro° (ita) [veǵlone de San' Silvéstro], vegliù de l'òltem/ùltem de l'an [veǵlù del òltem/ùltem del an]
veglionissimo_{ams} → (veglióne di San Silvéstro)
¹**vegnente**_{agtv} (³imminente) | →
²**vegnente**_{agtv} (seguente, immediataménte successivo) | che l'vé sóbet dòpo/pós/despò_{prf}* [che'l vé sóbet dòpo/póx/despò], che l'vé sóbet de sèguet_{prf}* [che'l vé sóbet de sègyet], sóbet seguènt_{prf}* [sóbet segyènt]
véh_{smsi} → (vé°)
¹**veicolàre**_{vtr} (²diffóndere, trasportàre, trašmètere) | →
²**veicolàre**_{vtr} (èssere mèzzo di comunicazióne/diffusióne/traspòrto/trašmissiòne) | èss mè(s)o de comùnìcassìu/traspòrt/trašmissiù_{prf}* [èss mèx(o) de comùnìcassjù/traspòrt/traxmisjù]
³**veicolàre**_{agtv} (relativo ai veicoli, per i veicoli) | relativ a i (→veicoli)_{prf}* [relativ ai (→veicoli)], di (→veicoli)_{lcge}* [di (→veicoli)], per i (→veicoli)_{lcge}* [per i (→veicoli)]
¹**veicolàto**_{ams/vppms} (²diffùso, trasportàto, trašmèssio) | →
²**veicolàto**_{ams/vppms} (èssere stàto mèzzo di comunicazióne/diffusióne/traspòrto/trašmissiòne) | èss stacc/istacc mè(s)o de comùnìcassìu/traspòrt/trašmissiù_{prf}* [èss stadì mèx(o) de comùnìcassjù/traspòrt/traxmisjù] <
 èssistadì mèx(o) de comùnìcassjù/traspòrt/traxmisjù]
¹**veicolazióne**_{sfs} (il veicolàre) | →
²**veicolazióne**_{sfs} (diffusióne, prpagazióne, trasportò, trašmissiòne) | →
¹**veicolo**_{sms} (mèzzo di comunicazióne/diffusióne/prpagazióne/trašmissiòne) | →
 BS: veicol [veicol]
²**veicolo**_{sms} (automèzzo, mèzzo di trasportò; agènte/sostànza in gràdo di diffóndere/prpagàre/trašmètere qualcòsa) | veicol° (ita) [veicolò], veicol* [veicol], →
 - **spaziàle**_{lcst} (tec) | veicol spassiàl° (ita) [veicol spaszjàl]
veilleuse_{sfsi} (fra) /vejòs/ | ← /vejòš/
¹**véla**_{sfs} (àmpia téla usàta sulle imbarcazióni per sfruttàre la fòrza

del vènto) | (v)èla [vèla], (v)éla [véla]
 BS: (v)éla [véla]
 > **a gónfje véle**_{lcav} → (a véle spjegàte)
 > **a véla**_{lcag/lcav} | a (v)èla/(v)éla [a vèla/véla]
 > **a véle spjegàte**_{lcav} | co i (v)èle/(v)éle tise [coi vèle/véle tixe]
²**véla**_{sfs} (velatùra) | →
³**véla**_{sfs} (imbarcazióne a véla; lo sport relativo) | (v)èla°* [vèla], (v)éla°* [véla], sport/spòrt de la (v)èla/(v)éla_{prf}* [sport/spòrt dela vèla/véla]
velàbile_{agtv} | che s'pòl (→velàre)_{prf}* [che s'pòl (→velàre)], che l'pòl (v)èss (→velàto)_{prf}* [che'l pòl ès (→velàto)] < che'l pòlvès (→velàto)]
velàda_{sfs} | (v)elada [velada], gépa [=], marsina [=], frach_{sms} [frac]
velàjo_{sms} | ü/chèl/òm che l'fà sö i (v)èle/(v)éle_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l fà sö i vèle/véle], ü/chèl/òm che l'ripàra i (v)èle/(v)éle_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l ripàra i vèle/véle] +-a_{sfs} |
 òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fà sö i (v)èle/(v)éle_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la fà sö i vèle/véle],
 òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la ripàra i (v)èle/(v)éle_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la ripàra i vèle/véle]
¹**velàme**_{sms} (¹vélo) | →
²**velàme**_{sms} (apparènta ingannévole) | →
³**velàme**_{sms} (¹velatùra) | →
¹**velaménto**_{sms} (il velàre) | velamét* [=]
²**velaménto**_{sms} (vélo) | →
¹**velàre**_{vtr} (¹celàre, nascóndere) | →
²**velàre**_{vtr} (coprire con un vélo) | velà [=], quarcia con d'ü vèl_{prf}* [cyarçà condü' vèl]
³**velàre**_{vtr} (coprire cóme con un vélo) | velà* [=], quarcia cóme con d'ü vèl_{prf}* [cyarçà cóme condü' vèl], quarcia compàgn d'ü vèl_{prf}* [cyarçà compàgn/compàjn d'ü' vèl]
⁴**velàre**_{vtr} (far métere/prèndere il vélo) | velà* [=], fà mèt/metì (sò) ol vèl_{prf}* [fà mèt/metì (sò) ol vèl]
⁵**velàre**_{vtr} (¹infjochire) | →
⁶**velàre**_{vtr} (¹offuscàre, ²oscuràre) | →
⁷**velàre**_{vtr} (¹invelàre) | →
⁸**velàre**_{agtv} (relativo alle véle) | relativ a i (v)èle/(v)éle_{prf}* [relativ ai vèle/véle], di (v)èle/(v)éle_{lcge}* [di vèle/véle]
velàrio_{sms} (tendàggio di pàlco teatràle; sipàrio) | velare [=]

¹**velàrsi**_{vpi} (coprìrsi con un vélo) | velàs [=], quarcias con d'ü vèl_{prf}* [cyarçàs condü' vèl]
²**velàrsi**_{vpi} (coprìrsi cóme con un vélo) | velàs* [=], quarcias cóme con d'ü vèl_{prf}* [cyarçàs cóme condü' vèl], quarcias compàgn d'ü vèl_{prf}* [cyarçàs compàgn/compàjn d'ü' vèl]
³**velàrsi**_{vpi} (mètersi il vélo) | velàs [=], mètes/metìs (sò) ol vèl_{prf}* [mètes/metìs (sò) ol vèl]
⁴**velàrsi**_{vpi} (infjochìrsi) | →
⁵**velàrsi**_{vpi} (²offuscàrsi) | →
⁶**velàrsi**_{vpi} (¹offuscàrsi parzialmènte) | velàs* [=], (→¹offuscàrsi) in part(e)_{prf}* [(→¹offuscàrsi) in part(e)]
velataménte_{avb} | in manéra mia ciara/patòca/spacada* [in manéra mia cjara/patòca/spacada]
¹**velàto**_{vppms} (¹celàto, ¹nascósto) | →
²**velàto**_{vppms} (copèrto con un vélo) | velàt [velàd], quarcia con d'ü vèl_{prf}* [cyarçàd condü' vèl]
³**velàto**_{vppms} (copèrto cóme con un vélo) | velàt* [velàd], quarcia cóme con d'ü vèl_{prf}* [cyarçàd cóme condü' vèl], quarcia compàgn d'ü vèl_{prf}* [cyarçàd compàgn/compàjn d'ü' vèl]
⁴**velàto**_{vppms} (fàto métere/prèndere il vélo) | velàt [velàd], facc met/metì (sò) ol vèl_{prf}* [fadì mèt/metì (sò) ol vèl]
⁵**velàto**_{vppms} (¹infjochìto) | →
⁶**velàto**_{vppms} (¹offuscàto, ²oscuràto) | →
⁷**velàto**_{vppms} (¹invelàto) | →
⁸**velàto**_{vppms} (mèssio/prèso il vélo) | velàt [velàd], metìt (sò) ol vèl_{prf}* [metìd (sò) ol vèl]
⁹**velàto**_{vppms} (²infjochìto) | →
¹⁰**velàto**_{vppms} (⁴offuscàto) | →
¹¹**velàto**_{vppms} (¹offuscàto parzialmènte) | velàt* [velàd], (→¹offuscàto) in part(e)_{prf}* [(→¹offuscàto) in part(e)]
¹²**velàto**_{ams} (per àltre accezióni) | velàt* [velàd]
¹**velatùra**_{sfs} (véle di un'imbarcazióne) | (v)èle/(v)éle d'òna imbarcassìu_{prf}* [vèle/véle d'òna imbarcassjù]
²**velatùra**_{sfs} (sottile stràto di sostànza ricopèrte) | vèl° [=]
³**velatùra**_{sfs} (il velàre/si) | →
⁴**velatùra**_{sfs} (espressiòne appèna accennàta) | vélo° (ita) [=], (v)èl* [=], sèns(o)° [=], (v)éna° [véna], fà 'ntènd (v)ergót(a)_{vbprf}* [fà 'ntènd vergót(a)]
velcro_{sms} | vèlcro° (ita) [=]
veleggiaménto_{sms} → (il veleggiàre)
¹**veleggiàre**_{vintr/vtr} (navigàre a véla; solcàre il màre con un'imbarcazióne a véla) | navigà co i (v)èle/(v)éle_{prf}* [navigà coi vèle/véle]

²veleggiare_{vt} (volàre ad àli spjegàte) | (s)gulà/(v)ulà/volà co i ale dervide/slargade_{prf}* [(x)gulà/vulà/volà coi ale dervide/xlargade]

³veleggiare_{vt} (volàre con un aliànte) | (s)gulà/(v)ulà/volà con d'ün aliante_{prf}* [(x)gulà/vulà/volà condün aljante]

veleggiata_{sfs} | gita in barca a (v)èla/(v)éla_{prf}* [gita in barca a vèla/véla]

¹veleggiato_{ams/vppms} (navigàto a véla; solcàto il màre con un'imbarcazióne a véla) | navigàt co i (v)èle/(v)éle_{prf}* [navigàd coi vèle/véle]

²veleggiato_{ams/vppms} (volàto ad àli spjegàte) | (s)gulàt/(v)ulàt/volàt co i ale dervide/slargade_{prf}* [(x)gulàd/vulàd/volàd coi ale dervide/xlargade]

³veleggiato_{ams/vppms} (volàto con un aliànte) | (s)gulàt/(v)ulàt/volàt con d'ün aliante_{prf}* [(x)gulàd/vulàd/volàd condün aljante]

veleggiatore_{sms} (chi veléggia) | ü/chèl che l'va/và co la barca a (v)èla/(v)éla_{prf}* [ú'/chèl che'l va cola barca a vèla/véla]
-**trice**_{sfs} | òna/chèla/persuna che la va/và co la barca a (v)èla/(v)éla_{prf}* [òna/chèla/persuna che'la va cola barca a vèla/véla]

velenifero_{ams} | che l'prodüs (v)elèno_{prf}* [che'l prodúx (v)elèno], che l'conté/contègn° (v)elèno_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn velèno]

¹velèno_{sms} (sos) | (v)elèno [velèno], velé°* [=], tòssech [tòseg]
BS: velèno [=], venil [venil]
CA: velèno [=]
VS: bolzó [bolxó]

²velèno_{sms} (qualcòsa/bevànda/cìbo che è amàro/şgradévole/nocìvo) | (v)elèno° [velèno], velé°* [=], tòssech [tòseg]

¹velenosità_{sfsi} (²acredine, astiosità) | →

²velenosità_{sfsi} (l'èssere velenóso) | →

velenóso_{ams} | velenùs [velenúx]
BS: velenùs [velenúx], vilinùs [vilinúx]
CA: velenùs [velenúx]

¹veleria_{sfs} (fàbrica/riparazióne di véle) | laboratòre/fàbrica/riparassiù di (v)èle/(v)éle_{prf}* [laboratòre/fàbrica/riparasjú di vèle/véle]

²veleria_{sfs} (magazzìno di véle) | magasì di (v)èle/(v)éle_{prf}* [magaxì di vèle/véle]

³veleria_{sfs} (¹velatùra) | →

¹velétta_{sfs} (vélo da cappèllo femminile) | (v)elèta [velèta]

BS: velèta [velèta]

²velétta_{sfs} (¹vedétta) | →
> **alla velétta**_{lcav} →(di vedétta)
> **alle velétte**_{lcav} →(alla velétta)

¹velico_{ams} (relativo alle imbarcazióne a véla) | relativ a i 'mbarcassiù a (v)èla/(v)éla_{prf}* [relativ ai 'mbarcasjú a vèla/véla], relativ a i barche a (v)èla/(v)éla_{prf}* [relativ ai barche a vèla/véla], d'imbarcassiù a (v)èla/(v)éla_{prf}* [d'imbarcasjú a vèla/véla], di barche a (v)èla/(v)éla_{prf}* [di barche a vèla/véla]

²velico_{ams} (⁸velàre) | →

veliero_{sms} (bastimènto/nàve a véla) | veliéro° (ita) [veljéro], veliér* [veljér], bastimènt/nav a (v)èla/(v)éla_{prf}* [bastimènt/nav a vèla/véla]

velificio_{sms} →(¹veleria), →(²veleria)

velina_{sfs} | (v)elina°* (ita) [velina]
BS: velina [velinà]

velinàro_{ams} (conformistìco, subordinàto) | →

velismo_{sms} →(³vèla)

velista_{sttv} | ü/chèl che l'fà (v)èla/(v)éla_{prf}* [ú'/chèl che'l fa vèla/Véla], ü/chèl che l'pràtica la (v)èla/(v)éla_{prf}* [ú'/chèl che'l pràtica la vèla/véla], òna/chèla/persuna che la fà (v)èla/(v)éla_{prf}* [òna/chèla/persuna che'la fa vèla/véla], òna/chèla/persuna che la pràtica la (v)èla/(v)éla_{prf}* [òna/chèla/persuna che'la pràtica la vèla/véla]

velistico_{ams} | relativ al sport/spòrt de la (v)èla/(v)éla_{prf}* [relativ al sport/spòrt dela vèla/véla], relativ a la (v)èla/(v)éla_{prf}* [relativ ala vèla/véla], del sport/spòrt de la (v)èla/(v)éla_{prf}* [del sport/spòrt dela vèla/véla], de la (v)èla/(v)éla_{prf}* [dela vèla/véla]

¹velivolo_{sms} (aeroplàno, ⁴aèro) | →, velivolo° (ita) [velivolo], velivol* [velivol]

BS: velivol [velivol]

²velivolo_{ams} (che veléggia speditamènte) | che (→veléggia) (→¹speditamènte)_{prf}* [che (→veléggia) (→¹speditamènte)]

³velivolo_{ams} (solcàto da veljèri) | percorit de (→veljèri)_{prf}* [percorid de (→veljèri)]

¹velleità_{sfsi} (desiderjo ambizióso non realizzàbile) | (→desiderjo) ambissiùs mia realisàbel_{prf}* [(→desiderjo) ambisjùx mià reàlixabel]

²velleità_{sfsi} (aspirazióne tròppo superióre alle capacità personali) | aspirassiù tròp söperiura/süperiura a

i capacità personali_{prf}* [aspirasjú tròp söperjura/süperjura ai capacità personali]

velleitariamènte_{avb} | in manéra (→veleitària)* [in manéra (→veleitària)]

¹veleitàrio_{ams} (che ha caràtere di velleità) | che l'gh'à caràter de (→veleità)_{prf}* [che'l g'è caràter de (→veleità)]
BS: veleitàre [veleitare]

²veleitàrio_{ams} (che ha delle velleità) | che l'gh'à di (→veleità)_{prf}* [che'l g'è di (→veleità)]

³veleitàrio_{sms} (persóna velleitària) | ü che l'gh'à di (→veleità)_{prf}* [ü che'l g'è di (→veleità)]
-**a**_{sfs} | òna/persuna che la gh'à di (→veleità)_{prf}* [òna/persuna che'la g'è di (→veleità)]

veleitarişmo_{sms} (ciò che è velleitàrio) | chèl che l'gh'à caràter de (→veleità)_{prf}* [chèl che'l g'è caràter de (→veleità)]

vellicamènte_{sms} →(il vellicàre), →(³piacére), →(sollético)

¹vellicàre_{vt} (titillàre) | →

²vellicàre_{vt} (stimolàre piacevolmènte) | (→⁴stimolàre) (→piacevolmènte)_{prf}* [(→⁴stimolàre) (→piacevolmènte)]

¹vellicàto_{ams/vppms} (titillàto) | →

²vellicàto_{ams/vppms} (stimolàto piacevolmènte) | (→⁴stimolàto) (→piacevolmènte)_{prf}* [(→⁴stimolàto) (→piacevolmènte)]

vellicazióne_{sfs} →(vellicamènto)

¹vellichio_{sms} (¹sollético) | →

²vellichio_{sms} (formicolio) | →

¹vèllo_{sms} (mantèllo dell'animàle produttóre di làna) →(²mantèllo)

²vèllo_{sms} (làna) | →

³vèllo_{sms} (pelàme degli animàli specialmènte quèlli da pelliccia) →(pelàme), →(pelliccia)

⁴vèllo_{sms} (batùffolo/biòccolo di làna) | biglòt de lana_{prf}* [=]

⁵vèllo_{sms} (ciocca di pélo) | balòch de pèl/pil_{prf} [balòch de pèl/pil]

⁶vèllo_{sms} (²chiòma) | →

vèlloso_{ams} | quaciàt de (→¹vèllo)/(→³vèllo)_{prf}* [cyarçàd de (→¹vèllo)/(→³vèllo)]

vellutàre_{vt} | fà deentà/dientà/dientà^{2^} còme ol velüt_{prf}* [fà diventà/diventà còme ol velüt], fà deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn del velüt_{prf}* [fà diventà/diventà compàgn/compàjn del velüt], fà deentà/dientà/dientà^{2^} simel al velüt_{prf}* [fà diventà/diventà simel al velüt]

vellutatamènte_{avb} | in manéra velüdada* [in manéra velüdada]

¹**vellutàto**_{vppms} (résò di vellùto) | face deentà/dientà/dientà^{2^} còme ol velüt_{prf}* [fadì diventà/diventà còme ol velút], face deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn del velüt_{prf}* [fadì diventà/diventà compàgn/compajìn del velút], face deentà/dientà/dientà^{2^} simel al velüt_{prf}* [fadì diventà/diventà simel al velút]

²**vellutàto**_{ams} (che dà l'impressiòne del vellùto: di tessùto; liscio e mòrbido còme il vellùto) | velüdat [velüdad]

³**vellutàto**_{ams} (armoniosò e mòrbido: di suòno; che ha la morbidèzza e i riflèssi del vellùto: di colóre) | velüdat* [velüdad]

vellutatrice_{sfs} (tec) (màchina) | velutatrice^o (ita) [=], velüdatriss* [velüdatrís], màchina per (→¹vellutàre)_{prf}* [màchina per (→¹vellutàre)]

vellutatùra_{sfs} | (v)elüdadùra* [velüdadùra]

vellutino_{sms} (nastrino di vellùto) | velüdi [velüdí]

¹**vellùto**_{ams} (pelòso, villòso) | →

²**vellùto**_{sms} (tes) | (v)elüt [velút]
BS: velüt [velút], vülüt [vülút]
> **di vellùto**_{lcag} | de (v)elüt* [de velút]
> **sul vellùto**_{lcag} | söl velüt* (ita) [söl velút]

³**vellùto**_{sms} (àbito/induménto/vestito fatto con tàle tessùto; còsa mòrbida e liscia) | (v)elüt* [velút]

¹**vélo**_{sms} (tessùto fine, leggèro/leggièro/leggièro e trasparènte; dràppo usàto dalle donne per velàre il viso, velèta) | (v)èl [vèl]
BS: crèp [=], scossàl [scosàl]
- **da lùtto**_{lcst} | crèp [=]
- **da spòsa/spòsa**_{lcst} | (v)elèta* [velèta], (v)èl de spusa* [vèl de spuxa]
- **litùrgico della tèsta**_{lcst} | (v)elèta* [velèta]
BS: vél [=], velèta [velètà]
- **litùrgico delle spalle**_{lcst} | ↓
BS: continènsa [continènsà]
- **vergìnale**_{lcst} →(¹imène)

²**vélo**_{sms} (còrpo umàno) | →

³**vélo**_{sms} (¹vèla) | →

⁴**vélo**_{sms} (¹imène) | →

⁵**vélo**_{sms} (²velàme) | →

⁶**vélo**_{sms} (ciò che impedisce la conoscènza/vista; espressiòne appèna accennàta, ⁴velatùra; stràto mòlto sottile; finta: nello sport) | vélo^o (ita) [=], (v)èl* [vèl]

⁷**vélo**_{sms} (per àltre acceziòni) | vélo^o (ita) [=], (v)èl* [vèl]

velóce/velòce_{agtv/avb} | spèrt [=], svèlt [xvèlt], velóce^o (ita) [=], gulòt [=]
BS: velóce (ita) [=], svèlt [xvèlt]

velocéménte_{avb} | in manéra (→velóce/velòce)* [in manéra (→velóce/velòce)], a la svelta* [ala xvèlta], de svèlta* [de xvèlta], de frèssa* [de frèsa], de còrsa* [=]
CO: de gràn viamènsa [de gràn vjamènsa]

velocipedàstro_{sms} | ciclista (→¹irresponsàbile)_{prf}* [ciclista (→¹irresponsàbile)], ciclista pòch (e)spèrt_{prf}* [ciclista póc (e)spèrt]

¹**velocipede**_{agtv} (che cammina/còrre velocéménte) | che l'camina/cór (→velocéménte)_{prf}* [che 'l camina/cór (→velocéménte)]

²**velocipede**_{sms} (antica biciclèta) | bici/biciclèta d'òna ólta_{prf}* [bici/biciclèta d'òna vólta]

+**velocissimaménte**_{avb} | de spròn batüt [de spròn batút]

+**velocissimo**_{ams} →(rapidissimo)
> **mólto velóce**_{lcav} →(mólto ràpido)
> **davvéro/pròprio velóce**_{lcav} | →

¹**velocista**_{sttv} (chi fa gàre di velocità) | sprinter^o [=], velocista^o (ita) [=], velocésta* [=], ü/chèl/atléta/sportiv/coridùr/ciclista che l'fà i gare de velocità_{prf}* [ü'/chèl/atléta/sportív/coridúr/ciclist a che 'l fa i gare de velocità], òna/chèla/atléta/sportiva/sportia/cori dura/ciclista/persuna che la fà i gare de velocità_{prf}* [òna/chèla/atléta/sportiva/coridura/ciclista/persuna che 'la fa i gare de velocità], atléta/sportiv/coridùr de gare de velocità_{prf}* [atléta/sportív/coridúr de gare de velocità], atléta/sportiva/sportia/coridura de gare de velocità_{prf}* [atléta/sportiva/coridura de gare de velocità]

²**velocista**_{sttv} (centometrìsta, duecentometrìsta) | →

velocità_{sfsi} | velocità^o (ita) [=]
BS: viamènsa [vjamènsà]
CE: (s)viamènsa [(x)vjamènsa]
- **della lùce**_{lcst} | velocità de la lùce/lüs^o* (ita) [velocità dela lùce/lúx]
- **del suòno**_{lcst} | velocità del sóno^o* (ita) [=]
- **di fùga**_{lcst} | velocità de fùga^o* (ita) [velocità de fùga]
- **mèdja**_{lcst} | velocità média^o* (ita) [velocità médja]
> **a gran velocità**_{lcav} →(velocéménte)
> **alla màssima velocità**_{lcav} →(a tütta velocità)

> **a tütta velocità**_{lcav} | còme 'l vènt [=], compàgn del vènt* [compàgn/compajìn del vènt], a piö non pòsso (ita) [a pjó nòn pòso]

velocitàè_{sfs} →(velocità)

velocitàè_{tr} →(velocizzàre)

velocitàè_{vpi} | ciapà (piö/magiùr) velocità_{prf}* [cjapà (pjó/magúr) velocità], deentà/dientà/dientà^{2^} (piö) (→velóce/velòce)_{prf}* [deventà/diventà (pjó) (→velóce/velòce)]

velocitàè_{sfs} →(velocità)

¹**velocitàè**_{ams/vppms} (²velocizzàto) | →

²**velocitàè**_{vppms} (acquistàto (più/maggióre) velocità, diventàto velóce/velòce) | ciapàt (piö/magiùr) velocità_{prf}* [cjapàt (pjó/magúr) velocità], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} (piö) (→velóce/velòce)_{prf}* [deventàt/diventàt (pjó) (→velóce/velòce)]

¹**velocitàè**_{sfs} (acceleraziòne) | →

²**velocitàè**_{sfs} (aumentò di velocità) | aüment de velocità_{prf}* [aüment de velocità]

¹**velocizzàre**_{vtr} (acceleràre) | →

²**velocizzàre**_{vtr} (rèndere piü velóce/velòce) | fà indà/andà piö fórt/fòrt/(→velóce/velòce)_{prf}* [fà indà/andà pjó fórt/fòrt/(→velóce/velòce)], fà indà/andà piö a la svelta_{prf}* [fà indà/andà pjó ala xvèlta], fà indà/andà piö de svelta_{prf}* [fà indà/andà pjó de xvèlta], dà (piö/magiùr) velocità_{prf}* [dà (pjó/magúr) velocità]

velocizzàrsi_{vpi} | deentà/dientà/dientà^{2^} (piö) (→velóce/velòce)_{prf}* [deventà/diventà (pjó) (→velóce/velòce)], indà/andà piö fórt/fòrt/(→velóce/velòce)_{prf}* [indà/andà pjó fórt/fòrt/(→velóce/velòce)], indà/andà piö a la svelta_{prf}* [indà/andà pjó ala xvèlta], indà/andà piö de svelta_{prf}* [indà/andà pjó de xvèlta], èss piö (→velóce/velòce)_{prf}* [ès pjó (→velóce/velòce)], fà pjó 'n frèssa_{prf}* [fà pjó 'n frèsa]

¹**velocizzàto**_{ams/vppms} (acceleràto) | →

²**velocizzàto**_{ams/vppms} (résò piü velóce/velòce) | face indà/andà piö fórt/fòrt/(→velóce/velòce)_{prf}* [fadì indà/andà pjó fórt/fòrt/(→velóce/velòce)], face indà/andà piö ala svelta_{prf}* [fadì indà/andà pjó ala xvèlta], face indà/andà piö de svelta_{prf}* [fadì indà/andà pjó de xvèlta], dacc (piö/magiùr) velocità_{prf}* [dadì (pjó/magúr) velocità]

³**velocizzàto**_{ams/vppms} (divenùto più velòce/velòce) | deentàt/dientàt/dientàt² (piö) (→velòce/velòce)_{prf}* [deventàd/diventàd (pjö) (→velòce/velòce)], indàcc/andàcc piö fórt/fórt/(→velòce/velòce)_{prf}* [indàdì/andàdì pjö fórt/fórt/(→velòce/velòce)], indàcc/andàcc piö a la svèlta_{prf}* [indàdì/andàdì pjö ala xvèlta], indàcc/andàcc piö de svèlta_{prf}* [indàdì/andàdì pjö de xvèlta], èss stacc/istàcc piö (→velòce/velòce)_{prf}* [ès stadi pjö (→velòce/velòce) < èsistàdì pjö (→velòce/velòce)], facc piö 'n frèssa_{prf}* [fadi pjö 'n frèsa]

velocizzazióne_{sfs} →(il velocizzàre/si)

velocross_{smsi} →(ciclocross)

velòdromo/velodròmo_{sms} | velòdromo° (ita) [=] BS: velodròm [=]

velours_{smsi} (fra) /velúf/ (tes) | ←

vèltro/vèltro_{sms} (nat) | cà de cassa cóme 'l levriéro_{prf}* [ca' de casa cóme 'l levjréro], cà de cassa compàgn del levriéro_{lcco}* [ca' de casa compàgn del levjréro], cà de cassa simel al levriéro_{lcco}* [ca' de casa simel al levjréro]

vemènte_{agtv} →(veemènte)

vemènza_{sfs} →(veemènza)

¹**véna**_{sfs} (pàrte anatòmica di còrpo; vàsò sanguìgno; rigàgnolo sotterràneo di àcqua sorgìva, sorgènte; filóne sotterràneo di mineràle; fònte di fàcile guadàgno; buòna dispozióne a fàre qualcòsa; ispirazióne creativa) | (v)éna [véna] BS: (v)éna [véna]

- **di càva/minijèra**_{lctst} | (v)éna [véna] BS: predil_{sms} [predíl]

- **giugulàre**_{lctst} | (v)éna del còl [véna del còl]

- **varicósa**_{lctst} | (v)éna varicusa [véna varicuxa]

> **in véna**_{lcag} | in véna [=]

²**véna**_{sfs} (sangue) | →

³**véna**_{sfs} (striatùra, venatùra; tendènza del sapóre del vïno) | (v)éna°* [véna]

⁴**véna**_{sfs} (sfumatùra, tràccia, ⁶vélo, ⁴velatùra) | →

venagióne_{sfs} →(càccia)

¹**venàle**_{agtv} (²commerciàle) | → BS: venàl [=]

²**venàle**_{agtv} (di vèndita) | de (v)èndita_{lcege}* [de vèndita]

³**venàle**_{agtv} (fàtto sólo per danàro/denàro) | facc (a)dóma/nóma per ol (→danàro/denàro)_{prf}* [fadì (a)dóma/nóma per ol

(→danàro/denàro)], facc (a)dóma/nóma per i sólcc_{prf}* [fadì (a)dóma/nóma per i sóldì]

⁴**venàle**_{agtv} (corrompibile) | →

¹**venalitá**_{sfsi} (l'èssere oggèto di compravèndita) | èss ogèt de (→compravèndita)_{vbprf}* [ès ogèt de (→compravèndita)]

²**venalitá**_{sfsi} (l'èssere ¹corrutibile) | →

venalménte_{avb} | facc (a)dóma/nóma per ol (→danàro/denàro)_{prf}* [fadì (a)dóma/nóma per ol (→danàro/denàro)], facc (a)dóma/nóma per i sólcc_{prf}* [fadì (a)dóma/nóma per i sóldì], per guadàgn/profét/pró* [per gyadàgn/gyadàjn/profét/pró]

venardi_{smsi} →(venerdì)

¹**venàre**_{vtr} (coprire/segnàre con venatùre) | quarcià/segnà con di (v)éne_{prf}* [cyarçà/segnà con di véne]

²**venàre**_{vtr} (¹pervàdere) | →

¹**venàrsi**_{vpi} (copìrsi/segnàrsi di venatùre) | quarciàs/segnàs con di (v)éne_{prf}* [cyarçàs/segnàs con di véne]

²**venàrsi**_{vpi} (èssere caratterizzàto da particulàri sfumatùre o tonalitá) | èss caraterisàt de particulàr sfòmadiure e tonalitá_{prf}* [ès caraterixàd de particulàr sfòmadiure e tonalitá]

¹**venàto**_{vppms} (copèrto/segnàto con venatùre) | quarciàt/segnàt con di (v)éne_{prf}* [cyarçàd/segnàd con di véne]

²**venàto**_{vppms} (¹pervàsò) | →

³**venàto**_{vppms} (èssere stàto caratterizzàto da particulàri sfumatùre o tonalitá) | èss stacc/istàcc caraterisàt de particulàr sfòmadiure e tonalitá_{prf}* [ès stadi caraterixàd de particulàr sfòmadiure e tonalitá < èsistàdì caraterixàd de particulàr sfòmadiure e tonalitá]

⁴**venàto**_{ams} (copèrto/segnàto da venatùre) | quarciàt/segnàt de(v)éne_{prf}* [cyarçàd/segnàd de véne]

⁵**venàto**_{ams} (che rèca tràccia/ségno di qualcòsa, ⁹segnàto) | che l'gh'à (v)ergót(a)* [che'l g'à vergót(a)], segnàto°* [segnàd], signàto°* [signàd]

venatóre_{sms} →(cacciátore)

venatòrjo_{ams} | relativ a la cassa_{prf}* [relatìv ala casa], relativ a i cassadùr_{prf}* [relatìv ai casadùr], de la cassa_{lcege}* [dela casa], di cassadùr_{lcege}* [di casadùr] BS: venatòre [=]

venatùra_{sfs} | (v)éna°* [véna] BS: venadùra [venadùrà]

¹**venazióne**_{sfs} (dispozióne delle nervatùre di una fòglia) | dispozióne

di nervadùre d'òna fòia_{prf}* [dispozióne di nervadùre d'òna fòja]

²**venazióne**_{sfs} (venagióne) | →

vendémia_{sfs} →(vendémija)

vendémija_{sfs} | (v)endémia [vendómja] BS: endémia [vendómja]

vendemmjàbile_{agtv} | (v)endomiàbel* [vendomjabel], che s'pöl (v)endomià_{prf}* [che s'pöl vendomià], che l'pöl (v)èss (v)endomiàt_{prf}* [che'l pöl èss vendomiàd < che'l pölvès vendomjàd]

¹**vendemmjàre**_{vintr/vtr} (fàre la vendémija, raccògliere l'ùva matùra) | vendemmjà /-mm-/ [vendemmjà], (v)endömia [vendómja], fà la (v)endömia_{prf}* [fà la vendómja] BS: endömia [vendómja]

²**vendemmjàre**_{vtr} (¹depredàre) | →

³**vendemmjàre**_{vtr} (raccògliere grandi quantitá di qualcòsa) | fà (v)endémia de (v)ergót(a)_{prf}* [fà vendómja de vergót(a)]

⁴**vendemmjàre**_{vtr} (fàre gròssi guadàgni/profitti) | fà gròss guadàgn/profécç/pró_{prf}* [fà gròss gyadàgn/gyadàjn/profétì/pró], fà i sólcc_{prf}* [fà i sóldì]

¹**vendemmjàto**_{ams/vppms} (fàtto la vendémija, raccògliere l'ùva matùra) | vendemmjàt /-mm-/ [vendemmjàd], (v)endömia [vendómjàd], facc la (v)endömia_{prf}* [fadì la vendómja] BS: endömia [vendómjàd]

²**vendemmjàto**_{ams/vppms} (¹depredàto) | →

³**vendemmjàto**_{ams/vppms} (raccòlto grandi quantitá di qualcòsa) | facc (v)endémia de (v)ergót(a)_{prf}* [fadì vendómja de vergót(a)]

⁴**vendemmjàto**_{ams/vppms} (fàtto gròssi guadàgni/profitti) | facc gròss guadàgn/profécç/pró_{prf}* [fadì gròss gyadàgn/gyadàjn/profétì/pró], facc i sólcc_{prf}* [fadì i sóldì]

vendemmjàtore_{sms} (chi vendémija) | (v)endömia_{dùr}* [vendómjadùr] -**trice**_{sfs} | vendömia_{dùra}* [vendómjadura]

vendemmjàtrice_{sfs} (tec) (màccina) | vendemiatrice° (ita) [vendemjatrice], (v)endemiatriss* [vendemjatrís], màccina per (→¹vendemmjàre)_{prf}* [màccina per (→¹vendemmjàre)]

vèndere_{vtr} | (v)èndi/(v)ènd /-t/ [vendí/vènd] BS: (v)ènder [vènder]

- **a crédito**_{lcvb} | (v)ènd/(v)èndi a respiro [vènd/vendí a respiro],

(v)ènd/(v)endì a crèdet^{o*}
[vènd/vendì a crèdet]
- **al dettaglio**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì al minüt [vènd/vendì al minüd]
- **all'asta**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì a l'asta [vènd/vendì al'asta]
- **allo scopèrto**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì alo scopèrto* (ita) [vènd/vendì alo scopèrto], (v)ènd/(v)endì sènsa (v)iga la (→¹mèrce)* [vènd/vendì sènsa viga la (→¹mèrce)], (v)ènd/(v)endì sènsa (v)iga i tìtoi* [vènd/vendì sènsa viga i titoj]
- **càra la pèlle**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì cara la pèl/(v)éta/(v)ita* (ita) [vènd/vendì cara la pèl/véta/vita]
- **càra la vita**_{lcvb} →(vèndere càra la pèlle)
- **fùmo**_{lcvb} →(ingannàre), →(mentìre), →(millantàre)
- **in contànti**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì a prònti [vènd/vendì a prònti], (v)ènd/(v)endì a spòrs e spòrs [vènd/vendì a spòrx e spòrx]
- **in sàldo**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì in saldo* [vènd/vendì in saldo], liquidà [licyidà]
- **l'ànima al diàvolo**_{lcvb} | (v)ènd/(v)endì l'ànima al diàol* (ita) [vènd/vendì l'ànima al diavol]
- **la pèlle dell'orso prima di avèrlo ammazzàto**_{lcvb} →(vèndere allo scopèrto)
- **per buòno**_{lcvb} | dermà [=]
> **da vèndere**_{lcag} →(¹moltissimo)
¹**venderéccio**_{ams} (che è fatto per èssere vendùto; che si vénde con facilità) | che l'è facc per (v)èss (v)endì_{prf}* [che'l è fadì per ès vendíd ◊ che'l è fadì pervès vendíd], che l'va/và via cóme 'l pà_{prf}* [che'l va vja cóme 'l pa], che l'sa/se (v)ènd facilment_{prf}* [che'l sa/se vènd facilment], che s'pòl (v)ènd/(v)endì facilment_{prf}* [che s'pòl vènd/vendì facilment], che l'pòl (v)èss (v)endìt facilment_{prf}* [che'l pòl ès vendíd facilment]
²**venderéccio**_{ams} (facilmentè corrompibile) | che s'pòl (→corròmpere) facilment_{prf}* [che s'pòl (→corròmpere) facilment], che l'pòl (v)èss (→corròtto) facilment_{prf}* [che'l pòl ès (→corròtto) facilment ◊ che'l pòlvès (→corròtto) facilment]
vèndersi_{vpi} | (v)endìs/(v)èndes [vendís/vèndes]
vèndesi_{smsi} | vèndesi^o (ita) [vèndexi]
¹**vendétta**_{sfs} (offésa che si arrèca ad àltri per ottenére soddisfazióne di offésa/umiljazióne/etc. subita; punizióne divìna) | (v)endèta [vendèta]

BS: vendèta [vendèta]
²**vendétta**_{sfs} (persecuzióne) | →
vendèuse_{sfsi} (fra) /va~dós/ | ← /vadós/
vendévole_{agtv} →(vendibile)
vendibile_{agtv} | (v)endébel* [vendébel], che s'pòl (v)endì/(v)ènd_{prf}* /-t/ [che s'pòl vèndí/vènd], che l'pòl (v)èss (v)endìt_{prf}* [che'l pòl ès vendíd ◊ che'l pòlvès vendíd], metit in vendìta_{prf}* [metíd in vendìta]
vendibilità_{sfsi} | possibilità de èss vendìt_{prf}* [posibilità de ès vendíd], possibilità de èss metit in vendìta_{prf}* [posibilità de ès metíd in vendìta]
vendibùbbole_{sttv} | ü/chèl che l'cònta sö ((a)dóma/nóma) di stüpidade/zanze/(→sciocchézze)_{prf}* [ü'/chèl che'l cònta sö ((a)dóma/nóma) di stüpidade/xanxe/(→sciocchézze)], öna/chèla/persuna che la cònta sö ((a)dóma/nóma) di stüpidade/zanze/(→sciocchézze)_{prf}* [öna/chèla/persuna che'la cònta sö ((a)dóma/nóma) di stüpidade/xanxe/(→sciocchézze)]
vendicabile_{agtv} | vendicàbel* [vendicàbel], che s'pòl vendicà_{prf}* /-t/ [che s'pòl vendicà], che l'pòl vendicà_{prf}* [che'l pòl ès vendicàd ◊ che'l pòlvès vendicàd]
¹**vendicàre**_{tr} (fàre vendétta; riscattàre/soddisfàre qualcòsa con una vendétta) | vendicà [=]
BS: vendicà [=]
²**vendicàre**_{tr} (²rivendicàre) | →
³**vendicàre**_{tr} (punìre) | →
vendicàrsi_{vpi} | svendicàs [xvendicàs], fà i sò endète_{prf} [fà i sò vendète]
BS: vendicàs [=]
vendicativamènte_{avb} | in manéra (v)endicativa/(v)endicatia [in manéra vendicativa]
¹**vendicatività**_{sfsi} (l'èssere vendicativo) | →
²**vendicatività**_{sfsi} (tendèza alla vendétta) | tendèza a la (v)endèta_{prf}* [tèndensa ala vendèta]
vendicativo_{ams/sms} | (v)endicativ /-f/ [vendicativ]
BS: vendicativ /-f/ [vendicativ]
-**a**_{afs/sfs} | (v)endicativa* [vendicativa], (v)endicatia* [vendicativa]
BS: vendicativa [vendicativà]
¹**vendicàto**_{vppms} (fatto vendétta; riscattàto/soddisfatto qualcòsa con una vendétta) | vendicàt [vendicàd]
BS: vendicàt [vendicàd]
²**vendicàto**_{vppms} (²rivendicàto) | →
³**vendicàto**_{vppms} (punìto) | →
⁴**vendicàto**_{vppms} (fatto vendétta cóntro il pròprio offensóre; dàto il contraccàmbio per dàno/tórto

subìto) | svendicàt [xvendicàd], fàcc i sò endète_{prf} [fadì i sò vendète]
⁵**vendicàto**_{ams} (di cùì è stàta vendétta che è stàto riscattàto/soddisfatto con una punizióne) | svendicàt* [xvendicàd]
vendicatóre_{ams/sms} | (s)vendicadùr* [(x)vendicadúr]
-**trìce**_{afs/sfs} | (s)vendicadura* [(x)vendicadura]
vendicchjàre_{tr} | (v)ènd/(v)endì pòch_{prf}* [vènd/vendì póc], (v)ènd/(v)endì ògne tant/tat_{prf}* [vènd/vendì ògne tant/tat], (v)ènd/(v)endì con dificoltà_{prf}* [vènd/vendì con dificoltà]
vendicchjàto_{vppms} | (v)endìt pòch_{prf}* [vendíd póc], (v)endìt ògne tant/tat_{prf}* [vendíd ògne tant/tat], (v)endìt con dificoltà_{prf}* [vendíd con dificoltà]
vendichévole_{agtv} | che l'vèndica_{prf}* [che'l vèndica], che l'sèrv a fà/còmpi/esequí/efetüà öna (v)endèta_{prf}* [che'l sèrv a fà/còmpi/exegví/efetüà öna vendèta], che l'sèrv a (x)vendicà_{prf}* [che'l sèrv a (x)vendicà]
vendifròttole_{sttv} →(contafròttole)
vendifùmo_{sfsi/smsi} →(¹ciarlatàno), →(vantatóre)
vèndita_{sfs} (il vèndere, l'èssere vendùto; quantità di mèrce vendùta; locàle in cùì si vénde, negòzìo; contràtto di trasferimènto della proprietà di qualcòsa; cessióne di un giocatóre/giuocatóre di una squàdra) | (v)èndita [vèndita]
BS: vèndita [vèndità]
- **al dettaglio**_{lcvb} | (v)èndita al minüt [vèndita minüd]
- **all'asta**_{lcst} →(àsta)
- **all'ipçànto**_{lcst} →(àsta)
- **in sàldo**_{lcvb} | (v)èndita in saldo* [vèndita in saldo], liquidassü [licyidasjú], saldo [=]
venditóre_{sms} | (v)endidùr [vendidúr]
- **al dettaglio**_{lcst} | (v)endidùr al minüt* [vendidúr al minüt]
- **al minüt**_{lcst} →(venditóre al dettaglio)
- **ambulànte**_{lcst} →(merciàio ambulànte), →(mercatànte)
- **ambulànte di scàrpe**_{lcst} →(scarpàio)
- **ambulànte di semènti**_{lcst} →(semàio)
- **ambulànte di stòffe**_{lcst} | ↓
VG: pegulòt [=]
- **ambulànte di stoviglie di légno**_{lcst} | palér [=], palotér [=]
- **di àcqua**_{lcst} →(²portaàcqua)
- **di bórse**_{lcst} →(²borsàio)

- **di bórse bórse/borsellini/etc. e accessori di pèlle**_{lcst} →⁽²⁾borsettàio)
 - **di bottìglie**_{lcst} →⁽²⁾bottiglière)
 - **di bottóni**_{lcst} →⁽²⁾bottonàio)
 - **di bòzzoli di bàchi da sèta**_{lcst} →⁽²⁾bozzolàio)
 - **di candéle**_{lcst} →⁽³⁾candelàio)
 - **di carbóne**_{lcst} →(carbonàio)
 - **di carciòffi**_{lcst} →⁽³⁾carciofàio)
 - **¹di càrne umàna**_{lcst} (mercànte di schiàvi) | →
 - **²di càrne umàna**_{lcst} (sfruttatóre della prostituziòne) | →
 - **di castàgne**_{lcst} →(castagnàio)
 - **di càvoli**_{lcst} →⁽²⁾cavolàio)
 - **di cocómeri**_{lcst} →⁽³⁾cocomeràio), →⁽⁴⁾cocomeràio)
 - **di fùmo**_{lcst} →⁽¹⁾ciarlatàno), →(millantatóre)
 - **di gèmmè**_{lcst} →⁽³⁾gemmarìo)
 - **di giornàli**_{lcst} →(giornalàio)
 - **di giornàli di stràda**_{lcst} →⁽¹⁾strillóne)
 - **di gràno e granàglie**_{lcst} →⁽²⁾granàio)
 - **di légnà**_{lcst} →(legnàro)
 - **di méle**_{lcst} | pomaròl [pomaròl]
 - **di oggètti casalinghi**_{lcst} | ↓
 BS: palér [=]
 - **di piàstrèlle**_{lcst} →⁽²⁾piastrellàio)
 - **di profùmi**_{lcst} →⁽²⁾profumière)
 - **di quàdri**_{lcst} | quadrèsta [cyadrèsta]
 - **di sàngue di majàle**_{lcst} | sanguanér [sangyanér]
 BS: sanguanér [sangyanér]
 - **di sécchi**_{lcst} →⁽²⁾secchiàio)
 - **di sònèsto**_{lcst} | (v)endidùr disonèst* [vendidùr dixonèst]
 - **di statuétte**_{lcst} →⁽²⁾figurinàio)
 - **di stùfe**_{lcst} | stüista [stüista]
 - **di tartùfi**_{lcst} | tartéfol [=]
 - **di tènde**_{lcst} →⁽²⁾tendaggìsta)
 - **di terràglie**_{lcst} | piatér [pjatér]
 - **di trippa**_{lcst} →⁽¹⁾trippàio)
 - **di ùova**_{lcst} →(ovaròlo)
 - **di vïno**_{lcst} →⁽²⁾vinàio)
 - **trìce**_{sfs} | (v)endidura [vendidura]
¹**vendùto**_{ams/vppms} | (v)endit [vendid]
 BS: (v)indit [vindid]
 - **a crédito**_{lcvb} | (v)endit a respiro [vendid a respiro], (v)endit a crèdet* [vendid a crèdet]
 - **al dettàglio**_{lcvb} | (v)endit al minüt [vendid al minüd]
 - **all'àsta**_{lcvb} | (v)endit a l'asta [vendid al'asta]
 - **allo scopèrto**_{lcvb} | (v)endit alo scopèrto* (ita) [vendid alo scopèrto], (v)endit sènsa (v)ìga la (→ mèrce)* [vendid sènsa viga la (→ mèrce)], (v)endit sènsa (v)ìga i titoi* [vendid sènsa viga i titoi]

- **càra la pèlle**_{lcvb} | (v)endit cara la pèl/(v)éta/(v)ita* (ita) [vendid cara la pèl/véta/vita]
 - **càra la vïta**_{lcvb} →(vendùto càra la pèlle)
 - **fùmo**_{lcvb} →(ingannàto), →(mentùto), →(millantàto)
 - **in contànti**_{lcvb} | (v)endit a prònti [vendid a prònti], (v)endit a spòrs e spòrs [vendid a spòrx e spòrx]
 - **in sàldo**_{lcvb} | (v)endit in saldo* [vendid in saldo], liquidàt [licyidàd]
 - **l'ànima al diàvolo**_{lcvb} | (v)endit l'ànima al diàol* (ita) [vendid l'ànima al djavol]
 - **la pèlle dell'òrso prìma di avérlo ammazzàto**_{lcvb} →(vendùto allo scopèrto)
 - **per buòno**_{lcvb} | dermat [dermàd]
²**vendùto**_{ams/sms} (che/chi si è lasciàto corrómpere) | venduto° (ita) [=], (v)endit [vendid]
 - **a**_{afs/sfs/vppfs} | venduta° [=], (v)endida* [vendida]
¹**veneficio**_{sms} (avvelenámèto) | →
²**veneficio**_{sms} (omicidiò commèssò con il veléno) | sassinio/copamét/massamét còmetit col veléno_{prf}* [sasinjo/copamét/massamét còmetid col veléno]
¹**venèfico**_{ams} (tòssico, velenóso) | →
²**venèfico**_{ams} (relatìvo al veneficio) | del sassinio/copamét/massamét còmetit col veléno_{lcge}* [del sasinjo/copamét/massamét còmetid col veléno]
³**venèfico**_{ams} (insàlubre/insalùbre, nocivo) | →
⁴**venèfico**_{ams} (moralmènte dannóso) | danùs segónd la moràl_{prf}* [danúx segónd la moràl], che l'fà dan segónd la moràl_{prf}* [che'l fa dan segónd la moràl], danùs dal punto de (v)ésta/vista (de la moràl_{prf}* [danúx dal punto de vésta/vista (dela) moràl], che l'fà dan dal punto de (v)ésta/vista (de la moràl_{prf}* [che'l fa dan dal punto de vésta/vista (dela) moràl]
⁵**veneficio**_{sms} (chi fabbrica/vénde veléni) | ü/chèl/òm che l'fa/prepara i veléni_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l fa/prepara i veléni], ü/chèl/òm che l'vènd i veléni_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l vènd i veléni], (v)endidùr de veléni_{prf}* [vendidùr de veléni]
 +-**a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fa/prepara i veléni_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la fa/prepara i veléni], òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la vènd i veléni_{prf}*

[òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la vènd i veléni], (v)endidura de veléni_{prf}* [vendidura de veléni]
venenifero_{ams} →(velenifero)
venéno_{ams} →(veléno)
venenóso_{ams} →(velenóso)
veneràbile_{agt/vsttv} | veneràbel [veneràbel]
 BS: veneràbil [veneràbil]
venerabilità_{sfsi} →(l'èssere veneràbile)
veneràbilmente_{avb} | in manéra veneràbela* [=], con venerassiù* [con venerasjú]
veneràndo_{ams} | dègn de venerassiù_{prf}* [dègn/dèjn de venerasjú], che s'g'h'à de venerà_{prf}* [che s'g'h'à de venerà]
veneràre_{vttr} | venerà [=]
veneràto_{ams/vppms} | veneràt [veneràd]
veneratóre_{ams/sms} | veneradùr* [veneradùr]
 +-**trìce**_{afs/sfs} | veneradura* [=]
veneraziòne_{sfs} | venerassiù [venerasjú]
venerdì_{smsi} | (v)enerdé [venerdé]
 BS: venerdé [=]
 CE: (v)enerdé [venerdé]
 CO: venerdé [=]
 - **gràssio**_{lcst} | (v)enerdé grass [venerdé gras]
 - **Sànto**_{lcst} | (V)Energé Sant [Venerdé Sant]
¹**Vènere**_{npcn} (pjanèta) | Vènere° (ita) [=], Vèner* [=], stèla del matino° (ita) [=], stèla de la matina* (ita) [stèla dela matina], stèla de la séra° (ita) [stèla dela séra], stèla de la sira* (ita) [stèla dela sira]
 - **al màttino**_{lcst} | Lücifero [Lücifero]
²**Vènere**_{nppf} (dèa grèca, personàggio mitològico) | Vènere° (ita) [=], Vèner* [=]
³**vènere**_{smsi} (venerdì) | →
venèreo_{ams} (relatìvo all'amóre fisico, relatìvo ai rappòrti sessuàli) | del fà l'amùr_{lcge}* [del fa 'l amùr], del ciolà/ciulà/ciaà/pincà/rasgà_{lcge}* [del çolà/çulà/çavà/pijçà/raxgà], di rapòrc sessuài_{lcge}* (ita) [di rapòrti sesuài]
venereologia_{sfs} | siènsa/stòde di malatée sessuài_{prf}* [sjènsa/stòde di malatée sesuài]
venerjàno_{ams/sms} →(venusjàno)
 -**a**_{afs/sfs} →
venereologia_{sfs} →(venereologia)
¹**venético**_{ams} (vèneto) | →
²**venético**_{sms} (antica lingua parlàta dai protovèneti) | venético° (ita) [=], venétech* [venéteg]
¹**Vèneto**_{sms} (geo) | Vèneto° (ita) [=], Vènet* [=]
²**vèneto**_{ams/sms} (abitànte/caràttere/natìvo) | vèneto° (ita) [=], vèneta* [=]
 -**a**_{afs/sfs} | vèneta* [=]

³**veneto**_{ams/sms} (lìngua/dialètto; cibo/territòrio/usànta/etc.) | vèneto° (ita) [=], vènet* [=], lèngua vènetà_{prf}* [lèngya vènetà]

Venezja_{nprf} (geo) | Venéssia [Venésja] - **Giùlja**_{sfs} (geo) | Venéssia-Giùlia [Venésja-Gòlja]

venezjàna_{sfs} (serraménto per oscuràre finèstre/vetràte in mòdo graduàle) | venessiana° [venesjana]

venezjanità_{sfsi} | venessianità° (ita) [venesjanità], venessianetà* [venesjanetà], caràter di venessia_{prf}* [carater di venesjà], caràter de Venéssia_{prf}* [carater de Venésja]

¹**venezjàno**_{ams/sms} (abitànte/caràttere/nativo) | venessia [venesjà], de Venéssia_{lcege}* [de Venésja] - **a**_{afs/sfs} | venessiana [venesjana], de Venéssia_{lcege}* [de Venésja]

²**venezjàno**_{ams/sms} (lìngua/dialètto; cibo/territòrio/usànta/etc.) | venessia [venesjà]

venziàre_{vt} →(vendicàre)

venziàrsi_{vpi} →(vendicàrsi)

venziàto_{ams/vppms} →(vendicàto)

venzià_{sfs} →(perdóno)

venziàle_{agtv} | venziàl [venziàl]

venziàlità_{sfsi} →(l'èssere venziàle)

venziàlmènte_{avb} | in manéra venziàl* [in manéra venziàl]

¹**venziènte**_{agtv} (l'vegnerà) | →

²**venziènte**_{agtv} (che viène, che sta per venìre) | che l'vé_{prf}* [che'l vé], che l'è dré a (v)ègn/(v)egni_{prf}* [che'l è dré a vègn/vèjn/vegní]

³**venziènte**_{sttv} (chi arrìva/viène) | ü/chèl che l'vé_{prf}* [ü'/chèl che'l vé], ü/chèl che l'è dré a rià/rià²_{prf}* [ü'/chèl che'l è dré a rivà]

¹**venire**_{vintr} (per tütte le accezióni) | (v)ègn/(v)egni [vègn/vèjn/vegní], gnì [gní]
BS: (v)ègner [vègner]
CE: (v)ègn [vègn]
CO: végner [vègner]

- **abbandonàto**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni (→¹abbandonàto)* [vègn/vèjn/vegní (→¹abbandonàto)]

- **a capò**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a capò* (ita) [vègn/vèjn/vegní a capò]

- **a conosènta**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a conosènta* (ita) [vègn/vèjn/vegní a conosènta]

- **a galla**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a gala/sima° (ita) [vègn/vèjn/vegní a gala/sima], (v)ègn/(v)egni sò* [vègn/vèjn/vegní sò]
BS: (v)ègner a gala [vègner a galá]

- **ai fatti**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a i facc/fati° [vègn/vèjn/vegní ai fati/fati], (v)ègn/(v)egni al fat(o)° [vègn/vèjn/vegní al fat(o)]

- **al bisógno/bisògno**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni al bisògn°* (ita) [vègn/vèjn/vegní al bixògn], rià/rià²_{prf}* giöst giöst_{prf}* [rivà gòst gòst]

- **al dunque**_{lcvb} →(venìre alla concludsióne)

- **al fatto**_{lcvb} →(venìre ai fatti)

- **alla concludsióne**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a la concludsiù/moràl°* (ita) [vègn/vèjn/vegní ala concludsiù/moràl], (v)ègn/(v)egni al dunque/punto° (ita) [vègn/vèjn/vegní al dunque/punto]

- ¹**alla lùce**_{lcvb} (venìre alla vita) | →

- ²**alla lùce**_{lcvb} (èssere scopèrto, manifestàrsi, èssere rivelàto) | (v)ègn/(v)egni a la dé [vègn/vèjn/vegní ala dé]

- **alla vita**_{lcvb} →(l'nàscere)

- **alle màni**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a i mà° [vègn/vèjn/vegní ai mà']

- **alle orécchie**_{lcvb} →(venìre a conosènta)

- **al móndo**_{lcvb} →(venìre alla vita)

- **al punto**_{lcvb} →(venìre alla concludsióne)

- **a mançàre**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a mancà [vègn/vèjn/vegní a mancà]

- **a nojà**_{lcvb} →(l'rinçrèscere)

- **a paròle**_{lcvb} →(litigàre)

- **a patì**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a (i) pati° [vègn/vèjn/vegní a(i) pati]

- **a sapère**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a sai [vègn/vèjn/vegní a savì]

- **a tiro**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni a tir° [vègn/vèjn/vegní a tir], (v)ègn/(v)egni in bóca* [vègn/vèjn/vegní in bóca]

- **avànti**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni aante/inante/inacc/dét [vègn/vèjn/vegní avante/inante/innàti/dét]

- **dai mónti**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni de la montagna° [vègn/vèjn/vegní dela montagna]

- **dalla gavétta**_{lcvb} | (v)iga facc la gaéta° [viga fadi] la gavéta]

- **dal móndo della lùna**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni del mónjd de la lùna° [vègn/vèjn/vegní del mónjd dela lùna]

- **dal niènte**_{lcvb} | èss stacc/istacc nissü/nigü° [ès stadi nissü/nigü < èsistadi nissü/nigü]

- **dal nulla**_{lcvb} →(venìre dal niènte)

- **dèntro**_{lcvb} →(venìre avànti)

- **dimenticàto**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni (→¹dimenticàto)* [vègn/vèjn/vegní (→¹dimenticàto)]

- **dietro**_{lcvb} →(l'seguire)

- **dòpo/dòpo**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni dòpo/pós/despò [vègn/vèjn/vegní dòpo/pós/despò]

- **fuòri**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni fò/fóra [vègn/vèjn/vegní fò/fóra]

- **giù**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni zó [vègn/vèjn/vegní xó]

- **in ajùto**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni in aiòt/aiùto* [vègn/vèjn/vegní ajòt/ajùto]

- **in antipatia**_{lcvb} →(venìre in òdio)

- **in ménte**_{lcvb} →(l'affacciàrsi)

- **in òdio**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni in òde [vègn/vèjn/vegní in òde]

- **in possèso**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni in possèso° [vègn/vèjn/vegní in possè]

- ¹**méno**_{lcvb} (affievolìrsi, decadére, passàre, sbaìsire, scemàre, l'svanìre, svenìre) | →

- ²**méno**_{lcvb} (cessàre, mançàre) | (v)ègn/(v)egni a mancà°* [vègn/vèjn/vegní a mancà]

- ³**méno**_{lcvb} (sottràrsi) | →

- **per le màni**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni per i mà° [vègn/vèjn/vegní per i mà'], capità tra i mà° [capità tra i mà'], capità in di mà° [capità indì mà']

- **prima**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni prima/pròma [vègn/vèjn/vegní prima/pròma]

- **prima**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni sò [vègn/vèjn/vegní sò]

- **via**_{lcvb} | (v)ègn/(v)egni vià [vègn/vèjn/vegní vja]

- **manço**_{lcvb} →(venìre méno) > **a venìre**_{lcvb} →(l'futùro), →(l'pròssimo)

²**venire**_{sms} (lo spostàrsi, il mudèrsi) | →

¹**venirsene**_{vvb} (andàre, recàrsi) | →

²**venirsene**_{vvb} (andàrsene) | →

¹**veniticcio**_{ams} (che crèsce bène) | che l'crès bé_{prf}* [che'l crès bé]

²**veniticcio**_{ams} (avventiccio) | → venosino_{ams/sms} | →

venóso_{ams} | (v)enùs°* (ita)(lad) [venúx], de la (v)éna_{lcege}* [dela véna], di (v)éne_{lcege}* [di véne]

+**ventàccio**_{sms} (fòrte vènto) | stràent [stravènt], ventù [ventú]

ventagliàjo_{sms} | ü/chèl/òm che l'fà sò i entàie_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l fa sò i ventaje], ü/chèl/òm che l'vènd i entàie_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l vènd i ventaje]
BS: ventaér [=]

+**a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fà sò i entàie_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la fa sò i ventaje], òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la (v)ènd i entàie_{prf}*

<p>[óna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la vènd i ventaje] BS: ventaéra [ventaérá] ventagliaro_{sms} → (ventagliàio) +-a_{sfs} → ventagliàrsi_{vpi} → (sventagliàrsi) ventagliato_{vppms} → (sventagliato) ventagliétto_{sms} (piccolo ventaglio) (v)entaglì* [ventaglì] ¹ventaglio_{sms} (oggetto usàto dalle donne per fàrsi ària) (v)entàia_{sfs} [ventaja], ventaöla [ventaöla] BP: crespì [crespì] BS: ventài [ventài] > a ventaglio_{icav} a (v)entàia/ventaöla* [a ventaja/ventaöla] ²ventaglio_{sms} (àmpia gàmma) → ¹ventàre_{vintr} (soffiàre/tiràre vènto) sofià/tirà (v)ènt_{prf}* [sofjà/tirà vènt] ²ventàre_{vintr} (soffiàre vèrso qualcùno, fàre vènto) sofià/bofà vèrs (v)ergü_{prf}* [sofjà/bofà vèrs vergù] ³ventàre_{vintr} (sventolàre) → ¹ventaröla_{sfs} (banderuöla) → ²ventaröla_{sfs} (persóna inçostànte/volübile) → (farfallóne) ³ventaröla_{sfs} (vèntola) → ¹ventàta_{sfs} (cólpo di vènto) (v)entada [ventada] BP: artada [artada] BS: réfol_{sms} [=] ²ventàta_{sfs} (mòto improvviso e intènso) (v)entada* [ventada] +¹ventàto_{vppms} (soffiàto/tiràto vènto) sofiàt/tiràt vènt_{prf}* [sofjàd/tiràd vènt] +²ventàto_{vppms} (soffiàto vèrso qualcùno, fàtto vènto) sofiàt/bofàt vèrs (v)ergü_{prf}* [sofjàd/bofàd vèrs vergù] +³ventàto_{vppms} (sventolàto) → venteggiàre_{vtr} → (ventàre) +venteggiàto_{vppms} → (ventàto) ¹ventennàle_{anum} (che dūra vent'anni, che ricórre ògni vent'anni) de vint'agn_{lce}^o* [de vint'agn/ajn], che l'dūra vint'agn_{prf}* [che'l dūra vint'agn/ajn], che l'turna ògne vint'agn_{prf}* [che'l torna ògne vint'agn/ajn], che l'(sa/se verifica)/söcéd ògne vint'agn_{prf}* [che'l (sa/se verifica)/söcéd ògne vinte agn/ajn] ²ventennàle_{sms} (ventésimo anniversàrio) ventenàl* [=], ventésem^o* [ventésem], vint'agn^o* [vint'agn/ajn] ventènne_{anum/sttv} (ü/chèl/züen) de (v)int'/(v)ént'agn_{prf}* [(ü'/chèl/xüen) de vint'/vént'agn/ajn], (öna/chèla/züena/persuna) de (v)int'/(v)ént'agn_{prf}*</p>	<p>[(óna/chèla/xüvena/persuna) de vint'/vént'agn/ajn] ventènnio_{sms} (perìodo de) (v)int'agn_{prf}* [(perìodo de) vint'agn/ajn], (perìodo de) (v)ént'agn_{prf}* [(perìodo de) vént'agn/ajn] ventèsimo_{anoms/sms} chèl di vinte/(v)énte_{prf} [chèl di vinte/vénte], (v)intésem* [vintésem], (v)entésem* [ventésem] BS: vigésim [vigéxim] -a_{anofs/sfs} chèla di (v)inte/(v)énte_{prf} [chèla di vinte], vintésima* [vintéxima], (v)entésima* [ventéxima] BS: vigésima [vigéximà] vènti_{ancar/smsi/sfp} (v)inte [vinte], (v)énte [vénte] BS: vint [=] venticèllo_{sms} ventisèl [ventixèl], ventesì [ventexì], arièta_{sfs} [arjèta], arietina_{sfs} [arjetina] BS: ventesèl [ventexèl], arièta_{sfs} [arjètà] venticìnque_{ancar/smsi} (v)intesich [vintésic], (v)entesich [ventésic] - aprile_{lctst} (v)intesich/(v)entesich april/avrìl^o* [Vintésic/Ventésic Aprìl/Avrìl], (Fèsta de la) Liberassü [(Fèsta dela) Liberasjú] ¹venticìnquennàle_{anum} (che dūra venticìnque ànni, che ricórre ògni venticìnque ànni) de vintesich agn_{lce}^o* [de vintésic agn/ajn], che l'dūra vintesich agn_{prf}* [che'l dūra vintésic agn/ajn], che l'turna ògne vintesich agn_{prf}* [che'l torna ògne vintésic agn/ajn], che l'(sa/se verifica)/söcéd ògne vintesich agn_{prf}* [che'l (sa/se verifica)/söcéd ògne vintésic agn/ajn] ²venticìnquennàle_{sms} (venticìnquésimo anniversàrio) venticinquésim^o* [venticincjésem], vintesich agn^o* [vintésic agn/ajn] ventilàbro_{sms} (tec) (atrèzzo di léngo a fórma di pàla usàto per sventàre i cereàli) àndet [vandet], uladùr [vuladùr] ventilaménto_{sms} → (il ventilàre) ¹ventilàre_{vtr} (arjeggiàre, aeràre) →, fà aria/ària^{3^}_{prf}* [fà arja] ²ventilàre_{vtr} (fàre vènto) fà (v)ènt_{prf}* [fà vènt] ³ventilàre_{vintr} (ondeggiàre al vènto) ondèsà al (v)ènt_{prf}* [ondexà al vènt] ⁴ventilàre_{vtr} (propórre, ²prospettàre) → ⁵ventilàre_{vtr} (sventàre il gràno/l'òrzo/etc.) → ¹ventilàto_{ams/vppms} (arjeggiàto, aeràto) →, facc aria/ària^{3^}_{prf}* [fadj arja]</p>	<p>²ventilàto_{ams/vppms} (fàtto vènto) facc (v)ènt_{prf}* [fadj vènt] ³ventilàto_{ams/vppms} (ondeggiàto al vènto) ondèsà al (v)ènt_{prf}* [ondexà al vènt] ⁴ventilàto_{ams/vppms} (propósto, ²prospettàto) → ⁵ventilàto_{ams/vppms} (sventàto il gràno/l'òrzo/etc.) → ⁶ventilàto_{ams} (in cùl l'ària circola liberamènte, réso frèscò dal moviménto dell'ària: di luògo) ventilàt [ventilad] ⁷ventilàto_{ams} (che assicùra il raffreddaménto con l'ària: di dispositivo/òrgano) ventilàt* [ventilad] ventilatóre_{sms} (tec) ventiladùr [ventiladùr] - per separàre i cereàli_{lctst} → (ventilàbro) ventilatorista_{sttv} ventilatorista^o (ita) [=], ventilatorésta* [=], ü/chèl/òm/operare/laorét/lauradùr/ →¹addétto/tènico de la istalassü e de la manütensü di impiànc de ventilassü_{prf}* [ü'/chèl/òm/operare/lavorét/lavurad ùr/(→¹addétto)/tènico dela istalassjú e de la manütensjú di impiàntj de ventilassjú], öna/chèla/dòna/fómna/operàia/laorè nta/lauradura/(→¹addétta)/tènico de la istalassü e de la manütensü di impiànc de ventilassü_{prf}* [óna/chèla/dòna/fómna/operaja/lavo rènta/lavuradura/(→¹addétta)/tènica dela istalassjú e dela manütensjú di impiàntj de ventilassjú] ventilaziónè_{sfs} ventilassü* [ventilassjú] ventina_{sfs} (v)entina* [ventina], (v)intina* [vintina] ventino_{sms} ↓ BS: vintü [vintü] ventiquattóre_{sfp/sfsi} vintequattóre^o (ita) [vintecyattüre] ¹vènto_{sms} (naturàle moviménto dell'ària; spostaménto di màsse d'ària atmosfèriche; corrènte d'ària) (v)ènt [vènt] BS: vènt [=] -nticèllo_{sms} ventisèl [ventixèl], ventesì [ventexì], arièta [arjèta], arietina [arjetina] +-ntaccio_{sms} stràent [stravènt], ventü [ventü] - di levànte_{lctst} → (bòra), →²eòo), → (levantàra), →²levànte) - di mezzogiórno_{lctst} →¹àustro), → (garbìno), → (libéccio), →²mezzogiórno), →⁴òstro), → (sciròcco)</p>
---	---	--

- **di occidentè**_{lcst} →(còro), →(²mestràle), →(²ponènte), →(zèfiro)
- **¹di settentrìone**_{lcst} (favònjo, föhn) | →
- **²di settentrìone**_{lcst} (³aquilóne, lombàrda, tramontàna) | →
- **fòrte**_{lcst} | ventù [ventú]
- BS: vintù [vintú]
- **fréddo**_{lcst} | (v)ènt frècc [vènt frèdij]
- VS: bisia [bixja]
- **impetuóso**_{lcst} →(²tùrbine)
- **solàre**_{lcst} | vent solàr* (ita) [vent solàr]
- > **a vènto**_{lcag/lcav} | a vènt [=]
- > **con il vènto in póppa**_{lcav} →(a gónfje véle)
- ²vènto**_{sms} (péto, scoréggia) | →
- ³vènto**_{sms} (bòria, vanità) | →
- ⁴vènto**_{sms} (còsa vana) | còsa/còssa/ròba/laùr de negót(a)/nigót(a)/nagót(a)_{prf}* [còxa/còsa/ròba/lavúr de negót(a)/nigót(a)/nagót(a)]
- ¹vèntola**_{sfs} (tec) (arnése simile a un ventàglio apèrto usàto per ravvivàre il fùoco) | vèntola [=]
- BS: ventaròla [ventaròlà]
- ²vèntola**_{sfs} (tec) (per àltre accezióni) | vèntola^o* (ita) [=]
- ¹ventolàre**_{vr} (⁵ventilàre) | →
- ²ventolàre**_{vr} (šventolàre) | →
- ¹ventolàto**_{ams/vppms} (⁵ventolàto) | →
- ²ventolàto**_{ams/vppms} (šventolàto) | →
- ventolatùra**_{sfs} →(il ventilàre)
- ventósa**_{sfs} (tec) | ventosa^o (ita) [ventoxa], ventusa^o (ita) [ventuxa]
- ¹ventosità**_{sfsi} (l'èssere ventóso) | →
- ²ventosità**_{sfsi} (flatulènza) | →
- ¹ventóso**_{ams} (battùto dal vènto, espòsto/espòsto al vènto, di vènto) | (v)entùs* [ventúx], batìt del vènt_{prf}* [batíd del vènt], esponìt al vènt_{prf}* [esponíd del vènt], (pié) de (v)ènt_{prf}* [(pjé) de vènt], indóve gh'è tat (v)ènt_{lcge}* [indóve gh'è tat vènt <> indóve gh'è tavvènt]
- BS: ventùs [ventúx]
- ²ventóso**_{ams} (borióso, spocchióso, trónfjo) | →
- ³ventóso**_{ams} (del vènto) | (v)entùs* [ventúx], del vènt_{lcge}* [=]
- ventràle**_{agtv} (relativo al vèntre/vèntre) | del véter_{lcge}* [=]
- ¹ventralménte**_{avb} (in prossimità del vèntre/vèntre) | (v)isi/vesi al véter* [vixí/vexí al véter]
- ²ventralménte**_{avb} (inferiorménte) | →
- ¹ventràta**_{sfs} (cólpo dàto col vèntre/vèntre, ¹spanciàta) | cólpculpcacc col véter_{prf}* [cólpculpcaddij col véter]
- ²ventràta**_{sfs} (cólpo ricevùto nel vèntre/vèntre) | cólpculpcrisseit in del véter_{prf}* [cólpculpcrisevíd indel véter]
- ³ventràta**_{sfs} (²spanciàta) | →
- ¹vèntre/vèntre**_{sms} (pàrte anatòmica di còrpo che contiène stòmaco/intestìno/viscere, addòme, ¹pància) | (v)éter [véter], baga_{sfs} [=] BS: véter [=], vènter [=], bògia_{sfs} [bògà], ventràs_{sms} [=]
- ²vèntre/vèntre**_{sms} (grèmbo) | →
- ³vèntre/vèntre**_{sms} (cavità) | →
- ⁴vèntre/vèntre**_{sms} (pàrte rigónfja di un oggèto) →(²pància)
- ventrésca**_{sfs} (¹pancètta di maiàle) →(¹pancètta)
- ventricolàre**_{agtv} | relativ a ù ventricol_{prf}* [relativ a ù' ventricol], d'ù ventricol_{lcge}* [d'ù' ventricol]
- ventricolo**_{sms} (cavità all'intèrno di un òrgano specialménte del cùore) | ventricol [ventricol]
- BS: ventricol [ventricol]
- ventrièra**_{sfs} | ventiéra [ventjéra]
- BS: ventriéra [ventjéjà]
- ventrìglio**_{sms} (pàrte dello stòmaco di pòlli/uccèlli) | dürèl [=], massòla_{sfs} [masòla], ròesta_{sfs} [=]
- BS: massòla_{sfs} [masòlà], magù [magù], petassol [petasól]
- VB: dürèl [=]
- VSs: dürèl [=]
- ventriloquìa**_{sfs} →(ventrìlòqujo)
- ventrìlòqujo**_{sms} | arte/capassità del (→ventrìloquo)_{prf}* [arte/capassità del (→ventrìloquo)]
- ventrìloquo**_{sms} | ventrìloquo^o (ita) [ventrìlocyo], ù/chèl che l'parla sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùsà la bóca_{prf}* [ù'/chèl che l'parla sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùxà la bóca], ù/chèl che l'è bu de parlà sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùsà la bóca_{prf}* [ù'/chèl che l'è bu de parlà sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùxà la bóca]
- a**_{sfs} | ventrìloqua^o (ita) [ventrìlocya], òna/chèla/persuna che la parla sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùsà la bóca_{prf}* [òna/chèla/persuna che l'è buna de parlà sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùxà la bóca], òna/chèla/persuna che l'è buna de parlà sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùsà la bóca_{prf}* [òna/chèla/persuna che l'è buna de parlà sènsa dèrv/dèrvì/avrì/dorvà/dovrà/ùxà la bóca]
- ventùra**_{sfs} | (v)entùra [ventúra], sórt [=], bonör_{sms} [bonór]
- > **alla ventùra**_{lcav} | a la (v)entùra [ala ventúra]
- > **per ventùra**_{lcav} →(per càso)
- ¹venturièro**_{sms} (avventurièro) | →
- a**_{sfs} | →
- ²venturièro**_{sms} (soldàto di ventùra) | →
- a**_{sfs} | →
- ¹ventùro**_{ams} (che verrà, che déve venire) | che vé_{prf}* [=], che l'vé_{prf}* [che l'vé], che l'vegnerà_{prf}* [che l'vegnerà]
- ²ventùro**_{ams} (³futùro, ¹pròssimo) | →
- venturóne**_{sms} (nat) | canarì de montagna_{prf} [canarì de montagna] BS: amarutì [amarutí], canarì svizzer_{prf} [canarì xviser], fanèl de montagna_{prf} [fanèl de montàgnà], lògarì bastàrd_{prf} /-t/ [lògarì bastàrd]
- venturóso**_{ams} →(felice), →(fortunàto)
- ¹venušjàno**_{ams} (relativo al pianéta Vènere) | relativ a Vènere_{prf}* [relativ a Vènere], de Vènere_{lcge}* [de Vènere]
- ²venušjàno**_{sms} (ipotètico abitànte di Vènere) | abitànt/abitadùr/paisà de Vènere_{prf}* [abitànt/abitadùr/paùxa de Vènere]
- a**_{sfs} | abitànt/abitadura/paisana de Vènere_{prf}* [abitànt/abitadura/pajxana de Vènere]
- venustà**_{sfsi} →(bellézza), →(gràzja)
- venustaménte**_{avb} | con gràssia, belèssa armoniusa e elegansa* [con grasja, belèsa armonjuxa e elegansa]
- ¹venùsto**_{ams} (armonióso, elegànte) | →
- ²venùsto**_{ams} (bèllo, pièno di gràzja e leggiadria) | bèl [=], pié de gràssia, belèssa armoniusa e elegansa_{prf}* [pjé de grasja, belèsa armonjuxa e elegansa]
- venùta**_{sfs} (il venire di qualcùno, l'arrìvo di qualcùno) | (v)egnida^o [vegnida]
- ¹venùto**_{ams/vppms} | (v)egnìt [vegníd], gnìt [gníd]
- BS: (v)egnìt [vegníd], (v)ignìt [vìgníd]
- CE: (v)egnìt [vegníd], (v)ignìt [vìgníd]
- CO: vegniit [vegníd]
- **abbandonàto**_{lcvb} | (v)egnìt (→¹abbandonàto)* [vegníd (→¹abbandonàto)]
- **a càpo**_{lcvb} | (v)egnìt a capo^o* (ita) [vegnít a capo]
- **a conoscènza**_{lcvb} | (v)egnìt a conosscènza^o* (ita) [vegníd a conosscènza]
- **a gàlla**_{lcvb} | (v)egnìt a gala/sima^o* (ita) [vegníd a gala/sima], (v)egnìt sò* [vegníd só <> vegníssó]

BS: (v)egnìt/(v)ignìt a gala [vegnìd/vignìd a galà]
 - **ai fatti**_{lcvb} | (v)egnìt a i facc/fati° [vegnìd ai fatì/fati], (v)egnìt al fat(o)° [vegnìd al fat(o)]
 - **al bisògno/bisògno**_{lcvb} | (v)egnìt al bisògn°* (ita) [vegnìd al bixògn], riàt/riàt²^ giöst giöst_{prf}* [rivàd g'öst g'öst]
 - **al dùnque**_{lcvb} →(venùto alla concludsióne)
 - **al fàtto**_{lcvb} →(venùto ai fàtti)
 - **alla concludsióne**_{lcvb} | (v)egnìt a la concludsiù/moràl°* (ita) [vegnìd ala concludsiù/moràl], (v)egnìt al dunque/punto° (ita) [vegnìd/punto al dunque]
 - **1 alla lùce**_{lcvb} (venùto alla vita) | →
 - **2 alla lùce**_{lcvb} (èssere stàto scopèrto, manifestàto, èssere stàto rivelàto) | (v)egnìt a la dé [vegnìd ala dé]
 - **alla vita**_{lcvb} →(1 nàto)
 - **alle màni**_{lcvb} | (v)egnìt a i mà° [vegnìd ai mà']
 - **al móno**_{lcvb} →(venùto alla vita)
 - **al pùnto**_{lcvb} →(venùto alla concludsióne)
 - **a mançàre**_{lcvb} | (v)egnìt a mançà [vegnìd a mançà]
 - **a nòja**_{lcvb} →(2 rìnscresciùto)
 - **a paròle**_{lcvb} →(litigàto)
 - **a pàtti**_{lcvb} | (v)egnìt a (i) pati° [vegnìd a(i) pati]
 - **a sapère**_{lcvb} | (v)egnìt a sai [vegnìd a savì]
 - **a tiro**_{lcvb} | (v)egnìt a tir° [vegnìd a tir], (v)egnìt in bóca* [vegnìd in bóca]
 - **avànti**_{lcvb} | (v)egnìt àante/inante/inàcc/dét [vegnìd avante/inante/innàtì/dét]
 - **dai mónti**_{lcvb} | (v)egnìt de la montagna° [vegnìd dela montàgna]
 - **dalla gavétta**_{lcvb} | (v)iga facc la gaèta° [viga fadi la gavèta]
 - **dal móno della lùna**_{lcvb} | (v)egnìt del móno de la lùna° [vegnìd del móno dela lùna]
 - **dal nìente**_{lcvb} | èss stacc/istàcc nissù/nigü° [èss stadì nissù/nigü° < èsistàdì nissù/nigü°]
 - **dal nullà**_{lcvb} →(venùto dal nìente)
 - **déntro**_{lcvb} →(venùto avànti)
 - **dietro**_{lcvb} →(1 seguìto)
 - **dòpo/dòpo**_{lcvb} | (v)egnìt dòpo/pós/despò [vegnìd dòpo/pós/despò < vegnìddòpo < vegnìddespò]
 - **fuòri**_{lcvb} | (v)egnìt fò/fóra [vegnìd fò/fóra]
 - **giù**_{lcvb} | (v)egnìt zó [vegnìd xó < vegnìxxó]
 - **in ajùto**_{lcvb} | (v)egnìt in aiöt/aiüto* [vegnìd ajöt/ajüto]

- **in antipatia**_{lcvb} →(venùto in òdiò)
 - **in ménte**_{lcvb} →(7 affacciàto)
 - **in òdiò**_{lcvb} | (v)egnìt in òde [vegnìd in òde]
 - **in possèssò**_{lcvb} | (v)egnìt in possèss° [vegnìd in posès]
 - **1 méno**_{lcvb} (affìevolito, decadùto, passàto, sbašìto, scemàto, 1 švanìto, švenùto) | →
 - **2 méno**_{lcvb} (cessàto, mançàto) | (v)egnìt a mançà_{prf}* [vegnìd a mançà]
 - **3 méno**_{lcvb} (sotràtto) | →
 - **per le màni**_{lcvb} | (v)egnìt per i mà° [vegnìd per i mà'], capitàt tra i mà° [capitàt tra i mà'], capitàt in di mà° [capitàt indi mà']
 - **prima**_{lcvb} | (v)egnìt prima/pròma [vegnìd prima/pròma < vegnìpprima < vegnìppròma]
 - **prima**_{lcvb} | (v)egnìt sò [vegnìd sò < vegnìssò]
 - **via**_{lcvb} | (v)egnìt vià [vegnìd vja < vegnìvvjà]
 - **manço**_{lcvb} →(venùto méno)
²**venùto**_{sms} (chi è arrivàto/giùnto in un luògo) | ü/chèl/òm che l'è riàt/riàt²^_{prf}* [ü'/chèl che l'è rivàd]
 - **a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che l'è riada/riada²^_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che l'è rivada]
vepràjo_{sms} →(2 sterpàglia)
¹**vèpre**_{sms} (stèrpo/stèrpo) | →
²**vèpre**_{sms} (cespùglio spinóso) | →
véra/vèra_{sfs} (anèllo/féde nuziàle) | (v)éra [véra]
 BS: (v)éra [véra]
¹**veràce**_{agtv} (autèntico, véro) | →
²**veràce**_{agtv} (che dice il véro, che dice la verità, che è fònte di verità) | che l' dis ol (v)éra/(v)ira_{prf}* [che l' dix ol véra/vira], che l' dis la (v)erità_{prf}* [che l' dix la verità]
³**veràce**_{agtv} (che corrispónde al véro, che corrispónde alla verità) | che l' è (v)éra/(v)ira_{prf}* [che l' è véra/vira], che l' corrispónd al (v)éra/(v)ira_{prf}* [che l' corrispónd al (v)éra/(v)ira], che l' corrispónd a la (v)erità_{prf}* [che l' corrispónd ala verità]
⁴**veràce**_{agtv} (genuìno: di prodótto) | →
veracità_{sfsi} →(l'èssere veràce), →(l'èssere veritièro)
¹**veraménte**_{avb} (davvéro, 4 pròprio) | →, veramènt (ita) [=], veramét* [=]
²**veraménte**_{avb} (realménte) | →, veramènt (ita) [=], veramét* [=]
³**veraménte**_{avb} (sinceraménte) | a di la (santa) (v)erità* [a dí la (santa) verità], veramènt (ita) [=], veramét* [=]
 VS: belù [belù]

⁴**veraménte**_{intz} (davvéro?) | delbù? [delbù?], debù? [debù?]
verànda_{sfs} | (v)eranda [veranda]
verbàle_{agtv/sms} | verbàl [=]
 BS: verbàl [=]
verbalizzànte_{agtv/sttv} | (ü/chèl) che l' scriv/iscriv/compila ol verbàl_{prf}* [(ü'/chèl) che l' scriv/compila ol verbàl < (ü'/chèl) che l' iscriv ol verbàl], (ü/chèl) che l' mèt a verbàl_{prf}* [(ü'/chèl) che l' mèt a verbàl], (òna/chèla/persuna) che la scriv/compila ol verbàl_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che l' a scriv/compila ol verbàl], (òna/chèla/persuna) che la mèt a verbàl_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che l' a mèt a verbàl]
¹**verbalizzàre**_{vtv} (1 esprimere a paròle) | →
²**verbalizzàre**_{vtv} (mèttre a verbàle) | mèt/metì a verbàl_{prf}* [mèt/metì a verbàl]
³**verbalizzàre**_{vtv} (redìgere un verbàle) | scriv/scriù ü verbàl_{prf}* [scriv/scrivì ü' verbàl]
¹**verbalizzàto**_{ams/vppms} (1 esprèssò a paròle) | →
²**verbalizzàto**_{ams/vppms} (mèssò a verbàle) | metìt a verbàl* [metìd a verbàl]
³**verbalizzàto**_{ams/vppms} (redàtto un verbàle) | scricc/scriùt ü verbàl* [scritì/scrivìd ü' verbàl]
verbalizzatóre_{sms} | (ü/chèl/òm/impiegàt/vigile/capelù/et c.) che l' scriv/iscriv/compila i verbàl_{prf}* [(ü'/chèl/òm/impjegàd/vigile/capelù/et c.) che l' scriv/compila i verbàl < [(ü'/chèl/òm/impjegàd/vigile/capelù/et c.) che l' iscriv i verbàl]
 +-**trice**_{afs/sfs} | (òna/chèla/dòna/fómna/impiegada/vigilèssa/capeluna/etc.) che la scriv/compila i verbàl_{prf}* [(òna/chèla/dòna/impjegada/vigilèsa/capeluna/etc.) che l' a scriv/compila i verbàl]
verbalizzazióne_{sfs} (il verbalizzàre) | →
verbalménte_{avb} →(oralménte)
Verbàno_{sms} (geo) | Verbano° (ita) [=], Verbà* [=], Lagh Magiùr_{prf}* [Lag Magùr]
verbàscò_{sms} (nat) | tass barbàss_{prf} [tas barbàs]
verbèna_{sfs} (nat) | verbéna [=]
 BS: colombina [colombinà], èrba de san Gioàn_{prf} [èrbà de San Govàn]
 - **selvatica**_{lcst} (nat) | ↓
 BS: verbéna [verbénà]
verberàre_{vtv} →(bàttre), →(frustàre), →(percuòtere)

verberàto_{ams/vppms} → (battùto), → (frustàto), → (1^opercòsso)

verbi gratia_{lcav} (lat) /vèrbi gràzzja/ | ← /verbigràzza/ → (per esèmpio)

verbigràzza_{sfs} → (verbi gratia)

vèrbo_{sms} | vèrbo (ita) [=], vèrb* /-p/ [=]

- **attivo**_{lcst} | vèrbo atìv* /-f/ (ita) [vèrbo atìv]
- **ausiliàre**_{lcst} | vèrbo ausiliàr/ausilare/aösiliàr/aösiliare^o* (ita) [vèrbo aùxiljâr/aùxiljare/aöxiljâr/aöxiljare]
- **copulativo**_{lcst} | vèrbo copulativo^o /-f/ (ita) [=]
- **difettivo**_{lcst} | vèrbo difetìv* /-f/ (ita) [vèrbo difetìv]
- **imperfettivo**_{lcst} | vèrbo imperfetìv* /-f/ (ita) [vèrbo imperfetìv]
- **intransitivo**_{lcst} | vèrbo intransitìv* /-f/ (ita) [vèrbo intransitìv]
- **passivo**_{lcst} | vèrbo passìv* /-f/ (ita) [vèrbo pasìv]
- **perfettivo**_{lcst} | vèrbo perfetìv* /-f/ (ita) [vèrbo perfetìv]
- **pronominàle intransitivo**_{lcst} | vèrbo pronominàl intransitìv* /-f/ (ita) [vèrbo pronominàl intransitìv]
- **pronominàle transitivo**_{lcst} | vèrbo pronominàl transitìv* /-f/ (ita) [vèrbo pronominàl transitìv]
- **riflessivo**_{lcst} | vèrbo riflèssìv* /-f/ (ita) [vèrbo riflèssìv]
- **servile**_{lcst} | vèrbo servìl* /-f/ (ita) [vèrbo servìl]
- **transitivo**_{lcst} | vèrbo transitìv* /-f/ (ita) [vèrbo transitìv]

verbosamènte_{avb} | in manéra (→verbósa)* [in manéra (→verbósa)]

verbosità_{sfsi} → (l'èssere verbóso)

verbóso_{ams} → (1^oprolìsso), → (1^oridondànte)
BS: verbùs [verbùx]

verdàstro_{ams/sms} | (colùr/culùr) tendènt al vérd_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr) tendènt al vérd], (colùr/culùr) che l'tira al vérd_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr) che l'tira al vérd]

verdazzùrro_{ams/sms} | vérdè mare^o (ita) [=], (v)érd mar* [vérd mar], (colùr/culùr) vérd tendènt al blò del mar_{prf}* [(colùr/culùr) vérd tendènt al blò del mar], (colùr/culùr) vérd che l'tira al blò del mar_{prf}* [(colùr/culùr) vérd che l'tira al blò del mar], (colùr/culùr) tra 'l vérd e l'axòr_{prf}* [(colùr/culùr) tra 'l vérd e 'l axòr]

1vérdè_{agtv/smsi} (colóre) | (v)érd /-t/ [vérd]
BS: vérd /-t/ [=]

-rdiccio_{ams/sms} → (verdino)

-rdigno_{ams/sms} → (verdino)

-rdìno_{agtv/smsi} | (colùr/culùr) tendènt al vérd_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr) tendènt al vérd], (colùr/culùr) che l'tira al vérd_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr) che l'tira al vérd], vérd ciàr_{prf}* [vérd cjar], verdolì [verdolí], (v)erdesì [verdexì]
BS: verdizì [verdixì], verdunì [verdunì]

-rdògnolo/verdògnolo_{ams/sms} → (verdino)
BS: verdös [verdóx]

-rdolino_{ams/sms} → (verdino)

-rdóne_{ams/sms} → (verdebrùno)

- **àcido**_{lcag/lcst} | vérdè àcido^o (ita) [=]
- **botìglia**_{lcag/lcst} | (v)érd botéglià/botìglia/botìglia³^Λ [vérd botéglà/botìglì]
- **chjàro**_{lcag/lcst} → (verdino)
- **màre**_{lcag/lcst} → (verdemàre)
- **ràme**_{lcst} → (verderàme)
- **scùro**_{lcag/lcst} → (verdóne)

> **al vérdè**_{lcag/lcav} (sénza/sènza denàro, in bollétta) | al vérdè^o (ita) [=], sènza sólcc_{lcop}* [sènza sólđì], sènza gnach/gna ü ghèl/milèsem (in (→tàsca))* [sènza ònac/òna' ü' ghèl/milèsem ((→tàsca))], sènza gnach/gna ü (in (→tàsca))_{lcop}* [sènza ònac/òna' ü' (in (→tàsca))], in bolèta^o [=]

2vérdè_{agtv} (non matùro, acèrbo: di frùtta; copèrto di vegetazióne: di àrea/territòrio; destinàto a giardìno/pàrco: di àrea urbàna; non inquinànte, ecològico; dal colorìto livido per emozióne/ràbbja/etc.: di qualcùno/vólto) | (v)érd^o* /-t/ [vérd]

3vérdè_{sms} (àrea/zòna copèrta di vegetazióne; èrba, fòglie, piànte, vegetazióne) | (v)érd^o* /-t/ [vérd]

4vérdè_{sms} (lùce vérdè del semàforo) | (v)érd^o* /-t/ [vérd]

5vérdè_{sms} (pàrte vérdè di alcùni vegetàli) → (verdùme)

6vérdè_{sms} (chi appartìene/simpatìzza per il partìto dei vérdi) | (v)érd* /-t/ [vérd], (v)érda_{sfs}* /-t/ [vérdà]

7vérdè_{agtv} (fòrte, intènso) | →

8vérdè_{sms} (vigóre e freschèzza giovanile, rigòglio) | vigùr/viùr e freschèssa di zùen_{prf}* [vigùr/viùr e freschèssa di xuven], →

9vérdè_{sfs} (benzìna vérdè) | →

verdeazzùrro_{ams/sms} → (verdazzùrro)

verdebrùno_{ams/sms} | vérd (i)scùr_{prf}* [vérd scùr <> vérdiscùr], verdù [verdù]

verdeggiaménto_{sms} → (il verdeggiàre)

verdeggiànte_{agtv} (che è vérdè e rigoglióso) | che l'è (v)érd e mòrbe_{prf}* [che l'è vérd e mòrbe]

verdeggiàre_{vintr} | tirà al vérd_{prf} /-t/ [tirà al vérd], deentà/dientà/dientà²^Λ (v)érd_{prf}* /-t/ [deventà/diventà vérd],

someà/sòmeà/parì (v)érd_{prf}* /-t/ [someà/sòmeà/parì vérd], èss (v)érd_{prf}* /-t/ [ès vérd]

verdeggiàto_{vppms} | tiràt al vérd_{prf} /-t/ [tiràt al vérd], deentàt/dientàt/dientàt²^Λ (v)érd_{prf}* /-t/ [deventàt/diventàt vérd], someàt/sòmeàt/parìt (v)érd_{prf}* /-t/ [someàd/sòmeàd/parìd vérd], èss stacc/istacc (v)érd_{prf}* /-t/ [ès stadj vérd <> èsistàdj vérd]

verdeggiàllo_{ams/sms} | (colùr/culùr) vérd tendènt al zald_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr) vérd tendènt al xald], (colùr/culùr) vérd che l'tira al zald_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr) vérd che l'tira al xald]

verdegriò_{ams/sms} → (1^ogrigiòvérdè)

1verdemàre_{agtv/smsi} (verdazzùrro) | →
BS: verderàm [=]

2verderàme_{sms} (sos) (pàtina verdàstra che si fóрма col tèmpe sulla superfìcie/superfìcie di oggètti di ràme/ottóne) | verderàm [=]

3verderàme_{sms} (sos) (fitofàrmaco; prodòtto colorànte) | verderàm^o [=]

verdesca_{sfs} → (1^osquàlo)

1verdétto_{sms} (decisióne, giudìzio, respònsò; sentènza) | verdèt^o* (ita) [=]
BS: verdèt [=]

2verdétto_{ams/sms} (verdino) | →

1verdèzza_{sfs} (l'èssere vérdè) | →

2verdèzza_{sfs} (aspètto vérdè della vegetazióne) | aspèt (v)érd de la vegetassiù_{prf}* [aspèt vérd dela vegetasjù]

1verdjàno_{ams} (relatìvo a Verdi, alle sue òpere e al sùo stìle) | relatìv a Verdi_{prf}* [relatìv a Verdi], relatìv a i òpere/òvre de Verdi_{prf}* [relatìv ai òpere/òvre de Verdi], relatìv al stìl(e) de Verdi_{prf}* [relatìv al stìl(e) de Verdi], de Verdi_{lcge}* [=], di òpere/òvre de Verdi_{lcge}* [di òpere/òvre de Verdi]

2verdjàno_{ams/sms} (ammiratóre/imitatóre/studìoso di Verdi) | (ù) amiradùr/imitadùr/stòdiùs/stùdiùs de Verdi_{prf}* [(ù) amiradùr/imitadùr/stòdjùx/stùdjùx de Verdi]

†-a_{sfs/sfs} (ammiratóre/imitatóre/studìoso di Verdi) | (òna/persuna) amiradura/imitaduar/stòdiusa/stùdiusa de Verdi_{prf}* [(òna/persuna) amiradura/imitadura/stòdjuxa/stùdjuxa de Verdi]

verdicàre_{vintr} → (verdeggiàre)

verdicàto_{vppms} → (verdeggiàto)

verdicchjo_{sms} (nat) (ali) | verdicchio^o /-cc-/ (ita) [verdicchjo]

verdiccio_{ams/sms} → (verdino)

verdigno_{ams/sms} →(verdino)
verdino_{agtv/smsi} (colóre) | (colùr/culùr)
 tendènt al vérd_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr)
 tendènt al vérd], (colùr/culùr) che
 l'tira al vérd_{prf}* /-t/ [(colùr/culùr)
 che l'tira al vérd], vérd ciàr_{prf}* [vérd
 cjar], verdolì [verdolí], (v)erdesì
 [verdexí]
 BS: verdizì [verdixí], verdunì
 [verdunxí]
verdire_{vintr} →(verdeggiare)
verdito_{vppms} →(verdeggiato)
verdògnolo/verdògnolo_{ams/sms}
 →(verdino)
 BS: verdös [verdöx]
¹**verdolino**_{ams/sms} (verdino) | →
²**verdolino**_{ams/sms} (venturóne) | →
³**verdolino**_{ams/sms} (verzellino) | →
¹**verdóne**_{ams/sms} (verdebrùno) | →
²**verdóne**_{sms} (nat) (uccèllo) | amaròt
 [=], verdù [verdú]
 BS: (r)amaròt [=], verdù [verdú],
 lögheròt [=]
³**verdóne**_{sms} (verdésca) | →
⁴**verdóne**_{sms} (pomodòro vérdé) | →
⁵**verdóne**_{sms} (banconòta da un dòllaro)
 | (banconòten de) ü dòlaro_{prf}*
 [(banconòten de) ü' dòlaro]
verdugàle_{sms} →(guardinfànte)
verdùme_{sms} (pàrte vérdé di
 piànta/vegetàle) | virdòm [viridóm],
 (v)érd* /-t/ [vérd]
¹**verdùra**_{sfs} (nat) (ali) | (v)erdùra
 [verdúra]
 BS: ortàgi_{smp} (ita) [ortagi], verdùra
 [verdúrà]
²**verdùra**_{sfs} (³vérdé, vegetazióne) | →
verduràjo_{sms} →(fruttivéndolo)
 -a_{sfs} →
verdùzzo_{sms} (nat) (ali) | verdusso° /-ss-
 / (ita) [=]
verecondaménte_{avb} | in manéra
 (→¹verecónda)* [in manéra
 (→¹verecónda)]
verecóndja_{sfs} →(pudicizia)
¹**verecóndo**_{ams} (càsto, ¹pudico,
¹modèsto) | →
 BS: verecónd /-t/ [=]
²**verecóndo**_{ams} (impercettibile, liève) |
 →
³**verecóndo**_{ams} (¹discreto, tímido) | →
¹**vérga**_{sfs} (bacchètta/bastóne lùngo
 sottile e flessibile) | (v)èrga [vèrga],
 irga [virga]
 -**rgèlla**_{sfs} | bachèta° [=], (v)erghèta*
 [verghèta], (v)erghina* [verghina],
 irghèta* [virghèta], irghina*
 [virghina]
 -**rgóne**_{sms} | bachetù [bachelú],
 (v)ergù* [vergú], (v)erguna_{sfs}*
 [verguna], irgù* [virgú], irguna_{sfs}*
 [virguna]
²**vérga**_{sfs} (ramoscèllo) | →
³**vérga**_{sfs} (àsta, ²pèrtica) | →

⁴**vérga**_{sfs} (binàrio, rotàja) | →
⁵**vérga**_{sfs} (¹scéttro) | →
⁶**vérga**_{sfs} (pène) | →
¹**vergàre**_{vtr} (bàttère/¹percuòtere con
 una vèrga) | bat/picà con d'òna
 (v)èrga/irga_{prf}* [bat/picà condöna
 vèrga/virga]
 BS: bachetà [=]
²**vergàre**_{vtr} (¹rigàre) | →
³**vergàre**_{vtr} (scrìvere a màno) |
 scriv/scrì a mà_{prf}* [scriv/scriví a
 ma']
⁴**vergàre**_{vtr} (appioppàre, dàre) | →
vergàta_{sfs} | (v)ergada [vergada],
 svergada [xvergada], svirgada
 [xvirgada]
¹**vergàto**_{vppms} (battùto/¹percòsso con
 una vèrga) | batit/picàt con d'òna
 (v)èrga/irga_{prf}* [batid/picàd condöna
 vèrga/virga]
 BS: bachetàt [bachelàt]
²**vergàto**_{vppms} (¹rigàto) | →
³**vergàto**_{vppms} (scritto a màno) |
 scricc/scrìt a mà_{prf}* [scriti/scrivid a
 ma']
⁴**vergàto**_{vppms} (appioppàto, dàto) | →
⁵**vergàto**_{ams} (a righe, astrisce) | →
¹**vergàtura**_{sfs} (il vergàre) | →
²**vergàtura**_{sfs} (rigàtura) | →
vergèlla_{sfs} (piccola vèrga) | bachèta°
 [=], (v)erghèta* [verghèta],
 (v)erghina* [verghina], irghèta*
 [virghèta], irghina* [virghina]
¹**vergère**_{vintr} (convèrgere) | →
²**vergère**_{vintr} (⁴vòlgere, tèndere vèrso
 qualcòsa) | →, tènd/tendí vèrs
 (v)ergót(a)* [tènd/tendí vèrs
 vergóta]
¹**verghèggiare**_{vtr} (bàttère/¹percuòtere
 con una vèrga) | bàt/picà con d'òna
 èrga/irga_{prf}* [bat/picà condöna
 vèrga/virga]
²**verghèggiare**_{vtr} (scamatàre la làna) |
 →
¹**verghèggiato**_{ams/vppms}
 (battùto/¹percòsso con una vèrga) |
 batit/picàt con d'òna èrga/irga_{prf}*
 [batid/picàd condöna vèrga/virga]
²**verghèggiato**_{ams/vppms} (scamatàto la
 làna) | →
verghjàno_{ams} | relativ a Verga_{prf}*
 [relativ a Verga], relativ a i
 òpere/òvre de Verga_{prf}* [relativ ai
 òpere/òvre de Verga], relativ al
 stil(e) de Verga_{prf}* [relativ al stil(e)
 de Verga], de Verga_{icge}* [=], di
 òpere/òvre de Verga_{icge}* [di
 òpere/òvre de Verga]
verginàle_{agtv} | verginàl* [=]
 BS: verginàl [=]
verginalménte_{avb} | con candùr
 verginàl* [con candùr verginàl]
¹**Vérgine**_{sfsi} (zodiaco) | Vèrgen [=]

²**vérgine**_{agtv/sfs} (che non ha mài avùto
 rappòrti sessuàli completi,
 specialménte détto di dònna; che è
 rimàsto allo stàto naturàle; dònna
 che non ha mài avùto rappòrti
 sessuàli completi) | vèrgen [=]
 BS: vérgine [=]
³**vérgine**_{agtv} (non ancóra sfruttàto, in
 cùi nessùno si è cimentàto: di
 àmbito/settòre/etc.; moralménte
 incontaminàto) | vèrgen°* [=]
⁴**vérgine**_{agtv} (alìeno, immùne) | →
⁵**vérgine**_{sfs} (dònna giòvane, fanciùlla) |
 vèrgen°* [=]
verginèlla_{sfs} (santarellina, santerellina)
 | (v)erginèlla°* (ita) [verginèla]
verginèo_{ams} →(virginèo)
verginità_{sfsi} | verginità (ita) [=]
vergògna/vergògna_{sfs} | (v)ergògna
 [vergògna], (v)ergògna [vergògna],
 grissadùra [grisadùra]
 BS: argògna [vargògnà], ergògna
 [vergògnà]
vergognàre_{vtr} | (v)ergognà [vergognà]
vergognàrsi_{vi} | (v)ergognàs*
 [vergognàs], deentà/dientà/dientà^{2A}
 röss_{prf} [deventà/diventà rós],
 (v)ègn/(v)egnì röss_{prf}
 [vègn/vèjn/vèjnì rós]
 BS: vergognàs [vergoagnàs]
vergognàto_{vppms} | (v)ergognàt
 [vergoagnàd],
 deentàt/dientàt/dientàt^{2A} röss_{prf}
 [deventàt/diventàt rós], (v)egnìt
 röss_{prf} [vegnìd rós]
 BS: vergognàt [vergoagnàd]
¹**vergognosaménte**_{avb} (in mòdo
 vergognóso) | in manéra ergognusa*
 [in manéra vergoagnuxa]
²**vergognosaménte**_{avb} (sfacciataménte)
 | →
vergognóso_{ams} | ergognùs
 [vergoagnùx], ergugnùs° [verguagnùx]
 BS: ergognùs [vergoagnùx]
vérgola_{sfs} (filo si sèta ritòrto usàto per
 fàre occhièlli) | tortilia [tortilja]
vergòne_{sms} (gròssa vèrga) | bachetù
 [bachelú], (v)ergù* [vergú],
 (v)erguna_{sfs}* [verguna], irgù*
 [virgú], irguna_{sfs}* [virguna]
veridicaménte_{avb} | in manéra
 (→veridica)* [in manéra
 (→veridica)]
veridicità_{sfsi} →(l'èssere veridico)
¹**veridico**_{ams} (²veràce) | →
 BS: veridic [veridic]
²**veridico**_{ams} (³veràce) | →
³**veridico**_{ams} (attendibile) | →
verifica_{sfs} | verificassiù [verificasjú],
 verifica° (ita) [verifica]
 BS: verifica [verificà]
 - **di stabilità**_{icst} | verifca de
 stabilità°* (ita) [=], verificassiù de

stabilità* (ita) [verificasjú de stabilità]

verificabile_{agtv} | verificàbel*
[verificàbel], che s'pòl verificà_{prf}*
[che s'pòl verificà], che l'pòl (v)èss
verificà_{prf}* [che'l pòl èss verificàd <
che'l pòlvès verificàd]

verificabilità_{sfsi} →(l'èssere
verificabile)

verificare_{tr} (2)accertàre | verificà°
(ita) [=], controlà [=], riscontrà [=],
indà/andà a fònd de (v)ergót(a)_{prf}*
[indà/andà a fònd de vergót(a)]
BS: verificà [=]

1verificàrsi_{vpi} (avveràrsi, dimostràrsi) |
verificàs [=]
BS: verificàs [=]

2verificàrsi_{vpi} (accadère, 1avvenire,
capitàre, succèdere) | →

1verificàto_{ams/vppms} (2)accertàto
verificàto° (ita) [verificàd], controlàt
[controlàd], riscontràt [riscontràd],
indàcc/andàcc a fònd de
(v)ergót(a)_{prf}* [indàdì/andàdì a fònd
de vergót(a)]
BS: verificàt [verificàd]

2verificàto_{ams/vppms} (avveràto,
dimostràto) | verificàt [verificàd]

3verificàto_{ams/vppms} (1)accadùto,
1avvenùto, capitàto,
1succedùto/succèsso) | →

1verificatóre_{ams/ams} (che/chi verifìca) |
verificadùr [verificadúr]

-trice_{afs/sfs} | verificadura* [=]

2verificatóre_{ams/ams} (per àltre
accezióni) | verificadùr*
[verificadúr]

-trice_{afs/sfs} | verificadura* [=]

verificazióne_{sfs} →(il verificàre/si)

verisimigliànte_{agtv}
→(verosimigliànte)

verisimigliànza_{sfs} →(verosimigliànza)

verisimile_{agtv/sms} →(verosimile)

verisimilménte_{avb} →(verosimilménte)

verismo_{sms} | verismo° (ita) [verixmo],
verésem* [veréxem]

+verissimo_{ams} | gran (v)éra/(v)ira_{prf}*
[gran' véra/vira], (v)éra verènt*
[véra verènt], (v)ira verènt* [vira
verènt], (stra) de là de
(v)éra/(v)ira_{prf}* [(stra)delà de
véra/vira], infina mai
(v)éra/(v)ira_{prf}* [infina maj
véra/vira], straéra* [stravéra],
straira* [stravira], verésem*
[verésem], verissem* [verisem]
> **davvéro/pròprijo véro**_{icag} |
delbù/debù/pròpe (v)éra/(v)ira_{prf}*
[delbù/debù/pròpe véra/vira],
(v)éra/(v)ira afàcc* [véra/vira afàtì]

verista_{agtv/sttv} | verista° (ita) [=],
verésta* [=]

veristicaménte_{avb} | in manéra
veristica* [=], con verismo* [con
verixmo]

veristico_{ams} | verístico° (ita) [verístico],
veréstech* [verésteg], del
verismo_{icge}* [del verixmo], di
veristi_{icge}* [del verixmo]

verità_{sfsi} | (v)erità [verità], (v)ertà
[vertà]
BS: (v)erità [verità]

- rivelàta_{icst} | (v)erità rivelada° (ita)
[verità rivelada]
> **in verità**_{icav} →(1)invéro)
> **per la verità**_{icav} →(in verità)

1veritèraménte_{avb} (sinceraménte) | →

2veritèraménte_{avb} (in mòdo veritèro)
| in manéra (→veritèra)* [in manéra
(→veritèra)]

1veritèro_{ams} (che è
1confórme/corrispondènte alla
verità) | che l'è
confurma/corrispondènt a la
(v)erità_{prf}* [che'l è
confurma/corrispondènt ala verità]

2veritèro_{ams} (2)veràce) | →

3veritèro_{ams} (3)veràce) | →

1vèrme_{sms} (nat) | (v)èrem [vèrem],
lömbris [lömbrìx], cagnù [caǵnú]
BS: (v)èrem [vèrem], cagnù
[caǵnú], cagnunsi [caǵnunsí], bèc
[=]

-rmicèllo_{sms} | cagnunsi [caǵnunsí],
ermasöl [vermaxól], ermasöli
[vermaxölí]
BS: cagnù [caǵnú]

-rmiciàttolo_{sms} →(vermicèllo)

- solitàrjo_{icst} →(tènja)

2vèrme_{sms} (persóna abiètta, vile e
spregévole) | vèrme° (ita) [=],
(v)èrem* [vèrem]

3vèrme_{sms} (passióne/sentiméto che
consüma/róde) | passü/sentimét che
l'ta/te consöma l'anem_{prf}*
[pasjú/sentimét che'l ta/te consöma
'l anem], passü/sentimét che l'ta/te
fa stà mal_{prf}* [pasjú/sentimét che'l
ta/te fa stà mal]

vermeil_{smsi} (fra) /vèrmei/ | ←, /vèrmei/
vermèna_{sfs} →(vimine)

vermentino_{sms} (nat) (ali) |
vermentino° (ita) [=], vermentì*
[vermentí]

vermicàjo_{sms} →(verminàjo)

1vermicèllo_{sms} (piccolo vèrme) |
cagnunsi [caǵnunsí], ermasöl
[vermaxól], ermasöli [vermaxölí]
BS: cagnù [caǵnú]

2vermicèllo_{sms} (ali) (pàsta) | fideli*
[fidelí], vermicèllo° /-ll-/ (ita) [=]
> **vermicèlli**_{smp} (ali) (pàsta) | fideli
[fidelí], vermicèlli° /-ll-/ (ita) [=]
BS: vermicèi (ita) [vermicèi]

vermicciàttolo_{sms} →(1vermicèllo)

vermicida_{agtv/sms} | vermicida° (ita) [=]

1vermicolàre_{agtv} (che ha fóрма di un
vèrme) | a furma de èrem_{lcco}* [a
furma de vèrem], che l'gh'à la
furma d'ü èrem_{lcco}* [che'l g'à la
furma d'ü' vèrem], facc a èrem_{lcco}*
[fadj a vèrem]

2vermicolàre_{agtv} (che ha aspèto simile
a un vèrme) | che l'gh'à ün aspèt
simel al vèrem_{lcco}* [che'l g'à ün
aspèt simel al vèrem], che l'è cóme
ü èrem_{lcco}* [che'l è cóme ü' vèrem],
che l'è compàgn/compàin d'ün
èrem_{lcco}* [che'l è compàgn/compàin
d'ün vèrem]

vermifórme_{ams} →(1vermicolàre)

vermifugo_{ams/sms} →(vermicida)

vermiglio_{ams/sms} | vermèi [vermèi]
BS: vermilio [vermiljo]

vermiglionè_{sms} (sos) | vermigliù
[vermigljù]
BS: vermiliù [vermiljú]

1verminàjo_{sms} (lùdgo pièno di vèrmi) |
löch/pòst pié de èrem_{prf}* [lóg/pòst
pjé de vèrem]

2verminàjo_{sms} (persóne spregévole) |
persune (→1spregévole)_{prf}* [persune
(→1spregévole)], zét
(→1spregévole)_{prf}* [xét
(→1spregévole)], lasarù [laxarù]

3verminàjo_{sms} (2bordèllo) | →

verminazióne_{sfs} →(verminòsi)

verminòsi_{sfsi} | ↓
BS: mal del vérem [=]

1verminóso_{ams} (abominévole,
6corròtto) | →

2verminóso_{ams} (infestàto da làrve di
vèrmi) →(1bacàto)

3verminóso_{ams} (pièno di vèrmi) | pié
de èrem/cagnù_{prf}* [pjé de
vèrem/caǵnú]

4verminóso_{ams} (causàto da vèrmi) |
caösàt/caüsàt/provocàt de
èrem/cagnù_{prf}*
[caösàd/caüsàd/provocàd de
vèrem/caǵnú]

vermocàne_{intz} (accidènti) | →

vermouth_{smsi} (eso) /vèrmut/ (ali) | ←,
vèrmut* [=]
BS: vèrmüt [=]

vèrmut_{smsi} →(vermouth)

vèrmutte_{sms} →(vermouth)

vermuttino_{sms} | bicerì de vermouth_{prf}*
[bicerì de vermouth]

vernàccia_{sfs} (nat) (ali) | (v)ernassa
[vernasa]
BS: (v)ernàssa [vernasà]

1vernacolàre_{agtv} (relativo al
vernàcolo) | del dialèt (locàl)_{icge}*
[del djalèt (locàl)]

2vernacolàre_{agtv} (che è in vernàcolo) |
che l'è in dialèt (locàl)_{prf}* [che'l è in
djalèt (locàl)]

1vernàcolo_{sms} (linguàggio populàre
pròprijo di

luògo/comùne/provincia/regiòne | dialèt (locàl)_{prf}* [djalèt (locàl)]
BS: vernàcol [=]

²**vernàcolo**_{ams} (¹nativu) | →

³**vernàcolo**_{ams} (del luògo in cùì si vùve) | del lòch/pòst indòe che s'vìv_{prf}* /-f/ [del lòg/pòst indòe che s'vìv]

⁴**vernàcolo**_{ams} (vernacolare) | →

¹**vernàle**_{agt} (che fìorisce in primavèra: di piànta) | che l'fiurés in primaéra_{prf}* [che l'fjurés in primavéra]

²**vernàle**_{agt} (che si tròva sólo in primavèra: di fùngo) | che l'sa/se tróa (a)dóma/nóma in primaéra_{prf}* [che l'sa/se tróa (a)dóma/nóma in primavéra]

³**vernàle**_{agt} (invernale) | →

vernarécio_{ams} →(invernale), →(invernèngo/invernèngo)

vernariccio_{ams} →(vernarécio)

vernèngo/vernèngo_{ams} →(invernèngo/invernèngo)

vernerécio_{ams} →(vernarécio)

¹**vernice**_{sfs} (sos) | (v)ernìs [vernìx]
BS: vernìs [vernìx]
- **metallizzàta**_{lcst} (sos) | (v)ernìs metalisada^o* (ita) [vernìx metalixada]

²**vernice**_{sfs} (pellàme lùcido e brillànte; sottìle rivestimènto superficiàle, pàtina; trùcco pesànte) | (v)ernìs^o* [vernìx]

³**vernice**_{sfs} (apparenza esterióre) | →

¹**vernicheria**_{sfs} (fàbbrika) | laboratòre/fàbrica/indùstria/stabilim ènt di (v)ernìs_{prf}* [laboratòre/fàbrica/indùstria/stabilim ènt di vernìx], verniseréa* [vernixeréa]

²**vernicheria**_{sfs} (repàrto) | verniseréa* [vernixeréa], ripàrt indòe sa/se fà i (v)ernìs_{prf}* [ripàrt indòe sa/se fà i vernìx]

verniciàre_{vt} (inverniciàre) | invernìsà [invernixà]
BS: vernizà [vernixà]

verniciàrsi_{vt} →(imbellettàrsi), →(²truccàrsi)

verniciàta_{sfs} | invernìsada^o* [invernixada]

¹**verniciàto**_{ams/vppms} (copèrto con uno stràto di vernice) | invernìsàt [invernixàd]
BS: vernizàt [vernixàd]

²**verniciàto**_{ams/vppms} | (imbellettàto, ¹truccàto) | →

¹**verniciatòre**_{sms} (chi è addétto a operaziòni di verniciatùra; màcchina) | (in)vernìsàdùr [(in)vernixadùr]
BS: vernizadùr [vernixadùr]

-**trice**_{sfs} | (in)vernìsadura* [(in)vernixadura]
BS: vernizadùra [vernixadurà]

²**verniciatòre**_{sms} (tec) (apparcèchjo/màcchina/strumènto) | (in)vernìsàdùr [(in)vernixadùr], dispositìv/màcchina/(i)strömènt per invernìsà_{prf}* [dispositìv/màcchina/(i)strömènt per invernixà]

¹**verniciatùra**_{sfs} (il verniciàre) | (in)vernìsàdùra^o* (ita) [(in)vernixadùra]
BS: vernizadùra [vernixadurà]

²**verniciatùra**_{sfs} (³vernice) | →

vernino_{ams} (invernale) | →

vernissage_{sms} (fra) /vefnisàž/ | ← /vernisàž/

¹**verno**_{sms} (inverno) | →

²**verno**_{sms} (frèddo, gèlo) | →

véro_{ams/sms} | (v)ira [vira], (v)éra [véra], reàl [=], véro^o (ita) [=]
BS: vér [=]
CE: véro [=]
CO: véer [vèr]

Veróna_{npef} (geo) (esi) | Veruna [=]

veronal_{sms} (eso) /veronàl/ (sos) | ←

veróna_{sms} (balcóna, terrazzìno) | →

¹**veronése/veronése**_{ams/sms} (abitànte/caràttere/nativu) | verunés_{ams/sms}^o* [verunéx], verunésa_{afs/sfs}^o* [verunéxa]

²**veronése/veronése**_{agt/v/sms} (lìngua/dialètto; cibo/territòrio/usànta/etc.) | verunés^o* [verunéx]

¹**verònica/verònica**_{sfs} (fìnta: nel càlcio; volée àlta: nel tennis) | verònica^o* (ita) [=]

²**verònica**_{sfs} (nat) | ↓
BS: verònica pessèna_{prf} [verònica pesenà]

³**verònica**_{sfs} (tèla di lino con cùì la Verònica asciugò il vólto di Gesù Crìsto durànte la salita al Calvàrio) | verònica^o (ita) [=]

verosimigliànte_{agt} →(verosimile)

verosimigliànza_{sfs} (l'èssere verosimile) | →

¹**verosimile**_{agt} (che ha l'aspètto del véro, che può èssere véro) | che l'gh'è l'aspèt del (v)éra/(v)ira_{lcco}* [che l'g'è l'aspèt del véra/vira], che l'pòl èss (v)éra/(v)ira_{lcco}* [che l'pòl èss véra/vira] <> che l'pòlvès véra/vira, che l'sòmèa/somèa/par (v)ira/(v)éra/reàl_{prf}* [che l'sòmèa/somèa/par vira/véra/reàl]
BS: verosimil [verosimil]

²**verosimile**_{sms} (verosimigliànza) | →

verosimilmènte_{avb} | in manéra (→¹verosimile)* [in manéra (→¹verosimile)], con granda probabilità* [=]

verricèllo_{sms} →(àrgano), →(verricèllo del pózzo)
- **del pózzo**_{lcst} (tec) | tornèl del pòss tornèl de pòs], cornèl [=]
BP: gürlèt [=]

verro_{sms} (nat) (majàle non castràto) | vèr [=]
BS: vèr [=]

verruca_{sfs} (escrescènza carnòsa della pèlle) | pòr_{sms} [=]
BS: öcc de puli_{prf} [öğ de puli], veröca [verócà], pòr_{sms} [=]

verrucària_{sfs} (nat) | èrba di pòr_{prf} [=]

¹**verrucòso**_{ams} (che ha caràtteri delle verrùche) | che l'gh'è l'caràter di pòr_{prf}* [che l'g'è l'caràter di pòr]

²**verrucòso**_{ams} (cospàrso di verrùche) | quarciàt de pòr_{prf}* [cyarçad de pòr], pié de pòr_{prf}* [pjé de pòr]

³**verrucòso**_{ams} (che presènta verrùche) | che l'presènta di pòr_{prf}* [che l'prexènta di pòr]

versàccio_{sms} (smòrfia di disgùsto/disprezzo/schérno accompagnàta da grìda/vóci sguaiàte) | smòrfia/sguersègn de desgòst/disgòst/(de)sprèsse/(→schérno) facià con di bröcc vèrs_{prf}* [xmòrfja/xgyersègn/xgyersèjn de dexgòst/dixgòst/(de)sprèse/(→schérno) fadja con di brötj vèrs]
BS: versatù [versatù]

versàjòlo_{sms} →(poetàstro)
-**a**_{sfs} →

¹**versaménto**_{sms} (di danàro/denàro) | versamènt [=], versamét* [=], depòset [depòxet]
BS: versamènt [=]

²**versaménto**_{sms} (di líquidi da un contenitóre) | versamènt [=], versamét* [=], spandimét* [=], (re)flöss [(re)flòs]

³**versaménto**_{sms} (di líquidi nel còrpo) | versamènt [=], versamét* [=], (re)flöss [(re)flòs]

¹**versànte**_{sms} (geogràfico; pendice, pendio di un mόνte) | versànt [=]
BS: versànt [=]
> **sul versànte di**_{lcp} →(per quànto concèrne), →(rispetto a)

²**versànte**_{stt} (che/chì effèttua un versaménto) | ü/chèl che l'fà 'l versamènt/depòset_{prf}* [ü'/chèl che l'fà 'l versamènt/depòxet], öna/chèla/persuna che la fà 'l versamènt/depòset_{prf}* [öna/chèla/persuna che la fà 'l versamènt/depòxet]

¹**versàre**_{vt} (deposìtare danàro/denàro) | versà [=], deposità [deposità], mèt/metì zó^o [mèt/metí xó <> mèxxó]

²**versàre**_{vt} (²infòndere) | versà [=], fà fò/föra^o [fà fò/föra]

vèrs òlti], (òna/chèla/persuna) che la scriv (zó) di poesée in vèrs sciòlti_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'la scriv (xó) di poexée in vèrs òlti < (òna/chèla/persuna) che 'la scrixxó di poexée in vèrs òlti]

¹vèrso_{ams} (voltàto) | →

²vèrso_{prep} (in direzióne di, alla vòlta di; pòco prima/dòpo/dòpo, all'incirca; nei confrónti di, nei riguardi di; rispètto a, in relazióne a) | invèrs [=], (v)èrs [vèrs]
BS: envèrs [=], de la banda [delà bandà], encóntra a [eñcóntrá a]

³vèrso_{sms} (grído, ùrlo) | (v)èrs [vèrs], vèers [vèers]
BS: vèrs [=], críd /-t/ [=]

⁴vèrso_{sms} (direzióne di percorrenza di qualcòsa/rètta/stràda/etc., orientaménto, sènsò; rètto di fòglio/pàgina; rètto/rovèscio di françobóllo/medàglia/monéta; unità fundamentàle di una composizióne poetica; poesìa) | vèrs [=]
-rsétto_{sms} | versèt* [=]
-rsícolo_{sms} →(versétto)
-libero_{lcst} | vèrs liber* [vèrs liber]
-sciòlto_{lcst} | vèrs sciòlto^{o*} (ita) [vèrs òlto]
> a vèrso_{lcav} →(¹ammòdo)
> in vèrsi_{lcag/lcav} | in vèrs [=]
> non c'è vèrso_{lcav} | no gh'è redènsio/(v)èrs [no gh'è redènsjo/vèrs]
BS: no gh'è redènsio [no gh'è redènsjo]
> per un (cèrto) vèrso_{lcav} →(da un cèrto pùnto di vùsta), →(in un cèrto sènsò)
> per un vèrso o nell'àltro_{lcav} | o de rif o de raf [=], o de sgrif o de sgraf [o de xgrif o de xgraf]

⁵vèrso_{sms} (accènto, cadènza, inflessióne) | →

⁶vèrso_{sms} (atteggiaménto/gèsto caratterístico) | manéra de fà particulàr_{prf}* [=], at/gèst particulàr_{prf}* [=]

⁷vèrso_{prep} (in paragóne a; in confrónto a) | →

versóre_{sms} | versùr^{o*} (ita) [versúr]
versus_{prep} (lat) /vèrsus/ | ← /vèrsuʃ/
vèrtebra_{sfs} | còsta [=], vèrtebra^o (ita) [=]
BS: vèrtebra [vèrtebrá]

vertebràle_{agtv} | vertebràl^{o*} (ita) [=], di còsta/vèrtebre_{lcge}* [=]

vertebràto_{ams/sms} | vertebràt* (ita) [vertebràd]
BS: vertebràt (ita) [vertebràd]

vertènte_{agtv} | mia amò decis/giòdicàt/giùdicàt_{prf}* [mià amò decíx/gòdicàd/giùdicàd]

vertènte_{agtv} (non ançóra decisà/giudicàta: di controvèrsia) | mia (gn)amò decisà/decidida/giòdicada/giùdicada_{cop}* [mià (gn)amò decíxa/decidida/gòdicada/giùdicada]

vertènza_{sfs} (controvèrsia) | →, lite pendènt_{prf}* [=]
BS: vertènza [vertènsà]

vertenziale_{agtv} | relativ a òna (→vertènza)_{prf}* [relativ a òna (→vertènza)], d'òna (→vertènza)_{lcge}* [d'òna (→vertènza)]

¹vertenzialità_{sfsi} (complessò di più vertènze) | complèss de piö (→vertènze)_{prf}* [complèss de pjö (→vertènze)]

²vertenzialità_{sfsi} (esistènza di una vertènza) | esistènza de òna (→vertènza)_{prf}* [existènza de òna (→vertènza)]

¹vertèrte_{vintr} (èssere in còrso, èssere pendènte) | èss in còrs_{prf}* [ès in còrs], èss corènt(e)_{prf}* [ès corènt(e)], èss pendènt_{prf}* [ès pendènt]

²vertèrte_{vintr} (avèrte per argoménto, 'rìguardàre) | (v)ìga per argomènt_{prf}* [vìga per argomènt], èss sò_{prf}* [ès sò], →

¹verticàle_{agtv} (geometricamènte ortogonàle/perpendicolàre/normàle) | (v)erticàl [verticàl]
BS: verticàl [=]

²verticàle_{agtv} (che si svilùppa secóndo un critèrjo geràrchico dal bàsso vèrso l'àlto o vicevèrsa) | (v)erticàl [verticàl]

³verticàle_{agtv} (che pàssa per il vèrtice) | che l'pàssa per ol (→⁶vèrtice)_{prf}* [che 'l pàsa per ol (→⁶vèrtice)]

⁴verticàle_{sfs} (direzióne/disposizióne/línea/rètta verticàle; esèrcizjo gínnico) | (v)erticàl [verticàl]

⁵verticàle_{sfs} (per àltre accezióni) | (v)erticàl* [verticàl]

verticàlità_{sfsi} (l'èssere verticàle) | →

¹verticàlizàrè_{vtr} (conferìre verticalità a una struttùra; svilùppàre un'azióne in profondità: nel càlcio) | verticalisà^{o*} (ita) [verticalixà]

²verticàlizàrè_{vtr} (generalizzàre, esasperàre) | →

¹verticàlizàto_{ams/vppms} (conferìto verticalità a una struttùra; svilùppàto un'azióne in profondità: nel càlcio) | verticalisàt^{o*} (ita) [verticalixàd]

²verticàlizàto_{ams/vppms} (generalizzàto, esasperàto) | →

verticàlizazióne_{sfs} | verticalisassiù^{o*} (ita) [verticalixasjú]

verticàlmènte_{avb} | in manéra/diressiù/posissiù (v)erticàl*

[in manéra/diresjú/poxisjú verticàl], segónd òna línea/línia (v)erticàl* [segónd òna línea/línia verticàl]

¹vèrtice_{sms} (¹sommità) | →
BS: vèrtice [=]

²vèrtice_{sms} (²sommità) | →

³vèrtice_{sms} (³sommità) | →

⁴vèrtice_{sms} (⁴incòntro, riunióne, conferènza, meeting, summit) | →

⁵vèrtice_{sms} (dirigènza) | →

⁶vèrtice_{sms} (pùnto d'incòntro, àngolo) | pònt/punt d'incòntro_{prf}* [pònt/punt d'incòntro], àngol [anjol]

verticístico_{ams} (che si effèttua al vèrtice) | che l'sa/se fà/còmpèss/esègue/efètùia al (→vèrtice)_{prf}* [che 'l sa/se fa/còmpèss/exégye/efètùia al (→vèrtice)]

¹vertigine_{sfs} (capogìro) | →

²vertigine_{sfs} (allucinòsi spaziàle) →(vertigini)
> vertigini_{sfp} | vertigini_{sfp}^{o*} (ita) [vertigini]

³vertigine_{sfs} (esaltazióne, sbalordiménto) | →

vertiginosamènte_{avb} | in manéra (→vertiginósa)* [in manéra (→vertiginósa)]

¹vertiginósa_{ams} (caratterizzàto da vertigini) | caraterisàt da (→vertigini)_{prf}* [caraterixàd da (→vertigini)]
BS: vertiginùs [vertiginúx]

²vertiginósa_{ams} (che dà le vertigini) | che l'dà i (→vertigini)_{prf}* [che 'l dà i (→vertigini)]

³vertiginósa_{ams} (esageràto, incredìbile, sbalordìtivo) | →

⁴vertiginósa_{ams} (frenètico, mólto veloce) | →

¹verùno_{aind/pims} (alcùno, nessùno) | →

²verùno_{aind/pims} (quàlche, qualcùno) | →

verve_{sfsi} (fra) /vèrv/ | ← /vèrv/

¹vèrza_{sfs} (nat) | (v)èrs_{sms} [vérx], gabüs de èrs_{prf} [gabúx de vérs]
BS: vérs [=]

²vèrza_{sfs} (svèrza/svèrza) | →

verzellino_{sms} (nat) | sverzeri [xverxerí]
BS: verdarì [verdarí], berdizi [verdixí], verzeli [verxelí]

verziçare_{vintr} →(verdeggiàre)

verziçato_{ams/vppms} →(verdeggiàto)

verzière_{sms} →(fruttéto), →(giardìno), →(òrto)

verzùra_{sfs} →(èrba), →(piànte), →(vegetazióne)

vesànja_{sfs} →(demènza), →(¹pazzia), →(malatìa mentàle)

¹vèscia_{sfs} (¹chiacchiera, pettegolèzzo/pettegolèzzo) | →

²vèscia_{sfs} (lòffa) | →

³**vescia**_{sfs} (nat) (ali) (maggióre; fùngo commestibile) | lòfe_{sms} [=], lüa [lúva]

BS: lofuna [lofunà]

TV: scurèsa de lüf [scurèxa de lüv]

vescica_{sfs} (pàrte anatòmica di còrpo; rigonfiáménto) | (v)issiga [visiga], vessiga [vesiga], (v)esiga [vexiga], sfèrta [=], sfiaca [sfjaca], sgiufa/s-giufa^{1^} [xgjufa], sgiunfèrta/s-giunfèrta^{1^} [xgjunfèrta]

BS: issiga [visigà], bòtola [bòtolà]

-**chéttta**_{sfs} | sfiachina [sfjachina]

-**cóne**_{sms} | granda/gròssa

(→vescica)_{prf}* [granda/gròsa

(→vescica)], sfiacuna* [sfjacuna]

- **urinària**_{lctst} | vescica urinària^o (ita)

[vešica urinarja], (→vescica)

urinària^o* (ita) [(→vescica)

urinarja]

- **nata tòrja**_{lctst} | vescica natatòria^o (ita)

[vešica natatòrja], (→vescica)

natatòria^o* (ita) [(→vescica)

natatòrja]

vescicàle_{agtv} | de la vescica

urinària_{lctst}* [dela vešica urinarja],

de la (→vescica) urinària_{lctst}* [dela

(→vescica) urinarja]

¹**vescicànte**_{agtv/sms} (dotàto di azióne

revulsiva: di fármaco) | vissicànt

[visicànt], vissigànt [visigànt]

BS: vessigànt [vesigànt], vissigànt

[visigànt]

²**vescicànte**_{sttv} (persóna molèsta e

noiósa) | flagèl* [=], ü moèst e

nuiùs_{prf}* [ú' moèst e nujúx],

öna/persuna moèsta e nuiusa_{prf}*

[öna/persuna moèsta e nujuxa], ü

moèst, noiùs/nuiùs che l'dà

fastóde/fastide_{prf}* [ú' moèst,

nojúx/nujúx che'l da

fastóde/fastide], öna/persuna

moèsta, noiusa/nuiusa che la dà

fastóde/fastide_{prf}* [öna/persuna

moèsta, nojuxa/nujuxa che'la da

fastóde/fastide]

BS: vessigànt [vesigànt], vissigànt

[visigànt], vessigànta_{sfs} [vesigantà],

vissigànta_{sfs} [visigantà]

³**vescicànte**_{agtv} (che prodúce

vescicazióni) | che l'fà/prodüs

(→vesciche)_{prf}* [che'l fa/prodúx

(→vesciche)]

vescicàre_{vintr} | fà/prodüs

(→vesciche)_{prf}* [fà/prodúx

(→vesciche)]

vescicàto_{ams/vppms} | facc/prodüsìt

(→vesciche)_{prf}* [fadi/prodúxid

(→vesciche)]

vescicàtòrjo_{ams} →(¹vescicànte)

vescicazióne_{sfs} | fà/prodüs

(→vesciche)_{vbrpf}* [fà/prodúx

(→vesciche)], (v)issigassiù*

[visigasjú], (v)essigassiù*

[vesigasjú], (v)esigassiù*

[vexigasjú]

vescichétta_{sfs} | sfiachina [sfjachina]

vescicola_{sfs} (vescica) | →

¹**vescicolàre**_{agtv} (relatívo a una o più

vescicole) | relativ a öna/piö/i

(→vesciche)_{prf}* [relatíva a(i) öna/pjö

(→vesciche)], d'öna/(de piö)

(→vesciche)_{lctst}* [d'öna/(de pjö)

(→vesciche)]

²**vescicolàre**_{agtv} (costituìto da

vescicole) |

componìt/costituìt/furmàt de

(→vesciche)_{prf}*

[componìd/costituìd/furmàd de

(→vesciche)]

vescicóne_{sms} (grànda/gròssa vescica) |

grànda/gròssa (→vescica)_{prf}*

[grànda/gròsa (→vescica)],

sfiacuna* [sfjacuna]

¹**vescicóso**_{ams} (pièno di vesciche) | pié

de (→vesciche)_{prf}* [pjé de

(→vesciche)]

²**vescicóso**_{ams} (che ha l'aspèto di una

vescica) | che l'gh'è 'l aspèt d'öna

(→vescica)_{lctst}* [che'l g'è 'l aspèt

d'öna (→vescica)], che l'è cóme

öna (→vescica)_{lctst}* [che'l è cóme

öna (→vescica)], che l'è

compàgn/compàjn d'öna

(→vescica)_{lctst}* [che'l è

compàgn/compàjn d'öna

(→vescica)], che l'è sìmel a öna

(→vescica)_{lctst}* [che'l è sìmel a

(→vescica)], che l'sòmèa/somèa/par

öna (→vescica)_{prf}* [che'l

sòmèa/somèa/par öna (→vescica)],

facc a (→vescica)_{prf}* [fadi a

(→vescica)]

¹**vescovàdo**_{sms} (abitazióne/residènta

del vèscovo) | vescoàt [vescovàd],

abitassiù/cà/residènta del

(v)èscov_{prf}* /-f/

[abitasjú/ca/rexidènta del vèscov]

BS: vescoàt [vescovàt]

²**vescovàdo**_{sms} (diòcesi/diòcesi) | →

³**vescovàdo**_{sms} (dignità e càrica/ufficìo

di vèscovo) | dignità e càrica/öfèsse

de (v)èscov_{prf}* /-f/ [dignità e

càrica/öfèse de vèscov]

⁴**vescovàdo**_{sms} (duràta della càrica di

vèscovo) | dürada de la càrica de

(v)èscov_{prf}* /-f/ [dürada dela càrica

de vèscov], dürada de l'öfèsse de

(v)èscov_{prf}* /-f/ [dürada del öfèse de

vèscov]

vescovàto_{sms} →(vescovàdo)

vescovile_{agtv} | del (v)escov_{lctst}* /-f/ [del

vèscov], di (v)escov_{lctst}* /-f/ [di

vèscov]

vescovo_{sms} (ecclesiàstico/prelàto di

chjèsa cristjàna) | (v)èscov /-f/

[vèscov]

BS: vèscov /-f/ [=]

- **ausiliàre**_{lctst} | (v)èscov

aüsiliàr/aüsilare/aösiliàr/aösiliare^o*

(ita) [vèscov

aüxiljàr/aüxiljare/aöxiljàr/aöxiljare]

- **titolàre**_{lctst} | (v)èscov titolàr^o* (ita)

[vèscov titolàr]

¹**vèspa**_{sfs} (nat) | (b)èspa [(b)èxba],

(v)èspa [vèspa], vèspa [vèxba]

BP: martinèl_{sms} [=]

BS: (v)èspa [vèspà], martinèl_{sms} [=]

²**vèspa**_{sfs} (tec) (scooter) | vèspa^o (ita)

[=]

¹**vèspàjo**_{sms} (nido di vèspe) | vespér(e)

[=], nì de (b)èspe_{prf} [nì de (b)èxpe]

BS: vespér [=]

²**vèspàjo**_{sms} (sistèma di isolaménto

costituìto da un'intercapèdine

pósta/pòsta tra il paviménto e il

suòlo) | vèspàjo^o (ita) [vespajo],

vespér(e)* [=]

vespašjàno_{sms} | pissadür [pisadür],

cantù de la pissa/pèssa_{prf} [cantù dela

pisa/pèsa], pissàcc [pisàč], còmodo

[=]

BS: pissatào [pisatòj], orinatòi

[orinatòj]

¹**vesperàle**_{agtv} (del vèspro) | del

(→vèspro)_{lctst}* [del (→vèspro)]

²**vesperàle**_{sttv} (libro litùrgico de

vèspri) | léber/liber di (→vèspri)_{prf}*

[léber/liber di (→vèspri)]

vèspéro_{sms} (vèspro) | →

vesperóne_{sms} | (→vèspro) solèn_{prf}*

[(→vèspro) solèn]

vespertìno_{sms} →(¹vesperàle),

→(seràle)

vespigno_{ams} | (→³pungènte) cóme öna

(→¹vèspa)_{lctst}* [(→³pungènte) cóme

öna (→¹vèspa)], (→³pungènte)

compàgn d'öna (→¹vèspa)_{lctst}*

[(→³pungènte) compàgn/compàjn

d'öna (→¹vèspa)]

vespillóne_{sms} (¹beccamòrto, becchino)

| →

vespìno_{sms} (scooter) | vespino^o (ita)

[=], vespì* [vespì]

vespista_{sttv} | ü/chèl che l'guida/gh'è

öna/la vèspa_{prf}* [ü'/chèl che'l

gyida/g'è öna/la vèspa], ü/chèl che

l'va/và (con d'öna)/(co la) vèspa_{prf}*

[ü'/chèl che'l va condöna/cola

vèspa], öna/chèla/persuna che la

guida/gh'è öna/la vèspa_{prf}*

[öna/chèla/persuna che'la gyida/g'è

öna/la vèspa], öna/chèla/persuna che

la va/và (con d'öna)/(co la) vèspa_{prf}*

[öna/chèla/persuna che'la va

condöna/cola vèspa]

vespistìco_{ams} | de la vèspa_{lctst}* [dela

vèspa], de chèl che l'guida öna/la

vèspa_{lctst}* [de chèl che'l gyida öna/la

vèspa], de chèl che l'va/và (con

d'öna)/(co la) vèspa_{lctst}* [de chèl

che'l va condöna/cola vèspa]

vespóne_{sms} (tec) (scooter) | vespóne° (ita) [=], vespù* [vespù]
vespro_{sms} | bèspro [=], bèsper [=], (v)èesper [vèesper]
 BS: vèesper [=]
¹**vessàre**_{vt} (sottopórra a continui maltrattaménti e imposizióni) | fà sùbì continui maltratamécc e imposissù_{prf}* [fà sùbì continyi maltrataméti e imopsisjú]
²**vessàre**_{vt} (opprimere, tormentàre) | →
¹**vessàto**_{ams/vppms} (sottopósto a continui maltrattaménti e imposizióni) | fàcc sùbì continui maltratamécc e imposissù_{prf}* [fadj sùbì continyi maltrataméti e imopsisjú]
²**vessàto**_{ams/vppms} (oppresso, tormentàto) | →
¹**vessatóre**_{sms} (²oppressóre, ¹sopraffatóre) | →
²**vessatóre**_{sms} (vessatòrjo) | →
vessatorjaménte_{avb} | in manéra (→vessatòrja)* [in manéra (→vessatòrja)]
vessatòrjo_{ams} →(oppressivo)
¹**vessazióne**_{sfs} (il vessàre) | →
 BS: vessassiù [vessajú]
²**vessazióne**_{sfs} (angheria, maltrataménto, oppressióne) | →
¹**vessillifero**_{sms} (²portabandjèra) | →
²**vessillifero**_{sms} (promotóre, sostenitóre) | →
¹**vessillo**_{sms} (insègna/stendàrdo militarè) | insègna/stendàrd militar_{prf}* [insègna/stendàrd militar]
 BS: vessil [vesil]
 - **di compagnia/confratèrnita religiósà**_{lct} →(³pennèllo)
²**vessillo**_{sms} (emblemà, símbolo, ²stendàrdo) | →
vessillogia_{sfs} | ricérca/rissérca/sgandài, stòde e catalogassiù di (→vessilli), bandére e gonfalù_{prf}* [ricérca/risérca/xgandaj, stòde e catalogasjú di (→vessilli), bandére e gonfalú]
vessillòlogo_{sms} | vessillòlogo° (ita) [vesilòlogo], vessilòleg^h* /-c/ [vesilòleg], stòdiùs/stùdiùs/(e)spèrt de (la) (→vessillogia)_{prf}* [stòdjùx/stùdjùx/(e)spèrt de(la) (→vessillogia)]
 -**a**_{sfs} | vessilòloga° (ita) [vesilòloga], vessilòlega* [vesilòlega], stòdiusa/stùdiusa/(e)spèrta de (la) (→vessillogia)_{prf}* [stòdjuxa/stùdjuxa/(e)spèrta de(la) (→vessillogia)]
vèsta_{sfs} →(vèste)
vestàglia_{sfs} | estàia [vestaja]
 BS: vestàlia [vestaljá]

vestagliétta_{sfs} | scossal° [scosal], scossal^h [scosalí]
¹**vestàle**_{sttv} (chi tutèla con intrasigènza e rigóre principi/tradizióni/valóri/etc.) →(conservatóre), →(¹intrasigènte), →(radicàle)
²**vestàle**_{sfs} (dònna dai costùmi irreprensibili) | òna/chèla/dòna/fómna/persuna sèmper quarciada_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna sèmper cyarçada]
¹**vèste**_{sfs} (àbito/induménto/vestìto da dònna) | (v)èsta [vèsta]
 BS: (v)èsta [vèsta]
 +**-stina**_{sfs} | estina°* [vestina]
 BS: istina [vistinà]
 - **da càmera**_{lct} | (v)èsta de càmera°* (ita) [vèsta de càmera]
 - **editorjàle**_{lct} | vèste editorjàl/tipogràfica°* (ita) [vèste editorjàl/tipogràfica], spéce editorjàl/tipogràfica* [spéce editorjàl/tipogràfega]
 - **tipogràfica**_{lct} →(vèste editorjàle) > **in vèste**_{lct} →(in qualità di)
²**vèste**_{sfs} (²copertùra, ⁴mànto, rivestiménto) | →
³**vèste**_{sfs} (còrpo) | →
⁴**vèste**_{sfs} (¹apparènza, aspètto esterióre, ²sembjànza) | →
⁵**vèste**_{sfs} (autorità, dirìtto) | →
⁶**vèste**_{sfs} (espressióne, fórma) | →
⁷**vèste**_{sfs} (vèste editorjàle) | →
¹**vestjàrjo**_{sms} (complèssu degli àbiti/induménti/vestiti di qualcùno, guardaròba) | vestiare [vestjare], (v)esticc_{smp}° [vestítj]
 BS: vestiàre [vestjare]
²**vestjàrjo**_{sms} (assortiménto di àbiti/induménti/vestiti di qualcùno, guardaròba) | (as)sortimènt/sortimét de àbecc/(v)esticc/pagn_{prf}* [(a)sortimènt/sortimét de abeti/vestítj/pagn/pajn]
vestjarista_{sttv} | vestiarista° (ita) [vestjarista], (v)estiarésta* [vestjarésta], ü/chèl/laorét/lauradùr/(→¹addétto) a i àbecc/(v)esticc/pagn de scéna_{prf}* [ü'/chèl/operare/lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) ai abeti/vestítj/pagn/pajn de šéna], òna/chèla/operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta)/persuna a i àbecc/(v)esticc/pagn de scéna_{prf}* [òna/chèla/operaja/lavorènta/lavuradura/(→¹addétta)/persuna ai abeti/vestítj/pagn/pajn de šéna]
vestibolo_{sms} | vestibolo° (ita) [vestibolo]
¹**vestìgio**_{sms} (imprònta, órma, piède) | →

BS: vestìgia [vestìgà]
²**vestìgio**_{sms} (memòria, ³ricòrdo) | →
³**vestìgio**_{sms} (esèmpjo, modèllo) | →
⁴**vestìgio**_{sms} (monuménto) | →
vestiménto_{sms} →(induménto), →(¹vèste)
 BS: vestimènt [=
 +**vestina**_{sfs} (vèste leggèra/leggèra/leggièra) | estina°* [vestina]
 BS: istina [vistinà]
¹**vestire**_{vt/vtr} (coprire con àbiti/induménti/vestiti; indossàre, portàre; abbigliàrsi) | (v)estì (IIIa/IIIb) [vestì]
 BS: (v)estésser [vestéser], vestì [vestì], vistì [vistì]
 CE: (v)istì [vistì]
 CO: veistì [vestì]
 - **a lùtto**_{lctvb} | (v)estì de mórt/négher/nìgher/fónèràl* [vestì de mórt/négher/nìgher/fónèràl], (v)estì de lùtto* [vestì de lùtto]
 BS: engremessà [engremesà]
 - **con àbiti a brandèlli**_{lctvb} | strigossà [strigosà]
 BS: vestì/vistì/(v)estésser en ghìngheri [vestì/vistì/vestéser en ghìngheri]
 - **con cùra**_{lctvb} | (v)estì con cùra* [vestì con cùra], montà [=], (v)estì bé* [vestì bé]
 - **con elegànza**_{lctvb} | (v)estì con elegansa* [vestì con elegansa], (v)estì bé* [vestì bé], feità* [feità], tirà° [=]
 - **da fèsta**_{lctvb} | (v)estì de fèsta* [vestì de fèsta]
 - **di cénci/stràcci**_{lctvb} | (v)estì de strass/strassù/bindù* [vestì de strass/strassù/bindù]
 - **il sajo**_{lctvb} →(fàrsi fràte)
 - **in mòdo eccessivaménte ricercàto**_{lctvb} | (v)estì con afetassù* [vestì con afetasjú], (v)estì in manéra tròp cùrada e afetada/dolsòta* [vestì in manéra tròp cùrada e afetada/dolsòta], parà* [=], (v)estì in manéra (→¹pómpòsa)* [vestì in manéra (→¹pómpòsa)]
 - **in mòdo ricercàto**_{lctvb} | (v)estì in manéra cùrada e afetada/dolsòta* [vestì in manéra cùrada e afetada/dolsòta]
 BS: vestì/vistì en ghìngheri [vestì/vistì en ghìngheri]
 - **i panni**_{lctvb} →(immedesimàrsi)
 - **l'àbito**_{lctvb} →(prèndere i vóti)
 - **la divìsa**_{lctvb} | èss militar/soldàt* [ès militar/soldàd], fà ¹militar/soldàd* /-t/ [fà ¹militar/soldàd], deentà/dientà/dientà² ü

militàr/soldàt_{prf}* [deventà/diventà ü' militàr/soldàd]
 - **la tòga**_{lcvb} | èss magistràt* [ès magistràt], fa '1 magistràt* [fà '1 magistràd], deentà/dientà/dientà^{2^} ü magistràt_{prf}* [deventà/diventà ü' magistràd]
 - **la tònaca**_{lcvb} →(fàrsi prète), →(fàrsi mònaco/a), →(fàrsi suòra)
 - **malaménte**_{lcvb} | (v)estì mal/malamét*, (v)estì cóme ü bindù/strassù* [vestì cóme ü' bindú/strasú], (v)estì compàgn d'ü bindù/strassù* [vestì compàgn/compàjn d'ü' bindú/strasú]
 - **mólto pesanteménte**_{lcvb} →(¹coprire)
 - **sgargianteménte**_{lcvb} | (v)estì (→sgargianteménte)* [vestì (→sgargianteménte)]
 - **vistosaménte**_{lcvb} | (v)estì in manéra vistusa* [vestì in manéra vistuxa]
²**vestìre**_{vr} (avére un cliénte: di sàrto; avére cóme tàglia; ricoprire adattàndosi al còrpo; rivestìre; adornàre, ammantàre, avvòlgere; conferìre/dàre aspétto/fórma) | (v)estì* (IIIa/IIIb) [vestì]
³**vestìre**_{vr} (³assumere) | →
⁴**vestìre**_{sms} (abbigliaméto, ¹vestiàrio, mòdo di vestìre/si) | →, manéra de (v)estì(s)_{prf}* [manéra de vestì(s)]
vestìrsi_{vpi} | (v)estìs [vestìs]
 BS: vestìs [vestìs], vistìs [vistìs]
 CE: (v)istìs [vistìs]
 CO: veistiise [vestìse]
 - **a lùtto**_{lcvb} | (v)estìs de mórt/négher/nìgher/fòneràl* [vestìs de mórt/négher/nìgher/fòneràl], (v)estìs de lùto* [vestìs de lùto]
 BS: engremessàs [engremesàs]
 - **con àbiti/induménti/pesànti pesànti**_{lcvb} →(²tappàrsi)
 - **con àbiti/induménti/vestìti scollàti**_{lcvb} →(³scollàrsi)
 - **con cùra**_{lcvb} | (v)estìs con cùra* [vestìs con cùra], montàs [=], (v)estìs bé* [vestìs bé]
 - **con elegàntza**_{lcvb} | (v)estìs con elegàntza* [vestìs con elegàntza], (v)estìs bé* [vestìs bé], feitàs* [feitàs], tiràs° [=]
 - **da fèsta**_{lcvb} | (v)estìs de fèsta* [vestìs de fèsta]
 - **di cénci/stràcci**_{lcvb} | (v)estìs de strass/strassù/bindù* [vestìs de stras/strasú/bindú]
 - **in mòdo eccessivaménte ricercàto**_{lcvb} | (v)estìs con afetassù* [vestìs con afetasjú], (v)estìs in manéra tròp cùrada e afetada/dolsòta* [vestìs in manéra tròp cùrada e afetada/dolsòta],

paràs* [=], (v)estìs in manéra (→¹pómpòsa)* [vestìs in manéra (→¹pómpòsa)]
 - **in mòdo formàle ed elegànte**_{lcvb} →(²inçravattàrsi)
 - **in mòdo gòffo**_{lcvb} →(²infagottàrsi)
 - **in mòdo inadàtto/ridicòlo**_{lcvb} →(conciàrsi)
 - **in mòdo ricercàto**_{lcvb} | (v)estìs in manéra cùrada e afetada/dolsòta* [vestìs in manéra cùrada e afetada/dolsòta]
 BS: vestìs/vistìs en ghìngheri [vestìs/vistìs en ghìngheri]
 - **malaménte**_{lcvb} | (v)estìs mal/malamét* [vestìs mal/malamét], (v)estìs cóme ü bindù/strassù* [vestìs cóme ü' bindú/strasú], (v)estìs compàgn d'ü bindù/strassù* [vestìs compàgn/compàjn d'ü' bindú/strasú]
 - **mólto pesanteménte**_{lcvb} →(copìrsi), →(²tappàrsi)
 - **sgargianteménte**_{lcvb} | (v)estìs (→sgargianteménte)* [vestìs (→sgargianteménte)]
 - **vistosaménte**_{lcvb} | (v)estìs in manéra vistusa* [vestìs in manéra vistuxa]
vestìtino_{sms} | (v)estìdi [vestìdi]
¹**vestìto**_{ams/vppms} (copèrto con àbiti/induménti/vestìti; indossàto, portàto; abbigliàto) | (v)estìt [vestìd]
 BS: vestìt [vestìd], vistìt [vistìd]
 CE: (v)istìt [vistìd]
 CO: vestiit [vestìd]
 - **a lùtto**_{lcvb} | (v)estìt de mórt/négher/nìgher/fòneràl* [vestìd de mórt/négher/nìgher/fòneràl], (v)estìt de lùto* [vestìd de lùto]
 BS: engremessàt [engremesàd]
 - **con àbiti/induménti/pesànti pesànti**_{lcvb} →(⁴tappàto)
 - **con àbiti/induménti/vestìti scollàti**_{lcvb} →(⁶scollàto)
 - **con àbiti a brandèlli**_{lcvb} | strigossàt [strigosàd]
 - **con cùra**_{lcvb} | (v)estìt con cùra* [vestìd con cùra], montàt [montàd], (v)estìt bé* [vestìd bé <> vestìbbé]
 - **con elegàntza**_{lcvb} | (v)estìt con elegàntza* [vestìd con elegàntza], (v)estìt bé* [vestìd bé <> vestìbbé], feitàt* [feitàd], tiràt° [tiràd]
 - **da fèsta**_{lcvb} | (v)estìt de fèsta* [vestìd de fèsta]
 - **di cénci/stràcci**_{lcvb} | (v)estìt de strass/strassù/bindù* [vestìd de stras/strasú/bindú]
 - **di pórpòra**_{lcvb} →(¹porporàto)
 - **il sajo**_{lcvb} →(fàtto fràte)
 - **in mòdo eccessivaménte ricercàto**_{lcvb} | (v)estìt con afetassù* [vestìd con afetasjú], (v)estìt in

manéra tròp cùrada e afetada/dolsòta* [vestìd in manéra tròp cùrada e afetada/dolsòta], paràt* [paràd], (v)estìt in manéra (→¹pómpòsa)* [vestìd in manéra (→¹pómpòsa)]
 - **in mòdo formàle ed elegànte**_{lcvb} →(³inçravattàto)
 - **in mòdo gòffo**_{lcvb} →(⁵infagottàto)
 - **in mòdo inadàtto/ridicòlo**_{lcvb} →(⁹conciàto)
 - **in mòdo indigènte**_{lcvb} →(²seminùdo)
 - **in mòdo ricercàto**_{lcvb} | (v)estìt in manéra cùrada e afetada/dolsòta* [vestìd in manéra cùrada e afetada/dolsòta]
 BS: vestìt/vistìt en ghìngheri [vestìd/vistìd en ghìngheri]
 - **i pànni**_{lcvb} →(²immedesimàto)
 - **l'àbito**_{lcvb} →(prèso i vóti)
 - **la divìsa**_{lcvb} | èss stacc/istàcc militàr/soldàt* [ès stadì militàr/soldàd <> èsistàdì militàr/soldàd], facc ol militàr/soldàd* /-t/ [fàdì ol militàr/soldàd], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} ü militàr/soldàt_{prf}* [deventàd/diventàd ü' militàr/soldàd]
 - **la tòga**_{lcvb} | èss stacc/istàcc magistràt* [ès stadì magistràt <> èsistàdì magistràt], facc ol magistràt* [fàdì ol magistràd], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} ü magistràt_{prf}* [deventàd/diventàd ü' magistràd]
 - **la tònaca**_{lcvb} →(fàtto prète), →(fàtto mònaco/a), →(fàtto suòra)
 - **malaménte**_{lcvb} | (v)estìt mal/malamét* [vestìd mal/malamét], (v)estìt cóme ü bindù/strassù* [vestìd cóme ü' bindú/strasú], (v)estìt compàgn d'ü bindù/strassù* [vestìd compàgn/compàjn d'ü' bindú/strasú]
 - **mólto pesanteménte**_{lcvb} →(¹copèrto), →(⁴tappàto)
 - **sgargianteménte**_{lcvb} | (v)estìt (→sgargianteménte)* [vestìd (→sgargianteménte)]
 - **vistosaménte**_{lcvb} | (v)estìt in manéra vistusa* [vestìd in manéra vistuxa]
²**vestìto**_{ams/vppms} (avùto un cliénte: di sàrto; avùto cóme tàglia; ricopèrto adattàndosi al còrpo; rivestìto; adornàto, ammantàto, avvòlto; conferìto/dàto aspétto/fórma) | (v)estìt* [vestìd]
³**vestìto**_{ams/vppms} (³assùnto) | →
⁴**vestìto**_{ams/vppms} (fornìto di vestìti) | →, (v)estìt* [vestìd]

⁵**vestìto**_{ams} (che ha gli àbiti addòsso; che indòssa determinàti àbiti; ricopèrto, rivestìto) | (v)estìt^{o*} [vestíð]
⁶**vestìto**_{ams} (complèto, integràle) | →
⁷**vestìto**_{sms} (àbito, induménto) | (v)estìt [vestíð], (v)èsta_{sfs} [vèsta]
 BS: vestít [vestít]
 CE: (v)istùt [vistít]
 CO: vestiit [vestít]
-tino_{sms} | (v)estidí [vestidí]
⁸**vestìto**_{sms} (¹vestiàrio) | →
vestiziòne_{sfs} | (v)estissìu* [vestisjú]
 BS: vestissù [vestisjú]
vesuvjàno_{ams} | del
 Vesùvio/Vesöve_{l_{icge}}* [del
 Vexuvjo/Vexöve]
Vesùvjo_{sms} | Vesùvio^o (ita) [Vexúvjo],
 Vesöve* [Vexöve]
veteràno_{sms} | veterano^o (ita) [=],
 veterà* [=]
 BS: veterà [=]
-a_{sfs} | veterana* [=]
 BS: veteràna* [veteranà]
veterinària_{sfs} | veterinària^{o*} (ita)
 [veterinarja]
¹**veterinàrio**_{ams} (relatìvo alla
 veterinària) | veterinare* [=]
²**veterinàrio**_{sms} (dottóre/laureàto in
 veterinària) | veterinare [=]
 BS: veterinàre [veterinare]
-a_{sfs} | veterinària [veterinarja]
 BS: veterinària [veterinarja]
veterocomunista_{agt/sttv} |
 veterocomunista^o (ita) [=],
 veterocomunista* [=],
 veterocomunèsta* [=],
 veterocomunèsta* [=]
veterotestamentàrio_{ams} | de l' Antìch
 Testamènt/Testamét_{l_{icge}}^{o*} [del
 Antíc/Antíg Testamènt/Testamét],
 del Vècc Testamènt/Testamét_{l_{icge}}^{o*}
 [del Vèg Testamènt/Testamét]
vetiver_{smsi} (eso) /vetivèr/ | ←
vèto_{sms} | véto^{o*} (ita)(lad) [=]
 BS: véto [=]
vetràjo_{sms} | (in)vedriér/(in)vedriér^{2^}
 [(in)vedriér]
 BS: vedréer [vedréer]
-a_{sfs} | (in)vedriéra/(in)vedriéra^{2^}
 [(in)vedriéra]
 BS: vedréera* [vedréerà]
vetràme_{sms} | vedrà* [=]
¹**vetràrio**_{ams} (¹vetròso) | →
²**vetràrio**_{ams} (esegùito su vétro) |
 facc/còmpit/eseguit/efetüàt sö
 (v)éder/(v)édre_{prf}*
 [fadì/còmpíd/exegyíd/efetüàd sö
 véder/védre]
vetràta_{sfs} | invèdriada [invedrjada],
 (v)edrada [vedrada], edriada
 [vedrjada]
 BS: envedreàda [envedreadà],
 vedràda [vedradà]

¹**vetràto**_{ams} (che contìene vétro) | che
 l'conté/contègn^o (v)éder/(v)édre_{prf}*
 [che'l conté/contègn/contèjn
 véder/védre]
²**vetràto**_{ams} (cosparso di piccoli
 frammento di vétro) |
 spantegàt/sternit de picoi/pissègn
 tòch/pèss de (v)éder/(v)édre_{prf}*
 [spantegàd/sterníd de
 picoi/pisègn/pisèjn tòc/pès de
 véder/védre]
³**vetràto**_{ams} (dotàto/fornìto/provvìsto
 di vétro) | förnít/münit/proést de
 (v)éder/(v)édre_{prf}*
 [förníd/müníd/provést de
 véder/védre], col véder/védre_{prf}*
 [col véder/védre], co l'éder/édre_{prf}*
 [col véder/védre]
¹**vetreria**_{sfs} (assortimènto di oggètti di
 vétro) | (as)sortimènt/sortimét de
 còse/còsse/ròbe/laùr/ogècc de
 (v)éder/(v)édre_{prf}*
 [(a)sortimènt/sortimét de
 còxe/còse/ròbe/lavúr/ogètj de
 véder/védre]
²**vetreria**_{sfs} (bottéga/laboratòrio) |
 laboratòre artigianàl per la
 fabricassiù e la laurassiù de
 l'éder/édre_{prf}* [laboratòre artigianàl
 per la fabricasjú e la lavurasjú del
 véder/védre], laboratòre artigianàl
 per la fabricassiù e la laurassiù del
 véder/védre_{prf}* [laboratòre artigianàl
 per la fabricasjú e la lavurasjú del
 véder/védre], laboratòre del
 véder/védre_{prf} [=], laboratòre de
 l'éder/édre_{prf} [fàbrica del
 véder/védre]
³**vetreria**_{sfs} (stabilimènto) | stabilimènt
 indüstriàl/indöstriàl per la
 fabricassiù e la laurassiù de
 l'éder/édre_{prf}* [stabilimènt
 indüstrjäl/indöstrjäl per la fabricasjú
 e la lavurasjú del véder/védre],
 stabilimènt indüstriàl/indöstriàl per
 la fabricassiù e la laurassiù del
 véder/védre_{prf}* [stabilimènt
 indüstrjäl/indöstrjäl per la fabricasjú
 e la lavurasjú del véder/védre],
 fàbrica del véder/védre_{prf} [=], fàbrica
 de l'éder/édre_{prf} [fàbrica del
 véder/védre]
vetriàta_{sfs} →(vetràta)
vetriàto_{sfs} →(³vetràto)
vetrice_{sfs} →(sàlice)
vetriciàja_{sfs} | cap/teré/löch indóe i
 crèss i sàles_{prf}* [cap/teré/lóg indóve
 'i crès i salex]
vetriciàjo_{sms} →(vetriciàja)
¹**vetrièra**_{sfs} (cristallìera) | →
²**vetrièra**_{sfs} (vetràta) | →
vetrificàbile_{agt} | che s'pól
 (→vetrificàre)_{prf}* [che s'pól
 (→vetrificàre)], che l'pól (v)èss

(→vetrificàto)_{prf}* [che'l pól ès
 (→vetrificàto) <> che'l pól vès
 (→vetrificàto)]

¹**vetrificàre**_{vt} (far diventàre vétro, far
 diventàre similè al vétro) | fà
 deentà/dientà/dientà^{2^}
 (v)éder/(v)édre_{prf}* [fà
 diventà/diventà véder/védre], fà
 deentà/dientà/dientà^{2^} còme 'l
 véder/védre_{prf}* [fà diventà/diventà
 còme 'l véder/védre], fà
 deentà/dientà/dientà^{2^} còme
 l'éder/édre_{prf}* [fà diventà/diventà
 còme 'l véder/védre], fà
 deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn del
 véder/védre_{prf}* [fà diventà/diventà
 compàgn/compàjn del véder/védre],
 fà deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn
 de l'éder/édre_{prf}* [fà diventà/diventà
 compàgn/compàjn del véder/védre],
 fà deentà/dientà/dientà^{2^} simel al
 véder_{prf}* [fà diventà/diventà simel
 al véder/védre], fà
 deentà/dientà/dientà^{2^} simel a
 l'éder/édre_{prf}* [fà diventà/diventà
 simel al véder/védre]
 BS: vetrificà [=]
²**vetrificàre**_{vintr} (vetrificàrsi,
 trasformàrsi in vétro) | →,
 trasfurmàs in (v)éder/(v)édre_{prf}*
 [trasfurmàs in véder/védre]
³**vetrificàre**_{vt} (ricoprìre con una
 sottile pàtina vitrea) | quarcìa
 condöna pàtina de
 (v)éder/(v)édre_{prf}* [cyarçà condöna
 pàtina de véder/védre], quarcìa
 condöna pàtina simela al
 véder/védre_{prf}* [cyarçà condöna
 pàtina simela al véder/védre],
 quarcìa condöna pàtina simela a
 l'éder/édre_{prf}* [cyarçà condöna
 pàtina simela al véder/védre]
⁴**vetrificàre**_{vintr} (vetrificàrsi) | →
vetrificàrsi_{vpi} | deentà/dientà/dientà^{2^}
 (v)éder/(v)édre_{prf}* [deventà/diventà
 véder/védre], deentà/dientà/dientà^{2^}
 còme 'l véder/védre_{prf}*
 [deventà/diventà còme 'l
 véder/védre], deentà/dientà/dientà^{2^}
 còme l'éder/édre_{prf}*
 [deventà/diventà còme 'l
 véder/védre], deentà/dientà/dientà^{2^}
 compàgn del véder_{prf}*
 [deventà/diventà compàgn/compàjn
 del véder/védre],
 deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn de
 l'éder/édre_{prf}* [deventà/diventà
 compàgn/compàjn del véder/védre],
 deentà/dientà/dientà^{2^} simel al
 véder/védre_{prf}* [deventà/diventà
 simel al véder/védre],
 deentà/dientà/dientà^{2^} simel a
 l'éder/édre_{prf}* [deventà/diventà
 simel al véder/védre]

BS: vetrificà[s] [=]

¹**vetrificàto**_{ams/vppms} (fatto diventare vétro, fatto diventare simile al vétro) | facc deentà/dientà/dientà^{2^} (v)éder/(v)édre_{prf}* [fadì diventà/diventà véder/védre], facc deentà/dientà/dientà^{2^} còme 'l véder/védre_{prf}* [fadì diventà/diventà còme 'l véder/védre], facc deentà/dientà/dientà^{2^} còme l'éder/édre_{prf}* [fadì diventà/diventà còme 'l véder/védre], facc deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn del véder/védre_{prf}* [fadì diventà/diventà compàgn/compàjn del véder/védre], facc deentà/dientà/dientà^{2^} compàgn de l'éder/édre_{prf}* [fadì diventà/diventà compàgn/compàjn del véder/védre], facc deentà/dientà/dientà^{2^} simel al véder_{prf}* [fadì diventà/diventà simel al véder/védre], facc deentà/dientà/dientà^{2^} simel a l'éder/édre_{prf}* [fadì diventà/diventà simel al véder/védre]

BS: vetrificàt [vetrificàd]

²**vetrificàto**_{ams/vppms} (trasformàto in vétro) | trasfurmàt in (v)éder/(v)édre_{prf}* [trasfurmàd in véder/védre]

³**vetrificàto**_{ams/vppms} (ricopèrto con una sottile pàtina vítrea) | quarcìat condöna pàtina de (v)éder/(v)édre_{prf}* [cyarçàd condöna pàtina de véder/védre], quarcìat condöna pàtina simela al véder/védre_{prf}* [cyarçàd condöna pàtina simela al véder/védre], quarcìat condöna pàtina simela a l'éder/édre_{prf}* [cyarçàd condöna pàtina simela al véder/védre]

⁴**vetrificàto**_{ams/vppms} (diventàto vétro, diventàto simile al vétro) | deentàt/dientàt/dientàt^{2^} (v)éder/(v)édre_{prf}* [deventàd/diventàd véder/védre], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} còme 'l véder/védre_{prf}* [deventàd/diventàd còme 'l véder/védre], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} còme l'éder/édre_{prf}* [deventàd/diventàd còme 'l véder/védre], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} compàgn del véder_{prf}* [deventàd/diventàd compàgn/compàjn del véder/védre], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} compàgn de l'éder/édre_{prf}* [deventàd/diventàd compàgn/compàjn del véder/védre], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} simel al véder/védre_{prf}* [deventàd/diventàd simel al véder/védre], deentàt/dientàt/dientàt^{2^} simel a l'éder/édre_{prf}* [deventàd/diventàd simel al véder/védre]

vetrificazióne_{sfs} →(il vetrificàre/si)

¹**vetrigno**_{ams} (che ha caratteristiche simili al vétro) | che l'gh'à caràter simej al véder/védre_{lccge}* [che 'l g' à caràter simej al véder/védre], che l'gh'à caràter simej a l'éder/édre_{lccge}* [che 'l g' à caràter simej al véder/védre]

²**vetrigno**_{ams} (di vétro) | de (v)éder/(v)édre_{lccge}* [de véder/védre]

¹**vetrina**_{sfs} (parte di negòzio viùbile dall'estèrno usàta per espòrre la mèrce; credènza/mòbile a vétro) | (v)edrina [vedrina]

BS: vidrina [vidrinà], scafa [scafà]

-nétta_{sfs} | edrinèta* [vedrinèta]

²**vetrina**_{sfs} (occhjàli) | →

³**vetrina**_{sfs} (evènto/località/manifestazióne importànte) | (v)edrina* [vedrina]

vetrinèta_{sfs} | edrinèta* [vedrinèta]

vetrinista_{sttv} | vedrinista° (ita) [=],

(v)edrinèsta* [vedrinèsta]

BS: vedrinista [vedrinistà]

vetrinistica_{sfs} | arte e tènica/tènnica de l fà i (v)edrine_{prf}* [arte e tènica/tènnica del fà i vedrine]

¹**vetrino**_{ams} (simile al vétro) | còme 'l véder/védre_{lcco}* [còme 'l véder/védre], còme l'éder/édre_{lcco}* [còme 'l véder/védre], compàgn del véder/védre_{lcco}* [compàgn/compàjn del véder/védre], compàgn de l'éder/édre_{lcco}* [compàgn/compàjn del véder/védre], simel al véder/védre_{lcco}* [simel al véder/védre], simel a l'éder/édre_{lcco}* [simel al véder/védre]

²**vetrino**_{ams} (fràgile còme il vétro) | sfraxe/fràgel còme 'l véder/védre_{lcco}* [sfraxe/fragel còme 'l véder/védre], sfraxe/fràgel còme l'éder/édre_{lcco}* [sfraxe/fragel còme 'l véder/védre], sfraxe/fràgel compàgn del véder/védre_{lcco}* [sfraxe/fragel compàgn/compàjn del véder/védre], sfraxe/fràgel compàgn de l'éder/édre_{lcco}* [sfraxe/fragel compàgn/compàjn del véder/védre]

³**vetrino**_{sms} (piccolo pèzzo di vétro) | (v)edri°* [vedri]

BS: vedri [vedri], lastrina [lastrinà]

vetriòla_{sfs} →(parietària)

vetrioleggiàre_{vtr} | rüinà sö co l'edriöl/edriöl^{2^}_{prf}* [rüvinà sö col vedriöl]

vetrioleggiàto_{ams/vppms} | rüinàt sö co l'edriöl/edriöl^{2^}_{prf}* [rüvinàd sö col vedriöl]

¹**vetriòlo**_{sms} (sos) | edriöl/edriöl^{2^} [vedriöl]

BS: vedriöl [vedriöl]

> **al vetriòlo**_{lccag} | edriöl/edriöl^{2^} [vedriól]

²**vetriòlo**_{sms} (ácido solfòrico) | →

³**vetriòlo**_{sms} (martin pescatóre) | →

¹**vétro**_{sms} (sos) | (v)éder [véder], (v)édre [védre]

BS: véder [=], védre [=]

-trino_{sms} | (v)edri°* [vedri]

BS: vedri [vedri], lastrina [lastrinà]

> **di vétro**_{lccag} | de (v)éder/(v)édre* [de véder/védre]

²**vétro**_{sms} (làstra/oggèto di vétro specialménte quéllo delle finèstre; framménto tagliènte di tàle materiàle) | (v)éder [véder], (v)édre [védre]

vetrocàmera_{sfs} | (v)éder(v)édre dópe_{prf}* [véder/védre dópe]

vetroceménto_{sms} | vetroceménto° (ita) [=]

vetroceràmica_{sfs} (sos) | vetroceràmica° (ita) [=]

vetrocromìa_{sfs} | arte/pitùra sö (v)éder(v)édre_{prf}* [arte/pitùra sö véder/védre]

vetroflex_{smsi} (eso), (ita) /vetroflècs/ /vétroflecs/ (sos) | ← /vétrofleš/

vetróne_{sms} | sötìl/sötèl/sütìl/sitìl strato de giàs trasparènt_{prf}*

[sötìl/sötèl/sütìl/sitìl strato de gjas trasparènt]

vetrorésina/vetrorèšina_{sfs} (sos) | vetrorésina° (ita) [vetroréxina]

¹**vetróso**_{ams} (del vétro) | del véder/védre_{lccge}* [del véder/védre], de l'éder/édre_{lccge}* [del véder/védre]

²**vetróso**_{ams} (che ha l'aspèto e le caratteristiche del vétro) | che l'gh'à l'aspè e i caràter del véder/védre_{lccge}* [che 'l g' à 'l aspè e i caràter del véder/védre], che l'gh'à l'aspè e i caràter de l'éder/édre_{lccge}* [che 'l g' à 'l aspè e i caràter del véder/védre], che l'gh'à l'aspè e i caràter de l'éder/édre_{lccge}* [che 'l g' à 'l aspè e i caràter del véder/védre], che l'gh'à l'aspè e i caràter de l'éder/édre_{lccge}* [che 'l g' à 'l aspè e i caràter del véder/védre], che l'gh'à l'aspè e i caràter de l'éder/édre_{lccge}* [che 'l g' à 'l aspè e i caràter del véder/védre]

³**vetróso**_{ams} (costituito da vétro) | costitüit de (v)éder/(v)édre_{lccge}* [che 'l costitüid de véder/védre]

⁴**vetróso**_{ams} (che contène vétro) | che l'conté/contègn° (v)éder/(v)édre_{prf}* [che 'l conté/contègn/contèjn véder/védre]

¹**vétta**_{sfs} (pùnto più in àlto, sommità) | ètola [vétola], vèta [=]

BS: vèta [vétà]

> **in vétta**_{lccag/lccav} | in vèta/ètola [in vèta/vètola]

²**vétta**_{sfs} (ramicèllo, ramoscèllo) | →

³**vétta**_{sfs} (primo pòsto/pòsto) | prim pòst_{prf} [=], vèta* [=]

vettina_{sfs} →(órcio)

vettònica_{sfs} →(betònica)

vettóre_{sms} | vetür°* (ita) [vetúr]

BS: vetür [vetúr]

- vettorjale**_{agtv} | vetoriàl^{o*} (ita)
[vetorjàl], relativ a ü vetür_{prf}^{*}
[relatìv a ü' vetür], d'ü vetür_{l_{icge}}^{*}
[d'ü' vetür]
- vettorjalménte**_{avb} | mediante ü vetür^{*}
[medjante ü' vetür], per mè(s)o d'ü
vetür^{*} [per mè(s)o d'ü' vetür], con
d'ü vetür^{*} [condú' vetür], a
traèrs/treèrs vetür^{*} [atravèrs/atrevèrs
ü' vetür]
- vettovàglia**_{sfs} | vïer_{smp} [viver]
BS: vetovàlia [vetovaljá]
> **vettovàglie**_{sfp} | vïer_{smp} [viver]
- ¹vettovagliaménto**_{sms} (il
vettovagliàre/si) | →
- ²vettovagliaménto**_{sms}
(approvvigionaménto di vettovàglie)
| (→¹approvvigionaménto) di
vïer_{prf}^{*} [(→¹approvvigionaménto) di
viver]
- vettovagliàre**_{vt} | proedi/proéd/förnì de
vïer_{prf}^{*} [provedì/provéd/förnì de
viver]
- vettovagliàrsi**_{vpi} | fà proésta de vïer_{prf}^{*}
[fà provésta de viver], proedis/förnìs
de vïer_{prf}^{*} [provedìs/förnìs de viver]
- vettovagliàto**_{ams/vppms} | facc proésta de
vïer_{prf}^{*} [fadì provésta de viver],
proedit/förnìt de vïer_{prf}^{*}
[provedìd/förnìd de viver]
- vettuàglia**_{sfs} →(vettovàglia)
- vettùra**_{sfs} | vetùra [vetùra]
BS: vetùra [vetùrà]
-**rétta**_{sfs} | vetürèta^{*} [=], vetürina^{*}
[=]
-**rìna**_{sfs} →(vetturétta)
- **létto**_{l_{cst}} →(vagóne létto)
- **ristorànte**_{l_{cst}} →(vagóne ristorànte)
- vetturàle**_{sstv} | caalànt [cavalànt], caalér
[cavalér], caalanta_{sfs}^{*} [cavalanta],
caaléra_{sfs} [cavaléra]
- vetturalésco**_{ams} | de caalànt/caalér_{l_{icge}}^{*}
[de cavalànt/cavalér]
- ¹vetturétta**_{sfs} (piccola vettùra) |
vetürèta^{*} [=], vetürina^{*} [=]
- ²vetturétta**_{sfs} (utilitària) | →
- ¹vetturìna**_{sfs} (¹vetturétta) | →
- ²vetturìna**_{sfs} (nat) | ↓
BS: èrba vetürìna_{prf} [èrbà vetürinà]
- vetturìno**_{sms} (chi condùce carròzze a
cavàllo di servìzo públìco) | vitürì
[vitürí], nolesi [nolexí]
BS: nolizì [nolixí]
+**-a**_{sfs} | vitürìna^{*} [=], nolesina^{*}
[nolexina]
- vetustà**_{sfsi} →(l'èssere vetùsto)
- vetùsto**_{ams} →(antìco), →(mólto
vècchjo)
- vexata quaestio**_{l_{cst}} (lat) /vecsàta
cyèstjo/ | ← /veşşàta cyèştjo/
vezzeggiaménto_{sms} →(il
vezzeggiàre/si)
- ¹vezzeggiàre**_{vt} (trattàre
amorevolménte, fàre oggètto di
particolàri attenzìoni/compliméti) |
fà di mòche_{prf} [=]
- ²vezzeggiàre**_{vt} (adulàre) | →
- ³vezzeggiàre**_{vintr} (fàre il vezzòso) | fà
ol (→²vezzòso)_{prf}^{*} [fà ol
(→²vezzòso)]
- vezzeggiàrsi**_{vpi} | fàs di mòche (l'ü con
l'óter)_{prf} [fàs di mòche ('l ü' con 'l
óter)]
- ¹vezzeggiàto**_{ams/vppms} (trattàto
amorevolménte, fàre oggètto di
particolàri attenzìoni/compliméti;
avùto particolàre cùra di sé stésso) |
facc di mòche_{prf} [fadì di mòche]
- ²vezzeggiàto**_{ams/vppms} (¹adulàto) | →
- ³vezzeggiàto**_{ams/vppms} (fàtto il vezzòso)
| facc ol (→²vezzòso)_{prf}^{*} [fadì ol
(→²vezzòso)]
- ⁴vezzeggiàti**_{amp/vppmp} (coccolàti l'ùno
con l'àlto, coccolàti a vicènda;
scambiàti vézzi l'ùno con l'àlto,
scambiàti vézzi) | facc di mòche (l'ü
con l'óter)_{prf} [fadì di mòche ('l ü'
con 'l óter)]
- vezzeggiativaménte**_{avb} (con vézzi e
moïne) | con mòche e
mognine/moïne^{*} [con mòche e
mognine/moïne]
- ¹vézzo**_{sms} (abitudìne, mòdo di fàre) |
→
BS: vès [=], vésse [vése], lechèt [=]
> **per vézzo**_{l_{cav}} | per fàs
(v)èd/(v)edì^{*} [per fàs vèd/vedí]
- ²vézzo**_{sms} (bellèzza, gràzia) | →
- ³vézzo**_{sms} (brùtta abitudìne, vizjo) |
bröta abitudìne_{prf}^{*} [bröta abitudìne],
→
- ⁴vézzo**_{sms} (carézza, gèsto d'affétto) | →
- ⁵vézzo**_{sms} (collàna, gioièllo, monile) |
→
- ⁶vézzo**_{sms} (moìna, şmanceria) | →
- ¹vezzosaménte**_{avb} (in mòdo vezzòso) |
in manéra (→vezzòsa)^{*} [in manéra
(→vezzòsa)]
- ²vezzosaménte**_{avb} (leggiadraménte) |
→
- vezzosità**_{sfsi} →(lèssere vezzòso)
- ¹vezzòso**_{ams} (dotàto/fornìto/provvìsto
di bellèzza/gràzia) | förnìt/münìt de
belèssa/gràssia_{prf}^{*} [förnìd/münìd de
belèssa/grasja], co la
belèssa/gràssia_{prf}^{*} [cola
belèssa/grasja]
BS: vessùs [vesúx]
- ²vezzòso**_{ams} (³affettàto, ¹artificiòso) |
→
- ³vezzòso**_{ams/sms} (che/chi eccède in
şmancerìe) | (ü/chèl) che l'esàgera
co i mòche/mognine/moïne_{prf}^{*}
[(ü'/chèl) che l'exàgera coi
mòche/mognine/moïne]
-**a**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la
esàgera co i
mòche/mognine/moïne_{prf}^{*}
[(òna/chèla/persuna) che l'exàgera
coi mòche/mognine/moïne]
VF_{acrn} (Vigili del Fuòco) | →
VGA_{acrn} /vigìa/ /vugià/ | ←
VHF_{acrn} /viaccaèffe/ | ← /viaccaèfe/
VHS_{acrn} /viaccaèsse/ | ← /viaccaèşe/
¹vi_{ppc} | va [=], ve /-é/ [=]
²vi_{sfsi/smsi} (léttera/léttera) →(v)
- **dóppia**_{l_{cst}} →(w)
- **dóppio**_{l_{cst}} →(w)
VIA_{acrn} /vià/ | ←, Valütassiù d'Impàt
Ambientàl^o (ita) [Valütasjù d'Impàt
Ambjentàl]
¹via_{avb} (per indicàre allontanaménto,
per indicàre rapidità d'aziòne;
eccètera, così di séguito) | vià [vja]
²via_{sfs} (passàggio, pista, sentièro,
stràda, vàrco; ¹itineràrjo, ⁴percórso,
¹tragitto) | vià [vià], véa^o [véa]
BS: vià [vià], vià [vja]
-**ùzza**_{sfs} | strécia [stréça]
- **aèrea**_{l_{cst}} | vià aèrea^{o*} [vià aèrea]
- **di comunicaziòne**_{l_{cst}} | vià de
comunicassiù/cümunicassiù^{o*}
[vià/véa de
comunicasjù/cümunicasjù]
- **di mèzzo**_{l_{cst}} | vià de mè(s)o^{o*}
[vià/véa de mè(s)o]
- **diritta**_{l_{cst}} →(²rettìlìneo)
- **di scàmpo**_{l_{cst}} | vià de scàmpo^{o*}
[vià/véa de scàmpo]
- **d'uscìta**_{l_{cst}} | vià/véa d'üssida^{o*}
(ita) [vià/véa d'üssida], vià/véa de
sortida^{*} [vià/véa de sortida]
- **ferràta**_{l_{cst}} | (vià/véa) ferada^{o*}
[(vià/véa) ferada]
- **Làttea**_{l_{cst}} | galizìa /-z-/ [Galizja],
strada de San Gioàn [Strada de San'
Govàn]
- **libera**_{l_{cst}} | vià/véa libera^{o*} (ita)
[vià/véa líbera]
- **maèstra**_{l_{cst}} | vià/véa maèstra^{o*} (ita)
[vià/véa maèstra]
- **respiratòria**_{l_{cst}} | vià/véa
respiratòria^{o*} (ita) [vià/véa
respiratòrja]
- **travèrsa**_{l_{cst}} | ↓
BS: tresànda [trexandá], contràda
[contradá]
- **urinària**_{l_{cst}} | vià/véa urinària^{o*}
(ita) [vià/véa urinarja]
- **via**_{l_{cav}} | vià/véa vià/véa^{o*} [vià/véa
vià/và]
> **e vià dicèndo**_{l_{cav}} | e vià dicèndo^o
(ita) [e vià dicèndo], ecètera,
ecètera, ecètera [=], e vià/véa de
sèguet^{o*} [e vià/véa de sègget]
> **e vià discorrèndo**_{l_{cav}} →(e vià
dicèndo)
> **e vià di séguito**_{l_{cav}} →(e vià
dicèndo)
> **in vià amichévole**_{l_{cav}} | in vià/véa
amichéola/confidensjàl^{*} (ita) [in
vià/véa amichévola/confidensjàl],

per amicissia/amesessia* [per amicisja/amesésja]
 > **in via confidenziale**_{lcav} →(in via amichévole)
 > **in via di**_{lcp} | in via/véa de^o* (ita) [in vià/véa de]
 > **in via di svilùppo**_{icag} | in via/véa de svilùpo^o* (ita) [in vià/véa de xvilùpo]
 > **in via eccezionale**_{lcav} | in via/véa ecessionàl/ecessiunàl^o* (ita) [in vià/véa ecesjonàl/ecesjunàl]
 > **in via preliminarè**_{lcav} →(in primò luògo)
 > **in via provvisòria**_{lcav} →(provvisòriaménte)
 > **in via sperimentale**_{lcav} →(sperimentalménte)
 > **per via che**_{lccn} | per via/véa che [per vià/véa che]
 > **per via di**_{lcp} | per via/véa de [per vià/véa de]
 > **sulla via di**_{lcp} →(èssere in procinto di)
 > **via traversè**_{lcst} →(espediènte), →(sotterfùgio)
³**via**_{sfs} (rótta) | →
⁴**via**_{sfs} (mèzzo di trasportò, canàle di comunicazióne; località intermèdia di passàggio di un mèzzo di trasportò lùngo un percòrso che lo identifìca; attività professionàle, carrièra; condóta di vita, condóta morale; sèrie di àtti/mèzzi adottàti per conseguìre un fine, mòdo di procedère; modalitá d'azióne, modalitá d'intervèto, pdocedimènto, procedùra; canàle/condóto fisiològico; mòdo di somministràre un fàrmaco, modalitá di accèssò a un òrgano; condóto meccànico, parte/sezióne di motóre; tubazióne) | via* [vià], véa^o* [véa]
⁵**via**_{sfs} (¹camminò) | →
⁶**via**_{sfs} (direzióne) | →
⁷**via**_{intz} (per allontanàre; per incitàre/eòrtàre; per dàre l'inizìo a competizióne/gàra/etc.; per concludère un discòrso) | via!^o [vià!], véa!^o* [véa!]
⁸**via**_{intz} (inizìo di competizióne/gàra/etc.) | via!^o [vià!], véa!^o* [véa!]
¹**viabile**_{agtv} (percorribile) | → BS: viàbil [vjabil]
²**viabile**_{agtv} (viàrio) | →
viabilista_{sttv} | ü/chèl/òm/operare/laorét/lauradùr/(→¹addétto) a la viabilitá_{prf}* [ú'/chèl/òm/operare/lavorét/lavurad úr/(→¹addétto) ala vjabilitá], òna/chèla/dòna/fómna/operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta) a la viabilitá_{prf}*

[òna/chèla/dòna/fómna/operaja/lavorènta/lavuradura/(→¹addétta) ala vjabilitá]
viabilistico_{ams} | relativ a la viabilitá_{prf}* [relatífv ala vjabilitá], de la viabilitá_{lcege}* [dela vjabilitá]
viabilitá_{sfsi} | viabilitá^o (ita) [vjabilitá], viabeletá* [vjabeletá]
viacard_{sfsi} (eso) /viacàrd/ | ← /vjacàrd/
via crucis_{lcst} (lat) /vià crúcis/ | ← /vià crúcis/
viado_{sms} (por) /vjadu/, (ita) /viàdo/ | ← /vjàdo(š)/
viadótto_{sms} | viadòt^o (ita) [vjadòt] BS: viadòt [vjadòt]
viaggiante/viaggiante_{agtv} (che viàggia, che si spòsta) | viaggiànt* [vjağànt], viasànt* [vjaxànt], che l'viagia/viasa_{prf}* [che'l vjağa/vjaxa], che l'sa/se spòsta_{prf}* [che'l sa/se spòsta]
¹**viaggiare/viaggiare**_{vintr} (spostàrsi da un luògo all'àlto specialménte con un mèzzo di trasportò) | viaggià [vjağà], viasà [vjaxà] BS: viaggià [viagà], viasà [vjaxà] - **in lùngo e in làrgo**_{lcvb} | viasà/viagià (→dappertùtto)* [vjaxà/vjağà (→dappertùtto)], viasà/viagià sò e zó* [vjaxà/vjağà só e xó], viasà/viagià de ché e de là* [vjaxà/vjağà de ché e de là]
²**viaggiare/viaggiare**_{vintr/vtr} (per àltre accezióni) | viasà* [vjaxà], viaggià* [vjağà]
¹**viaggiato/viaggiato**_{vppms} (spostàto da un luògo all'àlto specialménte con un mèzzo di trasportò) | viaggiàt [vjağàd], viasàt [vjaxàd] BS: viaggiàt [viagàd], viasàt [vjaxàd] - **in lùngo e in làrgo**_{lcvb} | viasàt/viagiàt (→dappertùtto)* [vjaxàd/vjağàd (→dappertùtto)], viasàt/viagiàt sò e zó* [vjaxàd/vjağàd só e xó]
²**viaggiato/viaggiato**_{vppms} (per àltre accezióni) | viasàt* [vjaxàd], viaggiàt* [vjağàd]
viaggiatore/viaggiatore_{sms} | viasadùr [vjaxadùr] BS: viasadùr [vjaxadùr] - **trice**_{sfs} | viasadura* [vjaxadura] BS: viasadura [vjaxadura]
¹**viaggio/viaggio**_{sms} (spostamènto da un luògo all'àlto specialménte con un mèzzo di trasportò) | viàs [vjax] BS: viàs [vjax] CE: viàc /-č/ [vjağ] CO: viàc /-č/ [vjağ] - **di nòzze**_{lcst} | viàs de nòsse* (ita) [vjax de nòse] - **organizzàto**_{lcst} | viàs organisàt^o* [vjax organixàd] > **da viaggio**_{lcag} | de viàs* [de vjax]

²**viaggio/viaggio**_{sms} (per àltre accezióni) | viàs* [vjax]
viagra_{smsi} (eso) /viàgra/ | ← /vjagra/
viàle_{sms} | viàl [vjál] BS: viàl [vjál]
viàlétto_{sms} | viàlét^o* [vjalèt] BS: viàlét [vjalèt]
viandànte_{sttv} | viandànt [vjandànt], viasadùr (che l'va) a pè_{prf}* [vjaxadùr (che'l va) a pè], viandanta_{sfs} [vjandanta], viasadura (che la va) a pè_{prf}* [vjaxadura (che'la va) a pè] BS: viandànt [vjandànt], viandanta_{sfs} [vjandantá]
viària_{sfs} (indennità per spése di màrcia) | viària^o (ita) [viarja], indenità per spése de marcia_{prf}* [indenità per spéxe de marča]
viàrio_{sms} | relativ a i strade/vie_{prf}* [relatífv ai strade/vie], di strade/vie_{lcege}* [di strade/vie]
¹**viàtico**_{ams} (comunióne) | viàtico^o (ita) [viàtico], comüniù dòpo/pós/despò l'estréma unsiù/ünsiù_{prf}* [comünjú dòpo/póx/despò l'estréma unsjú/ünsjú] BS: viàtic [vjatic]
²**viàtico**_{ams} (confòrto/sostégno morale) | confòrt/sostègn moràl_{prf}* [confórt/sostègn/sostèjn moràl]
³**viàtico**_{ams} (provviste per il viàggio/viàggio) | proéste per ol viàs_{prf}* [provéste per ol vjax]
viàtore_{sms} (viandànte) | →
viàtòrio_{ams} | che l'riguarda/reàrda/rearda^{3^} ol viàs/viasadùr_{prf}* [che'l rigyarda/revarda ol vjax/vjaxadùr]
viavài_{smsi} (andirivieni) | →
vibrafonista_{sttv} | vibrafonista^o (ita) [=], vibrafonésta* [=], sonadùr/sunadùr de vibràfono_{prf}* [sonadùr/sunadùr de vibràfono], sonadura/sunadura de vibràfono_{prf}* [=]
vibràfono_{sms} (esi) | vibràfono^o (ita) [=], vibràfon* [vibrafon]
vibram_{smsi} (eso) /víbram/ (sos) | ←
vibráménto_{sms} →(vibràzióne)
¹**vibrànte**_{agtv} (che vibra, che prodùce vibràzióni) | vibrànt* [=], che l'vibra_{prf}* [che'l vibra], che l'fà/prodùs vibrassiù_{prf}* [che'l fa/prodùx vibrasjú]
²**vibrànte**_{agtv} (àlto e sonòro) | vibrànt* [=], che l'sa/se fà sènt/sentì_{prf}* [che'l sa/se fa sènt/sentì]
³**vibrànte**_{agtv} (che esprime fòrza e intensità di sentimènti) | vibrànt* [=], che l'fà sentì fòrsa e intensità de sentimènc/sentimècc_{prf}* [che'l fa sentì fòrsa e intensità de sentimènti/sentimèti]

4 vibrante_{agtv} (fremènte, palpitante: di qualcùno) | →
1 vibrare_{vintr/vtr} (scagliare con fòrza, ¹scoccare; ³sferrare; mèttere in vibrazióne, far risuonare; produrre vibrazióni sòndre con moviméti oscillatòri; echeggiare, risuonare) | vibrà [=]
 BS: vibrà [=]
2 vibrare_{vintr} (¹frèmere, palpitare) | →
3 vibrare_{vintr} (proferire con veemènta) | proferì con veemènta/viemènta/viemènta^{2Λ}_{prf}* [proferì con veemènta/viemènta], di sò con veemènta/viemènta/viemènta^{2Λ}_{prf}* [dí sò con veemènta/viemènta]
1 vibrataménte_{avb} (in mòdo vibràto) | in manéra vibrada* [=]
2 vibrataménte_{avb} (accorataménte) | →
1 vibratèzza_{sfs} (l'èssere accoratò) | →
2 vibratèzza_{sfs} (l'èssere concitatò) | →
3 vibratèzza_{sfs} (l'èssere vibratò) | →
vibràtile_{agtv} | che l'vibra_{prf}* [che'l vibra], che l'pòl vibrà_{prf}* [che'l pòl vibrà]
vibratilità_{sfsi} | natúra/qualità de chèl che l'vibr* [natúra/cyalità del chèl che'l vibra]
1 vibratò_{ams/vppms} (scagliatò con fòrza, ¹scoccatò; ³sferratò; méssò in vibrazióne, fatto risuonare; prodòtto vibrazióni sòndre con moviméti oscillatòri; echeggiatò, risuonatò) | vibrat [vibrat]
 BS: vibrat [vibrat]
2 vibratò_{ams/vppms} (¹fremütò, palpitatò) | →
3 vibratò_{ams/vppms} (proferitò con veemènta) | proferit con veemènta/viemènta/viemènta^{2Λ}_{prf}* [proferid con veemènta/viemènta], dicc sò con veemènta/viemènta/viemènta^{2Λ}_{prf}* [didì sò con veemènta/viemènta < dissò con veemènta/viemènta]
4 vibratò_{ams} (accoratò, appassionatò, veemènte) | →
5 vibratò_{sms} (esi) (effètto/tècnica mušicàle) | vibratò (ita) [=]
vibratòre_{sms} (tec) | vibratùr* (ita) [vibratùr]
vibratòrijo_{ams} | vibratòre* [=], di vibrassiù_{lce}* [di vibrasjú], che l'è caösàt/caüsàt/provocàt/prodüsìt di vibrassiù_{prf}* [che'l è di caöxàd/caüxàd/provocàd/prodùxid di vibrasjú]
vibratùra_{sfs} →(vibrazióne)
vibrazionàle_{agtv} | relativ a i vibrassiù_{prf}* [relatìv ai vibrasjú], di vibrassiù_{lce}* [di vibrasjú]

1 vibrazióne_{sfs} (ràpido moviméto oscillatòrijo di piccòla ampjèzza) | vibrassiù [vibrasjú]
 BS: vibrassiù [vibrasjú]
2 vibrazióne_{sfs} (per àltre accezióni) | vibrassiù* [vibrasjú]
vibromassaggiatòre_{sms} (tec) | vibromassagiadùr* (ita) [vibromasagadùr]
vibromassaggio_{sms} | vibromassagio^o* (ita) [vibromasagò]
vibroterapia_{sfs} | vibroterapia^o (ita) [vibroterapià], vibroterapiá* [vibroterapiéa], terapia che la dórva/dóvra/ùsa i vibromassagi_{prf}* [terapià che'la dórva/dóvra/ùxa i vibromasagi], terapia/cùra basada sò i vibromassagi_{prf}* [terapià/cùra baxada sòi vibromasagi]
vibùrno_{sms} (nat) | lantana_{sfs} [=], lentana_{sfs} [=]
vicariàle_{agtv} | relativ a i vicare_{prf}* [relatìv ai vicare], del/di vicare_{lce}* [del vicare]
vicariàre_{vtr} →(sostituire), →(fàre le véci), →(rappresentare)
1 vicariàto_{ams/vppms} (sostituito, fatto le véci, rappresentatò) | →
2 vicariàto_{sms} (ufficio e giurisdizióne di un vicariò) | vicariat* [vicarjät], öfesse e (→³giurisdizióne) de vicare_{prf}* [öfése e (→³giurisdizióne) de vicare]
3 vicariàto_{sms} (territòrijo sottopòsto alla giurisdizióne del vicariò; sède del vicariò) | vicariat* [vicarjät], teritòre sóta la (→³giurisdizióne) del vicare_{prf}* [teritòre sóta la (→³giurisdizióne) del vicare]
4 vicariàto_{sms} (duràta di tàle càrica) | vicariat* [vicarjät], dürada del (→²vicariàto)_{prf}* [dürada del (→²vicariàto)]
5 vicariàto_{sms} (giurisdizióne/sède del vicariò) | vicariat* [vicarjät], (→¹giurisdizióne)/sède del vicare_{prf}* [(→¹giurisdizióne)/sède del vicare]
1 vicariò_{ams/sms} (che/chi sostituice un superiòre) | vicare [=]
 BS: vicàre [vicare]
 - **apostòlico**_{lcst} | vicariò apostòlico^o (ita) [vicarjo apostòlico], vicare apostòlech* [vicare apostòleg]
 - **di Crìsto**_{lcst} →(Pàpa)
 - **di Diò**_{lcst} →(Vicariò di Crìsto)
 - **generàle**_{lcst} | vicare generàl* [=]
 - **parrocchiàle**_{lcst} | vicare parochiàl* [vicare parochjàl], vicare de la paròchia* [vicare dela paròchja]
 - **a**_{afs/sfs} | vicària* [vicarja], dònna/fómna/moér del vicare_{prf}* [=]
2 vicariò_{ams} (sostitutivo) | →
3 vicariò_{ams} (vicariàle) | →
vice_{sfsi/smsi} | vice^o (ita) [=]

viceammiraglio_{sms} | viceamiraglio/viceamiraglio^{3Λo}* (ita) [viceamirağlo]
 +-**a**_{sfs} | viceamiraglia/viceamiraglia^{3Λ*} [viceamirağla], dònna/fómna/moér del viceamiraglio/viceamiraglio^{3Λ*} [dònna/fómna/moér del viceamirağlo]
vicebrigadière_{sms} | vicebrigadiér^o* (ita) [vicebrigadér], vicebrigadér* [vicebrigadér], vice del brigadiér/brigadér_{prf}* [vice del brigadér/brigadér], vice de la brigadiéra/brigadéra_{prf}* [vice dela brigadéja/brigadéra]
 +-**a**_{sfs} | vicebrigadiéra* [vicebrigadéja], vicebrigadéra* [=], vice del brigadiér/brigadér_{prf}* [vice del brigadér/brigadér], vice de la brigadiéra/brigadéra_{prf}* [vice dela brigadéja/brigadéra]
vicecomandànte_{sttv} | vicecomandant^o* [=], vice del comandant_{prf}* [=], vice de la comandanta_{prf}* [vice dela comandanta]
 +-**a**_{afs/sfs} | vicecomandanta* [=], vice del comandant_{prf}* [=], vice de la comandanta_{prf}* [vice dela comandanta]
vicecomitàle_{agtv} | relativ a i viscóncc_{prf}* [relatìv ai viscóntj], del viscónt_{lce}* [=], di viscóncc_{lce}* [di viscóntj]
vicecommissàrijo_{sms} | vicecomissare^o* [vicecomisare], vice del commissare_{prf}* [vice comisare], vice de la commissària_{prf}* [vice dela comisarja]
 BS: vicecomissàre [vicecomisare]
 +-**a**_{sfs} | vicecomissària* [vicecomisàrja], vice del commissare_{prf}* [vice comisare], vice de la commissària_{prf}* [vice dela comisarja]
 BS: vicecomissària* [vicecomisarjà]
vicecònsòle_{sms} | vicecònsol^o* [=], vice del cònsol_{prf}* [=], vice de la cònsola_{prf}* [vice dela cònsola]
 BS: vicecònsol [=]
 +-**a**_{sfs} | vicecònsola* [=], vice del cònsol_{prf}* [=], vice de la cònsola_{prf}* [vice dela cònsola]
 BS: vicecònsola [vicecònsolà]
vicedecàno_{sms} | vicedecano^o (ita) [=], vice del decano_{prf}* [=], vice de la decana_{prf}* [=]
 +-**a**_{sfs} | vicedecana* [=], vice del decano_{prf}* [=], vice de la decana_{prf}* [=]
vice direttòre_{sms} | vicediretùr* [vicediretùr], vice del diretùr_{prf}* [vice del diretùr], vice de la diretura_{prf}* [vice dela diretura]
 BS: vicediretùr* [vicediretùr]

-trice_{sfs} | vicediretura* [=], vice del diretùr_{prf}* [vice del diretùr], vice de la diretura_{prf}* [vice dela diretura]
BS: vicediretura* [vicediretura]

vicedùca_{sms} | vicedöca^o* [vicedöca], vicedüca^o* [vicedüca]
+**-éssa**_{sfs} | vicedöchèssa* [vicedöchèsa], vicedüchèssa* [vicedüchèsa],
dòna/fómna/moér/(→figlia) del vicedöca*
[dòna/fómna/moér/(→figlia) del vicedöca]

vicegoernatóre_{sms} | vicegoernatùr^o* [vicegoernatùr], vicegoernadùr^o* [vicegoernadùr], vice del goernatùr_{prf}* [vice del goernatùr], vice de la goernatura_{prf}* [vice dela goernatura]
BS: vicegoernatùr [vicegoernatùr]

-trice_{sfs} | vicegoernatura* [vicegoernatura], vicegoernadura^o* [vicegoernadura], vice del goernatùr_{prf}* [vice del goernatùr], vice de la goernatura_{prf}* [vice dela goernatura]
BS: vicegoernatùra* [vicegoernatùrà]

vicemàdre_{sfs} | vicemàder* (ita) [vicemader],
öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fà le véci de la mader_{prf}* [öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fa le véci dela mader],
öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fà de mader_{prf}* [öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la fa de mader],
öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la rapresènta la mader_{prf}* [öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la raprexènta la mader]

¹**vicènda**_{sfs} (càso, evènto) | →, vicènda^o (ita) [=], vissènda^o (ita) [visènda]

²**vicènda**_{sfs} (l'alternàrsi delle stagióni) | passà di stagiù/sesù_{vbprf}* [pasà di stagù/sexù]

³**vicènda**_{sfs} (stòrija) | →, vicènda^o (ita) [=], vissènda^o (ita) [visènda]
> **a vicènda**_{lcav} →(reciprocámènto), →(vicèndevolmènto)

vicèndévole_{agt} →(¹mùtuvo), →(recìproco), →(scambjévole)
BS: vicèndévol [=]

vicèndevolèzza_{sfs} →(l'èssere vicèndévole)

vicèndevolmènte_{avb} | (co l'fà) ura ü ura l'óter [(co l'fà) ura ü' ura 'l óter], (co l'fà (s)cambe) l'ü con l'óter* [(col fa (s)cambe) 'l ü' con 'l óter]

vicènnàle_{agt/sms} (ventènnàle) | →

vicènnjo_{sms} →(ventènnjo)

¹**vicèntino**_{ams/sms} (abitàntè/caràttèrè/natìvo) | vicènti^o* [vicènti], vissènti^o* [visènti]
-a_{afs/sfs} | vicèntina^o* [=], vissèntina^o* [visèntina]

²**vicèntino**_{ams/sms} (lìngua/dialètto; cìbo/territòrijo/usàntza/etc.) | vicènti^o* [vicènti], vissènti^o* [visènti]
> **alla vicèntina**_{lcag} | a la vicèntina^o* [ala vicèntina], a la vissèntina^o* [ala visèntina]

Vicèntza_{npct} (geo) | Vicèntza [=]

vicepàdre_{sms} | vicepàder* (ita) [vicepader], ü/chèl/òm che l'fà le véci del pàder_{prf}* [ü'/chèl/òm che 'l f le véci del pader], ü/chèl/òm che l'fà de pàder_{prf}* [ü'/chèl/òm che 'l fa de pader], ü/chèl/òm che l'rapresènta 'l pàder_{prf}* [ü'/chèl/òm che 'l raprexènta 'l pader]

vicepàrroco_{sms} →(curàto), →(vicàrijo parrocchiàle)

viceprefètto_{sms} | viceprefèt^o* [=], vice del prefèt_{prf}* [=], vice de la prefèta_{prf}* [vice de la prefèta]
+**-éssa**_{sfs} | viceprefèta* [=], vice del prefèt_{prf}* [=], vice de la prefèta_{prf}* [vice de la prefèta],
dòna/fómna/moér del viceprefèt_{prf}* [=]

vicepremier_{sfs/smsi} (ing) /vàijsi prémjə(r)/, (ita) /viceprèmjer/ | ←

viceprèside_{sms} | viceprèside^o* [viceprèside], vicediretùr* [vicediretùr], vice del prèside/diretùr_{prf}* [vice del prèside/diretùr], vice de la prèside/diretura_{prf}* [vice dela prèside/diretura]
+**-a**_{sfs} | viceprèsidea* [viceprèsidea], vicediretura* [=], vice del prèside/diretùr_{prf}* [vice del prèside/diretùr], vice de la prèside/diretura_{prf}* [vice dela prèside/diretura]

vicepresidènte_{sms} | vicepresidènt^o* [vicepresidènt], vice del presidènt_{prf}* [vice del presidènt], vice de la presidènta/presidèntessa_{prf}* [vice dela presidènta/presidèntesa]
BS: vicepresidènt [vicepresidènt]
-éssa_{sfs} | vicepresidènta* [vicepresidènta], vicepresidèntessa^o* (ita) [vicepresidèntesa], vice del presidènt_{prf}* [vice del presidènt], vice de la presidènta/presidèntessa_{prf}* [vice dela presidènta/presidèntesa]
BS: vicepresidènta* [vicepresidèntà]

vicepresidèntza_{sfs} | vicepresidèntza^o* [vicepresidèntza]

vicepretóre_{sms} | vicepretùr^o* [vicepretùr], vice del pretùr_{prf}* [vice del pretùr], vice de la pretura_{prf}* [vice dela pretura]
BS: vicepretùr [vicepretùr]
+**-a/-éssa**_{sfs} | vicepretura* [=], vice del pretùr_{prf}* [vice del pretùr], vice de la pretura_{prf}* [vice dela pretura],
dòna/fómna/moér del vicepretùr_{prf}* [dòna/fómna/moér del vicepretùr]
BS: vicepretùra [vicepreturà],
dòna/fómna/moér del vicepretùr_{prf}* [dòna/fómna/moér del vicepretùr]

vicepretùra_{sfs} | vicepretùra* [vicepretùra]

vicequestóre_{sms} | vicequestùr^o* [vicequestùr], vice del questùr_{prf}* [vice del cyestùr], vice de la questura_{prf}* [vice dela cyestura]
BS: vicequestùr [vicequestùr]
-a_{sfs} | vicequestura* [vicequestura], vice del questùr_{prf}* [vice del cyestùr], vice de la questura_{prf}* [vice dela cyestura],
dòna/fómna/moér del vicequestùr_{prf}* [dòna/fómna/moér del vicequestùr]
BS: vicequestùra [vicequesturà],
dòna/fómna/moér del vicequestùr_{prf}* [dòna/fómna/moér del vicequestùr]

vicèrè_{smsi} | vicèrè^o* [=], vice del rè_{prf}* [=]
BS: vicèrè [=]

vicèrèale_{agt} | relativ a i (→vicèrè)_{prf}* [relativ ai (→vicèrè)], del (→vicèrè)_{lce}* [del (→vicèrè)]

¹**vicèrèame**_{sms} (territòrijo su cùì govèrna un vicèrè) | règn/teritòrè del (→vicèrè)_{prf}* [règn/rèjn/teritòrè del (→vicèrè)]

²**vicèrèame**_{sms} (ufficìo di vicèrè) | öfèsse de (→vicèrè)_{prf}* [öfèse de (→vicèrè)]

³**vicèrèame**_{sms} (duràta della càrica di vicèrè) | dürada de la càrica de (→vicèrè)_{prf}* [dürada dela càrica de (→vicèrè)]

vicèrègale_{agt} →(vicèrèale)

vicèrègina_{sfs} | vicèrègina^o* [=], vice de la regina_{prf}* [vice dela regina]

vicèrèttóre_{sms} | vicèrèttùr^o* [vicèrèttùr], proretùr^o* [proretùr], vice del retùr_{prf}* [vice del retùr], vice de la retura_{prf}* [vice dela retura]
BS: vicèrèttùr* [vicèrèttùr]
-trice_{sfs} | vicèrètura* [=], proretura^o* [=], vice del retùr_{prf}* [vice del retùr], vice de la retura_{prf}* [vice dela retura]
BS: vicèrètura* [vicèrèturà]

vicèsegretàrijo_{sms} | vicèsegretare^o* [=], vice del segretare_{prf}* [=], vice de la segretària_{prf}* [vice dela segretarja]

BS: vicesegretàre* [vicesegretare]
-a_{sfs} | vicesegretària*
 [vicesegretarja], vice del
 segretare_{prf}* [=], vice de la
 segretària_{prf}* [vice dela segretarja]
 BS: vicesegretària* [vicesegretarja]
vicesindaco_{sms} | vicesindech^{o*}
 [vicesindeg], vicesindes^{o*}
 [vicesindex], vice del
 sindech/sindes_{prf}* [vice del
 sindeg/sindex], vice de la
 sindega/sindesa/sindachèssa_{prf}*
 [vice dela
 síndega/síndexa/sindachèsa]
 BS: vicesindec* [vicesindex]
-a/-éssa_{sfs} | vicesindega*
 [vicesindega], vicesindesa*
 [vicesíndexa], vicesindachèssa*
 [vicesindachèsa], vice del
 sindech/sindes_{prf}* [vice del
 sindeg/sindex], vice de la
 sindega/sindesa/sindachèssa_{prf}*
 [vice dela
 síndega/síndexa/sindachèsa]
 BS: vicesindeca* [vicesíndexa]
vicesovrintendènte_{sms} |
 vicesuvertendènt*
 [vicesuvertendènt], vice del
 suvertendènt_{prf}* [vice del
 suvertendènta_{prf}* [vice dela
 suvertendènta]
 +-a_{sfs} | vicesuvertendènta*
 [vicesuvertendènta], vice del
 suvertendènt_{prf}* [vice del
 suvertendènt], vice de la
 suvertendènta_{prf}* [vice dela
 suvertendènta]
¹**viveversa_{avb}** (in direzióne
 contrària/oppòsta) | in diressiù
 contrària/cuntrària_{prf}* [in diresjú
 contrarja/cuntrarja]
 BS: viceversa [viceversà], a
 gambensö [a gambe ‘n só]
²**viveversa_{avb}** (al contràrio,
 all’oppòsto, in mòdo invèrso,
 invéce) | al contrare_{prf}* [=], in
 manéra invèrsa_{prf}* [=],
 invéce/invésse* [invéce/invése]
¹**vichingo_{ams/sms}** (che/chi appartenéva
 al pòpolo dei vichinghi) | vichingo^o
 (ita) [vichingo]
 BS: viching /-c/ [vichíng]
-a_{afs/sfs} | vichinga^o (ita) [vichínga]
 BS: vichinga [vichíngà]
²**vichingo_{sms}** (persóna àlta e bjànda) |
 vichingo^o (ita) [vichíngo], ü ólt e
 biónd_{prf}* /-t/ [ú’ ólt e bjànd]
-a_{sfs} | vichinga^o (ita) [vichínga],
 òna/persuna ólta e biónda_{prf}*
 [óna/persuna ólta e bjànda]
vicinale_{agtv} (prossimale, ¹prössimo,
 vicino) | →
 BS: vizinàl [vixinàl]

vicinàme_{sms} | (complèss di) (v)isi/vesi
 de cà_{prf}* [(complèss di) vixí/vexí de
 ca]
vicinànza_{sfs} | visinansa [vixinansa],
 vesinansa [vexinansa]
 BS: vizinànza [vixinansà]
 > **vicinànze_{sfp}** | visinanse
 [vixinanse], vesinanse [vexinanse]
 > **in vicinànza di_{lcpv}** →(nelle
 vicinànze di)
 > **nelle vicinànze_{lcpv}** | in di
 visinanse/vesinanse [indi
 vixinanse/vexinanse], atüren/intüren
 a [aturen/inturen a]
 > **nelle vicinànze di_{lcpv}** | in di
 visinanse/vesinanse de [indi
 vixinanse/vexinanse de],
 apröf/prèss/(v)isi/vesi a
 [apröv/prèss/vixí/vexí a]
¹**vicinàto_{sms}** (dintórni, paràggi,
 vicinànze) | →
 BS: vizinàt [vixinàd]
²**vicinàto_{sms}** (vicinàme) | →
³**vicinàto_{sms}** (l’abitàre vicino ad àltri) |
 (→abitàre) (v)isi/vesi a di óter_{vbp_{prf}}*
 [(→abitàre) vixí/vexí a di óter]
vicinióre/vicinjàre_{agtv} →(limitrofo)
vicino_{ams/sms/avb} | (v)isi [vixí], vesi
 [vexí]
 BS: vizí [vixí], arènt [=], derènt [=],
 apröf [apröv]
 CE: (v)izi [vixí]
 CO: vezéen [vexèn]
 - **di càsa_{lcpv}** | (v)isi/vesi de cà_{prf}*
 [vixí/vexí de ca]
-a_{afs/sfs} | (v)isina [vixina], vesina
 [vexina]
 BS: vizina [vixinà]
 CE: (v)izina [vixina]
 CO: vezéena [vexèna]
 - **di càsa_{lcpv}** | (v)isina/vesina de cà_{prf}*
 [vixina/vexina de ca]
 > **da vicino_{lcpv}** | de (v)isi/vesi [de
 vixí/vexí], da redét [=]
 > **vicino a_{lcpv}** | (v)isi/vesi a [vixí/vexí
 a], redét a [=]
 > **vicino di_{lcpv}** | (v)isi/vesi de
 [vixí/vexí a]
vicissitudìne_{sfs} (¹vicènda/³vicènda non
 lièta, traversia) |
 (→¹vicènda)/(→³vicènda) mia
 alégra_{lcpv}*
 [(→¹vicènda)/(→³vicènda) mià
 alégra], →
 BS: vicissitudin [vicisitudin]
vicoléto_{sms} | stenciöl [stenciól],
 stenciöla_{sfs} [stencióla]
vicolo_{sms} | vicol [vicol], strécia_{sfs}
 [stréca]
 BS: vicol [vicol], rüa [rúvâ],
 tresandèl [trexandèl]
 - **bùio_{lcpv}** | vicol (i)sciür [vicol scür <
 vicoliscür]
 BS: striciö [stricjö]

- **cièco/cièco_{lcpv}** | vicolo céco^o (ita)
 [vícolo céco], vicol che l’fenéss lé*
 [vicol che ‘l fenéss lé]
 - **copèrto_{lcpv}** | ↓
 VBs: ramanòt [=]
 - **strétto_{lcpv}** | vicol (i)strécc [vicol
 strétj < vicolistrétj]
 BS: traghèt [=]
 + **Vicks VapoRub_{lcpv}** /vics vapòrub/
 (mar) (sos) | ← /visvapor/
videàta_{sfs} →(schermàta)
¹**video_{ams/smsi}** (tec) (videoterminàle) |
 video^{o*} (ita) [videò]
 BS: video [videò]
 > **a video_{lcpv/lcpv}** | a video^{o*} (ita) [a
 videò]
²**video_{smsi}** (ing) /vídíəp/ (home video,
 videoclip, videotape,
 videoterminàle) | ← /vídíəp/, →
videoamatóre_{sms} | videoamatùr^{o*} (ita)
 [videòamatúr], videoamadùr^{o*} (ita)
 [videòamadúr]
-trìce_{sfs} | videoamadura^{o*} (ita)
 [videòamadura], videoamadura^{o*}
 (ita) [videòamadura]
videoamplificatóre_{sms} (tec) |
 videoamplificadùr^{o*} (ita)
 [videòamplificadúr]
videobàr_{smsi} | videobàr^{o*} (ita)
 [videòbàr]
videocàmèra_{smsi} (tec) | videocàmèra^{o*}
 (ita) [videòcàmèra]
videocassétta_{sfs} | videocassèta^{o*} (ita)
 [videòcasèta]
videocitòfono_{sms} (tec) | videocitòfono^{o*}
 (ita) [videòcitòfono]
videoclip_{smsi} (ing) /vídíəpclip/, (ita)
 /videòclíp/ (esi) | ←
videoconferènza_{sfs} |
 videoconferènza^{o*} (ita)
 [videòconferènza]
videocontròllo_{sms} | videocontròl^{o*}
 (ita) [videòcontròl]
videodipendènte_{agtv/sttv}
 →(teledipendènte)
videodipendènza_{sfs}
 →(teledipendènza)
videodisco_{sms} →(laser disc), →(LD)
videofilm_{sms} | videofilm^{o*} (ita)
 [videòfilm]
¹**videòfono_{sms}** (videocitòfono) | →
²**videòfono_{sms}** (videotelèfono) | →
videogame_{smsi} (ing) /vídíəpəghejm/,
 (ita) /videòghejm/ (esi) | ←,
 videogiòco^o (ita) [videògòco],
 videozöch* [videòxòg]
videogiòco_{sms} →(videogame)
videolettóre_{sms} (tec) | videoletùr^{o*}
 (ita) [videòletúr]
videolezióne_{sfs} | videolessiù^{o*} (ita)
 [videòlesjú]
videolibro_{sms} | videolibèr^{o*} (ita)
 [videòlibèr]

videomusic_{sfsi/smsi} (ing) | vídiəmjúsic/, (ita) /videòmjúsic/ (esi) | ← /videòmjúsic/, videomüsica^{o*} (ita) [videòmúxica]

videomüsica_{sfs} →(videomusic)

videomüsicàle_{agtv} | videomüsicàl^{o*} (ita) [videòmúxicàl], del/(de la) videomusic/videomüsica_{icge}^{*} [del(a) videomusic/videòmúxica]

videonàstro_{sms} →(²video), →(videotape)

videonolèggio_{sms} | videonolègio^{o*} (ita) [videonolègo], negòsse/bòtiga/bütiga di videocassète_{prf}^{*} [negòsse/bòtiga/bütiga di videocasète]

videopoker_{smsi} (ing) /vídiəp pèachə(r)/, (ita) /videopòcher/ (esi) | ←

videoprojettóre_{sms} (tec) | videoproietùr^{o*} (ita) [videoprojetúr]

videoregistràre_{vt} | videoregistrà^{o*} (ita) [videoregistrà], efetüà/fà òna videoregistrassiù_{prf}^{*} [efetüà/fà òna videoregistrasjú]

videoregistràto_{ams/vppms} | videoregistrat^{o*} (ita) [videoregistràd], efetüàt/facc òna videoregistrassiù_{prf}^{*} [efetüàd/fadì òna videoregistrasjú]

videoregistratóre_{sms} (tec) | videoregistradùr^{o*} (ita) [videoregistradúr]

videoregistrazióne_{sfs} | videoregistrassiù^{o*} (ita) [videoregistrasjú]

videoriprésa_{sms} →(teleriprésa)

videoriproduccióre_{sms} →(videoregistratóre)

videoriproduzióne_{sfs} →(videoregistrazióne)

videoschèrmo/videoschèrmo_{sms} →(schèrmo/schèrmo), →(teleschèrmo), →(³terminale)

videoscrittùra_{sfs} →(word processing)

videosistèma_{sms} | videosistèma^{o*} (ita) [videosistèma], sistèma de riprèsa, registrassiù e riprodüssiù de imàgini de la televisìù_{prf}^{*} (ita) [sistèma de riprèxa, registrasjú e riprodüssjú de imàgini dela televixjú], sistèma de riprèsa, registrassiù e riprodüssiù de imàgini televisive_{prf}^{*} (ita) [sistèma de riprèxa, registrasjú e riprodüssjú de imàgini televisive]

videosorvegliànza_{sfs} | videosorvegliànza^{o*} (ita) [videosorveglànza]

videotape_{smsi} (ing) /vídiəteip/, (ita) /videotéip/ | ←

¹**videotéca**_{sfs} (negòzjo che vénde e nolèggia videocassète) | negòsse/bòtiga/bütiga di

videocassète_{prf}^{*} [negòsse/bòtiga/bütiga di videocasète]

²**videotéca**_{sfs} (collezióne di videocassète) | videotéca^{o*} (ita) [videotéca], colessiù/racòlta de videocassète_{prf}^{*} [colesjú/racòlta de videocasète]

videotèl_{smsi} /videotèl/ | ←

videotelefonìa_{sfs} | videotelefonìa^o (ita) [videotelefonìa], videotelefonéa^{*} [videotelefonéa], trasmisiù di segnài/comunicassiù televisiv/videocol telèfono_{prf}^{*} [traxmisjú di segnài/comunicasjú televixív/videocol telèfono]

videotelefònico_{ams} | videotelefònico^o (ita) [videotelefònico], videotelefònech^{*} [videotelefòneg], de la (→videotelefonìa)_{icge}^{*} [dela (→videotelefonìa)]

videotelèfono_{sms} | videotelèfono^{o*} (ita) [videotelèfono]

videoterminàle_{sms} →(videoschèrmo/videoschèrmo)

videoterminalista_{agtv/sttv} | videoterminalista^o (ita) [videoterminalista], videoterminalésta^{*} [videoterminalésta], (ù/chèl) che l'laùra a ü (→videoterminàle)_{prf}^{*} [(ù'/chèl) che'l lavura a ü' (→videoterminàle)], (òna/chèla/persuna) che la laùra a ü (→videoterminàle)_{prf}^{*} [(òna/chèla/persuna) che'la lavura a ü' (→videoterminàle)]

videotèx_{smsi} /videotècs/ | ← /videotès/

videotrašmèttete_{vt} →(teletrašmèttete)

videotrašmissióne_{sfs} →(teletrašmissióne)

vidimàre_{vt} | vidimà [=] BS: vidimà [=]

vidimàto_{ams/vppms} | vidimàt [vidimàd] BS: vidimàt [vidimàd]

vidimatóre_{sms} | vidimadùr^{*} [vidimadúr] -trìce_{sfs} | vidimadura^{*} [=]

vidimatricè_{sfs} (tec) (màchina) | vidimatricè^o (ita) [=], vidimatricè^{*} [vidimatricè], màchina per vidimà_{prf}^{*} [=]

vidimazióne_{sfs} | vidimassiù [vidimasjú]

vieppiù_{avb} →(vieppiù)

vieppiù_{avb} | amò de piö^{*} [amò de pjö], sèmper piö^{*} [sèmper pjö]

vietàbile_{agtv} | proebébel^{*} [proèbèbel], che s'pòl proebi_{prf}^{*} [che s'pòl proèbí], che l'pòl (v)èss proebit_{prf}^{*} [che'l pòl èss proèbíd < che'l pòlvèss proèbíd]

vietabilità_{sms} →(l'èssere vietàbile)

vietàre_{vt} →(proibìre) BS: vietà [vjetà]

vietativo_{ams} | che l'sèrv a proebi_{prf}^{*} [che'l sèrv a proèbí]

¹**vietàto**_{ams/vppms} (¹proibìto) | → BS: vietat [vjetàd]

²**vietàto**_{ams} (²proibìto) | →

³**vietàto**_{ams} (difésò) | →

¹**vietò**_{ams} (antiquàto, vècchjo) | →

²**vietò**_{ams} (ràncido, stantio) | →

³**vietò**_{ams} (avvizzìto, macilènto, malatìccio) | →

vietùme_{sms} →(vecchjùme)

vigènte_{agtv} →(in vigóre) BS: vigènt [=]

vigènza_{sfs} →(l'èssere vigènte)

¹**vigere**_{vintr} (avére validità) (v)iga validità_{prf}^{*} [viga validità]

²**vigere**_{vintr} (èssere in vigóre) | èss in vigùr/viùr_{prf}^{*} [èss in vigùr/viùr]

vigèsimo_{ams} →(ventèsimo)

vigilante_{sttv} (spa) /bičilànte/, (ita) /vigilànte/ (volontàrio incaricàto di pattugliamènti urbàni pùbblici/privàti) | ← BS: vigilànt [=], vigilànta_{sfs}^{*} [vigilantà]

vigilantemènte_{avb} | con vigilànza^{*} [=], con granda atensìù^{*} [=]

vigilànza_{sfs} | vigilànza^{o*} (ita)(lad) [=] -speciàle_{icst} →(sorvegliànza speciàle)

¹**vigilàre**_{vintr} (badàre, fàre atenzzióne) | →, fà atensìù_{prf}^{*} [fà atensjú] BS: vigilà [=]

²**vigilàre**_{vt} (sorvegliàre attentamènte, tenére sótto contròllo) | vigilà^{o*} (ita)(lad) [=], (v)ardà sura con cùra/atensìù_{prf}^{*} [vardà sura con cùra/atensjú], tègn/tegnì sóta öcc/contròl_{prf}^{*} [tègn/tèin/tegnì sóta ög/contròl], tendì/tènd^{o*} /-t/ [tendí/tènd]

³**vigilàre**_{vintr} (⁴vegliàre) | →

¹**vigilàto**_{vppms} (badàto, fàtto atenzzióne) | →, facc atensìù_{prf}^{*} [fadì atensjú] BS: vigilat [vigilàd]

²**vigilàto**_{vppms} (sorvegliàto attentamènte, tenùto sótto contròllo) | vigilat^{o*} (ita)(lad) [vigilàd], (v)ardat sura con cùra/atensìù_{prf}^{*} [vardat sura con cùra/atensjú], tegnìt sóta öcc/contròl_{prf}^{*} [tegnìd sóta ög/contròl < tegnìssóta ög/contròl], tendìt^{*} [tendíd]

³**vigilàto**_{vppms} (⁴vegliàto) | →

⁴**vigilàto**_{ams} (controllàto, sorvegliàto) | →

⁵**vigilàto**_{sms} (chi è in stàto di libertà vigilàta) | vigilat^{*} [vigilàd] -speciàle_{icst} →(sorvegliàto speciàle) -a_{sfs} | vigilada^{*} [=] -speciàle_{icst} →(sorvegliàta speciàle)

- vigilatóre**_{ams/sms} | (ù/chèl) che l' (→vigila)_{prf}* [(ù'/chèl) che'l (→vigila)]
-trice_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la (→vigila)_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che'la (→vigila)]
¹**vigile**_{agtv} (attènto, che contròlla/guàrda) | che l'varda/contròlla_{prf}* [che'l varda/contròlla], che la varda/contròlla_{prf}* [che'la varda/contròlla]
²**vigile**_{agtv} (prónto, svéglio) | →
³**vigile**_{sttv} (guàrdia, polizzìotto) | vigile (ita) [vígile], capelù_{sms} [capelù], vigilèssa_{sfs}* [vigilèsa], capeluna_{sfs}* [=]
 BS: vigile [vígile], vigìl [vigil], vigilèssa_{sfs}* [vigilèsa]
- del fuòco_{lct} | pompiér [pompjér], pompér° [=], pompiéra_{sfs}* [pompjéra], pompiéra_{sfs}* [=]
- urbàno_{lct} | vùgile (ürbà) (ita) [vígile (ürbà)], capelù [capelù], vigilèssa_{sfs}* [vigilèsa], capeluna_{sfs}* [=]
 > **vigili urbàni**_{lct} | vùgili (ürbà) (ita) [vígili (ürbà)], capelù_{smp} [capelù], polisséa/polissia cümünàl/municipàl* (ita) [polisèa/polisià cümünàl/municipàl], polisséa/polissia del cümü* (ita) [polisèa/polisià del cümü]
viglià_{sfs} (giórno che precède evènto/fèsta) | vilia [vilja], élia [vélja]
vigliaccaménte_{avb} | in manéra sbrisa* [in manéra xbrixa], de vigliàch/sbris* [de viglác/xbrix]
vigliaccàta_{sfs} | at/assiù/comportamét de vigliàch_{prf}* [at/asjú/comportamét de viglác]
¹**vigliaccherìa**_{sfs} (l'èssere vigliàcco) | →
²**vigliaccherìa**_{sfs} (vigliaccàta) | →
vigliàcco_{ams/sms} | vigliàch [viglác]
 BS: viliàc [viljác]
-a_{afs/sfs} | vigliaca°* [viglaca]
 BS: viliàca [viljacà]
vigna_{sfs} (terrèno coltivàto a vite; insième delle viti che vi sòno coltivàte) | igna [vigña], visèl_{sms} [vixèl], verzèl_{sms} [verxèl]
 BS: éгна [végnà]
vignajòlo_{sms} | proprietare/proprietare d'òna igna_{prf}* [proprietare/propjetare d'òna vigña], proprietare/propjetare d'ù visèl/verzèl_{prf}* [proprietaria/propjetaria d'òna vigña], proprietaria/propjetaria d'ù visèl/verzèl_{prf}* [proprietarja/propjetarja d'ù vixèl/verxèl], òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la gh'è òna igna_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la g'è òna vigña], òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la gh'è ù visèl/verzèl_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la g'è ù vixèl/verxèl]
vignajùolo_{sms} →(vignajòlo)
-a_{sfs} →
vignaròlo_{sms} →(vignajòlo)
-a_{sfs} →
vignàto_{ams} | coltiàt/coltùràt/piantàt/pientàt a igna/visèl/verzèl_{prf}* [coltivàd/coltùràd/pjantàd/pjentàd a vigña/vixèl/verxèl]
vignéto_{sms} | vidùr [vidùr]
 BS: vignéto (ita) [vignéto], teré piantàt a éгна_{prf} [teré pjantàd a végnà]
vignéttà_{sfs} (diséugno/illustrazióne satìrica/umorìstica) | vignèta [vignéta]
 BS: vignèta [vignéta]
 > **vignéttè**_{sfp} | vignète [vignéte]
 BS: vignète [vignéte]
vignettùmo_{sms} | vignètismo° (ita) [vignétiemo], vignetésem* [vignétiem]
vignettista_{sttv} | vignètista° (ita) [vignétiista], vignetéstà* [vignétièsta], dissegnadùr de vignète_{prf}* [disègnadùr de vignéte], dissegnadura de vignète_{prf}* [disègnadura de vignéte]
vignùolo_{sms} | picola/pissèna igna_{prf}* [picola/pisèna vigña], picol/pissèn visèl/verzèl_{prf}* [picol/pisèn vixèl/verxèl]
vigògna_{sfs} (nat) | (v)igògna [vigògna], (v)igògna* [vigògna]
 BS: vigògna [vigògna]
vigóre_{sms} | vigùr [vigùr], viùr [viùr]
 BS: vigùr [vigùr]
 > **in vigóre**_{lcag/lcav} | vigèntè° (ita) [=], in vigùr/viùr* [in vigùr/viùr]
¹**vigoreggiàre**_{vintr} (avére vigóre/fòrza) | (v)iga vigùr/viùr/fòrsa_{prf}* [viga vigùr/viùr/fòrsa]
²**vigoreggiàre**_{vintr} (fiorire, sviluppàrsi) | →
¹**vigoreggiàto**_{vppms} (avùto vigóre/fòrza) | (v)it/(v)ùt
 vigùr/viùr/fòrsa_{prf}* [vid/vùt vigùr/viùr/fòrsa]
²**vigoreggiàto**_{vppms} (fiorìto, sviluppàto) | →
¹**vigoria**_{sfs} (vigóre) | →
²**vigoria**_{sfs} (inciòsvità, vivacità) | →
vigorosaménte_{avb} | con enèrgia/fòrsa/vigùr/viùr* [con enèrgià/fòrsa/vigùr/viùr]
¹**vigrosità**_{sfsi} (l'èssere vigoróso) | →
²**vigrosità**_{sfsi} (vigóre) | →
¹**vigoróso**_{ams} (che ha vigóre, pièno di enèrgia/fòrza/vitalità) | vigorùs [vigorùx], imprepòst [=]
 BS: mazèng /-c/ [maxèng]
²**vigoróso**_{ams} (rigoglióso) | →
³**vigoróso**_{ams} (efficàce, inciòsvivo) | →
¹**vile**_{agtv/sttv} (che/chi màncà di coràggio; che/chi è incapàce di assùmersi le pròpriè responsabilità; che denòta viltà) | sbris_{ams/sms} [xbrix], sbrisa_{afs/sfs}* [xbrixa]
 BS: vil [=]
²**vile**_{agtv} (che ha pochìssimo prègio/valóre) →(dozzinàle), →(²infimo)
³**vile**_{agtv} (che ha scàrso valóre intellètтуàle/moràle valóre) →(²ignòbile), →(⁴meschino)
⁴**vile**_{agtv} (¹spregévole) | →
¹**vilficàre**_{vtv} (avvilire, disprezzàre) | →
²**vilficàre**_{vtv} (²invigliacchìre) | →
¹**vilficàrsi**_{vpi} (fàrsi consideràre vile) | fàs considerà sbris_{prf}* [fàs considerà xbrix]
²**vilficàrsi**_{vpi} (umiljàrsi) | →
¹**vilficàto**_{ams/vppms} (¹avvilìto, disprezzàto) | →
²**vilficàto**_{ams/vppms} (²invigliacchìto) | →
³**vilficàto**_{ams/vppms} (fàtto consideràre vile) | facc considerà sbris_{prf}* [fadì considerà xbrix]
⁴**vilficàto**_{ams/vppms} (umiljàto) | →
viljo_{ams} →(²vile)
vilipèndere_{vtv} | mèt/metì sòta i pé/pè_{prf} [mèt/metì sòta i pé/pè <> mèssòta i pé/pè]
 BS: scalcagnà [scalcagnà]
vilipèndjo_{sms} (il vilipèndere) | →
 BS: vilipènde [=]
vilipèso_{ams/vppms} | metit sòta i pé/pè_{prf} [metid sòta i pé/pè <> metissòta i pé/pè]
 BS: scalcagnàt [scalcagnàd]
¹**villa**_{sfs} (càsa signorile indipèndente con annèso/annèso giardino/pàrco) | éla [véla]
 BS: vila [vilà]
-ilétta_{sfs} | vilèta° (ita) [=], elèta* [velèta]
 BS: vilì_{sms} [vilí], vilèta [vilètà]
-llino_{sms} →(villétta), →(villa)
²**villa**_{sfs} (bòrgo, ¹villàggio) | →
³**villa**_{sfs} (città) | →

¹**villaggio**_{sms} (bórgo, quartièr) | →, vilagio° (ita) [vilaĝo], vilàs* [vilàx]
BS: vilàgio [vilaĝo]
- **globàle**_{lcs} | vilagio globale° (ita) [vilaĝo globale], vilàs globàl* [vilàx globàl]
- **turìstico**_{lcs} | vilagio turistico° (ita) [vilaĝo turístico], vilàs türìstech/turéstech* [vilàx türisteg/turésteg]
²**villaggio**_{sms} (complessò residenziàle) | compless residensiàl_{prf}* [complès rexidensjàl], vilagio° (ita) [vilaĝo], vilàs* [vilàx]
³**villaggio**_{sms} (paèse/paése) | →
+**villanaccio**_{sms} →(villanzóne)
-**a**_{sfs} →
villanaménte_{avb} | in manéra vilana/(→sgarbàta)* [in manéra vilana/(→sgarbàta)]
villanàta_{sfs} | vilanada [=], at/assiù/comportamét/discórs/parlà de vilà_{prf}* [at/asjú/comportamét/discórs/parlà de vilà]
BS: vilanàda [vilanadà]
villanescaménte_{avb} →(villanaménte)
¹**villanésco**_{sms} (contadinésco) | →
²**villanésco**_{sms} (relativo ai villàni) | relativ a i vilà(n)/paisà_{prf}* [relatìv ai vilà(n)/paixà], de vilà(n)/paisà_{lcsge}* [de vilà(n)/paixà]
villanìa_{sfs} | vilanada [=], paisanada [paixanada]
villàno_{ams/sms} | vilà(n) [=], vilànch [vilànç], paisà [paixà], paì [paí]
BS: vilànc [vilànç]
-**a**_{sfs/sfs} | vilana [=], vilanca* [vilànca], paisana* [paixana], paina* [=]
BS: vilàna [vilànà]
-**naccio**_{sms} | vilanù [vilanù]
-**a**_{sfs} | vilanuna* [=]
villanzóne_{sms} | paisanù [paixanù], paisanàs [paixanàs], vilàn quàder_{prf} [vilàn cyader], vilàn vaca_{prf} [=], vilàn fotùto_{prf} [vilàn fotùto], vilanù [vilanù]
BS: paesanàs [paexanàs], paesanòt [paexanòt], vilansù [vilansù], ciobér [čobér]
-**a**_{sfs} | paisanuna* [paixanuna], paisanassa* [paixanasa], vilana quadra_{prf} [vilana cyadra], vilana vaca_{prf} [=], vilana fotùta_{prf} [vilana fotùta], vilanuna [=]
BS: paesanàssa [paexanasa], paesanòta [paexanòt], vilansùna [vilansunà], ciobéra [čobéra]
villanzuòlo_{sms} | vilansöl [vilansól]
+**a**_{sfs} | vilansöla* [vilansöla]
villaréccio_{ams} →(villaréccio)
villeggiànte_{agtv/sttv} | vilegiànt (ita) [vileĝànt], vilegiànta_{afs/sfs}

[vileĝànta], ü/chèl che l'va/và in vilegiadùra_{prf}* [ü'/chèl che l'va vileĝadùra], öna/chèla/persuna che la va/và in vilegiadùra_{prf}* [öna/chèla/persuna che l'va in vileĝadùra]
BS: vilegiànt (ita) [vileĝànt], vilegiànta_{afs/sfs} [vileĝàntà]
villeggiàre_{intr} | stà 'n campagna/montagna_{prf} [stà 'n campagna/montagna], èss al mar/lagh_{prf}* /-c/ [ès al mar/lag]
villeggiàto_{vppms} | stacc in campagna/montagna_{prf} [stadì in campagna/montagna], èss stacc/istacc al mar/lagh_{prf}* /-c/ [ès stadì al mar/lag <> èsistadì al mar/lag]
villeggiatùra_{sfs} | vilegiadùra (ita) [vileĝadùra]
BS: vilegiadùra (ita) [vileĝadùrà], vilezadùra (ita) [vilexadùrà]
CO: vigilatùra [vigilatùra]
villeréccio_{ams} →(campagnòlo), →(contadinésco)
villèta_{sfs} | vilèta° (ita) [=], elèta* [velèta]
BS: villèta [vilètà]
¹**villico**_{sms} (contadìno, campagnòlo) | →
-**a**_{sfs} | →
²**villico**_{sms} (castàldo) | →
-**a**_{sfs} | →
³**villico**_{sms} (schjàvo) | →
-**a**_{sfs} | →
⁴**villico**_{ams} (rùstico) | →
villino_{sms} →(villèta), →(vìlla)
villo_{sms} (pélo) | →
villosità_{sfsi} (l'èssere villòso) | →
¹**villòso**_{ams} (copèrto dal vèllo) | quarciat del (→¹vèllo)_{prf}* [cyarcàd del (→¹vèllo)]
BS: vilùs [vilúx]
²**villòso**_{ams} (pelòso) | →
villòtta_{sms} (esi) (cànto populàre friulanò) | vilòta°* (ita)(lad) [=]
vilménte_{avb} →(vigliaccaménte)
¹**viltà**_{sfsi} (l'èssere vile) | →
BS: viltà [=]
²**viltà**_{sfsi} (aziòne da vile) | at/assiù de sbris_{prf}* [at/asjú de xbrix]
vilùchijò_{sms} →(convòlvolò)
vilucchiòne_{sms} →(convòlvolò)
¹**vilùppo**_{sms} (garbùglio, grovìglio) | →
BS: velöp [velöp]
²**vilùppo**_{sms} (confusìone, intrìco) | →
+**Viminàle**_{sfs} | Viminale° (ita) [=]
viminàta_{sfs} (lavóro di vìmìni intrecciàti) | laurà de véme intressade_{prf}* [laurà de véme intresade]
vìmine_{sms} (nat) | véma_{sfs} [=]
BS: stròpa_{sfs} [stròpà], stropèl [=], stropèla_{sfs} [stropèlà]

¹**vinàccia**_{sfs} (residuo della prima lavoraziòne dell'ùva) | vinasse_{sfp} [vinase], grate_{sfp} [=]
BS: vinàssa [vinasà]
²**vinàccia**_{agtv/smsi} (colóre) | vinassa* [vinasa]
vinaccjèra/vinaccjèra_{sfs} | vinasséra* (ita) [vinaséra]
+**vinàccio**_{sms} (vìno cattìvo) | ciòspo [čòspo]
vinacciòlo_{sms} (nat) | vinassöl* [vinasól]
> **vinacciòli**_{smp} | vinassöi [vinasói]
BS: vinassöi [vinasói]
vinacciùolo_{sms} →(vinacciòlo)
vinaigrette_{sfsi} (fra) /vinegrèt/ (ali) | ← /vinegrèt/
¹**vinàjo**_{sms} (òste) | →
-**a**_{sfs} | →
²**vinàjo**_{sms} (venditóre di vìno) | ofelì [ofelì], ü/chèl/òm che l'vènd ol vù_{prf}* [ü'/chèl/òm che l'vènd ol vi], ü/chèl/òm de vù_{prf}* [ü'/chèl/òm del vi], (v)endidùr de (v)ù_{prf}* [vendidùr de vi]
-**a**_{sfs} | ofelina* [=], öna/chèla/dòna/fómna/persuna che la (v)ènd ol vù_{prf}* [öna/chèla/dòna/fómna/persuna che l'va vènd ol vi], öna/chèla/dòna/fómna/persuna del vù_{prf}* [öna/chèla/dòna/fómna/persuna del vi], (v)endidura de (v)ù_{prf}* [vendidura de vi]
vinàrio_{sms} (del vìno) | del vù_{lcsge}* [del vi]
vinàto_{ams} (che ha un colóre sìmile a quèllo del vìno) | de colùr/culùr cóme 'l vù_{lcsco}* [de colùr/culùr cóme 'l vi], de colùr/culùr compàgn del vù_{lcsco}* [de colùr/culùr compàgn del vi], de colùr/culùr sìmèl al vù_{lcsco}* [de colùr/culùr sìmèl al vi]
vinattjère_{sms} →(vinàjo)
+**a**_{sfs} →
+**Vinavil**_{sfs} /vínavil/ /vinavíl/ (mar) (sos) | ←
vin brulé_{lcs} (fra) /vè` brulé/ (ali) | ←, vin brulé [vinbrulé]
vinçaja_{sfs} →(vinchéto)
vinçastro_{ams} | bastù de pastùr_{prf} [bastù de pastùr]
vincènte_{agtv/sttv} (che/chi vince, che/chi ha vinto) | vincènte° (ita) [=], (ü/chèl) che l'vèns_{prf}* [(ü'/chèl) che l'vènx], (öna/chèla/persuna) che la èns_{prf}* [(öna/chèla/persuna) che l'va vènx], (ü/chèl) che l'ènzit_{prf}* [(ü'/chèl) che l'va vènxid], (öna/chèla/persuna) che l'ènzit_{prf}* [(öna/chèla/persuna) che l'va vènxid]

<p>vincere_{vintr/vtr} (v)èns/(v)enzi [vènx/venxí] BS: (v)èns(er) [vèns(er)], vincer [vins(er)], vinsì [vinsí] CE: (v)éns [vénx] CO: vèns(er) [vèns(er)], vincer [vín(er)] - al lóto_{icvb} (v)èns/(v)enzi/ciapà al lòt° [vènx/venxí/cjapà al lòt] - nettamente_{icvb} →⁽²⁾sopraffare) - tutto_{icvb} ↓ BS: sböla [xböla], sbüla [xbüla]</p> <p>vincerla_{vvb} (v)ènzela/(v)enzila [vènxela/venxíla]</p> <p>vincersi_{vpi} (v)ènzés/(v)enzis* [vènxes/venxís] BS: (v)ènsis* [vènsís], vinsis* [vinsís] CE: (v)ènzés* [vénzes] CO: vènzese* [vènzese], vîncese* [vîncese]</p> <p>vinctòssico_{sms} (nat) ↓ BS: èrba séda_{prf} [èrbà sédá]</p> <p>vìnchéto_{sms} cap/teré coltìat/coltürat/piantat/pientat a (→vìnchi)_{prf}* [cap/teré coltìväd/coltüräd/pjantäd/pjantäd a (→vìnchi)], cap/teré indóe i crèss i (→vìnchi)_{prf}* [cap/teré indóve ‘i crèss i (→vìnchi)]</p> <p>vìnchjo_{sms} →(vìnco)</p> <p>vincibile_{agtv} (v)enzébel* [venxébel], che s’pól (v)èns/(v)enzi_{prf}* [che s’pól vènx/venxí], che l’pól (v)èss (v)enzi_{prf}* [che l’pól ès venxíd < che l’pól vès venxíd], batébel* [=], che s’pól bat_{prf}* [che s’pól bat], che l’pól (v)èss batit_{prf}* [che l’pól ès batíd < che l’pól vès batíd]</p> <p>vincibòsco_{sms} →(caprifòglio)</p> <p>¹vincido_{sms} (flessibile) → ²vincido_{sms} (flòscio, vizzo) → ¹vinciglio_{sms} (vìnco) → ²vinciglio_{sms} (legatùra di vìnco/vìnchi) ligadùra de (→vìnco)/(→vìnchi)_{prf}* [ligadùra de (→vìnco)/(→vìnchi)]</p> <p>vincipèrdi_{smsi} (a càrte) cotècc_{sms} [cotèç]</p> <p>vìncita_{sfs} vîncita°* (ita)(lad) [vínçita], (v)enzida* [venxida] BS: vîncita [vínçita]</p> <p>vincitóre_{ams/sms} vincitóre° (ita) [=], vincidùr°* (ita)(lad) [vincidúr], (v)enzidùr* [venxidúr] BS: (v)insidùr [vinsidúr] - trice_{sfs} vincitrice° (ita) [=], vincidura°* (ita)(lad) [=], (v)enzidura* [venxidura] BS: (v)insidùra [vinsidurá]</p> <p>¹vìnco_{sms} (sàlice) → ²vìnco_{sms} (vîmine) → ³vìnco_{sms} (nat) (arbùsto i cùì ràmi sóno usàti per lavóri d’intréccio) ↓</p>	<p>BS: pèndol [=] ³vìnco_{ams} (mòlle) → vìncolànte_{agtv} (che vìncola, che compòrta un vìncolo legàle/moràle) vìncolante° (ita) [vìncolante], vìncolànt* [vìncolànt], che l’vìncola_{prf}* [che l’vìncola], che l’compòrta ün òbligo legàl/moràl_{prf}* [che l’compòrta ün òbligo legàl/moràl]</p> <p>¹vìncolàre_{vtr} (limitàre la libertà di movimènto di còrpo/struttùra/etc.) vìncolà [vìncolà] BS: vìncolà [vìncolà]</p> <p>²vìncolàre_{vtr} (obligàre con vìncoli moràli; assoggettàre a vìncoli di tèmpo; assoggettàre a léggi/provvediménti amministratìvi) vìncolà* [vìncolà]</p> <p>³vìncolàre_{agtv} (del vìncolo; dovùto a vìncoli; che costituìsce un vìncolo) vìncolàr* [vìncolàr], relativ a i vìncoi_{prf}* [relatìv ai vìncoi], del vìncol_{icge}* [del vìncol], (→¹dovùto) a i vìncoi_{prf}* [(→¹dovùto) ai vìncoi], del vìncol_{icge}* [del vìncol], che l’costituìss/rapresènta ü vìncol_{prf}* [che l’costituìss/rapresènta ü vìncol]</p> <p>vìncolàrsi_{vpi} vìncolàs* [vìncolàs] BS: vìncolàs [vìncolàs]</p> <p>vìncolatività_{sfsi} →(l’èssere vìncolatìvo)</p> <p>vìncolatìvo_{ams} che l’vìncola_{prf}* [che l’ vìncola], che l’sèrv a vìncolà_{prf}* [che l’sèrv a vìncolà]</p> <p>¹vìncolàto_{ams/vppms} (limitàto la libertà di movimènto di còrpo/struttùra/etc.) vìncolàt [vìncolàd] BS: vìncolàt [vìncolàd]</p> <p>²vìncolàto_{ams/vppms} (obligàto con vìncoli moràli; assoggettàto a vìncoli di tèmpo; assoggettàto a léggi/provvediménti amministratìvi) vìncolàt* [vìncolàd]</p> <p>³vìncolàto_{ams} (legàto, obligàto; soggettò a determinàte condiziòni; sottopòsto a vìncolo) vìncolàt* [vìncolàd]</p> <p>¹vìncolo_{sms} (ciò che costringe a un determinàto comportamènto in consequènza di òbligo legàle/moràle) vìncol [vìncol] BS: vìncol [vìncol]</p> <p>²vìncolo_{sms} (per àltre acceziòni) vìncol* [vìncol]</p> <p>¹vìndice_{agtv} (che sèrve a vendicàre) che l’sèrv a vendicà_{prf}* [che l’sèrv a vendicà]</p> <p>²vìndice_{agtv/sttv} (vendicatóre) → vìnello_{sms} (ali) (vìno pjüttòsto leggèro/leggìèro/leggìèro) (v)isséna_{sfs} [viséna]</p>	<p>BS: garganèl [=], visséna [viséna], vi marèl_{prf} [=] vinerìa_{sfs} →⁽²⁾bottiglierìa) vìnicolo_{ams} relativ a la prodüssiù del vì_{prf}* [relatìv ala prodüssjú del ví], de la prodüssiù del vî_{icge}* [dela prodüssjú del ví], relativ al vî_{prf}* [relatìv al ví], del vî_{icge}* [del ví] BS: vìnicol [vìnicol]</p> <p>vìnifero_{ams} che l’fà/prodüs ol vî_{prf}* [che l’fà/prodüs ol ví] ¹vìnificàre_{vintr} (prodùrre vîno) fà/prodüs/prodüsì ol vî_{prf}* [fà/prodüs/prodüsì ol ví]</p> <p>²vìnificàre_{vtr} (trasformàre in vîno) trasfurmà in vî_{prf}* [trasfurmà in ví]</p> <p>¹vìnificàto_{ams/vppms} (prodóto vîno) facc/prodüsìt ol vî_{prf}* [fadi/prodüsìd ol ví]</p> <p>²vìnificàto_{ams/vppms} (trsformàto in vîno) trasfurmàt in vî_{prf}* [trasfurmàd in ví]</p> <p>vìnificatóre_{sms} (produtóre di vîno) prodütür de vî_{prf}* [prodütür de ví] - trice_{sfs} produtùra de vî_{prf}* [prodütùra de ví]</p> <p>¹vìnificaziòne_{sfs} (il vìnificàre) vìnificassiù°* (ita) [vìnificasjú]</p> <p>²vìnificaziòne_{sfs} (insìeme delle operaziòni del vìnificàre) vìnificassiù°* (ita) [vìnificasjú], manéra/tènica/tènnica de fà ‘l vî_{prf}* [manéra/tènica/tènnica de fà ‘l ví]</p> <p>³vìnificaziòne_{sfs} (procèssò di trasformaziòne del mósto in vîno) vìnificassiù°* (ita) [vìnificasjú]</p> <p>¹vìnile_{sms} (polivìnile) → ²vìnile_{sms} (trentatrè gîri) → vìnìpèlle_{sfs} ↓ BS: vimpèl [=]</p> <p>¹vìno_{sms} (ali) (v)ì [vi], brómbo [=], bómbo [=], pissì del Signùr_{prf} [pissì del Signùr], tètta di ècc_{prf} [tètta di vèç], bàcaro [=] BS: vi [=] + -nàccio_{sms} (ali) ciòspos [çòspos] - nèllo_{sms} (ali) (v)isséna_{sfs} [viséna] - adulteràto_{lcst} vî fatüràt [vi fatüràd] BS: vi fatüràt [vi fatüràd] - amàbile_{lcst} (ali) vî amàbel [vi amabel] - annacquàto_{lcst} (ali) vî batesàt [vi batesàd], vî daquàt [vi dacyàd], vî slongàt xó [vi xlongàd xó] - bjànco_{lcst} (ali) vî biànch [vi bjanç] BS: vi biànch [vi bjanç] - cattivo_{lcst} (ali) ciòspa_{sfs} [çòspa], vî (→⁴andànte)_{prf}* [vi (→⁴andànte)] BS: fotécia_{sfs} [fotéçá] CE: fatègia_{sfs} [fatègå] - corpóso_{lcst} (ali) vî càrech [vi careg] - da pàsto_{lcst} →(vìno da tàvola)</p>
---	---	---

- **da tàglio**_{lcst} (ali) | vì de tàì* [vi de taj]
 - **da tàvola**_{lcst} (ali) | vì de pastegià [vi de pasteğà]
 - **delicàto**_{lcst} (ali) | vì delicàt [vi delicàd]
 - **della miglióre qualità**_{lcst} (ali) | regàlia_{sfs} [regalja], vi bù° [vi bu]
 - **di méle**_{lcst} →(¹sidro)
 - **di pàlma**_{lcst} (ali) | vì de palma* [vi de palma]
 - **di riso**_{lcst} →(sakè)
 - **dólce**_{lcst} (ali) | vì dól[s] [vi dól[s]]
 - **genuìno**_{lcst} →(vìno non adulteràto)
 - **gióvane**_{lcst} | vì tènder/tèner [vi tènder/tèner]
 - **leggèro/leggièro/leggièro**_{lcst} (ali) | vì legér/ligér [vi legér/ligér], vissèna_{sfs} [visèna]
 - **néro**_{lcst} →(vìno rósso)
 - **non adulteràto**_{lcst} | vì legìtem [vi legitem]
 - **novèllo**_{lcst} (ali) | vì noèl [vi novèl], vì növ* /-f/ [vi növ]
 - **pùro**_{lcst} →(vìno non adulteràto)
 - **robùsto**_{lcst} (ali) | vì càrech [vi careg]
 - **roşàto**_{lcst} (ali) | vì rósàt* [vi rōxàd]
 - **rósso**_{lcst} (ali) | vì négher/nigher/róss [vi négher/nigher/rós]
 BS: vi rós [=]
 - **şvanìto**_{lcst} (ali) | vì şvanìt/sbampìt/oresàt [vi xvaníd/xbampíd/orexàd]
 - **tagliàto**_{lcst} (ali) | vì teàt/taiàt [vi teàd/tajàd]
 - **torchiàto**_{lcst} (ali) | vì torciàt [vi torcjàd], torciàdech [torcjadeg]
 BS: torculàt [torculàd], torciàdec [torcjadeg]
 > **vin brülé**_{lcst} (fra) /vè~ brulé/ (ali) | ←, vin brülé [vinbrülé]
 > **vin sànto**_{lcst} (ali) | vì sant [vi sant]
 BS: vinsànt [=]
²**vìno**_{agt v} (colóre) | (v)ì* [vi]
¹**vinolènto**_{ams} (che eccède nel bére) | che l'esàgera in del biv_{prf}* /-f/ [che'l exàgera indel biv]
²**vinolènto**_{ams} (che sa di vìno) | che l'sà/sènt de ì_{prf}* [che'l sa/sènt de vi]
³**vinolènto**_{ams} (ubriacóne) | →
vinolènza_{sfs} →(l'èssere vinolènto)
¹**vinóso**_{ams} (che ha l'aspèto del vìno, che ha il caràttere del vìno) | che l'gh'è l'aspèt del v_{prf}* [che'l g'è 'l aspèt del vi], che l'gh'è 'l caràter del v_{prf}* [che'l g'è 'l caraer del vi], che l'sòmèa/somèa/par ol v_{prf}* [che'l sòmèa/somèa/par ol vi]
²**vinóso**_{ams} (relatìvo al vìno, del vìno) | relatìv al v_{lprf}* [relatìv al vi], del v_{lcege}* [del vi]

³**vinóso**_{ams} (pièno e genuìno: di vìno) | pié e genuì_{prf}* [pié e genuí]
vinsànto_{sms} →(vin sànto)
 +**vintage**_{agt v/smsi} (ing) /vintiğ/ | ← /vintèjğ/
vìnto_{ams/sms/vppms} | (v)enzìt [venxíd]
 BS: (v)ensit [vensíd], vinsit [vinsíd]
 CE: (v)enzit [venxíd]
 CO: venziit [venxíd], vincìit [vincíd]
 -**a**_{afs/sfs/vppfs} | (v)enzida [venxida]
 BS: (v)ensida [vensidà], vinsida [vinsidà]
 CE: (v)enzida [venxida]
 CO: venziida [venxida], vinciida [vincida]
 - **al lóttto**_{lcvb} | (v)enzit/ciapàt al lòt° [venxíd/cjapàd al lòt]
 - **nettamènte**_{lcvb} →(²sopraffàtto)
 - **tùtto**_{lcvb} | ↓
 BS: sbölàt [xbölàd], sbülàt [xbülàd]
¹**viòla**_{agt v/smsi} (colóre) | vìòla [vjóla]
 BS: vìòla [vjóla]
 -**làceo**_{ams/sms} | (colùr/culùr) vìòla_{prf}* [(colùr/culùr) vjóla], (colùr/culùr) tendènt al vìòla_{prf}* [(colùr/culùr) tendènt al vjóla], (colùr/culùr) che l'tira al vìòla_{prf}* [(colùr/culùr) che'l tira al vjóla]
 -**létto**_{ams/sms} | (colùr/culùr) vìòla ciàr_{prf}* [(colùr/culùr) vjóla cjar]
²**viòla**_{sfs} (esi) | vìòla [vjóla]
³**viòla**_{sfs} (nat) | vìòla [vjóla]
⁴**viòla**_{sfs} (viòla màmmola) | →
 -**létta**_{sfs} →(viòla màmmola)
 -**lìna**_{sfs} →(viòla màmmola)
 - **ciòcca**_{lcst} →(violacciòcca)
 - **del pensjèro**_{lcst} (nat) | (viòla del) pensér [(vjóla del) pensér]
 - **di Spàgna**_{lcst} →(¹pervìnca)
 - **màmmola**_{lcst} (nat) | vìòla sèmpia [vjóla sèmpja]
 BS: violèta [vjolètà]
 - ¹**selvatica**_{lcst} (nat) | vìòla salvàdega/saàdega/selvàdega°* [vjóla salvàdega/saàdega/selvàdega]
 - ²**selvatica**_{lcst} (¹pervìnca) | →
⁵**viòla**_{agt v} (relatìvo alla squàdra del Fjorentina) | de la Fiorentina_{lcege}* [dela Fjorentina]
⁶**viòla**_{sttv} (giocatóre/giucatóre/tifóso della Fjorentina) | ü/chèl/zögadùr/tifùs de la Fiorentina_{lcege}* [ü'/chèl/xögadùr/tifúx dela Fjorentina], öna/chèla/zögadura/tifusa del Fiorentina_{lcege}* [öna/chèla/xögadura/tifuxa dela Fjorentina]
violàbile_{agt v} | violàbel* [vjolabel], che s'pól (→viòlare)_{prf}* [che s'pól (→viòlare)], che l'pól (v)èss (→viòlato)_{prf}* [che'l pól ès

(→viòlato) <> che'l pólvens (→viòlato)]
violacciòcca_{sfs} (nat) | séfia [séfja], sifia [sifja], sifia [siifja], vìòla dópia_{prf} [vjóla dójja]
 BS: vìòla ciòcca_{prf} [vjóla còcà]
violacciòcco_{sms} →(violacciòcca)
violàceo_{ams/sms} | (colùr/culùr) vìòla_{prf}* [(colùr/culùr) vjóla], (colùr/culùr) tendènt al vìòla_{prf}* [(colùr/culùr) tendènt al vjóla], (colùr/culùr) che l'tira al vìòla_{prf}* [(colùr/culùr) che'l tira al vjóla]
violaciòcca_{sfs} →(violacciòcca)
violaménto_{sms} →(violazióne)
¹**viòlare**_{vtv} (³invàdere illegalménte) | vìòla [vjolà], viulà* [vjulà], indà/andà dét co la fòrsa in manéra mia legàl_{prf}* [indà/andà dét cola fòrsa in manéra mià legàl]
 BS: vìòla [vjolà]
²**viòlare**_{vtv} (profanàre) | vìòla [vjolà]
³**viòlare**_{vtv} (²trasgredire) | →
⁴**viòlare**_{vtv} (uşàre vìolènza, vìolentàre) | vìòla [vjolà], dorvà/dovrà/üsà vìolènza_{prf}* [dorvà/dovrà/üxà vjolen[s]a]
¹**viòlato**_{ams/vppms} (³invàso illegalménte) | violàt [vjolàd], indàcc/andàcc dét co la fòrsa in manéra mia legàl_{prf}* [indàdì/andàdì dét cola fòrsa in manéra mià legàl]
 BS: vìolàt [vjolàd]
²**viòlato**_{ams/vppms} (¹profanàto) | →
³**viòlato**_{ams/vppms} (²trasgredito) | →
⁴**viòlato**_{ams/vppms} (uşàto vìolènza, vìolentàto) | violàt [vjolàd], viulàt* [vjulàd], dorvàt/dovràt/üsàt vìolènza_{prf}* [dorvàd/dovràd/üxàd vjolen[s]a]
violatóre_{ams/sms} | violadùr* [vjoladùr], viuladùr* [vjuladùr]
 -**trìce**_{afs/sfs} | violadura* [vjoladura], viuladura* [vjuladura]
violazióne_{sfs} | violassiù [vjolasjú], viulassiù°* [vjulasjú]
 BS: vìolassiù [vjolasjú]
violentaménto_{sms} | violentamét* [violentamét], viulentamét* [vjulentamét]
violentàre_{vtv} | violentà [vjolentà], viulentà°* [vjulentà]
 BS: vìolentà [vjolentà]
violentàto_{ams/vppms} | violentàt [vjolentàd], viulentàt°* [vjulentàd]
 BS: vìolentàt [vjolentàd]
violentatóre_{ams/sms} | violentadùr* [vjolentadùr], viulentadùr* [vjulentadùr]
 +-**trìce**_{afs/sfs} | violentadura* [vjolentadura], viulentadura* [vjulentadura]
violentazióne_{sfs} →(violentaménto)

violenteménte_{avb} | in manéra violènta*
[in manéra vjolènta], con violènta*
[con vjolènta]

+**violentissimo**_{ams} | gran violènt*
[gran' vjolènt], violènt violentènt*
[vjolènt vjolèntènt], (stra) de là de
violènt_{prf}* [(stra)delà de vjolènt],
infina mai violènt_{prf}* [infina mai
vjolènt], straviolènt° (ita)
[stravjolènt]

> **mólto violènto**_{icag} | violènt
féss/fiss_{prf}* [vjolènt fés/fis]
> **davvéro/pròprio violènto**_{icag} |
delbù/debù/pròpe violènt_{prf}*
[delbù/debù/pròpe violènt], violènt
afacc* [vjolènt afàti]

violènto_{ams/sms} | violènt [vjolènt],
viulènt°* [vjlènt]
BS: violènt [vjolènt]

-**a**_{afs/sfs} | violènta* [vjolènta],
viulènta°* [vjulènta]

violènta_{sfs} | violènta [vjolènta],
viulènta°* [vjulènta]
BS: violènta [vjolènta]
CE: (s)viamènta [(x)vjamènta],
viulènta* [vjulènta]
CO: violènta [vjolènta]

- **carnàle**_{icst} | violènta carnàl°* (ita)
[vjolènta carnàl]

- **privàta**_{icst} | violènta priada°* (ita)
[vjolènta privada]

- **sessuàle**_{icst} | violènta sessuàl°*
(ita) [vjolènta sessuàl]

violétta_{sfs} (viòla màmmola) | →

- **di Pàrma**_{icst} →(viòla màmmola)

violétto_{ams/sms} (colóre) | (colùr/culùr)
viòla cià_{prf}* [(colùr/culùr) vjòla
cjar]

BS: violèt [vjolèt]

¹**violìna**_{sfs} (viòla màmmola) | →

²**violìna**_{sfs} (violìno) | →

violìnàjo_{sms} | ü/chèl/òm che
l'fà/prodüs i violi/viuli_{prf}*
[ü'/chèl/òm che'l fa/prodùx i
vjolì/vjulì], ü/chèl/òm che l'vènd i
violì/viuli_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l vènd
i vjolì/vjulì]

+**-a**_{sfs} |

öna/chèla/döna/fómna/persuna che
la fà/prodüs i violi/viuli_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna
che'la fa/prodùx i vjolì/vjulì],

öna/chèla/döna/fómna/persuna che
la (v)ènd i violi/viuli_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna
che'la vènd i vjolì/vjulì]

violìnàre_{vtv} →(svìolinàre)

violìnàta_{sfs} →(svìolinàta)

violìnàto_{vppms} →(svìolinàto)

violìnista_{sttv} | violìnèsta [vjolinèsta],
viulinèsta* [vjulinèsta], violi°*
[vjolì], viuli°* [vjulì],
sonadùr/sunadùr de violi/viuli_{prf}*
[sonadùr/sunadùr de vjolì/vjulì],

sonadura/sunadura de violi/viuli_{prf}*
[sonadura/sunadura de vjolì/vjulì]

BS: violinista [vjolinistà]

violìnistico_{ams} | relativ a la música de
violì/viuli_{prf}* [relativ ala múxica de
vjolì/vjulì], de la música de
violì/viuli_{icge}* [dela múxica de
vjolì/vjulì], relativ a i violi/viuli_{prf}*
[relativ a i vjolì/vjulì], di
violì/viuli_{icge}* [di vjolì/vjulì], relativ
a i violinèsti_{prf}* [relativ a i
vjolinèsti], di violinèsti_{icge}* [di
vjolinèsti]

¹**violìno**_{sms} (esi) | violì [vjolì], viuli
[vjulì]

BS: violì [vjolì], viuli [vjulì]

²**violìno**_{sms} (vjolinista) | →

³**violìno**_{sms} (²secchiòne) | →

⁴**violìno**_{sms} (²cùlo) | →

violìsta_{sttv} | violìsta° (ita) [vjolista],
viölèsta* [vjölèsta], viòla°* [vjòla],
sonadùr/sunadùr de viòla_{prf}*
[sonadùr/sunadùr de vjòla],
sonadura/sunadura de viòla_{prf}*
[sonadura/sunadura de vjòla]

violìstico_{ams} | relativ a la música de
viòla_{prf}* [relativ ala múxica de
vjòla], de la música de viòla_{icge}*
[dela múxica de vjòla], relativ a la
viòla_{prf}* [relativ ala vjòla], di
viòle_{icge}* [di vjòle], relativ a i
violisti_{prf}* [relativ ai vjolisti], di
violisti_{icge}* [di vjolisti]

¹**viòlo**_{sms} (garòfano) | →

²**viòlo**_{sms} (piànta di viòle) | pianta de
viòle_{prf}* [pjanta de vjòle]

³**viòlo**_{sms} (viòtolo) | →

violoncellista_{sttv} | violoncellista° (ita)
[vjoloncellista], violonselèsta*
[vjolonselestà]

violoncellistico_{ams} | relativ a la música
de violonsèl_{prf}* [relativ ala múxica
de vjolonsèl], de la música de
violonsèl_{icge}* [dela múxica de
vjolonsèl], relativ al violonsèl_{prf}*
[relativ al vjolonsèl], di
violonsèl_{icge}* [di vjolonsèl], relativ a
i violoncellisti_{prf}* [relativ a i
vjoloncellisti], di violoncellisti_{icge}* [di
vjoloncellisti]

violonçello_{sms} (esi) | violonsèl
[vjolonsèl], viulunsèl°* [vjulunsèl]

BS: viulù [vjulù], vacù [vacà],

viòla_{sfs} [vjòla]

viòtola_{sfs} →(viòtolo)

¹**viòtolino**_{sms} (viòtolo dei giardini) |

→

²**viòtolino**_{sms} (capezzàgna) | →

viòtolo_{sms} (sentìero) | →

BS: viòtol [vjòtol]

- **dei giardini**_{icst} | senterì [senterì],

senteröl [senteról], senterülì

[senterülì]

- **d'acçesso di càsa colònica**_{icst} |
senterù* [senterù]

¹**viòtollòne**_{sms} (stràda, viàle) | →

²**viòtollòne**_{sms} (viòtolo d'acçesso di
càsa colònica) | →

vìp_{sfsi/smsi} (ing) /vip/ | ←

¹**vìpera**_{sfs} (nat) | épera [vépera], vìpera
[vípera], lìpera [lípera]

BS: vìpera [vípera], lìpera [lípera]

²**vìpera**_{sfs} (persóna

aggressiva/irascibile e

malìgna/pèrfida) | épera* [vépera],

vìpera* [vípera], lìpera* [lípera]

¹**vìperàjo**_{sms} (chi càccia vìpere) | ü che
l'cassa i épere/vìpere/lìpere_{prf}* [ü'
che'l casa i épere/vìpere/lìpere]

+**-a**_{sfs} | öna/persuna che la cassa i

épere/vìpere/lìpere_{prf}* [öna/persuna

che'la casa i vépere/vìpere/lìpere]

²**vìperàjo**_{sms} (còvo di vìpere) | macio
de épere/vìpere/lìpere_{prf}* [macò de
vépere/vìpere/lìpere]

vìpèreo_{ams} | de épere/vìpere/lìpere_{icge}*
[de vépere/vìpere/lìpere]

¹**vìperìno**_{sms} (malìgno, pèrfido) | →

²**vìperìno**_{sms} (vìpèreo) | →

viràgine_{sfs} →(viràgo)

viràgini_{sfp} | →

¹**viràgo**_{sms} (döna che possìede fòrza
fìsica, coràggio e ànimo virìli) |
öna/chèla/döna/fómna/persuna che
la gh'è öna fòrsa, ü coraggio e ün
ànem maschì_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna

che'la g'è öna fòrsa, ü' coraço e ün

anem maschìj],

öna/chèla/döna/fómna/persuna che

la gh'è öna fòrsa, ü coraggio e ün

ànem de masc_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna

che'la g'è öna fòrsa, ü' coraço e ün

anem de mascj]

²**viràgo**_{sms} (döna dall'aspèto e dai

mòdi masculìni) | ghinalda [=],

öna/chèla/döna/fómna/persuna

d'aspèt e de manére maschì_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna

d'aspèt e de manére maschìj],

öna/chèla/döna/fómna/persuna

d'aspèt e de manére de masc_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna

d'aspèt e de manére de mascj]

BS: ghinalda [ghinaldà]

viràle_{agtv} | caòsàt/causàt/provocàt d'ü
vìrus_{prf}* [caòxàt/caùxàt/provocàd
d'ü virus], relativ al vìrus_{prf}* [relativ
al virus], del vìrus_{icge}* [del virus]

BS: viràl [=]

vìramènto_{sms} →(viràta)

¹**vìràre**_{vtv} (far ruotàre, giràre) | fà

girà/pirlà [=], girà [=]

BS: virà [=]

²**vìràre**_{vintr} (fàre la viràta) |

cambià/müdà la diressiù_{prf}*

[cambjà/müdà la diresjú], fà '1 cambe de diressiù_{prf}* [fà '1 cambe de diresjú]

³**viràre**_{tr} (mutàre la direzióne/róttà) | cambià/müdà la diressiù/róta_{prf}* [cambjà/müdà la diresjú/róta]

viràta_{sfs} (il viràre di bórdò; brúscò cambiáménto di direzióne) | virada^o* (ita) [=], cambe de diressiù_{prf}* [cambe de diresjú] BS: viràda [viradà]

¹**viràto**_{vppms} (fàtto ruotàre, giràto) | facc pirlà [fadì pirlà], giràt [girad] BS: viràt [virad]

²**viràto**_{vppms} (fàtto la viràta) | cambiàt/müdàt la diressiù_{prf}* [cambjàd/müdàd la diresjú], facc ol cambe de diressiù_{prf}* [fadì ol cambe de diresjú]

³**viràto**_{vppms} (mutàto la direzióne/róttà) | cambiàt/müdàt la diressiù/róta_{prf}* [cambjàd/müdàd la diresjú/róta]

viremia_{sfs} | presènsa d'ü vîrus particulàr/specifèch in del sangh_{prf}* /-c/ [prexènsa d'ü' vîrus particulàr/specifeg indel sang], presènsa d'ü determinàt/cèrt/sèrt vîrus in del sangh_{prf}* /-c/ [prexènsa d'ü' determinàt/cèrt/sèrt vîrus indel sang]

virènte_{agtv} →(verdeggiànte)

virginàle_{agtv} (verginàle) | →

virginalménte_{avb} →(verginalménte)

virgineaménte_{avb} | (con fà) de vérgene* [=], in manéra (→²virginea)* [in manéra (→²virginea)]

virginèlla_{sfs} →(verginèlla)

¹**virgineo**_{ams} (di vérgine, che si addice a una vérgine) | de vérgene_{lcege}* [=], che l'è pròpe de òna vérgene_{lcege}* [che'l è pròpe de òna vérgene]

²**virgineo**_{ams} (càndido, pùro) | →

virginja_{sfs} | virgìnia^o (ita) [virginja]

virgo_{sfs} →(vérgine)

virgola_{sfs} (sègno/sìmbolo numèrico/ortogràfico) | virgola [vìrgola], virgola^o* [vìrgola] BS: virgola [vìrgolà] TV: (v)ìrgula [vìrgula]

¹**virgolàre**_{tr} (fornire di virgole) | proedi/proéd/förnì de virgole_{prf}* [provedì/provéd/förnì de vîrgole]

²**virgolàre**_{tr} (virgolettàre) | →

¹**virgolàto**_{ams/vppms} (dotàto/fornìto/provvìsto di virgole) | proedit/förnìt de virgole_{prf}* [provedìd/förnìd de vîrgole], co i virgole_{prf}* [coi vîrgole], proést de virgole_{prf}* [provést de vîrgole]

²**virgolàto**_{ams/sms/vppms} (virgolettàto) | →

¹**virgolatùra**_{sfs} (il virgolàre) | →

²**virgolatùra**_{sfs} (³virgolettàto) | →

virgoleggiàre_{tr} →(virgolettàre)

virgoleggiàto_{ams/vppms} →(¹virgolettàto)

virgolettàre_{tr} | mèt/metì i/tra virgolète_{prf}* [mèt/metì i/tra virgolète]

¹**virgolettàto**_{ams/vppms} | metit i/tra virgolète_{prf}* [metitì i/tra virgolète]

²**virgolettàto**_{ams} (chîùso/riportàto tra virgolète) | tra virgolète_{prf}* [tra virgolète]

³**virgolettàto**_{sms} (bràno/paròla scritto tra virgolète) | tòch/paròla scricia tra virgolète_{prf}* [tàc/pròla scritja tra virgolète]

¹**virgolettatùra**_{sfs} (il virgolettàre) | →

²**virgolettatùra**_{sfs} (³virgolettàto) | → **virgolète**_{sfs} | virgolète^o (ita) [=] BS: virgolète [=]

¹**virgùlto**_{sms} (piccola piànta giòvane) | picola/pissèna pianta zùena_{prf}* [pìcola/pisèna pjanta xúvena], (v)ètola_{sfs} [vètola], irgù [virgù] BS: virgùlt [virgùlt], àmpola_{sfs} [àmpolà], smèrsa_{sfs} [xmèrsà]

²**virgùlto**_{sms} (giòvane nòbile) | zùen nòbel_{prf}* [xúven nòbel]

viridàrjo_{sms} (giardino) | →

viride_{agtv} →(vérdè)

¹**virile**_{agtv} (coraggiòso, ⁵decìso: di qualcùno) | →

BS: viril [viril]

²**virile**_{agtv} (prestànte, vigoròso: di ùomo) | →

³**virile**_{agtv} (maschìle, mascolìno) | →

¹**virilità**_{sfsi} (coràggio, fòrza d'ànimo) | →

²**virilità**_{sfsi} (¹maturità) | →

³**virilità**_{sfsi} (prestànza sessuale) | →

virilizzàre_{tr} | fà deentà/dientà/dientà² piò (→¹virile)/(→²virile), determinàt e coragiùs_{prf}* [fà diventà/diventà pjó (→¹virile)/(→²virile), determinàd e coragùx]

virilizzàrsi_{vpi} | ciapà i caràter de la natùra maschìl_{prf}* [cjapà i caràter dela natùra maschìl], ciapà i caràter del sèss(o) maschìl_{prf}* [cjapà i caràter del sèss(o) maschìl]

¹**virilizzàto**_{tr} (résò più virile, determinàto e coraggiòso) | facc deentà/dientà/dientà² piò (→¹virile)/(→²virile), determinàt e coragiùs_{prf}* [fadì diventà/diventà pjó (→¹virile)/(→²virile), determinàd e coragùx]

²**virilizzàto**_{tr} (assùnto i caràtteri del sèssò maschìle) | ciapàt i caràter de la natùra maschìl_{prf}* [cjapàd i caràter dela natùra maschìl], ciapàt i caràter del sèss(o) maschìl_{prf}* [cjapàd i caràter del sèss(o) maschìl]

virilizzazióne_{sfs} →(il virilizzàre/si)

virilménte_{avb} | de mascç/òm* [de mascj/òm], con (→²virilità) fòrsa e

coragio* [con (→²virilità), fòrsa e coragò]

¹**virilòide**_{sms} (dòna dagli atteggiáménti piüttòsto maschìni) | òna/chèla/dòna/fómna/persuna co i manére de fà piòtòst maschìi_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna coi manére de fà pjòtòst maschìj], òna/chèla/dòna/fómna/persuna co i manére de fà piòtòst de mascç_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna coi manére de fà pjòtòst de mascj]

²**virilòide**_{sms} (tipicáménte maschìle) | de caràter maschìl* [de caràter maschìl]

virò_{sms} →(ùomo)

virológia_{sfs} | virológia^o (ita) [virológia], virológéa^o (ita) [virológéa], ram/setùr de la microbiológia/microbiológia² che la stòdia i vîrus e i malatée di vîrus_{prf}* [ram/setùr dela microbiológia che la stòdja i vîrus e i malatée di vîrus], siènsa/stòde di vîrus e di sò malatée_{prf}* [sjènsa/stòde di vîrus e di sò malatée]

virológico_{ams} | virológia^o (ita) [virológia], virológéa* [virológéa], de la (→virológia)_{lcege}* [dela (→virológia)]

virològo_{sms} | stòdiùs/stüdiùs/dotùr/dutùr/specialist a de (→virológia)_{prf}* [stòdjùx/stüdjùx/dotùr/dutùr/speçalista de (→virológia)] +-a_{sfs} | stòdiùs/stüdiùs/doturèssa/duturèssa/specialista de (→virológia)_{prf}* [stòdjùx/stüdjùx/doturèssa/duturèssa/speçalista de (→virológia)]

viròsi_{sfsi} (malattia dovùta/provocàta da un vîrus) | viròsi^o (ita) [viróxi], malatèa (→¹dovùta) a ü vîrus_{prf}* [malatèa (→¹dovùta) a ü' vîrus], malatèa caòsada/caüsada/provocada d'ü vîrus_{prf}* [malatèa caòxada/caüxada/provocada d'ü' vîrus] BS: viròsi (ita) [viróxi]

¹**virtù**_{sfs} (disposizióne moràle che indùce a fare il bène sénza/sénza àltri fini; ògni bùona qualità e/o prègio dell'ànimo umàno) | (v)irtù [virtù] BS: virtù [virtù], vertù [vertù]

> **in virtù di**_{lcp} →(per mèzzo di)

- **cardinàli**_{lce} | (v)irtù cardinài*

[virtù cardinài]

- **naturàli**_{lce} | (v)irtù natòràl* [virtù natòràl]

- **teològiche**_{lce} | (v)irtù teològeghe* [virtù teològeghe]

²**virtù**_{sfs} (castità, verginità) | →

³**virtù**_{sfs} (coraggio, valóre) | →
⁴**virtù**_{sfs} (fòrza d'animo, fòrza morale) | →
⁵**virtù**_{sfs} (efficàcia, fòrza) | →
⁶**virtù**_{sfs} (capacità, facultà) | →
⁷**virtù**_{sfs} (l'òpera di Dio, il volére di Dio) | l'òpera/òvra de Dio/Dio^{2^}/Déo_{prf}* [l'òpera/òvra de Diq/Déq], ol (→volére) de Dio/Dio^{2^}/Déo_{prf}* [ol (→volére) de Diq/Déq]
virtuale_{agtv} | virtüal^o* (ita)(lad) [=]
 BS: virtüal [=]
virtualità_{sfsi} →(l'èssere virtuale)
virtualmente_{avb} →(potenzialmente), →(teoricamente)
virtùde_{sfs} →(virtù)
virtuosamente_{avb} | in manéra virtüusa* [in manéra virtüuxa]
virtuosismo_{sms} | virtuosismo^o (ita) [virtyoxixmo], (v)irtüosésesem* [virtyoxéxem]
virtuosista_{agtv/sttv} | virtuosista^o (ita) [virtyoxista], (v)irtüosésta* [virtyoxésta], bu/capasse de virtuosismi_{prf}* [bu/capase de virtyoxixmi]
virtuosisticamente_{avb} | in manéra virtuosistica* [in manéra virtyoxística]
virtuosistico_{ams} | virtuosistico^o (ita) [virtyoxístico], (v)irtüosésestech* [virtyoxésteg]
¹**virtuosità**_{sfsi} (l'èssere virtüoso) | →
²**virtuosità**_{sfsi} (virtuosismo) | →
virtüoso_{ams/sms} | virtüüs [virtüúx]
 BS: virtüüs [virtüúx], virtüs [virtúx]
 -a_{afs/sfs} | virtüusa [virtüuxa]
¹**virulento**_{ams} (acùto: di malattia) | →
²**virulento**_{ams} (àspro, aggressivo, vjolento) | →
virulenza_{sfs} (aprézza, durézza) | →
virus_{smsi} (nat) | vírus^o (ita) [virus]
¹**visàccio**_{sms} (ghigna) | →
²**visàccio**_{sms} (smòrfia maligna/minacciòsa) | smòrfia malégnna/minaciusa_{prf}* [xmòrfja malégnna/minačuxa]
visagismo_{sms} | arte del tröch/trüch/belèt e de la petenadüra_{prf}* [arte del tröc/trüc/belèt e de la petenadüra]
visagista_{sttv} | estetéta specialisàt/(e)spèrt del tröch/trüch/belèt_{prf}* [estetéta spečalixàd/(e)spèrt del tröc/trüc/belèt], estetéta specialisada/(e)spèrta del tröch/trüch/belèt_{prf}* [estetéta spečalixada/(e)spèrta del tröc/trüc/belèt]
vis-à-vis_{avb/sfsi/smsi} (fra) /visaví/ | ← /visaví/

¹**viscerale**_{agtv} (relativo ai vìsceri, relativo all'intestino) | di bödèi_{lcege} [di bödèi], de l'intestü_{lcege}* [del intèstü]
²**viscerale**_{agtv} (istintivo) | →
visceralmente_{avb} | in manéra (→²viscerale)* [in manéra (→²viscerale)]
¹**viscere**_{sfp} (ciascùn òrgano contenùto nella cavità toràcica e addominale dell'uòmo e degli animàli) | òrghegn_{smp}^o [òrghegn/òrghejn]
²**viscere**_{sfp} (budèlla, intestino, ²interiòra) | →
³**viscere**_{sfp} (addòme, véntre/vèntre) | →
⁴**viscere**_{sfp} (sensibilità affettiva) | →(ànimo), →(cuòre)
⁵**viscere**_{sfp} (addòme, véntre/vèntre) | →
⁶**viscere**_{sfp} (¹grémbo) | →
⁷**viscere**_{sfp} (parte più interna/profònda) | →(³interiòre), →(³interiòra), →(¹²intimo)
vìsceri_{smp} →(viscere)
¹**vìschjo**_{sms} (nat) | vésc [véšč]
 BS: vésc [véšč]
²**vìschjo**_{sms} (pànja) | →
³**vìschjo**_{sms} (³laccio) | →
⁴**vìschjo**_{sms} (ingàno, insidja) | →
vischiosamente_{avb} | in manéra (→vischjòsa)* [in manéra (→vischjòsa)]
¹**vischiosità**_{sfsi} (l'èssere vischjòso) | →
²**vischiosità**_{sfsi} (vischosità) | →
¹**vischjòso**_{ams} (appiccicòso, ¹viscòso) | →
 BS: vischiùs [vischjúx]
²**vischjòso**_{ams} (collòso còme il vìschjo) | tachés còme 'l vésc_{lcco}* [tachéx còme 'l véšč], tachés compàgn del vésc_{lcco}* [tachéx compàgn/compàn del véšč]
³**vischjòso**_{ams} (insistènte) | →
⁴**vischjòso**_{ams} (viscòso) | →
viscidamente_{avb} | in manéra (→¹viscida)* [in manéra (→¹viscida)]
viscidità_{sfsi} (viscido) | →
¹**viscido**_{ams} (¹ambiguo e sùbdolo) | dópe e (→¹sùbdolo)/(→²sùbdolo)_{prf}* [dópe e (→sùbdolo)]
²**viscido**_{ams} (mòlle e scivolòso) | impataché [in manéra] (=), mòl e (→scivolòso)_{prf}* [mòl e (→scivolòso)]
³**viscido**_{ams} (mòlle, ùmido e disgustòso) | mòl, òmed e desgöstüs/disgöstüs_{prf}* [mòl, òmed e dexgöstúx/dixgöstúx]
viscidume_{sms} | complèss de còse/còsse/ròbe (→²viscide)/(→³viscide)_{prf}*

[complèss de còxe/còse/ròbe (→²viscide)/(→³viscide)], complèss de laür (→²viscidi)/(→³viscidi)_{prf}* [complèss de lavür (→²viscidi)/(→³viscidi)]
visciola_{sfs} (nat) (ali) | marinèla [=]
 BS: issola [visolá]
visciolata_{sfs} (ali) | siròp de marinèla_{prf}* [=]
visciolina_{sfs} →(maràsca)
visciolo_{sms} (nat) | pianta de marinèla_{prf} [pjanta de marinèla]
vis comica_{lct} (lat) /vis còmica/ | ← /viš còmica/, bù spèret/spiret_{prf}* [bu spèret/spiret]
¹**viscontado**_{sms} (dignità/tìtolo di viscònte) | dignità de viscònt_{prf}* [dignità de viscònt], tìtolo de viscònt_{prf}* [tìtolo de viscònt]
²**viscontado**_{sms} (viscontèa) | →
viscònte_{sms} | viscònt [=]
 -éssa_{sfs} | viscontèssa* [viscontèsa], dònna/fòmna/moér del viscònt_{prf}* [dònna/fòmna/moér del viscònt], (→figlia) del viscònt_{prf}* [(→figlia) del viscònt]
viscontino_{sms} | viscontì* [viscontí], (→figlio) zùen del viscònt_{prf}* [(→figlio) xüen del viscònt]
 -a_{sfs} | viscontina* [=], (→figlia) zùena del viscònt_{prf}* [(→figlia) xüena del viscònt]
¹**viscontèa**_{sfs} (³giurisdiziòne di un viscònte) | viscontéa^o (ita) [viscontéa], (→³giurisdiziòne) d'ü viscònt_{prf}* [(→³giurisdiziòne) d'ü viscònt]
²**viscontèa**_{sfs} (territòrio soggèto alla giurisdiziòne del viscònte) | viscontéa^o (ita) [viscontéa], teritòre del viscònt_{prf}* [teritòre del viscònt]
viscontèo_{ams} (vicecomitàle) | →
viscontéssa_{sfs} | dònna/fòmna/moér del viscònt_{lcege}* [dònna/fòmna/moér del viscònt]
viscontino_{sms} | (→figlio) del viscònt_{lcege}* [(→figlio) del viscònt]
viscòsa_{sfs} (sos) | viscòsa^o (ita) [viscòsa] [viscòxa], viscusa^o* (ita) [viscuxa]
viscosamente_{avb} | in manéra impatachéta/tachéxa/viscusa* [in manéra impatachéta/tachéxa/viscuxa]
¹**viscosità**_{sfsi} (l'èssere viscòso) | →
²**viscosità**_{sfsi} (proprietà fìsica delle sostànze) | viscosità^o (ita) [viscoxità], viscosetà* [viscoxetà]
¹**viscòso**_{ams} (¹vischjòso) | impataché [in manéra] [=]
²**viscòso**_{ams} (che presènta viscosità) | viscüs* [viscúx], che l'presènta viscosità_{prf}* [che l'prexènta viscoxità]

vişetto_{sms} | mostassì [mostasí], mostassöl [mostasöl], cerì [cerí], cerina_{sfs} [=]

¹**vişibile**_{agtv} (che può essere vedùto/vìsto) | (v)isibel° (ita) [vixibel], (v)edibel°* (ita) [vedibel], (v)edébel* [vedébel], che s'pöl (v)èd/(v)edì_{prf}* [che s'pöl vèd/vedí], che l'pöl (v)èss (v)edìt/(v)ést_{prf}* [che'l pöl ès vedíd/vést < che'l pölvès vedíd/vést]

²**vişibile**_{agtv} (evidènte, ¹manifèsto) | →

³**vişibile**_{agtv} (vişitabile) | →

⁴**vişibile**_{sms} (ciò che può essere vedùto/vìsto) | (v)isibel° (ita) [vixibel], (v)edibel°* (ita) [vedibel], (v)edébel* [vedébel], chèl che s'pöl (v)èd/(v)edì_{prf}* [chèl che s'pöl vèd/vedí], chèl che l'pöl (v)èss (v)edìt/(v)ést_{prf}* [chèl che'l pöl ès vedíd/vést < chèl che'l pölvès vedíd/vést]

vişibiljo_{sms} →(grànde quantità), →(gran nùmero)
> **in vişibiljo**_{icag} | in visibilio [in vixibiljo]

¹**vişibilità**_{sfsi} (l'èssere vişibile) | visibilità° (ita) [vixibilità], →

²**vişibilità**_{sfsi} (possibilità di èssere notàto/percepìto) | visibilità° (ita) [vixibilità], possibilità de èss notàt/(→percepìto)_{prf}* [posibilità ès notàd/(→percepìto)]

³**vişibilità**_{sfsi} (possibilità di vedére e distinguere) | visibilità° (ita) [vixibilità], possibilità de èd/edì e de distengui/distengui_{prf}* [posibilità de vèd/vedí e de distengyi/distengyí]

vişibilmente_{avb} | in manéra de püdi/pödi/podì/pudì èss (v)edit/(v)ést* [in manéra de püdi/pödi/podì/pudì ès vedíd/vést]

¹**vişjèra**_{sfs} (piccola tèsa a fòrma di mezzalùna che spòrge sul davànti di alcùni copricàpi per schermàre gli òcchi dalla lùce/piòggia/etc.) | (v)isiéra [vixjéra]

²**vişjèra**_{sfs} (per àltre acezióni) | (v)isiéra* [vixjéra]

+**vişino**_{sms} →(vişetto)

¹**vişionàbile**_{agtv} (¹vişibile) | →

²**vişionàbile**_{agtv} (che può essere vişionàto) | che s'pöl (→vişionàre)_{prf}* [che s'pöl (→vişionàre)], che l'pöl (v)èss (→vişionàto)_{prf}* [che'l pöl ès (→vişionàto) < che'l pölvès (→vişionàto)]

¹**vişionàre**_{vtv} (¹percepìre) | →

²**vişionàre**_{vtv} (²vagliàre, ²soppesàre) | →

³**vişionàre**_{vtv} (esaminàre, valutàre) | →

⁴**vişionàre**_{vtv} (vedére in antìcipo) | (v)èd/(v)edì inàcc tracc* [vèd/vedí innàti tratji]

vişionarijamente_{avb} | in manéra vişionària* [in manéra vixjunarja]

vişionàrio_{ams/sms} | vişionare [vixjunare] -**a**_{afs/sfs} | vişionària* [vixjunarja]

¹**vişionàto**_{ams/vppms} (¹percepìto) | →

²**vişionàto**_{ams/vppms} (²vagliàto, ²soppesàto) | →

³**vişionàto**_{ams/vppms} (esaminàto, valutàto) | →

⁴**vişionàto**_{ams/vppms} (vedùto/vìsto in antìcipo) | (v)edìt/(v)ést inàcc tracc* [vedíd/vést innàti tratji]

vişione_{sfs} | vişiu [vixjú]
BS: vişiu [vixjú]

vişir_{smsi} (eso) /vişír/ | ← /vişír/

vişiràto_{sms} | öfèsse de vişir_{prf}* [öfèse de vixír], dürada de l'öfèsse de vişir_{prf}* [dürada del öfèse de vixír]

vişirre_{smsi} →(vişir)

vişita_{sfs} | (v)isita [vixita]

- **apostòlica**_{icst} | (v)isita apostòlega* [vixita apostòlega]

- **di contròllo**_{icst} | (v)isita de contròl* [vixita de contròl]

- **di cortesàa**_{icst} | (v)isita de corteséa* [vixita de cortexéa]

- **di lèva**_{icst} | (v)isita de léa* [vixita de léva]

- **diocesàna/dioceşàna**_{icst} →(vişita pastoràle)

- **di stàto**_{icst} | (v)isita de stat(o)* [vixita de stat(o)]

- **fiscàle**_{icst} | (v)isita fiscàl* [vixita fiscàl]

- **guidàta**_{icst} | (v)isita guidada* [vixita gyidada]

- **mèdica**_{icst} | (v)isita mèdega* [vixita mèdega]

- **pastoràle**_{icst} | (v)isita diocesana/pastoràl* [vixita djoceşana/pastoràl]

vişitabile_{agtv} | (v)isitabel* [vixitabel], che s'pöl (v)isità_{prf}* [che s'pöl vixità], che l'pöl (v)èss (v)isità_{prf}* [che'l pöl ès vixitàd < che'l pölvès vixitàd]

vişitandina_{sfs} | ↓
BS: vişitadina [vixitadinà]

vişitante_{sttv} (vişitatóre) | →

vişitare_{vtv} | (v)isità [vixità]

vişitarsi_{vpi} | (v)isitàs* [vixitàs]

vişitò_{ams/vppms} | (v)isitàt [vixitàd]

vişitatóre_{sms} | vişitadùr* [vixitadúr] -**trice**_{sfs} | vişitadura* [vixitadura]

¹**Vişitazióne**_{sfs} (della B. V. Maria a Elişabétta; rappreşentazióne artistica di tàle evènto) | Vişitassiù°* (ita) [Vixitasjú]
BS: Vişitassiù (ita) [Vixitasjú]

²**vişitazióne**_{sfs} (vişita) | →

visiting professor_{icst} (ing) /vísitiŋ prəfésə(r)/ | ← /vísitiŋ prəfészər/

¹**vişivamènte**_{avb} (relativamènte alla vîsta) | (→relativamènte a) la (v)ésta/vîsta* [(→relativamènte a) la vésta/vîsta]

²**vişivamènte**_{avb} (per mèzzo della vîsta) | mediante la (v)ésta/vîsta* [medjante la vésta/vîsta], per mè(s)o de la (v)ésta/vîsta* [per mèx(o) dela vésta/vîsta], co la (v)ésta/vîsta* [cola vésta/vîsta], mediante la (v)ésta/vîsta* [medjante la vésta/vîsta], per mè(s)o de la (v)ésta/vîsta* [per mèx(o) dela vésta/vîsta], co la (v)ésta/vîsta* [cola vésta/vîsta]

vişivo_{ams} →(¹vişuàle)
> **campo vişivo**_{icst} →(¹vîsta), →(³vişuàle)

¹**vişo**_{sms} (fàccia) | vis [vix], mostàs [mostàs]
BS: mostàs [mostàs]

-**şaccio**_{sms} (ghìgna) | →

-**şetto**_{sms} | mostassì [mostasí], mostassöl [mostasöl], cerì [cerí], cerina_{sfs} [=]

+**şino**_{sms} →(vişetto)

- **pàllido**_{icst} →(²indjàno)
> **a vişo apèrto**_{icav} →(apertamènte), →(coraggiosamènte)
> **a vişo scopèrto**_{icav} →(a vişo apèrto)
> **sul vişo**_{icav} →(in fàccia)

²**vişo**_{sms} (vîsta) | →

³**vişo**_{sms} (intelligèza, ¹mènte) | →

⁴**vişo**_{sms} (¹individuo) | →

vişone_{sms} (nat) (tes) | vişone° (ita) [vixóne], vişù* [vixú]
BS: vişù [vixú]

vişóre_{sms} | vişùr* [vixúr]

vişpamènte_{avb} | in manéra vişcola/löghita* [in manéra vişcola/löghita]

vişpèzza_{sfs} →(l'èssere vişpo)

vişpo_{ams} | vişcol [vişcol], löghit [löghíd]
BS: desedàt [desedàd], barzigola [barxigolà]

¹**vissùto**_{ams/vppms} (avùto vîta, èssere stàto in vita; nutrito spiritualmènte; fatto di qualcòsa/qualcùno il cèntro/cèntro/fine della pròpria vîta; èssere stàto in un determinàto mòdo; realizzàto il mínimo delle condizióni materiàli/moràli necessàrie a una vîta dignitòsa) | vivit* [vivíd], (s)campàt [(s)campàd]
BS: vivit [vivíd], scampàt [scampàd], passàt el dé_{prf} [pasàd el dé], tiràt aànti [tiràd avanti]

- **alle spàlle**_{icvb} →(vissùto sulle spàlle degli àltri)

- **a spése altrù**_{icvb} →(vissùto sulle spalle degli àltri)
 - **di rëndita**_{icvb} | vivit/(s)campàt de rëndita^{o*} [vivíd/(s)campàd de rëndita]
 - **in povertà**_{icvb} →(vivacchiàto)
 - **meschinaménte**_{icvb} | ligàt sò [ligàd sò]
 - **nel móndo della lùna**_{icvb} | vivit sò la lùna^{o*} [vivíd sòla lùna], vivit in del món de la lùna^{o*} [vivíd indel món delà lùna]
 - **sulle spalle degli àltri**_{icvb} | (s)campàt a i spale di óter [(s)campàd ai spale di óter], facc mantègn/mantegni [fadì mantègn/mantèjn/mantègnj]
 - **tra le nùvole**_{icvb} →(vissùto nel móndo della lùna)
²**vissùto**_{ams/vppms} (comportàto secóndo le règole dettate dalla vita relazionàle/sociàle; accumulàto esperiènze di vita; godùto la vita; duràto nel tèmpo; continuàto a esìstere idealménte dópo/dòpo la mòrte; passàto, trascórsò; provàto intensaménte déntro di sé, sentìto profondaménte; godùto/sfruttàto appièno qualcòsa) | vivit^{o*} [vivíd]
³**vissùto**_{ams} (che ha un'intènsa e lùnga esperiènza di vita) | che l'gh' à òna lónga esperiènza de (v)éta/(v)ita_{prf}^{*} [che'l g' à òna lónga esperiènza de véta/vita]
⁴**vissùto**_{ams} (che deriva dall'esperìènza vìa e dirètta) | che l' derìa de l'esperìènza vìa e dirèta_{prf}^{*} [che'l deriva del'esperìènza vìa e dirèta]
⁵**vissùto**_{sms} (ciò che si è sperimentàto nel passàto) | chèl che l' s' è ést/proàt in del passàt_{prf}^{*} [chèl che'l s' è vést/provàd indel pasàt]
¹**vista**_{sfs} (facoltà di vedére, sènsò del còrpo che permétte di vedére; possibilità di vedére, àmbito èntro cùì si può percepire la realtà, ³visuàle, càmpo višivo) | vista (ita) [=], (v)éta [vésta], (v)èd/(v)edi_{vbrprf}^{*} [vèd/vedí]
 BS: vista [vistà]
 > **a prima vista**_{icav} | a prim/próm aspèt [a prim/próm aspèt]
 > **a vista**_{icag/icav} | a (v)éta/vista^{o*} [a vésta/vista]
 > **in vista**_{icag/icav} | in vista^{o*} (ita) [=]
 > **in vista di**_{icpr} | in vista de^{o*} (ita) [=]
²**vista**_{sfs} (višione) | →
³**vista**_{sfs} (²visuàle) | →
⁴**vista**_{sfs} (occhiàta, sguàrdo) | →
⁵**vista**_{sfs} (¹scórsa) | →
⁶**vista**_{sfs} (apparenza, ¹aspètto, ²sembianza) | →
⁷**vista**_{sfs} (apertùra, finèstra) | →

vistàre_{vr} | contrasegnà con d'ù visto_{prf}^{*} [contrasegnà condù' visto], vidimà [=]
 BS: vistà [=]
vistàto_{ams/vppms} | contrasegnàt con d'ù visto_{prf}^{*} [contrasegnàd condù' visto], vidimà [=]
 BS: vistàt [vistàd]
¹**visto**_{ams/vppms} | (v)ést [vést], (v)edit [vedíd]
 BS: vist [=], vést [=], vidit [vidíd]
 - **che**_{iccn} →(consideràto che), →(dal moménto che)
²**visti**_{amp/vppmp} | (v)ésc [véstj], (v)edicc [vedídj]
³**visto**_{ams} (consideràto, guardàto) | →
⁴**visto**_{sms} (firma/sìgla di approvazióne di un'autorità competènte su un documéto) | vist(o) [=]
vistosaménte_{avb} | in manéra vistusa^{*} [in manéra vistuxa]
¹**vistosità**_{sfsi} (l'èssere vistósò) | →
²**vistosità**_{sfsi} (ostentazióne, sfòggio) | →
vistósò_{ams} | vistùs [vistúx]
 BS: vistùs [vistúx]
¹**visuàle**_{agtv} (della vista, višivo) | visuàl [vixiùl], de la (v)éta/vista_{icge}^{*} [dela vésta/vista]
 BS: visuàl [vixiùl]
²**visuàle**_{sfs} (panoràma, prospettìva, scèna, spetàcolo, vedùta, vùsta) | visuàl [vixiùl]
³**visuàle**_{sfs} (possibilità di vedére; càmpo višivo) | visuàl [vixiùl], vista (ita) [=], (v)éta [vésta]
⁴**visuàle**_{sfs} (pùnto di vùsta) | →
⁵**visuàle**_{agtv} (visuàlizàto) | →
¹**visuàlità**_{sfsi} (qualità di quèllo che si véde) | qualità de chèl che l' sa/se (v)èd_{prf}^{*} /-t/ [cyalità de chèl che'l sa/se vèd]
²**visuàlità**_{sfsi} (effètto visuàle prodóto da un'immàgine) | efèt visuàl prodùit d' òn'immàgine_{prf}^{*} [efèt vixiùl prodùxid d' òn'immàgine]
visualizer_{sfsi/smsi} (ing) /vìžələjzə(r)/ | ← /višyalàjser/
visuàlizzàbile_{agtv} | che s' pòl (→visuàlizzàre)_{prf}^{*} [che s' pòl (→visuàlizzàre)], che l' pòl (v)èss (→visuàlizzàto)_{prf}^{*} [che'l pòl ès (→visuàlizzàto) <> che'l pòlvès (→visuàlizzàto)]
¹**visuàlizzàre**_{vr} (fà comparìre su uno schérmo/schèrmo) | fà comparì sò 'n d'ù schèrmo_{prf}^{*} [fà comparì söndü' schèrmo]
²**visuàlizzàre**_{vr} (rappresèntare per mèzzo di immàgini) | rapresèntà mediante immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà medjante immàgini], rapresèntà per mè(s)o de immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà per mè(s)o de immàgini], rapresèntà

con di immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà con di immàgini], rapresèntà a traèrs/treèrs di immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà atravèrs/atrevèrs di immàgini]
³**visuàlizzàre**_{vr} (rèndere višibile) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} (→višibile)_{prf}^{*} [fà diventà/diventà (→višibile)]
¹**visuàlizzàto**_{ams/vppms} (fàto comparìre su uno schérmo/schèrmo) | facc comparì sò 'n d'ù schèrmo_{prf}^{*} [fadì comparì söndü' schèrmo]
²**visuàlizzàto**_{ams/vppms} (rappresèntato per mèzzo di immàgini) | rapresèntà mediante immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà medjante immàgini], rapresèntà per mè(s)o de immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà per mè(s)o de immàgini], rapresèntà con di immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà con di immàgini], rapresèntà a traèrs/treèrs di immàgini_{prf}^{*} [rapresèntà atravèrs/atrevèrs di immàgini]
³**visuàlizzàto**_{ams/vppms} (résò višibile) | facc deentà/dientà/dientà^{2^} (→višibile)_{prf}^{*} [fadì diventà/diventà (→višibile)]
¹**visuàlizzàto**_{ams} (che visuàlizza, che sèrve a visuàlizzàre) | che l' (→visuàlizza)_{prf}^{*} [che'l (→visuàlizza)], che l' sèrv a (→visuàlizzàre)_{prf}^{*} [che'l sèrv a (→visuàlizzàre)]
²**visuàlizzàto**_{ams} (display, schérmo/schèrmo) | →
visuàlizzazióne_{sfs} (il visuàlizzàre) | →
visuàlménte_{avb} | mediante la (v)éta/vista^{*} [medjante la vésta/vista], per mè(s)o de la (v)éta/vista^{*} [per mè(s)o delà vésta/vista], co la (v)éta/vista_{prf}^{*} [cola vésta/vista], a traèrs/treèrs la (v)éta/vista^{*} [atrevèrs/atrevèrs la vésta/vista]
visùra_{sfs} (attestazióne, certificàto) | →, visura^o (ita) [vixura], visùra^{*} [vixúra]
 - **catastàle**_{icst} | visura catastàl^{o*} (ita) [vixura catastàl]
visus_{smsi} (lat) /vísus/ | ← /višus/
vita_{sfs} | (v)éta [véta], (v)ita [vita]
 BS: vita [vità]
 CO: (v)éta [véta]
 CO: vita [vita]
 - **tìna**_{sfs} →(vitìno)
 - **tìno**_{sms} | vitì [vitì]
 - **di vèspa**_{icst} →(vitìno)
 - **etèrna**_{icst} | (v)éta/(v)ita etèrna [véta/vita etèrna]
 - **mòrte e miràcoli**_{icst} | (v)éta/(v)ita, mórt e miràcoi^{*} (ita) [véta/vita, mórt e miràcoj]
 - **naturàl durànte**_{icst} | per tóta la (v)éta/(v)ita^{*} [per tóta la véta/vita]

- **terrèna**_{lcst} | (v)éta/(v)ita teréna* (ita) [véta/vita teréna], (v)éta/(v)ita terèsta* [véta/vita terèsta]
 - **ultraterréna**_{lcst} | (v)éta/(v)ita ultrateréna* (ita) [véta/vita ultrateréna], (v)éta/(v)ita ultraterèsta* (ita) [véta/vita ultraterèsta], (v)éta/(v)ita dòpo/pós/despò la mórt* [véta/vita dòpo/pós/despò la mórt]
 > **a vîta**_{lcag} | a (v)éta/(v)ita [a véta/vita]
 > **in vîta**_{lcag} | in (v)éta/(v)ita [in véta/vita]
vitàccia_{sfs} | (v)éta/(v)ita düra_{prf}* [véta/vita düra], maïs [maíx]
vitajölo_{sms} →(viveur)
vitälba_{sfs} (nat) | inàmbola [vinàmbola], lentana [=]
 BS: edàssa [vedasà], edécia [vedècà], redàrboa [redàrbolà]
vitalbàjo_{sms} | löch/pòst pié de inàmbole/lentane_{prf}* [lög/pòst pjé de vinàmbole/lentane]
¹**vitàle**_{agtv} (relatìvo alla vîta) | vitäl* (ita) [=], relatìv a la (v)éta/(v)ita_{prf}* [relatìv ala véta/vita], de la (v)éta/(v)ita_{lcge}* [de la véta/vita]
 BS: vitäl [=]
²**vitàle**_{agtv} (indispensàbile alla vîta) | vitäl* (ita) [=], indispensàbel a la (v)éta/(v)ita_{prf}* [indispensabel ala véta/vita], vitäl° (ita) [=]
³**vitàle**_{agtv} (essenziàle, fundamentàle) | →, vitäl* (ita) [=]
⁴**vitàle**_{agtv} (pièno di energia/vîta) | vitäl* (ita) [=], pié de energia/fórsa/(v)éta/(v)ita_{prf}* [pjé de energia/fórsa/véta/vita]
⁵**vitàle**_{agtv} (efficiènte/efficiènte, produttivo) | →, vitäl* (ita) [=]
vitalismo_{sms} (dinamismo, esuberànza) | →
vitalista_{agtv} (dinàmico, esuberànte) | →
¹**vitalità**_{sfsi} (l'èssere vitàle) | →, vitalità° (ita) [=], vaitaletà* [=]
 BS: vitalità [=]
²**vitalità**_{sfsi} (capacità di vivere) | vitalità° (ita) [=], vaitaletà* [=], capassità de viv_{prf}* /-f/ [capassità de viv]
³**vitalità**_{sfsi} (dinamicità, fórsa vitàle) | vitalità° (ita) [=], vaitaletà* [=], →
⁴**vitalità**_{sfsi} (attitudìne a mantenèrsi atìvo/operànte) | vitalità° (ita) [=], vaitaletà* [=], capassità de mantègnes/mantegnìs atìv/operùs_{prf}* [capassità de mantègnes/mantegnìs atìv/operúx]
vitalizjànte_{sms} (chi concède un vitalizjo) | ü/chèl/ènte che l'concéd/dà ü vitalésse_{prf}* [ü'/chèl/ènte che'l concéd/da ü

vitalésse], öna/chèla/persuna che la concéd/dà ü vitalésse_{prf}* [öna/chèla/persuna che'la concéd/da ü' vitalésse]
vitalizjàre_{tr} | concéd/concedì/dà ü vitalésse_{prf}* [concéd/concedì/dà ü' vitalésse], fà deentà/dientà/dientà^{2^} titolàr d'ü vitalésse_{prf}* [fà deventà/diventà titolàr d'ü' vitalésse]
¹**vitalizjàto**_{ams/vppms} | concedit/dacc ü vitalésse_{prf}* [concedì/dadì ü' vitalésse], facc deentà/dientà/dientà^{2^} titolàr d'ü vitalésse_{prf}* [fadì deventà/diventà titolàr d'ü' vitalésse]
²**vitalizjàto**_{sms} (chi beneficia di un vitalizjo) | ü/chèl che l'ciapa/rissév ü vitalésse_{prf}* [ü'/chèl che'l cjapa/risév ü' vitalésse], ü/chèl che l'gh'à ü vitalésse_{prf}* [ü'/chèl che'l g'à ü' vitalésse], ü/chèl che l'è titolàr d'ü vitalésse_{prf}* [ü'/chèl che'l è titolàr d'ü' vitalésse]
 +**-a**_{sfs} | öna/chèla/persuna che la ciapa/rissév ü vitalésse_{prf}* [öna/chèla/persuna che'la cjapa/risév ü' vitalésse], öna/chèla/persuna che la gh'à ü vitalésse_{prf}* [öna/chèla/persuna che'la g'à ü' vitalésse], öna/chèla/persuna che l'è titolàr/titolara d'ü vitalésse_{prf}* [öna/chèla/persuna che'l'è titolàr/titolara d'ü' vitalésse]
vitalizjo_{ams/sms} | vitalésse [vitalésse]
 BS: vitalissimo [vitalisjo]
vitalizjàre_{tr} | fà deentà/dientà/dientà^{2^} piö atìv/vitäl_{prf}* [fà deventà/diventà pjö atìv/vitäl]
vitalizjàrsi_{vpi} | deentà/dientà/dientà^{2^} piö atìv/vitäl_{prf}* [deventà/diventà pjö atìv/vitäl]
¹**vitalizjàto**_{ams/vppms} (résò più atìvo/vitàle) | facc deentà/dientà/dientà^{2^} piö atìv/vitäl_{prf}* [fadì deventà/diventà pjö atìv/vitäl]
²**vitalizjàto**_{ams/vppms} (diventàto più atìvo/vitàle) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö atìv/vitäl_{prf}* [deventà/diventà pjö atìv/vitäl]
vitalménte_{avb} | in manéra vitäl* [=], in relassiù a la (v)éta/(v)ita* [in relasjù ala véta/vita], rapórt a la (v)éta/(v)ita* [rapórt ala véta/vita]
vitàme_{sms} | complèss de (varie sórte de) (v)ide_{prf}* [complèss de (varje sórte de) vide]
vitàmìna_{sfs} | vitàmìna° (ita) [=]
 BS: vitàmìna [vitminà]
 - **A**_{lcst} /a/ | vitàmìna A* /a/ [=]
 - **B**_{lcst} /bi/ | vitàmìna B* /b/ [=]
 - **C**_{lcst} /ci/ | vitàmìna C* /ci/ [=]

- **D**_{lcst} /di/ | vitàmìna D* /di/ [=]
 - **E**_{lcst} /é/ | vitàmìna E* /é/ [=]
 - **F**_{lcst} /èffe/ | vitàmìna F* /èfe/ [=]
¹**vitàmìnico**_{ams} (che contìene vitàmìne) | che l'conté/contègn° vitàmìne_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn vitàmìne]
 BS: vitàmìnic [vitaminic]
²**vitàmìnico**_{ams} (relatìvo alle vitàmìne) | relatìv a i vitàmìne_{prf}* [relatìv ai vitàmìne], di vitàmìne_{lcge}* [=]
vitàmìnizzàre_{tr} | zontà vitàmìne_{prf}* [xontà vitàmìne]
¹**vitàmìnizzàto**_{vppms} (aggiùnto vitàmìne) | giuntàt/zontàt vitàmìne_{prf}* [guntàd/xontàd vitàmìne]
²**vitàmìnizzàto**_{ams} (arricchìto con vitàmìne) | inrichìt con vitàmìne_{prf}* [inrichìd con vitàmìne]
³**vitàmìnizzàto**_{ams} (flòrido e bèn nutrìto) | (→⁵flòrido) e bé nüdrìt_{prf}* [(→⁵flòrido) e bé nüdrìd]
vitàmìnizzàziòne_{sfs} →(il vitàmìnizzàre)
vitàndo_{ams} | de evità_{prf}* [=], che l'gh'à de èss evità_{prf}* [che'l g'à de èss evitàd]
¹**vitàto**_{ams} (coltivàto a vite) | coltiàt/coltùràt a (v)it_{prf}* [coltivàd/coltùràd a vit]
²**vitàto**_{ams} (di supòrto a una vite: di àlbero) | de sostègn a öna (v)it_{prf}* [de sostègn/sostèjn a öna vit]
¹**vite**_{sfs} (nat) (piànta produttrice di üva) | (v)it [vit]
 BS: it [vit]
 -**tóna**_{sfs} (nat) | vidù_{sms} [vidù]
 - **americàna**_{lcst} (nat) | (v)it americàna°* (ita) [vit americana]
²**vite**_{sfs} (tec) | (v)ida [vida]
 BS: ida [vidà]
 -**tìna**_{sfs} (tec) | idina°* [vidina]
 BS: idina [vidinà]
 -**tóne**_{sms} (tec) | iduna_{sfs}°* [viduna]
 BS: iduna_{sfs} [vidunà]
 - **a espansiòne**_{lcst} (tec) | vite a espansiòne° (ita) [vite a espansjòne], (v)ida a espansiù* (ita) [vida a espansjù]
 - **di Archimède**_{lcst} (tec) | (v)ida de Archimède°* (ita) [vida de Archimède]
 - **fémmina**_{lcst} →(madrevite)
 - **màschjo**_{lcst} (tec) | (v)ida mascce* (ita) [vida mascj]
 - **prigionjèra**_{lcst} (tec) | vite prigionjèra° (ita) [vite prigjonjèra], (v)ida presunéra* (ita) [vida prexunéra]
 - **sénza/sènza fine**_{lcst} (tec) | vite sènza fine° (ita) [=], (v)ida sènza fi* (ita) [vida sènza fi]

vitèlla_{sfs} (nat) | (v)edèla [vedèla], manza [manxa], manzèta [manxèta], manzöla [manxöla]

¹**vitellàjo**_{sms} (chi commèrcia vitèlli) | ü/chèl/òm che l'comèrcia edèi_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l comèrça vedèi]

+**-a**_{sfs} |

öna/chèla/döna/fómna/persuna che la comèrcia edèi_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna che'la comèrça vedèi]

²**vitellàjo**_{sms} (chi lavóra pèlli di vitèllo) | ü/chèl/òm che l'laùra pèi de (v)edèl_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l lavura pèi de vedèl]

+**-a**_{sfs} |

öna/chèla/döna/fómna/persuna che la laùra pèi de (v)edèl_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna che'la lavura pèi de vedèl]

+**vitellina**_{sfs} (nat) | vedelina* [=], bosina* [boxina]

¹**vitellino**_{ams} (di vitèllo) | de (v)edèl/manzöl_{lce}* [de vedèl/manxöl]

²**vitellino**_{sms} (nat) | vedeli [vedelí], bosì [boxí], bosì [boxí], bogì [bogí]

¹**vitèllo**_{sms} (nat) (ali) | (v)edèl [vedèl], manzöl [manxöl]

BS: (v)edèl [vedèl], bigì [bigí]

VBs: barbì [barbí]

VG: bogì [bogí], bugì [bugí]

-a_{sfs} | (v)edèla [vedèla], manza

[manxa], manzèta [manxèta],

manzöla [manxöla]

BS: edèla [vedèlà], bigìna [biginà]

VBs: barbina [=]

VG: bogina [=], bugina [=]

- marino_{lce} →(fòca)

- tonnato_{lce} →(vitèl toné)

²**vitèllo**_{sms} (tes) | pèl de (v)edèl_{prf} [pèl de vedèl]

¹**vitellone**_{sms} (mànzo) (ali) | →, vitellone° /-ll-/ (ita) [=]

BS: barbì [barbí], basöl [baxöl],

vedelòt [=]

²**vitellone**_{sms} (viveur) | →

vitellonişmo_{sms} | manéra de fà/mostràs de viveur_{prf}* [=], comportamét de viveur_{prf}* [=]

vitèl toné_{lce} (ali) | ←

viteria_{sms} | (as)sortimènt/sortimét de (v)ide_{prf}* [(a)sortimènt/sortimét de vide]

¹**viticchjo**_{sms} (viticcio) | →

²**viticchjo**_{sms} (vilucchio, vitálba) | →

viticcio_{sms} (appendice filifórme e prènsile della vite) | barbìs de la it_{prf}

[barbìx dela vit], cavriöl/cavriöl²[^]

[cavriól]

BS: sarmènt [=]

¹**viticolo**_{ams} (relativo alla vite) | relativ a la (v)it_{prf}* [relatíva ala vit], de la (v)it_{lce}* [dela vit]

²**viticolo**_{ams} (relativo alla viticoltura) | relativ a la (→viticoltùra)_{prf}* [relatíva ala (→viticoltùra)], de la coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la it_{lce}* [dela coltùra/coltivasjú dela vit]

viticoltóre_{sms} | ü/chèl/òm che l'sa/se dèdica a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la

it_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l sa/se dèdica

ala coltùra/coltivasjú dela vit],

coltiadùr/coltiadùr de

igne/visèi/verzèi_{prf}*

[coltiadùr/coltiadùr de

viğne/vixèi/verxèi]

BS: viticultùr [viticultùr]

-trice_{sfs} |

öna/chèla/döna/fómna/persuna che

la sa/se dèdica a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la

it_{prf}* [öna/chèla/döna/fómna/persuna

che'la sa/se dèdica ala

coltùra/coltivasjú dela vit],

coltiadura/coltiadura de

igne/visèi/verzèi_{prf}*

[coltiadura/coltiadura de

viğne/vixèi/verxèi]

BS: viticultùra [viticulturà]

¹**viticultùra**_{sfs} (coltivazióne della vite) | coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la it_{prf}* [coltùra/coltivasjú dela vit]

²**viticultùra**_{sfs} (sciènta/sciènta) | siènta/stóde di tèniche/tènniche e di sistèmi de

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la

it_{prf}* [sciènta/stóde di

tèniche/tènniche e di sistèmi de

coltùra/coltivasjú dela vit]

viticultóre_{sms} →(viticoltóre)

-trice_{sfs} →

viticultùra_{sfs} →(viticoltùra)

¹**vitifero**_{sms} (viticolo) | →

²**vitifero**_{sms} (adatto alla coltivazióne della vita) | adatàt/bù/indicàt a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la

it_{prf}* [adatàt/bu/indicàt a la

coltùra/coltivasjú dela vit]

vitigno_{sms} | varietà de (v)it_{prf}* [varjetà de vit]

¹**vitina**_{sfs} (vitino) | →

²**vitina**_{sfs} (tec) (piccola vite) | idina°* [vidina]

BS: idina [vidinà]

vitino_{sms} | vitì [vití]

- di vèspa_{lce} →(vitino)

vitivinicolo_{ams} | che

l'riguarda/reàrda/reàrda³[^] la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la it

e la prodüssiù del v_{prf}* [che'l

rigyarda/revarda la

coltùra/coltivasjú dela vit e la

prodüssiù del v_{prf}*]

vitivinicoltóre_{sms} (viticoltóre) | →,

ü/chèl/òm che l'sa/se dèdica a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la it e a la prodüssiù del v_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l sa/se dèdica ala coltùra/coltivasjú dela vit e ala prodüssiù del v_{prf}]

-trice_{sfs} | →,

öna/chèla/döna/fómna/persuna che

la sa/se dèdica a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la it

e a la prodüssiù del v_{prf}*

[öna/chèla/döna/fómna/persuna

che'la sa/se dèdica ala

coltùra/coltivasjú dela vit e ala

prodüssiù del v_{prf}]

vitivinicoltùra_{sfs} | complèss di atività relatíe a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù²[^] de la it

e a la prodüssiù del v_{prf}* [complèss

di atività relatíe ala

coltùra/coltivasjú dela vit e ala

prodüssiù del v_{prf}]

vitivinicoltóre_{sms} →(vitivinicoltóre)

-trice_{sfs} →

vitivinicoltùra_{sfs} →(vitivinicoltùra)

+**vitóna**_{sfs} (nat) (gròssa vite) | vidù_{sms}

[vidù]

vitóne_{sms} (tec) (gròssa vite) | iduna_{sfs}°*

[viduna]

BS: iduna_{sfs} [vidunà]

¹**vitreo**_{ams} (di vétro, simile al vétro) | de véder/védre_{lce}* [de véder/védre],

cóme 'l véder/védre_{lcco}* [cóme 'l

véder/védre], compàgn del

véder/védre_{lcco}* [compàgn/compàjn

del véder/védre], simel al

véder/védre_{lcco}* [simel al

véder/védre]

BS: vitreo [vitreo], de védre_{lce} [=]

²**vitreo**_{ams} (fisso e inespessivo: di òcchio) | (→²fisso) e

(→inespessivo)_{prf}* [(→²fisso) e

(→inespessivo)]

vitima_{sfs} | (v)itima [vítima]

BS: vitima [vítimà]

vitimìşmo_{sms} | (v)itimismo°* (ita)

[vitimixmo], (v)itimésem*

[vitiméxem]

vitimista_{agt/sttv} | (v)itimista°* (ita)

[vitimista], (v)itimésta* [vitimésta]

vitimisticaménte_{avb} | in manéra

(v)itimista* [in manéra vitimista],

de (v)itimista* [de vitimista]

vitimistico_{ams} | de (v)itimista_{lce}* [de

vitimista], portàt/propèns al

(v)itimismo_{lce}* [portàt/propèns al

vitimixmo]

¹**vittimizzàre**_{vt}

(consideràre/presentàre cóme una

vittima) | considerà/presentà cóme

öna (v)itima_{prf}* [considerà/presentà

cóme öna vítima],

considerà/presentà compàgn d'öna

(v)itima_{prf}* [considerà/presentà

compàgn/compàjn d'öna vítima]

²**vittimizzàre**_{vr} (far sentìre vittima) | fà sentì òna (v)ìtima_{prf}* [fà sentì òna vítima]

³**vittimizzàre**_{vr} (rèndere vittima) | fà deentà/dientà/dientà^{2^A} (òna) (v)ìtima_{prf}* [fà deventà/diventà (òna) vítima]

¹**vittimizzàrsi**_{vpi} (¹atteggiàrsi a vittima) | ciapà òn'expressiù de (v)ìtima_{prf}* [cjapà òn'espresjú de vítima], fà la (v)ìtima_{prf}* [fà la vítima]

²**vittimizzàrsi**_{vpi} (indùlgere a vittimìsmo) | lagàs/lassàs indà/andà al (v)itimìsmo_{prf}* [lagàs/lasàs indà/andà al vitimixmo]

¹**vittimizzàto**_{ams/vppms} (consideràto/presentàto còme una vittima) | consideràt/presentàt còme òna (v)ìtima_{prf}* [consideràd/prexentàd còme òna vítima], consideràt/presentàt compàgn d'òna (v)ìtima_{prf}* [consideràd/prexentàd compàgn/compàjn d'òna vítima]

²**vittimizzàto**_{ams/vppms} (fàtto sentìre vittima) | fàcc sentì òna (v)ìtima_{prf}* [fadì sentì òna vítima]

³**vittimizzàto**_{ams/vppms} (résò vittima) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^A} (òna) (v)ìtima_{prf}* [fadì deventà/diventà (òna) vítima]

⁴**vittimizzàto**_{ams/vppms} (¹atteggiàto a vittima) | ciapà òn'expressiù de (v)ìtima_{prf}* [cjapà òn'espresjú de vítima], fàcc la (v)ìtima_{prf}* [fadì la vítima]

⁵**vittimizzàto**_{ams/vppms} (indùlto a vittimìsmo) | lagàt/lassàt indà/andà al (v)itimìsmo_{prf}* [lagàd/lasàd indà/andà al vitimixmo]

vittimizzazióne_{sfs} →(il vittimizzàre/si)

vitto_{sms} | vito [=], vit* [=]
BS: vito [=]

vittóre_{agt/sms} →(vincitóre)

vittòria_{sfs} | (v)itòria [vitòrja]
BS: vitòria [vitòrjã]
CE: (v)itòria [vitòrja]
CO: vitòria [vitòrja]

vittorjosaménte_{avb} | in manéra vituriusa* [in manéra viturjuxa]

vittorjoso_{ams} | vituriùs [viturjúx]
BS: vitorius [vitorjúx], vituriùs [viturjúx]

vitulino_{ams} →(²vitellino)

vituperàbile_{agt/v} | che s'pòl (→vituperàre)_{prf}* [che s'pòl (→vituperàre)], che l'pòl (v)èss (→vituperàto)_{prf}* [che'l pòl ès (→vituperàto)] < che'l pòlvès (→vituperàto), dègn de (→vituperàto)_{prf}* [dègn/dèjn de (→vituperàto)]

vituperàbilemènte_{avb} | in manéra (→vituperàbile)* [in manéra (→vituperàbile)]

vituperàndò_{ams} →(vituperàbile)

¹**vituperàre**_{vr} (coprìre di vitupèri/insùlto) | di dré di (→vitupèri)/insòlcc_{prf}* [dí dré di (→vitupèri)/insòltì]

²**vituperàre**_{vr} (disprezzàre, infamàre, screditàre) | →

¹**vituperàto**_{ams/vppms} (copèrto di vitupèri) | dicc dré di (→vitupèri)/insòlcc_{prf}* [didì dré di (→vitupèri)/insòltì]

²**vituperàto**_{ams/vppms} (disprezzàto, infamàto, screditàto) | →

¹**vituperévole**_{agt/v} (che mèrita di èssere vituperàto) | che l'mèrita de èss (→vituperàto)_{prf}* [che'l mèrita de ès (→vituperàto)]

²**vituperévole**_{agt/v} (esecràbile, vergognóso) | →

vituperevolmènte_{avb} | in manéra (→vituperévole)* [in manéra (→vituperévole)]

¹**vituperìo**_{sms} (ingiurià, insùlto) | →
BS: vitupére [=]

²**vituperìo**_{sms} (disonóre, infamìa) | →

³**vituperìo**_{sms} (²obbròbrìo) | →

⁴**vituperìo**_{sms} (³obbròbrìo) | →

vituperosaménte_{avb} | in manéra (→vituperósa)* [in manéra (→vituperósa)], con (→vituperìo)* [con (→vituperìo)]

¹**vituperóso**_{ams} (¹deprecàbile) | →

²**vituperóso**_{ams} (infamànte, vergognóso) | →

³**vituperóso**_{ams} (offensìvo, pièno di vitupèri) | ofensìv /-f/ [ofensív], pié de (→vitupèri)_{prf}* [pjé de (→vitupèri)]

vjùzza_{sfs} | strécia [stréca]

viva_{intz} | viva! [=]
BS: viva! [vivã!]

vivacchiàre_{vintr} | tirà là [=], tirà aànte/inante/'nacc_{prf}* [tirà avante/inante/'nnàtì], tirà a (s)campà [=], tiràla [tirala]
BS: viver [viver], scampà [=], passà 'l dé_{prf} [=], tirà aànti [tirà avanti]

vivacchiàto_{vppms} | tiràt là [tiràd là], tiràt aànte/inante/inacc_{prf}* [tiràd avante/inante/innàtì], tiràt a (s)campà [tiràd a (s)campà]
BS: vivit [vivíd], scampàt [scampàd], passàt el dé_{prf} [pasàd el dé], tiràt aànti [tiràd avanti]

¹**vivàce**_{agt/v} (allégro/allégro, animàto, brióso, dinàmico, vitàle: di qualcòsa) | vivace° (ita) [=], viv /-f/ [=], lòghit [lòghíd], spiritùs [spiritúx], frèsch [frèsc]
BS: vessenèl [vesenèl], briùs [brjux], dessedàt [desedàd]

²**vivàce**_{agt/v} (indisciplinàto, irrequièto: di bambino/qualcùno) | vivace° (ita) [=], viv /-f/ [=], (v)essinèl [vesinèl], (v)issinèl [visinèl], lòghit [lòghíd], spiritùs [spiritúx]

³**vivàce**_{agt/v} (espressivo, incisivo: di stìle; acùto, prònto, versàtile: di intellètto) | vivace° (ita) [=], viv°* /-f/ [=], frèsch* [frèsc]

⁴**vivàce**_{agt/v} (⁵concitàto) | →

⁵**vivàce**_{agt/v} (frèscò e asprìgno: di vïno; che àrde intensaménte: di fiamma/fuòco; caratterizzàto/dotàto di intensità: di colóre/lùce) | viv°* /-f/ [=]

⁶**vivàce**_{agt/v} (còme indicazióne di movimènto in mùsica) | vivace° (ita) [=]

¹**vivacémènte**_{avb} (in mòdo brióso) | in manéra viva* [=]

²**vivacémènte**_{avb} (con àstìo/risentimènto) | con (→àstìo)/rissentimènt* [con (→àstìo)/risentimènt]

¹**vivacità**_{sfsi} (l'èssere vivàce, briò, vitalità) | →, vivacità° (ita) [=], vivassetà* [vivasetà]
BS: morbìessa [morbjèsã]
CE: vivèsa [=]
CO: vivèsa [=]

²**vivacità**_{sfsi} (irrequièttezza) | →, vivacità° (ita) [=], vivassetà* [vivasetà]

³**vivacità**_{sfsi} (animazióne, brillantézza; espressività, incisività) | →, vivacità° (ita) [=], vivassetà* [vivasetà]

⁴**vivacità**_{sfsi} (¹acùme, ¹prontézza) | →, vivacità° (ita) [=], vivassetà* [vivasetà]

⁵**vivacità**_{sfsi} (aggressività, fervóre) | →

⁶**vivacità**_{sfsi} (l'ardere vivacémènte: di fiamma/fuòco; intènsa luminosità) | vivacità° (ita) [=], vivassetà* [vivasetà]

¹**vivacizzàre**_{vr} (³animàre, rallegràre) | →

²**vivacizzàre**_{vr} (rèndere allégro/allégro/vivàce) | fà deentà/dientà/dientà^{2^A} (a)léggher/(→¹vivàce)_{prf}* [fà deventà/diventà (a)léggher/(→¹vivàce)]

³**vivacizzàre**_{vr} (rèndere più espressivo) | fà deentà/dientà/dientà^{2^A} piò espressìv_{prf}* /-f/ [fà deventà/diventà pjò espresív]

⁴**vivacizzàre**_{vr} (rèndere più interessànte) | fà deentà/dientà/dientà^{2^A} piò interessànt_{prf}* [fà deventà/diventà pjò interesànt]

⁵**vivacizzàre**_{vt} (rèndere più luminoso e allégro/allègro) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} piö löminùs/lüminùs e (a)léggher_{prf}* [fà deventà/diventà pjö löminùx/lüminùx e (a)léggher]

¹**vivacizzàrsi**_{vpi} (⁴animàrsi, rallegràrsi) | →

²**vivacizzàrsi**_{vpi} (diventàre allégro/allègro/vivàce) | deentà/dientà/dientà^{2^} (a)léggher/(→¹vivàce)_{prf}* [deventà/diventà (a)léggher/(→¹vivàce)]

³**vivacizzàrsi**_{vpi} (diventàre più interessànte) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö interessànt_{prf}* [deventà/diventà pjö interesànt]

⁴**vivacizzàrsi**_{vpi} (apparìre più luminoso e allégro/allègro) | someà/sömeà/parì piö löminùs/lüminùs e (a)léggher_{prf}* [someà/sömeà/parì pjö löminùx/lüminùx e (a)léggher]

¹**vivacizzàto**_{ams/vppms} (³animàto, rallegràto) | →

²**vivacizzàto**_{ams/vppms} (résò allégro/allègro/vivàce) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} (a)léggher/(→¹vivàce)_{prf}* [fadi deventà/diventà (a)léggher/(→¹vivàce)]

³**vivacizzàto**_{ams/vppms} (résò più espressivo) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} piö espressiv_{prf}* /-f/ [fadi deventà/diventà pjö espresív]

⁴**vivacizzàto**_{ams/vppms} (résò più interessànte) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} piö interessànt_{prf}* [fadi deventà/diventà pjö interesànt]

⁵**vivacizzàto**_{ams/vppms} (résò più luminoso e allégro/allègro) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} piö löminùs/lüminùs e (a)léggher_{prf}* [fadi deventà/diventà pjö löminùx/lüminùx e (a)léggher]

⁶**vivacizzàto**_{ams/vppms} (diventàto allégro/allègro/vivàce) | deentà/dientà/dientà^{2^} (a)léggher/(→¹vivàce)_{prf}* [deventà/diventà (a)léggher/(→¹vivàce)]

⁷**vivacizzàto**_{ams/vppms} (diventàto più interessànte) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö interessànt_{prf}* [deventà/diventà pjö interesànt]

⁸**vivacizzàto**_{ams/vppms} (apparìto/¹appàrso più luminoso e allégro/allègro) | someà/sömeà/parì piö löminùs/lüminùs e (a)léggher_{prf}*

[someà/sömeà/parì pjö löminùx/lüminùx e (a)léggher]

vivaddio_{intz} →(viva)

¹**vivàjo**_{sms} (terreno usàto per la coltivaziòne di piànte da trapiantàre a scòpo commerciàle) | viér/vier^{2^} [vivér], veér [vevér]

BS: vivài [vivài], seminére [=]

²**vivàjo**_{sms} (per àltre acceziòni) | viér/vier^{2^}* [vivér], veér* [vevér]

vivaismo_{sms} | vivaismo° (ita) [vivaixmo], vivaésem* [vivaéxem], atività/tènica/tènnica de coltúra/coltiassiù/coltiassiù^{2^} di piante in viér/vier^{2^}/veér_{prf}* [atività/tènica/tènnica de coltúra/coltivasjú di pjante in vivér/vevér]

vivaista_{sttv} | vivaista° (ita) [=], vivaésta* [=], laorét/lauradùr/(→¹addétto) del viér/vier^{2^}/veér_{prf}* [lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) del vivér/vevér], ü/chèl/òm/laorét/lauradùr/(→¹addétto) che l'laùra in d'ü viér/vier^{2^}/veér_{prf}* [ü'/chèl/òm/lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) che'l lavora indü' vivér/vevér], laorènta/lauradura/(→¹addétta) del viér/vier^{2^}/veér_{prf}* [laorènta/lavuradura/(→¹addétta) del vivér/vevér], öna/chèla/döna/fómna/laorènta/lauradura/(→¹addétta)/persuna che la laùra in d'ü viér/vier^{2^}/veér_{prf}* [öna/chèla/döna/fómna/laorènta/lauradura/(→¹addétta)/persuna che'la lavora indü' vivér/vevér]

vivaistico_{ams} | relativ a i viér/vier^{2^}/veér_{prf}* [relatív ai vivér/vevér], di viér/vier^{2^}/veér_{lcege}* [di vivér/vevér]

vivaldiàno_{ams} | relativ a Vivaldi_{prf}* [relatív a Vivaldi], relativ a i òpere/övve de Vivaldi_{prf}* [relatív ai òpere/övve de Vivaldi], relativ al stil(e) de Vivaldi, de Vivaldi_{lcege}* [=], di òpere/övve del Vivaldi_{lcege}* [di òpere/övve del Vivaldi]

¹**vivamènte**_{avb} (in mòdo vivàce/vivo, con vivacità) | in manéra (→vivàce)/viva* [=], con vivacità* [=]

²**vivamènte**_{avb} (¹intensamènte) | →

³**vivamènte**_{avb} (con grànde partecipaziòne) | con grànda partecipassiù* [con grànda partecipasjú]

⁴**vivamènte**_{avb} (energicamènte) | →

¹**vivànda**_{sfs} (⁴insième di pietànze) | compless de pitanse_{prf}* [complès de pitanse]

²**vivànda**_{sfs} (pietànta) | →

vivandéttà_{sfs} (manicarétto) | →

vivandjere_{sms} | vivandér [=]

BS: vivandèr [=]

-**a**_{sfs} | vivandéra* [=]

BS: vivandèra [vivandérá]

vivavóce_{agtv/smsi} | vivavóce° (ita) [=]

¹**vivènte**_{agtv} (che vève, che è in vita) | viv /-f/ [=], vivènt* [=], vivènta_{afs}* [=], che l'viv_{prf}* /-f/ [che'l viv], che l'è in (v)éta/(v)ita_{prf}* [che'l è in véta/vita]

BS: vivènte [=]

²**vivènte**_{agtv} (relatívo a persóna viva) | relativ a persuna viva_{lcege}* [relatív a persuna viva], de persuna viva_{lcege}* [=]

³**vivènte**_{agtv} (che pàre vivo) | che l'sömèa/somèa/par viv_{prf}* /-f/ [che'l sòmèa/somèa/par viv]

⁴**vivènte**_{sttv} (chi gòde della vità etèrna) | vivènt* [=], vivènta_{afs}* [=], ü/chèl che l'gód de la (v)éta/(v)ita etèrna_{prf}* [ü'/chèl che'l gód dela véta/vita etèrna], öna/chèla/persuna che la gód de la (v)éta/(v)ita etèrna_{prf}* [öna/chèla/persuna che'la gód dela véta/vita etèrna]

¹**vivere**_{vintr} (avére vità, èssere in vità; nutrìrsi spiritualmènte; fàre di qualcòsa/qualcùno il cèntro/cèntro/fine della pròpria vità; èssere/stàre in un determinàto mòdo; realizzàre il mìnimo delle condiziòni materiàli/moràli necessàrie a una vità dignitosà) | viv /-f/ (IIa) [=], (s)campà [=], viver/vier [viver], véer [véver]

BS: viver [viver], scampà [=], passà 'l dé_{prf} [=], tirà aànti [tirà avanti]

- **alle spalle**_{lcvb} →(vivere sulle spalle degli àltri)

- **a spése altrüi**_{lcvb} →(vivere sulle spalle degli àltri)

- **di rèndita**_{lcvb} | viv/(s)campà de rèndita^{0*} [=]

- **in povertà**_{lcvb} →(vivacchiàre)

- **meschinamènte**_{lcvb} | ligàla sö [ligala só], tiràla [tirala]

- **nel móndo della lùna**_{lcvb} | viv sö la lùna^{0*} [viv söla lùna], viv in del mónnd de la lùna^{0*} [viv indel mónnd dela lùna]

- **sulle spalle degli àltri**_{lcvb} | (s)campà a i spale di óter [(s)campà ai spale di óter], fàs mantègn/mantègni [fàs mantègn/mantèjn/mantègnj]

- **tra le nùvole**_{lcvb} →(vivere nel móndo della lùna)

²**vivere**_{vintr/vtr} (comportàrsi secóndo le règole dettate dalla vita relazionàle/sociàle; accumulàre esperiènze de vita; godére la vita; duràre nel tèmpo; continuàre a esìstere idealménte dópo/dòpo la mòrte; passàre, trascórrere; provàre intensaménte déntro di sé, sentire profondaménte; godére/sfruttàre appièno qualcòsa) | viv^{o*} /-f/ (IIa) [=]

³**vivere**_{sms} (esìstènza, vita, mòdo di vivere; ciò che è necessàrio alla vita; il sopravvivere nella memòria) | viv /-f/ [=], vèver/vièr [viver], véer [véver]

viveri_{sm} →(aliménto/i), →(cìbo/i), →(vettovàglia/e)

viveur_{smsi} (fra) /vivør/ | ← /vivør/

¹**vivèzza**_{sfs} (l'èssere vivo) | →

²**vivèzza**_{sfs} (far apparìre vivo) | fà someà/sòmeà/parì viv_{vprf*} /-f/ [fà someà/sòmeà/parì viv]

³**vivèzza**_{sfs} (vivacità) | →

vivibile_{agtv} | vivèbel* [=], che s'pòl viv_{vprf*} [che s'pòl viv], che l'pòl (v)èss vivìt_{vprf*} [che l'pòl èss vivìd < che l'pòlvès vivìd], godéol de viv_{vprf*} [godévol de viv]

vivibilità_{sfsi} →(l'èssere vivibile)

vivibilménte_{avb} | in manéra che s'pòl campà/viv/vièver/vièr/véer bé e sènsa problémi* [in manéra che s'pòl campà/viv/viver/véver bé e sènsa problémi]

vividaménte_{avb} | in manéra (→vìvida)* [in manéra (→vìvida)]

vividèzza_{sfs} →(l'èssere vido)

¹**vìvido**_{ams} (acùto, prònto, sveglìo: di ingégnò/ménte) | →

²**vìvido**_{ams} (brillànte, chiàro, luminóso, nitido) | →

³**vìvido**_{ams} (che dà vita e vigóre) | che l'dà (v)éta/(v)ita e vigùr/viùr_{vprf*} [che l'da véta/vita e vigùr/viùr]

⁴**vìvido**_{ams} (rigoglióso) | →

vivificaménto_{sms} →(vivificazióne)

¹**vivificàre**_{vtr} (³animàre) | →

²**vivificàre**_{vtr} (ravvivàre, dàre/¹infóndere fòrza/vigóre/vita) | dà/desdà fòrsa/(v)éta/(v)ita/vigùr/viùr_{vprf*} [dà/dexdà fòrsa/véta/vita/vigùr/viùr]

³**vivificàre**_{vtr} (rèndere più fòrte/vigoróso, ¹rinvigorìre) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} piö fòrt/fòrt/vigurùs_{vprf*} [fà deentà/diventà pjö fòrt/fòrt/vigurùx], →

⁴**vivificàre**_{vtr} (rèndere più vivàce e interessànte) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} piö (→¹vivàce) e interessànt_{vprf*} [fà

deventà/diventà pjö (→¹vivàce) e interesànt]

¹**vivificàrsi**_{vpi} (diventàre più vivàce e interessànte) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö (→¹vivàce) e interessànt_{vprf*} [deventà/diventà pjö (→¹vivàce) e interesànt]

²**vivificàrsi**_{vpi} (ravvivàrsi, dàrsi/¹infóndersi fòrza/vigóre/vita) | dàre/¹infóndere vigóre/vita) | dàs fòrsa/(v)éta/(v)ita/vigùr/viùr_{vprf*} [dàs fòrsa/véta/vita/vigùr/viùr]

³**vivificàrsi**_{vpi} (diventàre più fòrte/vigoróso, ¹rinvigorìrsi) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö fòrt/fòrt/vigurùs_{vprf*} [deventà/diventà pjö fòrt/fòrt/vigurùx], →

vivificatìvo_{ams} →(vivificatóre)

¹**vivificatò**_{ams/vppms} (¹animatò) | →

²**vivificatò**_{ams/vppms} (ravvivatò, datò/¹infùso fòrza/vigóre/vita) | dacc/desdàt fòrsa/(v)éta/(v)ita/vigùr/viùr_{vprf*} [dadì/dexdàt fòrsa/véta/vita/vigùr/viùr]

³**vivificatò**_{ams/vppms} (résò/diventatò più fòrte/vigoróso) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} piö fòrt/fòrt/vigurùs_{vprf*} [fadì deentà/diventà pjö fòrt/fòrt/vigurùx]

⁴**vivificatò**_{ams/vppms} (résò più vivàce e interessànte) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} piö (→¹vivàce) e interessànt_{vprf*} [fadì deentà/diventà pjö (→¹vivàce) e interesànt]

⁵**vivificatò**_{ams/vppms} (diventatò più vivàce e interessànte) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö (→¹vivàce) e interessànt_{vprf*} [deventà/diventà pjö (→¹vivàce) e interesànt]

⁶**vivificatò**_{ams/vppms} (diventatò più fòrte/vigoróso, ¹rinvigorìto) | deentà/dientà/dientà^{2^} piö fòrt/fòrt/vigurùs_{vprf*} [deventà/diventà pjö fòrt/fòrt/vigurùx], →

¹**vivificatóre**_{ams/sms} (che/chi vivifica, che/chi dà vita) | (ù/chèl) che l' (→vivifica)_{vprf*} [(ù'/chèl) che l' (→vivifica)], (ù/chèl) che l'dà (v)éta/(v)ita_{vprf*} [(ù'/chèl) che l'da véta/vita]

-trìce_{sfs} | (òna/chèla/persuna) che la (→vivifica)_{vprf*} [(òna/chèla/persuna) che la (→vivifica)], (òna/chèla/persuna) che la dà (v)éta/(v)ita_{vprf*} [(òna/chèla/persuna) che la da véta/vita]

²**vivificatóre**_{ams} (che raffòrza/rinvigorisce, che dà fòrza) | che l'rinfòrsa_{vprf*} [che l'rinfòrsa],

che l'dà fòrsa/(v)éta/(v)ita/vigùr/viùr_{vprf*} [che l'da fòrsa/véta/vita/vigùr/viùr]

vivificazióne_{sfs} →(il vivificàre/si)

vivifico_{ams} →(²vivificatóre)

¹**viviseziònàre**_{vtr} (sottopórré a vivisezióne) | mèt/metì sóta vivisesiù_{vprf*} [mèt/metì sóta vivisesjù < mèssóta vivisesjù], fà (sübì) la vivisesiù_{vprf*} [fà (sübì) la vivisesjù]

²**viviseziònàre**_{vtr} (²vagliàre, ²soppesàre) | →

¹**viviseziònato**_{ams/vppms} (sottopósto a vivisezióne) | metìt sóta vivisesiù_{vprf*} [metìd sóta vivisesjù < metìssóta vivisesjù], fàcc (sübì) la vivisesiù_{vprf*} [fadì (sübì) la vivisesjù]

²**viviseziònato**_{ams/vppms} (²vagliatò, ²soppesatò) | →

vivisezióne_{sfs} | vivisesiù^{o*} (ita) [vivesesjù]

vivissimo_{ams} | viv viènt [viv vivènt]

¹**vivo**_{ams} (che vive, che è in vita, vivènte; pièno di vitalità, vivàce; che denòta/esprime vivacità; animatò) | (v)iv /-f/ [viv] BS: viv /-f/ [=]

> **a viva fòrza**_{lcav} | co la fòrsa^{o*} [cola fòrsa]

> **a viva vóce**_{lcav} →(di persóna)

> **dal vivo**_{lcag} →(live)

²**vivo**_{ams} (che presènta funzióne vitàli; che è ancóra attuàle; che persìste in mòdo nitido, evidènte, chiàro; che contìnuo a esìstere idealménte dópo/dòpo la mòrte; acùto, prònto, versàtile: di intellètto; espressìvo, inciòsivo: di stìle; intènso, fòrte: di sentiménto/sensazióne, di stàto d'ànimo; che àrde intensaménte: di fiamma/fuòco; acùto: di spìgolo; caratterizzatò/dotatò di intensità: di colóre/lùce) | (v)iv^{o*} /-f/ [viv]

³**vivo**_{ams} (⁵conciatò) | →

⁴**vivo**_{ams} (⁴corrènte, ¹sorgìvo: di àcqua) | →

⁴**vivo**_{ams} (¹squillànte: di vóce) | →

⁵**vivo**_{sms} (chi è vivo; pàrte più sensibile di un organìsmo) | (v)iv^{o*} /-f/ [viv] **a**_{afs} | viva^{o*} [=]

vivucchjàre_{vintr} →(vivacchjàre)

vivucchjàto_{vppms} →(vivacchjàto)

¹**vizjàre**_{vtr} (educàre con tròppa indulgènza e permissività inducèndo comportaménti scorretti e cattive abitudìni; comprométtere in efficàcia e validità; rèndere non vàlido o nullo qualcòsa) | invisjà [invisjà], invisjà [invisjà] BS: envisjà [envisjà], dà la tètta_{vprf} [fà la tètà]

²**vizjàre**_{vtr} (¹corròmpere) | →

- ³**vizjare**_{vt} (rèndere difettoso o mal funzionante, rovinare) | fà deentà/dientà/dientà^{2^} difetà/difetùs_{prf}* [fà diventà/diventà difetàd/difetùx], fà deentà/dientà/dientà^{2^} mal funsiunànt_{prf}* [fà diventà/diventà mal funsjunànt], fà indà/andà mal_{prf}* [fà indà/andà mal], →
- ⁴**vizjare**_{vt} (¹offuscàre) | →
- ⁵**vizjare**_{vt} (rèndere di minór prègio; rèndere méno puro e respiràbile: di ària) | invisjà* [invisjà], invisjà* [invisjà]
- ¹**vizjarsi**_{vpi} (assumere comportaménti scorretti e cattive abitudìni per avér subito un'educazióne tróppo indulgènte e permissiva) | invisjàs [invisjàs], invisjàs [invisjàs] BS: envissjàs [envisjàs], tetà [=]
- ²**vizjarsi**_{vpi} (³corrómpersi, traviarsi) | →
- ³**vizjarsi**_{vpi} (diventàre difettoso o mal funzionante; cominciare a funzionare male per un uso scorretto) | deentà/dientà/dientà^{2^} difetà/difetùs_{prf}* [deventà/diventà difetàd/difetùx], comensà/tacà/tecà a indà/andà mal_{prf}* [comensà/tacà/tecà a indà/andà mal]
- ⁴**vizjarsi**_{vpi} (diventàre méno puro e respiràbile: di ària) | invisjàs* [invisjàs], invisjàs* [invisjàs]
- ¹**vizjàto**_{ams/vppms} (educato con tróppa indulgènta e permissività inducèndo comportaménti scorretti e cattive abitudìni; compromesso in efficacia e validità; réso non válido o nullo qualcòsa) | invisjàd [invisjàd], invisjàt [invisjàd] BS: envissjàt [envisjàd], dat la tètà_{prf} [dad la tètà], tetàt [tetàd]
- ²**vizjàto**_{vppms} (¹corróto) | →
- ³**vizjàto**_{vppms} (réso difettoso o mal funzionante, rovinato) | fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} difetà/difetùs_{prf}* [fadj diventà/diventà difetàd/difetùx], fàcc deentà/dientà/dientà^{2^} mal funsiunànt_{prf}* [fadj diventà/diventà mal funsjunànt], fàcc indà/andà mal_{prf}* [fadj indà/andà mal], →
- ⁴**vizjàto**_{vppms} (¹offuscàto) | →
- ⁵**vizjàto**_{vppms} (réso di minór prègio; réso méno puro e respiràbile: di ària) | invisjàt* [invisjàd], invisjàt* [invisjàd]
- ⁶**vizjàto**_{vppms} (assunto comportaménti scorretti e cattive abitudìni per avér subito un'educazióne tróppo indulgènte e permissiva) | invisjàt [invisjàd], invisjàt [invisjàd] BS: envissjàt [envisjàd], tetàt [tetàd]
- ⁷**vizjàto**_{vppms} (³corróto, traviato) | →

- ⁸**vizjàto**_{vppms} (diventato difettoso o mal funzionante; cominciato a funzionare male per un uso scorretto) | deentà/dientà/dientà^{2^} difetà/difetùs_{prf}* [deventà/diventà difetàd/difetùx], deentà/dientà/dientà^{2^} mal funsiunànt_{prf}* [deventà/diventà mal funsjunànt], comensà/tacà/tecà a indà/andà mal_{prf}* [comensà/tacà/tecà a indà/andà mal]
- ⁹**vizjàto**_{vppms} (diventato méno puro e respiràbile: di ària) | invisjàt* [invisjàd], invisjàt* [invisjàd]
- ¹⁰**vizjàto**_{ams} (che ha assunto comportaménti scorretti e cattive abitudìni per avér subito un'educazióne tróppo indulgènte e permissiva; compromesso in efficacia e validità; réso non válido o nullo qualcòsa; impuro e irrespirabile: di ària) | invisjàt* [invisjàd], invisjàt* [invisjàd]
- ¹¹**vizjàto**_{ams} (⁷corróto) | →
- ¹²**vizjàto**_{ams} (difettoso, mal funzionante) | →
- ¹³**vizjàto**_{ams} (¹imperfetto) | →
- ¹⁴**vizjàto**_{ams} (inquinato: di àcqua) | →
- vizjàtura**_{sfs} (il vizjare/si) | →
- +**vizjéto**_{sms} | ↓
BS: vissulì [visulì], vissiulì [visjulì]
- ¹**vizjo**_{sms} (comportamento scorretto e cattiva abitudine per avér subito un'educazióne tróppo indulgènte e permissiva; cattiva abitudine dovuta a mancànta di educazióne, disinteresse o stàto emotivo; difetto, imperfezióne; errore, scorrettezza) | (v)ésse [vése] BS: vése [vése]
- **capitale**_{lctst} → (peccato capitale)
- **di fórma**_{lctst} | (v)ésse de furma^{o*} (ita) [vése de furma]
- **di legittimità**_{lctst} | (v)ésse de legittimità^{o*} (ita) [vése de legittimità]
- ²**vizjo**_{sms} (mancànta di requisito che rende non válido o nullo qualcòsa) | (v)ésse* [vése]
- vizjosaménte**_{avb} | in manéra vissiusa* [in manéra visjuxa]
- ¹**vizjosità**_{sfsi} (l'essere vizioso) | →
- ²**vizjosità**_{sfsi} (avere un carattere vizioso) | (v)iga ü caràter vissiùs_{vbp}* [viga ü caràter visjùx]
- ³**vizjosità**_{sfsi} (difettosità, erroneità) | →
- ¹**vizjoso**_{ams/sms} (che/chi ha molti vizi) | vissiùs [visjùx]
- a**_{afs/sfs} | vissiusa [visjuxa]
- ²**vizjoso**_{ams} (caratterizzato da difetti/vizi) | vissiùs [visjùx]
- ³**vizjoso**_{ams} (caratterizzato da irregolarità; errato, inesatto,

- scorretto; impuro, malsano) | vissiùs* [visjùx]
- ¹**vizzo**_{ams} (²appassito, avvizzito) | →
- ²**vizzo**_{ams} (cascante, flòscio) | → BS: vis [=], sflògn [sflògn]
- ¹**vocabolariésco**_{sms} (relativo ai vocabolàri) | relativ a i vocabolare_{prf}* [relativ ai vocabolare], di vocabolare_{lctge}* [di vocabolare]
- ²**vocabolariésco**_{sms} (¹aulico, pomposo) | →
- vocabolarìo**_{sms} | vocabolare [=], vocabolare* [=] BS: vocabolàre [vocabolare], calepì [calepì]
- **di bàse**_{lctst} | vocabolare de base^{o*} [vocabolare de baxe]
- **fondamentale**_{lctst} | vocabolare fondamentàl^{o*} [=]
- vocabolarista**_{sttv} → (lessicògrafo)
- vocabolarizzàre**_{vt} | mèt/metì/scriv/scrì in d'ü vocabolare_{prf}* [mèt/metì/scriv/scrìv in d'ü vocabolare]
- vocabolarizzàto**_{ams/vppms} | metìd/scricc/scrìt in d'ü vocabolare_{prf}* [metìd/scrìt/scrìvìd in d'ü vocabolare]
- vocabolarizzazióne**_{sfs} → (il vocabolarizzàre)
- vocaboljère**_{sms} | ü/chèl che l'conòss/cognòss tance tèrmen_{prf}* [ü'/chèl che'l conòs/coğnòs tance tèrmen], ü/chèl che l'conòss/cognòss tante paròle_{prf}* [ü'/chèl che'l conòs/coğnòs tante paròle]
- a**_{afs/sfs/vppfs} | òna/chèla/persuna che la conòss/cognòs tance tèrmen_{prf}* [òna/chèla/persuna che'la conòs/coğnòs tance tèrmen], òna/chèla/persuna che la conòss/cognòs tante paròle_{prf}* [òna/chèla/persuna che'la conòs/coğnòs tante paròle]
- vocabolo**_{sms} → (²tèrmine)
- ¹**vocàle**_{agtv} (relativo alla voce, a voce, di voce, con la voce) | vocàl^o (ita) [=], relativ a la (v)us_{prf}* [relativ ala vux], a (v)us_{prf}* [a vux], de (v)us_{lctge}* [de vux], co la (v)us_{prf}* [cola vux] BS: vocàl [=]
- ²**vocàle**_{agtv} (relativo al cànno, con il cànno, del cànno, per il cànno) | relativ al cànno_{prf}* [relativ al cànno], col cànno_{prf}* [=], del cànno_{lctge}* [=], per ol cànno_{prf}* [=]
- ³**vocàle**_{agtv} (parlante) | →
- ⁴**vocàle**_{agtv} (risonante, sonoro) | →
- ⁵**vocàle**_{sfs} (suòno fonètico) | vocàl [=]
- vocàlico**_{ams} | relativ a vocàl_{prf}* [relativ a vocàl], de la vocàl_{lctge}* [dela

vocàl], che l'gh' à caràter de vocàl_{prf}* [che' l g' à caràter de vocàl]
BS: vocàlic [vocalic]

vocalis̄mo_{sms} | vocalismo° (ita)
[vocalixmo], vocalis̄em*
[vocaléxem], sistéma di vocàl_{prf}*
[sistéma di vocàj]

vocalist_{sfsi/smsi} (ing) /vəpʰchəlist/ | ←
/vòcalist/

vocalista_{sttv} →(vocalist)

vocalità_{sfsi} | vocalità° (ita) [=],
vocaletà* [=]

vocalizzàre_{vintr/vtr} | vocalisà°* (ita)
[vocalixà]

vocalizzàrsi_{vpi} | vocalisàs°* (ita)
[vocalixàs]

vocalizzàto_{ams/vppms} | vocalisàt°* (ita)
[vocalixàd]

vocalizzazióne_{sfs} | vocalisassiù°* (ita)
[vocalixasjú]

vocalizzo_{sms} | vocaliso° (ita)
[vocalixo]

vocalmènte_{avb} | in manéra vocàl* [=],
co la vus* [cola vux]

vocativo_{ams} (càso grammaticàle) |
vocativ°* /-f/ (ita)(lad) [vocatív]

1 vocàto_{ams} (adàtto) | →

2 vocàto_{ams} (dispòsto, inçline,
17portàto) | →

vocazióne_{agt v} | relativ a la
vocassiù_{prf}* [relatív ala vocasjú], de
la vocassiù_{lcege}* [dela vocasjú]
BS: vocassional [vocasjonal]

vocazióne_{sfs} | vocassiù [vocasjú]
BS: vocassiù [vocasjú]

1 vóce_{sfs} (suòno emésso da èsseri umàni
o animàli attraverso la bócca; tímbro
di tàle vóce) | (v)us [vux]
BS: (v)us [vux]
-cìna_{sfs} | usina [vuxina]
BS: uzina [vuxinà]
-cìone_{sms} | usuna_{sfs} [vuxuna],
osunassa_{sfs} [oxunasa]
BS: uzùna_{sfs} [vuxunà]
- di bilàncio_{lctst} | vus de bilàns°* (ita)
[vux de bilàns]
- di corridójo_{lctst} | vus°* (ita) [vux],
sa/se sènt dí° [sa/se sènt dí]
- di tèsta_{lctst} →(falsétto)
- fuòri càmpo_{lctst} | vóce fuòri
càmpo° (ita) [vóce fyòri càmpo],
vus fò/fòra cap* [vux fò/fòra cap]
> a bàssa vóce_{lcav} | a (v)us bassa* [a
vux basa], a bassa (v)us* [a basa
vux]
> ad àlta vóce_{lcav} | a (v)us ólta* [a
vux vólta], a ólta (v)us* [a vólta
vux], de seràt [de seràd]
> a vóce_{lcav} | a (v)us°* [a vux]
> a vóce distésa_{lcav} →(a vóce
spiegàta)
> a vóce spiegàta_{lcav} | a tóta vus° [a
tóta vux], a gran/piéna vus°* [a
gran'/pjéna vux]

2 vóce_{sfs} (fonazióne, produzióne di
suòni armònici modulàbili; vèrso di
un animàle; suòno di uno struménto
musicàle; rumóre/suòno prodótto da
qualcòsa; ciò che viène scritto da
qualcùno su
giornàli/libri/manifèsti/etc.; veìcolo
di idèe/protèste/etc., mèzzo di
comunicazióne; impùlso interióre
che spìnge a comportàrsi in un
determinàto mòdo;
esponènte/rappresèntànte di un
determinàto càmpo; notìzia; ciascùn
eleménto di elèncò/tariffa; ciascùna
delle pàrti melòdiche che
costituìscono una composizióne
polifònica; cantànte) | (v)us°* [vux]

3 vóce_{sfs} (vocàbolo) | →

4 vóce_{sfs} (comàndo, órdine) | →

1 vociàre_{vintr} (fàre gran confusióne
gridàndo/parlàndo ad àlta vóce) |
(v)usà [vuxà]

2 vociàre_{vintr} (spettegolàre) | →

3 vociàre_{sms} (insième confùso di vóci
che gridàno/pàrlano ad àlta vóce) |
(v)usà_{vpprf} [vuxà]

4 vociàre_{sms} (insième di
commentì/commentì/dicerìe/pettego
lézzi) | complèss de
comènc/(→dicerìe)/(→pettegolézzi)
)_{prf}* [complèss de
comèntj/(→dicerìe)/(→pettegolézzi)
]

1 vociàto_{vppms} (fàtto gran confusióne
gridàndo/parlàndo ad àlta vóce) |
(v)usàt [vuxàd]

2 vociàto_{vppms} (spettegolàto) | →

vociatóre_{ams/sms} | (v)usadùr*
[vuxadúr], (ù/chèl) che l'(v)usa_{prf}*
[(ù'/chèl) che' l vuxa]
-trìce_{af/sfs} | (v)usadura* [vuxadura],
(òna/chèla/persuna) che la (v)usa_{prf}*
[(òna/chèla/persuna) che' la vuxa]

1 vociferàre_{vtr} (3 diffòndere una notìzia,
spàrgere una vóce) |
spampanà/spaolà/spopolà òna
notìssia/nòa_{prf}*
[spampanà/spaolà/spopolà òna
notìssia/nòva], spantegà òna (v)us_{prf}*
[spampanà òna vux]

2 vociferàre_{vintr} (parlàre ad àlta vóce a
lùngo) | baiocà tat (tép)_{prf}* [bajocà
tat (tép)], parlà (→ad àlta vóce) tat
(tép)_{prf}* [parlà (→ad àlta vóce) tat
(tép)]

1 vociferàto_{vppms} (3 diffùso una notìzia,
spàrso una vóce) |
spampanàt/spaolàt/spopolàt òna
notìssia/nòa_{prf}*
[spampanàd/spaolàd/spopolàd òna
notìssia/nòva], spantegàt òna
(v)us_{prf}* [spampanàd òna vux]

2 vociferàto_{vppms} (parlàto ad àlta vóce a
lùngo) | baiocàt tat (tép)_{prf}* [bajocàd

tat (tép)], parlàt (→ad àlta vóce) tat
(tép)_{prf}* [parlàd (→ad àlta vóce) tat
(tép)]

vociferatóre_{sms} | ü/chèl che
l'(→vocifera)_{prf}* [(ù'/chèl) che' l
(→vocifera)]
+-trìce_{sfs} | òna/chèla/persuna che la
(→vocifera)_{prf}* [(òna/chèla/persuna)
che' la (→vocifera)]

1 vociferazióne_{sfs} (il vociferàre) | →

2 vociferazióne_{sfs} (notìzia infondàta,
pettegolézzo) | →

+vocìna_{sfs} (vóce bàssa) | usina
[vuxina]
BS: uzina [vuxinà]

vociò_{sms} →(schiamàzzo), →(3vociàre)
BS: baiamènt [bajamènt]

1 vocióne_{sms} (vóce bürbera e cùpa) |
usuna_{sfs} [vuxuna], osunassa_{sfs}
[oxunasa]
BS: uzùna_{sfs} [vuxunà]

2 vocióne_{sms} (chi ha un caràttere
brontolóne e irascibile) | ü/chèl che
l'gh' à ü caràter (→brontolóne) e
(→irascibile)_{prf}* [(ù'/chèl) che' l g' à
ü' caràter (→brontolóne) e
(→irascibile)]

+a_{sfs} | òna/chèla/persuna che la gh' à
ü caràter (→brontolóne) e
(→irascibile)_{prf}*
[(òna/chèla/persuna) che' la g' à ü'
caràter (→brontolóne) e
(→irascibile)]

vocoder_{smsi} (ing) /vəpʰchəpðə(r) / (tec)
| ← /vocóder/

vodka_{sfsi} (rus), (ita) /vòdca/ (ali) | ←
/vòcca/

vodù_{smsi} →(voodoo)

1 vóga_{sfs} (il vogàre remàndo) | vóga°*
[=]
BS: vòga [vògà]

2 vóga_{sfs} (entusjàsimo, léna/lèna) | →

3 vóga_{sfs} (popolarità, succèssò;
affermazióne e diffusióne di
prodótto/mòda/etc.) | vóga [=]
- alla pescatóra_{lctst} (esi) | vóga a la
pescatóra°* [vóga ala pescatóra]
- alla venezjàna_{lctst} (esi) | vóga a la
venessiana°* [vóga ala venesjana]
- da góndola_{lctst} →(vóga alla
venezjàna)
> di vóga_{lcag} →(in vóga)
> in vóga_{lcag} | in vóga [=]

Vogalónga/vogalónga_{sfs} (esi) |
Vogalónga/vogalónga°* (ita)(ven)
[Vogalónga/vogalónga]

vogànte_{sttv} (vogatóre) | →

1 vogàre_{vintr} (remàre) | remà [=]
BS: vogà [=], remà [=]

2 vogàre_{vtr} (far avanzàre a fòrza di
rèmi, muòvere remàndo) | fà 'ndà
aànte/inante/inàcc col remà_{prf}* [fà
'ndà avante/inante/innàtj col remà]
vogàta_{sfs} | remada°* [=]

- 1vogàto**_{ams/vppms} (remàto) | remàt [remàd]
BS: vogàt [vogàd], remàt [remàd]
- 2vogàto**_{ams/vppms} (fatto avanzàre a fòrza di rèmi, mòsso remàndo) | facc indà/andà aànte/inante/inàcc col remà_{prf}* [fadj indà/andà avante/inante/innàtj col remà]
- 1vogatóre**_{sms} (chi rèma/vóga) | remadùr [remadúr], vogadùr^o* (ita) [vogadúr]
-trice_{sfs} | remadura* [=], vogadura^o (ita) [=]
- 2vogatóre**_{sms} (tec) (attrézzo ginnico) | vogadùr^o (ita) [vogadúr]
- vogatùra**_{sfs} →(¹vóga), →(vogàta)
- vòglia**_{sfs} (volontà di fàre qualcòsa, dispozióne d'animo; desidèrio ardènte/intenso di qualcòsa; desidèrio bizzàrro, capriccio; desidèrio sessuale; impùlso caratteristico/pròprio/típico delle gestànti di bére/mangiàre immediataménte qualcòsa di particulàre; macchia cutànea) | (v)òia [vòja]
BS: òia [vòjà]
CE: (v)òia [vòja]
CO: vója [=]
- 2vòglia**_{sfs} (piccola quantità di bevànda/cibo) | picola/pissèna quantità de sibo/mangià/maià_{prf}* [pícola/pisèna cyantità de sibo/manjà/majà]
- 3vòglia**_{sfs} (²volére, ³volére, volontà) | →
- vogliolóso**_{ams/sms} | (ù/chèl) che l'è pié de caprésse/òie_{prf}* [(ù'/chèl) che 'l è pjé de caprésse/vòje]
a_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che l'è piéna de caprésse/òie_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che 'l è pjéna de caprésse/vòje]
- vogliosaménte**_{avb} | con (v)òia* [con vòja], (v)ontéra [vontéra]
- vogliosità**_{sfsi} →(l'èssere voglióso)
- 1voglióso**_{ams} (che esprime/móstra/rivéla desidèrio/vòglia) | che l'denòta/manifèsta/móstra/palésa òia/(→desidèrio)_{prf}* [che 'l denòta/manifèsta/móstra/paléxa vòja/(→desidèrio)], che l'fà (v)èd/(v)edì òia/(→desidèrio)_{prf}* [che 'l fa vèd/vedì vòja/(→desidèrio)]
- 2voglióso**_{ams} (che ha mólti capricci, che ha mólte vòglie) | che l'gh'à tante òie_{prf}* [che 'l g'à tante vòje], che l'gh'à tance caprésse_{prf}* [che 'l g'à tance caprésse]
- 3voglióso**_{ams} (desideróso di conóscere) | desiderùs de conòss/cognòss_{prf}* [dexiderúx de conòss/coǵnòss]
- 4voglióso**_{ams} (libidinóso, lussurióso) | →
- 5voglióso**_{ams} (volenteróso) | →
- vói**_{ppf} | (v)óter_m [vóter], (v)ótre_f [vótre], vu/ù_m [vú]
BS: (v)óter_m [vóter], voàlter_m [voalter], (v)ótre_f [vótre], voàltre_f [voaltre]
CE: (v)uàltre [vualtre], (v)u [vu]
CO: vuàlter_m [vuàlter], vóo_m [vô], vuàltre_f [vuàltre]
- vøjàltri**_{ppf} →(vói)
- e**_{ppf} →
- voilà**_{intz} (fra) /vyal/ | ada lé! [vada lé!]
- voile**_{smsi} (fra) /vyal/ (tes) | ←
- volan**_{smsi} →(volant)
- volànda**_{sfs} (friscèllo) | →
- volàndola**_{sfs} →(volànda)
- 1volàno**_{ams} (tec) | volano^o (ita) [=], volà* [=]
- 2volàno**_{ams} (esi) | pimpinèl [=]
BS: bililò [=]
- volant**_{smsi} (fra) /volà~/ | ←, volànt [=]
- 1volànte**_{agtv} (che vóla; che non ha una collocazióne stàbile, provvisòrio) | volante (ita) [=], volànt* [=]
- 2volànte**_{sfs} (squàdra della polizia) | volante (ita) [=], volànt* [=]
- 3volànte**_{sfs} (automòbile della polizia) | volante (ita) [=], volànt* [=], pantéra^o* (ita) [=]
- 4volànte**_{sms} (tec) (attrézzo/òrgano di guida di un veìcolo) | volànt [=]
- 5volànte**_{sms} (che svòlge un'occupazióne in mòdo saltuàrio e occasionàle e non in esclusiva per qualcùno: di lavoratóre; svòltao in mòdo temporàneo: di occupazióne) | volante* (ita) [=]
- 6volànte**_{sms} (mólto velóce) | →
- 7volànte**_{sms} (coupé) | →
- 8volànte**_{sms} (volant) | →
- volantinàggio**_{sms} | volantinaggio^o (ita) [volantinaǵo], volantinàs* [volantinàx], distribüssiù de (→volantini)_{prf}* [distribüsúj de (→volantini)]
- 1volantinàre**_{vintr} (distribuire volantini) | volantina^o (ita) [=], distribüi (→volantini)_{prf}* [distribüi (→volantini)]
- 2volantinàre**_{vt} (divulgàre con il volantinnàggio) | volantina^o (ita) [=], spampanà/spaolà/spopolà co la distribüssiù di (→volantini)_{prf}* [spampanà/spaolà/spopolà cola distribüsúj di (→volantini)], spampanà/spaolà/spopolà co i (→volantini)_{prf}* [spampanà/spaolà/spopolà coi (→volantini)]
- 1volantinàto**_{ams/vppms} (distribuito volantini) | volantinnàto^o (ita) [volantinàd], distribüit (→volantini)_{prf}* [distribüid (→volantini)]
- 2volantinàto**_{ams/vppms} (divulgàto con il volantinnàggio) | volantinnàto^o (ita) [volantinàd], spampanà/spaolà/spopolà co la distribüssiù di (→volantini)_{prf}* [spampanà/spaolà/spopolà cola distribüsúj di (→volantini)], spampanà/spaolà/spopolà co i (→volantini)_{prf}* [spampanà/spaolà/spopolà coi (→volantini)]
- 1volantìno**_{sms} (fogliétto stampàto a scòpo informativo distribuito al públlico) | volantino^o (ita) [=], volantì* [volantf], fòi stampàt_{prf}* [fòi stampàd]
- 2volantìno**_{sms} (tec) (per àltre accezióni) | volantino^o (ita) [=], volantì* [volantf]
- volapié**_{smsi} (spa) /bolapjé/ | ←
- 1volàre**_{vintr} (prèndere il vólo; libràrsi/muòdersi in ària: di uccèllo, di animàle alàto; staccàrsi da tèrra e muòdersi nell'ària o nello spàzio: di velivolo; libràrsi/muòdersi/volteggjàre nell'ària: di qualcòsa; viàggiàre all'intèrno di un velivolo: di qualcùno; pilotàre un velivolo o prestàre servìzio su un velivolo: di qualcùno; cadére dall'àlto, precipitàre) | (s)gulà [(x)gulà], (v)ulà [vulà], volà [=], ciapà 'l gul/vul/vólo_{prf}* [cjapà 'l gul/vul/vólo]
BS: (v)ulà [vulà]
TV: sgulà [xgulà], (v)ulà [vulà]
- **al cjièlo/cièlo**_{icvb} →(¹morìre)
- **in cjièlo/cièlo**_{icvb} →(¹morìre)
- **in paradìso**_{icvb} →(¹morìre)
- 2volàre**_{vintr} (muòversi/procèdere a grànde velocità, precipitàrsi; diffòndersi mólto veloceménte; vagàre con il pensìero; trascórrere veloceménte: del tèmpo; èssere sótto l'effétto di dròga) | (s)gulà^o* [(x)gulà], (v)ulà^o* [vulà], volà^o* [=]
- 3volàre**_{vintr} (¹espàndersi) | →
- 4volàre**_{agtv} (¹palmàre, ¹plantàre) | →
- 1volàta**_{sfs} (ciclistica) | (v)ulada [vulada], volata^o (ita) [=]
> **di volàta**_{icav} →(di córsa)
- 2volàta**_{sfs} (córsa velóce) | →
- 3volàta**_{sfs} (¹stórmo) | →
- 4volàta**_{sfs} (vólo) | →
- 5volàta**_{sfs} (il volàre) | →
- 1volàtile**_{agtv} (alàto) | →
BS: volàtil [volatil]
- 2volàtile**_{agtv} (che vóla, che è in gràdo di volàre) | che l'gula/vula/vóla_{prf}* [che 'l gula/vula/vóla], che l'(i)sgula_{prf}* [che 'l xgula <

che 'lixgula], che l'è bù de (s)gula/(v)ulà/volà_{prf}* [che' l è bu de (x)gula/vulà/volà], che l'pól (s)gula/(v)ulà/volà_{prf}* [che' l pól (x)gula/vulà/volà], che l'è in grado de (s)gula/(v)ulà/volà_{prf}* [che' l è in grado de (x)gula/vulà/volà]

³**volàtile**_{sms} (uccello) | →

⁴**volàtile**_{sms} (effimero, evanescente) | →

⁵**volàtile**_{agtv} (che evàpora/vaporizza facilmente: di sostanza; per àltre accezióni) | volatile° (ita) [=]

volatilità_{sfsi} | volatilità° (ita) [=]

¹**volatilizzàre**_{vtr} (far evaporàre) | fà svapurà/svampì_{prf}* [fà xvapurà/xvampí]

BS: volatilizzà [volatilixà]

²**volatilizzàre**_{vintr} (volatilizzàrsi) | →

¹**volatilizzàrsi**_{vpi} (evaporàre velocemente) | svapurà/svampì (→velocemente)_{prf}* [xvapurà/xvampí (→velocemente)]

BS: volatilizzà [volatilixà]

²**volatilizzàrsi**_{vpi} (dileguàrsi, scomparire all'improvviso) | →, scomparì a l'improisa/improisa^{3^}_{prf}* [scomparì al'improvixa]

³**volatilizzàrsi**_{vpi} (sparìre, ¹consumàrsi velocemente) | →, consömàs (→velocemente)_{prf}* [consömàs (→velocemente)]

¹**volatilizzàto**_{ams/vppms} (fatto evaporàre) | facc svapurà/svampì_{prf}* [fadi xvapurà/xvampí]

BS: volatilizzà [volatilixà]

²**volatilizzàto**_{ams/vppms} (evaporàto velocemente) | svapuràt/svampit (→velocemente)_{prf}* [xvapuràd/xvampid (→velocemente)]

³**volatilizzàto**_{ams/vppms} (dileguàto, ¹scomparìto/scomparso all'improvviso) | →, scomparì a l'improisa/improisa^{3^}_{prf}* [scomparì al'improvixa]

⁴**volatilizzàto**_{ams/vppms} (sparìto, ¹consumàto velocemente) | →, consömàt (→velocemente)_{prf}* [consömàd (→velocemente)]

¹**volatilizzazióne**_{sfs} (evaporazióne) | →

²**volatilizzazióne**_{sfs} (sparizióne) | →

volatìna_{sfs} (vólo di brève duràta) | picol/pissèn gul/vul/vólo_{prf}* [picol/pisèn gul/vul/vólo]

volatizzàre_{vintr/vtr} →(volatilizzàre)

volatizzàto_{ams/vppms} →(volatilizzàto)

¹**volatizzazióne**_{sfs} (il volatilizzàre) | →

²**volatizzazióne**_{sfs} (¹volatilizzazióne) | →

¹**volàto**_{ams/vppms} (préso il vólo; libràto/mòsso in ària: di uccello, di animale alàto; staccàto da tèrra e mòsso nell'ària o nello spàzio: di

velivolo; libràto/mòsso/volteggiàto nell'ària: di qualcòsa; viaggiàto all'intèrno di un velivolo: di qualcùno; pilotàto un velivolo o prestàto servìzio su un velivolo: di qualcùno; cadùto dall'alto, precipitàto) | (s)gula [(x)gula], (v)ulà [vulà], volà [volà], ciapàt ol gul/vul/vólo_{prf}* [cjapàd ol gul/vul/vólo]

BS: (v)ulà [vulà]

TV: sgula [xgula], (v)ulà [vulà]

- **al cìelo/cièlo**_{lcvb} →(¹mòrto)

- **in cìelo/cièlo**_{lcvb} →(¹mòrto)

- **in paradìso**_{lcvb} →(¹mòrto)

²**volàto**_{ams/vppms} (mòsso/procedùto a grànde velocità, precipitàto; diffùso mòlto velocemente; vagàto con il pensìero; trascòrso velocemente: del tèmpo; èssere stàto sótto l'effètto di dròga) | (s)gula^o* [(x)gula], (v)ulà^o* [vulà], volà^o* [volà]

³**volàto**_{ams/vppms} (²espàno) | →

volatóna_{sfs} →(¹volàta)

volatóna_{sms} →(¹volàta)

¹**volatóre**_{ams} (²volàtile) | →

²**volatóre**_{sms} (³volàtile) | →

vol-au-vent_{smsi} (fra) /volovà't/ (ali) | ← /vulavànt/

volée_{sfsi} (fra) /volé/ | ← /vulé/

volemìa_{sfs} | quantità de sangh che l'è presènt in del còrp_{prf}* [cyantità de sangh che' l è prexènt indel còrp]

¹**volènte**_{agtv} (che vuòle) | che l'vól_{prf}* [che' l vól]

- **o nolènte**_{lcst} | volènte o nolènte° (ita) [=], che l'vóle/vüle/vóle/vule o che l'vóle/vüle/vóle/vule mia* [che' l vóle/vüle/vóle/vule o che' l vóle/vüle/vóle/vule mià]

²**volènte**_{agtv} (che è dotàto di volontà) | che l'è fòrnit/mùnit/proést de (v)olontà_{prf}* [fòrnid/mùnid/provést de volontà], che l'gh'à la (v)olontà_{prf}* [che' l g'à la volontà]

³**volènte**_{sttv} (chi vuòle fortemènte qualcòsa) | ü/chèl che l'vól/vül/vól/vul tat (v)ergót(a)_{prf}* [ü'/chèl che' l vól/vül/vól/vul tat vergót(a)], òna/chèla/persuna che la vól/vül/vól/vul tat (v)ergót(a)_{prf}* [òna/chèla/persuna che' la vól/vül/vól/vul tat vergót(a)]

volenterosamente_{avb} | in manéra volonterusa [in manéra volonteruxa], con buna (v)olontà* [con buna volontà]

volenteróso_{ams} | (v)olonterùs [volonterúx], pié de buna (v)olontà_{prf}* [pié de buna volontà], che l'gh'à buna (v)olontà_{prf}* [che' l g'à buna volontà]

BS: (v)olenterùs [volonterúx]

volentìeri_{avb} | (v)ontéra [vontéra]

BS: (v)olentéra [volentéra], ontéra [ontéra]

> **più volentìeri**_{lcav} | pióntéra [pjóntéra], póntéra [=]

volentìeróso_{ams} →(volenteróso)

volérence_{vvb} | (v)ölighen [völighen], (v)ülighen* [vülighen], (v)olighen* [volighen], (v)ulighen* [vulighen]

volérci_{vvb} | (v)öliga [völiga], (v)üliga* [vüliga], (v)oliga* [voliga], (v)uliga* [vuliga]

¹**volére**_{vintr/vtr} | (v)öli (IIIb) [völí], (v)üli (IIIb) [vülí], oli (IIIb) [volí], vuli (IIIb) [vulí]

BS: (v)ulí [vulí], üli [vüli]

CE: (v)urí [vurí]

CO: vurí [vurí], vórer [vórer]

- **bène**_{lcvb} | (→¹volére) bé [(→¹volére) bé]

- **dire**_{lcvb} | (→¹volére) di [(→¹volére) dí]

- **un bène dell'ànima**_{lcvb} | (→¹volére) ü bé de l'ànima* [(→¹volére) ü' bé del'ànima], (→¹volére) ü bé del món^d* /-t/ [(→¹volére) ü' bé del món], (→¹volére) bé con tót ol còr* [(→¹volére) bé con tót ol còr]

²**volére**_{sms} (desidèrio, volontà) | →

³**volére**_{sms} (¹intènto, propòsìto) | →

volérsi_{vpi} | (v)ölis [völís], (v)ülis [vülís], (v)olis [volís], (v)ulis [vulís]

BS: (v)ulis [vulís], ülis [vülis]

CE: (v)urís [vurís]

CO: vurís [vurís]

- **bène**_{lcvb} | (→volérsi) bé [(→volérsi) bé]

- **màle**_{lcvb} | (→volérsi) mal [(→volérsi) mal]

¹**volgàre**_{agtv} (relativo al vólgo, caratterìstico/pròprio/típico del vólgo; che pàrta o si compòrta in mòdo grossolàno/squaiàto/triviale; che denòta volgarità) | volgàr [=]

BS: volgàr [=], (s)bocaciù [(x)bocacú]

²**volgàre**_{agtv} (spregévole) | →

³**volgàre**_{agtv} (feriàle) | →

⁴**volgàre**_{agtv} (caratterìstico/pròprio/típico del vólgo: di lingua/dialètto) | volgàr* (ita) [=]

⁵**volgàre**_{sms} (lingua/dialètto del vólgo) | volgàr* (ita) [=]

¹**volgarìsmo**_{sms} (paròla di lingua/dialètto volgàre) | volgarismo° (ita) [volgarixmo], volgarésem* [volgaréxem]

²**volgarìsmo**_{sms} (volgarizzamènto, volgarità) | volgarismo° (ita) [volgarixmo], volgarésem* [volgaréxem], →

¹**volgarità**_{sfsi} (l'èssere volgàre) | →

2 volgarità_{sfsi} (l'èssere di scàrso prègio/valóre) | èss de scarsa qualità/(v)irtü_{vprf}* [ès de scarsa cyalità/virtú]

3 volgarità_{sfsi} (gèsto/paròla/espressiòne volgàre) | at/assiù/gèst/paròla/tèrmen/espressiù /frase volgàr_{prf}* [at/asjú/gèst/paròla/tèrmen/espresjú/ fraxe volgàr]

4 volgarità_{sfsi} (mançanza di educaziòne) | assènsa/mancansa de educassiù_{locop}* [asènsa/mançansa de educasjú]

volgarizzàbile_{agtv} →(divulgàbile)

volgarizzaménto_{sms} | volgarisamét* (ita) [volgarixamét]

1 volgarizzàre_{vtr} (divulgàre) | → BS: volgarizà [volgarixà]

2 volgarizzàre_{vtr} (tradurre in lingua volgàre) | volgarisà^o* (ita) [=], tradüs/tradüsi in (lèngua) volgàr_{prf}* [tradúx/tradúxi in (lèngya) volgàr]

1 volgarizzàto_{ams/vppms} (divulgàto) | → BS: volgarizàt [volgarixàd]

2 volgarizzàre_{vtr} (tradótto in lingua volgàre) | volgarisàt^o* (ita) [volgarixàd], tradüsit in (lèngua) volgàr_{prf}* [tradúxid in (lèngya) volgàr]

volgarizzatóre_{sms} (divulgatóre) | → -trice_{sfs} | →

1 volgarizzaziòne_{sfs} (il volgarizzàre) | →

2 volgarizzaziòne_{sfs} (divulgaziòne) | →

3 volgarizzaziòne_{sfs} (volgarizzaménto) | →

1 volgarménte_{avb} (in mòdo grossolàno/squaiàto/triviàle/volgàre) | in manéra volgàr/grossolana/materiàl/plateàl* [in manéra volgàr/grosolana/materjàl/plateàl]

2 volgarménte_{avb} (popolàre) | →

3 volgarménte_{avb} (in lingua volgàre) | in (lèngua) volgàr* [in (lèngya) volgàr]

volgàta_{sfs} →(vulgàta)

volgènte_{agtv} (corrènte, in córso) | →

1 volgere_{vintr} (1 volgersi) | → BS: vòlger [=]

- **al tèrmine**_{lcvb} | indà/andà vèrs la fi^o [indà/andà vèrs la fi], èss a la fi^o [ès ala fi]

- **in fùga**_{lcvb} →(far fuggìre)

- **la frònte**_{lcvb} →(fuggìre)

- **le spalle**_{lcvb} →(voltàre le spalle)

2 volgere_{vtr} (cambiàre, mutàre, trasformàre, tramutàre) | →

3 volgere_{vtr} (giràre, 1 rigiràre, rovesciàre, 1 voltàre) | →

4 volgere_{vtr} (dirigere, 1 indirizzàre, orientàre, 1 voltàre) | →

5 volgere_{vtr} (tradurre) | →

6 volgere_{vtr} (esaminàre, meditàre) | →

7 volgere_{vintr} (approssimàrsi, avvicinarsi, tèndere) | →

8 volgere_{vintr} (2 volgersi) | →

9 volgere_{vintr} (6 volgersi) | →

1 volgersi_{vpi} (andàre/dirìgersi vèrso, 5 voltàre) | →

2 volgersi_{vpi} (cambiàrsi, mutàrsi, tramutàrsi) | →

3 volgersi_{vpi} (giràrsi, 1 voltàrsi) | →

4 volgersi_{vpi} (indirizzàrsi, dedicàrsi, orientàrsi) | →

5 volgersi_{vpi} (riversàrsi) | →

6 volgersi_{vpi} (trascórrere) | →

volgibile_{agtv} | che s'pól (→volgere)_{prf}* [che s'pól (→volgere)], che l'pól (v)èss (→vòlto)_{prf}* [che l'pól èss (→vòlto) ◊ che l'pòlvès (→vòlto)]

volgiménto_{sms} →(il volgere/si)

1 volgo_{sms} (clàsse popolàre, pòpolo) | → BS: vòlg /-c/ [=]

2 volgo_{sms} (popolaziòne ruràle) | popolassiù de campagna_{lcege}* [popolasjú de campàgna], popolassiù campagnòla_{aprf}* [popolasjú campàgnòla]

volgolo_{sms} →(ròtolo)

volicchjàre_{vintr} | (s)gulà/(v)ulà/volà apéna apéna_{prf}* [(x)gulà/vulà/volà apéna apéna]

volicchjàto_{vppms} | (s)gulàt/(v)ulàt/volàt apéna apéna_{prf}* [(x)gulàd/vulàd/volàd apéna apéna]

voljèra_{sfs} | gabiù di osèi_{prf}* [gabjú di oxèi], voli_{sms} [volí] BS: uléra [vulérà]

1 volitàre_{vintr} (volàre qua e là) | (s)gulà/(v)ulà/volà ché e lé_{prf}* [(x)gulà/vulà/volà ché e lé]

2 volitàre_{vintr} (volàre cambiàndo direziòne, volàre a zigzàg) | (s)gulà/(v)ulà/volà col cambià/müdà diressiù_{prf}* [(x)gulà/vulà/volà col cambià/müdà diresjú], (s)gulà/(v)ulà/volà a zig-zag_{prf}* /síssàc/ [(x)gulà/vulà/volà a xig-xag ◊ (x)gulà/vulà/volà a xixxàg]

1 volitàto_{vppms} (volàto qua e là) | (s)gulàt/(v)ulàt/volàt ché e lé_{prf}* [(x)gulàd/vulàd/volàd ché e lé]

2 volitàto_{vppms} (volàto cambiàndo direziòne, volàto a zigzàg) | (s)gulàt/(v)ulàt/volàt col cambià/müdà diressiù_{prf}* [(x)gulàd/vulàd/volàd col cambià/müdà diresjú], (s)gulàt/(v)ulàt/volàt a zig-zag_{prf}* /síssàc/ [(x)gulàd/vulàd/volàd a xig-xag ◊ (x)gulàd/vulàd/volàd a xixxàg]

volitivaménte_{avb} | con (v)olontà* [con volontà]

volitività_{sfsi} →(l'èssere volitivo)

1 volitivo_{ams/sms} (che/chi ha fòrza di volontà) | (ù/chèl) che l'gh'è la fòrsa de (v)olontà_{prf}* [(ú'/chèl) che l'g'è la fòrsa de volontà]

- **a**_{sfs} | (òna/chèla/persuna) che la gh'è la fòrsa de (v)olontà_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che la g'è la fòrsa de volontà]

2 volitivo_{ams} (che è 5 decìso/9 determinàto) | che l'è decìs/determinàt_{prf}* [che l'è decìx/determinàd]

3 volitivo_{ams} (relatìvo alla volontà, della volontà) | relatìv a la (v)olontà_{prf}* [relatìv ala volontà], de la (v)olontà_{lcege}* [de la volontà]

voliziòne_{sfs} | at/assiù del vòli/vùli/voli/vulì_{prf}* [at/asjú del vòli/vulí/volí/vulí]

volleista_{sttv} →(pallavolista)

1 volley_{smsi} (ing) /váli/ (volée) | ← /vòllej/ →

2 volley_{smsi} (ing) /váli/ (pallavólo) | ← /vòllej/ →

volley-ball_{smsi} (ing) /váli/ | ← /vòllejbol/ →(pallavólo)

vollista_{sttv} →(pallavolista)

1 vólo_{sms} (il volàre di uccèlli/velivoli/etc.; moviménto di còrpi nell'ària dópo/dòpo un làncio; 2 cadùta, 1 capitómbolo, 1 ruzzolóno) | gul [=], vul [=], vólo^o (ita) [=] BS: vul [=], vulàda_{sfs} [vuladà] TV: vul [=]

- **a véla**_{lcst} (esi) | vólo a (v)èla/(v)éla^o* (ita) [vólo a vèla/véla], volovelismo^o (ita) [volovelixmo], volovèsem* [voloveléxem]

- **a vista**_{lcst} | vólo a (v)ésta/vista^o* (ita) [vólo a vésta/vista]

- **strumentàle**_{lcst} | vólo (i)strömèntal^o* (ita) [vólo (i)strömèntal]

- **veleggiàto**_{lcst} →(vólo a véla)

> **al vólo**_{lcav} | al gul/vul/vólo^o* [=]

> **a vólo d'uccèllo**_{lcag} | a gul/vul/vólo d'osèl^o* (ita) [a gul/vul/vólo d'oxèl]

> **di vólo**_{lcag/lcav} | de gul/vul/vólo^o* [=]

> **in un vólo**_{lcav} | in d'ün vólo [indün vólo]

2 vólo_{sms} (1 stórmo) | →

3 vólo_{sms} (fàse del saltò in cùl il còrpo è libràto nell'ària: nello sport; còrsa ràpida vèrso una mèta e ritórno al luògo di partènza; lo spaziàre liberaménte con la ménte) | gul* [=], vul* [=], vólo^o* (ita) [=]

volontà_{sfsi} | (v)olontà [volontà] BS: volontà [=] CE: (v)uluntà [vuluntà] CO: vuluntà [=]

> **a volontà**_{lcav} | a (v)olontà [a volontà]
volontariaménte_{avb} | segónd la pròpria/pròpia (v)olontà* [segónd la pròprja/pròpja volontà]
volontariàto_{sms} | volontariàt [volontarijät]
¹**volontarijèta**_{sfsi} (caràttere volontàrio) | caràter volontare_{prf}* [carater volontare]
²**volontarijèta**_{sfsi} (intenzionalità) | →
volontàrio_{ams/sms} | volontare [=]
 BS: volontare [volontare]
 -**a**_{afs/sfs} | volontària [volontarja]
 BS: volontària [volontarjâ]
volontarişmo_{sms} | volontarismo° (ita) [volontarixmo], volontarèsem* [volontarèsem]
volonteróso_{ams} →(volenteróso)
volovelişmo_{sms} →(vólo a véla)
volovelista_{sttv} | volovelista° (ita) [=], volovelésta* [=], ü/chèl/atléta/sportív che l'fà/pràtica ol vólo a (v)èla/(v)éla_{prf}* [ú'/chèl/atléta/sportív che'l fa/pràtica ol vólo a véla/véla], öna/chèla/atléta/sportiva/sportia/pers una che la fà/pràtica ol vólo a vólo a (v)èla/(v)éla_{prf}* [öna/chèla/atléta/sportiva/persuna che'la fa/pràtica ol vólo a véla/véla], atléta/sportív de vólo a véla/véla_{prf}* [atléta/sportív de vólo a véla/véla], atléta/sportiva/sportia de vólo a véla/véla_{prf}* [atléta/sportiva de vólo a véla/véla]
 BS: volovelista [volovelistâ]
volovelístico_{ams} | volovelístico° (ita) [volovelístico], voloveléstech* [volovelésteg], del vólo a (v)èla/(v)éla_{lcege}* (ita) [del vólo a véla/véla]
¹**volpacchiòtto**_{sms} (nat) (cùcciolo di vólpe) | picol/pissèn de bólp/(v)ólp/vulp_{prf}* [picol/pisèn de bólp/vólp/vulp]
²**volpacchiòtto**_{sms} (furbacchióne) | →
 -**a**_{sfs} | →
¹**volpàja**_{sfs} (ludògo squàllido e dişabitàto) | löch/pòst abandonàt_{prf}* [lög/pòst abandonàd]
²**volpàja**_{sfs} (tana della vólpe) | tana de la bólp/bulp/(v)ólp/vulp_{prf}* [tana dela bólp/bulp/vólp/vulp]
volpàre_{vintr} | ciapà la (→²vólpe)_{prf}* [cjapà la (→²vólpe)]
volpàto_{ams/vppms} | ciapàt la (→²vólpe)_{prf}* [cjapàd la (→²vólpe)]
¹**vólpe**_{sfs} (nat) (tes) | bólp [=], (v)ólp [vólp], vulp [=]
 BS: vólp [=]
 -**lpacchiòtto**_{sms} (nat) (cùcciolo di vólpe) | picol/pissèn de

bólp/bulp/(v)ólp/vulp_{prf}* [picol/pisèn de bólp/bulp/vólp/vulp]
 -**lpóne**_{sms} (nat) | volpù [volpù], bólp/bulp/(v)ólp/vulp vègia_{prf} [bólp/bulp/vólp/vulp vèga]
 - **bjanca**_{lcst} →(vólpe polàre)
 - **del deşerto**_{lcst} (nat) | bólp/bulp/(v)ólp/vulp del deşert* [bólp/bulp/vólp/vulp del dexèrt]
 - **polàre**_{lcst} (nat) | bólp/bulp/(v)ólp/vulp bianca/polàr* [bólp/bulp/vólp/vulp bjanca/polàr]
 - **róssa**_{lcst} (nat) | bólp/bulp/(v)ólp/vulp róssa* [bólp/bulp/vólp/vulp rósa]
²**vólpe**_{sfs} (càrie del gràno) | →
³**vólpe**_{sfs} (persóna móltò astùta) | bólp°* [=], (v)ólp°* [vólp], vulp°* [=], gran (→astùto)_{prf}* [gran' (→astùto)]
volpeggiàre_{vintr} | comportàs con (→astùzia)/(→furbizia)_{prf}* [comportàs con (→astùzia)/(→furbizia)]
volpeggiàto_{vppms} | comportàt con (→astùzia)/(→furbizia)_{prf}* [comportàt con (→astùzia)/(→furbizia)]
volpigno_{ams} | de bólp/bulp/(v)ólp/vulp_{lcege}* [de bólp/bulp/vólp/vulp]
volpina_{sfs} →(cèfalo volpina)
volpinaménte_{avb} →(astutaménte), →(furbaménte)
¹**volpino**_{ams} (simile alla vólpe) | cóme la bólp/bulp/(v)ólp/vulp_{lcco}* [cóme la bólp/bulp/vólp/vulp], compàgn de la bólp/bulp/(v)ólp/vulp_{lcco}* [compàgn/compàin dela bólp/bulp/vólp/vulp], simel a la bólp/bulp/(v)ólp/vulp_{lcco}* [simel ala bólp/bulp/vólp/vulp]
²**volpino**_{ams} (che ha aròma e sapóre di fràgola: di vïno) | che l'gh'à aròma e saùr de (→fràgola)_{prf}* [che'l g'à aròma e savùr de (→fràgola)]
³**volpino**_{sms} (nat) (ràzza di càni) | volpino° (ita) [=], volpi* [volpí], vulpi* [vulpí]
¹**volpóne**_{sms} (gròssa vólpe) | volpù [volpù], bólp/bulp/(v)ólp/vulp vègia_{prf} [bólp/bulp/vólp/vulp vèga]
²**volpóne**_{sms} (persóna astùta e şmalizjàta) | volpù° (ita) [volpù], vulpù° (ita) [vulpù]
 BS: bergnifù [bergnifù], gnagno [ğnağno], spèrt [=], fùrbo [fùrbo], fùrbaciù [fùrbaçù]
 -**a**_{sfs} | volpuna° (ita) [=], vulpuna° (ita) [=]
 BS: bergnifùna [bergnifunâ], gnagna [ğnağná], spèrta [spèrtâ], fùrba [fùrbâ], fùrbaciùna [fùrbaçunâ]
volt_{sttvum} (eso), (ita) /vòlt/ | ←

¹**vólta**_{sfs} (copertùra muràle ad àrco del soffitto) | invòlt_{sms} [invòlt], sìlter_{sms} [silter], sélter_{sms} [=]
 BS: vólt [=]
 CO: (v)ólta [vólta]
 CO: vòlta [vólta]
 - **a bótte**_{lcst} | vólta a bòte° (ita) [=], invòlt/silter/sélter bòta/vassèl/(v)èsa* [invòlt/silter/sélter a bòta/vasèl/vèsa]
 - **a crocièra/crocièra**_{lcst} | vólta a crocèra° (ita) [=], invòlt/silter/sélter a crosèra/crusèra* [invòlt/silter/sélter a croxèra/croxèra]
 - **a véla**_{lcst} | vólta a véla° (ita) [=], invòlt/silter/sélter a (v)éla/(v)éla* [invòlt/silter/sélter a véla/véla]
 - **celèste**_{lcst} →(firmaméto)
 - **di pónte**_{lcst} | ↓
 BS: croàta [croatâ]
 - **per vólta**_{lcav} →(di vólta in vólta) > **a vólta**_{lcag} | a vólta° (ita) [=], a invòlt/silter/sélter* [a invòlt/silter/sélter]
 > **in vólta**_{lcag} →(a vólta)
 > **alla vólta di**_{lcpv} →(in direzióne di), →(vèro)
 > **alle vólte**_{lcav} | di ólte [di vólte]
 > **delle vólte**_{lcav} | di ólte [di vólte]
 > **di vólta in vólta**_{lcav} | di vólta in vólta° (ita) [=], vólta per vólta° (ita) [=], a segónda (del bisògn)° [a segónda del (bixògn/bixòin)]
 > **in una vólta**_{lcav} | in d'ü còlp/culp [indü' còlp/culp]
 > **più vólte**_{lcav} | piö ólte [pjö vólte], piö de öna ólta* [pjö de öna vólta]
 > **quàlche vólta**_{lcav} →(ògni tànto), →(di quàndo in quàndo), →(saltuariaménte), →(talóra), →(talvólta), →(alle vólte), →(delle vólte)
 > **tütte le vólte che**_{lccn} | tôte i ólte che [tôte i vólte che]
 > **una vólta**_{lcav/lccn} | öna ólta [öna vólta]
 > **una vólta che**_{lccn} | öna ólta che [öna vólta che]
 > **una vólta o l'àltra**_{lcav} →(prima o pòi)
 > **una vólta per sèmpre**_{lcav} →(una vólta per tütte)
 > **una vólta per tütte**_{lcav} | öna ólta per sèmpre/tôte [öna vólta per sèmpre/tôte]
 > **una vólta tànto**_{lcav} | öna ólta tat [öna vólta tat], öna buna ólta [öna buna vólta]
²**vólta**_{sfs} (copertùra d'altro gènere) →(calòtta)
³**vólta**_{sfs} (scansióne temporàle di qualcòsa; mométo in cùì si è

verificàto evènto/fàtto; momènto in cùì tòcca a qualcùno fàre qualcòsa, tùrno; il ripètersi di evènto/fàtto) | (v)òlta [vòlta]
 BS: ólta [vòlta]
⁴vòlta_{sfs} (il voltàre/si) | →
⁵vòlta_{sfs} (cambiamentó di direzióne) | cambiament/cambiamét/cambe de diressiù_{prf}* [cambjamènt/cambjamét/cambe de diressiù]
⁶vòlta_{sfs} (cantìna, scantinàto) | →
¹voltàbile_{agtv} (che si può voltàre) | (v)oltàbel* [voltabel], (v)ultàbel* [vultabel], che s'pòl (v)oltà/(v)ultà_{prf}* [che s'pòl voltà/vultà], che l'pòl (v)èss (v)oltàt/(v)ultàt_{prf}* [che 'l pòl ès voltàd/vultàd < che 'l pòlvès voltàd/vultàd]
²voltàbile_{agtv} (mutévole, volùbile) | →
¹voltafàccia_{smsi} (il cambiàre improvvisamènte idèe e atteggiamentì) | voltafaccia° (ita) [voltafaça], fà retromarcia_{vbprf}° (ita) [fà retromarça], fà marcia 'ndré_{vbprf}° [fà marça 'ndré]
 BS: ultafàcia [vultafaça]
²voltafàccia_{smsi} (il voltàrsi d'improvvišo e bruscamènte) | (v)oltàs/(v)ultàs a l'improisa/improisa^{3^} e in manéra bròsca_{vbprf}* [voltàs/vultàs al'improvixa e in manéra bròsca]
voltafjèno_{smsi} (tec) | (v)oltafé* [voltafé], (v)ultafé* [vultafé]
 BS: ultafé [vultafé]
voltagabbàna_{sfsi/smsi} →(banderuòla)
voltàggio_{sms} | voltagio° (ita) [voltağo], voltàs* [voltàx]
 BS: voltàgio (ita) [voltağo]
voltamàschjo_{sms} (tec) | voltamaschio° (ita) [voltamaschjo], (v)oltamàsc* [voltamascj], (v)ultamàsc* [vultamascj]
voltamperòmetro_{sms} →(tester)
voltapjètre_{smsi} (tec) | ↓
 BS: ultapréde [vultapréde]
¹voltàre_{vintr/vtr} (³vòlgere, ⁴vòlgere; oltrepassàre; cambiàre il fine/sènso di qualcòsa) | (v)oltà [voltà], (v)ultà [vultà]
 BS: (v)ultà [vultà]
 - **caşàcca**_{lcvb} | (v)oltàs [voltàs], (v)ultàs [vultàs], (v)oltà/(v)ultà (v)èla/(v)éla [voltà/vultà vèla/véla]
 - **gabbàna**_{lcvb} →(voltàre caşàcca)
 - ¹la schjèna_{lcvb} (andàrsene) | →
 - ²la schjèna_{lcvb} (fuggire) | →
 - ³la schjèna_{lcvb} (abbandonàre, tradire) | →
 - **le spàlle**_{lcvb} | (v)oltà/(v)ultà i spale° [voltàd/vultàd i spale]
 - **pàgina**_{lcvb} | (v)oltàt/(v)ultàt pàgina°* (ita) [voltàd/vultàd pàgina], cambiàto° [cambjàd]
²voltàto_{ams/vppms} (doppiàto) | →
³voltàto_{ams/vppms} (spinto) | →

- **pàgina**_{lcvb} | (v)oltà/(v)ultà pàgina°* (ita) [voltà/vultà pàgina], cambiàto° [cambjà]
²voltàre_{vtr} (doppiàre) | →
³voltàre_{vtr} (spingere) | →
⁴voltàre_{vtr} (⁵vòlgere) | →
⁵voltàre_{vintr} (¹vòlgersi) | (v)oltà [voltà], (v)ultà [vultà]
⁶voltàre_{vintr} (²vòlgersi) | →
⁷voltàre_{vintr} (pèrdere il l'odóre, il sapóre e il colóre: di vïno) | pèrd/perdi l'odùr/udùr, ol saùr e 'l colùr/culùr_{prf}* [pèrd/perdì 'l odùr/udùr, ol savùr e 'l colùr/culùr]
⁸voltàre_{vtr} (coprire con una vòlta) | quarcià con d'ùn invòlt_{prf}* [cyarçà condün invòlt], quarcià con d'ù silter/sèlter_{prf}* [cyarçà condü' silter/sèlter]
¹voltàrsi_{vpì} (giràrsi, ³vòlgersi; muòversì cambiàndo posizióne soprattùto a lètto) | (v)oltàs [voltàs], (v)ultàs [vultàs]
 BS: (v)ultàs [vultàs]
²voltàrsi_{vpì} (ribellàrsi, ²rivoltàrsi) | →
¹voltastòmaco_{sms} (conàto di vòmito, nàusea) | →
 BS: bötàsó [bötàsó], vultastòmec [vultàstòmec]
²voltastòmaco_{sms} (còsa ¹nauseànte/stomachévole) | còsa/còssa/ròba/laùr (→¹nauseànte)/(→stomachévole)_{prf}* [còxa/còsa/ròba/lavùr (→¹nauseànte)/(→stomachévole)]
³voltastòmaco_{sms} (ribrézzo/ribrézzo, repugnàza/ripugnàza) | →
¹voltàta_{sfs} (il giràre/voltàre una sóla vòlta e rapidamènte) | girada°* [=], (v)oltada°* [=], (v)ultada°* [=]
 BS: (v)ultàda [vultàdà]
²voltàta_{sfs} (cùrva, şvòlta) | →
¹voltàto_{ams/vppms} (³vòlto, ⁴vòlto; oltrepassàto; cambiàto il fine/sènso di qualcòsa) | (v)oltàt [voltàd], (v)ultàt [vultàd]
 BS: (v)ultàt [vultàd], envèrs_{ams} [=], roèrs_{ams} [rovèrs]
 - **caşàcca**_{lcvb} | (v)oltàt [voltàt], (v)ultàt [vultàd], (v)oltàt/(v)ultàt (v)èla/(v)éla [voltàd/vultàd vèla/véla]
 - **gabbàna**_{lcvb} →(voltàto caşàcca)
 - ¹la schjèna_{lcvb} (andàto) | →
 - ²la schjèna_{lcvb} (fuggito) | →
 - ³la schjèna_{lcvb} (abbandonàto, tradito) | →
 - **le spàlle**_{lcvb} | (v)oltàt/(v)ultàt i spale° [voltàd/vultàd i spale]
 - **pàgina**_{lcvb} | (v)oltàt/(v)ultàt pàgina°* (ita) [voltàd/vultàd pàgina], cambiàto° [cambjàd]
²voltàto_{ams/vppms} (doppiàto) | →
³voltàto_{ams/vppms} (spinto) | →

⁴voltàto_{ams/vppms} (⁵vòlto) | →
⁵voltàto_{ams/vppms} (¹⁰vòlto) | (v)oltàt [voltàd], (v)ultàt [vultàd]
⁶voltàto_{ams/vppms} (²vòlto) | →
⁷voltàto_{ams/vppms} (perduto/pèro il l'odóre, il sapóre e il colóre: di vïno) | perdit l'odùr/udùr, ol saùr e 'l colùr/culùr_{prf}* [perdidì 'l odùr/udùr, ol savùr e 'l colùr/culùr]
⁸voltàto_{vppms} (coperto con una vòlta) | quarciàt con d'ùn invòlt_{prf}* [cyarçàd condün invòlt], quarciàt con d'ù silter/sèlter_{prf}* [cyarçàd condü' silter/sèlter]
⁹voltàto_{ams/vppms} (giràto, ³vòlto; mòsso cambiàndo posizióne soprattùto a lètto) | (v)oltàt [voltàd], (v)ultàt [vultàd]
¹⁰voltàto_{ams/vppms} (ribellàto, ⁶rivoltàto) | →
voltèggiamentó_{sms} →(voltèggio)
¹voltèggiare_{vtr} (bordeggiare, ¹costeggiare) | →
 BS: (v)oltezà [voltexà]
²voltèggiare_{vintr} (còmpiere/compire/descrivere/fàre àmpi giri nell'ària) | fà/còmpi/esequi/efetüà/descriv di grancc circoi/sircoi/gir(i) in de l'aria/ària^{3^}_{prf}* [fà/còmpi/exegyí/efetüà/descriv di grandj circoi/sircoi/gir(i) indel'arja], pirlà* [=], girà* [=]
³voltèggiare_{vintr} (còmpiere/compire/fàre giravòlte) | fà/còmpi/esequi/efetüà (→giravòlte)_{prf}* [fà/còmpi/exegyí/efetüà (→giravòlte)]
⁴voltèggiare_{vintr} (còmpiere/compire/esequìre/fàre dei voltèggi) | fà/còmpi/esequi/efetüà di voltègi_{prf}* [fà/còmpi/exegyí/efetüà di voltègi]
⁵voltèggiare_{vintr} (còmpiere/compire/esequìre/fàre ràpidi spostamentì) | fà/còmpi/esequi/efetüà svèlcc/spèrcc spostamécc_{prf}* [fà/còmpi/exegyí/efetüà di xvèlti/spèrti spostamétj]
⁶voltèggiare_{vintr} (¹divagàre) | →
¹voltèggiàto_{vppms} (bordeggiàto, ¹costeggiàto) | →
 BS: (v)oltezàt [voltexàd]
²voltèggiàto_{vppms} (¹compitò/¹compitò/descritto/fàtto àmpi giri nell'ària) | facc/còmpt/esequit/efetüàt/descritt di grancc circoi/sircoi/gir(i) in de l'aria/ària^{3^}_{prf}* [fadj/còmpid/exegyíd/efetüàt/descrivíd di grandj circoi/sircoi/gir(i)]

indel'arja], pirlàt* [prlàd], giràt* [giràd]

³**volteggiàto**_{vppms} (¹compiùto/¹compìto/fatto giravòlte) | facc/còmput/esequit/efetiàt (→giravòlte)_{prf}* [fadì/còmpid/exegyíd/efetiàd (→giravòlte)]

⁴**volteggiàto**_{vppms} (¹compiùto/¹compìto/esequit/efatto dei voltéggi) | facc/còmput/esequit/efetiàt di voltègi_{prf}* [fadì/còmpid/exegyíd/efetiàd di voltègi]

⁵**volteggiàto**_{vppms} (¹compiùto/¹compìto/esequit/efatto ràpidi spostaménti) | facc/còmput/esequit/efetiàt di svèlcc/spèrcc spostamécc_{prf}* [fadì/còmpid/exegyíd/efetiàd di xvèlçi/spèrçi spostaméçi]

⁶**volteggiàto**_{vppms} (¹divagàto) | →

voltéggio_{sms} (il volteggiàre, giravòlta) | →, voltègio° (ita) [voltègo], voltès* [voltèx]

voltjàno_{ams} | relativ a Volta_{prf}* [relativ a Volta], de Volta_{lcege}* [de Volta]

voltmétrico_{ams} | voltmétrico° (ita) [=], volmétrich* [volmétrég], del vòlmetro_{lcege}* [=]

vòlmetro_{sms} (tec) | vòlmetro° (ita) [=], vòlmeter* [=]

¹**vólto**_{sms} (aspèto esterióre, mòdo di apparire) | aspèt [=], céra [=], manéra de mostrà_{vbp}* [=], manéra de fàs (v)edi/(v)èd_{vbp}* /-t/ [manéra de fàs vedí/vèd]

²**vólto**_{sms} (fàccia, vìso) | →

³**vólto**_{sms} (caràttere) | →

⁴**vólto**_{sms} (sguàrdo) | →

¹**vólto**_{ams/vppms} (¹⁰vólto) | →
BS: volgìt* [volgíd]
- **al tèrmine**_{lcvb} | indà/andà vèrs la fi° [indà/andà vèrs la fi], èss a la fi° [ès ala fi]
- **in fùga**_{lcvb} →(fatto fuggìre)
- **la frònte**_{lcvb} →(fuggìto)
- **le spàlle**_{lcvb} →(voltàto le spàlle)

²**vólto**_{ams/vppms} (cambiàto, mutàto, trasformàto, tramutàto) | →

³**vólto**_{ams/vppms} (giràto, ¹rigiràto, rovesciàto, ¹voltàto) | →

⁴**vólto**_{ams/vppms} (¹dirètto, ¹indirizzàto, orientàto, ¹voltàto) | →

⁵**vólto**_{ams/vppms} (tradóto) | →

⁶**vólto**_{ams/vppms} (esaminàto, meditàto) | →

⁷**vólto**_{ams/vppms} (approssimàto, avvicinàto, téso) | →

⁸**vólto**_{ams/vppms} (²vólto) | →

⁹**vólto**_{ams/vppms} (¹³vólto) | →

¹⁰**vólto**_{ams/vppms} (andàto/dirètto vèrso, ⁵voltàto) | →

¹¹**vólto**_{ams/vppms} (dedicàto) | →

¹²**vólto**_{ams/vppms} (riversàto) | →

¹³**vólto**_{ams/vppms} (trascórso) | →

¹⁴**vólto**_{ams} (²dirètto, indirizzàto, rivòlto) | →

voltolaménto_{sms} →(il voltolàre)

voltolàre_{vt} | (v)oltà/(v)ultà e reultà de continüo/contönio_{prf}* [voltà/vultà e revultà de continÿo/contónjo]

voltolàrsi_{vpi} | reultàs piö de öna ólta_{prf}* [revultàs pjö de öna vólta], reultàs tante ólte_{prf}* [revultàs tante vólte]

¹**voltolàto**_{vppms} (voltàto e rivoltàto ripetutaménte) | (v)oltàt/(v)ultàt e reultàt de continüo/contönio_{prf}* [voltàd/vultàd e revultàd de continÿo/contónjo]

²**voltolàto**_{vppms} (rivoltàto piü vólte) | reultàt piö de öna ólta_{prf}* [revultàd pjö de öna vólta], reultàt tante ólte_{prf}* [revultàd tante vólte]

voltolìno_{sms} (nat) | galinèta_{sfs} [=], gilardina_{sfs} [=], girardina_{sfs} [=]
BS: gerardina_{sfs} [gerardinà]

voltolmètro_{sms} →(vòlmetro)

voltùra_{sfs} | voltura/voltùra° (ita)(lad) [voltura/voltùra], cambe de intestassiù_{prf}* [cambe de intestasjú]

volturàre_{vt} | fà la voltura/voltùra_{prf}* [fà la voltura/voltùra], fà 'l cambe de intestassiù_{prf}* [fà 'l cambe de intestasjú]

volturàto_{vppms} | facc la voltura/voltùra_{prf}* [fadì la voltura/voltùra], facc ol cambe de intestassiù_{prf}* [fadì ol cambe de intestasjú]

¹**volùbile**_{agtv} (girévole, movibile, spostabile; incostànte, mutévole, che càmbja spèso opinìone) | sgolatrì [xgolatrì], sgolandrì [xgolandrì], volarì [volarì], ligér cóme öna fòia d'àlbera_{prf}* [ligér cóme öna fòja d'àlbera]
BS: farfarèl [=]

²**volùbile**_{agtv} (fluènte, scorrevole: di discórso/paròla) | →

³**volùbile**_{agtv} (incèrto, variàbile: di evènto/tèmpo atmosfèrico/metèdrico) | →

volubilità_{sfsi} →(l'èssere volùbile), →(incostànta), →(mutevolézza)

volubilménte_{avb} | con (→volubilità)* [con (→volubilità)], sènsa costansa* [=]

¹**volùme**_{sms} (spaziò occupàto da còrpo/sostànta; quantitá di spaziò indeterminàta; mòle) | volòm [volóm]
BS: volùm [volúm], volòm [volóm]
CA: vulòm [vulóm]

²**volùme**_{sms} (libro, òpera, tòmo) | volòm°* (ita) [volóm]

³**volùme**_{sms} (quantità complessiva di elemènti/fenòmeni immateriàli; intensità di suòno/mùsica/vóce) | volòm°* (ita) [volóm]

⁴**volùme**_{sms} (movimènto) | →

⁵**volùme**_{sms} (volùta) | →

volumètria_{sfs} | volumètria° (ita) [volumètrià], volòmètréa* [volòmètréa]

volumétrico_{ams} | volumétrico° (ita) [=], volòmétrich* [volòmétrég]

volùmine_{sms} →(volùme)

voluminosaménte_{avb} | in manéra volùminusa* [in manéra volùminuxa]

voluminosità_{sfsi} (l'èssere voluminoso) | →

¹**voluminoso**_{ams} (che ha un notévole volùme) | volùminùs [volùminúx], gròss [gròs], che l'gh'à ü consideréol volòm_{prf}* [che'l g'g' à ü consideréol volóm], che l'gh'à öna consideréola capassità_{prf}* [che'l g'g' à öna considerévola capassità]
BS: voluminùs [voluminúx]

²**voluminoso**_{ams} (che occupa mólto spàziò) | volùminùs [volùminúx], che l'té/tègn° vià tat/tròp pòst/tràmèt* [che'l té/tègn/tèjn vja tat/tròp pòst/tramèt]

³**voluminoso**_{ams} (gràssio) | →

volùta_{sfs} (spira, spiràle) | →

¹**volutaménte**_{avb} (in mòdo consapévole) | in manéra (→consapévole)* [in manéra (→consapévole)]

²**volutaménte**_{avb} (intenzionalménte) | →

¹**volùto**_{vppms} | (v)ölit [völid], (v)ülit [vülid], olì [volíd], vulit [vulíd]
BS: (v)ulit [vulíd], ülit [vülid]
CE: (v)urit [vuríd]
CO: vuriit [vuríd]
- **bène**_{lcvb} | (→¹volùto) bé [(→¹volùto) bé]
- **dire**_{lcvb} | (→¹volùto) dì [(→¹volùto) dí]
- **un bène dell'ànima**_{lcvb} | (→¹volùto) ü bé de l'ànima* [(→¹volùto) ü' bé del'ànima], (→¹volùto) ü bé del mónd* /-t/ [(→¹volùto) ü' bé del mónd], (→¹volùto) bé con töt ol cör* [(→¹volùto) bé con töt ol cör]

²**volùto**_{ams} (che rispónde al volére, che rispónde all'intenzióne) | (v)ölit°* [völid], (v)ülit°* [vülid], olì°* [volíd], vulit°* [vulíd]

³**volùto**_{ams} (fatto volutaménte) | (v)ölit°* [völid], (v)ülit°* [vülid], olì°* [volíd], vulit°* [vulíd], facc in manéra (→consapévole)_{prf}* [fadì in manéra (→consapévole)]

volùto_{ams} (³affettato, ²innaturale, lezióso, ¹¹ricercato, şdolcinàto) | →

voluttà_{sfsi} (dilètto, godimènto, godùria, ³piacére) | →

voluttà_{sfsi} (godimènto intènso) | fórt/fórt/gran godimét_{prf}* [fórt/fórt/gran' godimét]

voluttuariaménte_{avb} | mia (a)dóma/nóma col/(in del) nessessare* [mià (a)dóma/nóma col/in del nesessare]

voluttuarijo_{ams} | mia nessessare_lcop* [mià nesessare]

voluttuosaménte_{avb} | con (→voluttà)* [con (→voluttà)]

voluttuosità_{sfsi} →(l'èssere voluttuóso)

voluttuóso_{ams} (incline ai piaceri dei sènsi) | portàt/propèns per i piassér di sèns(i)_{prf}* [portàd/propèns per i pjasér di sèns(i)]

voluttuóso_{ams} (che esprime/móstra/rivéla voluttà) | che l'denòta/manifèsta/móstra/paléxa (→voluttà)_{prf}* [che'l denòta/manifèsta/móstra/paléxa (→voluttà)], che l'fà (v)èd/(v)edì (→voluttà)_{prf}* [che'l fa vèd/vedì (→voluttà)]

voluttuóso_{ams} (pièno di voluttà) | pié de (→voluttà)_{prf}* [pjé de (→voluttà)]

volvènte_{agtv} | che l'(ròtola) sò sè stèss_{prf}* [che'l (ròtola) sò sè stès], che l'gh'à ü möimènt/müimènt circolà_{prf}* [che'l g'è ü mövimènt/müvimènt circolà]

vòlvènte_{vtr} →(vòlgere)

vòlversi_{vpi} →(vòlgersi)

vomeràle_{sms} (tec) | (lama del) grómér/gómér* [=]

vòmere_{sms} (tec) (òrgano principàle dell'aràtro) | grómér [=], gómér [=] BS: gòmér [=], ultapjò [vultapjò] VS: gómér [=]

vòmero_{sms} →(vòmere)

vòmico_{ams} →(emètico)

vomitamènto_{sms} →(il vomitère), →(vòmito)

vomitère_{vtr} | gomità [=], tirà/tra sò [tirà/trà sò < trassó], bötà sò [bötà sò], (v)oltà/(v)ultà 'ndré [voltà/vultà 'ndré], reocà [revocà], creentà [creventà], turnà 'ndré 'l mangià_{prf} [turnà 'ndré 'l manğà], fà i cagnì_{prf} [fà i cağni], roersà [roversà], rembötà [=] BS: gomità [=], bötà sò [bötà sò], trà sò [trà sò], ultà 'ndré [vultà 'ndré]

vomitata_{sfs} | gomitada [=]

vomitaticcio_{sms} (ciò che è stàto vomitato) | chèl che l'è stacc (→vomitato)_{prf}* [chèl che'l è stadì (→vomitato)]

vomitativo_{ams} →(emètico)

vomitato_{ams/vppms} | gomitàt [gomitàd], tiràt sò [tiràd sò], tracc sò [tradì sò], bötàt sò [bötàd sò], (v)oltàt/(v)ultàt indré [voltàd/vultàd indré], reocàt [revocàd], creentàt [creventàd], turnàt indré 'l mangià_{prf} [turnàd indré 'l manğà], facc i cagnì_{prf} [fadì i cağni], roersàt [roversàd], rembötàt [rembötàd] BS: gomitàt [gomitàd], bötàt sò [bötàd sò], tràt sò [trad sò], ultàt endré [vultàd endré]

vomitatore_{ams/sms} | gomitadùr* [gomitadúr], (ü/chèl) che l'(→vòmita)_{prf}* [(ü'/chèl) che'l (→vòmita)] +-trìce_{afs/sfs} | gomitadura* [=], (òna/chèla/persuna) che la(→vòmita)_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che'la (→vòmita)]

vomitatorjo_{ams} →(emètico)

vomitèvole_{agtv} (brütto, di pèssima qualità) | →

vomitèvole_{agtv} (che fa vomitère, che càusa/dèsta/sùscita/pròvoca il vòmito) | che l'fà (→vomitère)_{prf}* [che'l fa (→vomitère)], che l'dèsda/càösa/càüsa/pròvoca 'l gòmèt_{prf}* [che'l dèxda/caöxa/caüxa/pròvoca 'l gòmèt]

vomitèvole_{agtv} (disgustóso, ributtànte, şgradévole) | →

vomitivo_{ams} →(emètico)

vòmito_{sms} | gòmèt [=], gómèt [=] BS: gòmèt [=] CA: gòmèt [=], gòmècc [gòmètì] > **conàto di vòmito**_l | (→conàto) de gòmèt [(→conàto) de gòmèt]

vomitóso_{ams} →(²vomitèvole)

vóngola/vóngola_{sfs} (nat) (ali) | vóngola° (ita) [vóngola] BS: vóngola [vóngolà] - **veràce**_l (ali) | vóngola verace° (ita) [vóngola verace]

vongolàjo_{sms} | ü/chèl/òm che l'pèsca/vènd i vóngole_{prf}* [ü'/chèl/òm che'l pèsca/vènd i vóngole] -**a**_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la pèsca/vènd i vóngole_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la pèsca/vènd i vóngole]

vongolàra_{sfs} (tec) | vongolara° (ita) [vongolara]

vongolàro_{sms} →(vongolàjo) -**a**_{sfs} →

voodoo_{smsi} (ing) /vûdû/ | ← /vúdu/ /vudú/

voràce_{agtv} (àvido, inğórdo) | → BS: voràs [=], mangiù [manğú]

voràce_{agtv} (che mangia tànto, che ha bişògno/bişògno di móltto cibo: di

animàle) | che l'mangia/màia tat_{prf}* [che'l manğa/maja tat], che l'gh'à bişògn de tat sibo/mangià/màià_{prf}* [che'l g'è bixògn de tat sibo/manğà/majà]

voràce_{agtv} (che distrügge con impetò/fùria) | che l'destrüx con impet/fòria_{prf}* [che'l destrüx con impet/fòrja]

voraceménte_{avb} | con (→voracità)* [con (→voracità)]

voracità_{sfsi} →(l'èssere voràce), →(l'èssere àvido), →(l'èssere insaziàbile)

voràgine_{sfs} (bàratro, burróne, òrrido, precipizìo) | böder_{sms} [böder] BS: voràgin [voragin] VCI: nèmber_{sms} [=] VG: бүдер_{sms} [búder]

voràgine_{sfs} (¹gòrgo, ¹vòrtice) | →

voràgine_{sfs} (ciò che costituìsce una càusa continua di spése) | böder_{sms}* [böder]

voraginóso_{ams} | pié de böder_{prf}* [pjé de böder]

voràgo_{sms} →(voràgine)

voràre_{vtr} →(divoràre)

voràto_{vppms} →(divoràto)

voratóre_{ams/sms} (mangióne) | → +-trìce_{afs/sfs} | →

voratóre_{ams} (umiliatóre) | →

vorticàre_{vtr} (giràre in mòdo ràpido) | girà in manéra (→ràpida)_{prf}* [girà in manéra (→ràpida)]

vorticàre_{vtr} (sussegüirsi in mòdo inçalzànte/vorticóso) | (→sussegüirsi) in manéra ürgènta/örgènta/(→vorticósa)_{prf}* [(→sussegüirsi) in manéra ürgènta/örgènta/(→vorticósa)]

vorticàto_{vppms} (giràto in mòdo ràpido) | giràt in manéra (→ràpida)_{prf}* [giràd in manéra (→ràpida)]

vorticàto_{vppms} (sussegüito in mòdo inçalzànte/vorticóso) | (→sussegüito) in manéra ürgènta/örgènta/(→¹vorticósa)_{prf}* [(→²sussegüito) in manéra ürgènta/örgènta/(→¹vorticósa)]

vòrtice_{sms} (¹gòrgo) | →

vòrtice_{sms} (²gòrgo) | →

vòrtice_{sms} (⁴giràndola) | →

vòrtice_{sms} (movimènto ràpido e rotatòrjo di più persóne) | möimènt/müimènt (→ràpido) e (→rotatòrjo) de piö persune_{prf}* [mövimènt/müvimènt (→ràpido) e (→rotatòrjo) de pjö persune]

vorticósaménte_{avb} | con móto (→³vorticóso)* [con móto (→³vorticóso)]

vorticóso_{ams} (che è sènza/sènza trègua/trègua, inçalzànte, velocìssimo) | che l'è sènza

trégua/tréggua_{prf}* [che'l è sènsa trégua/tréggua], che l'dà mia trégua/tréggua_{prf}* [che'l da mià trégua/tréggua], →

²**vorticoso**_{ams} (che prodùce vòrtici) | che l'fà/prodùs di (→¹vòrtici)_{prf}* [che'l fa/prodùx di (→¹vòrtici)]

³**vorticoso**_{ams} (che si muòve còme un vòrtice) | che l'sa/se mòv còme ü (→¹vòrtice)_{lcco}* [che'l sa/se mòv còme ü' (→¹vòrtice)], che l'sa/se mòv compàgn d'ü (→¹vòrtice)_{lcco}* [che'l sa/se mòv compàgn/compàgn d'ü' (→¹vòrtice)]

⁴**vorticoso**_{ams} (pièno di vòrtici) | pié de (→¹vòrtici)_{prf}* [pjé de (→¹vòrtici)]

vòsco_{prmm} | insèm(a) a óter/vu/ù_{prf}* [insèm(a) a vóter/vú], con vóter/vu/ù_{prf}* [con vóter/vú]

vosignoria_{sfs} →(vossignoria)

vossia_{sfs} →(vossignoria)

vossignoria_{sfs} | (v)òsta scioréa_{prf}* [vòsta šoréa]

vòstro_{aposp/mmm} | (v)òst [vòst]
BS: vòst [=], vòster [=]
CE: vòs(t) [=]
CO: vòster [vòster], vòs.c /č/ [vòstj]

-a_{aposp/mmm} | vòsta [=]
BS: vòsta [vòstà], vòstra [vòstrà]
CE: (v)òsta [vòsta], (v)òstra [vòstra]
CO: (v)òstre [vòstre]

-e_{aposp/mmm} | vòste [=]
BS: vòste [=], vòstre [=]
CE: (v)òste [vòste], (v)òstre [vòstre]
CO: (v)òstre [vòstre]

-i_{aposp/mmm} | vòscc [vòstj]
BS: vòs.cc [vòstj], vòster [=]
CE: (v)òs(t) [vòs(t)]
CO: vòoster [vòster], vòs'c /č/ [vòstj]

votaccio_{sms} | bròt vòto_{prf}* [bròt vòto]

¹**votànte**_{agtv} (che vòta, che ha dirìtto di vòto) | che l'vòta_{prf}* [che'l vòta], che l'gh'à derito/dirito de vòto_{prf}* [che'l g'ha derito/dirito de vòto]

²**votànte**_{agtv/sttv} (che/chi fa un vòto religiòso) | (ü/chèl) che l'fà ü vòto/invót_{prf}* [(ü'/chèl) che'l fa ü vòto/invót], (òna/chèla/persuna) che la fà ü vòto/invót_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che'la fa ü vòto/invót]

³**votànte**_{sttv} (chi partécpa a una votazióne, chi ha il dirìtto di vòto) | votante° (ita) [=], votànt* [=], votanta_{sfs}* [=]

¹**votàre**_{vr} (consacràre, dedicàre) | votà [=]
BS: votà [=]

²**votàre**_{vintr/vtr} (approvare candidàto/légge/etc.; dàre il pròpio vòto, sostenére con un vòto; partecipàre a consultazióni

elettoràli/referendàrie; sottopórre a votazióne) | votà [=]

³**votàre**_{vtr} (vuotàre) | →

¹**votàrsi**_{vpi} (consacràrsi, dedicàrsi) | votàs [=], invodàs [=]
BS: votàs [=]

²**votàrsi**_{vpi} (far vòto, prométersi in vòto) | invodàs [=]

¹**votàto**_{vppms} (consacràto, dedicàto) | votàt [vodàd], invodàt [invodàd]
BS: votàt [vodàd]

²**votàto**_{vppms} (approvato candidàto/légge/etc.; dàto il pròpio vòto, sostenùto con un vòto; partecipàto a consultazióni elettoràli/referendàrie; sottopòsto a votazióne) | votàt [vodàd]

³**votàto**_{ams/vppms} (vuotàto) | →

⁴**votàto**_{vppms} (fàtto vòto, proméssio in vòto) | invodàt [invodàd]

⁵**votàto**_{ams} (che è stàto elètto con una votazióne) | votàt* [vodàd]

⁶**votàto**_{ams} (che si è consacràto/dedicàto a qualcòsa) | votàt* [vodàd], invodàt* [invodàd]

votatóre_{sms} →(²votànte)

+trice_{sfs} →

votazióne_{sfs} | votassiù (ita) [votasjú]
BS: votassiù [votasjú]

votivaménte_{avb} | per vòto/invót_{prf}* [=]

votivo_{ams} | votivo° (ita) [=], votiv* /-f/ [votív], ofrìt còme vòto/invót_{prf}* [ofríd còme vòto/invót], che l'sa/se riferéss a ü vòto/invót_{prf}* [che'l sa/se riferés a ü' vòto/invót]

¹**vóto**_{sms} (amministratìvo/giurìdico/polìtico, votazióne, schèda/oggètto che ripòrta la preferènza; scolàstico, valutazióne di mèrito) | vòto (ita) [=], vót* [=]
BS: vòto [=]

-taccio_{sms} | bròt vòto_{prf}* [bròt vòto]

-di castità_{lccst} | vòto/invót de castità°* (ita) [=]

-di demèrito_{lccst} | vòto di demèrito° (ita) [=]

-di fidùcia_{lccst} | vòto de fidùcia°* (ita) [vòto de fidùca]

-di lista_{lccst} | vòto de lésta/lista°* (ita) [=]

-di povertà_{lccst} | vòto/invót de poertà°* (ita) [vòto/invót de povertà]

-di preferènza_{lccst} | vòto de preferènza/lècia°* (ita) [vòto de preferènza/lèca]

-di profìtto_{lccst} | vòto de profét°* (ita) [=]

-di protèsta_{lccst} | vòto de protèsta°* (ita) [=]

-di scàmbjo_{lccst} | vòto de scambe°* (ita) [=]

-di sfidùcia_{lccst} | vòto de sfidùcia°* (ita) [vòto de sfidùca]

-di ubbidjènza_{lccst} | vòto/invót de öbidiènza°* (ita) [vòto/invót de öbidjènza]

-nominàle_{lccst} | vòto nominàl°* (ita) [=]

-polìtico_{lccst} | vòto polìtech°* (ita) [vòto polìteg]

-preferènziàle_{lccst} →(vòto di preferènza)

-religiòso_{lccst} | vòto/invót religiùs°* (ita) [vòto/invót religiùx]

-segréto_{lccst} | vòto secrét/segrét°* (ita) [=]

-sèmplice_{lccst} | vòto/invót sèmples°* (ita) [vòto/invót sèmplex]

-solènne_{lccst} | vòto/invót solèn(e)°* (ita) [=]

-tècnico_{lccst} | vòto tècnico/tènnico°* (ita) [=]

-ùtile_{lccst} | vòto ötel/ütel°* (ita) [vòto ötel/ütel]

²**vóto**_{sms} (religiòso, proméssa; la còsa che si òffre in vòto; vivo desidèrio, preghjèra, augùrio) | vòto (ita) [=], invót [=]

³**vóto**_{ams} (dedicàto in vòto) | dedicàt in vòto/invót_{prf}* [=]

vox populi_{lccst} (lat) /vòcs pòpuli/ | ← /vòş pòpuli/

voyeur_{smsi} (fra) /vyajöf/ | ← /vyajör/

voyeurismo_{sms} (fra)(ita) /vyajerísmo/ | ← /vyajerísmo/, vuaierismo° (ita) [vyajerixmo], vuaierésem* [vyajeréxem]

voyeuristico_{ams} (fra)(ita) /vyajerístico/ | ← /vyajerístico/, vuaieristico° (ita) [vyajeristico], vuaieréstech* [vyajerésteg], del vuaierismo_{lccge}* [del vyajerixmo]

vroom_{fmsm} | brum (brum) [=]

vu_{sfsi/smsi} (léttera/léttera) →(v)

-dóppja_{lccst} →(w)

-dóppjo_{lccst} →(w)

vuccumprà_{sfsi/smsi} →(vucumprà)

vucumprà_{sfsi/smsi} | vucumprà° (ita) /-cc-/ [=], vucumprà° (ita) [=]

vùdu/vudù_{smsi} →(voodoo)

vuduismo_{sms} →(voodoo)

vuduista_{agtv/sttv} | vuduista° (ita) [=], vuduésta* [=], del voodoo_{lccge}* [=]

vuelta_{sfsi} (spa) /byélta/ (esi) | ← /vyélta/

-di Spàgna_{lccst} | vuelta di Spagna [vuelta di Spàgna], gir(o) de Spàgna* [gir(o) de Spàgna]

vùì_{ppf} →(vói)

vulcanéşimo_{sms} →(vulcaníşmo)

¹**vulcanicaménte**_{avb} (dal pùnto di vùsta vulcànico) | dal pùnto de (v)ésta/vista di vùlcani* [dal pùnto de vésta/vista di vùlcani]

²vulcanicaménte_{avb} (in mòdo vulcànico) | in manéra piéna/réca de idée/inissiative/inissiatie/imaginassi ù/etc.* [pjéna/réca de idée/inissiative/imaginassjú/etc.]

¹vulcanicità_{sfsi} (natùra vulcànica) | natùra di vülcani_{prf}* [natùra di vülcani]

²vulcanicità_{sfsi} (vitalità) | →

¹vulcànico_{ams} (pièno/rìcco di idée/iniziatìve/immaginazióne/etc.) | pié/réché de idée/inissiative/inissiatie/imaginassi ù/etc._{prf}* [pjé/réc de idée/inissiative/imaginassjú/etc.]
BS: vulcànico [vulcanic]

²vulcànico_{ams} (relativo ai vulcàni, di vulcàno, caratteristico/pròprio/típico dei vulcàni) | relativ a i vülcani_{prf}* [relativ ai vülcani], de vulcano_{lcege}* [=], (→caratteristico) di vülcani_{prf}* [(→caratteristico) di vülcani]

vulcanìsmo_{sms} | vulcanismo° (ita) [vulcanixmo], vülcanésem* [vülcanéxem]

vulcanizzàbile_{agtv} | vülcanisàbel* [vülcanixabel], che s'pöl vülcanisà_{prf}* [che s'pöl vülcanixà], che l'pöl (v)èss vülcanisàt_{prf}* [che'l pöl ès vülcanixàd <> che'l pölvès vülcanixàd]

vulcanizzànte_{agtv/sms} (sos) | vülcanisànt°* (ita) [vülcanixànt]

vulcanizzàre_{vtv} | vülcanisà°* (ita)(lad) [vülcanixà]

vulcanizzàto_{ams/vppms} | vülcanisàt°* (ita)(lad) [vülcanixàd]

¹vulcanizzatóre_{sms} (chi è addétto alla vulcanizzazióne) | vülcanisadùr°* (ita)(lad) [vülcanixadúr], operare/laorét/lauradùr/(→¹addétto) a la vülcanisassiù_{prf}* [operare/lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) ala vülcanixasjú]

-trìce_{sfs} | vülcanisadura°* (ita)(lad) [vülcanixadura], operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta) a la vülcanisassiù_{prf}* [operàia/lavorènta/lavuradura/(→¹ad détta) ala vülcanixasjú]

²vulcanizzatóre_{sms} (tec) | vülcanisadùr°* (ita)(lad) [vülcanixadúr]

vulcanizzazióne_{sfs} | vülcanisassiù°* (ita)(lad) [vülcanixasjú]

vulcàno_{sms} | vulcano (ita) [=]
BS: vulcàno (ita) [vulcano]

-spénto/spènto_{lcest} | vulcano spénto° (ita) [=], vülcano mórt* [=]

vulcanologia_{sfs} | vulcanologia° (ita) [vülcanologìa], vülcanologéa* [vülcanologéa], siènsa/stóde di vülcani_{prf}* [sjènsa/stóde di vülcani]

vulcanològico_{ams} | vülcanològico° (ita) [=], vülcanològeh* [vülcanològeg], de la (→vulcanologia)_{lcege}* [dela (→vulcanologia)]

vulcanòlogo_{sms} | vülcanòlogo° (ita) [=], vülcanòleg^h* /-c/ [vülcanòleg], stödiùs/stüdiùs/professùr de (la) (→vulcanologia)_{prf}* [stödjúx/stüdjúx/profesúr de(la) (→vulcanologia)], stödiùs/stüdiùs/professùr de (→vulcanologia)_{prf}* [stödjúx/stüdjúx/profesúr de (→vulcanologia)]

-a_{sfs} | vülcanòloga° (ita) [=], vülcanòlega* [=], stödiusa/stüdiusa/professurèssa de (la) (→vulcanologia)_{prf}* [stödjúxa/stüdjúxa/profesurèsa de(la) (→vulcanologia)], stödiusa/stüdiusa/professurèssa de (→vulcanologia)_{prf}* [stödjúxa/stüdjúxa/profesurèsa de (→vulcanologia)]

vulgàta_{sfs} | vulgata° (ita) [=]
BS: volgàda [volgadà]

vulgàto_{ams} (divulgato) | →

vülgo_{sms} →(vólgo)

vulgo_{avb} (lat) /vúlgo/ | ← →(comuneménte), →(volgarménte)

¹vulneràbile_{agtv} (attaccàbile, danneggiàbile) | →
BS: vulneràbil [vulnerabil]

²vulneràbile_{agtv} (criticàbile, discutibile) | →

³vulneràbile_{agtv} (débole, frágile, sensibile) | →

⁴vulneràbile_{agtv} (feribile) | →

⁵vulneràbile_{agtv} (a rischjo di estinzióne) | a ris-cio/résc/rìsech de scomparì_{prf}* [a risco/résc/rìxeg de scomparì]

vulnerabilità_{sfsi} →(l'èssere vulneràbile)

vulneràre_{vtv} →(danneggiàre), →(ferire), →(lèdere), →(offèndere)
BS: vulnerà [=]

vulneràto_{vppms} →(danneggiàto), →(ferito), →(lèšo/lèšo), →(offéso)
BS: vulneràt [vulneràd]

vulnus_{smsi} (lat) /vülnus/ | ← /vülnuş/, lesiù d'ü derito/diritò_{prf}* [lexjú d'ü' derito/diritò]

vùlture_{sms} (avvoltóio) | →

vùlva_{sfs} →(l'fica)

vulvare_{agtv} | relativ a la (→vùlva)_{prf}* [relativ a la (→vùlva)], de la (→vùlva)_{lcege}* [dela (→vùlva)]

vulvite_{sfs} | infiamassiù de/a la (→vùlva)_{prf}* [infjamasjú dela/ala (→vùlva)]

vulvovaginàle_{agtv} | relativ a la (→vùlva) e a la vagina_{prf}* [relativ a la (→vùlva) e ala vagina], de la

(→vùlva) e de la vagina_{lcege}* [dela (→vùlva) e dela vagina]

vulvovaginìte_{sfs} | infiamassiù de/a la (→vùlva) e de/a la vagina_{prf}* [infjamasjú dela/ala (→vùlva) e dela/ala vagina]

vùoi_{cnz} | o /ó/ [=]

¹vùotabòrse_{agtv} (che compòrta mólte spése) | che l'compòrta tante spése_{prf}* [che'l compòrta tante spéxe]

²vùotabòrse_{agtv/sfsi/smsi} (chi esige mólto danàro/denàro) | strepacà* [=], (ü/chèl) che l'esige/pretènd/vól tat (→danàro/denàro)_{prf}* [(ü'/chèl) che'l exige/pretènd/vól tat (→danàro/denàro)], (óna/chèla/persuna) che la esige/pretènd/vól tat (→danàro/denàro)_{prf}* [(óna/chèla/persuna) che'la exige/pretènd/vól tat (→danàro/denàro)]

vùotacèssi_{agtv/sfsi/smsi} | (ü/chèl/òm) che l'fà l'(i)svòdamét di pòssi néri_{prf}* [(ü'/chèl/òm) che'l fa ol xvòdamét di pòssi néri <> (ü'/chèl/òm) che'l fa 'lixvòdamét di pòssi néri], (óna/chèla/dòna/fómna/persuna) che la fà l'(i)svòdamét di pòssi néri_{prf}* [(óna/chèla/dòna/fómna/persuna) che'la fa ol xvòdamét di pòssi néri <> (óna/chèla/dòna/fómna/persuna) che'la fa 'lixvòdamét di pòssi néri]
BS: ödacèssi [vödacèssi]
CE: chèl da le bünze_{prf} [chèl dale bunxe], chèla da le bünze_{prf} [chèla dale bunxe]

¹vùotàggine_{sfs} (l'èssere vùoto) | →

²vùotàggine_{sfs} (incapacità di concentràrsi/pensàre) | èss incapasse de concentràs/pensà_{prf}* [ès incapasse de concentràs/pensà], èss mia capasse/bù de concentràs/pensà_{prf}* [ès mià capasse/bu de concentràs/pensà], incapassità de concentràs/pensà_{prf}* [incapassità de concentràs/pensà]

³vùotàggine_{sfs} (mançanza di profondità di idée/pensjèri/sentimènti) | mancansa de profondità de idée/pensér/sentimènc/sentimècc_{prf}* [mançansa de profondità de idée/pensér/sentimènti/sentimèti]

⁴vùotàggine_{sfs} (còsa insùlsa) | còsa/còssa/ròba insòlsa/stüina/fata/(→³insignificànte)* [còxa/còsa/ròba insòlsa/stüina/fata/(→³insignificànte)], laùr insòls/stüi/fat/(→³insignificànte)_{prf}* [lavúr insòls/stüi/fat/(→³insignificànte)]

vʋotaménte_{avb} →(banalménte),
→(insignificanteménte)

vʋotaménto_{sms} →(¹vʋotaménto)

vʋotapózzi_{agt/v/sfsi/smsi} | nèta-póss
[netapós], (ü/chèl/òm) che l'fà
l'(i)svödámét e la pulissia/netisia di
póss_{prf}* [(ü'/chèl/òm) che'l fa ol
xvödámét e la pulisià/netixja di
póssi < (ü'/chèl/òm) che'l fa
'lixvödámét e ala pulisià/netixja di
pós],
(óna/chèla/dóna/fómna/persuna) che
la fà l'(i)svödámét e a la
pulissia/netisia di póss_{prf}*
[(óna/chèla/dóna/fómna/persuna)
che'la fa ol xvödámét e la
pulisià/netixja di pós <
(óna/chèla/dóna/fómna/persuna)
che'la fa 'lixvödámét e la
pulisià/netixja di pós]

vʋotàre_{vtr} | (v)ödà [vödà], (v)üüdà
[vüüdà], svödà [xvödà], (v)odà
[vodà]
BS: (v)ödà [vödà], ödà föra [vödà
föra], ödà zó [vödà xó]
- **il borsellino**_{lcvb} →(vʋotàre le
täsche)
- **il sacco**_{lcvb} | sgosatà [xgoxatà]
- **le täsche**_{lcvb} | pelà fò/föra [pelà
fò/föra]

vʋotàrsi_{vpi} | (v)ödàs [vödàs], (v)üüdàs
[vüüdàs], svödàs [xvödàs], (v)odàs
[vodàs]
BS: (v)ödàs [vödàs], ödàs föra
[vödàs föra], ödàs zó [vödàs xó]

vʋotàta_{sfs} | svödada° [xvödàda]

vʋotàto_{ams/vppms} | (v)ödàt [vödàd],
(v)üüdàt [vüüdàd], svödàt [xvödàd],
(v)odàt [vodàd]
BS: (v)ödàt [vödàd], ödàt föra
[vödàd föra], ödàt zó [vödàd xó]
- **il borsellino**_{lcvb} →(vʋotàto le
täsche)
- **il sacco**_{lcvb} | sgosatà [xgoxatàd]
- **le täsche**_{lcvb} | pelàt fò/föra [pelàd
fò/föra < pelàffò < pelàfföra]

vʋotatóre_{ams/sms} | (ü/chèl) che
l'(→vʋòta)_{prf}* [(ü'/chèl) che'l
(→vʋòta)]
+-**trice**_{sfs} | (óna/chèla/persuna) che
la (→vʋòta)_{prf}* [(óna/chèla/persuna)
che'la (→vʋòta)]

vʋotatùra_{sfs} →(il vʋotàre/si)

vʋotézza_{sfs} →(l'èssere vʋòto)
BS: ödèssa [vödèsà]

¹**vʋòto**_{ams} (prìvo del pròprio contenùto,
che non contiène nùlla; prìvo di
gènte/persóne; non occupàto, libero:
di pósto/pòsto; prìvo di scòpo/sènso)
| (v)öt [vöd], böcc [böch], böch [böc]
BS: (v)öd /-t/ [vöd]
-**a**_{afs} | öda_{afs} [vöda]
BS: (v)öda [vödà]

> **a vʋòto**_{lcag/lcav} | a (v)öt/böcc/böch
[a vöd/böch/böc]

²**vʋòto**_{ams} (che màncà di interèssi ed è
dotàto di scàrsa capacità
intellettuàle: di qualcùno) | (v)öt*
[vöd], böcc* [böc], böch* [böc]

³**vʋòto**_{sms} (assènza di matèria/sostànza;
spàzio libero da oggètti) | (v)öt°*
[vöd]
- **a pèrdere**_{lcst} | vʋòto a pèrdere°
(ita) [vyòto a pèrdere]
- **a rèndere**_{lcst} | vʋòto a rèndere°
(ita) [vyòto a rèndere]
- **d'ària**_{lcst} | vʋòto d'aria/ària^{3^o}*
(ita) [vyòto d'arja], (v)öt
d'aria/ària^{3^o}* [vöd d'arja]
- **di potére**_{lcst} | vʋòto de potére°*
(ita) [vyòto de potére]
- **legislàtivo**_{lcst} | vʋòto legislativ°* /-
f/ (ita) [vyòto legixlatív]
- **ultraspìnto**_{lcst} | vʋòto ultraspìnto°
(ita) [vyòto ultraspìnto]

W

w_{sfsi/smsi} (léttera/lètera) | w /dópja vi/vu/ [=]

¹**wafer**_{smsi} (ing) /yéifə(r)/ (tec) | ← /vàfer/

²**wafer**_{smsi} (ing) /yéifə(r)/ (ali) | ← /vàfer/

¹**wagnerjàno**_{ams} (relativo a Wagner e alle sue òpere) | relativ a Wagner_{prf}* [relativ a Wagner], relativ a i òpere/òvre de Waner_{prf}* [relativ ai òpere/òvre de Wagner], relativ al stil(e) de Wagner_{prf}* [relativ al stil(e) de Wagner], del Wagner_{lcge}* [=], di òpere/òvre del Wagner_{lcge}* [di òpere/òvre del Wagner]

²**wagnerjàno**_{sms} (ammiratóre/imitatóre/studjoso di Wagner) | amiradùr/imitadùr/stòdiùs/studjùs de Wagner_{prf}* [amiradùr/imitadùr/stòdjùx/studjùx de Wagner]

wagon-lit_{smsi} (fra) →(vagóne létto)

wagon-restaurant_{smsi} (fra) →(vagóne ristorante)

waiting-list_{sfsi} (ing) /yéitɪŋlist/ | ← /yeɪtɪŋlɪʃt/

walchirja_{sfs} →(valchirja)

walhall_{smsi} →(walhalla)

walhalla_{smsi} (ted) /vålhala/ /valhàla/ | ← /valàlla/

walkie-cup_{sfsi/smsi} (ing) /yöchicap/ | ← /yolchicàp/

walkie-talkie_{smsi} (ing) /yöchitöchi/ (tec) | ← /yolchitölchi/

walkirja_{sfs} →(valchirja)

walkman_{smsi} (ing) /yöcmæn/ (tec) | ← /yòlcmen/ /yòlcmen/

wals_{agtv/sfsi/smsi} /vålser/ | ← /vålser/

walzer_{smsi} →(valzer)

WAP_{acm} /yap/ | ←

war game_{lcst} (ing) /yò(r) ghéim/ (esi) | ← /yór ghéim/

warm up_{lcst} (ing) /yòm ap/ | ← /yórm ap/, próe libere_{prf}* [próve libere]

warrant_{smsi} (ing) /yårənt/ | ← /yòrent/

wash-and-wear_{agtv} (ing) /yášənyeə(r)/ | ← /yòš ènd yèar/

water_{smsi} (ing) /yòtə(r)/ | ← /vàter/

water closet_{lcst} (ing) /yòtə(r) clàšit/ | ← /vàter clòset/

waterloo_{sfsi} (eso) /vàterlo/ /vaterlò/ | ←

waterpolista_{sttv} →(pallanuotista)

water-polo_{smsi} (ing) →(pallanuòto)

waterproof_{agtv} (ing) /yòtəpruf/ | ← /yoterpruf/, impermeàbel* [impermeabel]

watt_{sttvum} (ing) /yòt/, (ita) /vat/ | ←

wàttmetro_{sms} (ing)(ita) /vattmetro/ (tec) | ←, vammeter* /-mm-/ [=]

wattometro_{sms} →(wattmetro)

wattóra_{sttvum} (ing)(ita) /vattóra/ | ← /vatóra/ /vatura/

watùsso_{ams/sms} (eso), (ita) /vatùsso/ | ← /vatùšo/

-a_{afs/sfs} (eso), (ita) /vatùssa/ | ← /vatùša/

wawa_{sfsi/smsi} (ing) /yöyō/ | ← /yayà/

way of life_{lcst} (ing) /yéi əv laɪf/ | ← /yéi òf laɪf/

WC_{acrn} /vicí/ | ←

web_{smsi} (ing) /yéb/ | ← /yèb/

webcam_{smsi} (ing) /yébcæm/ (tec) | ← /yèccam/

weekend_{smsi} →(week-end)

week-end_{smsi} (ing) /yîchənd/ | ← /yichənd/

wehrmacht_{sfsi} (ted) /yêrmacht/ | ← /yèrmact/

welfare_{smsi} (ing) /yélfəə(r)/ | ← /yèlfer/

welfare state_{smsi} (ing) /yélfəə(r) stéit/ | ← /yèlfer stéit/

wellness_{sfsi} (ing) /yélnis/ | ← /yélnes/ /vèlnes/

welter_{smsi} (ing) /yéltə(r)/ | ← /yèlter/ /vèlter/

west_{smsi} (ing) /yést/ | ← /yèšt/

western_{smsi} (ing) /yéstən/ (esi) | ← /yèštərn/

+What's up_{npcm} (ing) /yòts ap/ | ← /yošàp/

+WhatsApp_{npcm} (ing) /yòts ap/ | ← /yošàp/

whiskey_{smsi} →(whisky)

whiskino_{smsi} | bicerì de whisky_{prf}* [bicerì de whisky]

whisky_{smsi} (ing) /yíshi/ (ali) | ← /yíšchi/

WHO_{acm} /vuaccaó/ | ← /vuaccaó/

widia_{smsi} (eso) /vídja/ (sos) | ←

+wikipedia_{npcm} (ing) /yichipídja/ | ← /yichipídja/

wild card_{lcst} (ing) /yaɪld cɑd/ | ← /yaɪld card/

wilderness_{sfsi} (ing) /yíldənis/ | ← /yildernès/

+william_{sfsi} (ing) /yíljam/ | ← /yílljam/

winchester_{smsi} (ing) /yíncestə(r)/ (tec) | ← /yincèster/

windsurf_{smsi} (ing) /yíndsəf/ (esi) | ← /yínšørf/ /yínšørf/

windsurfer_{smsi} (ing) /yíndsəfə(r)/ | ← /yínšørfə(r)/

windsurfing_{smsi} (ing) →(windsurf)

windsurfista_{sttv} | windsurfer [=], windsurfista^o (ita) [windsurfista], windsörfésta* [windsörfésta], windsürfésta* [windsürfésta], ü/chèl che l'fà/pràtica ol winsurf_{prf}* [ü/chèl che l'fa/pràtica ol windsurf], öna/chèla/persuna che la fà/pràtica ol windsurf_{prf}* [öna/chèla/persuna che la fa/pràtica ol windsurf]

wine bar_{lcst} (ing) /yaɪn bar/ | ←

WMO_{acm} /vuemmeó/ | ← /vueméó/

woofer_{smsi} (ing) /yûfə(r)/ (tec) | ← /vúfer/

word processing_{lcst} (ing) /yêd prèfəsɪŋ/ | ← /yórd procèšɪŋ/, videoscritùra^o* (ita) [videòscritùra]

word processor_{lcst} (ing) /yêd prèfəsəə(r)/ | ← /yórd procèšor/

+work in progress_{lcst} (ing) /yêc in prèfəgrɛs/ | ←, /yórc in prògrɛs/

workshop_{smsi} (ing) /yêcšəp/ | ← /yorçšòp/ /yoršòp/

work song_{smsi} (ing) /yêc sɑŋ/ | ← /yórc šòŋg/

workstation_{sfsi} (ing) /yêcstɛjʃn/ (tec) | ← /yorçstéšon/ /yorštéšon/, stassiù de lavóro^o* (ita) [stasjú de lavóro]

wow_{intz} (ing) /yaʊ/ | ← /yaʊ/

wrestling_{smsi} (ing) /résliŋ/ | ← /vrèštliŋg/

writer_{sfsi/smsi} (ing) /raɪtə(r)/ | ← /vràjter/

WTO_{acm} /vutió/ | ←

würstel_{smsi} (ing) /vúrstəl/ (ali) | ← /vúřstel/ /vúřtel/

WWF_{acm} /vuvuèffe/ | ←

WWW_{acm} /vuvuvú/ | ←

X

x_{sfsi/smsi} (léttera/lèttera) | x /is/ [=]

xenofilia_{sfs} (esterofilia) | →

xenòfilo_{sms} (esteròfilo) | →

xenofobia_{sfs} | xenofobia° (ita)

[cseⁿofobia], senofobéa*

[senofobéa], aversiù in di confróncc di forestér/forèsti_{prf}* [aversjú indi confróntj di forestér/forèsti], aversiù in di confróncc de töt chèl che l'vé de l'èstero/forèst_{prf}* [aversjú indi confróntj de töt chèl che 'l vé del èstero/forèst], xenofobia° (ita) [cseⁿofobia]

xenofòbico_{ams} | xenofòbico° (ita)

[cseⁿofòbico], senofòbech*

[senofòbeg], caraterisàt/ispiràt de (→xenofobia)_{prf}* [caraterixàd/ispiràd de (→xenofobia)]

xenòfobo_{sms} | xenòfobo° (ita)

[cseⁿòfobo], senòfob* /-p/ [=], (ü/chèl) che l'gh'à ön'aversiù cuntra i forestér/forèsti_{prf}* [(ü'/chèl) che 'l g' à ön'aversjú cuntra i forestér/forèsto], xenòfobo° (ita) [cseⁿòfobo]

-a_{sfs} | xenòfoba° (ita) [cseⁿòfoba], senòfoba* /-p/ [=], (óna/chèla/persuna) che la gh'à ön'aversiù cuntra i forestér/forèsti_{prf}* [(óna/chèla/persuna) che 'la g' à ön'aversjú cuntra i forestér/forèsti], xenòfoba° (ita) [cseⁿòfoba]

xeròbjo_{ams} (che vîve in ambiènti àridi)

| che l'campa/viv in del desèrt_{prf}* [che 'l campa/viv indel dexèrt], che l'campa/viv in di löch/pòsc desèrcc_{prf}* [che 'l campa/viv indi lóg/pòstj dexèrtj]

xeròfilo_{ams} | che l'preferéss

campà/viv/vîver/vîer/véer in del desèrt_{prf}* [che 'l preferés campà/viv/viver/véer indel dexèrt], che l'preferéss campà/viv/vîver/vîer/véer in di löch/pòsc desèrcc_{prf}* [che 'l preferés campà/viv/viver/véer indi lóg/pòstj dexèrtj]

xerosfèra_{sfs} | xerosfèra° (ita)

[cxerosfèra], serosfèra* [=], desèrt° [dexèrt]

xerostomìa_{sfs} | mancansa de salia in

bóca_{prf}* [mañcansa de saliva in bóca], ridüssiù de la salia in bóca_{prf}* [mañcansa de saliva in bóca]

xifòide_{agtv} (a fòrma di spàda) | a furma de spada_{prf}* [a furma de spada], facc a spada_{prf}* [fadj a spada]

xifoidèo_{ams} →(xifòide)

xilòfago_{ams} | che l'sa/se nùtre/nùtréss de lègn_{prf}* [che 'l sa/se nùtre/nùtrés de lègn/lèjn], che l'mangia/màia lègn_{prf}* [che 'l mangja/maja lègn/lèjn], maiadùr de lègn_{prf}* [majadùr de lègn/lèjn]

xilofonista_{sttv} | xilofonista° (ita)

[csilofonista], silofonésta* [=], sonadùr/sunadùr de xilòfono_{prf}* [sonadùr/sunadùr de csilòfono], sonadura/sunadura de xilòfono_{prf}* [sonadura/sunadura de csilòfono]

xilòfono_{sms} (esi) | xilòfono° (ita)

[csilòfono], silòfon* [=]

xilografia_{sfs} | xilografia° (ita)

[csilografia], silograféa* [silograféa]

xilogràfico_{ams} | xilogràfico° (ita)

[csilogràfico], silogràfèch* [silografèg], de la xilografia_{l_{ce}}* [dela csilografia]

xilògrafo_{sms} | xilògrafo° (ita)

[csilògrafo], silògraf* [=]

-a_{sfs} | xilògrafa° (ita) [csilògrafa], silògrafa* [=]

xilologia_{sfs} | xilologia° (ita)

[csilologia], silologéa* [silologéa], siènsa/stòde del lègn_{prf}* [sjènsa/stòde del lègn/lèjn]

xilològico_{ams} | xilològico° (ita)

[csilològico], silològech* [silològeg], de la xilologia_{l_{ce}}* [dela csilologia]

xilòlogo_{sms} | xilòlogo [csilòlogo],

silòlegh* /-c/ [silòleg], stòdiùs/stüdiùs de (la) (→xilologia)_{prf}* [stòdjúx/stüdjúx de(la) (→xilologia)] **-a**_{sfs} | xilòloga [csilòloga], silòlega* [=], stòdiùs/stüdiùs de (la) (→xilologia)_{prf}* [stòdjúx/stüdjúx de(la) (→xilologia)]

XL_{abvz} /ics èlle/ | ← /iș èle/

XS_{abvz} /ics èsse/ | ← /iș èșe/

XXL_{abvz} /ics ics èlle/ | ← /iș iș èle/

Y

y_{sfsi/smsi} (léttera/léttera) | y /iʃʃilon/ (ita) [=], igrèch [i grèc]

yacht_{smsi} (ing) /jât/ | ← /jòt/

yachting_{smsi} (ing) /jâtɪŋ/ | ← /jòtɪŋg/

yachtsman_{smsi} (ing) /jâtsmæn/ | ← /jotʃmèn/, ü/chèl che l'fà/pràtica ol yachting_{prf}* [ú'/chèl che 'l fa/pràtica ol yachting], öna/chèla/persuna che la fà/pràtica ol yachting_{prf}* [öna/chèla/persuna che 'la fa/pràtica ol yachting]

yak_{smsi} (eso) /jac/ (nat) | ←

yamatologia_{sfs} →(iamatologia)

yamatòlogo_{sms} →(iamatòlogo)

+**-a**_{sfs} →

yang_{smsi} (cin) /jaŋ/ | ← /jaŋg/

yankee_{sfsi/smsi} (ing) /jànchi/ | ← /jènchi/

yard_{stvum} (ing) /jäd/ | ← /jard/

yawl_{smsi} (ing) /jöl/ | ← /jòl/

yen_{smsi} (gia) /jèn/ | ←

yes man_{lcst} (ing) /jès mæn/ | ← /jès mèn/

yèti_{smsi} (eso) /jèti/ (nat) | ← /jéti/

yé-yé_{smsi} (fra) /jejé/ (esi) | ←

yiddish_{agtv/smsi} (eso) /íddiš/ | ←

yin_{smsi} (cin) /jiŋ/ | ←

yoga_{smsi} (ind) /jòga/ | ←

yoghin_{sfsi/smsi} →(yogi)

yoghurt_{smsi} →(yogurt)

¹**yogi**_{sfsi/smsi} (eso) /jòghi/ (maèstro di joga) | ← /jòghi(n)/, maèst de joga_{prf}* [=], maèstra de joga_{prf}* [=]

²**yogi**_{sfsi/smsi} (eso) /jòghi/ (chi pràtica lo joga) | ← /jòghi(n)/, ü/chèl che l'fà/pràtica ol joga_{prf}* [ú'/chèl che 'l fa/pràtica ol joga], öna/chèla/persuna che la fà/pràtica ol joga_{prf}* [öna/chèla/persuna che 'la fa/pràtica ol joga]

yògico_{ams} | relativ al joga_{prf}* [relatìv al joga], del joga_{lcege}* [del joga], (→caratterìstico) del joga_{prf}* [(→caratterìstico) del joga]

yogin_{sfsi/smsi} →(yogi)

yogurt_{smsi} (tur) /jògurt/ (ali) | ←

BS: jògurt [=]

yogurtièra_{sfs} (tec) | yogurtiéra° (ita)

[jogurtjéra], iogurtéra* [jogurtéra]

yorkshire_{sfsi/smsi} (ing) /jòcsə/ (nat) | ← /jorcšàjr/

yorkshire terrier_{sfsi/smsi} (ing) /jòcsə(r)teriə(r)/ (nat) | ← /jorcšàjr tèrjer/

yo-yo_{smsi} (ing) /jojò/ (esi) | ←

BS: jò-jò [=]

+**youtube**_{npcn} (ing) /jutjûb/ | ←

ypsilon_{sfsi/smsi} →(ipsilon)

yuan_{smsi} (cin) /jyàn/ | ←

yuppie_{sfsi/smsi} (ing) /jàpi/ | ← /júppi/ /júpi/

yuppiśmo_{sms} | yupismo° (ita)

[jupixmo], iupésesem* [jupéxem], manéra de fà de yuppie_{prf}* [manéra de fà de yuppie], comportamét de yuppie_{prf}* [comportamét de yuppie]

yuppy_{sfsi/smsi} →(yuppie)

Z

z_{sfsi/smsi} (léttera/léttera) | z /sèta/ [=]

zabaglione_{sms} → (zabaglione)

¹**zabajóne**_{sms} (ali) | sabaiù [sabajù],
ressómada_{sfs} [resómada]

BS: zabaiù [xabajù], zavài [xavài],
zaài [xavài], zaaiòcc [xavajòč]

²**zabajóne**_{sms} (guazzabùglio) | →

¹**zacchera**_{sfs} (grùmo di fàngo) | gròm
de fangh/palcia/paciüch_{prf}* [gròm de
fang/palča/pačüg]

BS: zàchera [xàcherà], sàchera
[sàcherà], sàcola [sàcolà], pètola
[pètola]

²**zacchera**_{sfs} (²schizzo di fàngo) |

moschì/sbrofi de
fangh/palcia/paciüch_{prf}
[moschì/xbrofi de fang/palča/pačüg]

³**zacchera**_{sfs} (¹bagattèlla, ²biràcchio) |
→

¹**zaccheróne**_{sms} (chi s'inzacchera
frequenteménte) | ü/chèl che l' sa/se
spórca sèmpèr sö töt_{prf}* [ü'chèl
che'l sa/se spórca sèmpèr sö tót]

-**a**_{sfs} | òna/chèla/persuna che la sa/se
spórca sèmpèr sö töt_{prf}*
[òna/chèla/persuna che'la sa/se
spórca sèmpèr sö tóta]

²**zaccheróne**_{sms} (persóna sùdicia e
traşandàta) → (¹moccicóne),
→ (⁵pataccóne)

-**a**_{sfs} →

zaccheróso_{ams} | quarciàt de

(→zacchere)_{prf}* [cyarçàd de
(→zacchere)]

BS: empaltàt [empaltàd], spórc de
palta_{prf} [spórc de paltà]

zacchete/zacchete_{fmsm} | zàchete!
[xàchete!]

zaffaménto_{sms} → (lo zaffàre)

zaffàre_{vr} | stopà/(in)tapà/tampunà con
d'ü cucù de vassèl_{prf}*
[stopà/(in)tapà/tampunà condü' cucù
de vasèl]

¹**zaffàta/zaffàta**_{sfs} (gètto/sprùzzo
vjolènto di gas/liquido) | gèt violènt
de gas/liqued_{prf}* /-t/ [gèt vjolènt de
gax/licyed]

²**zaffàta/zaffàta**_{sfs} (ondàta di cattivo
odóre) | ondada improisa/improisa³
de catív odùr/udùr_{prf}* [ondada
improvixa de catív odùr/udùr],
ondada de (→tànfo)_{prf}* [ondada de

(→tànfo), sbompada de
odùr/udùr_{prf} [xbompada de
odùr/udùr]

BS: tanfàda [tanfadà], spüssùr
[spisùr], zaf [xaf], stupù [stupù]

¹**zaffàta**_{sfs} (ammoniménto,
rimpròvero) | →

²**zaffàta**_{sfs} (schérno) | →

zaffàto_{ams/vppms} |

stopàt/(in)tapàt/tampunàt con d'ü
cucù de vassèl_{prf}*

[stopàd/(in)tapàd/tampunàd condü'
cucù de vasèl]

zaffàtura_{sfs} → (lo zaffàre)

¹**zafferanàto**_{ams} (che contiene
zafferàno) | che l' conté/contègn°
safrà/sofrà_{prf}* [che'l
conté/contègn/contèjn safrà/sofrà]

²**zafferanàto**_{ams} (del colóre dello
zafferàno) | del colùr/culùr del
safrà/sofrà_{icge}* [del colùr/culùr del
safrà/sofrà]

¹**zafferàno**_{ams} (nat) (ali) | safrà [=],
sofrà [=]

BS: sofrà [=]

²**zafferàno**_{ams/smsi} (colóre) | safrà* [=],
sofrà* [=]

zaffirino_{sms} (di zàffiro, di colóre
simile a quéllo dello zàffiro) | de
zafiro_{icge}* [de zafiro], de colùr/culùr
cóme 'l zafiro_{icco}* [de colùr/culùr
cóme 'l zafiro], de colùr/culùr
compàgn del zafiro_{icco}* [de
colùr/culùr compàgn/compàjn del
zafiro], de colùr/culùr simel al
zafiro_{icco}* [de colùr/culùr simel al
zafiro]

zàffiro/zàffiro_{sms} (sos) | zafiro° (ita)
[xafiro], zafir* [xafir]

BS: zàfir [xafir]

zàffo_{sms} (cocchiùme) | →

zàgara_{sfs} | fiùr di agròm_{prf}* [fjur di
agróm]

zàina_{sttvum} | sàina [sajna]

zainétto_{sms} | zainèt° (ita) [xajnèt]

¹**zàino**_{sms} (sàcco) | zàino (ita) [xajno]

BS: zàino (ita) [xajno], mocìlia_{sfs}
[mociljà]

- **militàre**_{icst} | ↓

CO: mucìilia_{sfs} [mucilja]

²**zàino**_{ams} (di colóre scùro e
sénza/sénza màcchie: di mantèllo di

cavàllo) | de colùr/culùr (i)sciùr e
sènsa smage/mace_{prf}* [de
colùr/culùr scùr e sènsa
xmage/xmagje/mace/macje < de
colùriscùr/culùriscùr e sènsa
xmage/xmagje/mace/macje]

zàma_{sfsi} (sos) | ↓

BS: biasa [bjaxà]

zamberlùcco_{sms} (palandràna) | →

zambo_{sms} (spa) /tàmbo/ | ←

¹**zàmpa**_{sfs} (parte anatòmica di còrpo
animàle) | sanfa [=], zata [xata]

BS: raspa [raspà], sanfa [sanfà]

-**mpétta**_{sfs} | zatèl_{sms} [xatèl], sanfi_{sms}

[sanff], sanfina [=]

BS: raspina [raspinà], sanfina

[sanfinà]

-**mpétto**_{sms} → (zampino)

-**mpino**_{sms} | zatèl [xatèl], sanfi

[sanff], sanfina_{sfs} [=]

-**mpóne**_{sms} | sanfù°* [sanfù], zatù°*

[xatù]

BS: zampù [xampù]

- **di gallina**_{icst} | sanfa/zata de galina*

(ita) [=]

- **di pennùti/uccèlli**_{icst} | raspa [=]

> **a zàmpa di elefànte**_{icag} | a
sanfa/zata de elefànt/leonfànt* (ita)

[a sanfa/zata de elefànt/leonfànt]

> **zàmpa zàmpa**_{icav} → (lentaménte),
→ (lèmmè lèmmè)

²**zàmpa**_{sfs} (¹gàmba, ¹màno, ¹piède) | →

¹**zampàre**_{vintr} (bàttèrè ripèttiménte il
terrèno con la zàmpa anterióre per
impazienza/nervosismo: di cavàllo) |
sanfà [=]

²**zampàre**_{vtr} (percuòtere con la zàmpa)
| bat/batì/picà co la sanfa/zata_{prf}*

[bat/batì/picà cola sanfa/xata]

³**zampàre**_{vintr} (pesticciàre) | →

¹**zampàta**_{sfs} (còlpo dàto con la zàmpa;
imprònta lasciàta da una zàmpa) |
sanfada [=]

BS: sanfàda [sanfadà]

²**zampàta**_{sfs} (càlcio, manàta) | →

³**zampàta**_{sfs} (comportaménto
scortése/sgarbàto) | comportamét
descortés/descreansàt/sgarbàt_{prf}*

[comportamét
descortéx/descreansàd/xgarbàd]

⁴**zampàta**_{sfs} (¹imprònta, ségno) | →

¹zampàto_{vppms} (battùto ripetutménte il terréno con la zàmpa anterióre per impaziènta/nervosissmo: di cavàllo) | sanfàt [sanfàd]

²zampàto_{vppms} (percòsso con la zàmpa) | batit/picàt co la sanfa/zata_{prf}* [batíd/picàd cola sanfa/xata]

³zampàto_{vppms} (pesticciàto) | →

¹zampeggiàre_{vintr} (¹zampàre) | →

²zampeggiàre_{vintr} (agitàre le zàmpe) | agità/möv/möi i sanfe/zate_{prf}* [agità/möv/möví i sanfe/xate]

¹zampeggiàto_{vppms} (¹zampàto) | →

²zampeggiàto_{vppms} (agitàto le zàmpe) | agitàt/möit i sanfe/zate_{prf}* [agitàd/mövid i sanfe/xate]

zampétta_{sfs} | zatèl_{sms} [xatèl], sanfi_{sms} [sanfí], sanfina [=]
BS: raspina [raspinà], sanfina [sanfinà]

¹zampettàre_{vintr} (camminàre saltellàndo) | →

²zampettàre_{vintr} (¹sgambettàre) | →

¹zampettàto_{vppms} (camminàto saltellàndo) | →

²zampettàto_{vppms} (¹sgambettàto) | →

¹zampétto_{sms} (zampino) | →

²zampétto_{sms} (ali) (zàmpa lessàta) | sanfa/zata (→lessàta)* [sanfa/xata (→lessàta)]

³zampétto_{sms} (zampóne) | →

¹zampicàre_{vintr} (inciampàre) | →

²zampicàre_{vintr} (zampettàre) | →

¹zampicàto_{vppms} (inciampàto) | →

²zampicàto_{vppms} (zampettàto) | →

zampillaménto_{sms} →(lo zampillàre)

¹zampillàre_{vintr} (sgorgàre formàndo uno zampillo) | sboriunà/sborgnà/spissulà (con d'ü spineli)_{prf}* [xborjunà/xborǵnà/spisulà (condü' spinelí)]
BS: sbilsà [xbilsà]

²zampillàre_{vt} (far sgorgàre a zampillo) | fà sboriunà/sborgnà/spissulà (con d'ü spineli)_{prf}* [fà xborjunà/xborǵnà/spisulà (condü' spinelí)]

³zampillàre_{vintr} (manifestàrsi in mòdo ràpido e improvvisò) →(¹insörgere)

¹zampillàto_{vppms} (sgorgàto formàndo uno zampillo) | sboriunàt/sborgnàt/spissulàt (con d'ü spineli)_{prf}* [xborjunàd/xborǵnàd/spisulàd (condü' spinelí)]
BS: sbilsàt [xbilsàd]

²zampillàto_{vppms} (fàtto sgorgàre a zampillo) | facc sboriunà/sborgnà/spissulà (con d'ü spineli)_{prf}* [fadì

xborjunà/xborǵnà/spisulà (condü' spinelí)]

³zampillàto_{vppms} (manifestàto in mòdo ràpido e improvvisò) →(¹insòrto)

zampillo_{sms} | (→zampillàre) continüo/contònio e persistènt(e)_{prf}* [(→zampillàre) continjö/contónjo e persistènt(e)], (→zampillàre) piö fenit/finit_{vbpfr}* [(→zampillàre) pjö feníd/finíd]

zampillo_{sms} (sottile gètto d'acqua) | spineli [spinelí]
BP: pissi [pisí]
BS: sbils [xbils], gèt [=], fontani [fontaní]

zampina_{sfs} (tec) | ↓
BS: raspì_{sms} [raspí], sanfi_{sms} [sanfí]

¹zampino_{sms} (piccola zàmpa) | zatèl [xatèl], sanfi [sanfí], sanfina_{sfs} [=]
- del djàvolo_{cst} | zatèl/sanfi/sanfina del diàol/diàol²* (ita) [xatèl/sanfí/sanfina del djavol/diavol]

²zampino_{sms} (⁴zampàta) | →

³zampino_{sms} (artiglio, grinfia) | →

⁴zampino_{sms} (²zampétto, ³zampétto) | →

⁵zampino_{sms} (pino marittimo) | →

⁶zampino_{sms} (abète rósso) | →

zampiróne/zampiróne_{sms} | zampiróne° (ita) [xampiróne], zampirù* [xampirù]

zampógnà/zampógnà_{sfs} (esi) | orgheni de cana_{prf} [orghení de cana]
BS: zampògna [xampògnà]

zampognàre/zampognàre_{vintr} | sunà l'orgheni de cana_{prf}* [sunà 'l orghení de cana]

zampognàro_{sms} | zampognaro° (ita) [xampoǵnaro], orgheni* [orghení], sonadùr/sunadùr de orgheni de cana_{prf}* [sonadùr/sunadùr de orghení de cana]
+-a_{sfs} | zampognara° (ita) [xampoǵnara], orghenina* [=], sonadura/sunadura de orgheni de cana_{prf}* [sonadura/sunadura de orghení de cana]

zampognàto/zampognàto_{vppms} | sunat l'orgheni de cana_{prf}* [sunàd 'l orghení de cana]

¹zampóne_{sms} (gròssa zàmpa) | sanfù°* [sanfú], zatù°* [xatú]

²zampóne_{sms} (ali) | sanfù°* [sanfú]
BS: zampù [xampú]

zàna/zàna_{sfs} (¹césta) | →
-nèlla_{sfs} →(¹cestìno)

zanàjo/zanàjo_{sms} →(cestàjo)
+-a_{sfs} →

zanàro/zanàro_{sms} →(zanàjo/zanàjo)
+-a_{sfs} →

zanàta/zanàta_{sfs} →(¹césta)

zanca/zanca_{sfs} (tec) | zanca° (ita) [xançca]

zanèlla/zanèlla_{sfs} (¹cestìno) | →

zàngola/zàngola_{sfs} (tec) (màccina/strumento per lavoràre il bùrro) | zàngola [xàngola], ampina [=], béssola [bésola], ornèl_{sms} [=], penàcc_{sms} [penàč], penagia [penağa]
BS: boteröla [boterólà], büc_{sms} [büc], ornèl_{sms} [=], penàcc_{sms} [=]
VCe: béssola [bésola]
VCi: böl_{sms} [ból]
VG: böch_{sms} [böc], büch_{sms} [büc]
VSS: ornèl_{sms} [=]

zàngolatóre/zàngolatóre_{sms} | zangoladùr* [xangoladúr], ü/chèl/òm/operare/laorét/lauradùr/(→¹addétto) che l'laùra a la (→zàngola/zàngola)_{prf}* [ü'/chèl/òm/operare/lavorét/lavuradùr/(→¹addétto) che'l lavura ala (→zàngola/zàngola)]
+-trìce_{sfs} | zangoladura* [xangoladura], öna/chèla/döna/fómna/operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta)/persuna che la laùra a la (→zàngola/zàngola)_{prf}* [öna/chèla/döna/fómna/operaja/lavorènta/lavuradura/(→¹addétta)/persun a che'la lavura ala (→zàngola/zàngola)]

zàngolatùra/zàngolatùra_{sfs} | zangoladùra* [xangoladúra], laurassiù e prodüssiù del bötér co la (→zàngola/zàngola)_{prf}* [lavurasjú e prodüsjú del bötér cola (→zàngola/zàngola)]
+zàngolétta/zàngolétta_{sfs} (piccola zàngola/zàngola) | ampinulí [ampinulí]

¹zànna/zànna_{sfs} (dènte lùngo di cèrti animàli) | zana° (ita) [xana], dét lóngh_{prf}* /-c/ [dét lóngh]
BS: zana [xaná]

²zànna/zànna_{sfs} (dènte) | →

³zànna/zànna_{sfs} (dentarùolo) | →

zannàre_{vt} →(azzannàre)

¹zannàta_{sfs} (àtto/comportaménto/discórso da Zànni/zànni) | at/assiù/comportamét/discòrs/parlà de Zan(i)/zan(i)_{prf}* [at/asjú/comportamét/discòrs/parlà de Xan(i)/xan(i)], zanada [xanada], arlechinada [arlechinada], giupinada* [ǵupinada]

²zannàta_{sfs} (buffonàta, pagliacciàta) | →

¹zannàta/zannàta_{sfs} (cólpo dàto con una zànna/zànna) | zanada* [xanada], cólpculpculp de zana_{prf}* [cólpculpculp de xana]

²zannàta/zannàta_{sfs} (sègno lasciàto da un cólpo di zànna/zànna) | zanada* [xanada], sègn lagàt/lassàd d'ü

cól/p/culp de zana_{prf}* [sègn/sèjn lagàd/lasàd d'ù' cól/p/culp de xana]

zannàto_{ams/vppms} →(azzannàto)

zanneria_{sfs} →(buffonàggine)

zannésco_{ams} (da Zànni/zànni) | de Zan(i)_{lcege}* [de Xan(i)]

zannésco_{ams} (buffonésco) | →

Zànni_{nppm} (màschera di Bèrgamo, personàggio della Commèdia dell'Àrte) | Zan(i) [Xan(i)]
BS: Zani [Xani]

zànni_{smsi} (figurànte in màschera; immàgine/pupàzzo che lo raffigùra) | zan(i) [xan(i)]
BS: zani [zani]

zànni_{smsi} (buffòne, pagliaccio) | →

zannùto_{ams} (provvisto di zànni/zànni) | förnit/münit/proést de zane_{prf}* [förníd/müníd/provést de xane], co i zane_{prf}* [coi xane]

zannùto_{ams} (con i dènti gròssi e lùngghi: di qualcùno) | co i décc gròss e lónggh_{prf}* /-c/ [coi déti gròss e lóngg]

zanzàra_{sfs} (nat) | zanzara [xanxara], sensala [=]
BS: zanzàra [xanxará]

-rina_{sfs} (nat) | zanzarina^o* [xanxarina], sensalina^o* [=]

-róne_{sms} (nat) | zanzaruna^o* [xanxaruna], sensaluna^o* [=]

-comùne_{lcege} (nat) | zanzara/sensala cümü* [xanxara/sensala cümü]

-tìgre_{lcege} (nat) | zanzara tigre^o (ita) [xanxara tigre], zanzara/sensala tìgra* [xanxara/sensala tìgra]

zanzàra_{sfs} (persóna fastidiósa e molèsta) →(torménto)

zanzaricida_{agtv/sms} | (medesina/prodót) che l'è cuntra i zanzare/sensale_{prf}* [(medexina/prodót) che l'è cuntra i xanxare/sensale], (medesina/prodót) che l'còpa i zanzare/sensale_{prf}* [(medexina/prodót) che l'còpa i xanxare/sensale]

zanzarièra_{sfs} | zanzariéra^o (ita) [xanxarjéra], zanzaréra* [xanxaréra]

zanzarière_{sms} →(zanzarièra)

zanzarifugo_{ams/sms} | (medesina/prodót) che l'è cuntra i zanzare/sensale_{prf}* [(medexina/prodót) che l'è cuntra i xanxare/sensale], (medesina/prodót) che l'fà scapà i zanzare/sensale_{prf}* [(medexina/prodót) che l'fa scapà i xanxare/sensale]

zanzarina_{sfs} (nat) | zanzarina^o* [xanxarina], sensalina^o* [=]

zanzaróne_{sms} (nat) | zanzaruna^o* [xanxaruna], sensaluna^o* [=]

zapatista_{agtv/sttv} | zapatista^o (ita) [xapatista], zapatésta* [xapatésta]

zàppa_{sfs} (tec) (atrèzzo agrìcolo) | sapa [=]
BS: sapa [sapà]

-ppétta_{sfs} | sapi_{sms} [sapí]

BS: sapi_{sms} [sapí], sapina [sapiená]

-ppóne_{sms} | sapù [sapú]

-scùre_{lcege} (tec) | sapsagür [sapaxgür]

zappaménto_{sms} →(zappatùra)

zappàre_{vtv} (lavoràre con la zàppa) | sapà [=]
BS: sapà [=]

-la tèrra_{lcege} | sapà/laurà la tèra^o [sapà/lavurà la tèra], fà '1 contadì/paisà/vilà^o [fà '1 contadì/pajxà/vilà]

zappàre_{vtv} (zampàre) | →

zappàre_{vtv} (esercitàre un'attività in mòdo maldèstro) | esercità/fà ön'atività in manéra impassada/malpràtega_{prf}* [exercità/fà ön'atività in manéra impasada/malpràtega]

zappàre_{vtv} (suonàre in mòdo maldèstro) | sunà in manéra impassada/malpràtega_{prf}* [sunà in manéra impasada/malpràtega]

zappàre_{vtv} (sbagliàre l'intervèto sulla pàlla colpèdo il terréno: nel càlcio) | sapà^o* [=]

zappàta_{sfs} | sapada [=]
BS: sapàda [sapadà], sapadüra [sapadürà]

zappatèrra_{sfsi/smsi} (che/chi zàppa la tèrra) | sapadür_{sms} [sapadür], sapadura_{sfs}* [=]

zappatèrra_{sfsi/smsi} (contadìno) | →

zappatèrra_{sfsi/smsi} (persóna rózza e ignorànte) →(³quadrùpede)

zappàto_{ams/vppms} (lavoràto con la zàppa) | sapàt [sapàd]
BS: sapàt [sapàd]

-la tèrra_{lcege} | sapàt/laurà la tèra^o [sapàd/lavuràd la tèra], facc ol contadì/paisà/vilà^o [fadì ol contadì/pajxà/vilà]

zappàto_{ams/vppms} (zampàto) | →

zappàto_{ams/vppms} (esercitàto un'attività in mòdo maldèstro) | esercitàt/facc ön'atività in manéra impassada/malpràtega_{prf}* [exercitàd/fadì ön'atività in manéra impasada/malpràtega]

zappàto_{ams/vppms} (suonàto in mòdo maldèstro) | sunà in manéra impassada/malpràtega_{prf}* [sunàd in manéra impasada/malpràtega]

zappàto_{ams/vppms} (sbagliàto l'intervèto sulla pàlla colpèdo il terréno: nel càlcio) | sapàt^o* [sapàd]

zappatóre_{sms} →(¹zappatèrra), →(²zappatèrra)

-trice_{sfs} →

zappatrice_{sfs} (tec) (màccina) | sapatrice^o (ita) [=], sapatriss* [sapatrís], màccina per sapà_{prf}* [=]

zappatùra_{sfs} →(zappàta)

zappétta_{sfs} (tec) (atrèzzo agrìcolo) | sapi_{sms} [sapí]

BS: sapi_{sms} [sapí], sapina [sapiená]

zappettàre_{vtv} | sapinà [=]

zappettàto_{ams/vppms} | sapinàt [sapinàd]

zappettatùra_{sfs} (lo zappettàre) | →

zappettatùra_{sfs} (tèrra smòssa zappettàndo) | sapinada* [=]

zapping_{smsi} (ing) /šäpiŋ/ | ← /šäpping/ /šäpiŋg/

zaponàre_{vtv} | sapunà [=]

zaponàto_{ams/vppms} | sapunàt [sapunàd]

zaponatùra_{sfs} →(lo zaponàre)

zappóne_{sms} (tec) | sapù [sapú]

zar/zar_{smsi} | zar^o (ita) [zar], imperatùr/imperadür de la Rössia_{prf}* [imperatùr/imperadür dela Rósjá]

Zarathùstra_{nppm} →(Zoroàstro)

zarèvic/zarèvic_{sms} | (→figliò) del zar_{prf}* [(→figliò) del zar]

zarina/zarina_{sfs} (imperatrice di Rüssja, móglie dello zar/zar) | zarina^o (ita) [zarina], imperatrice/imperatura/imperadura de la Rössia_{prf}* [imperatrice/imperatura/imperadura dela Rósjá], dóna/fómna/moér del zar_{prf}* [dóna/fómna/moér del zar]

zarina/zarina_{sfs} (dónna móltto potènte) | dóna/fómna importànt/potènt fèss/fiss_{prf}* [dóna/fómna importànt/potènt fés/fis]

zarìsmo/zarìsmo_{sms} | zarismo^o (ita) [zarixmo], zarésem* [zaréxem]

zarista/zarista_{agtv} (dello zar, dell'època degli zar/zar) | zarista^o (ita) [zarista], zarésta* [zarésta], del zar_{lcege}* [del zar], de l'època di zar_{lcege}* [del'època di zar]

zarista/zarista_{agtv/sttv} (fautóre/seguaçe/sostenitóre di uno zar/zar) | zarista^o (ita) [zarista], zarésta* [zarésta], ü/chèl/militàr/soldàt che l'va/và dré a ü zar_{prf}* [ü'/chèl/militàr/soldàd che l'va dré a ü zar], ü/chèl/militàr/soldàt che l'ségüe ü zar_{prf}* [ü'/chèl/militàr/soldàd che l'ségüe ü zar], sostegnidür del zar_{prf}* [sostegnidür del zar], öna/chèla/militàr/militara/soldada/so ldatèssa/persuna che la va/và dré a ü zar_{prf}* [öna/chèla/militàr/militara/soldada/s oldatèssa/persuna che la va dré a ü' zar], öna/chèla/militàr/militara/soldada/so ldatèssa/persuna che la ségüe ü zar_{prf}* [öna/chèla/militàr/militara/soldada/s oldatèssa/persuna che la ségüe ü' zar], sostegnidura del zar_{prf}* [sostegnidura del zar]

zàtta_{sfs} →(cantalùpo)

zàttera/zàttera_{sfs} (tec) (piattafórma galleggiante di fórma rettangolàre e sénza spónde) | zàtera (ita) [xàtera] BS: bina [binà], sata [satà], zata [xatà] VdS: bina [=]
-tterino_{sms} (tec) | zaterì* [xaterì]
-tteróne_{sms} (tec) | zaterù* [xaterù]
zatteràggio/zatteràggio_{sms} | zateragio° (ita) [xaterağo], zateràs* [xateràx]
zatterjère/zatterjère_{sms} | zaterér* [xaterér], ü/chèl/òm/operare/laorét/lauradùr/(→¹addétto) che l'manóvra òna zàtera_{prf}* [ü'/chèl/òm/operare/lavorét/lavradùr/(→¹addétto) che l'manóvra òna zàtera] BS: satér [=]
-a_{sfs} | òna/chèla/dòna/fómna/operàia/laorènta/lauradura/(→¹addétta)/persuna che la manóvra òna zàtera_{prf}* [òna/chèla/dòna/fómna/operaja/lavorènta/lavuradura/(→¹addétta) che l'manóvra òna zàtera] BS: satéra* [sàterà]
zatterino/zatterino_{sms} (tec) | zaterì* [xaterì]
zatteróne/zatteróne_{sms} (tec) (grànde/gròssa zàttera/zàttera) | zaterù* [xaterù]
¹**zavòrra**_{sfs} (pésò) | →, zavòra° (ita) [xavòra] BS: zavòra [xavòrà]
²**zavòrra**_{sfs} (còsa ìngombrànte, inútile e sénza/sénza valóre) | zavòra° (ita) [xavòra], còsa/còssa/ròba (→ìngombrànte) inòtela/inùtela/ìgnòtela e sènsa vólür_{prf}* [còxa/còsa/ròba inòtela/inùtela/ìgnòtela (→ìngombrànte) e sènsa lavúr], laùr (→ìngombrànte) inòtel/inùtel/ìgnòtel e sènsa valür_{prf}* [lavúr (→ìngombrànte) inòtel/inùtel/ìgnòtel e sènsa valúr]
zavorráménto_{sms} →(lo zavorràre)
zavorràre_{vt} | cargà de pis/zavòra_{prf}* [cargà de pix/xavòra]
zavorràto_{ams/vppms} | cargàt de pis/zavòra_{prf}* [cargàt de pix/xavòra]
zavorratóre_{sms} | zavoradùr* [xavoradùr]
+tríce_{sfs} | zavoradura* [xavoradura]
zavorratùra_{sfs} | zavoradùra* [xavoradùra]
zàzera_{sfs} | zàsera/zàzera/zàzera^{3^} [xàxera]
-zzeróne_{sms} | zaserù [xaxerù]
zazzeràto_{ams} →(zazzerùto)
¹**zazzerìno**_{sms} (bellimbùsto) | →

²**zazzerìno**_{sms} (chi pòrta la zàzera) | ü/chèl che l'pòrta/gh' à la zàsera/zàzera/zàzera^{3^} [ü'/chèl che l'pòrta/g' à la xàxera]
¹**zazzeróne**_{sms} (fólta zàzera) | zaserù [xaxerù]
²**zazzeróne**_{sms} (²zazzerìno) | →
¹**zazzerùto**_{ams/sms} (che/chi pòrta la zàzera) | (ü/chèl) che l'pòrta/gh' à la zàsera/zàzera/zàzera^{3^} [ü'/chèl] che l'pòrta/g' à la xàxera
-a_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la pòrta/gh' à la zàsera/zàzera/zàzera^{3^} [ü'/chèl] [(òna/chèla/persuna) che l'a pòrta/g' à la xàxera]
²**zazzerùto**_{ams} (frondóso) | →
Z.d.G._{abvz} →(zòna di guèrra)
zebedèi_{smp} →(testicòli)
¹**zèbra**_{sfs} (nat) | zébra [xébra] BS: zébra [xébrà] > ¹**zèbre**_{sfp} (passàggio pedonàle) | → > ²**zèbre**_{sfp} (³bjançonéri, juventìni/juventìni) | zébre* (ita) [xébre], zögadùr de la Iuventus/Iuve* [xögadùr de la Iuventus/Juve]
¹**zèbràto**_{ams} (còme il mantèllo della zébra) | zèbràt* [xèbràt], a strisse/sfrézze bianche e négre/nigre còme 'l mantèl de la zébra_{lcco}* /-zz-/ [a strisse/sfrézze bjanche e négre/nigre còme ' mantèl de la xébra], a strisse/sfrézze bianche e négre/nigre compàgn al mantèl de la zébra_{lcco}* /-zz-/ [a strisse/sfrézze bjanche e négre/nigre compàgn/compàjn al mantèl de la xébra]
²**zèbràto**_{sms} (²zèbre) | →
³**zèbràto**_{sms} (passàggio pedonàle) | →
zebratùra_{sfs} | zèbradùra* [xèbradùra]
¹**zècca**_{sfs} (istitùto governatìvo) | zèca [xèca], sèca [=] BS: zèca [xècà]
²**zècca**_{sfs} (nat) | zèca [xèca], sèca [=] BS: zèca [xècà]
zecchino_{sms} | sechì [sechì]
¹**zèccola**_{sfs} (¹bagattèlla, ²biracchjo) | →
²**zèccola**_{sfs} (pagliùzza, stécco, spina) | →
¹**zèccolo**_{sms} (grùmo di làna) | gròm de lana_{prf}* [gróma de lana]
²**zèccolo**_{sms} (zèccola) | →
zedìglia_{sfs} →(cedìglia)
zèffiro_{sms} →(zèfiro)
zèfir_{sms} →(zèphyr)
zèfiro_{sms} (vènto) | zèfiro° (ita) [xèfiro], zèfir* [xèfir] BS: zèfir [xèfir]
zelànte_{agt/sttv} | zelante [xelante], zelanta_{afs/sfs} [xelanta] BS: zelànt [xelànt]

zelanteménte_{avb} | in manéra zelante* [in manéra zelante]
zelerìa_{sfs} | (→²zèlo) esageràt per fàs (v)edù/(v)èd_{prf}* /-t/ [(→²zèlo) exageràt per fàs vedù/vèd]
¹**zèlare**_{vt} (avére zèlo) | (v)iga (→²zèlo)_{prf}* [viga (→²zèlo)]
²**zèlare**_{vt} (sostenére con zèlo qualcòsa) | sostègn/sostègnì con (→²zèlo) (v)ergót(a)_{prf}* [sostègn/sostègnì con (→²zèlo) vergót(a)]
¹**zèlato**_{ams/vppms} (avùto zèlo) | (v)it/(v)üt (→²zèlo)_{prf}* [vid/vüid (→²zèlo)]
²**zèlato**_{ams/vppms} (sostenùto con zèlo qualcòsa) | sostègnit con (→²zèlo) (v)ergót(a)_{prf}* [sostègnid con (→²zèlo) vergót(a)]
zelatóre_{sms} | ü/chèl che l'agés/òpera con (→²zèlo)_{prf}* [ü'/chèl che l'agés/òpera con (→²zèlo)]
+tríce_{sfs} | òna/chèla/persuna che la agés/òpera con (→²zèlo)_{prf}* [òna/chèla/persuna che l'a agés/òpera con (→²zèlo)]
¹**zèlo**_{sms} (entusjàsimo, fervóre) | →
²**zèlo**_{sms} (impègno assiduo e diligènte) | zèlo°* (ita) [xélo], impègn continüo/contönio e diligènt_{prf}* [impègn/impèjn continÿo/contónjo e diligènt], fogùr [fogùr], ardènsa [=]
zen_{agt/smsi} (eso) /zèn/ | ← /sèn/
¹**zendàdo**_{sms} (tes) | sendàl [=]
²**zendàdo**_{sms} (sciàlle) | zendado°* (ita)(ven) [xendado]
¹**zenìsta**_{agt} (relatìvo allo zen, dello zen) | relatìv al zen_{prf}* [relatìv al zen], del zen_{lccge}* [del zen]
²**zenìsta**_{agt/sttv} (che/chi appartjène alla scùola zen) | (ü/chèl) che l'è dét in de la scòla del zen_{prf}* [(ü'/chèl) che l'è dét indela scòla zen], (òna/chèla/persuna) che l'è dét in de la scòla del zen_{prf}* [(òna/chèla/persuna) che l'è dét indela scòla zen]
zenit_{smsi} (eso) /zénit/ | ← /sénit/
zenitále_{agt} (relatìvo allo zenit) | relatìv al zenit_{prf}* [relatìv al zenit], del zenit_{lccge}* [=]
zènzéro_{sms} (nat) | zènzéro° (ita) [xènxero] BS: zènzèr [xènxèr]
¹**zèppa**_{sfs} (articólétto) | → BS: zèpa [xèpà]
²**zèppa**_{sfs} (biétta, cùneo) | →
³**zèppa**_{sfs} (paròla, fràse) | →
⁴**zèppa**_{sfs} (⁴riàlzo, suòla àlta) | →, sòla ólta_{prf}* [sòla ólta]
⁵**zèppa**_{sfs} (rimèdjo improvvisàto) | →
zeppaménto_{sms} →(lo zeppàre)
¹**zeppàre**_{vt} (fissàre con una zèppa) | fissà con d'òna (→²zèppa)_{prf}* [fisà condòna (→²zèppa)]

zèppare_{vtr} (riempìre/riempiere, ¹inzeppàre) | →
zèppàrsi_{vpi} → (riempìrsi), → (inzeppàrsi)
¹**zèppàto**_{vppms} (fissàto con una zèppa) | fissàto con d'òna (→²zèppa)_{prf}* [fisàd condòna (→²zèppa)]
²**zèppàto**_{vppms} (¹riempìto/riempiùto, ¹inzeppàto) | →
¹**zèppatùra**_{sfs} (²zèppa) | →
²**zèppatùra**_{sfs} (zeppaménto) | →
¹**zèppo**_{vppms} (¹zèppàto, ²zèppàto) | →
²**zèppo**_{ams} (pienìssimo, ⁷ràso/ràso) | →
 BS: zèp [xèp]
 VG: grüs [grúx]
 VS: grüs [grúx]
⁴**zèppo**_{sms} (¹fuscèllo, ramétto, stecchéttò) | →
¹**zèppola**_{sfs} (frittèlla) | →
²**zèppola**_{sfs} (²zèppa) | →
¹**zèrbinerìa**_{sfs} | (comportaménto/àtto da zèrbìnòtto) | at/assiù/comportamét de zèrbìnòt_{prf}* [at/asjú/comportamét de xèrbìnòt]
²**zèrbinerìa**_{sfs} | (⁴insìeme degli zèrbìnòtti di un luògo) | zèrbìnòcc del pòst_{prf}* [xèrbìnòtj del pòst]
zèrbinescaménte_{avb} | a la fòsa/fata/manéra di zèrbìnòcc* [ala fòxa/fata/manéra di xèrbìnòtj]
zèrbinesco_{ams} | de zèrbìnòt_{icge}* [de xèrbìnòt]
¹**zèrbìno**_{sms} (stùoìno) | tapenì* [tapenì]
 BS: stòia_{sfs} [stòjà], stürì [stürì], netascàrpe [netàscarpe], netapè [=], zèrbì [xèrbì]
²**zèrbìno**_{sms} (zèrbìnòtto) | →
 +-a_{sfs} | →
zèrbìnòtto_{sms} | zèrbìnòt [xèrbìnòt]
 -a_{sfs} | zèrbìnòta* [xèrbìnòta]
zèrèsìmo_{ams/sms} | chèl che l'è in del pòst del (→zèro)_{prf}* [chèl che 'l è indel pòst del (→zèro)], chèl che l'è indela posissù del (→zèro)_{prf}* [chèl che 'l è indela poxisjú del (→zèro)]
zèriba_{sfs} → (³recinto)
zèro_{ancar/sms} | nòla [nòla], zéro° (ita) [xéro], zér* [xér]
 BS: zéro [xéro], negóta [negóta], cònta e val niènt_{prf} [còntà e val njènt]
 - **assolùto**_{icst} | nòla/zéro assolüt* [nòla/xéro assolúd]
 - **zèro sètte**_{icst} | zéro zéro sètte° /-tt-/ (ita) [xéro xéro sètte], zéro zéro sèt* (ita) [xéro xéro sèt], nòla nòla sèt* [nòla nòla sèt]
 > **a zèro**_{icav} | a zéro° [a xéro]
 > **sótto zèro**_{icav} | sóta zéro° [sóta xéro]
zèta_{sfs/smsi} | zéta° [xéta]
Zeus_{nppm} (gre), (ita) /zèʊs/ | ← /šèʊs/, Giòve° (ita) [Ĝòve]
zi_{sfs/smsi} → (zìo/zìo)

zi_{sfs/smsi} → (zìo/zìo)
zibaldóne_{sms} | zibaldù [xibaldù]
 BS: zibaldù [xibaldù]
¹**zibellino**_{sms} (màrtora) | →
²**zibellino**_{sms} (tes) | zibelino° (ita) [xibelino], zibelì* [xibelì], peléssa/pelissa de màrtor_{prf}* [pelésa/pelisa de martor]
zibìbbo_{sms} (nat) (ali) | zibébo [xibébo]
 BS: zibébo [xibébo], zöbe [xöbe]
zibìbo_{sms} → (zibìbbo)
zic_{inms} → (zìchete)
zicchete_{inms} | zìchete! [xìchete!]
zigàno_{ams/sms} → (zìngaro)
 BS: zigà [xigà]
 -a_{sfs/sfs} →
 BS: zigàna [xiganà]
¹**zigàre**_{vintr} (gridàre, ¹piàngere) | →
²**zigàre**_{vintr} (fàre il vèrso del conìglio) | fà/imità 'l vèrso del cùnì_{prf}* [fà/imità 'l vèrso del cùnì]
¹**zigàto**_{vppms} (gridàto, ¹piànto) | →
²**zigàto**_{vppms} (fàtto il vèrso del conìglio) | fàcc/imitàt ol vèrso del cùnì_{prf}* [fadj/imitàt ol vèrso del cùnì]
zìgurrat_{smsi} (eso) /zìgurràt/ /zìgurràt/ | ← /sìguràt/
¹**zìgo**_{sms} (¹grìdo) | →
²**zìgo**_{sms} (vèrso del conìglio) | vèrso del cùnì_{prf}* [vèrso del cùnì], vèrso de la sigala_{prf}* [vèrso dela sigala]
zìgolo_{sms} (nat) | ↓
 BS: piònsa_{sfs} [piònsà]
 - **della néve**_{icst} (nat) | ortolà d'la név /-f/ [ortolà dla név], ortolà d'montagna [ortolà de montagna], pàssera bianca [pàsera bjanca]
 BS: ozèl de la név /-f/ [oxèl delà név]
 - **giallo**_{icst} (nat) | paarana [paarana], paerana [paerana], pairana [pairana], pagarana [=], pairòta [pajaròta], paieròta [pajeròta], paieròla [pajeròla]
 BS: có zald /-t/ [có xald], ódola zalda [ódola xaldà], paieràna_{sfs} [pajarana], squaiàrd /-t/ [scyajàrd]
 - **minóre**_{icst} (nat) | ↓
 BS: piònsina [piònsinà], spiònsa de lama [spiònsa de lamà]
 - **muciàtto**_{icst} (nat) | spiòns de cap/ròcol [spjòns de cap/ròcol], spionsì de ròcol [spjònsì de ròcol], spiònsa [spjònsa], zia [xià]
 BS: spiònsa de mónt [spiònsa de mónt]
 - **néro**_{icst} (nat) | spiòns [spjòns]
 BS: ódola négra [ódola négrà], spiònsa squassadéra [spiònsà scyasadérà], spiònsèl [spjònsèl]
zìgoma_{sms} → (zìgomo)
zìgomàtico_{ams} | relativ al (→zìgomo)_{prf}* [relativ al

(→zìgomo)], del (→zìgomo)_{icge}* [del (→zìgomo)]
zìgomo_{sms} (²pomèllo) | →
zìgòte_{sms} | zìgòte° (ita) [xigòte], cèlùla concèpida/fecondada_{prf}* [=]
zìgòtico_{ams} | relativ al zìgòte_{prf}* [relativ al xigòte], relativ a la cèlùla concèpida/fecondada_{prf}* [relativ ala cèlùla concèpida/fecondada], del zìgòte_{icge}* [del xigòte], de la cèlùla concèpida/fecondada_{icge}* [dela cèlùla concèpida/fecondada]
zìgòto_{sms} → (zìgòte)
zìgrinàre_{vtr} | zìgrinà°* (ita) [xigrinà]
 BS: zìgrinà (ita) [xigrinà]
zìgrinàto_{ams/vppms} | zìgrinàt°* (ita) [xigrinàd]
 BS: zìgrinàt (ita) [xigrinàd]
zìgrinatùra_{sfs} | zìgrinadùra°* (ita) [xigrinadùra]
zìgrìno_{sms} (tec) (godróne) | ↓
 BS: zìgrì [xigrì]
zìgzàg_{smsi} | zìg-zag* /šìššàc/ [xig-xag < xixxàg]
 > **a zìgzàg**_{icag/icav} | a zìg-zag* /šìššàc/ [a xig-xag < a xixxàg]
zìg zag_{icst} → (zìgzàg)
zìgzagaménto_{sms} | mòimènt/müimènt a zìg-zag_{prf}* /šìššàc/ [mòvimènt/müvimènt a xig-xag < mòvimènt/müvimènt a xixxàg]
zìgzagàre_{vintr} | (→procèdere) a zìg-zag_{prf}* /šìššàc/ [(→procèdere) a xig-xag < (→procèdere) a xixxàg]
 BS: fà la bissabóa [fà la bisabóa], treelà [trevelà]
zìgzagàto_{vppms} | (→procèdùto) a zìg-zag_{prf}* /šìššàc/ [(→procèdùto) a xig-xag < (→procèdùto) a xixxàg]
 BS: fat la bissabóa [fad la bisabóa], treelàt [trevelàd]
zillàre_{vintr} → (zìrlàre/zìrlàre)
zillàto_{vppms} → (zìrlàto/zìrlàto)
¹**zìllo**_{sms} (vèrso d'insètto) | vèrs* [=]
²**zìllo**_{sms} (zìrlo/zìrlo) | →
zìmàrra_{sfs} | gimara [=]
 BS: zìmàra [ximarà], romàna [romanà]
¹**zìmbellàre/zìmbellàre**_{vtr} (attràre/attìrre uccèlli con lo zìmbèllo/zìmbèllo) | sambelà [=], dà 'l (→¹zìmbèllo/zìmbèllo)_{prf} [dà 'l (→¹zìmbèllo/zìmbèllo)]
 BS: tochetà [=], schersà [=]
²**zìmbellàre/zìmbellàre**_{vtr} (adescàre, lušingàre) | →
¹**zìmbellàto/zìmbellàto**_{ams/vppms} (attràtto/attìrato uccèlli con lo zìmbèllo/zìmbèllo) | sambelàt [sambelàd], dacc ol (→¹zìmbèllo/zìmbèllo)_{prf} [dadj ol (→¹zìmbèllo/zìmbèllo)]
 BS: tochetàt [tochetàd], schersàt [schersàd]

²zimbellàto/zimbellàto_{ams/vppms}

(adescàto, luşingàto) | →

¹zimbellatóre/zimbellatóre_{sms} (chi è

addétto allo zimbèllo/zimbèllo) |

ü/chèl che l' dórva/dóvra/úsa 'l

(→¹zimbèllo/zimbèllo)_{prf}* [ú'/chèl

che'l dórva/dóvra/úsa 'l

(→¹zimbèllo/zimbèllo)]

BS: schersaröl [schersaról], ridaröl [ridaröl]

+**-tríce**_{sfs} | ü/chèl che

l' dórva/dóvra/úsa 'l

(→¹zimbèllo/zimbèllo)_{prf}* [ú'/chèl

che'l dórva/dóvra/úsa 'l

(→¹zimbèllo/zimbèllo)]

BS: schersaröla* [schersarólà],

ridaröla* [ridarólà]

²zimbellatóre/zimbellatóre_{sms}

(luşingatóre) | →

+**-tríce**_{sfs} | →**zimbellatùra/zimbellatùra**_{sfs} →(lo

zimbèllare/zimbèllare)

zimbellèra/zimbellèra_{sfs} | sambelì_{sms}

[sambelí], tochèta [=]

BS: tochèta [tochetà], sàmbol_{sms}

[sambol]

¹zimbèllo/zimbèllo_{sms} (nat) | sambel

[sambel], bagèl [=], pacèl [=]

BS: riciàm [ricjàm], sübiöl [sübjöl],

spicì [spicì], specèt de le sarlóde_{prf}

[specèt dele sarlóde]

²zimbèllo/zimbèllo_{sms} (mèzzo/oggèto

uşàto còme luşinga) | sàmbel*

[sambel], bagèl* [=], pacèl [=]

³zimbèllo/zimbèllo_{sms} (persóna che

costituìsce oggèto di schérno) |

ü/chèl che l'è ogèt de

(→schérno)_{prf}* [ú'/chèl che'l è ogèt

de (→schérno)], ü/chèl chi ghe

grigna/grégna dré_{prf}* [ú'/chèl ch'ì

ghe grìgna/grégna dré],

öna/chèla/persuna che l'è ogèt de

(→schérno)_{prf}* [öna/chèla/persuna

che'l'è ogèt de (→schérno)],

öna/chèla/persuna chi ghe

grigna/grégna dré_{prf}*

[öna/chèla/persuna ch'ì ghe

grìgna/grégna dré]

zinnàle_{sms} (grembiùle, tùta da lavóro) |

→

ziñcàre/ziñcàre_{vtr} | zingà (ita) [xiñgà]

BS: zincà [xiñcà]

ziñcàto/ziñcàto_{ams/vppms} | zingàt (ita)

[xiñgàd]

BS: zincàt [xiñcàd]

ziñcatóre/ziñcatóre_{sms} | zingadùr°

(ita) [xiñgadúr],

ü/chèl/òm/operare/laorét/lauradùr/(

→¹addétto) di zingadüre_{prf}*

[ú'/chèl/òm/operare/lavorét/lavrad

úr/(→¹addétto) di xiñgadüre]+**-tríce**_{sfs} | zingadura* [xiñgadura],

öna/chèla/dóna/fómna/operàia/laorè

nta/lauradura/(→¹addétta)/persunadi zingadüre_{prf}*

[öna/chèla/dóna/fómna/operaja/lavo

rènta/lavuradura/(→¹addétta)/persun

a di xiñgadüre]

ziñcatùra/ziñcatùra_{sfs} | zingadüra

(ita) [xiñgadüra]

ziñcherìa/ziñcherìa_{sfs} | zincheréa*

[xiñcheréa]

ziñco/ziñco_{sms} (sos) | zingo (ita)

[xiñgo], zingh* /-c/ [xiñg]

BS: zinc [xiñc]

ziñcografia/ziñcografia_{sfs} |

zincografia° (ita) [xiñcografia],

zincograféa* [xiñcograféa]

ziñcogràfico/ziñcogràfico_{ams} |

zincogràfico° (ita) [xiñcogràfico],

zincogràfèch* [xiñcografèg]

BS: zincogràfic [xiñcografic]

ziñcògrafo/ziñcògrafo_{sms} |

zincògrafo° (ita) [xiñcògrafo],

zincògraf* [xiñcògraf],

ü/chèl/òm/operare/laorét/lauradùr/(

→¹addétto) di atività/laurà dezincografia_{prf}*

[ú'/chèl/òm/operare/lavorét/lavrad

úr/(→¹addétto) di atività/lavurà de

xiñcografia]

-**a**_{sfs} |

öna/chèla/dóna/fómna/operàia/laorè

nta/lauradura/(→¹addétta) diatività/laurà de zincografia_{prf}*

[öna/chèla/dóna/fómna/operaja/lavo

rènta/lavuradura/(→¹addétta) di

atività/lavurà de xiñcografia]

ziñcotipìa/ziñcotipìa_{sfs}

→(ziñcografia/zincografia)

ziñcotipìsta/ziñcotipìsta_{sttv}

→(ziñcògrafo/ziñcògrafo)

ziñganésco/ziñganésco_{ams}

→(ziñgarésco/ziñgarésco)

ziñgano/ziñgano_{ams/sms}

→(ziñgaro/ziñgaro)

-**a**_{sfs} →**¹ziñgaràta/ziñgaràta**_{sfs} (azióne da

ziñgaro/ziñgaro) | at/assiù de

singuen/sénguen_{prf}* [at/asjú de

siñgyen/séngyen]

²ziñgaràta/ziñgaràta_{sfs} (schérzo tra

compàgni) | börla/schèrs tra

amìx/compàgn_{prf}* [börla/schèrs tra

amìx/compàgn/compàjn]

¹ziñgarèllo/ziñgarèllo_{sms} (bambino

ziñgaro) | singuenì* [siñgyenì],

senguenì* [senjyenì], (→bambino)

di singuen/sénguen_{prf}* [(→bambino)

di siñgyen/séngyen]

-**a**_{afs/sfs} | singuenina* [siñgyenina],

senguenina* [senjyenina],

(→bambina) di singuen/sénguen_{prf}*

[(→bambina) di siñgyen/séngyen]

²ziñgarèllo/ziñgarèllo_{sms} (piccolo

ziñgaro) | singuenì* [siñgyenì],

senguenì* [senjyenì],

siñgyen/séngyen picol/pissèn_{prf}*

[siñgyen/séngyen picol/pisèn]

ziñgarescaménte/ziñgarescaménte_{avb}

| a la manéra di siñgyen/séngyen*

[ala manéra di siñgyen/séngyen]

¹ziñgarésco/ziñgarésco_{ams} (relatìvo

agli zìngari/ziñgari, da

ziñgaro/ziñgaro) | relatìv ai

siñgyen/sénguen_{prf}* [relatìv ai

siñgyen/séngyen], di/de

siñgyen/sénguen_{lge}* [di/de

siñgyen/séngyen]

²ziñgarésco/ziñgarésco_{sms}

(lìngua/dialètto) | dialèt/lèngua di

siñgyen/sénguen_{prf}* [djalèt/lèngya di

siñgyen/séngyen]

¹ziñgarìco/ziñgarìco_{ams} (in ùso prèssò

glì zìngari/ziñgari: di

lìngua/dialètto) |

(dorvát/dovràt/üsàt) di

siñgyen/sénguen_{prf}*

[(dorvát/dovràt/üsàt) di

siñgyen/séngyen]

²ziñgarìco/ziñgarìco_{sms}

(ziñgaro/ziñgaro) | →

-**a**_{sfs} | →**ziñgaro/ziñgaro**_{ams/sms} (che/chi

appartìene agli Zìngari) | siñgyen

[siñgyen], sénguen [séngyen]

BS: sénghen [sénghen], stròleg /-c/

[=]

-**ingarèllo**_{sms} | singuenì* [siñgyenì],

senguenì [senjyenì],

siñgyen/sénguen picol/pissèn_{prf}*

[siñgyen/séngyen picol/pisèn]

-**a**_{afs/sfs} | singuena* [siñgyena],

sénguena* [séngyena]

BS: séngghena [séngghenà], stròlega

[stròlegà]

-**ingarèlla**_{sfs} | singuenina*

[siñgyenina], senguenina*

[senjyenina], singuena/sénguena

picola/pissèna_{prf}*

[siñgyena/séngyena picola/pisèna]

zìnna_{sfs} →(¹mammèlla)**zinnàle**_{sms} →(zinnàle)**zinnàre**_{vtr} →(poppàre)**zinnàto**_{vppms} →(poppàto)**zinzinàre/zinzinàre**_{vintr}→(¹centellinàre)**zinzinàto/zinzinàto**_{vppms}→(¹centellinàto)**zinzinnàre/zinzinnàre**_{vtr}

→(zinzinàre/zinzinàre)

zinzìno/zinzìno_{sms} →(minùzzolo),

→(pezzettìno)

zinzolino/zinzolino_{sms}

→(zinzìno/zinzìno)

¹ziò/ziò_{sms} (fratèllo di uno dei genitóri,

marìto della zìa/zia) | barba [=], zìo

(ita) [xiò]

BS: zìo (ita) [xiò]

-**a**_{sfs} | mèda [=], zìa° (ita) [xià]

BS: zìa (ita) [xià]

²**ziò/ziò**_{sms} (Dio) | zìo° (ita) [xiò] |
zip_{sfsi/smsi} (eso) /zip/ | ← /sip/
 +**zipillo**_{sms} → (zìpolo)
zipolàre_{vtr} | mèt/metì dét la spina_{prf}
 [mèt/metì dét la spina < mèddét la
 spina], mèt/metì dét ol scontrì_{prf}
 [mèt/metì dét ol scontrì < mèddét ol
 scontrì], stopà co la spina_{prf}* [stopà
 cola spina], stopà col scontrì_{prf}*
 [stopà col scontrì], serà co la
 spina_{prf}* [serà cola spina], serà col
 scontrì_{prf}* [serà col scontrì]
zipolàto_{vppms} | metìt dét la spina_{prf}
 [metìd dét la spina < metìddét la
 spina], metìt dét ol scontrì_{prf} [metìd
 dét ol scontrì < metìddét ol scontrì],
 stopàt co la spina_{prf}* [stopàd cola
 spina], stopàt col scontrì_{prf}* [stopàd
 col scontrì], seràt co la spina_{prf}*
 [seràd cola spina], seràt col
 scontrì_{prf}* [seràd col scontrì]
zipolo_{sms} (bastoncino di léugno usàto
 per otturàre il fóro/fòro di spillatùra
 delle bótti) | spina_{sfs} [=], scontrì
 [scontrì]
 BS: spina_{sfs} [spinà], spinèl [=],
 burunsi [burunsi]
zippàre_{vtr} | zipà°* (ita) [xipà]
zippàto_{ams/vppms} | zipàt°* (ita) [xipàd]
zippo_{sms} | brichèt [=]
ziqurat_{sms} → (zigurrat)
zirbo_{sms} (pància) | →
zirlàre/zirlàre_{vintr} | sipà [=], ciocà
 [çocà], fà/rilassà di (→zìlli)_{prf}*
 [fà/rilasà di (→zìlli)]
 BS: zipà [xipà], cipà [=], cantà del
 mèrlo_{prf} [=]
zirlàto/zirlàto_{vppms} | sipàt [sipàd],
 ciocàt [çocàd], facc/rilassàt di
 (→zìlli)_{prf}* [fadì/rilasàd di (→zìlli)]
 BS: zipàt [xipà], cipàt [cipàd],
 cantàt del mèrlo_{prf} [cantàd del
 mèrlo]
zirliò/zirliò_{sms} | sip [=]
zirlo/zirlo_{sms} | sip [=]
 BS: cip [=], sip [=]
¹**ziro**_{sms} (órcio di terracòtta) | →
²**ziro**_{sms} (tinòzza di terracòtta) | vasca
 de teracòcia_{prf}* [vasca de teracòcia]
zitèlla/zitèlla_{sfs} | póta/púta ègia°*
 [póta/púta vèga]
 BS: póta [pótà], zitèlla (ita) [xitèlà],
 mia spusàda_{prf} [mià spuxadà],
 bisbètèga [bixbètègà]
 VdS: mèda [=]
zitellàggio/zitellàggio_{sms} |
 condissù/stat(o) de póta/púta
 ègia_{prf}* [condisjù/stat(o) de
 póta/púta vèga]
¹**zitellésco/zitellésco**_{sms} (bisbètico) |
 →, de sebéla_{lcege}* [=]
²**zitellésco/zitellésco**_{sms} (da
 zitèlla/zitèlla) | de póta/púta ègia_{lcege}*
 [de póta/púta vèga]

zitellìsmo/zitellìsmo_{sms} |
 comportamét/mentalità de póta/púta
 ègia_{prf}* [comportamét/mentalità de
 póta/púta vèga]
zitèllo/zitèllo_{sms} (scàpolo) | →
 -a_{sfs} | póta/púta ègia°* [póta/púta
 vèga]
zitèllone/zitèllone_{sfs} | pöt vècc* [pöt
 vèg], zitèlù° (ita) [xitelù]
 -a_{sfs} | póta/púta ègia°* [póta/púta
 vèga], zitèluna° (ita) [xiteluna]
¹**zito/zito**_{sms} (fidanzàto) | →
 -a_{sfs} | →
²**zito/zito**_{sms} (spóso/spòso) | →
 -a_{sfs} | →
zittàre_{vtr} → (zittìre)
zittàrsi_{vpi} → (zittìrsi)
zittàto_{vppms} → (zittìto)
zittèllo/zittèllo_{sms} → (zittèllo/zittèllo)
 -a_{sfs} →
zittù_{sms} → (lo zittìre)
¹**zittùre**_{vtr} (far tàcere) | fà tas/tasì [fà
 tax/taxì], cüsì sö la bóca_{prf} [cüsì sö
 la bóca], fà fà sito/cito_{prf}* [=]
 BS: zitù [xitù], zitèsser [xitéser], fà fà
 sito_{prf} [=]
²**zittùre**_{vintr} (tàcere, fàre silènziò) |
 tas/tasì [tax/taxì], cüsis sö la bóca_{prf}
 [cüsìs sö la bóca], fà sito/cito_{prf}* [=]
³**zittùre**_{vintr} (emèttere un sibilo, fàre sss
 con la bócca) | fà sss.. (co la
 bóca)_{prf}* [fà sss.. (co la bóca)]
zittùrsi_{vpi} | tas/tasì [tax/taxì],
 desmèt/decampà de parlà_{prf}
 [dexmèt/decampà de parlà]
 BS: zitùs [xitùs], fà sito_{prf} [=], restà
 mócio_{prf} [restà móco]
¹**zittùto**_{vppms} (fàtto tàcere) | facc tas/tasì
 [fadì tax/taxì], cüsìt sö la bóca_{prf}
 [cüsìd sö la bóca], facc fà
 sito/cito_{prf}* [fadì fà sito/cito]
 BS: zitùt [xitùd], fat fà sito_{prf} [fad fà
 sito]
²**zittùto**_{vppms} (taciùto, fàtto silènziò) |
 tasit [taxìd], cüsìt sö la bóca_{prf}
 [cüsìd sö la bóca], facc sito/cito_{prf}*
 [fadì sito/cito]
³**zittùto**_{vppms} (emèssu un sibilo, fàtto sss
 con la bócca) | facc sss.. (co la
 bóca)_{prf}* [fadì sss.. (co la bóca)]
⁴**zittùto**_{vppms} (taciùto, smèssu di
 parlàre) | tasit [taxìd],
 desmèt/decampàt de parlà_{prf}
 [dexmetìd/decampàd de parlà]
 BS: fat sito_{prf} [fad sito], restàt
 mócio_{prf} [restàd móco]
¹**zitto**_{ams} (che tàce, che fa silènziò) |
 sito [=], cito [=]
²**zitto**_{intz} (comàndo/órdine di fàre
 silènziò) | sito! [=], cito! [=], mócio!
 [móco!]
³**zitto**_{sms} (bisbigliò, sussùrro) | →
zizza_{sfs} → (l' mammèlla)
zizzagàre_{vintr} → (zizzagàre)

zizzagàto_{vppms} → (zizzagàto)
¹**zizzània**_{sfs} (nat) | zisània [xixanja]
 BS: elàgra [elagrà], lòi_{sms} [lòì]
²**zizzània**_{sfs} (discòrdia; persóna che
 sémina discòrdia) | zisània [xixanja]
¹**zizzola**_{sfs} (nat) | zizola/zizola³ /z-/ /-
 z-/ [zizola]
 BS: zizola [xìcolà], zòbia [xòbjà]
²**zizzola**_{sfs} (l'bagattèlla, l'biracchiò) | →
zocco_{sms} → (céppa), → (l'céppo),
 → (l'ciòcco)
¹**zòccola**_{sfs} (l' meretrice, prostitùta) | →
²**zòccola**_{sfs} (tòpo di fògna) | →
¹**zoccolàjo**_{sms} (chi fa o vénde zòccoli) |
 sacolér [=], saculér [=], saculì
 [saculì], sulì [sulì], spelér [=],
 ü/chèl/òm che l' fà sö i
 (→zòccoli)_{prf}* [ü'/chèl/òm che l' fa
 sö i (→zòccoli)], ü/chèl/òm che
 l' vènd i (→zòccoli)_{prf}* [ü'/chèl/òm
 che l' vènd i (→zòccoli)], (v)endidùr
 de (→zòccoli)_{prf}* [vendidùr de
 (→zòccoli)]
 BS: sòpelér [=], suculì [suculì],
 süpilì [süpilì], truculì [truculì]
 -a_{sfs} | sacoléra* [=], saculéra* [=],
 saculina* [=], sulina* [=], speléra*
 [=], öna/chèla/dòna/fómna/persuna
 che la fà sö i (→zòccoli)_{prf}*
 [öna/chèla/dòna/fómna/persuna
 che l' fa sö i (→zòccoli)],
 öna/chèla/dòna/fómna/persuna che
 la (v)ènd i (→zòccoli)_{prf}*
 [öna/chèla/dòna/fómna/persuna
 che l' vènd i (→zòccoli)],
 (v)endidura de (→zòccoli)_{prf}*
 [vendidura de (→zòccoli)]
 BS: sòpeléra [sòpelèrà], suculìna
 [suculìnà], süpilìna [süpilìnà],
 truculìna [truculìnà]
²**zoccolàjo**_{sms} (persóna dai mòdi rózzi
 e incivili/villàni) | ü sgrès e
 vila(n)_{prf}* [ü' xgrèx e vilà(n)], ü co i
 manére sgrèse e vilane_{prf}* [ü' coi
 manére xgrèxe e vilane], zulù° (ita)
 [xulù]
 +-a_{sfs} | öna/persuna sgrèsa e
 vilana_{prf}* [öna/persuna xgrèxa e
 vilana], öna/persuna co i manére
 sgrèse e vilane_{prf}* [öna/persuna coi
 manére xgrèxe e vilane], zulù° (ita)
 [xulù]
zoccolànte_{agtv} (che pòrta zòccoli ai
 pièdi) | che l' pórta i (→zòccoli)_{prf}*
 [che l' pórta i (→zòccoli)], che
 l' gh' à sö i (→zòccoli)_{prf}* [che l' g' à
 sö i (→zòccoli)]
zoccolàre_{vintr} | fà (→¹rumóre) in del
 caminà coi (→zòccoli)_{prf}* [fà
 (→¹rumóre) indel caminà coi
 (→zòccoli)]
zoccolàro_{sms} → (zoccolàjo)
 -a_{sfs} →

zocolàta_{sfs} | sacolada^{o*} [=],
socolada^{o*} [=], sgalberada^{o*}
[xgalberada], sgalmerada^{o*}
[xgalmerada], söpelada^{o*} [=],
sapelada^{o*} [=], spelada^{o*} [=]
BS: söpelàda [söpeladà]
zocolàto_{ams/vppms} | facc (→¹rumóre) in
del caminà coi (→zòccoli)_{prf*} [fadì
(→¹rumóre) indel caminà coi
(→zòccoli)]
zocolatùra_{sfs} →(başaménto)
+zocolétto_{sms} →(²zocolino)
¹**zocolino**_{sms} (battiscópa) | →
²**zocolino**_{sms} (piccolo zòccolo) | sacoli
[sacolí], söpeli [söpeli]
BS: truculí [truculí]
zocolio_{sms} | (→¹rumóre) prolongàt e
fressùs de (→¹zòccoli)_{prf*}
[(→¹rumóre) prolongàd e fresùx de
(→¹zòccoli)], (→¹rumóre) piö
fenit/finít e fressùs de
(→¹zòccoli)_{prf*} [(→¹rumóre) pjö
fenid/finid e fresùx de (→¹zòccoli)]
¹**zòccolo**_{sms} (calzatùra) | sòcol [=],
sàcol [sacol], sgàlber [xgalber],
sgàlmer [xgalmer], sgàlbera_{sfs}
[xgàlbera], söpèl [=], sapèl [=], spèl
[=]
BS: sòcol [=], söpèl [=], tròcol [=],
spèl [=], sgàrbol [xgarbol], sgàlber
[xgalber]
CA: sàcol [sacol]
VS: tròcol [tròcol]
-cocolétto_{sms} →(zocolino)
-cocolino_{sms} | sacoli [sacolí], söpeli
[söpeli]
BS: truculí [truculí]
- del cavàllo_{lctst} | óngia de caàl
[óngia de cavàl]
²**zòccolo**_{sms} (estremità della zàmpa di
alcuni animàli) | óngia_{sfs}^{o*} [óngja]
³**zòccolo**_{sms} (persóna rózza e buòna a
nùlla) | ü (→⁵rózzo) e (→buòno a
nùlla)_{prf*} [ú' (→⁵rózzo) e (→buòno
a nùlla)], òna/persuna (→rózza) e
(→buòna a nùlla)_{prf*} [óna/persuna
(→⁵rózza) e (→buòna a nùlla)]
⁴**zòccolo**_{sms} (stràto di fàngo/néve che
aderisce alla suòla di
scàrpe/scarpóni; pàrte inferjóre di
edifício/struttùra) | sòcol^{o*} [=],
sàcol^{o*} [sacol], sgàlber^{o*} [xgalber],
sgàlmer^{o*} [xgalmer], sgàlbera_{sfs}^{o*}
[xgàlbera], söpèl^{o*} [=], sapèl^{o*} [=],
spèl^{o*} [=]
⁵**zòccolo**_{sms} (zocolatùra) | →
⁶**zòccolo**_{sms} (¹zocolino) | →
¹**zocolóne**_{sms} (gròsso zòccolo) |
sacolòt [=], söpelòt [=]
²**zocolóne**_{sms} (zoticóne) | →
+**a**_{sfs} | →
zodiàcale_{agtv} | del zodiaco_{lctge}^{*} [del
xodiàco]

zodiaco_{sms} | zodiaco^o (ita) [xodiàco],
zodiach^{*} [xodiàç]
BS: zodiac [xodiàç], zodiac [xodièç]
zòilo_{sms} →(²sferzatóre)
+**a**_{sfs} →
zòlfa/zòlfa_{sfs} →(sòlfa)
zolfàjo/zolfàjo_{sms} →(solfatàjo)
+**a**_{sfs} →
zolfanèllo/zolfanèllo_{sms} (fiammifero) |
solferì [solferí]
BS: solferì [solferí], sonfanèl [=],
fülmìnànt [=]
zolfàra/zolfàra_{sfs} →(solfàra)
zolfàre/zolfàre_{vtr} →(solfàre)
zolfatàra/zolfatàra_{sfs} →(solfatàra)
zolfatàro/zolfatàro_{sms} →(solfatàro)
+**a**_{sfs} →
zolfifero/zolfifero_{ams} →(solfifero)
zolfino/zolfino_{ams/sms} →(solfino)
¹**zòlfo/zòlfo**_{sms} (sos) | sólfer [=]
BS: sülfer [sulfer], sólfer [=]
²**zòlfo/zòlfo**_{sms} (verderàme) | →
¹**zòlla/zòlla**_{sfs} (pèzzo di tèrra
compàtta) | balòch de tèra_{prf} [balòc
de tèra], tòpa [=]
BP: lòta [=]
BS: plòc_{sms} [=]
VS: basa [baxa]
- erbòsa_{lctst} | sèspeda [=], sèspet_{sms}
[=], sciàspeda [šàspeda], lòta [=]
BS: lòta [lòtà], gasù_{sms} [gaxù],
topù_{sms} [topù], tòpa [tòpà]
VSs: sèspet_{sms} [=]
- dùra_{lctst} | ↓
BP: basù_{sms} [baxù]
²**zòlla/zòlla**_{sfs} (pèzzo compàtto di
quàlche sostànza) →(¹pèzzo)
zollàre/zollàre_{vtr} | quarcia de
sèspede/sèspecc/sciàspede/lòte_{prf*}
[cyarçà de
sèspede/sèspeti/šàspede/lòte]
zollàto/zollàto_{ams/vppms} | quarcia de
sèspede/sèspecc/sciàspede/lòte_{prf*}
[cyarçàd de
sèspede/sèspeti/šàspede/lòte]
¹**zollétta/zollétta**_{sfs} (pezzétto) | →
BS: gazunsèl_{sms} [gaxunsèl]
²**zollétta/zollétta**_{sfs} (zollétta/zollétta di
zùcchero) | ↓
- di zùcchero_{lctst} (ali) | tochèl de
sòcher_{prf*} [tochèl de sòcher],
sòcheri_{sms} [sòcherí]
BS: sòcheri [sòcherí]
zollosità/zollosità_{sfsi} →(l'èssere
zollóso/zollóso)
zollóso/zollóso_{sfsi} | quarcia de balòch
de tèra_{prf*} [cyarçàd de balòc de
tèra], quarcia de tòpe_{prf*} [cyarçàd
de tòpe]
zombàre_{vtr} | picà
(→violenteménte)_{prf*} [picà
(→violenteménte)]
zombàta_{sfs} →(¹percòssa)

zombàto_{vppms} | picàt
(→violenteménte)_{prf*} [picàd
(→violenteménte)]
zombatùra_{sfs} →(lo zombàre)
zóm̃bi_{sfsi/smsi} →(zombie)
zombie_{sfsi/smsi} (ing) /zóm̃bi/ | ←
BS: zóm̃bi [xóm̃bi]
zompàre_{vintr} →(saltàre), →(saltellàre)
BS: zompà [xompà]
zompàta_{sfs} →(sàlto)
zompàto_{vppms} →(saltàto),
→(saltellàto)
BS: zompàt [xompàd]
zóm̃po_{sms} →(sàlto)
BS: zóm̃p [xóm̃p]
¹**zòna**_{sfs} (pàrte di
superficiè/superficiè/spàzjo
delimitàto, fàscia, striscia) | zòna
[xòna]
BS: zòna [xòna]
- a tràffico limitàto_{lctst} →(ZTL)
- censuària_{lctst} | zòna de cèns^{*} [xòna
de cèns], zòna de censimènt^{*} [xòna
de censimènt]
- Ceşarini_{lctst} | zòna Cesarini^o (ita)
[xòna Cexarini]
- climàtica_{lctst} | zòna climàtica^o (ita)
[xòna climàtica], zòna climàtega^{*}
[xòna climàtega]
- commerciàle_{lctst} | zòna comerciàl^{o*}
(ita) [xòna comerçàl]
- controlàta_{lctst} | zòna controlada^{o*}
(ita) [xòna controlada]
- costièra_{lctst} | zòna costiéra^o (ita)
[xòna costjéra], zòna sö la còsta^{*}
[xòna söla còsta]
- delle operazióni_{lctst} | zòna di
operassiù^{o*} (ita) [xòna di operasjú]
- del silènziò_{lctst} | zòna del silènziò^o
(ita) [xòna del silènziò], zòna del
sito^{*} (ita) [xòna del sito]
- deprèssa_{lctst} | àrea/zòna deprèssa^o
(ita) [area/xòna deprèsa], àrea/zòna
de crisi^{*} [area/xòna de crixi]
- di frontjèra_{lctst} | zòna di frontéra^{o*}
(ita) [xòna de frontéra]
- di guèrra_{lctst} | zòna de guèra^{o*} (ita)
[xòna de gyèra]
- di libero scàm̃bio_{lctst} | zòna de liber
(i)scambe^{*} (ita) [xòna de liber
scambe ⇄ xòna de liberiscàmbe]
- d'inflùenza_{lctst} | zòna de
inflùenza^{o*} (ita) [xòna de inflùenza]
- di rispètto_{lctst} | zòna de rispèt^{o*}
(ita) [xòna de rispèt]
- disco_{lctst} | zòna disco^o (ita) [xòna
disco], zòna disch^{*} (ita) [xòna disc]
- di sicurèzza_{lctst} | zòna de
sigurèssa^{o*} (ita) [xòna de sigurèsa]
- di vèndita_{lctst} | zòna de (v)èndita^{o*}
(ita) [xòna de vèndita]
- di vigilànza_{lctst} | zòna de
vigilansa^{o*} (ita) [xòna de vigilansa]

- **erògena**_{l_{cst}} | zòna erògena° (ita) [xòna erògena]
 - **frànca**_{l_{cst}} | zòna franca°* (ita) [xòna frança]
 - **giórno**_{l_{cst}} | zòna giórno° (ita) [xòna ġórno], zòna dé* (ita) [=]
 - **goal**_{l_{cst}} | zòna goal°* (ita) [xòna goal]
 - **industrialè**_{l_{cst}} | zòna industrial°* (ita) [xòna indüstrjàl]
 - **militàre**_{l_{cst}} | zòna militàr°* (ita) [xòna militàr]
 - **mìsta**_{l_{cst}} | zòna mista°* (ita) [xòna mista]
 - **nòtte**_{l_{cst}} | zòna nòtte° /-tt-/ (ita) [xòna nòtte], zòna nòcc* (ita) [xòna nòtj]
 - **pedonàle**_{l_{cst}} | zòna pedonàl/pedunàl°* (ita) [xòna pedonàl/pedunàl]
 - **polàre**_{l_{cst}} | zòna polàr°* (ita) [xòna polàr]
 - **ristrétta**_{l_{cst}} | strençiòl [strençòl]
 - **smilitarizzàta**_{l_{cst}} | zòna smilitarisada° (ita) [xòna smilitarixada], zòna dexmilitarisada°* (ita) [xòna dexmilitarixada]
 - **temperàta**_{l_{cst}} | zòna temperada° (ita) [xòna temperada]
 - **teritorjàle**_{l_{cst}} | zòna teritorjàl°* (ita) [xòna teritorjàl]
 - **ùmida**_{l_{cst}} | zòna òmeda°* (ita) [xòna òmeda]
 - **vérdè**_{l_{cst}} | zòna (v)érda°* (ita) [xòna vérda]
 > **a zòna**_{l_{cag}/l_{cav}} | a zòna [a xòna]
 > **di zòna**_{l_{cag}} | de zòna [de xòna]
 > **in zòna**_{l_{cav}} | in zòna [in xòna]
²**zòna**_{s_{fs}} (per àltre acceziòni) | zòna°* [xòna]
zonàle_{agt_v} | zonàl* [xonàl], relativ a i zòne_{pr_f}* [relatìv ai xòne], de zòna_{l_{cge}}* [de xòna]
 BS: zonàl [xonàl]
zonàre_{vt_r} | dividì/diùd/dividì/diidi in zòne_{pr_f}* [dividì/dividì in xòne]
¹**zonàto**_{ams/vppms} | dividìt/diidi in zòne_{pr_f}* [dividìt in zòne]
²**zonàto**_{ams} (compòsto/compòsto da più zòne) | componìt/costitùit/furmàt de piö zòne_{pr_f}* [componìd/costitùid/furmàd de pjö xòne], dividìt/diidi in fasse/zòne de divèrs/dièrs/dièrs² colùr/culùr_{pr_f}* [dividìd in fase/xòne de divèrs colùr/culùr]
zonatùra_{s_{fs}} (zonizzazióne) | →
¹**zonazióne**_{s_{fs}} (il succèdersi di più zòne) | (→succèdersi) de piö zòne_{v_{bpr_f}}* [(→succèdersi) de pjö xòne]
²**zonazióne**_{s_{fs}} (zonizzazióne) | →

zoning_{s_{msi}} (ing) /šəpniŋ/ | ← /šóniŋ/ →(zonizzazióne)
zonizzàre_{vt_r} →(zonàre)
zonizzàto_{vppms} →(zonàto)
zonizzazióne_{s_{fs}} (lo zonàre, suddivisióne in zòne) | divisìu/diisiù in zòne_{pr_f}* [divixjú in xòne], zonisassiù°* (ita) [xonixasjú], zoning* [=]
zónzo_{s_{msi}} | ↓
 > **a zónzo**_{l_{cav}} | a la giromèta [ala giromèta], strotolét [=]
 BS: a zónz [a xónx]
 > **andàre a zónzo**_{l_{cav}} →(andàre a zónzo)
zòo_{s_{msi}} | zòo° (ita) [xòq]
 BS: zòo [xòq]
 - **safàri**_{l_{cst}} | zòo safari° (ita) [xòq safari]
zoocenòsi_{s_{fsi}} | complèss di animài presènc in d'ü determinàt/cèrt/sèrt ambìent_{pr_f}* [complès di animài presènti indü' determinàt/cèrt/sèrt ambjènt]
zoocoltùra_{s_{fs}} | zoocültùra°* (ita) [zoqcültùra]
zoocultùra_{s_{fs}} →(zoocoltùra)
zoofagia_{s_{fs}} →(l'èssere zoòfago)
zoòfago_{ams} | che l'sa/se nùtre/nùtréss de animài_{pr_f}* [che'l sa/se nùtre/nùtrés de animài], che l'mangia/màia animài_{pr_f}* [che'l manġa/maja animài], maiadùr de animài_{pr_f}* [majadùr de animài]
zoòfila_{s_{fs}} (zoòfilo) | →
¹**zoofilia**_{s_{fs}} (sentimènto di affètto e protezióne per gli animài) | sentimènt/sentimét de afessiù e de protessiù per/vèrs i animài_{pr_f}* [sentimènt/sentimét de afesjú e de protesjú per/vèrs i animài]
²**zoofilia**_{s_{fs}} (perversiòne da attrazióne sessuale vèrso gli animài) | depravassiù de atrassiù sessual vèrs i animài_{pr_f}* [depravasjú de atrasjú sesüal vèrs i animài]
¹**zoòfilo**_{ams/sms} (che/chi àma gli animài) | (ü/chèl) che l'(ghe) vól bé a i animài_{pr_f}* [(ü'/chèl) che'l (ghe) vól bé a i animài], (ü/chèl) che l'próa/sènt di sentimènc/sentimécc de afessiù e de protessiù per/vèrs i animài_{pr_f}* [(ü'/chèl) che'l próva di sentimènti/sentimétj de afesjú e de protesjú per/vèrs i animài]
 -**a**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la (ghe) vól bé a i animài_{pr_f}* [(òna/chèla/persuna) che'la (ghe) vól bé a i animài], (òna/chèla/persuna) che la próa/sènt di sentimènc/sentimécc de afessiù e de protessiù per/vèrs i animài_{pr_f}* [(òna/chèla/persuna) che'la próva di

sentimènti/sentimétj de afesjú e de protesjú per/vèrs i animài]
²**zoòfilo**_{ams/sms} (che/chi ha una perversiòne da attrazióne sessuale vèrso gli animài) | (ü/depravat che l'gh'è òn'atrassiù sessüal vèrs i animài_{pr_f}* [ü'/depravat che'l g'è òn'atrasjú sesüal vèrs i animài]
 -**a**_{afs/sfs} | (òna/depravada/persuna) che la gh'è òn'atrassiù sessüal vèrs i animài_{pr_f}* [(òna/depravada/persuna) che'la g'è òn'atrasjú sesüal vèrs i animài]
zoofobia_{s_{fs}} | pura fórtà/fòrtà di animài_{pr_f}* [pura fórtà/fòrtà di animài]
zoòfobo_{ams/sms} | (ü/chèl) che l'gh'è òna pura fórtà/fòrtà di animài_{pr_f}* [(ü'/chèl) che'l g'è òna pura fórtà/fòrtà di animài]
 -**a**_{afs/sfs} | (òna/chèla/persuna) che la gh'è òna pura fórtà/fòrtà di animài_{pr_f}* [(òna/chèla/persuna) che'la g'è òna pura fórtà/fòrtà di animài]
zoòiàtra_{st_{tv}} →(²veterinariò)
zooiatria_{s_{fs}} →(veterinarià)
zooiàtrico_{ams} →(¹veterinariò)
zooiàtro_{s_{ms}} →(zoòiàtra)
 +-**a**_{s_{fs}} →
zoòlico_{ams} | (→¹aziònato)/mòit co l'energìa di animài_{pr_f}* [(→¹aziònato)/mòvid col'energìa di animài], (→¹aziònato)/mòit co la fórsa di animài_{pr_f}* [(→¹aziònato)/mòvid cola fórsa di animài]
zoologia_{s_{fs}} | zoologia° (ita) [xoqlogià], zoologéa* [xoqlogéa], siènsa/stòde di animài_{pr_f}* [sjènsa/stòde di animài]
zoologicamènte_{avb} | dal punto de (v)ésta/vista (→zoòlògico)* [dal punto de vésta/vista (→zoòlògico)]
zoòlògico_{ams} | zoòlògico° (ita) [xoqlogico], zoòlògech* [xoqlogeg], relativ a la (→zoologia)_{pr_f}* [relatìv ala (→zoologia)], de la (→zoologia)_{l_{cge}}* [dela (→zoologia)]
 BS: zoòlògic [xoqlogic]
zoòlogista_{st_{tv}} | ü/chèl/òm che l'comèrcia animài forestér/forèsti destinàcc a i zòo_{pr_f}* [ü'/chèl/òm che'l comèrca animài forestér/forèsti destinàd ai xòq], òna/chèla/dòna/fómna/persuna che la comèrcia animài forestér/forèsti destinàcc a i zòo_{pr_f}* [òna/chèla/dòna/fómna/persuna che'la comèrca animài forestér/forèsti destinàd ai xòq]
zoòlogo_{s_{ms}} | zoòlogo° (ita) [xoqlogo], zoòleggh* /-c/ [xoqleg], stòdiùs/stüdiùs/professùr de (la)

(→zoologia)_{prf}*
[stödjúx/stüdjúx/profesúr de(la)
(→zoologia)],
stödiùs/stüdiùs/professùr di
animài_{prf}* [stödjúx/stüdjúx/profesúr
di animài]
-a_{sfs} | zòloga° (ita) [xoðloga],
zòlega* [xoðlega],
stödìusa/stüdiusa/professurèssa de
(la) (→zoologia)_{prf}*
[stödjúxa/stüdjúxa/profesurèssa
de(la) (→zoologia)],
stödìusa/stüdiusa/professurèssa di
animài_{prf}*
[stödjúxa/stüdjúxa/profesurèssa di
animài]
zoom_{smsi} (ing) /sùm/ | ← /suòm/
zoomàre_{vintr} →(zumàre)
zoomàta_{sfs} →(zumàta)
zoomàto_{ams/vppms} →(zumàto)
zoometrìa_{sfs} | misùra di animài_{prf}*
[mixùra di animài]
¹**zoomorfìsmo**_{sms} (metamòrfosi degli
animài) | zoomorfismo° (ita)
[xoqmorfixmo], zoomorfèsem*
[xoqmorfèxem], metamòrfosi di
animài_{prf}* [metamòrfosi di animài]
²**zoomorfìsmo**_{sms} (raffigurazione degli
dèi in fòrma di animài) |
zoomorfismo° (ita) [xoqmorfixmo],
zoomorfèsem* [xoqmorfèxem],
rapresentassiù di dèi in furma de
animài_{prf}* [rapresentasjú di dèi in
furma de animài], rapresentassiù
divina/diina di animài_{prf}*
[rapresentasjú divina di animài]
zoomòrfo_{ams} | che l'rapresenta ün
animài_{prf}* [che'l rapresenta ün
animài], che l'sòmèa/somèa/par ün
animài_{prf}* [che'l sòmèa/somèa/par
ün animài], che l'gh'à l'aspèt d'ün
animài_{prf}* [che'l g'à 'l'aspèt d'ün
animài]
zòdnimo_{sms} | nòm d'ün animài_{prf}* [=]
zòdnomo_{sms} | zootècnico° (ita)
[xoqtècnico], zootènico°* (ita)
[xoqtènico], zootènnico°* /-nn-/
(ita) [xoqtènico], zòdnomo° (ita)
[xoðnomo], zòdnem* [xoðnem],
(e)spèrt/laòreàt/laüreàt/stödìus/stüdi
ùs de (→zootecnia)_{prf}*
[(e)spèrt/laòreàd/laüreàd/stödjúx/stü
djúx de (→zootecnia)]
-a_{afs/sfs} | zootècnica° (ita)
[xoqtècnica], zootènica°* (ita)
[xoqtènica], zootènnica°* /-nn-/
(ita) [xoqtènica], zòdnoma° (ita)
[xoðnoma], zòdnema* [xoðnema],
(e)spèrta/laòreàda/laüreàda/stödìusa/
stüdiusa de (→zootecnia)_{prf}*
[(e)spèrta/laòreàda/laüreàda/stödjúx
a/stüdjúxa de (→zootecnia)]

zoonòsi_{sfsi} | malatèa infetia di
animài_{prf}* [malatèa infetiva di
animài]
zoo paleontologia_{sfs} →(paleozoologia)
zoo patologia_{sfs} | zoopatologia° (ita)
[xoopatologia], zoopatologèa*
[xoopatologèa], siènsa/stòde di
malatèa di animài_{prf}* [sjènsa/stòde
di malatèc di animài], malatèa de
animài_{prf}* [malatèa de animài]
zoo profilàssi_{sfsi} | preensiù di malatèa
infetie di animài_{prf}* [prevensjú di
malatèa infetive di animài]
zoo profilàttico_{sms} | relativ a la
(→zoo profilàssi)_{prf}* [relatìv ala
(→zoo profilàssi)], de la
(→zoo profilàssi)_{lge}* [dela
(→zoo profilàssi)]
zoo psìa_{sfs} | alucinassiù de animài
mostruùs/spaentùs_{prf}* [alucinasjú de
animài mostrúx/spaventúx]
zoosafàri_{sms} →(zò safàri)
zoosemeiòtica_{sfs} | siènsa/stòde de la
comunicassiù tra i animài_{prf}*
[sjènsa/stòde dela comunicasjú tra i
animài]
zoospermio_{ams} →(spermatozòdo)
zootècnia_{sfs} | zootècnica° (ita)
[xoqtècnica], zootènica°* (ita)
[xoqtènica], zootènnica°* /-nn-/
(ita) [xoqtènica], zootènnia°* /-nn-/
(ita) [xoqtènnia], siènsa/stòde
di tènniche de riprodüssiù e de
aleamènt/aleamèt di animài_{prf}*
[sjènsa/stòde di tènniche de
riprodüssjú e de alevamènt/alevamèt
di animài]
zootècnica_{sfs} →(zootecnia)
¹**zootècnico**_{ams} (relativo alla zootecnia,
della zootecnia) | zootècnico° (ita)
[xoqtècnico], zootènnico°* (ita)
[xoqtènico], zootènnico°* /-nn-/
(ita) [xoqtènico], relativ a la
(→zootecnia)_{prf}* [relatìv ala
(→zootecnia)], de la
(→zootecnia)_{lge}* [dela
(→zootecnia)]
BS: zootènic [xoqtènic]
²**zootècnico**_{ams} (degli animài) |
zootècnico° (ita) [xoqtècnico],
zootènnico°* (ita) [xoqtènico],
zootènnico°* /-nn-/
(ita) [xoqtènico], di animài_{prf}* [di
animài]
³**zootècnico**_{sms} (zòdnomo) | →
-a_{sfs} | →
zootóca_{sfs} →(lucèrtola)
zoppàggine/zoppàggine_{sfs} →(l'èssere
zòppo/zòppo)
zoppàre/zoppàre_{vintr} →(azzoppàrsi)
zoppàto/zoppàto_{vppms} →(azzoppàto)
zoppeggiàre/zoppeggiàre_{vintr}
→(zoppicàre/zoppicàre)

zoppeggiàto/zoppeggiàto_{vppms}
→(zoppicàto/zoppicàto)
zoppicaméto/zoppicaméto_{sms} |
sopegamèt* [=]
¹**zoppicànte/zoppicànte**_{agtv} (che
zòppica/zòppica) | sopegghèt°* [=]
BS: descaeciàt [descaveçad]
²**zoppicànte/zoppicànte**_{agtv} (incèrto) |
→, sopegghèt°* [=]
¹**zoppicàre/zoppicàre**_{vintr} (camminàre
con difficoltà e in mòdo difettòso a
càusa di problèmi a ànche/gàmbe;
èssere incèrto/difettòso/lacunòso in
qualcòsa) | sopegà [=]
BS: sopegà [=], sopezà [sopexà]
²**zoppicàre/zoppicàre**_{vintr} (traballàre) |
→
¹**zoppicàto/zoppicàto**_{vppms} (camminàto
con difficoltà e in mòdo difettòso a
càusa di problèmi a ànche/gàmbe;
èssere stàto
incèrto/difettòso/lacunòso in
qualcòsa) | sopegàt [sopegàd]
BS: sopegàt [sopegàd], sopezàt
[sopexàd]
²**zoppicàto/zoppicàto**_{vppms} (traballàto)
| →
¹**zoppicàtura/zoppicàtura**_{sfs} (lo
zoppicàre/zoppicàre) | →
²**zoppicàtura/zoppicàtura**_{sfs}
(imperfiziòne, irregolarità) | →
zoppicóne/zoppicóne_{avb}
→(zoppicóni/zoppicóni)
zoppicóni/zoppicóni_{avb} | in manéra
sopegghéta* [=]
¹**zòppo/zòppo**_{ams/sms} (che/chi
zòppica/zòppica) | sòp [=]
BS: sòp [=]
-a_{afs/sfs} | sòpa [=]
BS: sòpa [sòpà]
²**zòppo/zòppo**_{ams} (difettòso,
imperfètto, lacunòso) | sòp [=]
³**zòppo/zòppo**_{ams} (instàbile,
¹traballànte) | →
zoroastrjàno_{ams/sms} | zoroastrjàno° (ita)
[xoroastrjàno], zoroastrjà*
[xoroastrjà]
-a_{afs/sfs} | zoroastrjàna°* (ita)
[xoroastrjàna]
zoroàstrico_{ams} →(zoroastrjàno)
zoroastrìsmo_{sms} | zoroastrìsmo° (ita)
[xoroastrìsmo], zoroastrèsem*
[xoroastrèxem]
Zoroàstro_{nppm} | Zoroastro° (ita)
[Xoroastro], Zoroàster* [Xoroaster],
Zaratustra°* [xaratustra]
zoster_{smsi} →(herpex zoster)
zoticàggine_{sfs} →(¹zoticchézza)
zoticaménte_{avb} →(l'èssere rózzo),
→(l'èssere zòtico)
¹**zoticchézza**_{sfs} (l'èssere zòtico) | →
²**zoticchézza**_{sfs}
(àtto/comportaméto/discórso da
zòtico) |

at/assiù/comportamét/discórs/parlà de (→¹zòtico)_{prf}*
[at/asjú/comportamét/discórs/parlà de (→¹zòtico)], increansa [inçreansa], malacreansa [=], insiiltà [insiviltà]

¹**zòtico**_{ams/sms} (che/chi è incivile/rózzo; che/chi ha mòdi grossolàni/rózzi) | marà [=], ciorli [çorlí], selvàdech [selvadeg], salvàdech [salvadeg], vilà [=]

BS: zòtic [xòtic], marà [=]

-**a**_{sfs} | marana* [=], ciorlina*

[çorlina], selvàdega* [=],

salvadega* [=], vilana* [=]

BS: zòtica [xòtica], maràna* [maranà]

²**zòtico**_{ams} (³rùvido) | →

zoticón_{sms} | maranù [maranù]

BS: gròs [=], selvàdec [selvadeg],

gàer [gaçr], magöre [magöre]

-**a**_{sfs} | maranuna* [=]

BS: gròsa [gròsà], selvàdega

[selvadegà], gàera* [gaçrà],

magöra* [magóra]

¹**zòzza**_{sfs} (miscùglio di liquòri di scàrsa qualità) | mes-ciòt/mes-ciòss/mes-ciòssada/mes-ciansa de licuùr de scarsa qualità_{prf}*

[mescjòt/mescjòs/mescjossada/mescjansa de licuùr de scarsa cyalità]

²**zòzza**_{sfs} (brodàglia) | →

³**zòzza**_{sfs} (porcherìa) | →

⁴**zòzza**_{sfs} (gentàglia) | →

zozzerìa_{sfs} →(sozzerìa)

zózzo_{ams} →(sózzo)

zozzón_{sms} →(sozzón)

-**a**_{sfs} →

ZTL_{acrn} /zetafièlle/ | ← /setatièlle/,

zòna a tràfeh limitàt* (ita) [xòna a trafeg limitàd]

zuàvo_{ams/sms} | zuàvo° (ita) [xuavo]

BS: zuàv /-f/ [xuàv]

+**-a**_{afs/sfs} | zuàva* [xuava]

> **alla zuàva**_{alcav} | a la zuàva° (ita) [ala xuava]

BS: a la zuava [alà xuavà]

¹**zùcca**_{sfs} (nat) (ali) | söca [sóca], süca [süca]

BS: söca [sóca]

-**cchétta**_{sfs} (nat) (ali) | söchèta°* [=]

- **barùcca**_{icst} (nat) (ali) | söca baröca/barüca* [sóca baröca/barüca]

- **giàlla**_{icst} (nat) (ali) | söca melunéra [sóca melunéra], söca pissagéra [sóca pisagéra]

²**zùcca**_{sfs} (¹tèsta) | →

³**zùcca**_{sfs} (persóna sciòcca)

→(²cervellón), →(¹scémo),

→(¹sciòcco), →(sempliciòtto)

⁴**zùcca**_{sfs} (persóna testàrda)

→(testàrdo)

zuccàja_{sfs} | söchèra [=]

BS: söchèra [söchérah]

zuccaiòla_{sfs} →(grillotàlpa)

zuccàta_{sfs} (cólpoa battùto/dàto con la tèsta) | söcada [=]

BS: söcàda [söcadà], tröcàda

[tröcadà]

zuccheràggio_{sms} | zònta/zunta de söcher_{prf}* [xònta/xunta de söcher]

zuccheràre_{vt} | mèt/metì ol söcher_{prf}* [mèt/metì ol söcher], indolsì/indulsì

col söcher_{prf}* [indolsì/indulsì col söcher]

BS: söcherà [=]

¹**zuccheràto**_{ams/vppms} (mésso lo zùcchero, addolcìto con lo zùcchero) | metì ol söcher_{prf}* [metìd ol söcher], indolsìt/indulsìt col söcher_{prf}* [indolsìd/indulsìd col söcher]

BS: söcheràt [söchèrah]

²**zuccheràto**_{ams} (³affetàto, ¹artificiòso)

| →

zuccherièra_{sfs} | söchèréra [=]

BS: söchèréra [söchèrérah]

zuccherière_{sms} |

indüstriàl/indöstriàl/impresare/imprenidür (del setür) de la prodüssiù del söcher_{prf}*

[indüstrjàl/indöstrjàl/imprexare/imprendidür (del setür) dela prodüsju del söcher],

indüstriala/indöstriala/impresària/imprenidura (del setür) de la prodüssiù del söcher_{prf}*

[indüstrjala/indöstrjala/imprexarja/imprenidura (del setür) dela prodüsju del söcher]

+**-a**_{sfs} | indüstriala/indöstriala/impresària/imprenidura (del setür) de la prodüssiù del söcher_{prf}*

[indüstrjala/indöstrjala/imprexarja/imprenidura (del setür) dela prodüsju del söcher]

+**-a**_{sfs} | indüstriala/indöstriala/impresària/imprenidura (del setür) de la prodüssiù del söcher_{prf}*

[indüstrjala/indöstrjala/imprexarja/imprenidura (del setür) dela prodüsju del söcher]

zuccherièro_{ams} | relativ al söcher e a la sö prodüssiù_{prf}* [relatìv al söcher e ala sö prodüsju], del söcher e de la sö prodüssiù_{lge}* [del söcher e dela sö prodüsju]

zuccherifero_{ams} | relativ a la prodüssiù del söcher_{prf}* [relatìv ala prodüsju del söcher], de la prodüssiù del söcher_{lge}* [dela prodüsju del söcher], relativ a la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù² de la cana de söcher_{prf}* [relatìv ala coltùra/coltivasju dela cana de söcher], de la

coltùra/coltiassiù/coltiassiù² de la cana de söcher_{lge}* [dela coltùra/coltivasju dela cana de söcher]

zuccherifício_{sms} |

laboratòre/fàbrica/indüstrija/stabilimènt del söcher_{prf}

[laboratòre/fàbrica/indüstrija/stabilimènt del söcher] | söchèrefése*

¹**zuccherino**_{sms} (²zollétta/zollétta) | →

BS: söchèri [söchèrh]

²**zuccherino**_{sms} (che contiène zùcchero) | che l'conté/contègn°

söcher_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn söcher]

³**zuccherino**_{sms} (che è dólce cóme lo zùcchero) | che l'è dól/duls cóme 'l söcher_{lcco}* [che'l è dól/duls cóme 'l söcher], che l'è dól/duls compàgn del söcher_{lcco}* [che'l è dól/duls compàgn/compàjn del söcher]

⁴**zuccherino**_{sms} (piccolo compèns) | picol/pissèn compèns(o)_{prf}*

[picol/pisèn compèns(o)], contentì [contentì]

¹**zùcchero**_{sms} (ali) (sos) | söcher [söchèrh]

BS: söcher [söchèrh]

- **a vélo**_{icst} (ali) | söcher a vélo° (ita) [söchèr a vélo], söcher a vèl* [söchèr a vèl], söcher in pólvér* [söchèr in pólvèr]

- **biànco**_{icst} (ali) | söcher fiorèt [söchèr fjoerèt], fjoerètù [fjoerètù]

- **caramellàto**_{icst} →(caramèllo)

- **filàto**_{icst} (ali) | söcher filàt* [söchèr filàd]

BS: tirapìcio [tirapìcio]

- **vanigliàto**_{icst} (ali) | söcher vanigliàt* [söchèr vanigliàd]

²**zùcchero**_{sms} (bevànda/cibo móltto dólce) | söcher* [söchèrh], bevanda/sibo/mangià/maia (→mólto dólce)_{prf}*

[bevanda/sibo/mangà/majà (→mólto dólce)]

³**zùcchero**_{sms} (persóna dai mòdi particolarmente affàbili e dólci) | söcher* [söchèrh], ü/chèl con di manére de fà afàbele e dólse/dulse_{prf}* [ü'/chèl con di manére de fà afàbele e dólse/dulse], öna/chèla/persuna con di manére de fà afàbele e dólse/dulse_{prf}*

[öna/chèla/persuna con di manére de fà afàbele e dólse/dulse]

⁴**zùcchero**_{sms} (persóna dal caràttere arrendévole/mite) | söcher* [söchèrh], ü (de caràter) (→²arrendévole) e bü_{prf}* [ü' (de caràter) (→²arrendévole) e bu], öna/persuna (de caràter) (→²arrendévole) e buna_{prf}* [öna/persuna (de caràter) (→²arrendévole) e buna]

¹**zuccheróso**_{ams} (mólto dólce, dolciòssimo) | →

²**zuccheróso**_{ams} (sdolcinàto, stucchévole) | →

¹**zucchétta**_{sfs} (nat) (ali) (piccola zùcca) | söchèta°* [=]

[laboratòre/fàbrica/indüstrija/stabilimènt del söcher] | söchèrefése*

¹**zuccherino**_{sms} (²zollétta/zollétta) | →

BS: söchèri [söchèrh]

²**zuccherino**_{sms} (che contiène zùcchero) | che l'conté/contègn°

söcher_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn söcher]

³**zuccherino**_{sms} (che è dólce cóme lo zùcchero) | che l'è dól/duls cóme 'l söcher_{lcco}* [che'l è dól/duls cóme 'l söcher], che l'è dól/duls compàgn del söcher_{lcco}* [che'l è dól/duls compàgn/compàjn del söcher]

⁴**zuccherino**_{sms} (piccolo compèns) | picol/pissèn compèns(o)_{prf}*

[picol/pisèn compèns(o)], contentì [contentì]

¹**zùcchero**_{sms} (ali) (sos) | söcher [söchèrh]

BS: söcher [söchèrh]

- **a vélo**_{icst} (ali) | söcher a vélo° (ita) [söchèr a vélo], söcher a vèl* [söchèr a vèl], söcher in pólvér* [söchèr in pólvèr]

- **biànco**_{icst} (ali) | söcher fiorèt [söchèr fjoerèt], fjoerètù [fjoerètù]

- **caramellàto**_{icst} →(caramèllo)

- **filàto**_{icst} (ali) | söcher filàt* [söchèr filàd]

BS: tirapìcio [tirapìcio]

- **vanigliàto**_{icst} (ali) | söcher vanigliàt* [söchèr vanigliàd]

²**zùcchero**_{sms} (bevànda/cibo móltto dólce) | söcher* [söchèrh], bevanda/sibo/mangià/maia (→mólto dólce)_{prf}*

[bevanda/sibo/mangà/majà (→mólto dólce)]

³**zùcchero**_{sms} (persóna dai mòdi particolarmente affàbili e dólci) | söcher* [söchèrh], ü/chèl con di manére de fà afàbele e dólse/dulse_{prf}* [ü'/chèl con di manére de fà afàbele e dólse/dulse], öna/chèla/persuna con di manére de fà afàbele e dólse/dulse_{prf}*

[öna/chèla/persuna con di manére de fà afàbele e dólse/dulse]

⁴**zùcchero**_{sms} (persóna dal caràttere arrendévole/mite) | söcher* [söchèrh], ü (de caràter) (→²arrendévole) e bü_{prf}* [ü' (de caràter) (→²arrendévole) e bu], öna/persuna (de caràter) (→²arrendévole) e buna_{prf}* [öna/persuna (de caràter) (→²arrendévole) e buna]

¹**zuccheróso**_{ams} (mólto dólce, dolciòssimo) | →

²**zuccheróso**_{ams} (sdolcinàto, stucchévole) | →

¹**zucchétta**_{sfs} (nat) (ali) (piccola zùcca) | söchèta°* [=]

[laboratòre/fàbrica/indüstrija/stabilimènt del söcher] | söchèrefése*

¹**zuccherino**_{sms} (²zollétta/zollétta) | →

BS: söchèri [söchèrh]

²**zuccherino**_{sms} (che contiène zùcchero) | che l'conté/contègn°

söcher_{prf}* [che'l conté/contègn/contèjn söcher]

³**zuccherino**_{sms} (che è dólce cóme lo zùcchero) | che l'è dól/duls cóme 'l söcher_{lcco}* [che'l è dól/duls cóme 'l söcher], che l'è dól/duls compàgn del söcher_{lcco}* [che'l è dól/duls compàgn/compàjn del söcher]

⁴**zuccherino**_{sms} (piccolo compèns) | picol/pissèn compèns(o)_{prf}*

[picol/pisèn compèns(o)], contentì [contentì]

¹**zùcchero**_{sms} (ali) (sos) | söcher [söchèrh]

BS: söcher [söchèrh]

- **a vélo**_{icst} (ali) | söcher a vélo° (ita) [söchèr a vélo], söcher a vèl* [söchèr a vèl], söcher in pólvér* [söchèr in pólvèr]

- **biànco**_{icst} (ali) | söcher fiorèt [söchèr fjoerèt], fjoerètù [fjoerètù]

- **caramellàto**_{icst} →(caramèllo)

- **filàto**_{icst} (ali) | söcher filàt* [söchèr filàd]

BS: tirapìcio [tirapìcio]

- **vanigliàto**_{icst} (ali) | söcher vanigliàt* [söchèr vanigliàd]

²**zùcchero**_{sms} (bevànda/cibo móltto dólce) | söcher* [söchèrh], bevanda/sibo/mangià/maia (→mólto dólce)_{prf}*

[bevanda/sibo/mangà/majà (→mólto dólce)]

³**zùcchero**_{sms} (persóna dai mòdi particolarmente affàbili e dólci) | söcher* [söchèrh], ü/chèl con di manére de fà afàbele e dólse/dulse_{prf}* [ü'/chèl con di manére de fà afàbele e dólse/dulse], öna/chèla/persuna con di manére de fà afàbele e dólse/dulse_{prf}*

[öna/chèla/persuna con di manére de fà afàbele e dólse/dulse]

⁴**zùcchero**_{sms} (persóna dal caràttere arrendévole/mite) | söcher* [söchèrh], ü (de caràter) (→²arrendévole) e bü_{prf}* [ü' (de caràter) (→²arrendévole) e bu], öna/persuna (de caràter) (→²arrendévole) e buna_{prf}* [öna/persuna (de caràter) (→²arrendévole) e buna]

¹**zuccheróso**_{ams} (mólto dólce, dolciòssimo) | →

²**zuccheróso**_{ams} (sdolcinàto, stucchévole) | →

¹**zucchétta**_{sfs} (nat) (ali) (piccola zùcca) | söchèta°* [=]

²zucchétta_{sfs} (zucchìno/zucchìno) | →
zucchétto_{sms} (berrétta) | →
 BS: papalina [papalínà]
zucchìna/zucchìna_{sfs} (nat) (ali) |
 söchi_{sms} [söchí], süchi_{sms} [süchí]
 BS: söchèl_{sms} [=], söchilì_{sms} [söchilí]
 CA: süchèl [=]
zucchìno/zucchìno_{sms} →(zucchìna)
zucconàggine_{sfs} →(l'èssere zuccóne)
zucconaménto_{sms} →(lo zucconàre)
¹**zucconàre**_{vt} (capitozzàre) | →
 BS: söcà [=], soncà töt_{prf} [sojçà tót]
²**zucconàre**_{vt} (rapàre, tojàre) | →
¹**zucconàto**_{ams/vppms} (capitozzàto) | →
 BS: söcàt [söcàd], soncàt töt_{prf}
 [sojçàd tót]
²**zucconàto**_{ams/vppms} (rapàto, tojàto) | →
¹**zuccóne**_{ams/sms} (che/chi è dùro di
 comprendònio, che/chi è
 ottùso/ostinàto) →(testàro),
 →(²testóne)
 BS: sücù [sücù], tugnì [tuǵní], có
 dür_{prf} [có dür], grapù [grapù], gnücù
 [ǵnücù]
 -a_{sfs/sfs} | söcuna° [=]
 BS: sücùna [sücunà], tugnìna
 [tuǵnìnà], có dür_{prf} [có dür], grapùna
 [grapunà], gnücùna [ǵnücunà]
²**zuccóne**_{ams/sms} (¹testóne) | →
zuccòtto_{sms} (ali) | zucòto°* (ita)
 [xucòto], zucòt* [xucòt]
zùffa_{sfs} | gatibóld_{sms} /-t/ [=],
 stremenada [=]
 BS: zufa [xufà]
zùffolo/zùffolo_{sms} →(zùffolo/zùffolo)
¹**zufolaménto/zufolaménto**_{sms} (lo
 zùffolàre/zùffolàre) | →
²**zufolaménto/zufolaménto**_{sms} (ronzìo
 fastidióso) | bigunamét
 fastidiùs/fastödiùs_{prf}* [bigunamét
 fastidjùx/fastödjùx]
¹**zufolàre/zufolàre**_{vintr} (eméttere un
 sùdno simile a quéllo dello
 zùffolo/zùffolo; sùonàre lo
 zùffolo/zùffolo; fischjettàre) | sifulà
 [=], siblà [=], siglà [=]
 BS: sifolà [=], sübià [sübjà], söbià
 [söbjà]
²**zufolàre/zufolàre**_{vt} (riferìre,
 spifferàre) | →
zufolàta/zufolàta_{sfs} | siglada [=],
 sifulada [=]
 BS: sifulàda [sifuladà], sübiàda
 [sübjadà], söbiàda [söbjadà]
 +¹**zufolàto/zufolàto**_{ams/vppms} | sifulàt
 [sifulàd], siblàt [siblàd], siglàt
 [siglàd]
 BS: sifolàt [sifolàd], sübiàt [sübjàd],
 söbiàt [söbjàd]
 +²**zufolàto/zufolàto**_{ams/vppms} (riferìto,
 spifferàto) | →
zufolatóre/zufolatóre_{ams/sms} | (ü/chèl)
 che l' sifula/sibla/sigla_{prf}* [(ü'/chèl)
 che'l sifula/sibla/sigla], (ü/chèl) che

l' suna 'l (→zùffolo/zùffolo)_{prf}*
 [(ü'/chèl) che'l suna 'l
 (→zùffolo/zùffolo)]
 +-**trice**_{afs/sfs} | (öna/chèla/persuna) che
 la sifula/sibla/sigla_{prf}*
 [(öna/chèla/persuna) che'la
 sifula/sibla/sigla],
 (öna/chèla/persuna) che la suna 'l
 (→zùffolo/zùffolo)_{prf}*
 [(öna/chèla/persuna) che'la suna 'l
 (→zùffolo/zùffolo)]
 +**zufolìno/zufolìno**_{sms} (esi) | sifulì
 [sifulí], siblì [siblí], siglì [siglí],
 siglèt [=]
¹**zufolìo/zufolìo**_{sms} (lo
 zùffolàre/zùffolàre prolungàto) |
 sifulà/siblà/siglà prolungàt_{vbprf}*
 [sifulà/siblà/siglà prolungàd],
 sifulà/siblà/siglà piö fenit/finit_{vbprf}*
 [sifulà/siblà/siglà pjö fenid/finid]
²**zufolìo/zufolìo**_{sms}
 (zufolaménto/zufolaménto) | →
zùffolo/zùffolo_{sms} (esi) | sifol [sifol]
 BS: sübiöl [sübjöl]
 -**folìno**_{sms} (esi) | sifulì [sifulí], siblì
 [siblí], siglì [siglí], siglèt [=]
zufolóna/zufolóna_{sms} (esi) | sifulù
 [sifulú]
 BS: sifolèt [=]
zùlu_{agt/v/sfs/smsi} →(zùlù)
zùlù_{agt/v/sfs/smsi} | zùlù° (ita) [xulú]
 BS: zùlù (ita) [xulú]
zum_{fmsm} | zumpapà° [zumpapà]
zumàre_{vintr} →(ingrandìre)
zumàta_{sfs} →(ingrandiménto)
zumàto_{ams/vppms} →(ingrandìto)
¹**zùppa**_{sfs} (ali) | söpa [sópa]
 BS: söpa [sópa]
 - **di péscce**_{lctst} (ali) | söpa de pèss°*
 (ita) [sópa de pès]
 - **di vóngole**_{lctst} (ali) | söpa de
 vóngole°* (ita) [sópa de vóngole]
 - **inglése**_{lctst} (ali) | zuppa inglése° /-
 pp-/ (ita) [xuppa ingléxe], söpa
 inglésa* [sópa ingléxa]
²**zùppa**_{sfs} (miscùglio; imbròglio,
 pasticcio; conversazióne/discórso
 lùngo e noióso) | söpa [sópa]
zuppàre_{vt} →(inzuppàre)
zuppàta_{sfs} →(l'inzuppàre)
zuppàto_{ams/vppms} →(inzuppàto)
zuppierà_{sfs} | söpéra [=], terina [=],
 bassì_{sms} [basí]
 BS: söpéra [söpérà], bàzia [baxjà],
 basgia [baxgà], baziòt_{sms} [baxjòt]
 +**zuppieràna**_{sfs} (piccola zuppierà) |
 söperina* [=]
 BS: baziöla [baxjólà], baziulina
 [baxjulínà]
zùppo_{ams} →(¹fràdicio), →(²inzuppàto)
¹**zurlàre**_{vintr} (bighellonàre,
 gironzolarè) | →
²**zurlàre**_{vintr} (ruzzàre/ruzzàre,
 scherzàre) | →

¹**zurlàto**_{vppms} (bighellonàto,
 gironzolarè) | →
²**zurlàto**_{vppms} (ruzzàto/ruzzàto,
 scherzàto) | →
¹**zürlo**_{sms} (vòglia di scherzàre e di far
 chiàssò) | òia de bagatelà/schersà e
 de (→¹chiàssàre)_{vbprf}* [vòja de
 bagatelà/schersà e de (→¹chiàssàre)]
²**zürlo**_{sms} (persóna sciòcca e sventàta) |
 ü martöf e (→sventàto)_{prf}* [ü'
 martöf e (→sventàto)]
 +-a_{sfs} | öna/persuna martöfa e
 (→sventàta)_{prf}* [öna/persuna
 martöfa e (→sventàta)]
³**zürlo**_{sms} (¹tröttola) | →
zuzzerellóne_{sms} →(zuzzurullóne)
 -a_{sfs} →
zuzzerullóne_{sms} →(zuzzurullóne)
 -a_{sfs} →
zuzzurellóne_{sms} (zuzzurullóne) | →
 -a_{sfs} →
zuzzurullóne_{sms} →(bambinóne),
 →(buontempóne), →(burlóne),
 →(compagnóne)
 -a_{sfs} →
zzz_{fmsm} | zzz... [xxx..]
